

4 MARTIE 1977

SECUNDE TRAGICE, ZILE EROICE

DIN CRONICA UNUI CUTREMUR

4 MARTIE 1977
SECUNDE TRAGICE,
ZILE EROICE

DIN CRONICA UNUI CUTREMUR

Seria „Reporter XX“

EDITURA JUNIMEA,

IAȘI, 1977

Redactor : MIRCEA RADU IACOBAN
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Dat la cules la 4.IV.1977. Bun de tipar la 3.V.1977
Format 70×100/16, Coli de tipar 16,50.
Tiraj 60 000 exemplare broșate.

Comanda nr. 70 191/1977
Combinatul Poligrafic „Casa Scinteli“,
București — Piața Scinteli nr 1,
Republica Socialistă România

4 MARTIE 1977

SECUNDE TRAGICE, ZILE EROICE

DIN CRONICA UNUI CUTREMUR

COLABOREAZA :

Ion Marin Almăjan • Octavian Andronic • Andrei Bacalu • Ion Băieșu • Eugen Barbu • Ion Besoiu • Ana Blandiana • Angela Bocancea • Ioana Bogdan • Nicolae Breban • Valeriu Bucuroiu • Aristide Buhoiu • Viorel Cacoveanu • Nina Cassian • Nicolae Chilie • Livia Dandara • Vasile Donose • Petre Dragu • Szemler Ferenc • Nicolae-Dan Fruntelată • Aurel Giroveanu • Nicolae Girceag • Ioan Grigorescu • Dan Hatmanu • Eugen Jebeleanu • Mircea Radu Iacoban • Ovidiu Ioanițoaia • George Lesnea • Ion Lotreanu • Emil Manu • Const. I. Martiniuc • Dan Mutașcu • George Alfred Neagu • Al. Negoită • Vasile Nicu • Tudor Oancea • Ecaterina Oproiu • Octavian Paler • Adrian Păunescu • Liviu Petrina • Marius Popescu • Cristian Popișteanu • Constantin Priescu • V. Răvescu • Augustin Sandu • Sorin Satmari • Amza Săceanu • Alexandru Stark • Corneliu Sturzu • Dionisie Șincan • Ion Tipsie • Emanuel Tânjală • Corneliu Vadim Tudor • Emanuel Valeriu

Coordonator : ARISTIDE BUHOIU

4 MARTIE 1977

SECUNDE TRAGICE ZILE ERGOICE

DIU CRONICA UNUI CUTREBURI

CONTINUT

1. Descrierea generală a cutremurului și a zonei afectate.

2. Datele seismice și parametrii cutremurului.

3. Distribuția epicentrală și profunzimea focarului.

4. Caracteristicile mișcărilor de teren.

5. Dăunările produse de cutremur.

6. Concluzii și recomandări.

Coordonator: [Nume]

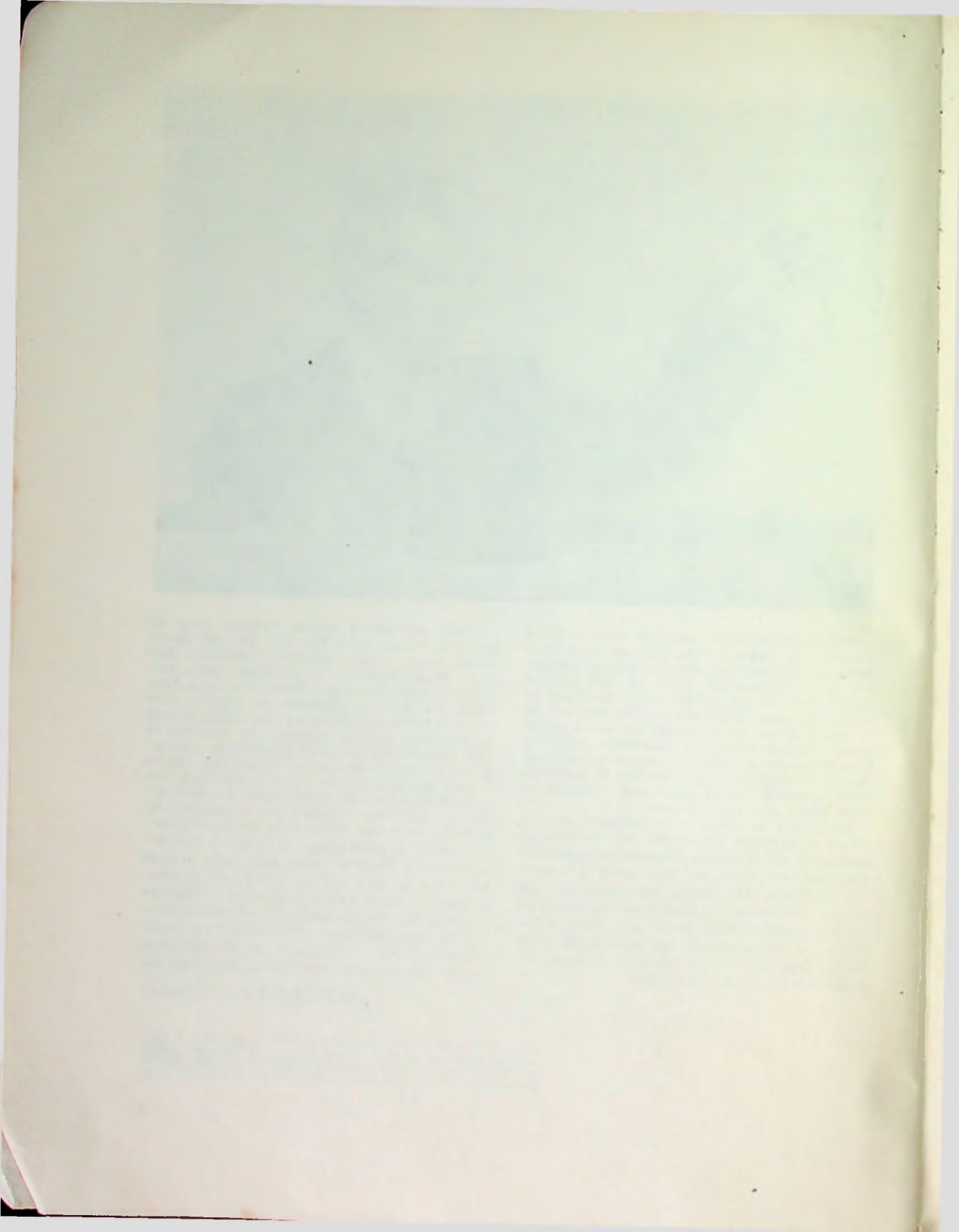
IN MOMENTELE GRELE prin care a trecut țara noastră s-au afirmat cu putere nobilele trăsături ale omului nou, constructor al socialismului. Cred că nici un fel de lucrări ale filozofilor, ale celor care se ocupă de caracterizarea omului nou nu ar fi putut pune în evidență cu atita pregnanță aceste trăsături minunate pe care le-a demonstrat poporul nostru, omul nou stăpin pe destinele sale, hotărît să înfringă orice greutăți, să-și făurească viitorul în mod liber, așa cum dorește el.

Nu încerc să dau o caracterizare, pentru că ar fi aproape imposibil, dar trebuie să subliniez că dirzenia, tenacitatea, curajul, răspunderea față de interesele generale ale națiunii, increderea nestrămutată în cauza socialismului, în viitorul luminos al patriei noastre sînt unele din caracteristicile constructorilor socialismului din patria noastră, manifestate cu o forță de nebănuit în aceste zile grele.

Mulți ați putut vedea oameni care au pierdut totul, i-au pierdut pe cei apropiați, copii, rude, prieteni, părinți; toți erau dirji, hotărîți, exprimînd, prin privirea și atitudinea lor, hotărîrea de a face totul ca aceste pierderi — dintre care unele ireparabile — să nu dea nimic înapoi dezvoltarea patriei noastre. În aceasta se văd rezultatele activității politice, educative, la care și-au dat concursul toți cei ce au un anumit rol în această privință, începînd desigur cu activitatea de producție — factorul esențial al educației. În aceasta se vede rolul activității politico-educative a partidului, al creației literar-artistice, a tuturor celor care prin scrisul lor, prin munca lor, au contribuit și contribuie la formarea trăsăturilor minunate ale omului nou, constructor al socialismului și comunismului, la cultivarea umanismului nou, care pune pe primul plan omul, bunăstarea, libertatea, fericirea sa.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvîntul de închidere la ședința comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale, Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului de partid și de stat).

Soarele a asfințit la ora 18,06

O seară cu arome discrete de muguri grăbiți să intre în ciclul exploziilor vegetale, o seară obișnuită pentru fiecare din primăverile țării.

Teledjurnalul adună în fața ecranelor milioane de privitori. Ediția acestei zile începe cu o suită de imagini sosite din Africa, prezentând momente ale vizitei oficiale pe care președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, o efectuează în mai multe țări de pe continentul negru. Se transmit știri, comentarii, privind călătoria în Nigeria, care încheie noul periplu african.

Pe străzile Bucureștiului — aidoma ca la Ploiești, Iași, Tulcea, Arad, Sibiu sau oricare alte orașe — domnește obișnuita animație a serilor de martie, când vechile urbe își regăsesc brusc anii adolescenței, de parcă odată cu începutul transfuziei de clorofilă, li s-ar administra elixirul tinereții...

Sînt ceasurile cînd sălile de spectacole au primit cu bunăvoință de gazdă mii și mii de oameni.

Bucureștenii care nu și-au rezervat seara pentru teatru, cinematograful sau concert, sînt instalați în fața televizorului. Aveau de ales între filmul bulgar „Dulce și amar” și între o atrăgătoare transmisie cu opera „Norma”, preluată de la Scala din Milano.

ORA 21,22 și 22 de secunde

Din adîncul pămîntului se propagă cu forșă, într-un galop de zimbri infuriați, unde colosale de șoc.

CUTREMUR !

Cumplitul dans continuă cu mișcări dure pe verticală. Oamenii au impresia că, împreună cu casele lor, se află cocoșați pe spinarea unui animal uriaș care vrea să se ridice în picioare...

CUTREMUR !

Cîteva fracțiuni de secundă, legănatul pare că încetează, dar reîncepe cu furie pe orizontală. Cerul e crăpat brusc, de parcă ar urma să se frîngă în două. Se aud detunături îndepărtate...

Ceea ce a urmat e greu de cuprins în cuvinte. Omul fusese pus față în față cu forțele primare dezlănțuite. Și trebuia să se regăsească, pentru a putea învinge !

În numai cîteva minute, la sediul Comitetului Central al Partidului sosesc activiștii cu funcții de răspundere.

De la distanța de mii de kilometri care separă Bucureștiul de Lagos, președintele Nicolae Ceaușescu este informat despre marea calamitate abătută asupra României.

Ora 21,45

În Nigeria, ceasornicele arată cu o oră mai puțin. În marea salon unde avea loc întîlnirea oficială, își începuse cuvîntarea generalul locotenent Olusegun Obasanjo. Între timp vestea cutremurului este transmisă președintelui Nicolae Ceaușescu. Este rîndul oaspetelui să vorbească. Apăsînd pe cuvinte, primul om al țării anunță vestea că în România a avut loc un cutremur catastrofal. Sînt victime ome-nești și pagube mari.

Apoi, în timp ce interpretul face traducerea fiecărui paragraf în limba engleză, tovarășul Ceaușescu primește informări sosite prin telex din țară.

Fără a mai ține cont de rigorile protocolului, gazdele înțeleg gravitatea situației și fac primele demersuri de plecare. Se convine ca toate actele oficiale să se semneze înainte plecării, la aeroport.

Din București, informațiile vin cu greutate, pe căi ocolite.

Într-o liniște deplină, are loc semnarea documentelor. În vreme ce încălzirea motoarelor pare că nu se mai termină, nava prezidențială devine un comandament de luptă.

Radioul, telexul lucrează din plin. Se cer aprobări pentru zborul de noapte care va duce avionul românesc peste teritoriile multor state. Se telegrafiază la Madrid, anunțîndu-se suveranului Spaniei că, dată fiind situația dramatică din țară, esca la proiectată la Palma de Majorca nu va mai avea loc.

De la București sosesc știri tot mai clare. Deși laconice, poartă încălcătura durerii. Președintele transmite în țară Decretul cu privire la instituirea stării de necesitate pe întreg teritoriul țării.

De departe, vocea lui inspiră încredere în asemenea clipe de mare încercare.

„PĂSTRATI-VĂ CALMUL !...” îi îndeamnă tovarășul Nicolae Ceaușescu pe cei de acasă.

În noaptea apăsătoare și grea, avionul gonește ca o nălucă. Toți stau cu ochii ațintiți undeva, de parcă ar vrea să-și trimită gîndurile înainte, către cei de acasă. Din cînd în cînd, tovarășa Elena Ceaușescu își trece mecanic peste ochi colțul unei bătăiste. E reflexul unui plîns interior, fără lacrimi. Durerea își cere drepturile ei fi-rești.

După mai mult de 6 ore de zbor, avionul aterizează la București. Începe marea bătaie pentru VIAȚA !

DECRET PREZIDENȚIAL
cu privire la instituirea stării de necesitate pe teritoriul Republicii Socialiste România

Avînd în vedere cutremurul care s-a produs în seara zilei de 4 martie 1977 și care a provocat victime omenești și importante pagube materiale, pentru a se asigura înlăturarea urmărilor cutremurului și împiedicarea producerii de noi pagube, pentru crearea condițiilor de desfășurare normală a întregii activități economico-sociale, în temeiul art. 75 pct. 13 din Constituția Republicii Socialiste România, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al Forțelor Armate

DECRETEAZĂ :

Art. 1 — Se instituie starea de necesitate pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România.

Art. 2 — Toți activiștii de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești sînt mobilizați la sediile organelor de partid și de stat și în mijlocul oamenilor muncii, pentru a participa cu toate forțele la acțiunile legate de înlăturarea efectelor cutremurului.

Art. 3 — Toate unitățile forțelor armate, unitățile Ministerului de Interne, formațiunile gărzilor patriotice sînt puse în stare de alarmă pentru a acorda ajutorul necesar — cu toate mijloacele materiale și umane de care dispun — populației și unităților economice și sociale afectate de cutremur.

Art. 4 — Unitățile Ministerului de Interne și ale Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor vor lua măsuri urgente pentru punerea imediată în stare de funcționare a întregii rețele de transport și telecomunicații.

Art. 5 — Ministerul Energiei Electrice și consiliile populare județene și al municipiului București vor lua măsuri imediate pentru refacerea liniilor electrice și asigurarea aprovizionării cu energie electrică a obiectivelor economice și a populației.

Art. 6 — Ministerele și consiliile populare vor lua de îndată măsuri pentru asigurarea aprovizionării neîntrerupte a populației cu apă, pîine și celelalte produse alimentare de primă necesitate.

Art. 7 — Unitățile Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor vor mobiliza toate mijloacele materiale și umane de care dispun pentru a asigura circulația normală, pe toate căile de comunicație și în întreaga țară, a persoanelor și bunurilor.

Art. 8 — Ministerul Sănătății, întregul personal sanitar vor lua măsurile cele mai energice și eficace pentru asigurarea asistenței medicale și ajutorarea tuturor persoanelor afectate de cutremur. În acest scop, întregul personal medico-sanitar este obligat să se prezinte de îndată la unitățile sanitare, să se încadreze în echipele de intervenție.

Art. 9 — Toate unitățile socialiste din zonele afectate de cutremur sînt obligate să ia măsuri imediate pentru salvarea bunurilor, pentru restabilirea în cel mai scurt timp a activității și desfășurarea normală a procesului de producție.

Art. 10 — Întreaga populație aptă de muncă este obligată să participe la toate acțiunile organizate pentru înlăturarea consecințelor cutremurului.

Art. 11 — În zonele în care nu s-au produs avarii, întregul personal este obligat să se prezinte la unități pentru ca, odată cu desfășurarea normală a activității acestora, să vină în sprijinul populației și al unităților care au avut de suferit de pe urma cutremurului.

Dragi tovarăși și prieteni !

Cetățeni ai Republicii Socialiste România !

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România au acționat și acționează cu toată fermitatea pentru înlăturarea cât mai grabnică a efectelor cutremurului, pentru ajutorarea populației sinistrate, pentru normalizarea rapidă a întregii vieți economice și sociale a țării noastre.

Conducerea partidului și statului face apel la întreaga populație să acționeze cu calm și în deplină ordine și să sprijine cu toate forțele echipele de intervenție care acționează pentru înlăturarea urmărilor cutremurului.

În aceste momente grele, să acționăm în deplină unitate, cu spirit de răspundere și devotament pentru înlăturarea rapidă a efectelor cutremurului, pentru normalizarea deplină a situației în zonele calamitate, pentru asigurarea desfășurării în cele mai bune condiții a întregii activități economice și sociale de pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Stă în puterea noastră, a întregului nostru popor, condus de partid, să depășească, ca de altele ori de-a lungul anilor, aceste momente grele, să asigure mersul ferm înainte al întregii noastre societăți pe calea socialismului, a bunăstării și progresului.

NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România,
Comandantul Suprem al Forțelor Armate
ale Republicii Socialiste România

5 MARTIE 1977

● DIN CRONICA ZILEI

Ora 8,15 — Aeroportul Otopeni.

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarăsa Elena Ceaușescu s-au întors în patrie din vizitele oficiale de prietenie efectuate în Republica Islamică Mauritania, Republica Senegal, Republica Ghana, Republica Coasta de Fildes și Republica Federală Nigeria.

S-au înapoiat de asemenea tovarășii Gheorghe Oprea, Ștefan Andrei, George Macovescu, Nicu Ceaușescu și celelalte persoane oficiale care au însoțit pe șeful statului român în aceste vizite.

Imediat după sosire, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat de tovarășii din conducerea de partid și de stat despre situația creată ca urmare a puternicului cutremur care s-a produs în seara de 4 martie, despre măsurile adoptate în spiritul Decretului prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate pe teritoriul Republicii Socialiste România, pe baza chemării adresată de președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor armate, tuturor cetățenilor patriei pentru înlăturarea rapidă a efectelor cutremurului și revenirea cât mai grabnică pe făgaș normal a vieții populației, a întregii activități economice și sociale ale țării.

Do la aeroport, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, s-au îndreptat direct spre locurile din Capitală care au avut cel mai mult de suferit de pe urma puternicului seism. Pe întregul traseu străbătut, cetățenii Capitalei și-au manifestat, în gesturi sobre, satisfacția de a-l vedea în mijlocul lor, în momentele grele, pe secretarul general al partidului.

Parcurgând pe jos bulevardele Magheru, Bălcescu, Republicii, Piața Universității, strada Academiei, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit în punctele unde seismul a provocat grele pierderi umane și materiale: blocul de la cofetăria „Scala”, blocul de lângă hotelul „Lido”, clădirea care adăpostea pensiunea „Bulevard”, blocul la parterul căruia se afla restaurantul „Dunărea”, clădirea de pe strada Ion Ghica, imobilul de la întretărirea străzilor Edgar Quinet și Academiei.

În aceste zone au fost concentrate un mare număr de utilaje și mașini. Aici

acționează echipe de intervenție formate din unități ale forțelor armate și Ministerului de Interne, formațiuni ale gărzilor patriotice și numeroși oameni ai muncii.

Informându-se asupra lucrărilor de salvare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat instrucțiuni ferme pentru accelerarea la maximum a operațiunilor de salvare a răniților, de asigurare a asistenței medicale de urgență, a cerut evacuarea tuturor localurilor și blocurilor avariate care nu oferă suficiente garanții de securitate, crearea condițiilor de cazare a persoanelor sinistrate, precum și demolarea imobilelor care nu mai oferă siguranță.

*
*
*

La câteva minute după încheierea vizitei, la sediul C.C. al P.C.R. a avut loc o ședință operativă de lucru a Comitetului Politic Executiv, care a stabilit măsurile ce trebuiau luate în continuare pentru soluționarea tuturor problemelor ce le implică greua încercare prin care trece poporul român, pentru ocrotirea populației sinistrate, limitarea pagubelor materiale, reluarea ritmului normal de viață și muncă pe întreg teritoriul țării.

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În ziua de 5 martie 1977 a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, o ședință operativă de lucru a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în legătură cu sarcinile și măsurile ce decurg din situația creată ca urmare a cutremurului din seara zilei de 4 martie a.c.

Subliniind necesitatea continuării eforturilor pentru ducerea la îndeplinire integrală a prevederilor Decretului prezidențial, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri prioritare de maximă urgență, ce se cer a fi luate pentru lichidarea efectelor cutremurului și normalizarea situației în întreaga țară.

Comitetul Politic Executiv a indicat ca pe primul plan să se pună, urgentarea scoaterii de sub ruine și dărămături a tuturor persoanelor care au căzut victime cutremurului. Pentru a se acorda de îndată asistență medicală corespunzătoare accidentaților, s-a hotărât eliberarea, în această

perioadă, din unitățile spitalicești a persoanelor semiinternate, care pot continua tratamentul în mod ambulatoriu, și punerea locurilor rămase disponibile la dispoziția sinistraților ce necesită îngrijiri medicale imediate.

Totodată, s-a indicat să se acționeze în mod organizat și sistematic pentru recuperarea mărfurilor din rețeaua comercială afectată de cutremur.

O sarcină de cea mai mare importanță a organelor de partid și de stat este constituirea unor comisii alcătuite din oameni de specialitate, care să identifice toate locuințele și clădirile publice cu avarii, în vederea evacuării lor imediate. Această importantă operațiune va trebui desfășurată chiar în cursul acestei zile.

Concomitent s-a stabilit să se acționeze neîntârziat pentru asigurarea încadrării persoanelor sinistrate. În acest scop s-a stabilit închiderea temporară a unor institute de învățământ superior, ai căror studenți vor participa la munca patriotică pentru înlăturarea urmărilor cutremurului, și punerea la dispoziția populației sinistrate a căminelor. De asemenea, pentru cazarea persoanelor rămase fără adăpost se vor folosi blocurile noi, finisate, nerepartizate încă și, acolo unde este cazul, se va recurge la încadrarea provizorie a sinistraților în locuințe ale cetățenilor.

Comitetul Politic Executiv a hotărât ca, în mod provizoriu, în municipiul București să fie oprită aprovizionarea cu gaze naturale, pentru a se evita orice risc de producere a unor explozii și incendii în întreprinderi, instituții și locuințe. Această măsură este valabilă, de asemenea, și pentru alte localități din țară unde s-au produs avarii ale clădirilor și ale rețelei de distribuire a gazelor.

Consiliul popular al municipiului București, consiliile populare județene au sarcina să ia toate măsurile pentru repunerea rapidă în funcțiune a întregii rețele de distribuire a energiei electrice, precum și a rețelei de alimentare cu apă și canalizare în vederea satisfacerii urgente a nevoilor cetățenilor. Totodată, s-a hotărât, ca temporar, să se raționalizeze consumul de apă, stabilindu-se anumite ore pentru alimentarea rețelei, astfel încât să se poată face față în bune condiții situației actuale.

S-au stabilit de asemenea măsuri pentru desfășurarea normală a activității de aprovizionare a populației cu produse de larg consum și, în special, pentru asigurarea funcționării tuturor brutăriilor în vederea producerii întregii cantități de pâine necesare consumului.

Pentru soluționarea operativă a tuturor problemelor legate de aprovizionare și buna funcționare a rețelei comerciale s-a instituit un comandament alcătuit din conducerea Ministerului Comerțului Interior.

Paralel cu eforturile pentru aprovizionarea normală a populației, trebuie acționat împotriva oricăror tendințe de creștere a stocurilor de alimente la locuințele cetățenilor, care pot alimenta panica și pot determina dereglarea aprovizionării. Cetățenii trebuie să știe că dispunem de cantitățile necesare de haturi de consum pentru a asigura aprovizionarea satisfăcătoare a întregii populații.

Comitetul Politic Executiv a stabilit, de asemenea, măsuri privitoare la buna desfășurare a activității întreprinderilor economice. Toate unitățile industriale, agricole și din celelalte ramuri economice care nu au suferit avarii trebuie să lucreze intens, cu întreaga capacitate, în schimburi prelungite, pentru a suplini astfel daunele provocate economiei de efectele cutremurului. De asemenea, conducerile întreprinderilor, oamenii muncii trebuie să acționeze cu toată energia pentru intrarea în funcțiune în cel mai scurt timp a unităților economice avariate. Se impun, de asemenea, măsuri energice pentru asigurarea funcționării normale a tuturor căilor de comunicație. Consiliul Național al Apelor este însărcinat să alcătuiască echipe de specialiști care să verifice cu cea mai mare exigență situația tuturor barajelor hidroenergetice în vederea asigurării bunei funcționări a tuturor unităților producătoare de energie electrică. De asemenea, este necesar să se acționeze fără întârziere pentru verificarea competenței a tuturor instalațiilor chimice și metalurgice din întreprinderile afectate de cutremur în vederea punerii lor în funcțiune în cea mai deplină securitate. Este necesar să se formeze grupe de tehnicieni și muncitori calificați pentru repararea instalațiilor electrice deteriorate de cutremur, astfel încât să se poată asigura alimentarea cu energie electrică atât a economiei cât și a localităților și a locuințelor cetățenilor. Comitetul Politic Executiv a indicat, de asemenea, să se adopte măsuri rapide pentru lichidarea avariilor produse de cutremur în agricultură, îndeosebi în fermele zootehnice.

Ținând seama de faptul că localitățile unor instituții au fost distruse sau avariate de cutremur, s-a indicat să se treacă de îndată la gruparea personalului în clădirile instituțiilor nevătămate. O datorie de

mare răspundere a colectivelor de conducere, a tuturor lucrătorilor instituțiilor calamitate este salvarea și evacuarea în cele mai bune condiții a documentelor de stat, a arhivelor. Totodată, o parte a personalului din ministerele și celelalte instituții evacuate trebuie să se deplaseze în țară, la unitățile economice, pentru a le sprijini efectiv în efortul de lichidare a efectelor calamității.

Comitetul Politic Executiv a indicat organelor și organizațiilor de partid, organizațiilor de masă și obștești să acționeze cu fermitate și energie pentru mobilizarea maselor de oameni ai muncii la lupta împotriva efectelor cutremurului, pentru unirea eforturilor tuturor în această mare acțiune patriotică. S-a indicat să se suspende orice fel de ședințe, adunări sau alte manifestări de ordin public similare, inclusiv conferințele pregătitoare ale Congresului țărănimii, ce se amână pentru o dată ce va fi stabilită ulterior.

Este necesar ca fiecare cetățean să fie prezent la locul său de muncă, să participe cu spirit de răspundere, cu dăruire, într-o atmosferă de calm și ordine desăvârșită, corespunzătoare cerințelor momentului la îndeplinirea sarcinilor trasate de organele de partid și de stat, de Comitetul Central al P.C.R., de secretarul general al partidului și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Trebuie luate măsuri pentru a se evita aglomerarea pe străzi a cetățenilor, dezorganizarea activității economico-sociale sub orice formă. Oriunde condițiile o impun, trebuie create detașamente de lucru ale oamenilor muncii care să acționeze organizat, sub conducerea organelor de partid și de stat, pentru lichidarea urmărilor cutremurului.

În ceea ce privește operațiunile speciale de reparare a daunelor provocate de cutremur, este necesar ca acestea să fie realizate numai după o temeinică verificare de specialitate, astfel încât să nu se execute sub nici un motiv lucrări de minuițială, care ulterior să împietzeze buna desfășurare a procesului de producție.

Comitetul Politic Executiv a hotărât ca Biroul Permanent al Comitetului Politic Executiv să funcționeze în calitate de comandament pentru coordonarea întregii activități consacrate înlăturării efectelor cutremurului și normalizării vieții economico-sociale. De asemenea, s-a stabilit ca membri ai Comitetului Politic Executiv să se deplaseze în țară, în diferite zone și localități sinistrate, pentru a participa la conducerea directă a activității de restabilire și normalizare a situației.

Comitetul Politic Executiv își exprimă convingerea că organizațiile de partid, de masă și obștești, tineretul patriei, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, se vor dovedi la înălțimea acestui moment greu prin care trece patria noastră, la înălțimea așteptărilor și încrederii partidului și statului, pentru soluționarea rapidă și eficientă a tuturor problemelor create de calamitatea naturală ce s-a abătut asupra țării noastre, pentru normalizarea generală a vieții economico-sociale, pentru asigurarea mersului neabătut al României pe calea socialismului și comunismului, a prosperității și a progresului.

● DIN CRONICA ZILEI

Imediat după ședința Comitetului Politic Executiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut o teleconferință cu primii secretari ai comitetelor județene de partid, în timpul căreia s-a analizat situația din toate zonele țării, îndeosebi din cele mai puternic afectate de seism.

Secretarul general al partidului a cerut mobilizarea tuturor forțelor umane și materiale pentru înlăturarea urmărilor calamității, asigurarea aprovizionării normale a populației, adăpostirea celor rămași fără cămine, acordarea îngrijirii medicale celor în suferință și repunerea în circuitul productiv a unităților afectate.

Primii secretari ai comitetelor județene de partid au dat asigurări pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite de Decretul prezidențial din 5 martie.

Spre amiază — tovarășul Nicolae Ceaușescu însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă, Ilie Verdeț, Ion Coman, Teodor Coman, s-a deplasat din nou în alte puncte ale Capitalei, greu încercate de cutremur.

În fața tabloului zguduitor al dezastrului, secretarul general cere ca pe lângă măsurile deja întreprinse în prima urgență, să se accelereze lucrările de degajare și de salvare a posibililor supraviețuitori, să se concentreze pentru aceasta toate mijloacele umane și materiale existente.

Analizând situația de la fostul Centru de calcul al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, de la fostul bloc OD-16 din bd. Armata Poporului, de la blocul din intersecția Șoselei Mihai Bra-
vu cu str. Lizeanu, secretarul general a

critical aspru concepția, proiectarea și realizarea acestor imobile, neglijențele de construcție care au dus la prăbușirea sau avarierea după șocul seismului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat constructorilor și proiectanților să tragă învățămintele necesare și să proiecteze mai bine acele părți de clădire care suportă solicitarea maximă a undelor de șoc.

*
*
*

În cursul după-amiezii și seara târziu — tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu și de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă, Ilie Verdeț, a revenit în zonele Capitalei greu încercate de cutremur pentru a vedea modul cum se acționează în vederea transpunerii în viață a măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului pentru înlăturarea cât mai grabnică a efectelor seismului.

Pe baza celor constatate, secretarul general a cerut depunerea tuturor eforturilor pentru salvarea supraviețuitorilor aflați sub dărâmături, degajarea cu mai multă operativitate a clădirilor distruse, încartiruirea persoanelor sinistrate.

Se impune — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu — mai mult spirit de organizare, de mobilizare, de concentrare a unor forțe sporite de tineri, de oameni ai muncii, militari, specialiști care să ducă la o accelerare a lucrărilor de salvare și de înlăturare a tuturor consecințelor cutremurului.

*
*
*

Presă a publicat primele mărturii despre proporțiile dezastrului produse de mișcările tectonice din seara de 4 martie 1977.

BUCUREȘTI — grave avarii la întreprinderile „23 August”, „Vulcan”, „Semănătoarea”, „Automatică”, „Policolor”, Întreprinderea chimică Ducești, Întreprinderea de mecanică fină, Întreprinderea de mașini grele, „Electromagnetica”, Centralele electrice de termoficare Vest, Sud, Grozăvești, „Grivița Roșie” și altele.

• Au fost distruse complet: Centrul de calcul al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, clădirea Facultății de chimie a Universității București. Pagube mari la Centrul național de fizică. Nouă unități spitalicești au fost scoase din funcțiune.

• S-au prăbușit în Capitală 32 de blocuri. Alte peste 100 au fost grav avariate.

• Județul PRAHOVA — incendii la combinatele petrochimice Brazi și Teleajen, la rafinăria „Vega” și la laboratorul

Înstitutului de petrol și gaze. Avarii la Combinatul petrochimic Valea Călugărească.

• În 8 cooperative agricole de producție s-au prăbușit grajduri de animale.

— Craiova — avariate grav: Muzeul de artă, Casa Băniei, Muzeul Olteniei, Universitatea, Biblioteca județeană, două cinematografe, 556 de clădiri grav avariate urmînd a fi demolate. 272 necesită reparații capitale. Avariate rețeaua electrică și de apă.

Județul DIMBOVIȚA

• Scoase din funcțiune instalațiile de alimentare cu energie electrică, apă, gaz metan.

• Întreruptă activitatea la Combinatul de oțeluri speciale Tirgoviste, Întreprinderea „Romlux”, Întreprinderea de utilaj chimice Turnu-Măgurele, Schela de exploatarea minieră Șolunga. În 14 cooperative de producție s-au prăbușit 26 de grajduri, au pierit numeroase animale.

Județul TELEORMAN — și-au încetat activitatea Combinatul de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele, Schela de extracție Videle. La Zimnicea 80% din fondul de locuințe vechi a fost distrus sau avariat. Avariate: spitalul, 2 școli, Casa de cultură, Numărul sinistraților — 4000.

La Pitești, numeroase instalații de la Combinatul petro-chimic scoase din funcțiune.

Județul VASLUI — s-au degradat edificii social-culturale, școli, creșe, cămine, locuințe. Mai ales la Birlad și Vaslui.

Județul IAȘI — deteriorate: hale industriale, Palatul Culturii, săli de teatru, cinema, cămine studentești, locuințe.

GALAȚI — întrerupte: activitatea unor instituții și sectoare de pe platforma Combinatului siderurgic. Majoritatea clădirilor vechi au suferit de pe urma undei de șoc.

BUZĂU — 60 de case vechi deteriorate. În satele județului — 330 de locuințe avariate. 55 răniți.

În alte orașe și sate — nimicite sute și sute de clădiri. Pierderi de bunuri personale. Un mare număr de cetățeni fără adăpost.

Presă mai relatează:

• Angajamente pentru reintrarea în funcțiune a obiectivelor avariate la Galați, Borzești, Brăila, București.

• Colective de specialiști s-au deplasat în unitățile afectate pentru repunerea în funcțiune a acestora.

• Programul de aprovizionare cu bunuri alimentare se desfășoară în bune condițiuni.

În București — 1000 de apartamente noi pentru cazarea sinistraților, 4300 de persoane adăpostite în cămine.

REPORTER, ÎNSOȚINDU-L PE PRIMUL CETĂȚEAN AL ROMÂNIEI

— **Înlăi, oamenii ! Totul pentru a-i salva pe cei care mai trăiesc !**

Am notat aceste cuvinte de nenumărate ori în carnetul de reporter, în fața grămezilor imense de moloz în care au fost transformate nenumărate edificii de către un spasm al Pământului produs într-o zonă numită pe hărți **România și patrie** în sufletele noastre.

Albit de același praf care se așeza pe chipurile și hainele celor din echipele de intervenție și ale rudelor celor îngropați sub dărîmături, Secretarul general al partidului era deopotrivă conștiința supremă coordonatoare și participant direct la acțiunile de salvare.

...La lumina lanternelor, pătrunde fără șovăire, printre dărîmăturile unui subsol, asupra căruia stăteau să se prăbușească structuri de beton șubreze, și unde geniștii ezitaseră să intre. Încearcă cu mîna rezistența panourilor prăbușite.

— **Străpungeți aici ! Și dincolo ! Trebuie să mai fie oameni acolo !**

După ieșirea sa, înăuntru se strecoară cu hotărîre echipa de salvare. Ceasuri de muncă încordată, sub amenințarea grin-zilor sfărîmate de beton aflate într-un echilibru precar ! Printr-o gaură practicală într-un panou ies rînd pe rînd, împleti-cindu-se, patru oameni orbiți de lumina zilei, după bezna pe care o socotiseră veșnică.

...Dintr-o cavitate aflată sub sfărîmăturile fostei cofetării „Scala“ se aud ciocănituri. Acolo mai bate o inimă.

— **Să so înceapă degajarea din mai multe puncte. Cu mare grijă ! Cu mîinile undo e nevoie !**

Ordinul se execută întocmai și în scurtă vreme apare capul unui om de pe fața căruia se înlătură, cu gesturi părintești,

rămășițele de moloz. Restul trupului e încă prins sub un planșeu ce trebuie consolidat pentru a nu-l zdrobi pe cel aflat dedesubt. Încă un om va fi salvat.

Deasupra, o inimă mare bate puternic pentru orice scînteie de viață omenească de sub dărîmături.

Am văzut oameni ingenuncheați nepu-tincios pe ruine. Sub zeci de tone de moloz, sub structuri de beton contorsionate, ca într-un coșmar, se aflau cei dragi.

— **Incepeți să acționați din cît mai multe puncte. Să nu se piardă nici o clipă. Mobilizați toate utilajele existente. Atacați pe un front cît mai larg. Trebuie salvați toți cei ce mai pot fi salvați. Răspun-deți de viața lor. E un ordin !**

În acest fel, cel în ochii căruia jucau lacrimi, ridica strădaniile citorva oameni zdrobiți de durere, la puterea unui în-treg popor.

Seismul a solicitat pînă în adînc însăși fundația noastră morală. Și am rămas în picioare. Forța revelatoare a marilor încercări a dezvăluit chipul nostru cel ade-vărat. Am fost cu toții mobilizați de cele mai înalte comandamente morale cu tot ceea ce avem mai bun la îndemînă : cu-raj, spirit de inițiativă, lopata, unghiile, buldozerele, condeiul, bisturiul, calculul rezistenței materialelor, mobilizați de cu-vîntul și exemplul Secretarului general al partidului, de înaltul său curaj civic.

Din zori și pînă în adîncul nopții, zile în șir, a străbătut neobosit pateticul îti-nerar al dezastrului și refacerii, cel care ne-a învățat că trebuie scris cu majuscule în conștiințe cuvîntul OM, cuvînt în fața căruia trebuie să vibrăm cu toată ființa — **SECRETARUL GENERAL AL PARTI-DULUI**

A dăruit fermitate din fermitatea sa, hotărîre din hotărîrea sa, omenie din adîncă sa omenie.

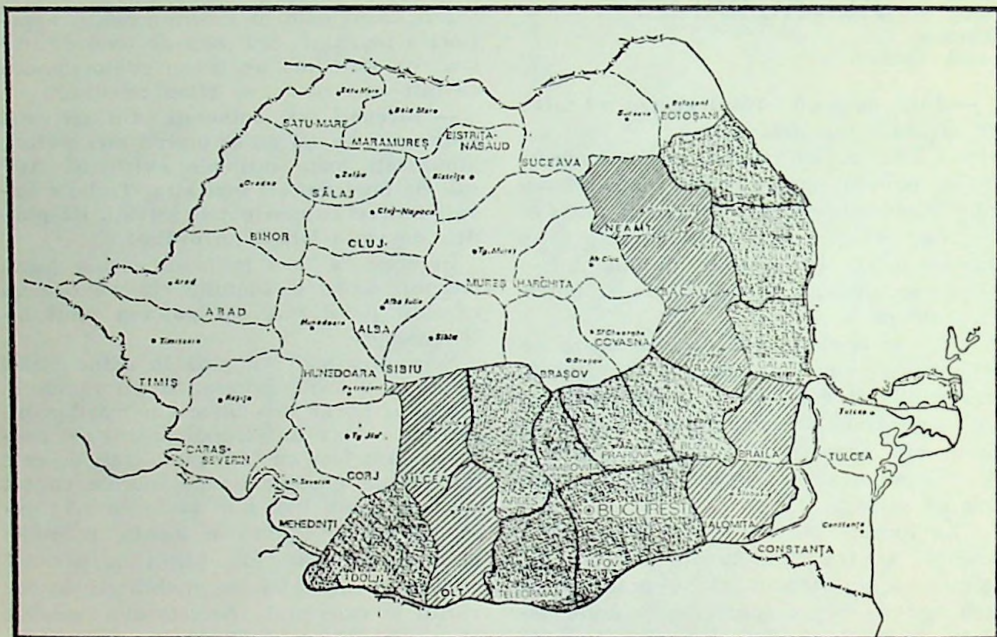
Cel pe umerii căruia se sprijină țara, Primul cetățean al României, ne-a oferit în aceste momente de cumpănă supremul exemplu de umanism comunist, ne-a do-vedit că avem oameni pe măsura încercă-rilor prin care trecem.

Toate acestea sînt consemnate într-un carnet de reporter. Depun mărturie.

(George Alfred Neagu)

re memorări

ÎN NOAPTEA ACEEA...

intensitatea cutremurului în județele afectate

1 instantanee

Cei mai mulți au crezut că prin preajma casei le trece un autocamion de mare tonaj și că de acolo vin trepidațiile. Apoi, în secunde următoare, când geamurile au început a plesni, când tencuiala li s-a prăvălit în creștet, când casele au prins a geme în rezonanță cu mugetul acela sinistru al pământului, în singele celor mai vîrstnici au răbufnit amintirile de neuitat ale cutremurului din '40, în cel al tinerilor a pătruns, instinctiv, groaza. Au explodat, reflex, cu copiii smulși în grabă din pătuțuri, îmbrăcați care cu ce-au apucat, pe scări. Scările, drumul spre cerul liber, acolo unde primejdia rămînea departe. Scările, drumul pe care, din păcate — aveam să aflăm în zilele următoare — și-au găsit sfîrșitul mulți dintre concetățenii noștri.

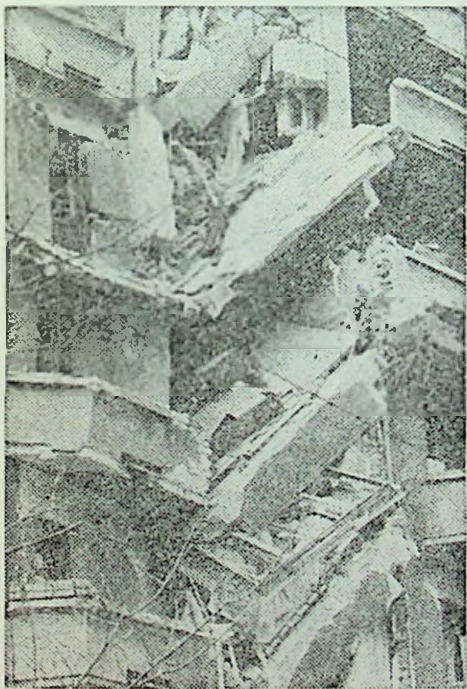
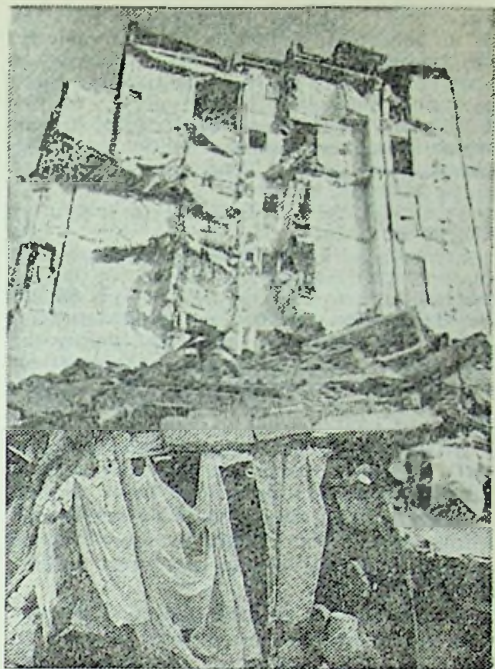
Cele mai multe din ceasurile orașului rămăseseră incremenite, scoase din matca lor, la acea teribilă oră 21,22 a zilei de 4 martie...

2

DIN GOANA MAȘINII. Avea să povestească a doua zi inginerul Dorin Murgescu, locatar al unui imobil situat în zona Pieței Unirii: „Eram în baie, abia terminasem dușul, când a început cutremurul. Am crezut că se va termina imediat, dar pe măsură ce secundele treceau, mozaicul îmi juca tot mai nebunește sub tălpile ude. La etajul șase, unde mă aflam, balansul era încă mai accentuat, casa pîrîia din toate încheieturile. Am căzut, m-am ridicat, iar am căzut. Așa ud, am aruncat doar paltonul pe mine, și am fugit jos. Am sărit îndată în mașină, și am pornit năuc spre Piața Chibrit, unde stau socrii mei și unde mă aștepta soția cu băiețelul. Era ziua so-crului meu... Oamenii năvăliseră în stradă, pe Bălcescu era un infern. Prima întîlnire cu sinistrul, mai exact spus cu urmările lui — la blocul Dunărea: o uriașă ciu-percă de praf, agitația nebună a oamenilor îmi indicau că acolo se produsese o nenocire. În dreapta, lumea bufnea disperată

din holurile teatrului Național. Mai jos, la „Pensiune”, același dezastru, ca și la cofetăria Scala ori la Casata. Prin mijlocul străzii nu se mai putea circula, am mers mai mult pe trotuare, inebunit la gândul că și blocul în care se aflau ai mei se putea afla într-o situație asemănătoare. Ca într-un coșmar, printre farurile orbitoare ale mașinilor, claxoanele ambulanțelor, ale mașinilor de pompieri, ale oamenilor care alergau în toate părțile — miracol, în aceste condiții n-am văzut și n-am auzit să se fi produs vreun accident de circulație! — am izbutit să ajung la Piața Chibrit. I-am găsit pe toți teferi, atinși doar de spaima ce ne încercase pe toți. Ne-am îmbrățișat, i-am îmbărbătat câteva clipe. Apoi m-am întors în oraș, să-mi împlinesc datoria pe lângă care trecusem în goana mea către familie: toată noaptea am cărat răniți la diferite spitale, am ajutat după puterile mele oameni atinși dureros de catastrofă”.

Dorin Murgescu, unul din primii oameni care au luat cunoștință de grozăviile săvârșite de cutremur, pe unele din arterele cele mai lovite, bulevardele Nicolae Bălcescu și Magheru.

3

STARE DE ȘOC. Daniel Diaconescu, fost boxer al Rapidului, se afla împreună cu soția la Teatrul Național. Primul act al „Comediei de modă veche” se încheiase și lumea se plimba în foaier. O țigară aprinsă, o șuctă începută, un comentariu despre piesă, despre jocul actorilor. Toate întrerupte de clinchetul uriașului candelabru de cristal: clopoței de sticlă au prins să zbirnie ușor, apoi clinchetul s-a transformat în zbugium nebun al lămpilor, într-un incredibil tangaj al celor două tone de cristal. Haine de blană, paltoane, toate au fost uitate la garderobă, publicul răbufnuind în stradă, în acea unanimă și depotrivă unică dorință de a vedea mai repede cerul liber deasupra capului. O secundă de răsuflet ușurat, apoi din nou contactul cu tragedia împlinită; un contact mai cutremurător decît seismul însuși. În fața ochilor apărînd sinistrul spectacol al blocului Dunărea, dărîmat, al oamenilor care se tirau printre ruine, al urletelor înălțate dintre dărîmături, al primilor morți. Un coșmar demn de Goya, o scenă decupată parcă din acele chinuite vise în

care vrei să fugi de o nenorocire iminentă și nu izbutești, picioarele nu mai răspund la comenzile creierului; o grozăvenie pe care nu vrei, nu poți să o admiți ca reală; și replici născute din stări vecine cu nebunia, din trăiri ce anulează rațiunea, cum numai asemenea demente clipe pot naște. Fostul boxer Daniel Diaconescu, văzind că soția îi leșină, urlă:

— *Ce faci?! Hai înapoi la teatru că începe actul doi!...*

Pe strada Popa Rusu, dintr-o veche clădire, grav avariată de blocul ce se prăbușise în imediată vecinătate, un bătrîn iese buimac în stradă. Zărește un cunoscut, coborît în pijama, în picioarele goale, și-l întreabă: — *La noi a fost cutremur. La dumneavoastră s-a simțit?...*

4

BREZOIANU 7. Unul din imobilele cele mai afectate de cutremur. La puțină vreme după ce gigantul de beton și oțel s-a năruit, incendiul a venit să mistuiască totul, vieți, lucruri. Pare o imposibilitate să mai fi scăpat cineva din acest infern. Și totuși...

Florica Buzatu se afla împreună cu mătușa ei în apartamentul ce îl ocupau la etajul 9. Era însărcinată în ultima lună, avea senzația că loate o string, că nu-i ajunge aerul. S-a îndreptat spre fereastră, să o deschidă. În același moment a simțit zbuciumul pământului. A privit pe geam și a văzut că blocul se înclină spre cel din față, de peste strada Domnița Anastasia. A țipat, și-a strigat mătușa, și au fugit amîndouă spre terasa blocului. Au încercat să deschidă ușa, dar aceasta, presată de oarbele forțe, a refuzat să răspundă comenzii. S-au agățat în neștire de clanță. Nu-și mai amintesc nimic, decît că peste un timp s-au trezit amîndouă printre antene de televizor, printre cabluri. Au strigat, un om a venit spre ele, o mașină cu număr de Constanța (Florica Buzatu, constănțeană de felul ei, regretă că nu a aflat numele omului) le-a transportat de urgență la spitalul Brîncovenesc. Șoferul nici nu știa drumul spre spital, l-a dirijat cu calm cea care peste cîteva zile avea să nască, teafăr și nevătămat, un băiețel de toată frumusețea...

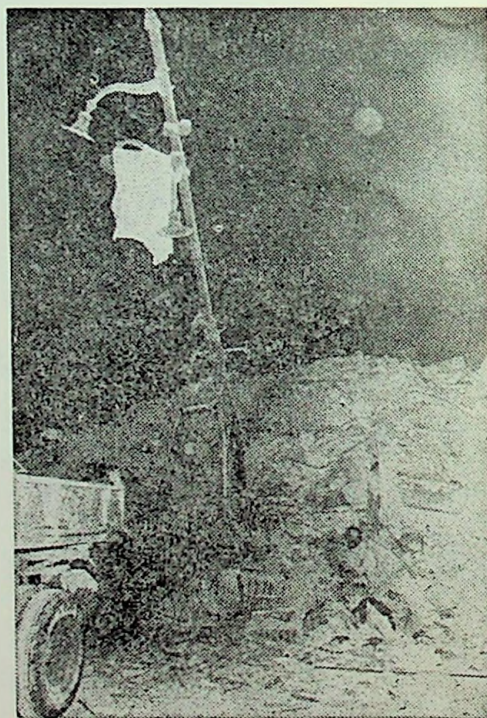
...La etajul 1, Natalia Kovacs se pregătea de culcare. Lucrase toată ziua, venise obosită de la serviciu și poate că de mult ar fi dormit dacă nu ar fi îngrijorat-o întîrzierea băiatului ei, Andrei, elev la liceul de poligrafie, nu întîrzia niciodată. Acum

era mai mult de 9 seara, și încă nu-și făcuse apariția. Șansa lui... Apoi blocul a intrat în dansul acela nebun, încheieturile au prins să-i pîrîie. Natalia Kovacs a fugit din prima clipă pe ușă, nu uitase încă groaza sinistrului din 1940. A ajuns în cîteva clipe în holul imobilului și s-a repezit la poarta dinspre Domnița Anastasia. A împins, a tras, degeaba, ieșirea era blocată. Într-o ultimă inspirație, în timp ce mulți colocatari s-au încropășinat să desferece ușa imobilizată, a fugit spre cealaltă ieșire, cea din Brezoianu. Și aceasta era blocată, dar un tînăr a spart geamul uriaș cu cîteva lovituri de picior. Au sărit în stradă, exact în clipa în care blocul, ce fusese pe strada Brezoianu la numărul 7, se prăbușea.

Din bloc lipsca la acea oră șahistul Petre Seimeanu, care acceptase, în ultima clipă, să arbitreze un simultan susținut în seara respectivă...

5

APOLODOR 27. La această adresă fusese o casă. În ea locuiau Ioan Serban, cazăngiu la Vulcan, cu soția și cei 7 copii. Peste casa lor s-a prăvălit blocul din ve-

cinătate. Ioan Serban a simțit dezastrul, și-a îmbrincit pur și simplu familia pe ușă, în curte, în stradă. La timp. A văzut în toată grozăvia ei năruirea blocului de alături, și n-a putut face altceva decât să-și strângă copiii roată, să le acopere ochii. Ochiul de copil nu trebuie să vadă asemenea scene ce le stălesc somnul pe multă vreme, poate ani în șir. Apoi a mulțumit cerului că sînt cu toți în viață, de casă și lucruri și-or mai face ei rost. Și-a dus familia la un vecin, un prieten căruia nu i se năruiseră pereții. Și amîndoi, în clipele următoare, s-au aflat pe ruinele blocului prăvălit. Au mers unde auzeau strigăte de ajutor, au dat beton la o parte, au indoit fiare, au scos oameni din dărîmături. Ciți? Nu știe exact, poate șapte, poate opt.

În noaptea aceea, Ioan Serban a salvat de două ori cîte opt oameni. Pe cei opt din familia sa, apoi alții, tot pe ațiția, din marea familie a bucureștenilor.

6

SPITALELE ORAȘULUI. Este trecut de miezul nopții. Buimăceala primelor clipe a dispărut (spre binele sau spre răul nostru. Fiindcă începem să realizăm grozăvia ce ne-a încercat, urmările ei...). Au intrat în acțiune echipe speciale de salvare, au sosit ostașii, pompierii, miliția. Mă îndrept spre un spital, sînt aproape de Spitalul militar central, un loc în care pot lua cunoștință de grozăviile ce le-a săvîrșit dezastrul. Sigur, nimeni nu are chef acum de un gazetar, dar nimeni nu are nici timp să-l alunge. Stau în cîte un colț și consemnez în primul rînd faptul că se operează la lumina lămpitelor cu gaz, a luminărilor. Unul din primii pacienți — Doru Trandafirescu, din nefastul bloc OD-16. Are coșul pieptului zdrobit, sîngele țîșnește ca dintr-o arteziană. Aflu că asistentă la operație i-a fost medicului chiar soția pacientului, o femeie de o tărie neobișnuită. Doru Trandafirescu — unul din puținii supraviețuitori ai blocului OD-16...

Consemnăm și o declarație a medicului primar Alexandru Dănciuoiu: „Este poate bine să notați faptul că absolut toți medicii noștri s-au prezentat la datorie, la numai cîteva minute după sinistru. Neche-mați de nimeni, fiecare lăsîndu-și familia pe unde a putut“.

Am notat... Și aici, și în toate celelalte spitale ale orașului, în care semnatul acestor rînduri, ori colegi de-ai săi, aveau să umble în noaptea aceea de neuitat.

7

ȘACALII. Nu credeam că vor cuteza să-și scoată ghearele în chiar asemenea clipe de sinistru. Speram că în seara aceea de grea încercare toți se vor alătura efortului general de salvare a eventualelor vieți rămase printre ruine, a bunurilor. N-a fost însă așa. Mimind cele mai umane trăiri, întinzînd mîna, chipurile, pentru ajutor dat celor loviți, ei n-au făcut altceva decât să jefuiască. Au răscolit ruinele nu cu gîndul de a-și ajuta semenii, ci cu cel de a-și rotunji buzunarul din tragedia altora. Miliția, ca întotdeauna la datorie, a capturat cîteva asemenea specimene. Consemnăm numele unora dintre ei: Petre Roman (Splaiul Unirii 19), N. Tudorache (Petre Tina 26), Alexandru Giușcă, prins furînd pe ruinele lui OD-16. După cum nu putem omite fapta bestială a lui Dumitru Zavera (str. Teiul Doamnei 106), care a furat din chiar incinta spitalului de urgență, în clipele în care o aripă a acestuia era avariată, periclitînd atîtea vieți...

Au fost judecați, au fost condamnați. Nu știm la cit, dar orice pedeapsă ni se pare prea blindă.

8

O VIAȚĂ. La blocul din strada Galați 33. Aceeași imagine de coșmar a mormanelor de moloz, a lanternelor ce scormonesc printre ruine. Un șofer de taxi s-a oprit și luminează cu farurile mașinii sale operațiunea de salvare a oamenilor nerăpuși de prăbușire. Ostașii pipăie bucată cu bucată betonul sfărîmat, la anumite intervale cazmalele își opresc bătăile, pentru a permite detectarea eventualelor semnale de sub ruine. La un moment dat, un geamăt, apoi un strigăt. Se dă la o parte o placă de beton, și doi soldați scot (era să scriu „la lumină“) afară un om. Îi aflăm numele: este inginerul Cornel Popescu de la uzina „23 August“. În clipa cutremurului a început să sune telefonul, s-a îndreptat spre aparat să răspundă, dar concomitent peretele s-a prăbușit, antrenîndu-l în cădere. Cornel Popescu nu poate, nu vrea însă să povestească mai mult. A simțit miros de gaze și dorește să fie luat repede de acolo. Este urcat într-o mașină și dus la spital unde se constată că are 14 coaste fracturate. A aflat mult mai tîrziu că, la cîteva minute după ce a fost găsit, sub ruinele blocului său a izbucnit și un incendiu de la gazele ieșite prin spărtura conductelor...

9

COLONADELOR 3. Apocalips în plin centrul Bucureștiului. În fața blocului din strada Colonadelor 3, veștile se întretaie, una mai dureroasă ca alta: Toma Caragiu, marele actor, s-ar fi aflat acasă (cine oare ar fi putut gândi să fie acasă la ora aceea Toma Caragiu, artistul în a cărui viață n-au fost prea multe serile fără de spectacol?...), că în blocul cu pricina locuiesc cîntăreața Doina Badea („Era născută la 10 noiembrie 1940, ziua celuiilalt cutremur”, spune cineva, probabil o rudă), poeta Veronica Porumbacu, poeta Ana Blandiana. N-au fost găsiți, nimeni nu știe nimic de ei. Peste puțin timp un tînăr îl scoate dintre ruine pe Romulus Rusan, soțul Anei Blandiana. Poeta, spune, se află în spital, internată de cîteva zile. În București, știm, nici un spital n-a avut avarii importante.

Căutările continuă, infrigurate.

10

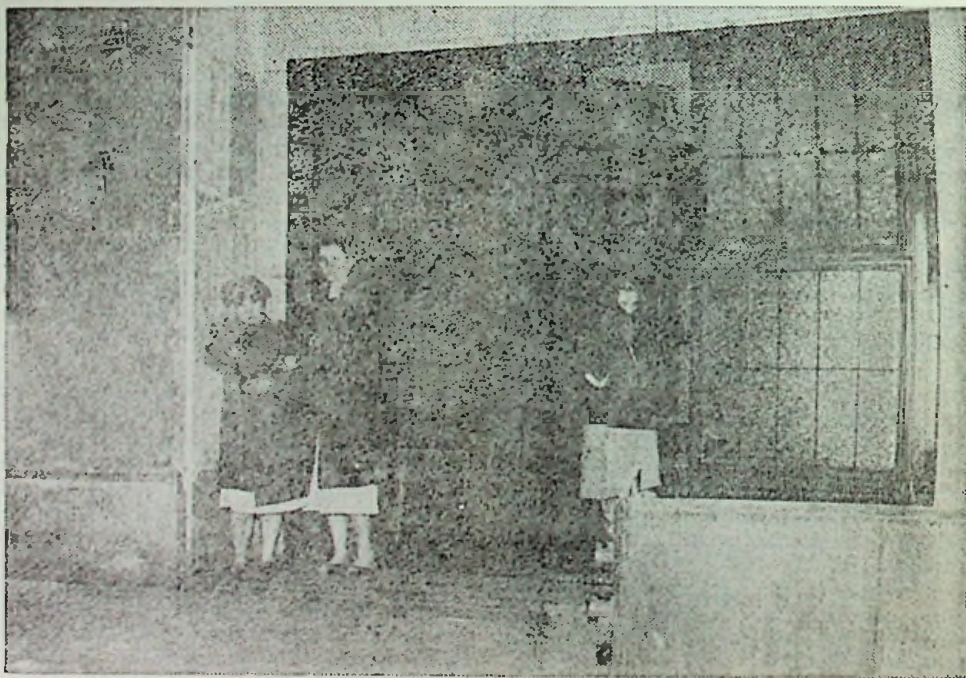
DAR NOILE CARTIERE? Un gând taic inima multor bucureșteni: dacă sinistrul a doborît mastodonții de beton și oțel ai centrului, ce ravagii o fi făcut în aparent mai fragilele blocuri ale noilor cartiere? Repede în mașină, în căutarea răspunsu-

lui. Apucăm, așa ne-a permis circulația, spre Giurgiului. Nimic, nici urmă de moloaz, de ruine. Un prim răsuflet ușurat (aveam apoi să aflăm că doar blocul OD-16, cel din Lizeanu și Centrul de calcul de lângă Palatul C.F.R., deci doar trei din miile de clădiri recent înălțate, au fost distruse. Înaintăm. Oamenii stau încă afară din case, există teama repetării spasmelor scoarței terestre („Așa a fost și în Chile, și la Agadir“ își amintește, sau se teme cineva...). Oprim în fața unuia din blocuri, asistăm la o discuție. „Eu zic că e timpul să intrăm în casele noastre, să ne liniștim — spune un bărbat înalt, voinic. Eu am construit blocurile acestea, știu cât sînt de rezistente și zic să mergem să dormim liniștiți cîteva clipe. Ne așteaptă multe ore de trudă.”

Ascultîndu-l, mulți din oameni s-au mai liniștit, au cutezat să repună piciorul pe treptele ce-i duceau la apartamente. Am notat numele celui ce vorbise — inginerul constructor George Mislay.

11

COMANDAMENTUL. S-A CONSTI-TUIT. Revenim de urgență în centrul orașului. Mai aruncăm o privire spre blocul

din Brezoianu și, cu strângere de inimă, observăm că lângă aceste ruine se duce de acum lupta cu un al doilea sinistru — incendiul ce mistuie rămășițele blocului.

În imediată apropiere se află clădirea Comitetului Municipal București al P.C.R. Într-ăm. Activiști de partid din toate colțurile Capitalei se află de acum la datorie, raportează prime vești din sectoarele lor. Ușa de la cabinetul primului secretar, Ion Dincă, este deschisă. Omul acesta, altminteri suptu, cu alură de sportiv, pare îmbătrinit dintr-o dată cu ani mulți, poartă pe chip drama întregului oraș ce-l are în grijă. Se dau dispoziții ferme, indicații precise de acțiune a fiecărui compartiment ce trebuie să asigure, acum în primă instanță, operațiunile de salvare, de prevenire a incendiilor.

În sectorul I al Capitalei — cel mai greu lovit —, primarul, Dumitru Gherghișan, organizează prompt acțiunile prioritare.

În tot acest timp mașinile I.T.B.-ului au funcționat perfect. „Au fost cele mai extraordinare curse“ — avea să declare Dumitru Stoian, director general la I.T.B. Da, extraordinarele curse ale vieții!...

(Sorin Satmari)

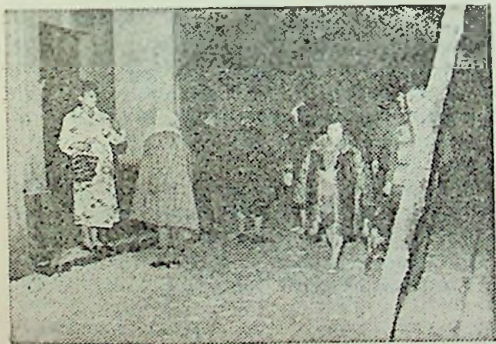
12

SOLIDARITATE. Ora 21,29 : o puternică bubuitură înecată într-un urias nor de praf. 21,30 : blocul OD-16 (scara F) din bd. Păcii nu mai este. Un morman înform de ziduri sfărâmate, fiare răsucite, uși în tândări, dulapuri dezghiocate. Și tăcere. Din ruine un singur om iese călcând halucinat, către trotuarul din fața complexului nr. 1. În mijlocul șoselei, doi ofițeri de miliție (cpt. Petre Fuiorea, locot. major Ioan Piticu) fac tot ce se mai poate face în momentul acesta. Colonelul Mircioiu a sosit cu subunitatea sa de pompieri și or-

ganizează intervenția de salvare. Sub gorganul de moloz se află oameni. Se face lanț viu de cetățeni, trecându-și din mână în mână bucați de moloz, obiecte, căutând să pătrundă în haos. De-acasă (str. Apusului), Marin Victor s-a dus în goană pină la parcajul de lângă Fabrica de lapte, a venit cu tractorul și a aprins farurile. Ambulanța Salvării (32—B—6791) cu dr. Kasa Iosif și șoferul Turturică Constantin este aici, așteaptă. Ostași sub comanda cpt. Dumitru Duțulescu, împreună cu cetățenii, au și scos trei răniți. Ora 23. Un activist de la Comitetul de partid al sectorului 7 a venit cu oameni de la IUT, cu ostași, cu lucrători de miliție. Se muncеște, se luptă continuu, pentru salvarea vieții.

13

VERDE. GALBEN, ROȘU. La cinci minute după ce Terra și-a liniștit măruntaiele, mă aflam cu o mașină pe străzile Bucureștilor. Sub ochii mei, Calea Victoriei și Bulevardul își schimbau geografia, transformind totul într-o hartă tragică ce va mai purta încă mult timp cicatricele albe de moloz și cele roșii ale florilor pe care oamenii le aruncă pe locul fostelor locuri cu oameni. În dreapta se dărâma ceva, în stînga se și dărîmase ceva, în față continuau să cadă paturi, covoare, pentru care s-a făcut coadă la „Cocorul“, olițe de noapte, haine de blană, cutii de bomboane, pantofi vechi pe care nu te lasă inima să-i arunci, enciclopedii, garoafe de plastic cu codițele intacte. Și cădeau... cădeau... Aveai senzația că în jurul tău cade o lume. Dar omul rămîne în sine cu ceva care trage la cîntar mai greu decît disperarea și găsește, în orice, acea clipă care-i dă rostul vieții, care nu-l lasă niciodată să creadă că totul e pierdut.

Înaintează cu mașina și, la întretărirea bulevardului Magheru cu strada Cosmonauților, o, doamne! semaforul ardea normal. Alături, un șofer încerca să treacă pe roșu, cineva îi strigă enervat prin geamul unui microbuz: „Ce ești nebun, dom'le, unde te trezești?” Și a urmat o injurătură de cel puțin șapte etaje betonate. A fost cea mai omenească descărcare de optimism ce mi-a fost dat să aud în viață. Semaforul a trecut pe verde, pietonii s-au oprit, mașinile au băgat într-înția și au plecat, în timp ce la 10 metri de stîlpul cu trei becuri luminoase se prăbușeau ultimele planșee ale cofetăriei „Casata”, care făcea cel mai formidabil *profiterol* din București.

(Alexandru Stark)

...Aveau să noteze corespondenți străini de presă, aflați în București în acele momente: „Au fost uimitoare promptitudinea și calmul cu care bucureștenii au acționat din primele clipe de după sinistru, pentru a da ajutor răniților, pentru a-i salva pe cei rămași printre ruine, rapiditatea cu care oamenii și-au regăsit stăpînirea de sine.”

Din prima clipă la post, acționînd și dirijînd cu luciditate mersul operațiunilor imediate, Comandamentul Capitalei a reușit să transmită în bună măsură această stare de spirit și locuitorilor.

...Spre zori, cînd pe spatele ferestre răzbea o geană de lumină, luăm cunoștință și de un prim și tragic bilanț: în București s-au prăbușit 32 de blocuri, sînt multe alte sute de imobile avariate, sub care și-ar fi găsit sfîrșitul multe, multe sute de vieți... Martie, lună așteptată dintotdeauna cu speranță, cu dor de căldură și lumină, a frînt dureros visuri în acest an. Se năștește acum, privit prin fereastra aceea spartă, 5 martie, ce lăsa în urma sa o zi înscrisă pentru totdeauna în calendarul nefast al încercărilor ce i-au fost date, în secole, spre trăire poporului nostru...

(Sorin Salmari)

14

UN TABLOU CARE NU SE UITĂ. Eram la braseria *Ambasador* împreună cu cîțiva prieteni, colegi de breaslă, la o masă de lîngă geam. La un moment dat, am fost aruncat cu o forță nemaipomenită la pămînt, lumina s-a stins, geamul de la stradă s-a spart, consumatorii au dat năvală afară. Am rămas la pămînt, cu miinile protejîndu-mi capul, fiind incredințat că

toată arhitectura care dansa din încheieturi mă va acoperi în cîteva clipe. Erau niște bubuituri groaznice, atmosfera se umpluse de praf. Se prăbușeau blocurile vecine. Răsunau strigăte disperate, neomenești. În acel moment, am avut credința că... un meteorit a lovit planeta noastră!

Cînd unul din prietenii mei, pictorul Corneliu Vasilescu, s-a întors după mine, m-a aflat revenit în încăperea care încă mai balansa și unde nu mai era nimeni, umblind după chelner... pentru „a-i face plata”. M-a scos repede, din nou, în stradă. Spectacolul era groaznic. Oamenii se pierduseră unii de alții, se căutau, se cheamau, simțeau nevoia să fie împreună în fața primejdiei comune. O masă mare de oameni bloca strada baricadată de blocurile prăbușite. Mașinile cu farurile aprinse claxonau fără întrerupere, intrate una în alta. Conductele de gaze sparte făceau ca din cînd în cînd să se producă explozii.

Am alergat, cu colegul meu, la hotelul „Union”, unde locuiam. Clădirea avea tavanele și pereții fisurați; nu mai era locuibilă. În zadar am încercat să intru în camera mea pentru „a-mi lua pijamaua”. Spectacolul nu mai era de suportat. Unii locatari ai altor blocuri, vrînd să se salveze, au ieșit în casa scării pentru a cobori, neobservînd, din cauza lipsei de lumină, că ele nu mai există, prăbușindu-se, astfel, în gol.

Am plecat în noaptea aceea la colegul meu, în cartierul Militari. Am ascultat pînă dimineața comunicatele date prin Radio. Nu mi-am putut înăbuși amarul și durerea. În noaptea aceea am gîndit mult și matur. Oamenii luptau din nou cu stihile naturii. Uniți, făceau fapte eroice păstrîndu-și calmul. Chiar vizavi de Ambasador, un ieșean, aflat ocazional la București, prof. Albu de la secția de Educație Fizică a Facultății de învățămînt pedagogic din Iași, observînd că multe mașini care circulau în acel moment pe Bulevardul Magheru erau pur și simplu decapitate de un odgon metalic căzut în mijlocul străzii, a oprit circulația cu ajutorul unor cearșafuri albe și, împreună cu fratele său, la care era în vizită, a îndepărtat obstacolul.

Mă gîndeam la poporul nostru atît de greu încercat în atîtea împrejurări, care a dat dovadă în decursul timpului de o uimitoare rezistență și care a reușit să învingă pînă la urmă toate greutățile ivite.

(Dan Hatmanu)

● *sublinieri*

IMI AMINTESC...

Imi amintesc...

Oare au și devenit amintire ziua și noaptea aceea, cumplită în simultaneitatea lor de eveniment și semnificație ?

În orcle după-amiezii, recitasem versuri de dragoste în sala mică a Palatului, în cadrul unei festivități închinată Zilei Femeii. Răsunaseră, printre altele, o suită pentru pian de Hilda Jerea și o vibrantă odă de Ana Blandiana, și era un început de primăvară, încă răcoros, dar cu mereu imprudenții cași grăbindu-se să-și expună sufletul luminii.

M-am întors acasă și, după două ore, am încheiat lucrarea simfonică la care compuneam, cu mari și multe dificultăți, de câteva luni. Imi amintesc că le-am spus alor mei: „Asta trebuie sărbătorit“. Pașnică muncă, pașnice planuri.

La 9 și 22, s-a cutremurat casa. De jos, de sus, din lături. În întunericul trosnitor, nu m-am înfricoșat. Am constatat doar, în gând și în trup, că acum murim.

Apoi, pământul s-a potolit. La flacăra luminării, am văzut lămpile pendulind ca trapezele în arena circului. I-am văzut pe ai mei teferi. Al doilea impuls a fost către instrumentele de lucru : pianul, magnetofoul. Erau întregi.

Apoi, peste un ceas, am auzit voci întrebând : „E cineva acasă ?“ Și au intrat pe ușă cumnatul și nepoata Veronicăi Porumbacu. Mi-au spus că blocul ei și cel de lângă ea s-au prăbușit.

În buimăceală și în beznă, au devenit fosforescente dimensiunile tragediei. Am aflat că la Veronica, în

vizită, erau Baconsky și Gafița. În celălalt bloc, locuiau Blandiana și Romulus Rusan, această pereche de legendă prin acolada iubirii care-î unește.

Apoi, timpul n-a mai avut contur.

Imi amintesc că a intrat la noi Anatol Vieru, cu întreaga familie, care nu se mai puteau întoarce în locuințele lor suferinde. Și o prietenă ziaristă, sinistrată.

Și s-a făcut zi. Ne-am despărțit. Fiecare avea altă destinație. Fiecare, alt destin. La lumina zilei, am aflat că Ana Blandiana era la spital și că soțul ei a fost scos viu de sub dărîmături. La lumina zilei, am fost la înmormintarea celor care semnavă cărți cu numele Ivasiuc, Baconsky, Virgil Gheorghiu, Gafița.

Veronica și Milo Pătroveanu nu au mormînt. Timp de aproape 10 ani am fost împreună, pe băncile de școală și în lupta ilegală a tinerilor comuniști, și în primele manifestații de după eliberare, și pe terenurile construcției, și în redacții și, mai ales, în fața hirtiei care păstrează chipul nostru cel mai adevărat.

Oare au și devenit amintire biografiile lor, „repovestite de o străină gură“ ?

Simfonia neterminată este a celor risipiți în pământ și în văzduh — deși nici destinul nu poate fi considerat întrerupt sau încheiat, întrucît, prin expresia lui cea mai profundă și mai pregnantă, el a intrat în Durată, în ceea ce supraviețuiește peste spațiu și timp : spiritualitatea unui popor.

Nina Cassian

15

UN CÎNTEC... În ziua de 10 februarie, micuțul Andrei-Claudiu împlinea importanta vîrstă de un an. Momentul se cerea celebrat cu toată seriozitatea. Drept care au fost invitați nașii — familia Giroveanu — și fratele, Ștefan Badea, împreună

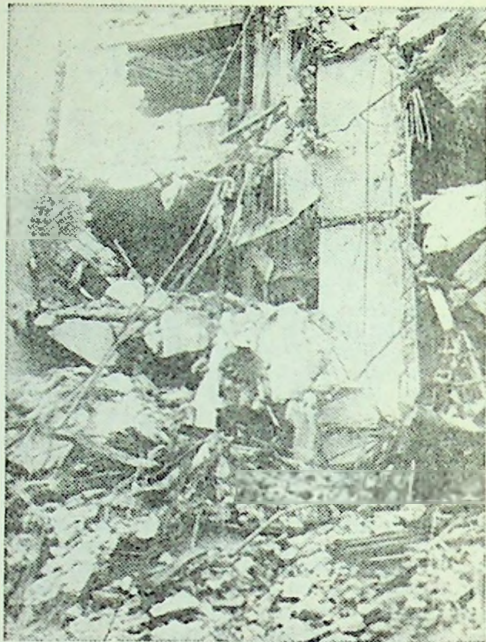
cu soția. A fost adus tortul cu o singură luminare, dar Andrei-Claudiu nu a vrut nici în ruptul capului să sufle în ea. Apoi — conform tradiției — i s-a pus în față o tăviță, pe care erau mai multe obiecte : o carte, un stilou, o brătară, un aparat de fotografiat... Acela pe care sărbătoritul ar fi pus mîna urma să fie un indiciu refe-

ritor la viitoarea profesie a celui mai tânăr membru al familiei Smeu-Badea. Dar, spre surprinderea tuturor, Andrei-Claudiu nu a vrut să atingă nimic, izbucnind în hohote de plîns...

Nici o lună mai târziu, în seara zilei de patru martie, întreaga familie se găsea acasă. Era ora la care cei mici — Andrei-Claudiu și Traian — trebuiau să se culce. Soțul, Traian Smeu, care terminase de nici o lună cea de-a doua facultate, luîndu-și diploma de inginer și trebuia să se prezinte peste cîteva zile la post, undeva în jurul Bucureștiului, răsfoia un volum de specialitate, în sufragerie. Doina Badea, în bucătărie, își pregătea tocmai o cafea, rememorînd întîmplările acelei zile. De dimineață, înregistrase în studiourile televiziunii un film folcloric, pregătit pentru a fi trimis unui post de peste hotare. Apoi, un drum pe la teatru, la „Tănase”, unde urma să se angajeze în curînd și cu care urma să plece în turneu în Belgia. O scurtă repetiție, cu cîteva melodii noi, apoi, acasă, grijile zilnice cu cei doi copii. Căci Doina era o mamă fericită. Își iubea cei doi copii mai mult decît orice pe lume. Poate mai mult decît cîntecul. Trecu în dormitor și îi privi cum dormeau. Apoi se uită la ceas. Era ora 9 și 20 de minute. La ora 10 trebuia să fie la „Cina”, unde susținea în fiecare seară cîte un scurt recital. Ar fi trebuit să înceapă să se îmbrace. Se reîntoarse în bucătărie, să-și termine cafeaua. Nu apucă să-și aprindă o țigară, cînd mica bucătărie a apartamentului de la etajul 8 al clădirii din str. Bibliotecii începu să se clatine. Cafeaua se vărsă pe fața de masă, iar din rafturi începură să curgă vase, farfuri, transformîndu-se în țîndări. Primul său gînd se îndreptă către copii. Izbîtită dintr-un perete în altul, nu mai putea să iasă și mai apucă să vadă, uluită, cum apartamentul începe să se dezagrege, cu senzația pe care o ai cînd cobori cu un lift mult prea rapid...

E posibil ca lucrurile să se fi petrecut astfel.

În a șasea zi, printre dărfimături au fost descoperite resturile apartamentului de la etajul 8. Într-o parte a fost găsit, zdrobit, corpul soțului, Traian Smeu, ținîndu-l în brațe, acoperit cu trupul său, pe mezin... Copilul cel mare a fost găsit, de asemenea, fără viață, într-o altă parte. La fel și Doina. Implinise de curînd 37 de ani,

vîrsta deplinei maturități artistice. Se năcuse în anul în care focarul vrîncean trăsărise la fel de dureros și dramatic...

(Octavian Andronic)

16

MINUTUL 22 a sugrumat glasul muzelor. La Operă — în timp ce spectatorii se îmbracă la lumina plîpîndă a lanternelor pompierilor și ies tăcuți din clădire — dincolo de cortina închisă începe bătălia pentru supraviețuirea cîntului. La posturi — directorii Petre Codreanu, Constantin Zăvăleanu, cîntărețul Valentin Loghin (secretarul Comitetului de partid), mecanicul-șef Gheorghe Diță. În licărirea tremurătoare a lanternelor se cercetează rînd pe rînd (stranie procesiune de umbre) toate încăperile, ochiul controlînd mina și mina pipăind urma privirii. Întime fisuri, uneori abia perceptibile (cerbicie, sau perfidie a zidurilor?). Plafonul sălii — minunăția de stejar sculptat de mîini meștere călăuzite de harul frumuseții — este intact; marele candelabru drapat în cristalurile cu solemnitatea secunde de dinaintea fiecărei uverturi, la locul lui. Dar mai sînt alîtea de făcut... Urgența întîi: închiderea arterelor ce dăduseră căldură,

lumină, apă, și care dintr-o clipă într-alta ar putea aduce moarte și prăpăd. Și artele sînt închise. Din numeroasa echipă „Fidelio” — refugiată în subsol — mulți se alătură operațiilor de investigare a zidurilor și conductelor. Maestrul de lumini Ion Cotirlă și mașinistul Ion Celacu degajează pupitrul de comandă al orgii de lumini, asigurînd și prevenirea oricărei pericol în momentul cînd instalația electrică va fi repusă sub tensiune. O noapte întrecută cu fapte de curaj între zidurile mute, printre rivalte, pe pasarele, cu ape-luri și răspunsuri prin obscuritatea străpunsă de fasciculele lanternelor, ale lumînărilor electrice de rezervă. Oleg Danovski, revenit în goană de la cinematograful, își găsește feciorul teafăr și rămîne aici să pună umărul unde e nevoie în momentele acestea.

Minutul 22 la Muzeul de Artă al Republicii. Trebuie să fi fost ca într-o viziune de infern dantesc atunci cînd s-au însuflețit halucinant tablourile și statui, porțelanuri și catapetesme, veșminte fără oameni și icoane cu chipuri obsedante jilțuri goale, covoare fără urme de tălpi omenеști — dănțuind într-un balans fantastic, rostogolindu-se pe pardoseala de marmură lucie în zurlitul cioburilor de sticlă și scrișetele bronzurilor, în timp ce apa fierbinte din calorifere sparte țîșnea în pereți și planșee. La un sfert de oră după cataclism, primii oameni (mecanicul Dumitru Mirăuță, electricienii Ana Tudor și Gheorghe Tomescu, paznicii Gheorghe și Ion Ciobanu, Constantin Horez — aflați în clădire —, directorul Alexandru Cebuc venit în fugă de acasă, Petre Oprea sosit de la Sala Palatului) au văzut în scăpărarea anemică a lanternelor un haos încrămențat. Statui mutilate, tablouri prăbușite, porțelanuri sfărîmate, vitrine în lăndări, luminatoare sparte cu draperii albe sfișiate. Nouă ore, unsprezece oameni se zbat fără răgaz să stăvilească năvala apei fierbinți, să desprindă cu grijă de pe pereți covoare umezite, să ridice în picioare panouri și piese de mobilier prăvălitate, să scoată dintre cioburi tablouri și sculpturi. În tăcerea apăsătoare, ferecată între pereții cu fisuri, lumina mată revenită în tuburile fluorescente dezvelește către zori unghere de cimitir selenar. Muzeograful Marin Popescu sosește de acasă cu mașina lui; motorul tropidează ritmic la intrarea Muzeului, și peste un sfert de oră mașina demarează spre Mogoșoaia. Acolo, Palatul Brâncoveanului...

(Augustin Sandu)

17

TREI SPAȚII... Cine i-a văzut ultima oară? Ce făceau? Cum de au ajuns în situația dramatică ce le-a întrerupt viața? Fiecare dintre noi, din acea zi și încă multă vreme de atunci înainte, va reconstitui. Pentru el și pentru alții. Din amănunte mici, din coincidențe, din amintiri personale, din auzite, din presupuneri. Reconstituirea a devenit un alt mod de a fi. De a gândi. De a judeca. De a răspunde. Am încercat aceeași tentație, mai cu seamă pentru a reconstitui ultimele clipe ale unor prieteni. Printre aceștia, poeta Veronica Porumbacu, colegă la Radiodifuziunea Română prin anii '46, și soțul ei, criticul Mihai Petroveanu, coleg de facultate și, mai târziu, de redacție.

Cine o fi fost acela care le-a văzut pentru cea din urmă oară chipul firesc, nu acel chip de spaimă pe care și l-au văzut numai între ei în fața inevitabilului sfîrșit? L-am întîlnit pe acel om. Este poetul Iordan Chimet care povestește. Revenit dintr-o călătorie, în Uniunea Sovietică, a strîns desenele și manuscrisele unor poeți și scriitori, pe care le împrumutase pentru a sprijini organizarea unei expoziții la școala unde învăța nepoatele sale. Veronica Porumbacu și Al. Mitru fuseseră printre cei care-l ajutaseră, pe el și pe copiii pe care îi iubeau, pentru care

scriseseră și unul și celălalt. În jurul orelor 20,20, Jordan Chimet ajunge la locuința lui Al. Mîtru, înapoiindu-i lucrările și mulțumindu-i pentru bunăvoință. Este rugat să mai rămînă, deoarece era singur și bolnav. Dar Jordan Chimet simțea o neliniște și dorea să ajungă la Veronica Pombacu. Pleacă. În pasajul subteran, de la Universitate, îl oprește soțul unei prietene, dar Chimet promite că va urca la ei puțin mai tîrziu. Ceasul arată orele 21,12 minute. În holul blocului „Continental” cercetează lista locatarilor. Se afla pentru întîia oară acolo. Trei doamne, binevoitoare, îl îndrumă la etajul cinci. Urcă împreună. Fusese prima și ultima lor întîlnire. Sună la ușa familiei Petroveanu. Nu i se răspunde. Mai încearcă o dată. Nici o mișcare. Simte, totuși, că înăuntru se află cineva. Parcă chiar în spatele ușii. La a treia tentativă, Veronica apare, împreună cu Milo. Aprind lumina de pe culoarul etajului cinci. „Avem o zi grea astăzi. Sintem foarte ocupați...” se scuză cei doi. Păreau puțin jenați. Din casă se aud și alte voci. Aveau musafiri. Familiile Baconsky și Gafița. I se mulțumește pentru înapoierea manuscriselor și desenelor și este condus de Mihai Petroveanu pînă la lift.

Acele ceasornicelor gonesc spre ora fatală.

Jordan Chimet coboară. Trece din nou prin pasajul subteran de la Universitate, puțin contrariat de felul în care fusese primit. Ajunge pe strada din spatele Spitalului Colțea și urcă la prietenii săi, familia Pura. Schimbă cîteva cuvinte convenționale și vrea să coboare. Este rugat să povestească măcar cîteva impresii din recenta călătorie. O neliniște anume îl împiedică s-o facă. Totuși, se hotărăște. „Am să vă spun cum a fost cutremurul de la Tașkent”.

Ceasul arată orele 21,22. Incepe seismul. Toți rămîn muți, înmărmuriți. În minutele următoare, coboară în stradă. Blocul de pe strada Hristo Botev, pe lîngă care trebuia să treacă neapărat, în drumul său spre troleibuz, se află la pămînt. Cele cîteva cuvinte care-l reținuseră, la etajul 9, îi salvară viața. Pentru a cîta oară? Avea s-o afle de-abia mai tîrziu. „Am bătut străzile orașului începînd de a doua zi. Doar pe la «Continental» n-am trecut. Mai tîrziu, îmi telefonează Constantin Țoiu și-mi spune că Veronica Po-

rumbacu, Milo Petroveanu, familiile Gafița și Baconsky se află sub ruinele fostului bloc din strada Ghica. Miercuri vorbesc și cu Al. Mîtru, care-mi aduce o altă veste: dacă aș fi rămas la el, cum mă rugase, mi-aș fi pierdut viața. Zidul și acoperișul acelei camere se prăbușiseră exact pe locul unde se aflase scaunul meu.” Acestea au fost cele trei spații ale morții evitate în 60 de minute. Există vreo explicație?...

(Emanuel Valeriu)

18

ULTIMA SEARĂ LA „CONTINENTAL”. La ora 21,15 — oră mult prea „matinală” — „Continentalul” avea un singur client — un cetățean din Giurgiu, care obișnuia, cu prilejul deplasărilor pe care le făcea în Capitală, să se abată, seara, pe la acest local. Așa s-a întimplat și în acea zi de vineri. S-a așezat la o masă, sub balconul din fundul sălii. Era puțin cam obosit după alergătura de peste zi, și cam flămînd. Așa că a comandat ceva de mîncare și, în așteptare, și-a aprins o țigară răsfoind „Lumea” de ieri, pînă în dreptul unui articol care vorbea despre cutremure. Un magnetofon cînta în surdina, iar chelnerii își aruncau plictisiți privirile peste sala pustie. Sus, la balcon, Sorin Crainic, care venise pentru cîteva minute să-și vadă prietenul, pe Florin, picolo la acest bar, ar fi vrut să bea o cafea. Prompt, Florin sosi cu două cafele aburinde și se așezară amîndoi la o masă, în semiobscuritatea balconului. Sorin — muncitor la „Electromagnetica” — avea o întîlnire cu prietena lui la nouă și jumătate. Timp brechet să-și soarbă cafeaua. Petre Oniga, șeful de sală, făcu un ultim control al ținutei personalului. Era puțin cam supărat. Băieții din formația muzicală iar întîrziu. Noroc că nu erau prea mulți clienți...

Sandu „Englezu” — pe numele său Stănescu Alexandru — unul dintre cei mai stilați chelneri, în al cărui „raion” poposeau, de regulă, cei care-l cunoșteau și-i prețuiau serviciile, privea niște discuri pe care tocmai le împrumutase de la un prieten. Miine dimineață avea să le asculte... Barmanul Vasile Nazarie tocmai terminase de aranjat în vitrina barului sticlele cu etichete viu colorate. Își privi ceasul. Era „21 și 21”. Sună telefonul. Cineva se duse să răspundă, dar nu apucă...

Sala începu să trepideze, sticlele să joace periculos pe rafturi, iar magnetofonul distorsionă pe un „bye, baby-bye“. Luminile clipiră și, năuciți, cițiva mai putură să vadă cum balconul se prăbușește în fundul sălii, peste singura masă ocupată, antrenând-o și pe cea de deasupra, cu cei doi băieți. O beznă compactă învăluie sala, unde totul trosnea și gema. Cei aflați în hol se repeziri spre scări, unde, de asemenea, din tavan începuse să curgă moloz și bucăți de cărămidă. Barmanul Nazarie se repezi din sală spre balcon, de unde, îngrozit, simți cum îi fuge pămîntul de sub picioare. Oniga simți o lovitură în creștetul capului și se prăbuși pe scări; noi lovituri, apoi molozul care îl acoperea... Sandul „Englezu“ fu și el lovit de o bucată mare de tencuială care-i fractură clavicula. Reuși să iasă afară tocmai în momentul în care scările erau blocate de masa de dărîmături ce venea de sus...

Afară, infernul nu era mai puțin terifiant. Uluiți, văzură că în locul blocului cu 8 etaje de deasupra barului nu mai era decît o masă informă de ruine, înconjurată de un nor de praf. Constatară că erau cu toții, în afară de Oniga, de barman, de piccolo și prietenul său și de clientul din Giurgiu...

Pe scări, același întuneric. Oniga își reveni și ducînd mîna la cap dădu de un loc dureros și își simți degetele muiate într-un lichid cleios. Strigă. Nici un răspuns. De sus, cădeau în răstimpuri bucăți de moloz. Picioarele îi erau blocate sub dărîmături. După un timp — nici el nu știa cît — reuși să iasă de sub mormanul de tencuială și cărămizi. Orbecăi sus, pe scări, dar își dădu seama că ieșirea îi era blocată. Cobori și, în aceeași beznă — cunoștea localul și cu ochii închiși — se îndreptă spre ieșirea de serviciu. Ajunse la ea cu greu și la fel de greu se trezi și el afară. Speriați — era plin de sînge, pe față și pe haină — cei din jur îl urcară în prima mașină care îl duse spre spital. După două ore, bandajat, era din nou în fața barului, sau a ceea ce fusese barul.

Îeșise afară, pînă la urmă, prin chepen-gul de mărfuri, și barmanul Nazarie, nevătămăat. Iar Sandu se afla deja în drum spre spital. Lipsseau trei persoane: Florin, piccolo, Sorin, prietenul lui, și clientul din Giurgiu... Iar în bar nu se mai putea ajunge pe nicăieri. Începu o așteptare, îngroșată, care avea să dureze unsprezece zile.

(Sorin Satmari)

● sublinieri

DE LA ÎNCEPUT

Intr-o noapte a anului 1940, tata ne-a luat pe cei șase copii în brațe și ne-a aruncat în grădină, sub un măr. „Stați aici, ne-a zis el, e cutremur“. În jurul nostru, animalele mugeau și zbierau, ciinii urlau, pomii foșneau. Aveam sentimentul că sosise sfîrșitul lumii.

Acum, în 1977, eu însumi tată, mi-am strîns copiii în jurul meu, simțind o primejdie de moarte, dar neînțelegînd, la început, despre ce este vorba. În minutele următoare am văzut mii de oameni pe stradă, umblind printre ruine. Dezastrul mi s-a părut neverosimil și incredibil. Parcă două războaie mondiale trecuseră, deodată, peste oraș.

Poporul nostru este un popor norocos. Nu pentru că ar fi ferit de nenorociri, ci fiindcă a descoperit misterul supraviețuirii, puterea de a-și șterge lacrima cu o mînă și de a pune cu cealaltă, la loc, cărămida care a căzut din zidul casei. El știe că unica soluție în astfel de situații-limită e să iei totul de la început. Căci, de fapt, ce este viața dacă nu o perpetuă luare a lucrurilor de la început?

Ion Băieșu

19

O STICLĂ, PAHARELE... Pe la ora 8.30 din seară, „nea Tomiță“ cobori din apartamentul său, de la etajul II, pînă jos, în „catacombă“, la „Continental“, unde ceru băieților două sticle de apă minerală. Era de-al casei, iubit de toată lumea și patru chelneri se repeziră, deodată, spre magazie, să-i înlănească dorința. Era o figură, nea Tomiță, cu clăia sa de păr creț, cu centura lată, cu cataramă, sub burtă și cu ghetete lui de cow-boy. Avea un musafir — pe Andu Bocăneț, regizorul — o sticlă de „Johny Walker“ neatinsă și, în față, o seară întregă de discuții despre ale filmului. Urcă scările cu sticlele în brațe, fluierînd ușor și în ușa îl înlîmpină bucuros, dînd din coadă, caraghiosul

său căfel, la care toată lumea știa că ține extrem de mult. Sticla plină ochi cu lichidul gălbui stătea pe un colț al mesei din sufragerie. Andu, într-un fotoliu, fredona o melodie care le era amindurora extrem de familiară — una din teme muzicale ale filmului „Gloria nu cîntă”, terminat recent. Primul lung metraj, regizat de Andu care, după show-urile de pe micul ecran și după musicalurile facute cu revista din Deva și cu teatrul „Noțtara”, hotărîse să facă pasul decisiv în cea de-a șaptea artă. Și al cărui protagonist era — se înțelege — vechiul și bunul lui prieten, Toma Caragiu, actorul pe care-l considera, nu fără temei, ca pe unul dintre cei mai străluciți slujitori ai teatrului românesc. Amindoi, ca de altfel întreaga echipă, lucraseră cu o plăcere nemaipomenită acest film, iar acum se simțeau frământați de o stranie neliniște. Erau convinși că ieșise un lucru bun, dar, pînă la premieră...

Erau singuri, cu cățelul și cu sticla, în întregul apartament. Elena era plecată din București. Și hotărîseră ca în seara aceasta să pună la cale, în linii mari, planul de bătaie al unui nou film, a cărui idee Bocăneț o „clocea” deja, de cităva vreme.

Soneria de la intrare își făcu auzit clopoțelul și actorul se duse să vadă cine e. De partea cealaltă, zimbitor, se afla unul

din prietenii săi, pe nume Nicolae Susan, împreună cu o fată, o tînără frumoasă. Știa că trebuie să sosească, își anunțase vizita — Nicu venea să-l roage pe „nea Tomiță” să-i fie naș la apropiata nuntă — dar îl aștepta după zece.

— Am rezolvat mai repede treburile celalalte, îl anunță noul sosit. Intrară în cameră, se făcură prezentările de rigoare. Actorul mai scoase două pahare din vitrină și, cu un zîmbet în colțul gurii, apucă în mînă sticla, desfăcu cu atenție dopul, turnă în pahare.

Lumina jucă deodată în pahare, instinctiv ridicară ochii spre tavan, unde lampa începuse un dans ciudat. Întreaga casă se zgudui și cineva spuse:

— E de rău. Afară!

Cățelul scheuna jalnic la ușă. Într-acolo se îndreptară, cu gînd de fugă. Bruse se făcu întineric, dar apucară să ajungă pe scări, unde, cu un huruit sinistru, întreaga masă a clădirii începu să se dezagrege. După aceea, pentru toți patru, nu mai fu nimic...

(Sorin Satmari)

20

OAMENII ÎNVINC. București, 4 martie 1977. Ora 21.22. „Tată, ce-i asta, tată, ce-i asta?!”... Pămîntul pare un ocean în furtună, gemic, se dezlănțuie bezmetic. Cît de lung pare un minut, cît de nesfîrșit pare, în așteptarea unui sfîrșit pe care îl simt iminent... Și apoi o tăcere nefirească, într-un întineric dens. Încerc să-mi liniștesc copiii, soția. La flacăra tremurată a unei luminări, descopăr locuința aproape de nerecunoscut, cu pereții și tavanul plini de riduri adînci, bătrînești. Nu e timp de lamentări. Trebuie să plec. Trebuie.

În drum spre Comitetul municipal de partid, întilnesc mașina care deserveste redacția ziarului „Informația Bucureștiului”. Șoferul Alexandru Tudor, unul dintre zecile de mii de bucareșteni care, în acea noapte, fără a fi fost chemat de cineva, înțelegea să se prezinte la locul său de muncă. La post. Trec prin zona centrală a orașului și-mi dau seama, înfiorat, de marile distrugereri ale seismului. Casata, Scala, blocul de lingă Universitate... Chiar lingă Comitetul municipal, pe strada Brezoianu, unde era un imobil cu mai multe etaje — o masă amorfă de moloz fumegînd. Primele acțiuni de solidaritate: mașini ale I.T.B. și particulare transportînd răniți (printre cei mulți, care duceau în goană victime spre spital — Pavel Irimescu, secretarul nostru responsabil de redacție). Farurile unor vehicule au încremenit luminînd ruinele. Țipetele saca-

date ale mașinilor Salvării, pompierilor, miliției, Orașul vuieste, vuieste.

Urc într-o fugă scările sediului. Și aici cutremurul a lăsat urme. E moloz pe jos, dar nimeni nu are timp acum să-l observe. Primul secretar, tovarășul Ion Dincă, e acolo din primele minute de după seism. Primește cele dintii rapoarte. Aflăm despre soarta blocurilor din străzile Sahia, Galați, Arghezi, Rosetti. Militari... Cele dintii echipe se îndreaptă spre aceste adrese. Mai sînt, probabil, supraviețuitori. De serviciu în acea noapte la Comitetul municipal, activistul Constantin Velea încearcă să obțină legături telefonice. Deși, practic, nu trebuie anunțat nimeni. Secretarii Comitetului municipal Nicolae Matei, Costică Chițimia, Elena Cojocaru, Ion Bucur, tovarășii Nicolae Mihalache, Ion Chircă, Ilie Dina, Elena Mureșan, Vladu Constantin, Iulian Cîrțină, Ion Carabogdan, Olimpiu Popescu, președintele Consiliului municipal al sindicatelor, Gheorghe Stuparu, primul secretar al Comitetului municipal al U.T.C., Virgil Hampu — sînt toți aici. Întregul activ. Chiar din primele momente, Comitetul municipal de partid s-a și constituit într-un comandament, într-un nucleu de intervenție promptă.

Legătură permanentă cu conducerea partidului. Indicații ferme.

Se dau cele dintii informații și, pe măsură ce ele se adaugă, bilanțul dramatic al cutremurului se dezvăluie în toată amploarea sa.

— În Rosetti e nevoie de mașini...

— La OD-16 a fost salvat un copil...

— Spitalul de urgență trebuie evacuat...

— Atenție, sînt Scala. E nevoie de o Salvare...

Se încrucează replici scurte, frînte. Orașul vuieste, vuieste. Activiștii pleacă în zonele cele mai afectate.

Plec pe teren — cit de ciudat, de absurd sună cuvîntul în aceste momente — însoțindu-i pe tovarășii Chițimia și Cîrțină. Nicolae Mihalache și alți tovarăși sînt la blocul Casata. La blocul Scala, printre alții, președintele Comitetului municipal de cultură și educație socialistă, Ion Jinga, directorul adjunct al Centralei pentru construcții montaj, Vlăsceanu. La blocul din Rosetti întîlnesc o femeie fragilă, în uniforma gărzilor patriotice, cu ochii arși de o oboseală care n-o va părăsi zile și nopți, nopți și zile. E Adriana Moraru, primul secretar de la „2”. Tot aici, un activist vechi, aproape să nu-l recunosc, are buzele arse de o ciudată secetă interioară, și ochii privesc în gol; acolo, printre dărîmături, i-a rămas soția, acolo e o parte din viața lui, acest om avea să

spună, peste o zi, în aceeași durere încremenită pe chip, că e nevoie de cutare utilaje pentru repararea unor școli, copiii au nevoie de școli, de școli trainice...

Un minut care a dat naștere unor drame supreme, unor acte de eroism. Durerea se unește cu dirzenia, lacrima cu demnitatea umană.

— Sînt Scala. A fost salvată o femeie...

— Sînt Rosetti. Repede o Salvare...

Un reporter al ziarului este și pe strada Ion Ghica. Asistă la salvarea unui copil de 5 ani. „Unde e mama? Unde e tata?”... Ochelarii reporterului se aburesc, el scrie, scrie scurt. E un comunicat de front. Frontul vieții: un copil de 5 ani a fost salvat...

Se aprinde lumina electrică. „Miracol” — cum aveau să numească ziaristii străini faptul că într-o oră energia electrică era asigurată aproape pretutindeni, că telefoanele funcționau, că spre dimineață pîinea, laptele erau la îndemîna oamenilor, că apa pulsa din nou pe rețea. Miracol? Nu. Doar cei care nu ne cunosc pot spune asta. Noi știm că a fost vorba de acea invincibilă voință, intrată în ființa românului, de acea putere de decizie, de organizare, de acțiune a forței conducătoare a societății noastre, partidul comunistilor. Putere transmisă fiecărei organizații. Și fiecărui colectiv de muncă.

— Spitalul militar central. Sosesc din nou oameni răniți...

— Trinitați ajutoare la Lido...

— La CET Vest, pericolul de explozie a fost înlăturat. Un anume Pașca, comunist, energic, s-a strecurat prin flăcări și a dat drumul fantasticei acumulari de aburi...

— Se anunță de la „23 August”: avarii grave. Nimeni n-a plecat din schimb. Au venit și mulți oameni din celelalte schimburi...

— Sînt Scala. O supraviețuitoare...

La Comitetul municipal informațiile se adună în continuare. Se iau decizii operative, se raportează scurt, ostășește.

Zori palizi, trimbe de praf, de fum. Redacția are pereții însemnați de cumplitul seism. Dar, pe primul plan sînt Oamenii și Orașul, Marele său angrenaj.

„...Decret prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate pe teritoriul Republicii Socialiste România”. Fiecare cuvînt — un ordin de zi. Fiecare cuvînt — un îndemn la mobilizare neabătută, la abnegație. „Stă în puterea noastră, a întregului nostru popor, condus de partid, să depășească, ca de atîteu ori de-a lungul anilor, aceste momente grele, să asigure mersul ferm înainte al întregii noastre societăți pe calca socialismului, a bunăstării și progresului”. Semnează pre-

ședintele Republicii, Comandantul Suprem.

....Reintors din vizita efectuată în țări ale Africii, tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în zonele calamitate din Capitală, conducând direct activitatea pentru înlăturarea urmărilor cutremurului, pentru crearea condițiilor de desfășurare normală a întregii vieți economico-sociale“...

Direct de la aeroport, primul și cel mai iubit fiu al țării, omul care pune mai presus de orice omenia comunistă, a trecut, cu abnegație și neînfricare, ceas de ceas, în fruntea bătăliei pentru înlăturarea efectelor seismului distrugător, pentru refacere și normalizare. Înainte de orice — oamenii! Ordinul secretarului general în conștiințele tuturor. E un ordin al al partidului s-a aflat adînc implantat vieții, un ordin al umanismului revoluționar.

Zori palizi, trimbe de praf, de fum. Tipă mașinile Salvării, ale pompierilor, ale miliției. Orașul vuiește, vuiește.

La redacția ziarului „Informația Bucureștiului“. Niciodată sumarul nu s-a stabilit atît de repede ca acum. Vom scrie despre ordinea, despre disciplina, despre fermitatea cu care s-a acționat. „Oamenii la post. Întregul mecanism al orașului pulsează viguros“... „De la IDEB: s-au repus în funcțiune stațiile pentru alimentarea cartierelor Militari, Drumul Taberei, Armata Poporului, Cotroceni. Se lucrează intens pentru efectuarea remediilor la transformatoarele avariate“... „De la ICAB: a început pomparea apei în întregul sistem de distribuție“... „De la Direcția generală comercială: aprovizionarea populației se desfășoară corespunzător“... „Întreprinderea Vulcan: toate utilajele în funcțiune“... „Întreprinderea de mașini grele: se acționează în ordine și disciplină pentru înlăturarea urmelor cutremurului“...

...Materialele se scriu printre bucăți de moloz, pe colțuri de birou, pe masa de metal a paginatorului sau se dictează direct la linotip. Cuvintele sînt topite în plumbul paginilor de ziar care încep să se împlinescă.

(Nicolae Gîrceag)

21

DIN NOU PRIN BUCUREȘTI. Refacem traseul nocturn. La „Dunărea“, ne alăturăm micului grup de foști locatari ai blocului, neafilați acasă la ora sinistrului. Privesc ruinele, rememorează numele celor ce locuiau în apartamentele prăbușite, încearcă să stabilească cine a fost salvat, cine se află sub dărîmături. Se înnoadă

istoriei, absența fiecăruia de acasă în momentul cutremurului ar putea constitui un subiect de năvălă. Iată însă și o supraviețuitoare a catastrofei, aflată în bloc la ora 21,22. Se numește Lovinescu, și este profesoară de educație fizică. Ca mulți din locatarii blocului, a ieșit pe palier de la primele zguduituri. Plutonul cuprins de panică al vecinilor ei s-a îndreptat în mare majoritate spre scara principală, către ieșirea ce dădea în bulevardul Bălcescu. Sub imperiul unui ciudat impuls — reacția firească, instinctivă, este să te alături grupului — a fugit spre scara de serviciu, ce dădea în curtea interioară a imobilului. Profesoara Lovinescu se numără acum printre puținii supraviețuitori din acel grup fugar...

...La blocul din strada Colonadeilor 3, se identifică unul din primele cadavre găsite, cel al Rodicăi Mateescu, de la „Mineral-import-export“. Era de gardă în întreprindere, ar fi trebuit să fie simbătă — spune un coleg de-al ei — dar în dimineața aceea solicitase să fie schimbată. Era foarte necăjită că nu găsea un coleg să o ajute, dar spre prînz izbutise să facă fatala rocadă...

...La cofetăria „Scala“ se identifică cadavrul tinărului student George Modrogan. Sportiv, baschetbalist în formația

divizionară ICED. Modrogan ar fi trebuit să se afle în ziua aceea împreună cu colegii săi de echipă la Cluj-Napoca, unde ICED-ul urma să joace simbătă cu Universitatea. În etapa precedentă însă, în ultima secundă a meciului cu Rapid, bietul Modrogan avusese un gest nesportiv, aruncase mingea în tribune. Fusesse suspendat pentru aceasta și, în consecință, nu plecase la Cluj-Napoca. Consecința tragică...

(Sorin Satmari)

22

SPITALELE. Alle clădiri își păstrează silueta, dar pocită, cum este și cazul citorva spitale.

Natura dezlănțuită surprinde bucureștenii pe stradă, în casă, la spectacole, la locurile de muncă. Printre ultimii enumerați se află și medicii, prezenți în gărzi. Cei mai mulți sînt la Spitalul clinic de urgență. Acest lăcaș de alinare a durerilor figurează printre primele trei din lume cu profil asemănător. El se bucură de un sistem uzinal pe trei schimburi. „Motoarele” sale nu se opresc niciodată. Poarta acestui edificiu este deschisă oricărui cetățean.

Tot cu profil de urgență e și Spitalul clinic pentru copii „Grigore Alexandrescu”. Aci, laboratoarele și radiologia au

program continuu. Asemeni lor, și celelalte instituții spitalicești din Capitală sau din provincie își au medicii prezenți în gărzi.

Clădirile în care culoarea albă e stăpînină se află, și în noaptea în care puțini oameni au mai putut dormi, bine dotate cu materiale sanitare și cu medicamente în cantitate și sortimente suficiente, sînge, substituenți de sînge. Aceeași situație și în depozitele de stocuri pentru cazuri de calamitate.

Pornit cu o violență nestăvilită, cataclismul lasă imediat întregul oraș în beznă. La Urgență, se operează un ulcer perforat. Din lipsă de curent electric, nu mai funcționează nici aparatul de anestezie generală. Acum, cel de pe masa de operație nu mai are respirație. Pe loc, intervine asistenta medicală Culea Ioana și insuflă propriul său aer pe sonda de intubație, reușind să salveze astfel pacientul de la asfixie.

Între timp, spitalele sînt văduvite de alte elemente absolut esențiale existente lor: apă, telefon, iar mai tirziu căldură. Personalul medico-sanitar se prezintă, din proprie inițiativă, la locul de muncă. Neașteptat de repede se adună mai toți. Unii nici nu se informaseră de situația familiilor lor. În mod spontan sosește și personalul sanitar mediu, administrativ și tehnic. Pe lângă angajați însă, își oferă serviciile studenții anilor IV, V și VI de la Facultățile de medicină generală și militară, deopotrivă români și străini. Prin participarea lor impresionantă, atît ca număr, cît și ca volum de muncă, viitorii purtători de halate albe își devansează — într-un fel — depunerea jurămîntului lui Hipocrate. Și aceasta exact cînd acoperișul Facultății lor se prăbușea. De asemenea, fără să fie chemați, se prezintă în lăcașuri de suferință și medici din provincie surprinși în București. Ansamblul medico-sanitar permanent, cît și cel improvizat, acționează într-o desăvîrșită disciplină, cu calm, fără țipete, în tăcere, ca și cum se regizase totul în *n* repetiții.

La mai puțin de un sfert de oră, sînt aduși răniții. La lumina palidă a cîte unui felinar, lampă de vînt, de gaz sau lanternă militară, se face triajul în ordinea gravității și a urgenței. Intii sînt separați morții de cei vii. Iar aceștia, dirijați pentru asistență ambulatorie sau internare.

Cu asalt e luat, însă, Spitalul de urgență. Aci, șuvoaie de ambulanțe, taxiuri, camioane, mașini particulare aduc pe cei cu oase rupte, carne sîngerîndă, trupuri

strivite. Cei din apropiere își transportă accidentații în brațe. Situația creată blochează imediat calea Floreasca. Nici măcar unii medici aflați la volan nu se pot apropia de clădire, cu atât mai puțin să se gândească la o parcare, deși în mașină aveau răniți luați de pe drum. Iată că abia acum înțeleg de ce la Paris, medicii au un semn distinctiv pe parbriz, semn care-i autorizează să circule și să parcheze cu prioritate oriunde. În același timp însă, semnul îi obligă să dea un prim ajutor oricând sînt solicitați.

(În fața situației create (directorul fiind într-o misiune în străinătate), pe loc se formează un comandament care împarte sarcini precise echipelor medicale. Această nu scutește pe nimeni să pună umărul unde e nevoie, uitîndu-și — pentru o clipă — calificarea. Astfel, un medic intervine la Miliție pentru a se trimite oameni de ordine. Două echipe sosesec la ora 0,30. Pînă la venirea lor, doi medici dirijează circulația. Ei reușesc să descongestioneze calea Floreasca și să degajeze cele două căi de acces în spital ocupate de morții și răniții care se aduc fără încetare. Un alt medic cere sprijinul municipalității. Ca în toate momentele de mare încercare, se trimit 300 de ostași, care vin cu târgi. Pînă la sosirea ajutoarelor din afară, personalul spitalicesc continuă să se descurce cu posibilități proprii. Vedem un profesor doctor, care tocmai terminase ședința de comunicări științifice cu studenții, selecționînd accidentații, sau un altul cărînd brancarda. Studenții se fac utili în jurul răniților. Printre viitorii medici, tinărul Țugui își oferă serviciile, fără să știe că părintii lui, dr. I. Țugui — directorul Spitalului „Colțea” și soția, zăceau sfărîmați sub zidurile casei. Cam aceeași situație — dar în proporții mult mai mici și nu atât de dramatice — se prezintă și în celelalte spitale.

După trierea accidentaților, începe munca în sălile de operație: 16 la Urgență, 8 la Militari și 6 la Copii. Toate intervențiile chirurgicale și de ortopedie s-au efectuat la surse de lumină improvizate.

Paralel, se fac locuri în spitale, prin externarea bolnavilor cronici (Spitalul Militar), concentrarea în etajele superioare (Urgența) sau în alte saloane (Spitalul de copii), operație în care pacienții nu au suferit.

În lipsa oxigenului, la spitalul celor micuți, surorile ies cu copiii în brațe,

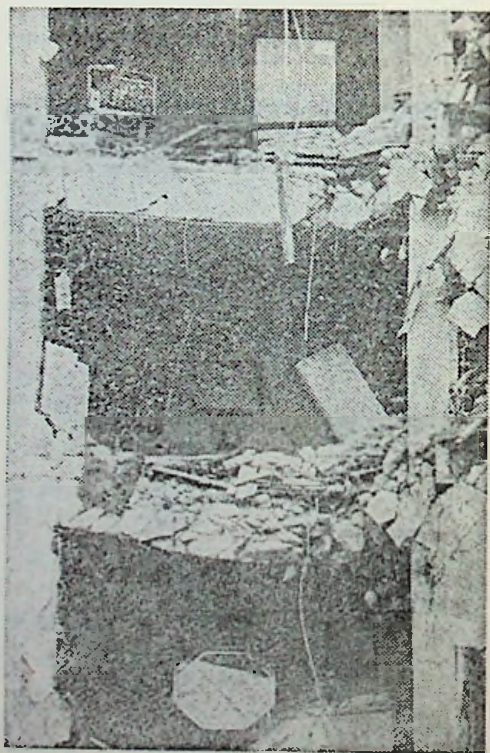
spre a le face aeroterapie, căci în saloane de 15 copii, se află, acum, 50.

În asemenea condiții dure, medicii împreună cu ajutoarele acordă asistență:

la Spitalul de urgență: 600 de cazuri
la Copii: 78

la Spitalul Militar: 240

După miezul nopții, un inginer constructor alertează conducerea Spitalului de urgență că unele părți din clădire sînt avariate serios. Oamenii competenți și cu răspundere veniți la fața locului constată că, în cazul în care seismul s-ar repeta, ar exista riscul de a se prăbuși spitalul și deci de a periclita viața a 1500 de oameni. Atunci se decide ordinul de evacuare. Fără întârziere, bolnavii sînt transferați, cu ajutorul autobuzelor și autosanitarelor, într-un timp record — 5 ore — la Spitalele Militar, Colentina și C.F.R.-2. Fiecare lot e însoțit de medic și asistentă medicală, sau de soră în unitățile dispersate. Operațiunea se desfășoară într-o ordine perfectă, fără a provoca noi suferințe pacienților. Ulterior,

Spitalul de urgență asigură : medicamente, pături, mobilier, singe pentru internații săi. Spitalele-gazdă oferă deplină ospitalitate.

(Angela Bocancea)

23

SIMPLE COINCIDENȚE... Revista „Flacăra” din 3 martie 1977 publică un interviu cu scriitorul Alexandru Ivăsiuc, primul mare interviu al prozatorului. Primul și ultimul... „Lumea”, apărută în aceeași zi, dedică un amplu spațiu „Prevestirii cutremurelor”, răspunzând temei solicitate de cititorul Gheorghe Ilioaia din Tirgu Secuiesc. Unul din cei mai mari seismologi români, prof. dr. docent Ion Curea, și-a consacrat o bună parte a carierei studierii cauzelor și efectelor cutremurelor, analizând în amănunțime, între altele, seismul din noiembrie 1910. Profesorul Ion Curea și-a dorit — spun apropiații săi — ca în tot restul zilelor sale să nu-i mai fie dat, lui și semenilor săi, să trăiască un cutremur ca acela din 1940. În ziarul „România liberă” din 4 martie 1977, la rubrica „Decese”, primul ferpar era cel ce anunța decesul eminentului seismolog. Dorința profesorului fusese, în parte, îndeplinită : murise cu o zi înainte de dezastrul de la 4 martie...

În seara zilei de 4 martie, la grădina zoologică Băneasa a fost auzit un cor general al animalelor. Către ora 21 agitația viețuitoarelor atinsese apogeul. În seara de 4 martie, la Circul de stat era în plină desfășurare vizionarea spectacolului prezentat de circul varșovian. Toate numerele s-au desfășurat în condiții excelente, mai puțin cel de dresură de tigri ; complet tulburate, animalele nu au putut fi stăpânite, au refuzat să răspundă la comenzi. „Luceafărul” din 5 martie publică pe prima pagină versurile lui Eugen Jebeleanu, intitulate „Cioburi” (evident, totui fusese cules în seara de 4, înainte de seism). Citim : *.....Atiția au căzut. Nu au ajuns / măcar pînă'n răspîntia / ce-arată / o roată cu trei dinți știrbită... / Și ești atît de sfărîmat, încît / nici truda n-are de ce să se / prindă... / Cioburi. Și-ți este sete / și nu vrei / Să bei nimic... Și nu poți / nici să sbori / și nici să te îngropi / Și lunecă pe lingă tine / umbra / ce și-au pierdut stăpîniile*. La rubrica ca săptămînală din ziarul „Informația Bucureștiului”, scriitorul Alexandru Ivăsiuc a lăsat, ca ultimă însemnare, un eseu dedicat constructorilor. Se aducea un omagiu frumuseții blocurilor bucureștene...

(Sorin Satmari)

24

LUNGA NOAPTE FIERBINTE. Dansul luminilor de pe panourile de comandă ale dispeceratului Inspectoratului general al miliției se desfășura monoton pe fondul sonor al teleimprimatoarelor și stațiilor de radio.

Plutonierul major Vasile Chiriac a părăsit, pentru o clipă, sala telexului.

— Ultima telegramă !

— Maiorul Vasile Tudorache și-a aruncat privirea pe textul acoperit de „tz”, „i” în loc de „j”...

Undeva, la Mărășești, pe D.N.20, o umbră — umbra unui om — a fost zărită în întuneric, pe centrul șoselei, de Mircea Micu, dar nu a mai avut timp s-o evite. Mașina, pasagerii, umbra s-au rostogolit pe șosea și au alergat spre cîmp unde și-au frînt aripile într-un mal de pămînt. Fosta umbră, Sandu Taban, grav rănit, a fost transportat la spital.

— Ultimul eveniment ! — a spus pentru sine maiorul. **Deocamdată ultimul eveniment.** Vor urma altele și nici unul nu se poate intitula ultimul.

Dar, pentru prima dată în cariera sa, maiorul s-a înșelat. Era ora 21 și 22 de minute. Cîteva secunde mai tîrziu...

25

DUPĂ CINCI MINUTE. Pînă atunci, pînă s-au împlinit acele prime cinci minute, toate mașinile de serviciu au pornit în noapte pentru a aduce personalul la sediile organelor de miliție : alerta se declanșase instantaneu după ce ultimul ecou al seismului s-a stins în fibrele pămîntului și ale oamenilor.

Dar atunci, în noaptea aceea cînd a fost, mai mult ca oricînd, evidentă necesitatea prezenței la unități, cele cinci minute au constituit o veritabilă explozie a mobilizării proprii a fiecărui ofițer sau subofițer de miliție.

Puține mașini plecate să-i aducă la unități i-au mai găsit la domiciliu : ca într-un maraton gigant, în care startul a durat cel mult cinci minute, a început cursa contracronometru pentru prezența la datorie.

La Vaslui, la Slobozia, la Craiova, la Buzău și Ploiești, la Alexandria, Pitești sau la Slatina, pretutindeni, ofițerii, subofițerii și angajații civili au plecat cu autoturismele personale sau alte mijloace de transport găsite la îndemînă.

Orice uniformă observată în întunericul nopții (luna aceea pe care toți am văzut-o în înalt era neputincioasă în fața

norilor de praf care se ridicau din ruine) era invitată în mașinile care goneau spre unități.

Din stațiunile de odihnă, din sanatorii, chiar din spitale, lucrătorii de miliție au plecat imediat spre primele inspectorate sau posturi de miliție.

26

DISPECERATUL DIN... AUTOTURISM. Primul gând al maiorului Vasile Tudorache, după ce s-au stins luminile, iar panourile luminoase au dispărut în întuneric, a fost la mașinile cu stațiile radio.

În liniștea care se lăsa grea peste pupitrele de comandă și hărțile uriașe ale dispeceratului, doar telexurile — comutate pe baterii — perforau noaptea.

Maiorul, însoțit de căpitanul George Mureșean, maistrul militar Marin Constantin și sergentul major Ion Alexandrescu au coborât în curte și au luat loc într-un autoturism. Stația radio i-a repus în legătură directă cu toată țara.

Trecuseră doar câteva minute după ce pământul își regăsise liniștea... În curtea inspectoratului începuseră — deja — să sosească primii lucrători: ofițeri, subofițeri, angajați civili...

Deja se înfiripau primele inițiative, se croiau primele ordine...

Motoarele autoturismelor au prins viață. Oameni și mașini s-au aruncat fre-

netic în bezna nopții pentru a culege primele informații despre urmările cutremurului în Capitală...

27

SUGESTIE PENTRU AMATORII DE STATISTICI. Amatorii de statistici doresc să știe cine a fost primul, cine a fost „cel mai” într-o situație anume. Eu cred că în seara de 4 martie în aparatul miliției toți lucrătorii au fost primii. Trebuie avut în vedere că un mare număr de ofițeri și subofițeri se aflau, în mod normal, în timpul serviciului: au acționat și înainte și după secunde fatale.

Dar pentru că statisticile vor, în asemenea împrejurări, nu o masă de oameni, ci „un singur om”, vreau să cred că primul, pe noul front, a fost plutonierul Marin Dobre din serviciul pază și ordine al Miliției municipiului București.

Știu precis că la orele 21 și 30 minute se afla pe muntele de moloz de pe strada Alexandru Sahia nr. 1 din inima Capitalei. Știu precis că, la acea oră, prima victimă — din cele patru pe care le-a salvat atunci plutonierul Marin Dobre — era urcată într-un autoturism oprit de același subofițer.

Poate că mă înșel: nu este exclus ca recordul de 7 minute să fi fost deja doborât.

Sînt, însă, sigur că nici un lucrător de miliție nu a acționat atunci pentru a-și asigura un loc pe un podium. Cred că plutonierul Marin Dobre nici nu bănuiește că poate fi considerat „primul”. Și el, ca și noi toți, a acționat, așa cum era firesc, cu spontaneitatea calmă și caldă specifică neamului nostru.

28

055... **LA DATORIE.** Cine nu cunoaște acest telefon? Apeluri, chemări speriate. Dar lucrătorii de miliție, dispeceri cu calm și promptitudine, răspund tuturor solicitanților. La fel s-a întâmplat și în scara cumplutului cutremur:

— Alo, Miliția?

— Da! Maior Popescu Octavian.

— Vă rugăm să ne ajutați. Știți, telefonul de la Salvare sună mereu ocupat. La noi în Calea Moșilor, o vecină are piciorul zdrobit de mobila care a căzut peste ea. Am dori să vină cineva de la salvare.

— Vă rog să nu vă impacientați și să-mi comunicați adresa exactă.

Astfel de dialoguri s-au repetat pînă în dimineața zilei de 5 martie. La stația de salvare, plutonierul major Drulă Gheorghe recepționa mesajele transmise de la Dispeceratul circulație. Autosalvările erau

dirijate spre locurile afectate de sinistru, de unde veneau chemări de ajutor.

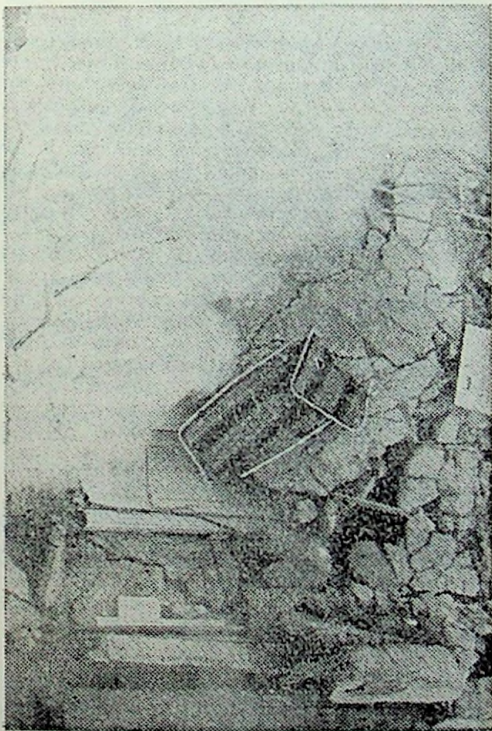
— Alo, Miliția ?

— Da ! Cpt. Gheorghe Bălțeanu, vă ascult.

— La noi, la Spitalul de urgență, nu avem curent electric, o parte din spital este grav avariata, pînă acun s-au prezentat foarte mulți pacienți, unii au leziuni grave, alții nu. Vă rugăm să ne ajutați pentru stabilirea ordinii la camera de gardă, întrucît peste tot este un du-te-vino al mașinilor cu răniți. Sînt medici de gardă...

În cîteva minute, echipajul compus din maior Ionel Bică și cpt. Gheorghe Bălțeanu se afla la Spitalul de urgență.

Ora 21,35 maiorul Nicolae Pica — secretarul de partid al organizației din cadrul Batalionului de circulație din Capitală, comunică prin radio, singurul mijloc existent la acea oră, echipajelor auto să se îndrepte spre bază. Cele 10 autoturisme aflate la punctele de filtru din zona Chitila se îndreaptă cu toată viteza spre centru. Coloana descrește și dispore : treptat, cite un autoturism s-a oprit în dreptul fiecărui imobil dărîmat. Cu farurile

pe fază lungă, luminează ruinele, iar agenții intră în „obiective”. Praful mai persistă încă în zonele respective.

Alte echipaje aflate în misiune sînt dirijate prin stația radio de maior Ion Sovereșan, de la Dispeceratul Miliției Capitalei, pentru a se cunoaște situația imobilelor distruse sau avariate.

În zonele sinistrate, prin gigafonele instalate pe autoturisme, plutonierii Dan Marinescu, Ștefan Vișan, sergentul major Ion Radu se adresează persoanelor sinistrate :

„...vă rugăm să vă deplasați la Palatul sporturilor și culturii unde se vor da indicații asupra locului de cazare”.

Se repetă apelul pentru ordine și calm.

Prin stație, ofițerul Vasile Manea de la Batalionul de circulație raportează :

— Pe șoseaua Măgurele, la Institutul de Fizică Atomică a izbucnit un incendiu...

Subofițerul Gheorghe Vrabie, aflat la Comandamentul pompierilor, a recepționat mesajul.

Ora 23,30. Colonel Petre Viașu, de la Serviciul circulație, prezintă conducerii Inspectoratului municipiului București al Ministerului de Interne zonele și arterele de circulație unde trebuie introduse restricții și devieri ale traficului. La lumina unui petromax este examinată harta cu arterele de circulație ale Bucureștiului. Se dau indicații, se ordonă măsuri. Echipajele de circulație se pun din nou în mișcare.

Plutonier adjutant Nicolae Ionescu are însă o altă misiune. Una ordonată de conștiința sa de om. Autoturismul condus de subofițer pătrunde, printr-un viraj executat cu multă îndemînare, în incinta Spitalului de copii „Grigore Alexandrescu”. Agentul de circulație, pe ale cărui haine șiroiește sîngele, cu un copil în brațe, se îndreaptă spre camera de gardă.

— Către toate echipajele și agenții de circulație : să se acorde prioritate autosalvării, mașinilor de intervenție, utilajelor grele, autobasculantelor...

Mayor Ion Ilca, la Garajul „Drumul Taberei”, dirijează spre punctele de lucru autobasculantele.

29

SA RAPORTEZI CĂ SINT ÎN MIȘIUNE ! În prima clipă, oamenii și-au consultat ceasurile. Mulți au reținut ora, alții și-au reamintit-o abia tîrziu, din eter...

Căpitanul Emil Pană de la Miliția municipiului București știa că nu trecuse nici o oră de la cutremur cînd, în drum spre circumscripție, la lumina farurilor a

văzut ruinele blocului de pe str. Alexandru Sahia nr. 58.

Piciorul a înțepenit pe frână, iar motorul, ștrangulat, a amuțit.

A auzit strigăle dinspre muntele de moloz; din pintecele de cărămidă și fier beton contorsionat, oamenii cereau ajutor.

Un subofițer, nu-și mai amintește numele lui, s-a oprit o clipă: mergem tovarășe căpitan?

— Nu — i-a răspuns — eu rămân aici, este nevoie de ajutor. Să raportezi că sînt în misiune!

Apoi a alergat împleticindu-se printre bolovanii care se rostogoleau pe stradă. Ochii, neobișnuiți cu întunericul, prindeau doar crimpeice episodice din imaginea ruinelor străfulgerate de luminile mașinilor care alunecau în noapte.

Dar inima, simțurile încordate la maximum l-au dirijat ca pe un automat printre obstacole, pînă ce miinile s-au înfîlțit cu ale unui semen prins sub dărîmături... S-au dezlipit tîrziu, cînd omul salvat era întins pe targa unei salvări.

30

CEA MAI LUNGĂ ÎNTRECERE. Circumscripția de miliție nr. 12. Lucrătorii sosesc în grabă. Primesc ordine și pornesc în sectoare.

Un tînăr locotenent, sosit printre primii, este repartizat la blocul, la fostul bloc, din str. Brezoianu nr. 7. În noaptea, în zilele și nopțile care au urmat, el nu s-a clintit de pe muntele de moloz. Cei care au fost de față consideră că locotenentul a participat la cea mai îndelungată întrecere din viața sa: pentru că el — ofițerul care a intrat în prima linie, din primul moment — este excelențel sportiv Mircea Tutovan, component al echipei de volei a Clubului „Dinamo” București.

31

CU TOATE PINZELE SUS. Din eterul sfișiat de mesajele stațiilor de radio ale dispeceeratelor, autoturismelor și celor portabile ale ofițerilor și subofițerilor de miliție, de pe benzile telexurilor care mitraliau neobosite atmosfera dispeceeratelor, se scurgeau primele informații privind situația din Capitală și din toate județele țării.

Lor li s-au adăugat, cîteva ore mai tîrziu, telefoanele pe care, admirabilii specialiști ai Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor — ca toți oamenii muncii din această parte a țării —, le-au repus în stare de funcționare.

În Inspectoratul general al miliției, toate cadrele și-au reluat — în ultimele

ore ale zilei de 4 martie — locurile pe frontul centralizării și coordonării organelor de miliție pe noul și dificilul front.

Se acționează cu calm, cu veșnicul și atât de necesarul calm.

Informațiile sînt sortate și examinate cu grijă, se dau ordine precise, se urmărește cu atenție executarea lor.

Cînd ceasurile au început să indice primul minut al zilei de 5 martie, mulți ofițeri din Inspectoratul general al miliției erau în drum spre organele teritoriale pentru a coordona și participa direct la operațiunile de limitare și lichidare a consecințelor cataclismului.

32

ECHIPAJUL PENTRU CARE CUTREMURUL A ÎNSEMNAT UN MINUT DIN TIMPUL SERVICIULUI. Plutonierii majori Simion Enea și Marin Rădiță se apropiau cu autoturismul de circumscripția de miliție nr. 5 cînd a început cataclismul. Simion Enea era la volan. Rădiță l-a avertizat să meargă mai atent, să evite gropile. „Nu sînt nici un fel de gropi — i-a răspuns — s-o fi dezumflat vreo roată”...

Abia în momentul în care s-a întrerupt curentul și-au dat seama că ceva nu e în regulă. Marin Rădiță a coborât și, la lumina farurilor, în ultimele secunde ale cutremurului și în minutele care au urmat, a dirijat circulația.

Un camion care venea din sens opus a încetinit viteza și șoferul le-a strigat: „în Calea Moșilor s-a prăbușit un bloc... Este busculadă“.

Subofițerii au pornit spre blocul de la nr. 135. Au manevrat autoturismul printre grinzile de beton și cărămidă. O femeie, de sub dărîmături, implora ajutor.

Cei doi au degajat molozul și au urcat-o pe pernele mașinii. „Rămii pe loc“, i-a spus lui Rădiță și autoturismul a demarat spre Spitalul Colțea.

S-a reîntors și au alergat la cinematograful „Miorița“. Au deblocat ușile... șuvoiul de oameni, despresurat, s-a dezlănțuit în noapte.

33

DRUM SPRE O DEFINIȚIE. M-am întrebât de multe ori cum se nasc eroii. Dicționarele, cărțile de toate genurile, filmele, oamenii pe care i-am întâlnit nu au reușit să-mi creeze decât o imagine generală, vagă, un univers misterios și rece.

Despre eroi știu precis că am vorbit într-o seară, cînd aveam o „fereastră“ între două evenimente, cu maiorul Vasile Onete de la Circumscripția de miliție nr. 5 din Capitală.

În zorii zilei de 5 martie, după ce parcursesem zeci de kilometri printre sutele de lucrători de miliție care se luptau eroic pentru salvarea de vieți omenești dintre ruinele Capitalei, am simțit nevoia acută să-l interpelez pe maiorul Onete, voiam să știu precis imaginea pe care i-o producea lupta oamenilor pentru viață (îmi promisese aceasta, dar — evident — fără a preciza evenimentul care urma să ne reunească).

Mi-a răspuns la capătul firului locotenentul major Anghel Neacșu. După o pauză, ofițerul mi-a răspuns că maiorul Vasile Onete... de fapt nici el nu era prea sigur. Poate că mai există o șansă...

Peste două zile, de sub dărîmăturile unui imobil din Calea Moșilor s-a auzit un glas. Printre bolovanii de moloz, un bărbat îi anunța pe salvatori că lingă el se află o femeie — vie — și un ofițer de miliție... Acesta, însă...

Sosise la circumscripție pe la ora opt și jumătate seara: era vorba de niște certuri între vecini. Maiorul i-a convins că trebuie să se împace... Apoi un telefon... A fost anunțat că în Calea Moșilor

doi bișnițari tranșau mărfuri în holul unui bloc. În stradă îl așteptau strungarul Anton Constantinescu și frezorul Vasile Duțan, tovarăși de nădejde ai maiorului.

Le-a spus din mers despre noul eveniment, ei urmau să rămîină la intrarea în bloc iar el, maiorul... La început a fost o vinzoleală neclară în hol, strungarul a văzut mai multe umbre alergînd pe scări...

— Să intrăm! a propus frezorul.

Scările au început să li se clatine sub picioare, au avut impresia că podelele sînt de lemn, așezate peste o pivniță imensă. Blocul a țipat din înclieturi, odată cu zecile de oameni care ieșeau pe paliere.

Apoi maiorul pluti în gol cu mîinile desfăcute, cu paltonul și fularul desfășurate.

— Venea spre mine, venea ca într-un film realizat cu încetîntorul. Am mai avut timp să-i strig lui Anton: *cutremur*. Pentru o clipă l-am mai zărit pe maior apropiîndu-se. Îl urmau, în zborul acela straniu, alte umbre întunecate: poate erau bișnițarii, poate locatarii... Se auzeau țipetele copiilor.

Eu cred că maiorul Onete, în zborul lui din ultima misiune, se înălța, sînt sigur că frezorului i s-a părut că se apropia de pămînt.

Am început să înțeleg cum se nasc eroii, dar o durere cumplită m-a cuprins în clipa cînd am realizat că răspunsul mi l-a dat, așa cum mi-a promis, maiorul Onete. Și pentru prima dată în viață m-a întristat o descoperire...

34

AUTOATELIERUL A SOSIT LA TIMP. Miezul nopții. În jurul ruinelor au apărut de mult primele ajutoare pentru salvarea victimelor. La Scala și-au făcut apariția mai multe camioane militare. Soldați și elevi ai Școlii de ofițeri de miliție pornesc la asalt pe noul front deschis atît de brutal, la două ore după ce s-a lăsat geana nopții.

Maiorul Pal Carol a coborît în josul bulevardului și s-a oprit la blocul în care s-a aflat pensiunea „Bulevard“. Mi-a spus că strigătele de ajutor veneau de pretutindeni, că vroia să-și croiască drum — în același timp — în toate direcțiile.

Supraviețuitorii din zonele periferice ale ruinelor se aflau, deja, la spital sau în drum spre spital. Dar acolo, sub ruine, forța fizică a oamenilor (toți am alergat — în clipele acelea — cu brațele goale) rămîinea neputincioasă în fața blocurilor ancorate de fierul beton.

Maiorul — seara făcuse un „tur de orizont“ prin sector — știa că pe o stradă din apropiere de Calea Victoriei era parcat un autoatelier. „Poate că mai este acolo“.

A alergat pe străzi făcându-și loc prin valurile fluviului uman care curgea în viltori...

L-a găsit. Șoferul tocmai sosise și pornise motorul. Avea și aparat de tăiat metale.

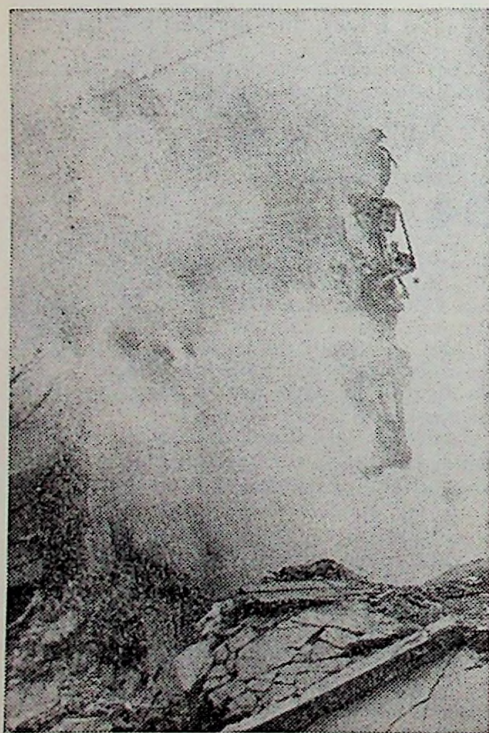
Peste o oră, după ce fierul-beton a fost secționat, iar blocurile înlăturate, trei supraviețuitori erau transportați spre Spital de urgentă.

35

EXAMENUL DE LA MIEZUL NOPTII.
În Bucureștiul scufundat în beznă și praf, spadele farurilor se încrucișează ca într-o gigantică bătălie.

O coloană de autocamioane militare se îndreaptă spre centrul Capitalei. Sub prelate, tineri în uniforme albastre: sînt elevi ai Școlii de ofițeri de miliție.

Mașinile opresc lângă ruine. Se dau ordine scurte, energice, precise. Elevii

coboară. Se aliniază. Grupele de șoc, alcătuite din mers, sînt repartizate în dispozitive.

O grupă de elevi acționează la ruinele fostului bloc din str. Brezoianu nr. 7.

Tălpile bocancilor, care nu au avut timp să calce de multe ori asfaltul, ating bolovanii de moloz. Elevii urcă, urecă pe trista redută prin praf, prin fum... bolovanii, cărămizile alunecă, se prăvălesc, lovesc în cădere trupurile tinere neobișnuite să scoată strigăte de durere.

Alături de ei au sosit și acționează muncitori de la diferite întreprinderi. Cîțiva sînt de la I.C.R.A.L. Se lucrează, se lucrează frenetic, într-o unitate desăvîrșită.

Dar... A existat în acea noapte un „dar“ care a umplut inimile celor de față de mîhnire și dispreț.

O mină, o mină care pînă atunci a scos cadavre dintre ruine, a smuls bolovanii, s-a rănit în așchiile tăioase de metal și beton, aceea mină s-a întins într-o străfulgerare... Erau acolo, între bolovanii, niște bani... Dar banii nu au ajuns la grupa care colecta valorile. Au fost introduși în propriul buzunar de M.I., salariat la I.C.R.A.L.

Elevul caporal de miliție Sandu Zaharia, care lucrase pînă atunci alături de M.I., i-a observat gestul. Împotriva infractorului s-au luat măsurile legale.

Elevul caporal mi-a povestit plin de tristețe (da, era o tristețe sfișieloare în privirile acestui viitor ofițer de miliție) că șefii l-au felicitat pentru acest prim examen al profesiei sale.

— Nu mi-am dorit un caz „extraordinar“ pentru debut. Știam că în munca de miliție evenimentele apar pe neașteptate. Vă rog să mă credeți că acolo, pe ruine, n-aș fi voit să găsesc un infractor. Mi-a fost mie rușine pentru fapta lui și nu știu de ce, parcă mă simțeam vinovat...

Da, elevul a dovedit toate calitățile unui viitor ofițer de miliție: vigilență și omenie, multă omenie...

36

LA PLOIEȘTI: MESAJE ÎN ETER. La Ploiești, printr-o mobilizare rapidă, toți ofițerii și subofițerii de miliție, ceilalți lucrători din cadrul Inspectoratului au fost prezenți în obiective din prima oră după cutremur.

Colonelul Cătălin Constantin controlează în permanență dispozitivele. Dă ordine echipelor de intervenție. Stația radio din autoturism este în legătură permanentă cu dispececeratul Inspectoratului județean și cu cel al Inspectoratului gene-

ral al miliției. Pretutindeni ordine, disciplină, se acționează cu mult calm.

Deja se cunoaște, în mare, situația din județ: la Valea Călugărească s-au prăbușit două linii la fabrica de acid sulfuric, peste buncărele de alimentare cu pirită, s-au rupt mai multe grinzi la instalația de acid fosforic și la depozitul de superfosfați. La termocentrala de la Brazi s-au produs distrugerii grave.

În aceste direcții pornesc mașinile cu specialiști și gărzi patriotice care se alătură muncitorilor din întreprinderile avariate. Echipajele de circulație croiesc cale liberă coloanelor cu echipele de intervenție...

În întreprinderea de confecții cartoane Boldești-Scăieni s-a prăbușit planșeul instalației de carton duplex-triplex. Turnul de amestec, cu șapte nivele, și un coș de fum de 50 metri, de la întreprinderea de produse refractare Pleasa, s-au avariat; tot la Pleasa s-a dărâmat castelul de apă. La „Feremail” Ploiești au fost distruse: depozitul de chimicale, atelierul mecanic și alte depozite din incinta întreprinderii.

Alte echipe de intervenție demarează în noapte.

Secția scularie de la întreprinderea „Flacăra” Ploiești este fisurată, coșul de la centrala termică s-a distrus. Se cunosc, deja, distrugerile și avariile de la întreprinderea „Dorobanțul”.

Stațiile de radio portabile ale lucrătorilor de miliție, aflați în cartiere, comunică permanent situația: trei blocuri s-au distrus în întregime, sint avariate 18 și se pare că nouă sint în pericol de prăbușire.

Echipele străbat străzile din periferie la „pas”. S-au prăbușit 534 de case. Peste trei mii sint avariate, 222 sint în pericol de prăbușire.

Sinistrați, sint mulți sinistrați...

Bilanțul este provizoriu: stația de la dispeceratul Inspectoratului general al miliției recepționează ultimele cuvinte ale mesajului „vom raporta de urmare”.

37

PRIMELE INFORMAȚII DE LA VASLUI. Din primele ore, lucrătorii miliției municipiului Birlad, conduși de locotenentul major Mihai Hitruc, au trecut la rezolvarea simultan a două operațiuni: evacuarea localului și intrarea în dispozitivele de luptă împotriva urmărilor cutremurului.

Se acționează cu calm și hotărîre pentru salvarea victimelor și a bunurilor.

Se ține permanent legătura cu conducerea miliției județului.

La telexul dispeceratului Inspectoratului județean Vaslui se transmite către I.G.M. un prim bilanț: 7 persoane au decedat, 56 au fost rănite.

Colonelul Marin Sterian, care conduce operațiunile, a primit rapoarte cu situația din comunele județului: pînă la orele dimineții, 338 de case s-au dărîmat, iar 1207 erau avariate.

Se dau ordine precise. Sint executate calm, precis...

38

AM ÎNCREDERE ÎN TINERI. Ne-am obișnuit să aflăm, pe calea undelor, sau din paginile ziarelor, că în momentele dificile — care impun pentru rezolvare vigoare și agilitate — acționează cascadorii, soldații, studenții...

Este de vină, poate, imaginea generală pe care ne-o formăm despre depozitarii reali ai forței fizice. Uităm însă că îndrăzneala și curajul înzecesc forțele omului. N-am bănuit-o, poate, nici atunci cînd ea s-a manifestat în noi sau în oamenii care se aflau — în momentele luptei dintre ruine — la un pas de noi, la un pas de risc.

Am fost martorul unei scene care m-a obligat să-mi revizuiesc părerea despre oamenii „bătrîni”. Îmi imaginam, pînă atunci, că un maior „este obligat” de vîrstă să fie „cuminte”, să stea deoparte și să dea ordine... Cam altfel.

Eram la ruinele blocului la parterul căruia a fost restaurantul „Dunărea”. La un pas de mine trei oameni — ca niște veritabili alpinisti — coborau pe frînghii în pîntecul de moloz. De acolo de sus, la lumina unei lanterne, am zărit cascheta și epoleții unui maior de miliție care — cu o agilitate de invidiat — avansa în adîncuri. S-a întors tîrziu și în brațele sale tremura trupul unui om viu.

Am aflat că se numește Marin Radu și lucrează la Miliția municipiului București. Am încercat să-l interpelez, dar cred că m-am oprit la timp... În fond, în zilele acelea toți am fost tineri, iar maiorul a dovedit-o cu prisosință.

39

BILANȚUL PROVIZORIU. Împreună cu un coleg — și prieten — am plecat spre Alexandria. Aflasem, între timp, că în județul Teleorman au fost avariate — atît se cunoștea pînă atunci — 34 secții și sectoare productive, 28 magazine, iar 47 se aflau în pericol de dărîmare.

Se știa că la Zimnicea cutremurul se plimbuse pe toate străzile orașului, răs-

colind cu furca prin casele oamenilor și prin sufletul lor. Într-acolo plecaseră și sosiseră câteva echipaje; le-am interceptat mesajele... Era un ofițer despre care mai auzisem și doi subofițeri cu numele terminate în „escu”. Spuneau că ofițerul și un subofițer participau, atunci în zori, la asaltul peste ruine, iar celălalt „escu” gonia spre spital cu doi răniți.

Pentru mine, colegul lor, și pentru țară, au rămas niște anonimi, dar cred că numele lor s-a întipărit în sufletul oamenilor alături de care luptau pentru fiecare viață...

Echipajul nostru gonia spre Alexandria. Ne aflam dincolo de Cornetu când stația noastră a recepționat mai multe ordine pe care le dădea colonelul Ion Bodunescu pentru fronturile care se deschisera la Turnu-Măgurele, Alexandria și Roșiorii de Vede... Colonelul și scriitorul Ion Bodunescu scria în eter rezultatul faptelor ofițerilor și subofițerilor săi și le indica drumul spre altele noi, la fel de frumoase și mari...

Am aflat că fuseseră identificate — pînă atunci — 544 case dărimate, 30 de localuri de școli distruse, altele 35 de nefolosite și 6021 de case avariate... Lista distrugerilor continua să îngrozească eterul...

Mergeam, așadar, spre Alexandria. Ne aflam încă pe „teritoriul de competență” al colegilor din județul Ilfov. Și la ei se vorbea de pierderi mari, foarte mari... bilanțurile erau provizorii. O patrulă de circulație de pe șoseaua București—Giurgiu anunța că la km 18 șoseaua s-a fisurat, circulația autovehiculelor fiind anevoioasă... (cînd am ajuns la Alexandria am aflat că patrula luase măsuri de remediere: mii de metri cubi de pietriș — de unde reușiseră să facă rost de mașini și utilaje nu știu — acoperiseră fisurile și, în curînd, traficul se putea desfășura în condiții normale). Nu am reușit să cunosc numele milițienilor din patrulă și poate că ei vor rămîne la fel de anonimi ca toți eroii acelei nopți și ai zilelor care au urmat...

Am recepționat, totuși, două nume: plut. Constantin Halău și plut. Ion Toma, de la postul de miliție din comuna 30 Decembrie. Se spunea că locuințele lor s-au prăbușit. Cei doi și-au salvat familiile, apoi au pornit mai departe să-și împartă zestrea lor de omenie celorlalți sinistrați din comună.

Sute de case distruse, victime, obiective avariate se înregistrau la Urziceni, la Fierbinți, în toate localitățile județului Ilfov.

Cînd am ajuns la Alexandria, am aflat că, la Slobozia, colonelul Gheorghe Dănescu făcuse bilanțul trist al distrugerilor și avariilor pricinuite de cutremur. Oamenii săi intraseră în dispozitive și — se spunea — sint stăpîni pe situație. Șef și gospodar destoinic, colonelul Dănescu își dăruise forțele cu economic punînd acolo deoparte, cum este sufletul și inima românului, economiile... Era vorba de o mică economie în „oameni”, ofițeri și subofițeri de miliție. Și era gata să-și ofere economiile acolo unde situația era mai fierbinte. Micul său detașament de rezervă a plecat la București unde s-a alăturat celor care duceau apriga luptă pe munții de moloz...

Prahova anunța „de urmare”: pierderilor comunicate anterior li se adăugau altele, la fel de mari și de grele. Promiteau că vor reveni cu alte date... În sufletul meu doream ca numărul distrugerilor să se limiteze numai la cite s-au anunțat pînă atunci...

40

ACȚIUNEA CONTINUĂ. Zorile curgeau încet peste pămîntul pustiu de prăpăd.

La Craiova, lupta cu urmările sinistrului era în toi. Ofițerii și subofițerii de la miliția județeană și cei de la miliția municipiului se aflau, din primul moment, în prima linie.

La dispeceratul central I.G.M. sosiseră și alte rapoarte de la Pitești, de la Slătina, de la Turnu-Severin...

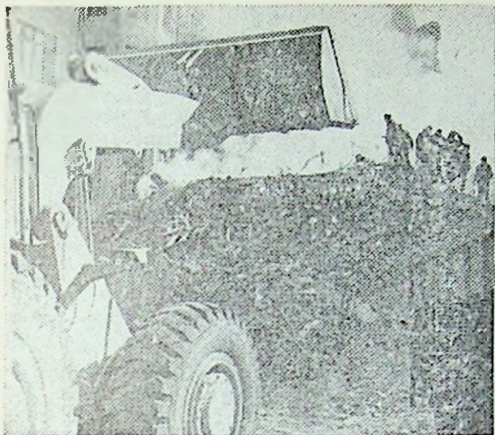
Dar la Craiova cifrele, chiar și numai cifrele, deși ne-am obișnuit să nu ne mai impresioneze, îți strîngeau inima. Oamenii salvați de sub dărîmături, locuințe evacuate, cartierul Craiovița...

Plutonierul Ion Cojocaru de la Miliția județului Dolj, de la pupitrul dispeceratului local, ținea legătura cu stațiile de radio portabile ale agenților din cartierul Valea Roșie: acolo se trecuse la evacuarea sinistraților și transportarea lor la locuințe noi.

Dar un fapt m-a impresionat peste măsură. Atunci, în zori, toate persoanele aflate în detenție au primit cărți postale... Dintre miile, zecile de mii de fapte de omenie pe care le-au semnat oamenii în uniforme albastre, acesta mi s-a părut a veni să mai demonstreze încă o dată profilul lor uman: nu-i uitaseră nici pe cei care, încălcînd legile statului...

Familiiile lor au aflat, astfel, că sint sănătoși, că nu au fost loviți de cataclism...

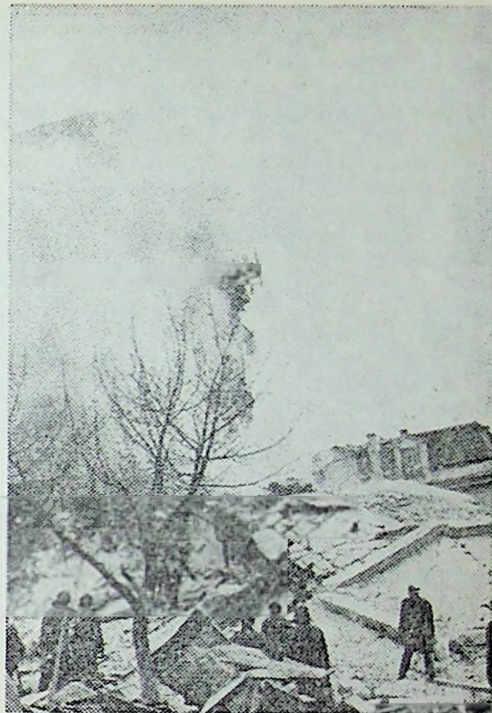
(Ion Tîpsie)
(Stelian Almășan)

41

LUMINA rupe vâlul ce-l aruncase noaptea peste urmările dezastrului dezvăluindu-le în adevărata lor dimensiune. Bucureștiul pare devastat de un mare bombardament (cei mai vîrstnici spun că nici după acel tragic 4 aprilie 1944 nu fusese Capitala atît de mult încercată): tot centrul, fie că mergi pe Bălcescu—Magheru, fie că o apuci pe Calea Victoriei, poartă rănile clădirilor prăbușite, multe din cele rămase în picioare au adînc încrustată în fațadă cutele îmbătrînirii peste noapte. Pretutindeni, tabloul sfîșietor al nenorocirii semănat în cele 58 de secunde de zbucium al scoarței pămîntului. Dar, deopotrivă, și constatarea că în scara de 4 martie s-au cutremurat clădiri, șosele, autobuze, nu însă și puterea ce stă în firea și inima românului. Ca la un consemn, unanim, medici și ofițeri, muncitori, activiști de partid, ziaristi sau telefoniste s-au prezentat la posturi, au intrat imediat în acțiune. La fiecare din locurile în care seismul și-a lăsat neagra pecete, se află acum unități de ostași, de gărzi patriotice, unități ale trupelor Ministerului de Interne. Se lucrează energic, în ritm, susținut, dar — parafrazînd o înțeleaptă zicală — graba tuturor este înceată. Se acționează conform indicațiilor trasate de Secretarul general al partidului, iar indicația principală dată de primul bărbat al țării era ca atenția principală să fie acordată salvării eventualilor supraviețuitori, a bunurilor acestora. OMUL, ca întotdeauna, pus în fruntea preocupărilor partidului și statului nostru.

(Sorin Satmari)

42

PREOCUPAREA DE CĂPETENIE a tuturor celor angrenați în uriașul și omenescul efort de a contribui prin toate mijloacele la restabilirea cît mai rapidă a situației, a fost aceea a salvării vieților omenești. Pentru succesul unor astfel de acțiuni nu s-a preocupat nici un efort alît din partea unităților care dispuneau de utilaje, cît și a ostașilor, pompierilor, a tuturor cetățenilor, dintre care foarte mulți s-au oferit voluntar să ia parte la tentativele, de multe ori riscante, dar cu alît mai nobile și mai reconfortante cînd, de sub ruine apăren o sîrmă care se mișca, o mină în care pulsa încă viață, se azeua un glas și, pînă la urmă, era adus la lumină un trup omenesc. S-au petrecut întimplări de-a dreptul incredibile, după 10, 40, 100, 200 și chiar mai multe ore, timp în care nici cei acoperiți de blocuri de beton, ferme metalice sau moloz, și nici ce-i care-i căutau, n-au încetat să spere, să creadă, reciproc, unii într-alții,

să comunice prin acea undă de speranță, adeseori firavă, dar niciodată abandonată.

Iată câteva asemenea exemple.

Dintre ruinele fostei pensiuni din blocul Wilson, sînt salvați, chiar în noaptea dinspre 4 spre 5 martie, cîțiva oameni. Ion Andreescu, din Ploiești, și un tînăr, pierdut apoi în mulțimea care nu i-a reținut decît numele : Marian. După alte 13 ore, grație unei echipe formate ad-hoc, din necunoscuți, aflați la acea oră în vecinătatea blocului distrus sau chiar dintre locatarilor scăpați de dezastru, este adusă la lumină Elena Andreescu, soția lui Ion Andreescu, venită cu familia la București, în vederea internării sale în secția cardiologie a Spitalului militar central. Ion Andreescu, om la anii pensiei, cu o figură încordată, crispată chiar, continuă să stea la locul sinistrului și ne declară : „Am știut exact locul în care se afla soția mea și l-am indicat celor veniți s-o salveze. Un tînăr aflat în mulțime a adus o pînză de bomfaier cu care a lăiat, timp de 13 ore, cadrul de metal al vitrinei pentru a putea ajunge acolo. A muncit cu o migală de nedescris 13 ore, cu o unealtă manuală ce părea neînsemnată pentru învingerea dificultăților reale, dar a reușit. Mi-am transportat imediat soția la spital. La reîntoarcere, nu l-am mai găsit pe salvatorul ei. Alături de durerea pe care o resimt stînd aci pentru a vedea dacă nu cumva și sora mea Aurelia, aflată sub dărîmături, nu va putea fi scoasă, o resimt și pe aceea că nu pot mulțumi anonimului salvator, de a nu-i putea adresa întreaga mea recunoștință pentru nobila sa faptă. Poate o veți face dv. Aș dori nespun să-l regăsesc, vreau să aflu numele celui tînăr. Ar fi ca o mîngîiere“.

David Florian, muncitor la IMUAB, după ce rezistase timp de 12 ore sub dărîmăturile unei clădiri, a auzit respirația unui supraviețuitor. Uitînd de propriile sale suferințe și incertitudini, curajosul muncitor își procură o frînghie, revine la locul respectiv și reușește să coboare în spațiul, în care, într-adevăr, găsește un om viu, alături de care rămîne alte 12 ore dîndu-i îngrijirile necesare (printre care și administrarea unor injecții) pînă cînd ambii sînt aduși la suprafață.

★

Un ostaș al forțelor noastre armate, Petre Grosu, lucra la îndepărtarea molo-zului care acoperise o fetiță în vîrstă de 10 ani. Preocupat de munca sa, simte, deodată, cum o flacără îi arde ochii. Nu renunță, totuși, și cu un gest decisiv smulge copilul de sub dărîmături. Împreună sînt transportați, pentru îngrijiri, la spital.

Acestea au fost cîteva din primele fapte deosebite în care s-au salvat vieți omenești. Îndată după inspectarea locurilor unde se prăbușiseră blocuri, indicația dată de Secretarul general al partidului a fost aceea de a nu se abandona cercetările nici chiar în situațiile aparent lipsite de speranțe, pentru că, în unele locuri, sub dărîmături, se pot găsi planșee rezistente, capabile să ofere oarecare ocrotire unor eventuali supraviețuitori. Din acest moment, căutările devin mai febrile, grija și atenția escavatoriștilor, a ostașilor, a tuturor cetățenilor care participă la acțiunile de salvare sporesc. Și rezultatele nu întîrzie să apară.

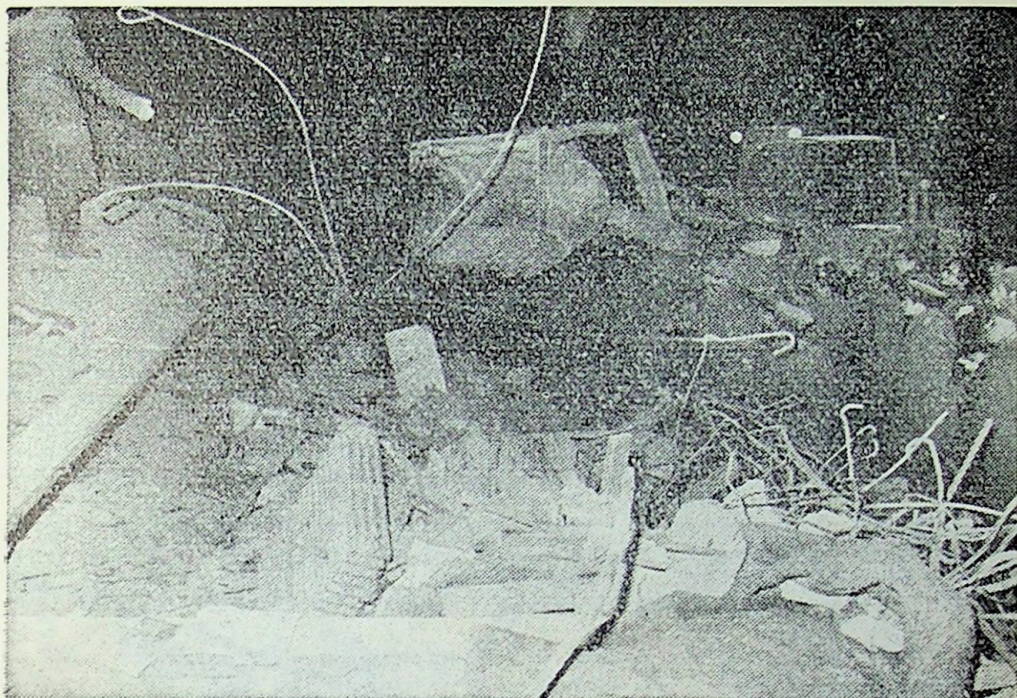
(Emanuel Valeriu)

43

TOATE UTILAJELE ÎN FUNCȚIUNE!
Calamitatea a afectat o hală a întreprinderii „Vulcan“. Nici nu au mîijt zorile cînd peste 150 de muncitori, maiștri și personal tehnic administrativ, lucrau la evacuarea molo-zului și cărămizilor. Între aceștia se numără echipele conduse de tovarășii Gheorghe Botnar, Ion Gheorghe și Nicolae Velicu. Concomitent — ne spune tovarășul Oprea Popescu, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii — s-au luat măsuri corespunzătoare și pentru repararea de urgență a avariilor provocate. Astfel, echipa de zidari a întreprinderii a fost întărită cu noi muncitori, s-au pregătit, totodată, materiale necesare. În secțiile productive, după verificarea stării de funcționare a fiecărui utilaj, producția a început să se desfășoare normal.

44

LA DATORIE. Printre ostașii care au uitat numărul orelor scormonînd printre sfărîmături, căutîndu-i pe cei care poate sînt încă în viață sau recuperînd ce mai era posibil dintre bunuri, era și soldatul

genist Mircea Raicu. A coborît doar cîteva minute pînă la colîul străzii, unde aflate că-l așteaptă mama sa.

— Ce-i, mamă, ce s-a întîmplat? Ce-i cu ai noștri?

— Nu, nu te speria. Am auzit că tu ești aici și am venit să-ți spun că noi sîntem teferi. Tu du-te înapoi, acolo, fă-ți mai departe datoria.

45

DE LA DIRECȚIA MUNICIPALĂ DE TELECOMUNICAȚII. Se acționează cu toate forțele pentru restabilirea tuturor circuitelor telefonice, în principal la centrala Victoria — mai puternic afectată. Paralel cu acțiunea de îndepărtare a molozului, echipe de specialitate repară toate rețelele telefonice avariate. Au fost stabilite majoritatea legăturilor telefonice

46

DE LA I.D.E.B. Încă de la ora 2 noaptea, 70 la sută din abonați au reprimut curent electric în instalații. S-au repus în funcțiune stațiile pentru alimentarea cartierelor Militari, Drumul Taberei, Cotro-

teni. Se lucrează intens pentru efectuarea remedierilor la transformatoarele avariate. Pînă diseară se va restabili alimentarea cu energie a cartierului Grivița. Lucrări intense se desfășoară și în Crîngăși. Toate echipele sînt în teren. Forțe suplimentare s-au primit din partea grupului de șantier „Electromontaj” București și I.R.E. Pitești. Sînt așteptate echipe de la I.R.E. Sibiu.

47

ȘARJA. ...Șarja era în plin proces de elaborare și răcirea ei însemna spargerea întregii instalații. Atunci, împreună, mecanicul Gheorghe Velcea și cîteva din colegii săi de muncă de la U.R.E.M.O.A.S. — Florea Dinu, Carol Iacob și Ion Ionescu — au forțat imposibilul. Pentru a preveni explozia. Cînd generatorul de curent a fost conectat, au trecut la refacerea alimentației principale. O noapte de muncă neobosită în care a plutit o întrebare — dar pe la casele noastre ce s-o fi întîmplat? Iar răspunsul a venit singur: și acolo sînt oameni gata să-și facă datoria.

48

PENTRU APROVIZIONAREA NEINTRERUPTA A POPULAȚIEI. În cursul nopții, toate organismele municipiului din domeniul desfacerii mărfurilor au acționat energetic pentru ca aprovizionarea populației să se desfășoare în bune condiții, neîntrerupt, potrivit sarcinilor stabilite prin Decretul Prezidențial. S-au pregătit operativ mașinile necesare transportului de mărfuri, prioritar al celor alimentare. La orele 4, erau deja pregătite 200 de mașini, care sînt repartizate pe depozite: 50 pentru aprovizionarea unităților cu încă 280 000 litri de apă minerală, cîte 20 pentru făină, ulei, zahăr, conserve de legume, altele pentru conserve de carne, conserve de fructe, margarină, biscuiți, paste făinoase etc.

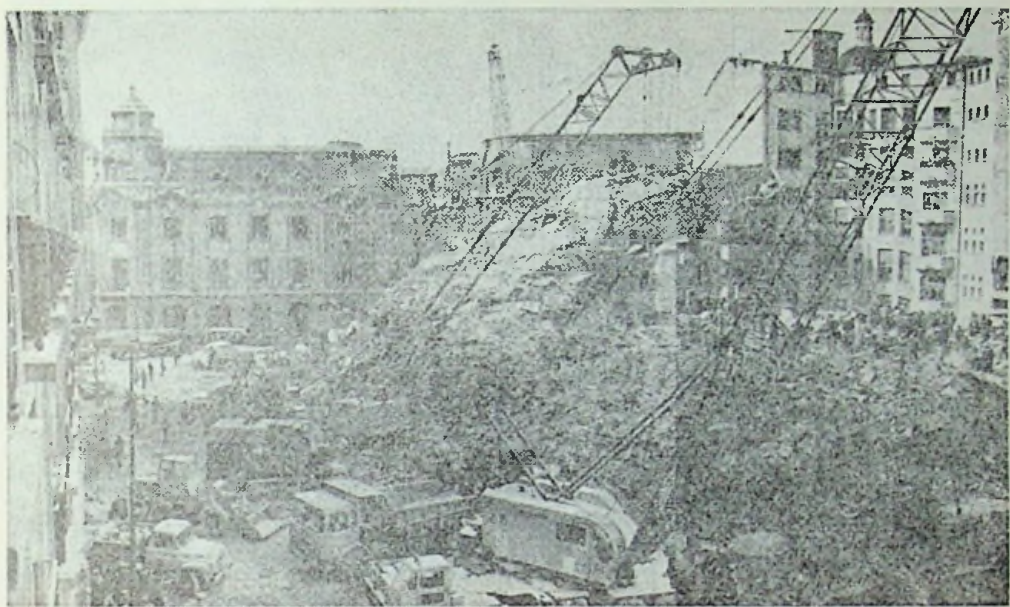
Astăzi, întreaga rețea comercială va funcționa fără întrerupere. Mîine, duminică 6 martie, toate magazinele din Capitală vor fi deschise după orarul obișnuit al unei zile de lucru.

49

„DA, COMUNIȘTI...” La Centrala electrică de termoficare București-vest, plafonul se prăbușise peste turboagregate. Imediat a izbucnit un incendiu. Limba de foc se prelingea spre rezervorul de ulei, spre instalația de răcire cu hidrogen, spre rezervoarele de hidrogen... Ce înseamnă — în aceste împrejurări — uriașele capsule cu hidrogen? Lesne putem înțelege... La Centrala electrică de termoficare București-vest, catastrofa n-a avut loc!

Ni se citează numele unui om. Acest om este un comunist. El nu-și reclamă nici

un merit, se referă doar la o împrejurare: a fost cel mai aproape de locul intervenției. „Oricine ar fi făcut la fel. Responsabilitatea este primul sentiment care se cultivă în organizația noastră de partid, fiindcă de buna funcționare a centralei depinde buna funcționare a întreprinderilor din jur, depinde viața în case, în miile de apartamente din Militari și Drumul Taberei, din Giulești și Cringăși”.

Ce a făcut acest om căruia („dacă nu eram eu, era altul”) i se datorează faptul că la Centrala electrică de termoficare București-vest accidentul n-a avut loc? În timp ce limba de foc se prelingea amenințătoare spre sursele de ulei și hidrogen, în timp ce resturile dărâmurilor continuau să se prăvălească printre mașini, s-a strecurat prin foc și fum, a lichidat sursa incendiului și a deschis vana de evacuare a hidrogenului în atmosferă.

...Dacă în București s-a auzit în primele clipe după cutremur un vuiet asurzitor, dacă în urechile noastre acest vuiet s-a contopit cu urgia cutremurului însuși, dacă inimile noastre s-au strins și mai mult la auzul lui — ei, bine, aceasta a fost — prin evacuarea hidrogenului sau a

aburului în atmosferă, aici, ca și la centrala din sudul orașului, ca și la cea din Grozăvești — răsufierea ușurată a orașului, scăpat dintr-o nouă și mare primejdie. Să mulțumim acestor oameni, dintre care unul este comunistul GHEORGHE PAȘCA.

48

PENTRU APROVIZIONAREA NEINTERRUPTĂ A POPULAȚIEI. În cursul nopții, toate organismele municipiului din domeniul desfacerii mărfurilor au acționat energic pentru ca aprovizionarea populației să se desfășoare în bune condiții, nentreprupt, potrivit sarcinilor stabilite prin Decretul Prezidențial. S-au pregătit operativ mașinile necesare transportului de mărfuri, prioritar al celor alimentare. La orele 4, erau deja pregătite 200 de mașini, care sînt repartizate pe depozite: 50 pentru aprovizionarea unităților cu încă 280 000 litri de apă minerală, cîte 20 pentru făină, ulei, zahăr, conserve de legume, altele pentru conserve de carne, conserve de fructe, margarină, biscuiți, paste făinoase etc.

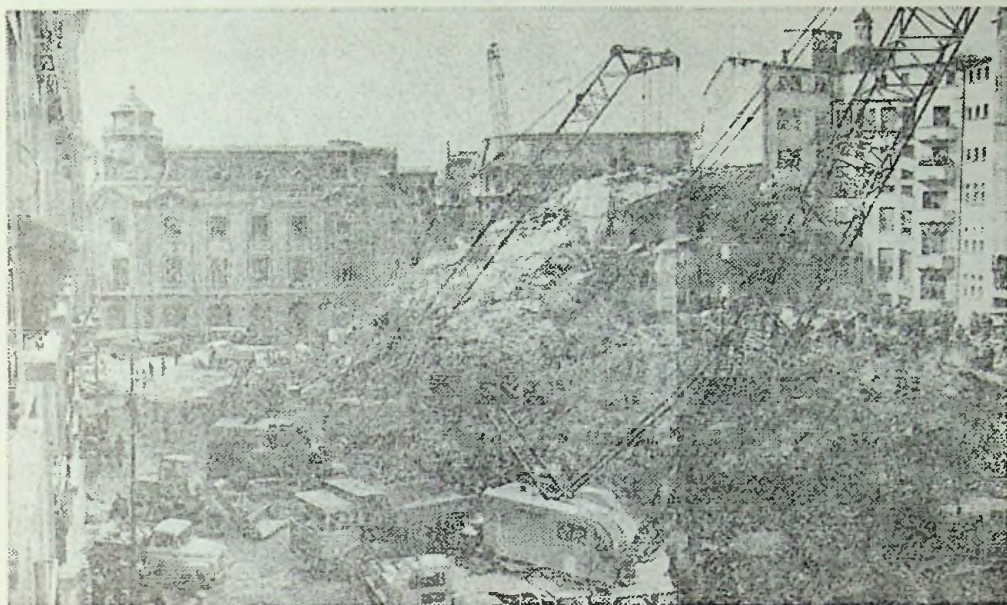
Astăzi, întreaga rețea comercială va funcționa fără întrerupere. Mîine, duminică 6 martie, toate magazinele din Capitală vor fi deschise după orarul obișnuit al unei zile de lucru.

49

„DA, COMUNIȘTII...” La Centrala electrică de termoficare București-vest, plafonul se prăbușise peste turboagregate. Imediat a izbucnit un incendiu. Limba de foc se prelingea spre rezervorul de ulei, spre instalația de răcire cu hidrogen, spre rezervoarele de hidrogen... Ce înseamnă — în aceste împrejurări — uriașele capsule cu hidrogen? Lesne putem înțelege... La Centrala electrică de termoficare București-vest, catastrofa n-a avut loc!

Ni se citează numele unui om. Acest om este un comunist. El nu-și reclamá nici

un merit, se referă doar la o împrejurare: a fost cel mai aproape de locul intervenției. „Oricine ar fi făcut la fel. Responsabilitatea este primul sentiment care se cultivă în organizația noastră de partid, fiindcă de buna funcționare a centralei depinde buna funcționare a întreprinderilor din jur, depinde viața în case, în miile de apartamente din Militari și Drumul Taberei, din Giulești și Crângasi”.

Ce a făcut acest om căruia („dacă nu eram eu, era altul”) i se datorează faptul că la Centrala electrică de termoficare București-vest accidentul n-a avut loc? În timp ce limba de foc se prelingea amenințătoare spre sursele de ulei și hidrogen, în timp ce resturile dărâmurilor continuau să se prăvălească printre mașini, s-a strecurat prin foc și fum, a lichidat sursa incendiului și a deschis vana de evacuare a hidrogenului în atmosferă.

...Dacă în București s-a auzit în primele clipe după cutremur un vuiet asurzitor, dacă în urechile noastre acest vuiet s-a contopit cu urgia cutremurului însuși, dacă inimile noastre s-au strins și mai mult la auzul lui — ei, bine, aceasta a fost — prin evacuarea hidrogenului sau a

aburului în atmosferă, aici, ca și la centrala din sudul orașului, ca și la cea din Grozăvești — răsufllarea ușurată a orașului, scăpat dintr-o nouă și mare primejdie. Să mulțumim acestor oameni, dintre care unul este comunistul GHEORGHE PAȘCA.

● *sublinieri*

ARME ȘI FLORI

O prejudecată mai veche și de tot greșită vedea în ostaș pe erou doar în decorul și pe fundalul frontului, când între un act și altul al existenței se trag cortine de obuze și curg valurile decorațiilor.

Din alte perspective, unghiuri și sentimente, lucrurile — mai ales azi — se văd altfel. Solemnă, dar nu întirziată în dogmă, armata nu mai e doar brațul întrarmat al lui Marte, definitiv la hotare ca un jūrămînt, dar și un factor de civilizație, cultură, reconstrucție și umanism.

Înfernul și purgatoriul din 4 martie 1977 ne-au convins încă o dată că ostașul nostru din România de azi vede mult dincolo de cătarea puștii și că mîndria lui e mai cu seamă aceea de a salva viața, creînd ceea ce am putea numi actualitatea eroicului și crezînd că suferința poate fi compensată prin solidaritate; chiar dovedînd asta.

Un filozof contemporan, subtil de altfel, scotea un tragic strigăt de păm: „Nu pot trăi în afara frumosului”, dar ceea ce s-a întîmplat în acest martie la noi l-a înfirmat, criteriul pur estetic al oglinzii fiind întrecut de cel etic, al conștiinței, astfel încît, pentru unii, pînă azi evitată ori nepricepută, a ieșit la iveală ideea, hotărîită să extindă un sentiment și să-l dezvolte, că nu putem trăi în afara Binelui.

La „Scala”, „Casata”, pe „Rossetti”, la „Nestor”, pe „Sahia”, pe „Moșilor”, pe „Brezoianu”, la „Dunărea”, pretutîndeni, ostașul român de acum și de aici nu s-a mișcat deloc retoric și parlamentar, ci îndrăzneț și puternic, fără să simtă nevoia aplauzelor, fără nimic teatral în zbaterea lui fericită de a restitui pe om — oamenilor și fărîi.

Cu unii am stat chiar eu de vorbă, pe alții i-am văzut la televizor, am citit despre ei în ziare,

i-am auzit la radio, a pomenit lumea.

Fiecare dintre ostași, devenit — subit — general în salvarea vieților omenеști a scos de sub ruine adolescenți și pensionari, fete de măritiș, tablouri de Țuculescu, o statueta de Brâncuși, un in-folio din 1567, un jad din perioada dinastiei Ming, un manuscris despre „Istoria Bucureștilor”, manuscrise albe ca o blană de zibelină în părțile în care tot nescrise rămăseseră, a crezut, mai presus de orice, în speranță.

Un ostaș ce timp de 72 de ore a răscolit molozul fostului bloc de pe Brezoianu, pînă la stele, întrebă de un reporter al Radio-ului ce-și dorește, a recunoscut, c-o fizionomie obosită și eroică, fără pic de truculență, că nu-și dorește decît „un pahar de apă minerală”, pe care, o recunoaștem cu plăcere, odată primit l-a și uitat, intrînd, plin de funingine, în hășișul acela dezarticulat de cărămidă și var ars, negru și absurd ca o părere de rău, spre a salva altă viață. Altul, gîsînd un copil în ruine, l-a strîns la piept ca pe un lucru neprețuit, fără să-i mai pese că flăcările (absurd și laș, un incendiu izbucnise!) îi lîngeau fața și riscău să-l orbească.

Alt ostaș a scris, fără să știe, o veritabilă monografie a curajului, suînd într-una pînă la descoperirea supraviețuitorilor, pe o piramidă de moloz spart, ca pe un uriaș triunghiu de zidire în pierdere, zile și nopți, vreme în care miinile sale, asemenea unor nuiete de mărgean descîntat, au tot scos la iveală alte vieși pornite în clipa seismului pe o linie strîmbă și ucigătoare, dar, mai apoi, înviorate iarăși, păstrate, sunînd dulce, apărute, strîgînd în pădurea emoțiilor ca mierlele și intuînd că totul se echilibrează în această lume românească neputînd face loc unei suferințe narcisiste, privilegiate, ci unei pașiști cu statui contemporane în care salvatorul, ca și cel salvat, adică

Reconstructorii, Ziditorii, cred, fără abatere, din nou și bărbătește, în liliacul ce tocmai urmează să înflorească, în albine, iarbă, piatră, arhitecși și în poezii care-și trăiesc secunda într-o eternitate.

★

Agenții de presă, mari publicații de pretutindeni subliniind fără echivoc „marea lecție de civism” dată de poporul român, au cuvinte de laudă și admirație pentru ostașul armatei noastre de azi care, magnetizat parcă de o idee mare și de tot înaltă, a alergat, fără umbră de ezitare, să redea viața vieții și să restituie acestei țări primăvara pe care o merită.

★

Agenții ca „France Presse”, cea care anunța admirativ „Armata poate fi văzută pretutindeni aducându-și ajutorul său”, ca și agenția A.D.N. ori cotidienele „Narodna armia”, „Sovietskaia Rossia”, ori „Zolnierz Wolnosci”, descriu ostașul român ca pe un salvator de o tulburătoare modestie și un Meș-

ter Manole cu petlițe la git, finindu-se întotdeauna de cuvânt, reșcind și reinventind cu minile sale miracolul suprem: existența.

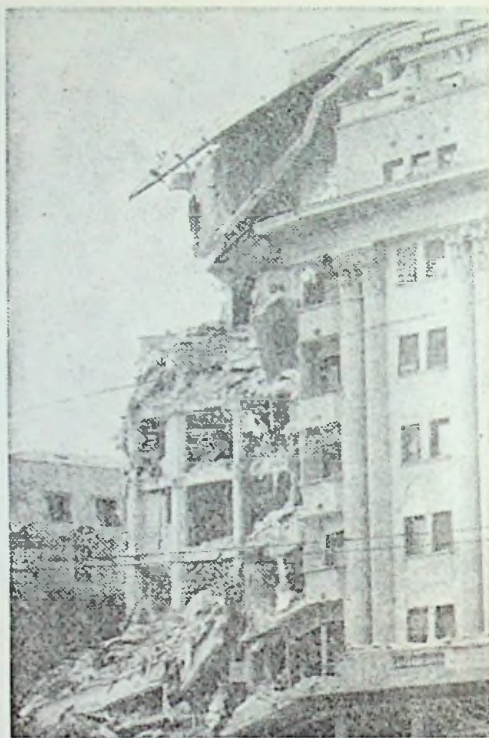
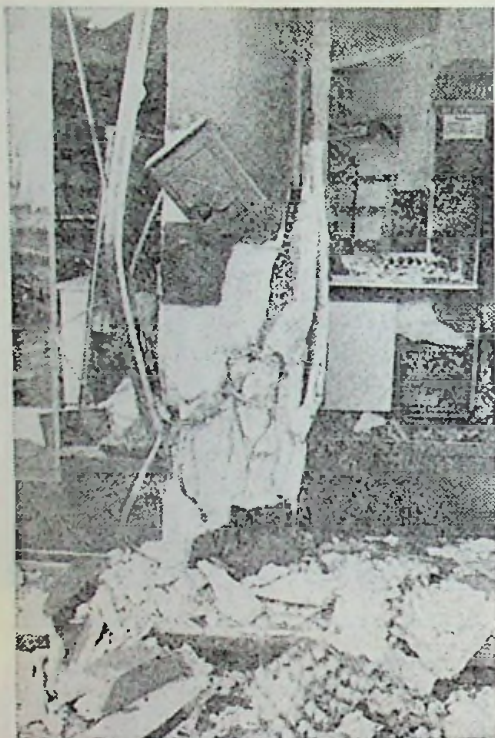
Scormonind în moloz pînă la stele, ostașul nostru cetățean a ameliorat orice gînd greșit despre condiția umană, restituindu-i puterea, nedegradată prin vorbe, ci fortificată prin fapte, puterea la care ajungi ca la o înțelepciune, ori ca la o morală.

Altfel zis, profilat pe cerul unei Români ce renaște, ostașul e un adevăr masculin rezemat zdravăn de două realități: arme și flori.

Va să zică, lupta cu inerția și uritul rezumă, ca în aforism, aspirația omului: Mai-Binele.

Filozof subit, chiar fără să știe, fiecare ostaș a corectat Opera Morții, păstrîndu-și mintea clară și cugetul ager; profilat pe un cer limpede ca un ochi de cerb, ostașul nostru are o statură de marmură. Aceasta este modestia lui. În stînga, acolo unde este inima sa, l-am decorat, noi toți, în acest martie de neuitat, cu izvoare, livezi și steaua bunei speranțe.

Dan Mutașcu

TELEX

Vestea cutremurului de pământ dezastruos care s-a abătut năprasnic asupra unor zone întinse ale României a străbătut toate meridianele și paralelele planetei noastre. Incredibilă parecă, în primele momente de după cutremur, dificil de acomodat cu fluxul de informații îmbucurătoare cu care se obișnuiseră milioane și milioane de prieteni ai țării noastre de pretutindeni, care relatau despre minunatele înfăptuiri ale unui popor liber și independent, stăpîn pe destinele sale, angajat plenar într-o uriașă operă de construcție și ridicare a patriei sale pe treptele progresului și civilizației, despre acțiunile dinamice și constructive ale politicii externe românești, puse neabătut în slujba idealurilor nobile ale înțelegerii, păcii și cooperării între popoare — știrea privind cutremurul puternic de pământ, cu epicentrul în Vrancea, pe teritoriul românesc, a provocat imediat în întreaga

lume o reacție în lanț și o escaladă a sentimentelor etern omenești de compasiune, umanism, solidaritate, prietenie și coparticipare la încercarea dramatică trăită de locuitorii României.

Primele știri parvenite în străinătate despre cutremur au avut două surse principale. Cea dintîi au constituit-o informațiile provenind direct din România, pe canalele oficiale românești, prin declarațiile unor ambasade avînd sediul în București, prin relatările unor martori oculari, reluate de posturile de radio și televiziune, de ziare și alte organe de presă, de toate agențiile naționale și internaționale de presă. A doua sursă au constituit-o stațiile seismice de diferite tipuri dispuse în cele mai diferite puncte ale globului care, datorită energiei seismice colosale (10¹⁷ juli — N.A.) eliberată din adîncurile focarului vrîncean și forței uriașe a exploziei provocate de ruptura

plăcilor tectonice aflată la originea cutremurului, au putut măsura cu mare precizie parametrii șocului seismic principal, parametri care arătau că a avut loc cel mai puternic cutremur de pământ din acest secol dintr-o zonă populată a Europei: 7,2—7,3 pe scara de magnitudine Richter.

Astfel, cutremurul care s-a produs la 4 martie, ora 21,22 (ora Bucureștiului), avind ca parametri 45,9 grade latitudine nordică, 26,8 grade longitudine estică, cu epicentrul în apropierea localității Birsesti (Vrancea), a fost înregistrat cu o mare acuratețe de stațiile seismice de pe teritoriile țărilor vecine sau apropiate — Bulgaria, Albania, U.R.S.S., Ungaria, Polonia, Iugoslavia, Turcia, Grecia, Austria — dar și de centrele seismologice aflate la distanțe mari și foarte mari: Serviciul geologic al S.U.A. din Colorado, Centrul seismic european mediteranean din Strasbourg (Franța), Institutul de geofizică din Karlsruhe (R.F.G.), Institutul de fizică a Pământului din Moscova, stațiile seismice din R.P. Chineză, Institutul de seismologie Uppsala și Hagfors Observatory al Institutului de cercetări al Ministerului Apărării Naționale din Stockholm, Suedia, de numeroase alte stații de observații și măsurători seismologice din diferite țări ale lumii.

Să spicuiim câteva telegrame de presă diseminate în întreaga lume imediat după cutremur de agențiile de presă naționale și internaționale, telegrame care au fost recepționate de telexurile Agenției Române de Presă „Agerpres”; de notat că aceste aparate, conectate la toate agențiile de presă mai importante din Europa și de pe alte continente, și care funcționează pe parcursul întregului an ireproșabil, cu o precizie de ceasornic, au reintrat în funcțiune la numai câteva minute după fenomenul seismic care s-a produs vineri seara, restabilind, și pe această cale, legătura cu mijloacele de informare din diferite capitale ale lumii.

Agencia France Presse: „Centrul de informații asupra seismelor de la Golden (Colorado) a anunțat că epicentrul unui foarte violent cutremur de pământ, înregistrat în toată Europa orientală, a fost situat la aproximativ 105 km nord de București. Potrivit unor prime estimări, intensitatea seismului a atins 7,2 grade pe scara Richter, la ora 19,22 GMT. Este vorba de un cutremur de pământ „major”, care ar putea să fi cauzat pagube foarte importante în zone foarte întinse”. Aceeași agenție relatează peste câteva minute: „Marele cutremur de pământ care a zguduit, vineri seara, Europa centrală a fost înregistrat și de seismografele din Hong

Kong. Epicentrul seismului a fost localizat în centrul României, la 8000 km de Hong Kong, iar intensitatea lui este apreciată la 7,3 grade pe scara Richter”.

United Press International: „Un cutremur de pământ dezastruos, care a zguduit Europa răsăriteană vineri seara, a distrus blocuri cu mai multe etaje din București, ucigind sute de persoane — au declarat martorii oculari. Au fost zguduite construcții de la Moscova pînă la Roma. Un funcționar de la Ambasada Austriei la București a telefonat biroului U.P.I. din Viena, afirmind că a văzut construcții prăbușite și că trebuie să existe sute de victime”.

Associated Press: „Patrick Willmore, de la Institutul de științe geologice din Londra, a declarat că seismul din România a fost cel puțin de două ori mai puternic decît cel din 1963, care a distrus orașul iugoslav Skoplje. A fost unul din cutremurele cele mai puternice pe care le-am înregistrat vreodată”.

TASS: „Puternicul cutremur de pământ din regiunile de sud-est ale României, care a avut loc vineri noaptea, a provocat mari oscilații ale solului în R.S.S. Moldovenească, aflată la frontieră. Puterea cutremurului a fost de gradul 7 la Chișinău, iar în regiunile sudice ale republicii, de gradul 8 pe scara Mercalli, de 12 grade. Potrivit datelor stației seismice Moscova, fenomenele telurice au fost resimțite într-o serie de regiuni ale părții europene a U.R.S.S.”

Taniug: „Potrivit declarației echipei de serviciu a Institutului de Seismologie din R.S. Serbia, din Belgrad, cutremurul care s-a resimțit în seara de 4 martie la ora 20,30 (ora locală), cu epicentrul în România, a provocat apariția unor seisme ulterioare de o intensitate mai slabă, care au fost înregistrate de aparatele acestui institut”. Într-o știre ulterioară, agenția Taniug arată: „Pe baza analizei datelor seismice ale Institutului republican de seismologie de la Belgrad, au fost determinați definitiv parametrii cutremurului din seara zilei de 4 martie, care la Belgrad a fost resimțit în jurul orei 20,23 (ora locală). Distanța de epicentru a fost de aproximativ 400 km în direcția est de Belgrad. Epicentrul acestui cutremur s-a aflat în zona Alpilor Transilvaniei, la 90 km nord de București... Amplitudinea energiei seismice declanșate este aproape egală cu explozia a două milioane tone de exploziv elastic”.

Într-o altă telegramă, agenția Associated Press arată: „Unul din cele mai puternice cutremure înregistrate vreodată în Europa a devastat Bucureștiul, distru-

gind clădiri, deformind străzile și scoțind în stradă mii de cetățeni înspăimântați. Ambasada iugoslavă din București, cu care s-a luat contact prin telefon de la Belgrad, a declarat că, după cum se apreciază, circa 1000 de persoane și-au pierdut viața în capitala României și aproximativ 20 de clădiri înalte au fost total distruse”.

Agencia France Presse relatea, de asemenea, într-o informație transmisă din Stockholm: „Institutul seismologic din Uppsala (Suedia) a înregistrat cutremurul, arătând că epicentrul fenomenului, de o amplitudine de peste 7 grade pe scara Richter, este situat în centrul României”. Aceeași agenție a transmis următoarele informații preliminare despre cutremur pe baza unei convorbiri telefonice cu Ambasada Franței din București: „Ambasadorul Franței în România, Raoul Delaye, a declarat în noaptea de vineri spre sâmbătă că pagubele materiale provocate de seism la București păreau mai serioase decât s-ar fi putut crede îndată după producerea lui. Într-o declarație făcută la telefon Agenției France Presse, la ora 01,00 GMT, ambasadorul Franței a precizat că toți membrii personalului și familiile lor sînt sănătoși și nevătămați. El a adăugat că nu este în măsură să facă precizări asupra numărului posibil de victime de la București sau în altă parte. Cutremurul, a afirmat ambasadorul, a lovit capitala aproximativ la ora 21,22, ora Bucureștiului. El a fost intens și părea interminabil. La Ambasadă, unde serveam cina, au căzut mari bucăți din plafon pe masă. Marile imobile și marile hoteluri au făcut, se pare, față la cutremur, și se află în stare bună. Dar cele vechi s-au fisurat și se pare că mai multe dintre ele s-au prăbușit. În ceea ce privește zidurile Ambasadei, ele sînt complet crăpate. Mobilele au fost deplasate pe o distanță de cel puțin un metru, obiectele au căzut, iar vesela s-a spart. Este foarte frig în această noapte la București”.

Numeroase alte agenții naționale și internaționale de presă și-au întrerupt emisiunile obișnuite pentru a informa cu prioritate, sub indicativul „Urgent”, despre violentul cutremur de pămînt care a avut epicentrul în focarul vrancean din România, relevînd faptul că, din cauza forței sale neobișnuit de mari, fenomenul seismic a fost resimțit, sub forme diferite, la distanțe considerabile de granițele românești: Agenția ungară MTI a precizat că „la Budapesta, cutremurul s-a resimțit, locuitorii orașului părăsindu-și locuințele, iar în fabrici lucrul a fost oprit”. După cum informa A.F.P. din

Atena, „o mișcare telurică a fost puternic resimțită vineri seara în partea de nord a Greciei, în special la Salonic și Kavalla. Nu s-au semnalat victime sau pagube”. La Viena, cutremurul de pămînt a fost slab resimțit. Nu s-au înregistrat pagube serioase sau victime — seria din capitala austriacă agenția Reuter. „Un slab cutremur de pămînt a fost resimțit vineri seara la Roma și Neapole. Nu s-au semnalat pagube materiale” — relatea din Roma agenția France Presse. „Turcia se pare că a fost la periferia seismului care a zguduît vineri seara mai multe țări europene, afectînd o mare parte a teritoriului ei. Potrivit postului de radio turec, cutremurele care s-au succedat între 19,25 și 19,30 GMT au avut o intensitate variînd între 1 și 5,6 pe scara Richter și n-au provocat nici pagube și nici victime omenești. Toate comunicațiile prin Balecani care fac legătura cu Turcia au fost întrerupte timp de patru ore. Seismul s-a resimțit cel mai puternic la Istanbul. Emoția manifestată de populație a fost cu atît mai vie, cu cît un specialist în seismologie a avertizat pe locuitori că mișcările telurice neînsemnate din ajun ar putea constitui preludivul unui seism mai important. Cutremurul de pămînt, care s-a resimțit pînă la Samsun, pe litoralul Mării Negre și la Sivas, la aproximativ 800 km est de Istanbul, a provocat panică în mai multe localități, unde locuitorii au ieșit în grabă pe străzi”.

Postul de radio din Sofia și-a întrerupt emisiunile pentru a transmite un comunicat oficial al agenției de presă BTA, cu privire la cutremurul din seara zilei de 4 martie, care a afectat serios și teritoriul R.P. Bulgaria, provocînd victime omenești și pagube materiale considerabile. Ulterior, agenția BTA a transmis un comunicat în care se arăta că „potrivit surseilor oficiale, cutremurul de la 4 martie, al cărui epicentrul s-a aflat la aproximativ 100 km nord-est de București în Munții Vrancei, a fost resimțit în întreaga Bulgaria, în grade diferite, în unele orașe, sate, regiuni. Potrivit stației seismice Sofia, forța cutremurului a fost de 5—6 grade pe scara M.S.K.-64. În diferite orașe și sate s-au produs daune materiale importante. Au fost distruse și deteriorate clădiri de locuit, economice și de învățămînt, coșuri de fabrică, au fost avariate rețeaua electrică, instalațiile de televiziune, tehnica de telecomunicații și altele. Temporar, în unele locuri au fost întrerupte alimentarea cu electricitate și apă, precum și rețeaua de telecomunicații. Din cauza avariilor serioase, într-o serie de întreprinderi, activitatea productivă a

fost intreruptă. Potrivit datelor preliminare, s-a stabilit că în întreaga țară s-au înregistrat 20 de morți și 165 de răniți. Au fost distruse complet aproximativ 60 de clădiri. Cel mai puternic a fost cutremurul din orașele dunărene Svistos, Ruse și altele".

„Cutremurul de pământ de la 4 martie a fost cel mai puternic resimțit în zonele de nord-est ale Iugoslaviei, la frontiera cu România — relata agenția Taniug. Nu au fost înregistrate nici victime, nici pagube importante, deși populația a părăsit în mare număr locuințele. Doar câteva persoane care și-au abandonat locuințele în pripă au fost ușor rănite. O pană de curent care a durat câteva minute a survenit în regiunea centrală a Belgradului, după cutremur, deoarece trei dintre cele mai mari centrale termoelectrice din răsăritul țării — „Kosovo“, „Kolubara“ și „Kostolaci“ — au fost automat deconectate de la sistemul de alimentare cu energie. La Belgrad, viața a revenit la normal în jurul orei 00.00, când ultimele grupuri de cetățeni s-au reintors la căminele lor”.

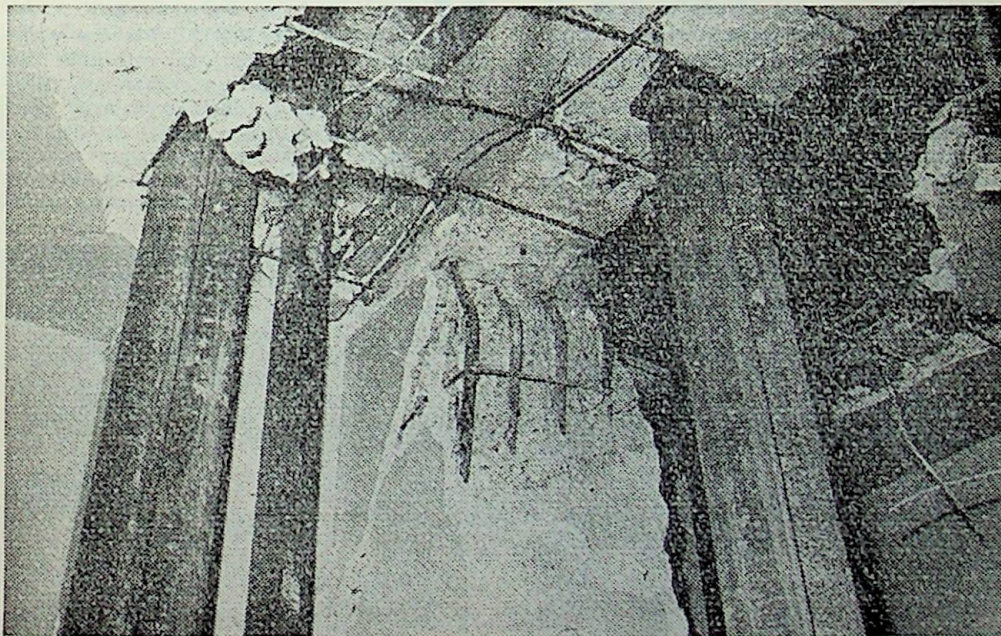
„În seara zilei de 4 martie — arăta agenția PAP — în unele localități din Polonia, îndeosebi la Varșovia, Lublin și Belostok, au fost înregistrate «ecouri» ale puternicului cutremur produs în Europa de sud. La Lublin, în unele clădiri

înalte, s-au deplasat mobilele și clătinat lustrele. După cum a fost informat reprezentantul PAP la Observatorul seismologic al Institutului de geofizică al Poloniei, epicentrul cutremurului s-a aflat în România, se pare la mare adâncime”.

„În noaptea de 4 spre 5 martie — relata într-o telegramă agenția cehoslovacă CTK — stația seismică din Bratislava a înregistrat un puternic cutremur avînd, probabil, epicentrul în Munții Vrancei, din România, la circa 150 km nord de București. Efectele cutremurului au fost resimțite și pe teritoriul cehoslovac. Pînă în momentul de față, de la Kosice și de la Bratislava au sosit informații potrivit cărora cutremurul înregistrat în Cehoslovacia a avut o intensitate de 3 grade pe scara Mercalli”.

Potrivit datelor furnizate de stația seismologică Moscova, — arăta agenția sovietică TASS — centrul cutremurului de vineri se află la o mare adâncime, de 100—150 km și are influență asupra unui teritoriu urias. Focarul seismic carpatin acționează la intervale de 50—100 de ani. Seismul a fost de gradul 3—4 la Moscova, de aproximativ 7 grade la Chișinău, de gradul 3 la Soci, de 3—4 la Tula, de gradul 3 la Leningrad. Principalul șoc al „furtunii subterane“ a afectat localitățile din România.

(Nicolae Chilie)

● instantanee

50

ÎN STRADA BIBLIOTECII s-a prăbușit, o dată cu blocul „Continental”, un altul, cu vreo zece etaje. Bloc impunător, cu scări largi, placate cu marmură și cu o alură, mai înainte de toate, solidă. Îi călcasem pragul de câteva ori, ultima dată în urmă cu vreo trei ani, când maestrul Gheorghe Dumitrescu îmi acordase un interviu, înaintea unei premiere lirice, locmai atunci pusă în scenă la Opera Română. Am stat de vorbă într-o sufragerie largă, plină de cărți, în fața unei excelente cafele pregătite de soția sa. Din camera alăturată, răzbăteau sunetele pianului, la care Tudor, fiul compozitorului, clev la Liceul de muzică, își făcea exercițiile zilnice. Am păstrat în memorie, cu plăcere, atmosfera calmă, distinsă, a acestei locuințe, dominată, deopotrivă, de dragostea pentru muzică și cea aproape fără limite, pe care acești doi părinți, o purtau fiului lor. Un fiu al cărui talent interpretativ ieșit din comun, promitea o strălucită continuare a tradiției muzicale a familiei Dumitrescu.

Când am revenit, a doua zi după dezastru, în strada Bibliotecii, din impunătorul bloc nu mai rămăsese decât cea masă informă de sfărîmături care punctase dureros marile bulevarde ale Bucureștiului. Instantaneu, în minte mi-a revenit imaginea sufrageriei spațioase, pline de cărți și sunetul pianului... Am aflat aproape imediat: din fericire, soții Dumitrescu nu se aflau aseară acasă. Din nenorocire, acasă se afla Tudor...

În ziua următoare, pe la prînz, cele câteva cărți de muzică și partituri găsite la nivelul la care se ajunsese cu degajarea resturilor, au semnalat apropierea de ceea ce fusese apartamentul familiei Dumitrescu. Lîngă grilajul Muzeului de istorie al municipiului s-a format, curînd, un morman de cărți și partituri lîngă care, cu figurile împietrite, cei doi părinți așteptau, cu privirile ațintite asupra ruinelor. Dincolo de zgomotul surd și continuu al excavatoarelor, se simte o tăcere înghețată. Dintre un planșeu de beton și ceea ce a fost un pian, este scos cu grijă un corp lipsit de viață. Pe o targă, este transportat spre prima ambulanță. Lîngă mormanul de cărți, cei doi părinți trăiesc prăbușirea tuturor speranțelor. În aceeași tăcere, cu lacrimile sîroind pe obraji, se urcă în ambulanță, alături de fiul lor. Mama, cu privirile fixe, în gol, nu reușește să spună decît, și parcă doar pentru ea: „Simbătă avea concert...”

Mașina pleacă, lăsînd descoperit mormanul de cărți dureros contorsionate, deasupra căruia o undă de vînt face să adie filele unui volum intitulat „L'histoire de la musique”...

(Octavian Andronic)

51

DACA E SĂ TRĂIEȘTI... Fiecare viață de bucureștean a fost, în minutele de dinainte sau de după un roman, un film, un poem, ziceți-i dumneavoastră cum vreți! Timpul va trece, rănile se vor închide, lacrimile nu vor mai țîșni în fiecare clipă. Se vor naște (s-au și născut) copii ce nu vor ști ce a fost *asta*, unele

lucruri se vor uita (să nu fim ipocriți și să negăm)...

Pe unul din șantierul de unde se căra spre neant ceea ce a fost un bloc și ceea ce au fost nu demult oameni, la cofetăria „Scala”, un băiat de vreo douăzeci de ani lucra de opt zile. Nu se dusese acasă, dormea câte puțin pe pernele vreunui camion, instalat în coadă pentru încărcare, lucra și nu scotea un cuvânt. O fată cu halat alb îi aducea din când în când ceva să mănince. Nici nu știau cum îl cheamă. La început am crezut că are pe cineva prins la subsolul blocului. Nici gând! L-am lăsat în plata domnului! Când s-a pus ultimul gard în jurul locului care a fost până la 4 martie o adresă, și-a scos salopeta și a plecat. Il ajung din urmă și-l întreb cine e, ce e cu el...

— Domnule, eu am vrut să-mi plătesc datoria față de soartă.

— ? ! ?

— Trăiesc... Nu-i suficient? Și eu trăiesc pentru că alții nu mai trăiesc. Am zis în vinerea aia să mă duc cu prietena mea la cinema, la „Scala”. N-am găsit bilete! Am injurat de mama focului. Dar în gând, că fata era intelectuală și ce-ar fi de zis despre mine? Hai, îmi zic, s-o invit la cofetăria „Scala” să fiu băiat fin... Stau cinci minute, stau zece, la o masă era un loc, dar tipul spunea că așteaptă pe cineva și că-i pare rău. Enerval, o trag de mină pe față și îi spun: „Hai în Cișmigiu. Acolo n-o fi atita înghesuială!” Mă uit automat la ceas. Era nouă și douăzeci. Ieșim, stopul era pe roșu. Se face verde, trecem... Când ajungem vizavi, blocul cofetăriei cu cofetărie cu tot nu mai exista. O fi venit între timp persoana pe care o aștepta tipul ăla? De unde să știu? Crezi matală însă că o datoric ca asta o plătești numai așa, cu opt zile de muncă?

*

— Auzi, tovarășe, nici cataclismele nu-i schimbă pe unii! Noi plecăm de la Arad la București vreo trei sute de oameni să facem trei blocuri lipite unul de altul. Normal, nu? N-are rost să discutăm de ce, cum și pe unde vine treaba asta. Normal, nu? Și mi-a spus unul că o să-i zică blocului „A 31”. Normal, nu? Nu e normal! Noi am zis să-i zică blocul „Arad”. Normal, nu? Și, auzi, matală, că ești om mai călătorit ca noi, tot ăla zice că nu știe cum să facă hirtia în care să ceară ca problema să fie așa cum vrem

noi din tot sufletul. Pe unul din ăștia eu nu l-aș lua la București chiar dacă e nevoie și de oameni pricepuți la hirtii. Că hirtiiile sînt necesare pentru socoteli. La oamenii ăia de-acolo trebuie să mergi cu sufletul curat. Normal, nu? Și să mă ascuți pe mine, tot blocul „Arad” se va numi! Normal, nu?

52

TELEFOANELE. În a doua noapte după cutremur, fac de serviciu la etajul XI al televiziunii. Spre ora unu, sună unul din telefoane.

Ridic receptorul.

— Alo, scuzați că deranjez, dar îmi închipuiam că la dumneavoastră e totdeauna cineva de serviciu. Vă rog să-mi răspundeți la o întrebare.

— Cu plăcere! Cine sînteți?

— Cristian Dumitraș.

— De unde?

— Are vreo importanță? Bine, vă spun. Din Iași.

— Și ce doriți?

— Aș vrea să știu dacă are cineva grijă de operele de artă din muzee.

— Mîine seară veți vedea un reportaj la Jurnalul tv.

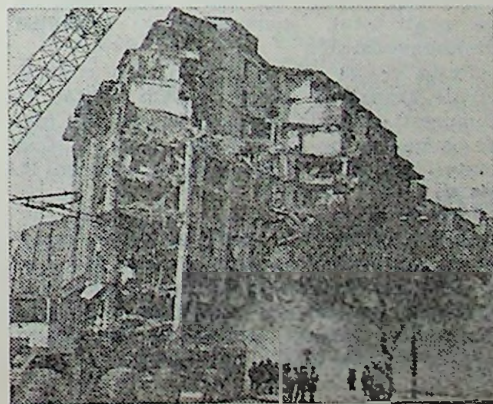
— Vai, ce bine îmi pare că oamenii s-au gîndit la asta. Noapte bună!

Iar sună telefonul.

— Vă rog să ne scuzați de deranj, dar fetița noastră Anca nu vrea să se culce pînă nu află dacă o s-o mai vadă pe Mihaela la șapte douăzeci!

— Spuneți-i că dacă o să doarmă cuminte, o va vedea în două-trei zile.

— Vai, nu știți ce mulțumită o să fie. (Ba știți. Îmi închipui).

Și iar sună telefonul. Un prieten. Imi citește una din poeziile fiului său. Cutremurul aruncase biblioteca pe jos și găsisese caietul de poezii când începuse să facă ordine. Una din ele, scrisă chiar la 4 martie 1977, mă impresionează pînă la lacrimi :

„In Italia sint cutremure ;
Pendula mea bate !
In America s-a jefuit o bancă ;
Pendula mea bate !

In Liban oamenii se mai impușcă ;
Pendula mea bate !
Vezuviul erupe ;
Pendula mea bate !

Pendula mea a stat.
In sfîrșit,
Pămîntul va fi fericit.

Veți mai auzi poate de Petru Ber-
teanu. Deocamdată are 14 ani.

Nu v-am povestit decît despre trei te-
lefoane primite în noaptea aceea. Au
fost mult mai multe, pe care nu le-am
consemnat în registrul serviciilor de
noapte. Unul din ele mă anunța că un
mare savant din străinătate a declarat că
nu e posibilă repetarea unui cutremur
de aceeași intensitate.

Dar parcă despre intensitate e vorba ?

53

N-AVEȚI CEVA SENZAȚIONAL ? Nu
la mult timp după zguduiala aceea care
n-a zguduit doar pămîntul, ci și sufle-
tele, însoțeam pe străzile orașului trei
ziariști străini. Unde se întimpla ceva
tragic pe glob — hop și ei ! Asta le e
meseria ! Mi-au spus-o rîzînd și-mi tot ce-
reau să le arăt ceva senzațional. Mie per-
sonal, drept să spun, numai de senzațio-
nal nu-mi ardea ! Le zic : „Domnilor, eu
vă arăt totul, senzaționalul hotărîți-l
dumneavoastră“.

Peste cîteva zile aud unul din comen-
tariile transmise de ei : „Am căutat în
București ceva de senzație. Lucrul cel mai
de senzație pe care l-am găsit a fost
viata. Trăiască viața acestor oameni !“.

54

MARUNȚȘURI. Profesorul O. B., repu-
tat muzicolog, stătea lingă ruinele blocului
său și îl implora pe un ofițer : „*Încet, dră-
guțule, încet ! Te rog din suflet. Poate gă-
sesc cartea despre Beethoven. Nu era a
mea. O luasem de la bibliotecă“.*

(Al. Stark)

● *sublinieri*

UN CLOPOT PENTRU ETER- NITATE

*Cu lacrimi în ochi, cu sufletul
zdrobit, și cu dragoste nemărginită
față de acest pămînt, față de pa-
tria lui, greu încercată de o cruntă
calamitate a naturii, dorește să
scrie aceste cîteva rînduri un poet
maghiar din România, frate și to-
varăș de luptă cu toți minuitorii
condeiului — români sau de altă na-
ționalitate.*

*Marele Schiller a pus în fruntea
vestitului său poem despre făurirea
clopotului : Das Lied von der
Glocke, un motto purtat de vechile
clopote ale lumii :*

*Vivos voco — chem pe cei vii !
Mortuos plango — deplîng pe cei
morți !*

*Fulgura frango — frîng fulge-
rele !...*

*Aș dori și eu să chem pe cei vii
să nu se lase intimidați de necru-
țătoarea lovire a întâmplării — ci
cu fruntea ridicată, cu toate pu-
terile încordate, cu o tenace încre-
dere în viitorul nostru omenesc să
contribuie la înlăturarea urmelor
lăsate de năprasnicul Uriaș din
adîncuri. Așa cum o fac, de la în-
ceput, acei eroi necunoscuți fără nu-
măr și fără nume, care scot de sub
dărîmături pe cei rămași, care ne
repară circuitele electrice, ne dau
apă, ne aduc alimente, îngrijesc pe
răniți și bolnavi — urmînd îndem-
nul celor ce sînt în mînă soarta
acestei țări. Chem pe toți viii, ca
într-un singur cînt să le aducem o
uriasă mulțumire, o eternă glorie.*

*Trebuie să deplîng pe cei morți,
pe frații mei cei buni, neînfricați,
fidei, devotați, de excepționale ca-
lități sufletești, de talent deosebit,
care au fost mîndria culturii noas-
tre moderne, în care s-au ascuns
încă atîtea și atîtea posibilități !...
Să-mi fie îngăduit să invoc numai
cîteva nume, dragi mie : acela al
lui Mihai Gafița, A. E. Baconsky,
Veronica Porumbacu, Al. Ivăsiuc,
Mihai Petroveanu, Savin Bratu
— pe care nu-i mai voi vedea, nu-i*

mai voi îmbrățișa, dar a căror
amintire va fi de-a pururi neștearsă
din inimile noastre și din mintea
acelora, care ne vor urma — aju-
tînd pe cei rămași, prezenți și vi-
itori, să ne îndeplinim cu sfințenie
datoria noastră față de semenii
noștri, față de lumea întreagă.

Vreau să amintesc însă de ulti-
mele două cuvinte ale citatului:
Fulgura frango — frîng fulge-
rele!

Ele ne indică țelul și hotărîrea ce
sălășluiesc în inimile noastre toate:
vom învinge toate fulgerele ce
ne-ar lovi, vom înfrunta toate fur-
tunile ce ne-ar aștepta... Iar dan-
gătul perpetuu al clopotului încre-
derii noastre va fi reverberat de
toate piscurile acestui pămînt, care
este vechea și iubitoarea Gea a
oamenilor.

Szemlér Ferenc

55

LA ATENEU, încăperea de serviciu a
lui Savu Rădulescu e de toate: birou
(mereu vin și pleacă apeluri telefonice),
sală de mese (improvizată pe taburete),
dormitor (familia directorului artistic și
a flautistului Virgil Frîncu au locuin-
țele grav avariate). E frig, peste tot te
pătrunde răceala; dar e bine. S-a cerce-
tat cu de-amănuntul clădirea din subsol
pînă în pod. Afară de crăpături, la col-
țurile cornișei de la intrarea principală
străjuită de coloane, nimic grav. Sala,
foaietul — cu bogăția podoabelor imple-
tite în volutele arabescurilor — neatîns.
Cît de curînd, muzica se va auzi iarăși
sub cupola atîtor străluciri dăruite de
incantațiile viorilor. Contrabasistul Nor-
bert Notstein (sinistrat) adoarme cu greu
pe bancheta din cabina portarului. Va-
rujan Cozighian (prim concert-maestru
al orchestrei) răsufală ușurat că aici totul
e aproape bine. Da, la el acasă, ca la
toată lumea: crăpături, vase sparte...
„Dar vioara e întreagă! Ce credeți, cam
cînd o luăm *da capo*?”. Deocamdată încă
nu se poate prevedea cu certitudine.
Trebuie să vină arhitectul și constructo-
rul care au lucrat în urmă de cîțiva ani
la renovarea Ateneului. Ei sînt în mă-
sură să spună cu siguranță ce și cum...

Afară, soarele a răzbit picla și mingie
timid cu căldura de care e în stare. În
bulevardul Magheru, pe deasupra auto

basculantelor și autoambulanțelor în ne-
istovită curgere. La cîțiva metri de rui-
nele de la pensiunea „Bulevard” și de la
„Dunărea”, mugurii copacilor dau să
crape. Dar pomul cu vrăbii gureșe e mut,
iar porumbeii cu sălașurile pe cornișele
din preajmă zboară zăpăciți, căutînd ce
nu mai există. La tarabele improvizate
rapid pe trotuarele din fața magazine-
lor, se cumpără într-una baticuri, cio-
rapi, bluze, fișuri. Negre, numai negre.
Foarte aproape de ruinele blocului din
strada Ion Ghica, Emil Riman (directo-
rul Teatrului Bulandra) așteaptă în rînd
cu alți oameni tăcuți care privesc fix co-
losul de moloz „pieptănat” cu infinită
atenție și neverosimilă delicatețe de cu-
pele cu colți ale excavatoarelor, fadro-
melor și wolelor, scormonit cu miinile de
ostași și cascadori.

La Operă, cîntărețul Constantin Gabor
(venit de acasă în zori) a completat co-
mandamentul de coordonare a acțiunilor
de intervenție. S-au constituit echipe în
trei schimburi, care veghează permanent
la securitatea instalațiilor. Alte echipe
s-au răspîndit prin oraș, să dea o mîină
de ajutor colegilor care s-au aflat noap-
tea acasă. Balerinul Ștefan Năstase găz-
duiește în locuința lui un coleg sinistrat;
o coristă pleacă spre blocul fumegînd din
Brezoianu 7, cu sandvișuri pentru mili-
tarii care se zbat din toate puterile să
mai salveze ceva. Cineva aduce vestea
că Mihaela Mărăcineanu era azi noapte
acasă (blocul din strada Ion Ghica), și
regizorul de culise Gheorghe Stănescu
pornește îndată pe jos către morgă.
Pompierul Mihai Constantin e gata pen-
tru orice intervenție; din cînd în cînd,
băiatul cel mare vine să-i spună că toți
sînt bine (familia sinistrată e adăposi-
tită în clădirea Operei). Niciăieri nu se
cîntă. Vorbesc omenia directă, pe limba
brațelor de ajutor, a umerilor puși cu
nădejde la cumpăna dintre viață și
moarte.

În Calea Victoriei, vizavi de „Athénée
Palace”, pe ruinele monstruoase, lupta
dramatică pentru viață continuă fără în-
cetare. În văzul tuturor. La 50 de metri
depărtare, în fața Muzeului de Artă a
Republicii nu se vede nimic. Lupta se dă
dincolo de ușa metalică. De la director
pînă la ultimul lucrător (muzeografi-
conservatori-restauratori-laboranți), de la
inginerul Ioan Tețcu pînă la ultimul paz-
nic (muncitori-supraveghetori-îngrijitori)
— grupați în echipe formate urgent de
biroul organizației de partid (secretar-
muzeografal Eugenia Antonescu) — în-
treg personalul e la posturi, în acțiune
pe multiple planuri. „Gigantul” lui Pa-

ciurea — cu tot trupul încordat într-o
sforțare aproape paroxistică — este, cred,
și o simbolică intruchipare a înclăstării
calme, tenace, meticuloase și de extremă
atenție a oamenilor din sălile unde în
mai puțin de un minut au murit capodopere
ce au traversat secole în fascinan-
tanta aventură a trecerii prin vreme, și
unde se face tot ce omeneste e cu pu-
tință pentru salvarea patrimoniului.
Aceeși strădanie fără contenire la Mo-
goșoia unde — de la Cristian Moisescu
și Iulian Antonescu (Direcția patrimoniului
cultural național) până la muzeogra-
fii Șerban Senc, Nora Oancea, Victor
Simion și muncitori ca Mihai Chical,
Elena Buican, Ilie Neculce — se mun-
cește pentru salvarea pieselor de preț,
la protejarea clădirii în punctele ame-
nințate de iminentă dislocare. În răstimpuri,
autocamioanele aduc de la Mogoșoia
comori inestimabile; unele rănite,
altele scăpate ca prin minune de aripa
morții.

(Augustin Sandu)

56

LUPTA PENTRU VIAȚĂ. De a doua
zi în spitale a început bătălia cea mare,
grija postoperatorie: lupta împotriva in-
fecției, a sindromului de strivire. Atunci
s-a montat aparatul „rinichi artificial”

adus de la Urgență, care a funcționat
pentru toți bolnavii aflați în blocaj re-
nal, ca urmare a strivirii trupului sub
ziduri.

Cazuri din ce în ce mai complicate.
Oameni care printr-o voință supraome-
nască au rezistat fără apă, fără mâncare
zile în șir. Unul dintre ei spunea: „Am
plins, ca să nu mă deshidratez.”

Victimele cataclismului au beneficiat
de un tratament deosebit, așa cum a in-
dicat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pen-
tru moralul celor internați, un real bal-
sam a constituit vizitarea lor de către
tovarășul Nicolae Ceaușescu și de tova-
rășa Elena Ceaușescu. Văzându-i, unul
dintre bolnavi le-a spus: „Ați fost ca un
părinte pentru noi. Să ne trăiți mulți
ani!”

În toată perioada care a urmat, me-
dicii, alături de ajutoarele lor, au mun-
cit cu o abnegație fără margini, sau cum
s-a exprimat un șef de unitate medicală:
„au dovedit eroism de masă.” Ei nu și-au
părăsit locul de muncă 2, 3, 4 zile fără
să-și aștepte schimbul.

Zile în șir, întregul personal de la
Stația de salvare nu a semnat în nici o
condică. Nici nu avea motiv, atâta timp
cât n-a ieșit din serviciul nobil de a ajuta
pe cei suferinzi. El a fost prezent și
atunci și a doua zi și a treia și cât a fost
nevoie.

Fiecare cadru medical a lucrat calm, tăcut, modest. Nu rareori, medicii civili sau militari au scormonit cu mâinile printre dărîmături, ca să redea societății o inimă care mai bate. Să apreciem gestul cu atît mai mult cu cît știm că mâinile unui chirurg trebuie să fie ferite de orice zgîrietură...

Din noaptea lui 4 martie, medicii s-au îngrijit deopotrivă de boli dar și de bolnavi, care pe lingă că erau traumatizați, trăiau și un șoc psihic.

Nu puțini au fost căuțați telefonic sau personal de cetățeni din Capitală sau din provincie, să dea amănunte despre copiii rămași fără părinți. Zeci de solicitări pentru înfierea celor micuți, rămași acum singuri. Nu rare au fost ocaziile în care cite un medic răspundea: „nu eunose încă formalitățile, și eu vreau să infiez unul”. O comportare de toată admirația a avut și soldatul care, aducînd un asemenea copil la spital, a rugat să i se permită să-l infieze, pe motiv că el l-a adus, deci într-un fel, lui i se cuvine...

Munca neobosită a medicilor igienisti a prevenit pericolul unei epidemii specifice în asemenea calamități. Nu s-a înregistrat nici un caz de boală contagioasă și nici măcar de toxinfecții alimentare. O asemenea acțiune sanitară de masă fără precedent la noi a reținut și admirația experților străini față de întregul corp medical românesc comandat direct și în permanență de ministrul sănătății.

Imi revăd notițele scrise cu înfrigurare. Avea dreptate ministrul sănătății, dr. Nicolae Nicolaescu, să remarce că medicii noștri au fost în aceste zile ostașii eroi, spre cinstea dascălilor care i-au învățat, în spiritul jurămîntului sacru al lui Hipocrate. Din acest modest colț de pagină, simt nevoia să mulțumesc celor care m-au condus în aceste zile pe fronturile disperate ale luptei pentru viață, m-au făcut să văd mai îndeaproape marea epopee: Andrei Firică, directorul Spitalului de urgență ca și colegii săi de la aceeași unitate, dr. Zorel Filipescu, Arthur Karassi, Dumitru Minculescu și prof. dr. Iuliu Șuteu.

Rămîn cu amintirea pildelor de dăruire văzute la Spitalul Militar Central, cu acele sublime exemple de profesionalism prezentate de generalul dr. Gh. Costăchescu — directorul spitalului — și colonelul dr. Ilie Popa.

După cum nu voi putea uita vreodată traseele omeniei parcurse, la Spitalul de copii, împreună cu dr. Viorica Gheorghe și dr. Ion Ursuleanu.

Cinstire medicinici românești !

(Angela Bocancca)

● *sublinieri*

SENSUL CURAJULUI

N-am fost în București în noaptea aceea aberantă. Am venit a doua zi la amiază și întîmplarea a vrut să ajung pe rute ocolite pînă la Cișmigiu fără să văd nici unul dintre blocurile prăbușite. Orașul mă iniția cu prudență în tragedia lui, să nu-mi prefacă nervii în cenușă. Pe străzi plutea o lumină bolnavă, prăfoasă care îmbătrînea trecătorii, iar oamenii își strîngeau mâinile parcă altfel, mai lung. Mi-am regăsit casa tăcută și înfri-coșată, stînd ca un animal la pîndă. De pe unul din pereții bibliotecii, printre bucățile de moloz, căzuse o singură carte: Remember de A.E. Baconsky... Apoi am aflat totul; amănuntele unui coșmar pe care inima mea îl refuză și azi. Cum să accept absurdul? Mi se întîmplă și acum să formez numărul de telefon al unor prieteni uciși de eroarea aceea brutală a naturii și, deși am fost la înmormîntarea lor, mă nedumerește faptul că nu-mi răspund... Ceva din mine, o vîrstă, o liniște sau o iluzie s-a sfărîmat, poate, fără să știu, cu ei sub marmanelor de moloz...

Spunînd asta, mă gîndesc la incapacitatea mea de a găsi o împăcare cu lucrurile ilogice. Dar vreau să stau în fața adevărului convins că a uita înseamnă și a nu mai iubi. Dacă ne-am separa de amintiri, am da dreptate dezastrului. Există o singură cale pentru a-l combate. Să nu renunțăm la nimic din ceea ce am gîndit și simțit înainte.

Si există de aceea un singur sens pe care îl dau curajului acum; cel pe care l-am descoperit în noi în această prtmăvară; curajul de a iubi încă și mai mult trupul lovit de coșmar al orașului și de a găsi în această iubire voința de a reface totul; curajul de a nu întoarce privirea din fața ruinelor, de a ne uita direct în ochii durerii și de a lupta împotriva ei; curajul de a recunoaște că sîntem zguduși și de a afla tocmai înlăuntrul acestei recunoașteri o tărie invincibilă;

curajul de a înrola tristețea în
frontul de luptă; curajul de a în-
țelege până la capăt că împotrivi-
du-ne dezastrului luptăm pentru
adevăr; că împotrivindu-ne unei
nopți care a pingărit frumusețea
luptăm pentru frumusețe; că forța
noastră stă în faptul că absurdul
care i-a putut ucide pe unii din-

tre noi și ne-a putut dărâma onora-
casele, n-a putut dărâma nimic în-
lăuntru nostru, în inima cu care
ne iubim țara, copiii, ceea ce con-
struim și lumina din această pri-
măvară aproape nerușinat de fru-
moasă.

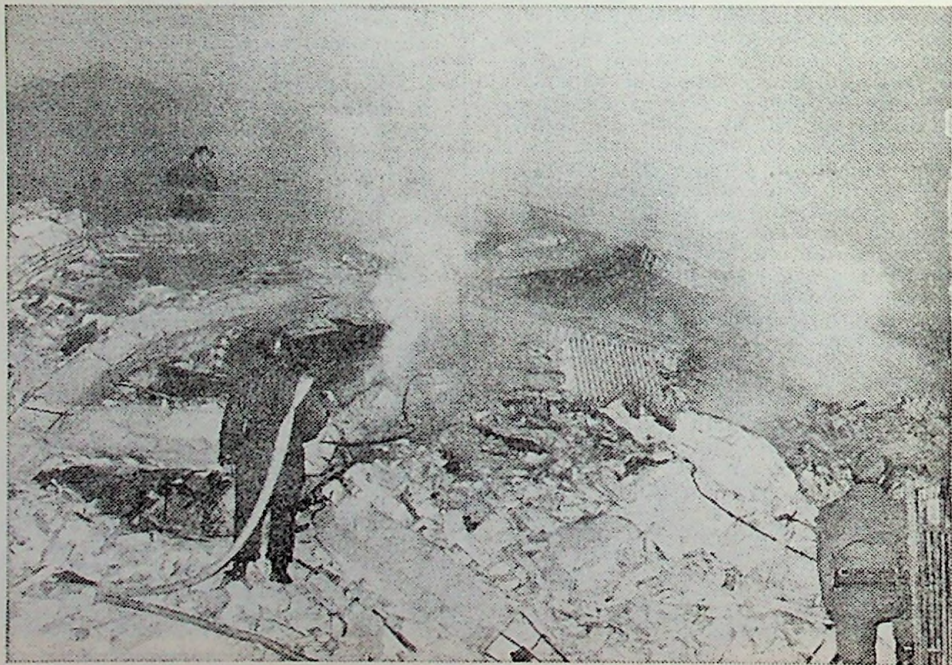
Octavian Paler

TELEX

În întreaga lume, relatări ample, deta-
liate, despre efectele devastatoare ale cu-
tremurului de pământ care a lovit țara
noastră.

În dimineața zilei de sâmbătă, 5 mar-
tie, cind cerul innegurat al României
arunca o lumină mohorită asupra unor
zone întinse ale patriei noastre, lovite de
dezlănțuirea oarbă a forțelor telurice, pos-
turile de radio și televiziune din întreaga
lume, edițiile matinale ale ziarelor și re-

vistelor de pretutindeni își informau mi-
lioanele de ascultători, telespectatori și
cititori despre catastrofa naturală ce s-a
abătut pe neașteptate asupra României.
Începeau, pe baza primelor comunicale
oficiale românești, a materialelor trans-
mise de corespondenții străini acreditați
la București, de trimișii speciali sosiți
imediat după cutremur, să facă primele
evaluări ale proporțiilor sinistrului, ale
victimelor omenești și pagubelor materiale
provocate, relatau despre primele acțiuni

și măsuri ale conducerii de partid și de stat, ale populației, pentru salvarea vieților aflate în pericol și readucerea la normal a vieții în regiunile afectate.

Asemenea unui magnet, Bucureștiul, țara noastră au atras imediat după cutremur atenția centrală a mijloacelor de informare în masă din întreaga lume, care au redat pe larg în spații ample, bogat ilustrate cu fotografii, cele mai diferite aspecte legate de cutremurul ce a lovit România la 4 martie.

M-am aflat, începând din dimineața zilei de 5 martie, pe Aeroportul Internațional Otopeni, unde, alături de alți colegi de la Agenția Română de Presă, am întâmpinat, pînă noaptea tirziu, oră de oră, zeci și zeci de echipe de reporteri de radio și televiziune, fotoreporteri și cameramani, ziaristi de la marile cotidiane și reviste din diferite țări ale lumii, veniți în România spre a serie sau filma pentru mijloacele de informare respective despre marele cutremur de pământ din țara noastră. Veneau din partea principalelor posturi de radio și de televiziune din Anglia, Franța, R.F.G., Elveția, Austria, Italia, Scandinavia, Statele Unite, Japonia, a marilor cotidiane „Le Monde”, „International Herald Tribune”, „Times”, „Guardian”, „La Stampa”, „L'Unità”, „Corriere della Sera”, „Mainichi”, „Asahi” și alte ziare nipone, a birourilor din diferite țări ale marilor agenții France Presse, Reuter, United Press International, Associated Press, Ansa, TASS, Kyodo și altele, din partea unor ziare și reviste din majoritatea țărilor europene, de profilurile cele mai diverse, de la publicațiile pentru copii, tineret și femei, pînă la organe de presă destinate celor mai largi pături de cititori, ori unor cercuri restrinse de specialiști în diferite domenii, cum sînt seismologia, geografia, geofizica, construcțiile civile și industriale etc. Mulți dintre ei purtau zeci și zeci de kilograme de aparatură fotografică, de televiziune, de prelucrare și transmitere a fotografiei. M-a impresionat numărul mare de ziaristi din diferite țări — R.F.G., Elveția, Austria, Italia, Iugoslavia — care, nemaiavînd răbdare să aștepte cursele aviatice regulate ce veneau spre București din diferite țări europene, au închiriat avioane speciale ce aterizau, unul după altul, oră după oră, pe pistele Aeroportului Internațional Otopeni. Mulți ziaristi din țările vest-europene au călătorit spre București, spre a ajunge cît mai repede în România, cu avioanele de transport străine care aduceau primele ajutoare pentru populația sinistrată — medicamente, lapte praf, pături, îmbrăcăminte, corturi. Alții, în mare număr, s-au

deplasat în România, încă din noaptea de vineri spre sîmbătă, cu autoturisme și microbuze, grăbindu-se să ajungă la locul catastrofei.

După un minimum de cuvinte protocolare, după exprimarea sentimentelor de compasiune și solidaritate în legătură cu tragedia abătută asupra României, echi-pele de gazetari străini erau animate de dorința manifestă de a ajunge cît mai repede în zonele sinistrate din București și alte orașe și sate ale țării, pentru a-și începe cît mai grabnic indeletnicirile lor ziaristice. Alături de comunicatele oficiale românești, de amplele relații ale presei noastre centrale, de transmisiile posturilor noastre de radio și televiziune, de materialele difuzate de Agerpres și publicațiile pentru străinătate din România, sulele și sutele de știri, materiale, emisiuni radio și TV, fotografii și comentarii ale celor cîteva sute de ziaristi străini care au sosit în România în zilele de după cutremurul de la 4 martie au proiectat în întreaga lume o imagine amplă asupra efectelor devastatoare ale puternicului seism, asupra suferințelor umane imense și pagubelor materiale uriașe pe care le-a provocat, cît și asupra calmului, bărbăției și eroismului cu care întregul nostru popor, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, s-a angajat, din primele secunde, în lupta dirză, neobosibilă pentru salvarea vieților aflate în pericol, pentru limitarea urmărilor cutremurului, pentru revenirea la normal a puternicului organism al patriei noastre.

Asemenea unor secvențe cinematografice, relațiile mijloacelor de informare în masă din diferite țări au dezvăluit gradual proporțiile fără precedent ale distrugerilor provocate de teribila catastrofă naturală, de cel mai puternic cutremur care a lovit o țară europeană în acest secol. Dacă în țările vecine (cu excepția Bulgariei, unde, după cum se știe, cutremurul s-a soldat cu victime și pagube materiale) sau în altele mai îndepărtate de epicentru, fenomenul seismic s-a resimțit sub anumite forme relativ ușoare, provocînd oscilații ale clădirilor, suspendarea, pentru scurt timp a lucrului, deplasări ale mobilelor, clătinarea lustrelor, deschiderea ușilor de la camere și dulapuri etc., generînd stări temporare de panică a populației, în România, teribila dezlănțuire a forțelor subterane ale naturii s-a resimțit cu o nemaiîntîlnită violență, țara noastră fiind cel mai grav afectată de șocul principal de la 4 martie. După cum preciza primul comunicat al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în care

se evaluau preliminar efectele și pagubele provocate de cutremur — reluat de presa din străinătate — „ultimele informații și date privind situația din Capitală și din celelalte localități puternic afectate întregesc imaginea pierderilor deosebit de grele provocate de cutremur, în vieți omenești, numărul mare al persoanelor accidentate, al clădirilor distruse sau avariate, prejudiciilor aduse economiei naționale prin distrugerea și avarierea unui număr de unități industriale, a unor instalații și utilaje, rețele de alimentare cu energie electrică, căldură și apă, a unor complexe agrozootehnice și sere, prin pierderi de animale“.

Tabloul conturat de materialele difuzate de organele de presă din diferite țări ale lumii a reușit să înfățișeze pe larg multiplele fațete ale dezastrului provocat de cutremur, manifestările sale pe plan uman și material, de la relațiile pline de emoție, încărcate de fiorul spaimii și, în mod explicabil, exagerate, ale martorilor oculari, la încercările de evaluare lucidă a ansamblului pierderilor grele cauzate de furia stihiiilor subterane.

„A fost ca sfârșitul lumii sau ca un bombardament atomic — scria ziarul «Frankfurter Rundschau», reproducind impresiile dominate de spaimă ale unui cetățean străin aflat la București în momentul producerii cutremurului. Aerul era străbătut de un vuiet înfiorător. Locuința noastră, cu un singur etaj, trosnea din toate încheieturile. Tot ce nu era fixat în cuie sau șuruburi se pusese în mișcare. Pe urmă s-a așternut întinericul de păcură al nopții. Numai strigătele și vaietele prin care se descărcă frica celor refugiați pe străzi îți dădeau, totuși, sentimentul — în felul lui, liniștitor, — că mai există oameni în viață“.

Printre primele declarații ale unor martori oculari străini figurează și următoarele relații transmise din Londra, imediat după cutremur, de agenția Associated Press: «Supraviețuitorii britanici ai cutremurului din România, sosiți sâmbătă la Londra, au relatat despre seismul care a afectat Bucureștiul. Astfel, bancherul Bryan Last, din Sunbury, cazat la hotelul „Intercontinental“, a declarat: „Am reușit să ajungem la parter prin ieșirea de incendiu și am așteptat în stradă. Pretutindeni în jurul nostru clădirile se prăbușeau (sic!). Am fost nevoiți să petrecem noaptea sub cerul liber și era foarte frig“. John Warth, comerciant de antichități din Londra, care a locuit la hotelul „Dorobanți“, povestește: „Un bloc, probabil cu nouă etaje, s-a prăbușit ca o casă din cărți de joc; cred că există puțini supra-

viețuitori. În drum spre aeroport am străbătut străzi pline de ruine“, John Rix, om de afaceri britanic, a afirmat: „Cind cutremurul a luat sfârșit, am auzit clădiri din întreg Bucureștiul prăbușindu-se. Se auzeau țipete... Nu am aflat ciți oameni și-au pierdut viața, dar am văzut un bloc uriaș, de șase sau opt etaje, prăbușindu-se deasupra unui restaurant“. Directorul muzical al Orchestrei simfonice „Maracaibo“, din Venezuela, Eduardo Rahn, furniza propriile sale impresii: „De-abia jesisem dintr-un restaurant, cind clădirea din fața mea s-a prăbușit. Am fost aruncat la pământ, iar zgomotul m-a asurzit. Nu m-am putut mișca, deoarece eram prea inspăimântat. Totul a durat aproape 60 de secunde. În drum spre hotel, am trecut prin centrul Bucureștiului și oamenii scoteau cadavre la marginea trotuarului. Numeroase clădiri din oraș au fost grav avariate“.

Agenția France Presse, într-una din primele telegrame privind proporțiile seismului, scria: „Cea mai mare parte a imobilelor din București nu au fost afectate de cutremurul de pământ din noaptea trecută și circulația era aproape normală sâmbătă dimineața, în capitala României — a declarat, cu puțin timp înainte de ora 10,00 GMT, Raoul Delaye, ambasadorul Franței la București, în cursul unei convorbiri telefonice cu A.F.P.“. Ambasadorul a declarat că nu are cunoștință de scene de panică provocate de violentul cutremur care a durat peste un minut. Raoul Delaye a apreciat că „în situația actuală este imposibil să se facă chiar și cea mai aproximativă apreciere privind numărul victimelor“.

Într-o știre transmisă din capitala țării noastre, agenția Reuter scria: „Oficialități din București au declarat că nu se poate încă evalua numărul morților și răniților, deoarece echipele de salvare continuă să-și facă drum prin dărâmături“.

United Press International: „Oficialități guvernamentale declară că numărul morților și răniților, precum și amploarea pagubelor din orașul București și din alte orașe, cum sint Craiova și Buzău, nu au fost evaluate. Nu există deocamdată nici un indiciu privind numărul persoanelor rămase fără adăpost, fie și temporar“.

Agenția France Presse relatează, într-o corespondență despre cutremur: „Peste 1000 de locuitori și-au găsit moartea la București în timpul cutremurului de pământ de vineri seara, iar bilanțul definitiv ar putea fi și mai mare. Seismul, al cărui epicentru a fost situat la circa 100 km nord de Capitală, a avut o forță echivalentă cu cea a circa zece bombe

atomice de la Hiroșima. Potrivit primelor știri sosite la Belgrad, în oraș s-au prăbușit circa 20 de blocuri, iar cutremurul a afectat, de asemenea, centrul petrolier Ploiești, Combinatul siderurgic Galați și centrala electrică Craiova”.

„Centrul Bucureștiului se aseamănă cu un uriaș șantier de construcții, plin cu nori de praf și moloz, ca urmare a unuia din cele mai puternice cutremure înregistrate vreodată în Europa — seria din București agenția Associated Press. Numai în capitala României, estimările cu privire la numărul morților variază de la câteva sute la o mie. Liga Societăților de Cruce Roșie, cu sediul în Geneva, a anunțat că a fost informată de Crucea Roșie română că în afară de București, alte localități, între care orașele Alexandria și Iași, au fost afectate de cutremur. Turisții străini au luat cu asalt birourile agenției TAROM, cerind bilete pentru primele curse care părăsesc țara. Zborurile au fost oprite, dar Aeroportul Internațional Otopeni a rămas deschis”.

„Este suficient să dai o raită pe străzile Bucureștiului pentru a înțelege cât de puternic a fost cutremurul care a afectat capitala României — seria din București corespondentul agenției ANSA. Numeroase imobile s-au prăbușit, iar altele au fost serios avariate. În ce privește victimele, este greu pentru moment să li se cunoască numărul. Toate spitalele din București lucrează continuu, echipe ale

Ministerului Sănătății patrulează pe străzi pentru a-i vaccina împotriva tetanosului pe cei ușor răniți. Aceste măsuri au fost luate pentru a evita declanșarea unor epidemii. Atât ajutoarele în medicamente, cât și în alimente, au început să sosească în Capitală din regiunile ce nu au fost afectate de seism. La București au și sosit cantități importante de carne, pâne și lapte.

Au fost mobilizate forțele armate. În centrul Bucureștiului au izbucnit câteva incendii. A fost necesar să fie dărimate câteva imobile avariate.

Rețeaua electrică a fost parțial repusă în funcțiune, însă alimentarea cu gaze a imobilelor avariate nu a fost reluată. În ce privește apa potabilă, aceasta urmează să fie dezinfectată cu clor.

Este vorba de o catastrofă ale cărei proporții sînt încă incalculabile”.

Într-o știre transmisă din Viena, agenția France Presse arăta: „Populația României a reacționat cu tristețe și mișnire în fața pierderilor umane foarte importante, al căror bilanț, chiar aproximativ, este imposibil de realizat. Populația a dat dovadă însă de o mare disciplină în acțiunea de degajare a dărîmăturilor. Pe străzile din centrul Capitalei, blocate de dărîmături, echipele de salvare au intrat în acțiune pentru a înlătura urmările catastrofale ale cutremurului”.

Agenția Reuter informează că, adresîndu-se miilor de turiști și pelerini, adunați

în Piața Sf. Petru din Roma. Papa Paul și-a exprimat durerea în legătură cu cutremurul devastator din România. El a spus, printre altele: „Sintem îndurerăți pentru numeroasele victime ale unui atit de vast și inexorabil dezastru și ne alăturăm cu compasiune unei țări care — din atit de multe motive — ne este dragă”.

Agenția TASS: „Toate forțele României socialiste sînt concentrate pentru lichidarea consecințelor cutremurului și ajutoarea sinistraților. Populația Capitalei dă dovadă de mare bărbăție și disciplină. Cu toate daunele serioase pricinuite de calamitate și numărul mare de victime, în oraș se mențin liniștea și ordinea. Toate instituțiile și întreprinderile lucrează normal. Corespondenții TASS au vizitat la 5 martie cele mai afectate cartiere ale Bucureștiului. Prefetii, incendiile sînt în curs de lichidare, are loc curățirea străzilor și trotuarelor. Unele cartiere au fost declarate zone interzise pentru circulație. Pe magistralele centrale — bulevardele Magheru, Republicii, Strada Academiei — continuă lucrările de salvare. Ostașii armatei populare și membrii gărzilor patriotice manifestă un înalt spirit de sacrificiu”.

Reliefînd faptul că cele mai importante distrugerii și pierderi de vieți s-au înregistrat în București, mijloacele de informare în masă din diferite țări au relatat pe larg despre pagubele considerabile pe care le-au suferit numeroase alte localități și județe ale țării noastre afectate de cutremur.

În legătură cu aceasta, agenția France Presse scria: „Dacă Bucureștiul a suferit în mod deosebit de pe urma cutremurului, se pare că circa 12 județe limitrofe, care descriu un arc de cerc de la vestul la nord-vestul Capitalei, au fost, de asemenea, încercate serios. Cel mai de vest este Dolj, situat la peste 100 km de București. Zona sinistrată merge pe direcția est-nord-est, acoperind regiunea orașului industrial Pitești, cea a centrului petrolier Ploiești, stațiunile turistice din Carpați situate între acest oraș și Brașov pe flancul nordic al lanțului muntos. Ea înglobează, în sfîrșit, cele patru județe estice avînd ca principale orașe Buzău, Focșani, Brăila și Galați”.

„Călătorînd prin sudul României — relata trimisul special al agenției Reuter, Michael Lockley — am observat o serie de distrugerii în toate orașele importante. În afară de locuințe, numeroase fabrici, mari blocuri administrative, școli și spitale au fost fie parțial, fie total distruse.

Pagubele par să fie deosebit de importante în orașul industrial Craiova, unde lucrători ai miliției și mii de soldați muncesc pentru curățirea principalelor artere de marile grămezi de cărămizi și pietre.

La București, zidurile a numeroase clădiri sînt fisurate...

Potrivit postului de radio București, 300 de sonde au fost avariate.

Un martor ocular a declarat că mai multe incendii au izbucnit în Capitală. Postul de radio București a anunțat că alimentarea cu gaze a fost temporar întreruptă din cauza riscurilor unor incendii. Alte servicii publice, cum sînt alimentarea cu electricitate și apă, care au fost perturbate de cutremur, și-au reluat activitatea în dimineața zilei de 5 martie... Școlile au fost închise și transformate în spitale de campanie. În vederea adăpostirii celor care au rămas fără locuință, noile blocuri încă neocupate vor fi date în folosință pentru sinistrați”.

Unul dintre trimișii speciali ai A.F.P. în România relatează: „Cutremurul care a afectat vineri seara Bucureștiul nu a cruțat nici provincia. Mai multe orașe și sate situate în apropierea epicentrului seismului au fost grav avariate de undele de șoc, care au provocat victime și pagube materiale. Printre orașele cele mai lovite, în afara Capitalei, se numără Craiova și Zimnicea”.

Agenția TASS: „Corespondenții TASS au vizitat orașele Craiova și Zimnicea, puternic afectate de cutremur. Pe străzile Craiovei, acoperite încă de cărămizi și olane sparte, lucrează unități ale armatei, un mare număr de locuitori. Distrugerile sînt aici mari. Au avut de suferit clădirile Consiliului Popular, a Liceului, a tipografiei orășenești, a Muzeului municipal, a bibliotecii, casele de locuit. Au fost scoase din funcțiune unele secții ale uzinelor „Electroputere”, ale Uzinei de mașini agricole, ale Combinatului Chimic. Potrivit datelor preliminare, 2 400 de familii din oraș au rămas fără adăpost. Opt uzine și fabrici din cele care au fost afectate au reluat lucrul la o zi după cutremur. Cu toată nenorocirea care s-a abătut, populația manifestă o mare stăpînire de sine, bărbăție, disciplină, dorința de a reface orașul cît mai grabnic”.

Pe întregul parcurs de la Craiova pînă la orașul dunărean Zimnicea, la Slatina, la Caracal, Alexandria, se văd urmele calamității. Nu se poate însă să nu atragă atenția și altceva: cît de organizat și de disciplinat se desfășoară lucrările pentru lichidarea consecințelor cutremurului. „Orașul Zimnicea — ne-a declarat președintele Consiliului Popular, D. Sandu —

a avut de suferit cel mai mult din județul nostru. Există morți și răniți, au fost distruse sau serios avariate 80 la sută din locuințe. Se iau măsuri urgente pentru strămutarea oamenilor în satele învecinate; ei sînt cazați temporar în școli și cluburi”.

„La circa 130 km de București, la frontiera cu Bulgaria, pe malul Dunării, Zimnicea, un orașel de provincie liniștit, cu 15 000 de locuitori, a fost lovit din plin — ca și alte orașe sau sate din provincie — de cutremurul de vineri seara — relatea trimisul Agenției France Presse. Cifrele exprimă amploarea dramei: în cele cîteva secunde cit a durat cutremurul de pămînt, 260 de case au fost în întregime distruse, alte cîteva sute au fost avariate, o mare parte din ele vor trebui demolate; circa 9 200 de sinistrați (adică peste jumătate din populația orașului), două școli complet distruse, un spital în mare parte seos din uz...”

Ca și la București, în toate localitățile prin care am trecut fețele oamenilor de aici, rămași în majoritate fără acoperiș, nu exprimă nici teamă, nici disperare, ci numai remanere”.

Președintele Consiliului Popular din Zimnicea, Dumitru Sandu, aflat într-o încăpere traversată de o fisură lungă, nu este descurajat: „Trebuie să reconstruim — explică el. Pînă la sfîrșitul anului trebuie să construim 2 000 de apartamente și alte 2 000 vor trebui terminate anul viitor. Angajamentul este îndrăzneț mai ales cînd vezi în jurul tău ruinele printre care copiii au și început să se joace. Deocamdată, ca și în alte părți, se consolidează casele care au rezistat, se construiesc barăci de lemn, se instalează dormitoare provizorii pentru adăpostirea sinistraților din Zimnicea. Ca pretutindeni în satele din această zonă sinistrală, spectacolul este același: case prăbușite, buldozere scormonind dărîmăturile, militari organizînd ajutorul pentru cazarea sinistraților”.

Așadar, încă din prima zi de după cutremurul care a lovit țara noastră, un mare număr de posturi de radio, rețele de televiziune, ziare și reviste, au transmis o cantitate impresionantă de informații, date și comentarii despre proporțiile distrugerilor și suferințelor generate de puternicul fenomen seismic care s-a abătut asupra României. Lumea întreagă a putut lua, astfel, cunoștință de ravagiile făcute de forțele oarbe ale naturii, de nemărginita tristețe și durere care a inundat sute și mii de familii, din țara noastră, despre faptul că un popor brav, har-

nic, pașnic, ospitalier și încrezător în destinul său, în viața liberă, independentă și prosperă pe care și-o făurea cu propriile sale mîini, a fost pus din nou, într-un moment al istoriei sale, la o grea și teribilă încercare. Dar, cum era și firesc, toți corespondenții străini aflați în România încă din primele ore de după dezastrul cauzat de violentul fenomen seismic, au fost unanimi în constatarea și relevarea unui aspect fundamental: întregul popor român, toți locuitorii patriei noastre — alți cei loviți nemijlocit în inimile, în căminele, în familiile lor, la locurile de muncă, în cercurile de prieteni sau cunoștințe de urgia cutremurului, cit și cei aflați la distanță de zonele sinistrate — au găsit în adîncul ființei lor resursele spirituale, morale și fizice pentru a-și înfrîna durerea, pentru a-și zăgăzui lacrimile, pentru a se îmbărbăta pe ei înșiși și a-i încuraja pe cei din jur, pentru a transforma sentimentele complexe de omenească întristare într-un uriaș fluxiu de calm, bărbăție, încredere, tărie, îndreptat spre atingerea obiectivelor arzătoare de moment sau de perspectivă: salvarea celor aflați sub dărîmături, ajutorarea răniților și sinistraților, a bătrînilor, femeilor și copiilor, reluarea serviciilor de bază pentru populație — apă, lumină, căldură, aprovizionare cu alimente și alte produse de strictă necesitate — normalizarea activităților economice și sociale.

Relatările majorității covârșitoare a corespondenților sosiți la București pentru a scrie despre proporțiile și efectele cutremurului de la 4 martie din România arată că, în ciuda concepțiilor politice și filozofice diferite ale ziariștilor și reporterilor respectivi, a orientării publicațiilor căroră aparțineau, mulți dintre aceștia au identificat, au înțeles sau au intuit că forța motrice a acestui proces magnific în ultimă instanță al depășirii durerii personale, individuale, al transformării ei într-o forță activă pusă în slujba intereselor colectivității, ale poporului, o constituie Partidul Comunist Român. Și că inima, nădejtile și crezul de azi și de mâine ale acestui popor sînt în mod fericit, minunat, plenar intruchipate în bărbatul de stat cu excepționale calități umane aflat neclintit la cîrma partidului și țării în vreme de pace, de muncă constructivă ca și de restriște, în personalitatea secretarului general al partidului, președintele României, Nicolae Ceaușescu.

Întreaga presă internațională a semnalat de la început faptul primordial, de excepțională însemnătate pentru patria și poporul nostru în momentele de grea

cumpănă create de puternicul fenomen seismic, că președintele Nicolae Ceaușescu s-a aflat la postul de comandă al activității generale a partidului și statului, a întregii națiuni, încă din prima clipă după izbucnirea cutremurului din România. Încă din primele lor comentarii transmise în legătură cu fenomenul seismic de la 4 martie, ziarele din diferite state ale lumii au reliefat că, deși se afla departe de patrie, efectuind o vizită de prietenie în unele țări africane, președintele Nicolae Ceaușescu, de îndată ce a luat cunoștință despre catastrofa izbucnită în România, a transmis în cursul nopții telegrafic, Decretul prezidențial de instituire a stării de necesitate în țară, iar apoi, de la bordul avionului, s-a interesat neîntrerupt de evoluția stării de lucruri și a dat indicații sistematice pentru luarea primelor măsuri de urgență și organizarea întregii activități de apărare a populației și limitare a efectelor dezastrului. Odată ajuns în țară, încă în cursul primei dimineți după cutremur, a luat în mână birghiile hotărâtoare ale conducerii întregii munci de soluționare operativă a problemelor fenomenului seismic și a activității de reconstrucție. Din primele clipe, secretarul general al partidului, șeful statului, s-a deplasat în punctele cele mai afectate de cataclism, trecind, totodată, de nenumărate ori prin zonele distruse ale Capitalei, iar ulterior, în toate zonele grav calamitate ale țării. Prezidind un mare număr de reuniuni operative cu diferite comandamente de lucru, ședințele zilnice ale Comitetului Politic Executiv, vizitând familiile și persoanele sinistrate, echipele de salvare și degajare a ruinelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a mobilizat și organizat zi și noapte, ceas de ceas, uriașul efort al poporului, gigantica sa încordare de voință, îmbărbătind prin cuvântul, sfatul și exemplul său propriu întreaga națiune, dirijind forțele pentru depășirea rapidă a momentelor cumplite pe care le traversa poporul român.

„Sub conducerea P.C.R., în frunte cu secretarul său general, poporul român acționează cu abnegație și eficiență pentru salvarea vieților omenești, pentru înlăturarea urmărilor cutremurului într-un spirit de ordine și disciplină”.

Încă din ziua de sâmbătă, una din temele centrale ale materialelor transmise de agențiile internaționale de presă, de posturile de radioteleviziune, ale știrilor și comentariilor inserate de ziarele din majoritatea țărilor lumii a constituit-o

sublinierea în mod deosebit a comportamentului calm și demn al populației Bucureștiului și celorlalte zone ale țării afectate de cutremur, a spiritului de ordine și disciplină de care a dat dovadă întregul popor român în munca plină de abnegație pentru reducerea și înlăturarea urmărilor cutremurului. Au fost scoase în relief măsurile prompte și eficiente adoptate de conducerea de partid și de stat, prezența neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu în zonele calamitate, indicațiile sale ferme și eficiente pentru salvarea vieților omenești, pentru lichidarea cât mai grabnică a urmărilor seismului, pentru reluarea cursului normal al vieții.

După ce a anunțat, în primele știri de sâmbătă dimineața, că „La București cutremurul a provocat importante pagube materiale și un mare număr de victime” și că „orașul Ploiești, aflat la nord de București, și mai aproape de epicentru, a suferit distrugerii mari”, agenția Taniug a informat că în România „a fost dat publicității un Decret prezidențial în 11 puncte privind introducerea stării de necesitate, în care se recomandă cetățenilor României să se prezinte imediat la locurile de muncă pentru a ajuta pe sinistrați și a contribui la normalizarea vieții”. „Astăzi dimineață, continuă agenția, în București nu există panică. Toată lumea se grăbea la locurile de muncă. Unele magazine au fost deschise.

În jurul orei 8,00 dimineața, s-a întors la București președintele Nicolae Ceaușescu, care se afla în vizită în unele țări africane, dar și-a întrerupt vizita la Lagos, aflând știrea despre cutremur. Președintele Ceaușescu urma să se oprească pentru scurt timp la Palma de Majorca și să se întâlnească pe această insulă cu regele Spaniei, Juan Carlos.

Toți activiștii de partid și de stat, toți factorii de răspundere ai vieții sociale din România, participă direct la acțiunile de înlăturare a urmărilor cutremurului. În acest moment se află în stare de alertă toate unitățile militare, organele Ministerului Afacerilor Interne, precum și unitățile gărzilor patriotice. Au fost întreprinse măsuri urgente pentru salvarea persoanelor care au avut de suferit, pentru înlăturarea consecințelor cutremurului și prevenirea unor noi pagube. Au fost organizate puncte pentru acordarea primului ajutor. În întreprinderi sint înlăturate avariile și se asigură desfășurarea normală a producției. Pretutindeni se întreprind măsuri de urgență pentru aprovizionarea populației cu apă, energie

electrică și alimentele de primă necesitate“.

„Începînd de vineri seara — serba sîmbătă agenția A.D.N. din R. D. Germană — locuitorii Bucureștiului duc o luptă plină de devotament împotriva urmărilor unuia din cele mai grave cutremure de pămînt din istoria României. Imediat după catastrofă, au fost puși în stare de alarmă zeci de mii de soldați, membri ai gărzilor patriotice și alte organe, pentru ca împreună cu muncitorii din întreprinderi, cu membrii uniunilor de tineret, să ofere primul ajutor sinistraților. Este vorba în primul rînd de a salva oameni care mai sînt încă blocați în ruinele a numeroase clădiri și de a normaliza aprovizionarea cu apă, energie electrică și produse alimentare. Mulțumită participării pline de abnegație a zeci de mii de oameni, precum și a ordinii și disciplinei, care s-au instalat imediat după cîteva momente de panică, la București se fac primii pași pentru înlăturarea gravelor urmări ale cutremurului“.

După ce a informat pe larg despre prevederile Decretului prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate, despre apelul vibrant al tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru înlăturarea cît mai grabnică a efectelor cutremurului, pentru ajutorarea populației sinistrate, pentru normalizarea deplină și rapidă a întregii vieți economice și sociale a țării, agenția China Nouă, într-o amplă relațare din București, intitulată „Eroica Românie după cutremurul de pămînt“, sublinia, între altele: „Curajul, calmul și devotamentul neabătut fac din activitatea de salvare și ajutorare de după dezastruosul cutremur un spectacol impresionant de abnegație ce poate fi văzut pretutindeni în această Capitală“. În continuare, agenția China Nouă a înfățișat numeroase exemple de eroism și totală dăruire cu care membrii gărzilor patriotice, elevi și studenți, locuitorii și militarii din București și din județele Dimbovița, Iași, Neamț și din alte zone afectate, au acționat în vederea transpunerii în viață a indicațiilor președintelui Nicolae Ceaușescu.

Agenția TASS scria: „Munca patriotică a mii și mii de oameni, măsurile concrete și energice adoptate au permis să se restabilească aproape complet aprovizionarea populației Capitalei și a întreprinderilor industriale cu apă, energie electrică și gaze naturale. Întră în ritm normal activitatea întreprinderilor industriale, a centralelor electrice și a al-

tor instituții care au suferit daune și avarii. Se îndeplinește riguros planul de aprovizionare a populației cu alimente, se respectă întru totul graficul de livrare a alimentelor în regiunile afectate de cutremur. Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a ținut o ședință și a trasat măsurile pentru restabilirea rapidă a activității sociale și economice în regiunile care au avut de suferit de pe urma seismului“.

Correspondentul ziarului polonez „Trybuna Ludu“, relatînd despre catastrofa provocată în România de cutremur, relevă că „populația manifestă o mare disciplină. Ea știe că partidul și guvernul au organizat ajutorarea celor care au avut de suferit, știe că statul socialist are capacitatea de a înlătura rapid consecințele cutremurului și de a restabili viața normală în țară“.

„Nepszabadsag“: „În întreaga țară se desfășoară o energetică acțiune de salvare. Într-o disciplină exemplară, soldați, milițieni, membri ai U.T.C. lucrează continuu, oprindu-se după multe ore de muncă numai pentru a bea un pahar cu apă sau a lua o bucată de piine“.

„Milada Fronta“: „România a fost puternic lovită de cel mai mare cutremur din acest secol din Europa, însă poporul a suportat această catastrofă. Zecile de corespondenți străini, care sînt în aceste zile la București, apreciază unanim că România înlătură urmările valului seismic într-un mod organizat și extraordinar de repede.“

În întreaga țară ia amploare mișcarea spontană de solidaritate umană.

În fruntea tuturor acțiunilor se află partidul. Comuniștii sînt inițiatorii schimburilor suplimentare, ai brigăzilor de muncă patriotică, ai tuturor acțiunilor de solidaritate umană“.

Agenția United Press International: „Diplomați occidentali au remarcat faptul că îndepărtarea dărîmăturilor și căutarea supraviețuitorilor a început la 20 de minute după cutremur. Pînă sîmbătă la prînz, alimentarea cu electricitate, gaze și apă a fost restabilită în majoritatea zonelor Capitalei“.

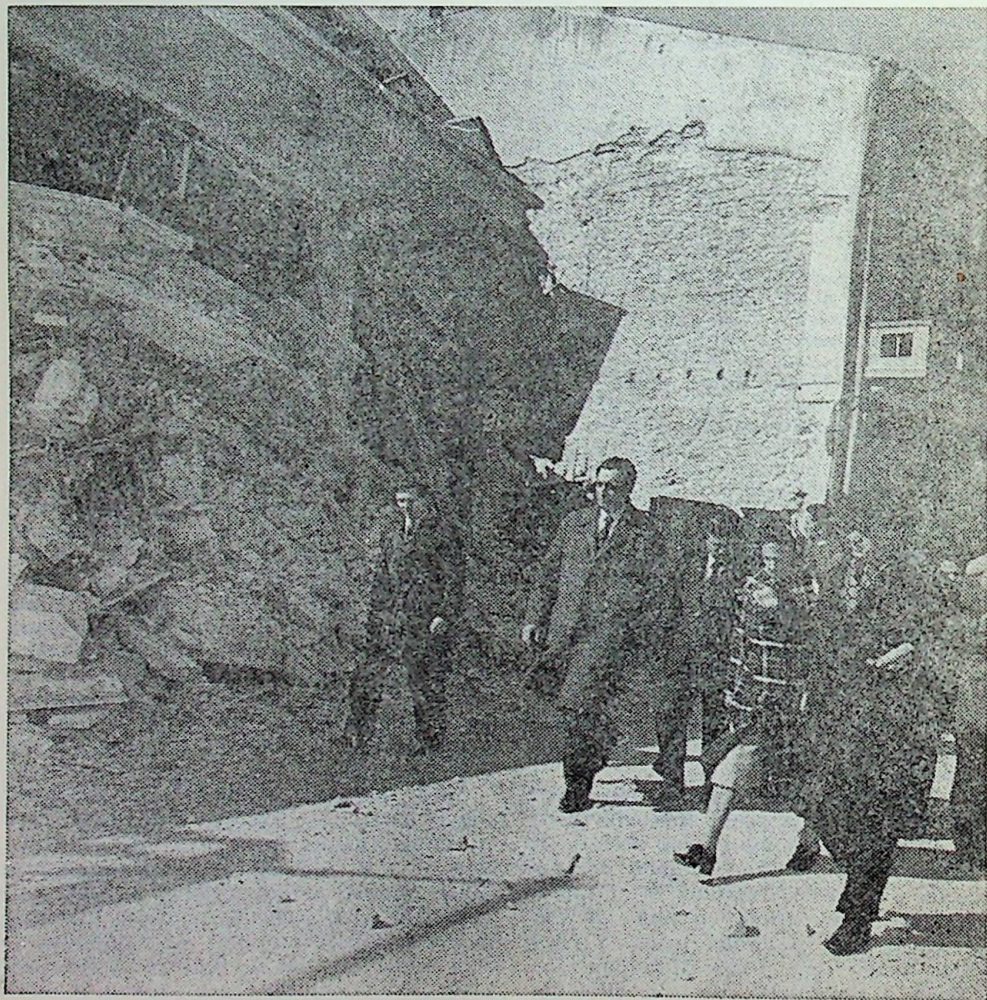
Correspondentul agenției Associated Press, Alexander Higgins, nota: „Echipele de salvare au lucrat zi și noapte după cutremur. Unii oameni au lucrat 20 de ore în șir numai pentru a salva o viață. Ingineri, doctóri, activiști de partid lucrează umăr la umăr, întreaga activitate desfășurîndu-se în mod disciplinat. A fost folosit cel mai modern echipament și, deși

a existat pericolul unor explozii și incendii, lucrul nu a fost întrerupt nici o clipă. Întrebat cum pot rezista la aceste eforturi prelungite, pentru a veni în ajutorul unor concetățeni ai lor aflați sub dărîmături, un membru al echipelor de salvare a răspuns: «Românul are șapte vieți!»

Correspondentul agenției D.P.A. (R.F.G.), Eberhard Beckherrn: „Măsurile de înlăturare a dărîmăturilor se desfășoară rapid și sînt bine organizate. Utilaje din cele mai moderne sînt puse la dispoziție în mare număr”. „Măsurile de ajutorare au fost organizate cu rapiditate la București, după cum au putut constata martori

oculari — scria trimisul special al agenției France Presse. La mai puțin de o oră după cutremur, puteau fi văzute primele acțiuni de ajutorare ale celor blocați sub ruine. Bucureștiiu luptă să-și vindece rănilile. Acțiunea de ajutorare se organizează în cel mai mare calm și disciplină. Operațiunile de degajare se efectuează rapid. Străbătînd orașul, oricine poate fi surprins de calmul și disciplina locuitorilor, de organizarea metodică a ajutoarelor. Nici un fel de aglomerație, nici un fel de panică, nici un fel de nervozitate”.

(Nicolae Chilie)

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, duminică, 6 martie 1977, a avut loc o nouă ședință operativă de lucru a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în scopul stabilirii sarcinilor și măsurilor prioritare ce se impun în continuare pentru înlăturarea cât mai grabnică a urmărilor cutremurului din seara zilei de 4 martie a.e.

Ultimele informații și date privind situația din Capitală și din celelalte localități puternic afectate întregesc imaginea pierderilor deosebit de grele provocate de cutremur în vieți omenești, numărului mare al persoanelor accidentate, al clădirilor distruse sau avariate, prejudiciilor aduse economiei naționale prin distrugerea și avarierea unui număr de unități industriale, a unor instalații și utilaje, rețele de alimentare cu energie electrică, căldură și apă, a unor complexe agrozootehnice și sere, prin pierderi de animale.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că atât în Capitală, cât și în celelalte zone calamitate, se acționează cu energie și abnegație pentru îndeplinirea măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului, a indicațiilor secretarului general al partidului, pentru normalizarea cât mai rapidă a vieții economice și sociale.

Totodată, în cadrul ședinței, pe baza constatărilor succesive, făcute la fața locului, în cursul după-amiezii și serii de 5 martie, precum și în dimineața zilei de 6 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, relevând aspecte ale activității pozitive desfășurate în unele puncte din Capitală, a făcut, totodată, o serie de observații și critici cu privire la unele aspecte ale desfășurării acțiunii de salvare a supraviețuitorilor din clădirile prăbușite, unele aprecieri negative la adresa unor factori de răspundere pentru lipsurile manifestate în organizarea activității de primă urgență în vederea înlăturării urmărilor cutremurului și normalizării întregii situații din municipiul București. Secretarul general al partidului a dat indicații pentru adoptarea unor soluții mai eficiente de atacare a clădirilor dărmate, pentru mai buna concentrare și folosire a mijloacelor tehnice de lucru în aceste operațiuni, pentru organizarea mai bună a activității generale în spiritul răspunderi-

lor înalte pe care le impune starea de necesitate decretată în țara noastră ca urmare a cutremurului.

Pe baza indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv a stabilit să se intensifice în primul rînd acțiunile pentru salvarea imediată a persoanelor aflate încă sub dărimături, concentrîndu-se în acest scop toate forțele umane și materiale necesare, folosîndu-se la maximum mijloacele tehnice, instalațiile și utilajele care pot ușura pătrunderea echipelor de intervenție sub dărimături, în subsoluri, în încăperi blocate.

S-a indicat, de asemenea, să se intensifice acțiunea de inventariere a tuturor clădirilor care au suferit avarii. În acest scop, în toate localitățile afectate de cutremur comisiile de specialiști trebuie să continue și să termine în cel mai scurt timp verificarea locuințelor, casă cu casă, stradă cu stradă, de la orașe și sate, proprietate de stat și individuală, pentru stabilirea cu exactitate a situației, pentru evacuarea persoanelor expuse și cazarea lor. Comitetul Politic Executiv a stabilit ca locuințele mici, grav avariate, să fie demolate și în locul lor să fie construite, în Capitală, în orașe și în comune, blocuri noi de locuit. S-a stabilit, de asemenea, ca organele de partid și de stat să acționeze în continuare cu toată energia pentru cazarea tuturor persoanelor rămase fără adăpost, a locuitorilor clădirilor evacuate, pentru asigurarea hranei și celorlalte bunuri de primă necesitate familiilor sinistrate.

Comitetul Politic Executiv a cerut organelor de partid și de stat, Ministerului Comerțului Interior, să acționeze în continuare cu fermitate pentru asigurarea aprovizionării normale a populației cu produse de primă necesitate, cu mărfuri de larg consum, pentru funcționarea în bune condiții a întregii rețele comerciale, pentru repartizarea și desfacerea operativă a fondului de mărfuri în vederea satisfacerii cerințelor populației.

Ținînd seama de proporțiile deosebite ale pagubelor materiale suferite de populație, Comitetul Politic Executiv a hotărît constituirea unui fond de ajutorare a sinistraților care au suferit pagube mari, în valoare de un miliard lei, pentru refa-

cerea locuințelor și recuperarea unora din bunurile distruse de cutremur.

Comitetul Politic Executiv a stabilit ca în toate întreprinderile industriale afectate de cutremur să se ia măsurile cele mai urgente pentru înlăturarea dărimăturilor din halele avariate, precum și pentru verificarea tuturor instalațiilor și utilajelor, constituindu-se în acest scop colective de specialiști care să controleze în fiecare unitate afectată mașină cu mașină, instalație cu instalație, trecindu-se neîntirziat la repararea celor deteriorate. Să se facă totul pentru reluarea grabnică, la întreaga capacitate, a producției în toate întreprinderile.

S-a indicat, totodată, să se inventarieze în toate unitățile agricole, de stat și cooperatiste, grajdurile, serele și celelalte construcții distruse sau avariate, pierde-

rile de animale, stabilindu-se neîntirziat măsurile în vederea reconstrucției, a refacerii fondului zootehnic.

Comitetul Politic Executiv își reafirmă convingerea că organele și organizațiile de partid, de masă și obștești, tineretul, gărzile patriotice, militarii forțelor armate și ai Ministerului de Interne, toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate, vor acționa în continuare cu hotărâre și devotament, cu dăruire revoluționară, nepreocupându-se nici un sacrificiu pentru depășirea momentelor grele, pentru înlăturarea consecințelor dezastrului provocat de cutremur, mobilizându-și toate forțele în vederea normalizării cât mai rapide a situației în toate zonele calamitate, pentru asigurarea procesului neîntrerupt al vieții economice și sociale, al edificării socialismului în România.

● DIN CRONICA ZILEI

În cursul zilei de duminică 6 martie, din zori și pînă în noapte, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat în zonele calamitate

din Capitală și din orașele Alexandria, Zimnicea, Turnu-Măgurele, Craiova și Slătina.

DIMINEAȚA

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiți de tovarășii Ion Dincă, Ilie Verdet și Teodor Coman, s-au oprit la blocurile de locuințe distruse și au vizitat două mari unități industriale din Capitală afectate de cutremur: Uzinele „23 August” și Intreprinderea de mașini grele.

Constatând bunul mers al lucrărilor din zona imobilelor prăbușite, secretarul general a accentuat: *„Trebuie să faci tot ceea ce se poate pentru a scoate pe supraiețuitori din case și de sub dărîmături. Salvarca oamenilor este prima urgență. Trebuie folosită cea mai mică șansă de a salva un om.*

Este necesar ca la această acțiune să lucreze mai mulți oameni, să se ridice cărămidă cu cărămidă. Trebuie să se lucreze mai organizat și la salvarea bunurilor personale ale sinistraților”.

Examinînd apoi situația creată de seism la Uzinele „23 August” și Intreprinderea de mașini grele, secretarul general al partidului a apreciat că în aceste două unități s-a muncit bine și a cerut ministrului de

resort și directorilor întreprinderilor să se intensifice lucrările de înlăturare a urmărilor cutremurului.

Pe primul plan trebuie să se situeze reluarea cît mai grabnică a producției secțiilor afectate, chiar în condiții improvizate, urmînd ca ulterior să se găsească soluții definitive pentru atingerca capacităților maxime și repararea stricăciunilor — a precizat secretarul general al partidului.

Trebuie efectuate cît mai rapid operațiunile de verificare a stării tehnice a mașinilor, utilajelor și instalațiilor care au fost afectate.

S-a cerut specialiștilor găsirea unor soluții radicale pentru construcția halelor din materiale ușoare, cu iluminare naturală mai bună și reducerea înălțimilor nejustificate.

LA AMIAZĂ

Teleconferință a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu primii secretari ai comitetelor județene de partid. S-a analizat situația din țară.

Ora 12.00

Alexandria. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășii Dumitru Popescu și Ștefan Andrei, se deplasează la Alexandria.

Oprindu-se în centrul orașului, puternic avariat de cutremur, tovarășul Nicolae

Ceaușescu a hotărât ca acest perimetru să fie reconstruit în întregime după proiecte existente, validate de practică. Reconstrucția trebuie pornită de la centru către marginea orașului.

— „Să punem cu toții mîna, să fim uniți la greul acestei munci și la împlinirile ce vor veni! — le-a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu cetățenilor.

Ora 13,00

Elicopterul prezidențial aterizează la Zimnicea — localitatea cel mai greu lovită din întreg județul. Secretarul general se apropie de oameni, îi îmbrățișează și-i îndeamnă la munca pentru salvarea propriilor lor bunuri.

„Vrem să refacem în întregime orașul, le spune tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ne gândim să-l reconstruim numai din blocuri care s-au dovedit foarte rezistente. Vom acorda tuturor celor ce doresc credite pe termen lung. Se vor construi aici noi unități industriale, vor fi condiții mai bune de muncă și venituri mai mari.”

În unele puncte ale localității, secretarul general face observații critice, deoarece nu s-au luat măsuri de degajare a clădirilor de moloz și de restabilire a ordinii și curățeniei. Oprindu-se la Întreprinderea textilă de panglicii se cere grabnica reîntrare în funcțiune a unității.

Ținând cont de situația gravă a locali-

tății, secretarul general al partidului a hotărât reconstruirea orașului: *Se vor construi blocuri în general cu 4 etaje, în total 4000 de apartamente, din care circa 2000 să fie date în folosință pînă la sfîrșitul acestui an, iar restul în anul viitor. Se vor construi de asemenea două licee, un spital, casă de cultură, cinematograful, magazine și alte unități urbane.*

Locuitorii orașului și-au exprimat, cu adîncă emoție, sentimentele lor de recunoștință și cele mai fierbinți mulțumiri secretarului general al partidului, conducerii partidului și statului nostru.

TURNU-MAGURELE

Și în acest oraș, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat situația din locurile afectate de cutremur. S-au stabilit măsurile ce trebuie luate în continuare pentru consolidarea clădirilor grav avariate, pentru reconstruirea și sistematizarea centrului orașului.

Vizita a continuat la Combinatul de îngreșăminte chimice, unde cele mai multe instalații afectate de cutremur au fost reparate în funcțiune la 24 de ore după seism.

CARACAL

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit și în această localitate, unde ia cunoștință de eforturile depuse de oamenii muncii pentru evitarea unor mari pagube econo-

mice care ar fi afectat după seism mai cu seamă producția Combinatului de aluminiu de la Slatina.

SLATINA

Aici se lucrează din plin, în schimburi prelungite, recuperându-se pierderile înregistrate și dându-se economiei naționale mari cantități de produse peste plan.

Au fost abordate și probleme legate de dezvoltarea viitoare a Slatinei.

Au fost examinate: activitatea economică, reducerea consumului de energie electrică pe tona de produs, valorificarea superioară a aluminiului, modernizarea structurii producției.

CRAIOVA

Informându-se de pierderile provocate de cutremur în municipiul Craiova, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat și aici echipelor de specialiști să se ocupe cu răspundere și multă atenție de studierea rezistenței imobilelor care nu mai garantează securitate pentru locuitori, indicând construirea de noi blocuri care să se integreze armonios în peisajul urbanistic al orașului. Se fac referiri concrete la Piața Unirii, str. Alexandru Ioan Cuza și Piața Universității.

NOAPTEA

Seara, pînă aproape de miezul nopții, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă, Ilie Verdeț și Ion Coman, au examinat pentru a doua oară în aceeași zi situația operativă din zonele afectate de cutremur în Capitală. S-a raportat salvarea de noi supraviețuitori. În toate punctele vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dovedit aceeași preocupare atentă pentru salvarea vieților omenești, participînd direct, cu curaj, sfidînd pericolele, pentru găsirea soluțiilor optime de salvare a supraviețuitorilor.

Apreciind eforturile și abnegația celor ce participă la lucrările de salvare, președintele Republicii adresează îndemnul de a se acționa cu mai multă rapiditate pentru salvarea oamenilor și pentru recuperarea bunurilor materiale.

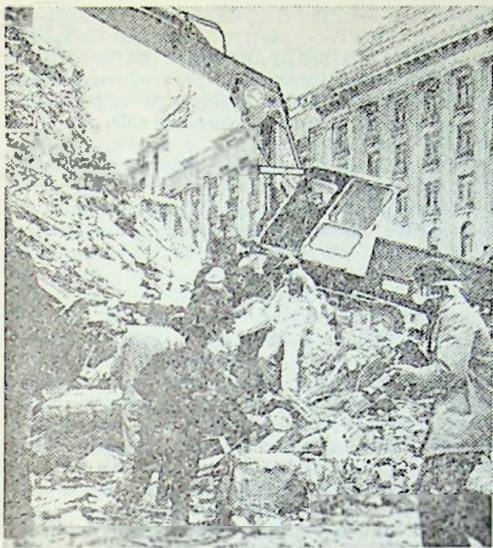
● instantanee

57

DUMINICĂ, 6 MARTIE ora 12. Calea Victoriei este blocată încă de ruinele blocului în care fusese cofetăria „Nestor”.

Complet renovată, aceasta urma să se re-deschidă peste o săptămână. Iar în clădirea de alături se efectuau, de peste un an de zile, ample lucrări de amenajare. Căci, spre finele anului, aceasta ar fi trebuit să găzduiască un elegant hotel. Nu a mai rămas însă decît scheletul descărnat al structurilor, lăsînd privirilor jumătăți de încăperi cu un aer vag indecent. Îi întîlnim, printre cei care se ocupă de păstrarea ordinii, pentru ca lucrările să se poată desfășura cu maximum de viteză, pe maiorul Vasile Aldea de la circumscripția a doua de miliție. Ne conduce, în partea din stînga a clădirii. „Aici, la scări, s-ar putea să existe supraviețuitori. Ii căutăm”. Și, într-adevăr, după vreo oră, cîțiva muncitori, intrați pentru a scoate mărfuri din subsolul magazinului de confecții de pe colț, aud niște zgomote. Sapă un tunel printre dărîmături pînă în dreptul unei uși. Sint, într-adevăr, patru oameni, blocați pe un spațiu îngust, între două planșee de beton și ușa amintită. Intrăm și noi în tunel și, lîngă ușa, reușim să vorbim cu cei sechestrați de ruine: „Sintem bine, deocamdată. Scoateți-ne de aici!”. Treabă dificilă. Trei specialiști — ing. Gabriel Marinescu și muncitorii Agapciuc Nicolae și Nicolae Butnaru, de la șantierul 11 C.F.R. —, cărora li s-a adăugat ing. C. Popa, director adjunct al „Metroului”, studiază posibilitățile de salvare. Orice mișcare a ușii poate antrena noi prăbușiri. Unica soluție este executarea unui orificiu, cu grijă, în ușa de lemn. Se încearcă cu o bormașină. „Oprîți!” — se aude dinăuntru. Vibrațiile fac să cadă bucăți de moloz de deasupra. „Vă e sete? Vă e foame?” Un singur răspuns: „Nu vrem nimic. Scoateți-ne afară!”. Patru ore de încercare, de eforturi deosebite, într-un spațiu minim, nesigur. Ora 17.15. Cu răsufllarea tăiată, cei de afară așteaptă. E o liniște de-a dreptul dureroasă. Pentru mai multă siguranță, s-a oprit și lucrul utilajelor grele. Între timp, radioul a difuzat știrea existenței supraviețuitorilor și au apărut corespondenții de presă străini și reporterii de film și televiziune. Și, în fine, un suspin de ușurare. Doi oameni, plini de praf, ajută să iasă la lumină pe primul dintre cei patru — o femeie în vîrstă, Ioana Milanovici. O ambulanță demarează cu viteză spre spital. În interval de o jumătate de oră sint scoși, pe rînd, pictorul Nicolae Stanciu, Marin Milanovici și Marieta Ștefancu, care, după ce primesc primele îngrijiri, sint și ei transportați de urgență la spital...

După două zile, în vizită la Spitalul Militar Central, ne reîntîlnim cu cei patru. „Au o stare generală bună”, ne încredin-

țează medicii. Pe Nicolae Stanciu îl găsim cu ziarul în mână, citind reportajul propriei sale salvări. „Locuiam cu toții într-un apartament de la etajul I. În momentul cutremurului, ne-am repezit pe scări. Și le-am simțit cum pleacă cu noi, afundându-se. Când ne-am revenit, ne aflam în beznă, într-un spațiu îngust care nu ne permitea decât să stăm ghemuiți”. 44 de ore în această poziție și cu groaza permanentă a unei noi prăbușiri. „Mariceta găsisse un clob de sticlă. I l-am cerut. Nu voiam să mor strivit. Aș fi preferat să-mi tai vinele. N-a vrut să mi-l dea. Ea ne-a salvat, îmbărbătându-ne tot timpul, vorbind cu noi. Apoi am auzit zgomote și voci. Am început să strigăm. Alternam speranța cu deznădejdea, mai ales că datorită lucrului de afară, plăcile se deplasaseră, începând să ne strângă ca într-un clește. Cred că am murit acolo, între dărîmături, de o mie de ori...”

(Octavian Andronic)

53

MINUNI ÎN VREMEA NOASTRĂ. Măgheru 26. E duminică 6 martie, către prînz. Un mecanic, unul din oamenii ce de ore răscolesc molozul, pornește val-virtej spre o frîntură de beton. A observat lingă el o mișcare, o fărîmă de viață. Se așează în genunchi, și cu înfinită grijă scoate dintre ruine un omuleț, un copil de cîteva luni (aveam apoi să aflăm că băiețelul se numește Alexandru Mihai, și la data cutremurului număra 40 de zile ! !...). E dus de

urgență la spital, unde primul cuvînt al medicilor este „Minune !”. Un copil de nici două luni scapă nevătămat dintr-un asemenea șoc, rezistă apoi zeci de ore nemîncat, prins în chingile reci ale pietrei. Un copil este redat victii, tatălui său — arhitectul Mircea Mihai — care la ora sinistrului nu se afla acasă, ci la părinți, fiindcă avea gripă și se temea să nu o transmită fiului...

(Sorin Satmari)

59

VIATA ȘI MUNCA. Aproape de Universitate, am văzut ciuperca de praf, nerisipită încă. În jurul ei stăteau militarii, niște copii altfel, dar în astfel de clipe, cu ceva supranatural în mișcări, în calm. Veniseră, lucrau, cereau ordine, luminile farurilor se proiectau pe ruine. Nu mi-am dat seama atunci de dimensiunea dezastrului, dar am avut o reacție de destindere pînă în nervi. Puterea oamenilor, echilibrul lor mi-au dat-o. La Casa Științei, la casa ziarelor, toți erau afară. Nici unul din băieții echipei de serviciu nu plecase. Sînt tineri, foarte tineri unii, întrebau doar în șoaptă : în Pajura o fi ceva ? În Berceni o fi ceva ? Jos, în tipografie, între mașinile mari care bateau, între șifurile încărcate cu plumb, secundele cutremurului se petrecuseră într-un nefiresc poate mai mare decît în alte locuri ; acolo nu e niciodată întuneric și liniște. S-a făcut apoi o geană de lumină, am intrat toți înăuntru, a început sa se lucreze ziarul de sîmbătă, primul ziar al stării de necesitate, așteptat de oameni ca un fel de pline, ca un fel de aer și de leac.

Dimineața, la opt, s-au spălat în liniște și au urcat toți în redacție, paginatorii, ludlovistul, toată echipa și a luat fiecare un ziar proaspăt. Cred că-l vor păstra întotdeauna ca pe un semn deosebit și mare al meseriei lor.

Din zilele grele care au urmat, zile lungi de muncă și de speranță, mi s-au fixat în memorie alte cîteva gesturi și întîmplări. La „Scala” se salva un om. Un om care dăduse semn și se făcuse, la strigătul unui militar, momentul acela de liniște cînd tăceau toate mașinile, toate lopetile, cînd se dilatau ochii agățîndu-se într-un dreptunghi de moloz. Un sergent intrase pe spărtura îngustă și nesigură, scotea molozul cu mîinile și vorbea, vorbea mereu parcă pentru a întreține prin cuvînt viața aceea aproape sugrumată. După opt ore a fost scoasă dintre cărămizi, tevi și planșee îndoite o fată. Au preluat-o medicii, s-au depărtat toți. L-am urmărit în timpul lucrului pe sergentul acela care auzise vocea, strigătul de ajutor. Il priveam, cei

din jur, cu un fel de uimire și de incredere, avea gesturi sigure, se ridica din când în când, se schimba cu un coleg al lui. bea apă, se întorcea iar, începusem să nu mai avem încrederea că va reuși. Săvârșea parcă un ritual știut, transmis, știa cum se salvează un om. Era tânăr și puternic, tânăr și bun, îl simțeam în încordarea noastră ca o temelie tare.

Sergentul major Gheorghe Simion, acesta era numele lui și calitatea lui de luptător.

În frontul acela deschis într-o noapte cumplită, ostașii cei tineri, ofițerii lor s-au arătat ca un zid al speranței, al certitudinii. Ca la un apel ar suna numele lor — D. Ionașcu, V. Băranceanu, Lajos Biro și alții, și alții —, dar ar fi prea mulți și ar fi poate mai drept să-i numim cu vorbele strecurate în lacrima unei bătrâne de pe străzile Bucureștiului, „copiii noștri minunați”. Cei care s-au luptat pentru viață, cu îndrăzneală și cu dragoste, împlinind ordinul de inimă mare și de supremă omenie al tovarășului Nicolae Ceaușescu, acel ce a fost în acele zile grele alături de ei, alături de noi, conducându-ne, îmbărbătându-ne.

După ce totul a trecut, fără să fie uitat — cum se poate oare uita o astfel de durere? — ochii mi s-au fixat pe o imagine pe care o aducea un coleg dintr-un spital unde se întorceau la viață și la sănătate oamenii salvați: plutonierul Nicolae Manolache venise la micuța Gabi Corduneanu, pe care el o salvase din ruinele unui bloc. Un băiat cu ochii mari, tuns scurt, mîngia un copil. Îi dăruise ceva ce nu se poate numi și era în acea fotografie toată lumina lumii urecînd prin ochii băiatului cu marele ei rost și adevăr.

După două zile, pe bulevardul Magheru, aproape de Romană, erau evacuate câteva blocuri avariate. Lucrau acolo băieți și fete de la Academia de Studii Economice. Stăteau lingă ei proprietarii locuințelor, paralizați parcă, e dureros să-ți părăsești dintr-o dată casa, așezarea lucrurilor cu care te-ai obișnuit, dar se uita la studenți ca la fiii lor, ca la cineva din familie care a sărit să-i ajute, nu i-a lăsat singuri în această încercare. Munceau serios, atent, erau aceiași pe care-i vedeam seara de braț, în jurul Academiei, ieșind spre bulevard, spre filme. Colegii lor de la Medicină au dat în zilele acelea un examen extraordinar. S-au prezentat în grupuri la spitalele de urgență, au îngrijit răniții, au venit apoi, dimineața, la facultate, au evacuat laboratoarele, au pregătit sălile unde s-au reluat cursurile. Îmi povestea un coleg despre cei care s-au urcat într-un laborator grav avariat, împreună cu profesorul Ranga, „spaima” examenelor de

anatomie — cît de departe rămăseseră toate acestea! — pentru a scoate de acolo aparate și instalații de mare valoare. Dar studentul medicinist din Tirgu-Mureș care a venit în București a doua zi după cataclism, s-a prezentat la Facultatea de medicină din București și a spus simplu: „Cred că e nevoie și de mine. Unde trebuie să merg?”

Dar tânărul primar din Zimnicea, ales în conferința ce se desfășura în seara zilei de 4 martie, care s-a transformat în câteva minute într-un adevărat comandant al frontului de luptă pentru salvarea oamenilor, pentru reconstrucția orașului. Și cei care au stat, în schimburi lungi, la posturile lor de muncă, în uzinele avariate, făcînd ordine, punînd în funcțiune mașinile, dînd producției suplimentare pentru refacere, pentru ca totul să intre repede în normal, într-un normal care însemna progresul legitim al țării, mîndria și demnitatea noastră de a fi în lume.

Petre Ion, Oprea Stelian și alții, și alții, uteciștii marilor întreprinderi bucureștene care probau atunci, cum o fac în fiecare zi, calitățile lor de comuniști tineri.

Ion Traian Ștefănescu, ministrul tinerețului, primsecretar al C.C. al U.T.C., vorbește cu mîndrie firească de truda acestor zile, de cele două duminici ale muncii patriotice, cînd Capitala a găsit pe șantierul refacerii 160 000 de tineri, muncitori, studenți, elevi. Și de numele, miile de nume, zecile de mii de nume care s-au adăugat la Contul 1977, prin contribuția lor, prin munca lor. Și de copiii aceia cu cravate roșii, care se duceau spre noile blocuri în care se mutaseră familiile sinistrate, să pună în vase, abia despachetate, flori, să ducă jucării unor copii ca ei, să-i facă să simtă căldură și dragoste.

Sînt, desigur, numai câteva fapte, numai câteva argumente, numai câteva amintiri. Din miile care aparțin acelei zile lungi, imense, de încordare și de eroism ce au urmat teribilele nopți, nopții totale care a durat mai puțin de un minut. Ale unei zile cînd oamenii din orașele și satele de pe „unda de șoc a seismului” cum spun specialiștii, împreună cu oamenii întregii țări, s-au strîns la chemarea partidului, a conducătorului viteaz și lucid al patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ridicînd bariadele de nebiruit ale solidarității, ale dragostei de viață, ale luminii perpetue.

Și a stat în aceste baricade, cu puterea lui toată, cu bărbăția și dăruirea lui toată, așa cum se cuvine, tineretul țării.

Legînd strîns, prin fibrele conștiinței, aceste trei noțiuni, aceste trei adevăruri adînci: tinerii, viața, munca.

(N. D. Frunteletă)

60

INGINERUL METALURGIST Dumitru Niță locuise în apartamentul 23 de pe strada Poenaru Bordea 27. În seara zilei de 4, se afla la lucru. Când a revenit acasă, într-un suflet, nu a mai regăsit decît tabloul deznădăjduitor al unui gol cumplit între cele două clădiri din jur și un colț de stradă marcat de un deal de moloz și resturi. E greu de spus ce s-a petrecut în acel moment în sufletul lui. Deznădejdie i-a făcut loc speranța. Din cînd în cînd, dintre dărîmături era extras, cu infinite precauții, cite un trup în care viața pulsa în continuare. Trei zile și trei nopți nu a părăsit locul, călcînd buimac peste ruine și tresăltînd de speranță de fiecare dată cînd se anunța descoperirea unui supraviețuitor. Din cînd în cînd își striga soția, nădăjduind nebunește un răspuns. Și minunca s-a produs. Un al nu știu citelela „Iolanda” este urmat, uluitor, de un răspuns slab. Nu-i vine să creadă. Se repede spre locul dinspre care i se pare a fi venit răspunsul. Este ajutat numaidecît și în cîteva ore își croiește drum spre subsol de unde, după trei zile și trei nopți petrecute — din fericire — sub rama unei uși, Iolanda Niță este scoasă afară. „Te-am auzit, te-am auzit mereu!”, mai reușeste aceasta să spună în timp ce lacrimi de fericire le scaldă amîndurora obrazii, în amblulanța care gonește spre spital.

(Sorin Satmari)

61

REÎNTOARCEREA. Incadrată de cearșaful alb, o față palidă, cu o barbă nerasă de cîteva zile. Este Nicolae Steanță, 29 de ani. Cazangiu la CET Sud.

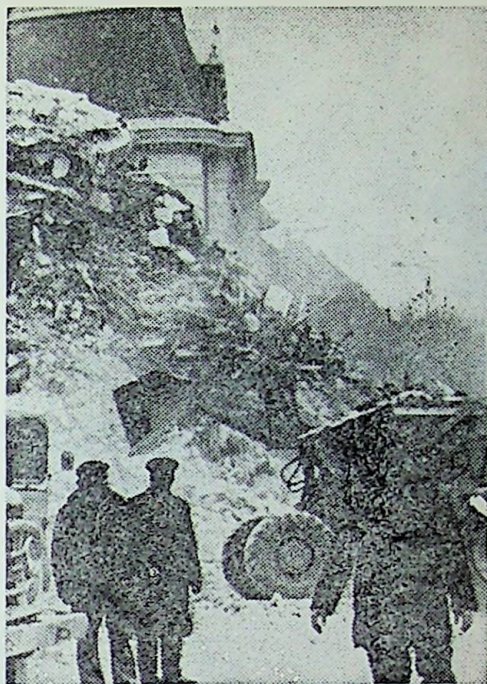
— Cum a fost? Ce s-a întîmplat?

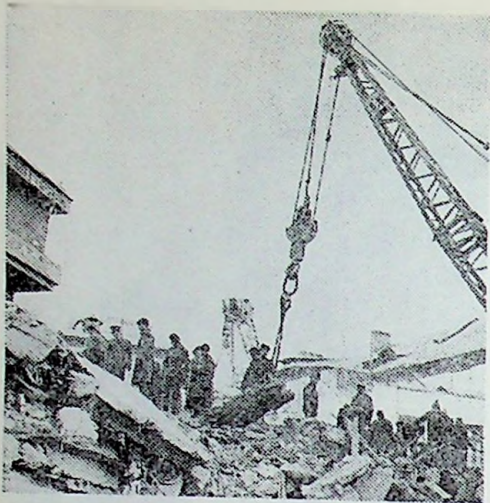
— Nu știu...

Nu-și amintește nimic. Tot ce se știe este ceea ce ne spune medicul anestezist Elena Iordache. „L-am găsit, pe o targă, printre zecile de accidentați ce umpleau, în acea noapte îngrozitoare, coridoarele Spitalului de urgență. Nu mai dădea semne de viață. Moarte clinică. Mi se părea stupid. Să ajungă la spital și să moară aici! Am făcut o încercare disperată. Am adus oxigen. După cîteva ore au apărut primele semne de viață. Treptat, pulsul a revenit la normal. Asta e tot”.

Succint, despre o viață întoarsă de pe drumul acela, de-a dreptul ireversibil. Miracol? Nu. Umanitate, pînă la ultima sa limită.

(Octavian Andronic)

● *sublinieri*

DE PROFUNDIS

Lasă lacrimile, du-te la riu
și unește-le cu tremurul undelor
veșnic renăscute.

Dacă și-ai smulge un ochi,
și i-ai putea reinvia, — ai face-o ?
Da. Dar tu știi că nu pot,
bestie a Deșertăciunii. Tu
îți bați joc de neputința mea,
ticătosule !

Iarăși ne-ai pedepsit,
nu pentru vre-o vină, ci
pentru că ne simțeam mai ai noștri
cu ei.

Ne-ai smuls vrabia, micuța vrabie,
pentru că nu făcea o umbră
ca a vulturului ?

Nu. Ci pentru că învățase să
ciripească
și era ceva care știi că ne lipsește
acum.

Năframa, năframa, Veronica,
lat-o — legănată de vânt.
Dormi, dormi pe paiul unei raze,
vrăbiuță,

care nu știai să ciugulești,
ci doar să cinți.
Să cinte, însă foarte trist,
clapele negre și albe-ale mării,
să netezească nisipul deșertăciunii
noastre !

Legene-se clopotele stejarilor,
sunînd doar în inimi,
și reamintindu-și de faunul tău
nepieritor.

Virgil...
Și tu, cel care-ai simțit

cadavrele în vîd,
cel pe care — ultima oară — l-am
întîlnit

într-o grădină a eternității
unde plutește harfa mea blondă,
dormi acolo, unde voi veni și eu nu
peste mult timp.

Anatol. Ne vom revedea
departe de țiritoare, departe
de cei care te-au disprețuit,
ne disprețuiesc, nefericiții...

Căci ei sunt surzi și la straniile tobe
ale pămîntului,
și la sinistra darabană a lunii.

Repede ați innoptat...

Ei nu innoptează niciodată.

Strălucesc.

Ați innoptat, fără să ne spuneți
măcar un „hună seara”,
chiar dacă un pic ironic.

Ne-ați lăsat pe pămînt.

În noapte. Noapte. Și mi-e

din ce în ce mai frig.

Aș striga, și trebuie să tac.

Poate este mai bine.

De jur împrejur este atîta zgomot.

Vreau un pic de liniște

și foarte puțin pămînt.

Dați-mi miinile voastre,

să suflu în ele și să le încălzesc

cu cîteva picături de rouă fierbinte.

Inimile sus, frați ai mei.

Ne vom revedea.

Rîul curge repede. Plutesc

pe brațele sale.

Eugen Jebeleanu

remember

4 martie 1977, ora 21 și 22 de minute ; telefonul 13.89.75 nu mai răspunde ; el rămîne numai în cartea de telefon, la litera P, la numele abonatului : Petroveanu Porumbacu Veronica...

Cu ei a murit un fragment din generația mea. Ideea de generație mi-a sugerat-o numele Veronicăi Porumbacu, poeta *Dimineșilor simple*, care-mi spunea de cite ori ne întilneam : „Salut, generație !”

Veronica a fost un spirit efervescent și stenic, cultivînd o poezie cursivă, oscilînd între

entuziasmul civic și notația intelectuală de album intim. Iată o stanță demonstrativă dintr-un jurnal la Histria :

*Un verde-nchis de alge, un galben de lichen,
un cenușiu de lespezi, și revărsat în voie,
un roz incert de stepă. Sau, poate-un ev elen
lumina lină-a lacului Sinoe.*

(Paletă)

Unul din volumele sale de versuri se intitulă simbolic *Întoarcerea din Cythera* (1966), Cythera fiind în fond o insulă, nu a amorului mitologic, ci o insulă a creației, a poeziei

eterne. Intr-o *Baladă germană*, din acest volum, vorbește chiar despre moarte; poezia e una din cele mai realizate din toată opera sa: *Veneam de la moartea ciudată - a mea - și tu îți sunai pantolii de nuntă. Deodată ai zărit lunecind pe podea, albastra mea umbră măruntă. M-ai prins de mijloc lingă lampa de gaz - cu greu și-ascundeai bucuria. Eu - umbra măruntă cu palid obraz - plingeam după moarta Maria. Și tu mă-nvireai și podeaua s-a-ncins, și lampa căzu depe masă... în riul de flăcări ce, mut, ne-a cuprins ardeai, cu moarta mireasă.*

Ca prazitoare, Veronica Porumbacu se înscrie în istoria literaturii contemporane în primul rînd prin volumul *Porțile*, proză autobiografică, rămasă din păcate la primul volum. Ca traducătoare, excelează prin tălmăcirile din poezia germană.

*

Cu dispariția solitarului *Anatol Baconsky*, semnînd A. E. Baconsky, modernismul românesc pierde pe unul din insurgenții săi cei mai lucizi. Baconsky s-a împus ca poet original de factură intelectualistă, ca un prozator extrem de personal, de rafinament calofil, ca un traducător virtuos din lirica universală, ca un eseist cultivat și sever. În istoria poeziei românești, acest poet cultivat și consecvent în căutările lui, se înscrie prin volumul *Cadavre în vid* (1969), contribuind la afirmarea unei noi expresii poetice și chiar la descifrarea unei anume stări de alienare a omului modern. Multe din versurile acestui volum au azi, cînd Baconsky a trecut de hotarele somnului, o valoare simbolică: *Am voit să ard, să înalț, să iubesc, să dărim, am voit să plîng, să lupt, să ucid, - e oare o țară, un timp, un țărîm?... un zid pretutîndeni, un zid. Voi pleca deci lăsînd moștenire o lungă trenă de sînge, de zgură, de lum - pușini ce vor putea să m-ajungă poartă stigmatul meu de pe acum.*

Peisajul lumii și existențele moderne este definit ca o „poligrafie bolnavă”, ca eră degradată și absurdă; condiția sa de *fiu risipitor* (citiți de artist) din cartea cu același titlu (1964) e o autobiografie poetică: *„Vor gîndi pentru mine orașele tinere pe care le-am iubit ca un frate mai mare... Vor gîndii oamenii, arborii caii... Va trece toamna scuturînd medolii în somnul meu și-n calea tuturor și-n liecare iarnă o bănuț întoarcere va dobîndi nostalgia iertare a fiului risipitor...*

A. E. Baconsky a cultivat, sub forma unei dureroase interogații sau a unei neliniști ma-

cerante, tema destinului uman, poezia sa fiind într-o definiție tropizată un comentariu al unor mistere interogative fără de care existența umană ar fi lipsită de conștiință: *Umbra bătrînului domn de la Mancha stă proiectată pe zidul odăilor mele cu scut și cu sabia neagră.*

Aceeași viziune în proză de la *Echinoux* nebunilor la postuma *Biserica neagră*. Fie un „flux al memoriei”, fie o aventură dureroasă „dincolo de iarnă”, fie un *imn către zorii de zi*, Poezia lui A. E. Baconsky e o permanentă descoperire și redescoperire a misterele lumii, dar și o confruntare interioară de „fiu risipitor”, într-un domeniu incompatibil cu orice palinodie.

Cine vrea să facă o istorie a poeziei universale și s-o illustreze cu texte în versiune românească, nu se va putea lipsi de acea *Panoramă a poeziei universale contemporane* pe care ne-a oferit-o tot A. E. Baconsky în 1972, volum monumental egal cu o exegeză, cu texte dublate de comentariile unui specialist.

*

Cine l-a cunoscut pe Mihai Gafița, sau mai ales cine l-a avut ca interlocutor, și-a dat ușor seama că verbul său oral era extraordinar. Știa să vorbească, să exprime și să convingă, ca un diplomat de mare carieră. Pe lingă acestea, a fost un permanent entuziast și un intelectual îndrăgostit de noutate, căutată în absolut. Ca student, l-am întilnit în redacția revistei „Studentul român”, organ al Frontului Democratic Universitar (1946). Era cel mai competent redactor dintre noi tinerii; își făcuse ucenicia în redacțiile revistelor pentru copii de la *Universul*. În 1946, tot Mihai Gafița redacta revista intitulată *Academia*, unde colaborau mai ales studenții. Aici mi-a cerut și mi-a publicat poezia *Cîntec de soldat*, pe care o învățase pe dinafară și mi-o recita cînd ne întilneam, mai ales în casa Mioarei Minulescu.

După studenție, a fost profesor la Școala de literatură „Mihai Eminescu” a Uniunii Scriitorilor, secretar al Uniunii Scriitorilor, redactor la „Viața românească”, la „Gazeta literară”, redactor șef la E.P.L. și acum, la Editura Cartea Românească. Inițiativele sale editoriale au fost de multe ori excelente: a scris în premieră despre Ion Al. Brătescu-Voinești, s-a preocupat de editarea postumelor lui Minulescu, Tristan Tzara, B. Fundoianu, imi comandase în ultima lună o ediție a eseurilor lui Mircea Eliade, esuri rămase în perio-dicele românești interbelice. Simbătă 5 martie la ora 10, urma să-i predau manuscrisul lucrării încheiat...

Activitatea lui Mihai Gafița e consemnată mai ales în domeniul criticii și istoriei literare-

LA-NCEPUT DE AN

*Ce mult îmi plăcea să încercui într-un calendar
onomastice și-aniversări! Ce strașnic de bine
mă simțeam între cercuri, prieteni, și mici sărbători
intime — un semn că pot face în jur bucurii,
că pot trece, din anul trecut, reportul de prieteni —
ce, vai! se impușcă, dispar, dintr-o dată, — ori în chinuri,
și ziua rămîne orfană, pustie de cercuri,
ce-alunecă din calendare, pe cel'alt tărîm...*

LEGENDA

*Așa credeam eu, că vom merge pînă la capăt,
prietene — alături. Și n-aș fi gîndit niciodată
c-am să te-nsoțesc pe calvar, cu fruntea străpunsă
de spinii lăuntrice ai morții, cu fața scaldată-n
sudoare de singe... Incel și-o usuc cu-n ștergar
nevăzut, de cuvinte, ce poate păstrează pe pînă
urma chipului tău chinuit, ca-ntr-o veche legendă.*

Veronica Porumbacu

A consacrat studii și monografiile scriitorilor români ca Cezar Petrescu (1963), Duiliu Zamfirescu (1969), Ion Minulescu, a realizat ediția critică a operei lui Duiliu Zamfirescu (la care colaborează și Ioana Gafița, ediție în mod fatal întreruptă), a publicat, tot împreună cu Ioana Gafița, opera Claudiei Millian. Ediția pe care subsemnatul am consacrat-o lui Ion Minulescu a fost prefăcută de Gafița. Împreună, în lungile seri de la Mioara Minulescu, în casa în care trăise Minulescu, făceam planuri asupra unei istorii a simbolismului nostru, istorie pe care, oral, o și încheiasem.

Dar dincolo de acestea, Mihai Gafița a stimulat creația tinerilor poeți și prozatori care au aflat la el întotdeauna un sprijin nelimitat.

★

Al patrulea personaj la această *cină de taină* tristă și nedreaptă, era tot un critic: Mihai Petroveanu. Fără studiile și fără exegezele lui Mihail Petroveanu asupra lui Bacovia, nu se va mai putea scrie în viitor despre acest mare poet. Petroveanu e primul istoric literar care a sesizat o notă expresionistă în simbolismul bacovian.

Critic de o rară probitate, cu un fin simț al disocierii și analizei, intelectual de ținută și exeget cu lecturi cuprinzătoare, Mihail Petroveanu ne-a dat, dincolo de *Bacovia* (1970) studii asupra unor scriitori de prima mână printre care aș cita pe Tudor Arghezi (*Tudor*

Arghezi, poetul, 1961); volumele sale *Profiluri lirice contemporane* (1963) și *Studii literare* (1965) completează sfera de investigații critice și istorico-literare ale cercetărilor sale. Petroveanu a scris cele dintii studii de după eliberare consacrate operei lui Ion Vinea, Adrian Maniu, B. Fundoianu, Mateiu I. Caragiale. Pe masa de scris i-au rămas și s-au topit în neantul seismului, ultimele pagini dintr-o ediție critică a operei lui G. Bacovia.

Pe Mihail Petroveanu (Millo cum îi spuneam în intimitate) l-am cunoscut în anii de studenție, cînd la același seminar al profesorului Nae Petrescu (catedra de sociologie a primitivului, fragment din marea catedră de sociologie a marelui Dimitrie Gusti) am cercetat împreună mentalitatea creației negroide și fetișurile moderne, teoria evoluționistă și explicația artelor moderne, reminiscentele magice din curentele moderniste etc. Millo defini cultura modernă ca un „Babel armonios”, trădînd prin această formulă un spirit de sinteză și de rigoare integrativă. La fiecare întîlnire ne promiteam să ne găsim timp pentru o seară sau o după-amiază de sinteze memoriale, de comentarii la opera generației noastre.

★

La aceeași oră neagră (21 și 22 de minute) în fața cafetăriei Scala se oprise (acum pentru eternitate) Alexandru Ivasiuc. Peste el și peste ineputabilul lui optimism s-a prăbușit un bloc...

Alexandru Ivasiuc a contribuit la reactualizarea prozei de analiză în literatura română de azi prin cărțile sale de dizertație morală și intelectuală, aducând în prim plan — ca personaj — desigur literar, figura intelectualului, ipostază încheiată proustian cu Hortensia Papadat-Bengescu. Prin *Vestibul* (1967), *Interval* (1968), *Cunoaștere de noapte* (1970), *Păsările* (1970), ultima carte tradusă în câteva limbi, Alexandru Ivasiuc a devenit unul din prozatorii români la care epitetul de modern nu suna ostentativ. Cu nuvelele din *Corn de vinătoare* și prin romanele *Apa* (1975) și *Racul* (1976), prin tematică și prin evadarea din analismul programat, Alexandru Ivasiuc își aduce contribuția în domeniul naratiunii de tip modern în care sînt sintetizate formulele clasice cu cele de avangardă.

Intelectualul — centru al dizertațiilor literare cele mai spectaculoase sau pur și simplu eroul contemporan ambiguu ca biografie și spațiu existențial, devine prin Alexandru Ivasiuc o realitate în proza noastră contemporană.

În intimitate, l-am cunoscut tirziu... A trebuit să stăm o zi întreagă pe aeroportul din Budapesta, întorcîndu-ne din Apus, fiecare din altă parte. Ivasiuc venea din Italia și Germania Federală, unde fusese trimis să achiziționeze niște filme; era, pe atunci, Directorul unei case de filme. Aproape 12 ore am discutat despre a VII-a artă, în care administratorul, directorul, criticul de filme devenise un exeget temperamental. Discuțiile de pe aeroport s-au întrerupt pentru că zeii ceturilor se înduseră și plecaseră în alte părți, iar noi n-am mai avut răgaz să continuăm discuția întreruptă. Nu mi-am închipuit că această discuție avea să rămînă ultima...

*

Dar drumul pe bulevardul Magheru, dincolo de cofetăria „Scala”, devenită un morman de moloz, se continuă spre o altă cofetărie, „Casata”, unde sub ziduri a fost strivit criticul și conferențiarul universitar Savin Bratu. La aceeași oră și la aceleași minute, biografia sa și-o închis ultimul capitol.

Ne vedeam rar, dar întotdeauna în împrejurări în care aveam fiecare cite ceva de spus, la facultate, la edituri, pe bulevard. Savin Bratu impunea o severitate și o sobrietate a relațiilor. Prin 1955 am și colaborat la un volum monografic asupra revistei *Contemporanul* (e vorba de revista lui Gherea și Ion Nădejde).

Savin Bratu a fost redactor la „Gazeta literară” și la Editura pentru literatură, chiar

redactor șef, funcție pe care nu și-o afișa, dar s-a impus nu prin activitatea administrativă, ci prin foiletoanele sale critice de tip sainte-beuvian și prin reconstituiri biografice fără fabulație, descoperind și redescoperind existența intimă a scriitorilor: *Moștenirea lui G. Ibrăileanu* (1975), *Ibrăileanu — omul* (1959), *Ion Creangă* (1969), *Mihail Sadoveanu. O biografie a operei* (1963).

Contribuțiile sale de bază vizează domeniul istoriei literare și istoriei criticii românești și universale, domenii în care a profesat, în calitate de conferențiar universitar, la Universitatea din București. Prin Savin Bratu se pierde un spirit neopozitivist al criticii românești, spirit totdeauna necesar într-o cultură viguroasă.

*

Dar nu numai acestea sînt jertfele scriitorilor, biografiile unor creatori, rupte la jumătate, condamnate bizar și definitiv de un tribunal crud al tenebrelor naturii. Ziarele ne-au adus și alte recvieme: *Virgil Gheorghiu, mort* câteva zile mai tirziu într-o criză cardiacă provocată de același neilos cataclism, doctorul *Nicolae Vătămănușu*, istoric al Bucureștilor, romancierul polițist *Nicolae Ștefănescu*, poeta, frumoasa poetă Daniela Caurea...

Acum, cînd Virgil Gheorghiu a ajuns undeva, cum spunea Blașa, la „margini de liniști, unde străbat fără sfat numai unii”, o retrospectivă, oricît de concentrată a operei sale, este egală cu un recviem. L-am aplaudat cu entuziasm delirant pe pianist în onii mei de studentie, am învățat drumul spre Mallarmé de la poetul *Cintecelor de Faun* și mi-am dat întîlnire cu marii muzicieni după eseurile sale competente și voluptuoase. Virgil Gheorghiu a fost un cavalier al poeziei noastre moderne, un visător lucid care ne-a convins că poezia se face cu multă cultură, dar și cu și mai multă tandrețe.

Va veni o vreme cînd ne vom aminti în „noapți fără doruri”, de versurile lui orchestrate pentru recitaluri de cameră, pentru voluptățile agreste ale visului și pentru oglinzile în care ne simțim întotdeauna prea singuri... și atunci ne vom da seama că lipsește ceva din istoria modernă a poeziei, lipsește Virgil Gheorghiu...

Născut în 1905, deci făcînd parte dintr-o generație, zisă, vîrstnică, Virgil Gheorghiu s-a impus ca pianist dintre cei mai talentați, ca muzicolog rafinat, ca poet modernist. În poezie, atrage atenția mai întîi prin experimentele din *Marea vinătoare* (1935), premiată de Editura Fundațiilor, experimente alimentate cu abundente lecturi din Baudelaire și Mallarmé, interesat deopotrivă de jocurile lui Cocteau. E curios că urmele de lectură se simt numai

DANIELA CAUREA:

Jos, la rădăcinile lumii,
curcubeiele sar din piatră în
piatră

La sfârșitul acestei primăveri,
urma să implinească 26 de ani. Cele
dintii versuri i le-a tipărit, în 1966,
revista „Cronica”. Numele DA-
NIELEI CAUREA va apare, apoi,
în antologia „Cerul în apă”, pe co-
perțile volumelor „Primejdii lirice”
(Editura „Junimea”), „Cartea ano-
timpurilor” (Editura „Ion Creangă”) și în paginile revistelor „Amfitea-
trul”, „Ateneu”, „Tonis”.

A pornit, în seara zilei de 4 mar-
tie, într-o lungă călătorie, din care
s-a întors, ca un ecou târziu, doar
distihul: „Voi fi odihna frunzelor /
și-n muguri voi renaște cîntînd”...

LXXIII

*Din mers alunecă iarna și-un duh
al pămîntului tot nu mă schimbă :
aceeași rochie de cînd eram în*

*liceu.
aceeași moale domestică limbă ;
din mers lama fumului devine
tot mai tăioasă și un cer cu inima*

*verde
peste oameni și turme se lasă.
Dinăuntru cei de-afară aproape*

*n-aud
nimica, numai dinții-și lovesc
cvantaiul
stropind cu zgomote frica. Din*

*mers,
ochiul spre gânduri tot se închide
arătînd afară pe platoșă gratii*

*subțiri
și liride. Să nu mi se năruie fața
numai de asta mă tem, să numi
se-ntunece*

*risul și gura într-un blestem, să nu
plătesc mai scump rolul meu de
acum și perna prefăcută și plină
de ghiare și serum. Pace ochiului
meu*

*durut și palmelor nemişcate și
rochiet*

*mele de mircasă intrată pe ușa
din spate, pace somnului, în care
nimeni nu mă poate simți,
pace liniștii pe care mi-o pune
iarna pe gură, pace și bucurii*

LII

*Soarele dragostei mele trece furiș
pe după dealuri, ca un oștean
nedeprins cu muncile cîmpului
și plecat de dimineață în griu
să se culce. Crești, pădure tinără.
crești și nu te gîndi la mine,
la tălpile mele moi care vin înspre
tine, la somnul meu vegheat galeș
de un sobor de bursuci, la mîinile
mele*

*reci, lunecînd ca două piraie
din umăr spre tîmple crești
pădure tinără, crești și potrivește-ți
lăstarii la soare și arborii veștezi
lingă furtună, crești și nu
te uita la mine, nu-s decît
o pasăre, cu o lată pasăre-n inimă.
lunecînd în derivă, crești pădure
tinără.*

*și sună din salbele toamnei
pe trunchiuri de ploii rînduite în
stivă*

LXXVIII

*Jos, la rădăcinile lumii
curcubeiele sar din piatră
în piatră, la tîmplă, cuțitele
ploii, verde mă latră. În
genunchi sărut părinților
palma și aripa dreaptă.*

Daniela Caurea

plutînd, poetul punîndu-și în libertate maeștrii,
„trădîndu-i”. Unul dintre cei mai „trădați” este
Ion Barbu, a cărui influență G. Călinescu o
depista, enumerîndu-i simbolurile.

Debutul era aproape suprealist, poezia de
afirmare simbolist :

*Acum apari, lum de morgane lente
Cu templu-nșelător scobit în dale
Și unde se revărsă pe căi pale
Albastrul antilopelor absente.*
(Sonet)

Poemele erotice sînt „spuse la pian” ; cîn-
tînd „marin”, tăcerea are „brume scandinave”,
clavirul (ca-n Bacovia) colbăit pare o „lebedă
în somn”, amurgurile se inecă în „albul
farfuriilor”, prin „șirmele ploilor de seară” se
aude „Iliada pădurilor natale” etc. Dar lingă
aceste stilizate elemente de poezie pură,
apare și proiectul unei poezii voit prozaice,
gîndite ca un protest la adresa estetizării li-
rice din epocă :

*Imi voi aminti
De plînsul nevăzut al rășinilor în despletirea
pădurilor*

Ca ochii stinși ai mamei
Peste monogramele valizelor.
(Poemul lacrimilor)

Pentru iubitorii poeziei sale, poetul rămîne mai ales prin versurile modernist-moderate, prin elegiile intime care amintesc de deliciale sale pianistice, dar și de lecturile adolescenței :

*Miresmele de școală din albumuri
Din rondul unui parc cu floare rară,
Ori briza de voiajuri într-o gară
Prin mine-și întretaie oarbe drumuri.
Se-ntorc mihniri de amintire-amară
Ca anotimpuri pregătind partumuri,
Să mă cuprindă-n rugul lor de fumuri
Redeșteptînd emoția primară...*
(Sonet)

*

La Biblioteca Academiei citeam alături de un bătrîn delicat și sfios; uneori drumurile ni se întredăiau, ne ceream scuze, ne zimbeam. Am aflat că se numea *Nicolae Vătămănuș*, că era medic, dar că știa multă istorie și istorie literară. În *Revista de istorie literară* adusese contribuții deosebite legate de biografia și de opera lui *Nicolae Filimon*, recent tipărise o carte despre *Bucureștii de odinioară*, o carte ce m-a fascinat, despre care am scris cîteva rînduri. Și atunci, omul sfios și delicat m-a oprit, la Biblioteca Academiei, și mi-a mulțumit, oferindu-mi o altă carte cu o dedicație sobră...

Din ziare, am aflat că nu mai este, zidurile blocului de la *Nestor* i-au acoperit manuscrisele, inima, colecția, imensa lui colecție de artă, dar și imensa lui memorie. Istoria *Bucureștilor* rămîne incompletă fără doctorul *Vătămănuș*.

*

La unele ședințe de redacție, la unele mese de la Casa scriitorilor, în preajma lui *Nichita Stănescu* apăruse în ultima vreme un om care zimbea cu o sinceritate autentică. Se numea *Nicolae Ștefănescu*, autor de romane polițiste. I se spunea *Nea Nae* și împunea prin seriozitatea cu care aborda literatura. Într-o dezbateră despre romanul polițist, am avut ocazia să constat că *Nicolae Ștefănescu* a fost un militant al genului sever polițist, un militant care credea în suportul estetic al acestei zone a literaturii, socotită de mulți o zonă a divertismentului gratuit. Romanele sale s-au bucurat de un mare succes, iar piesa polițistă *Prescripția* urma să aibă premiera zilele acestea, la Teatrul *Ion Vasilescu*... Autorul n-a mai putut fi prezent la premieră...

Emil Manu

• instantanee

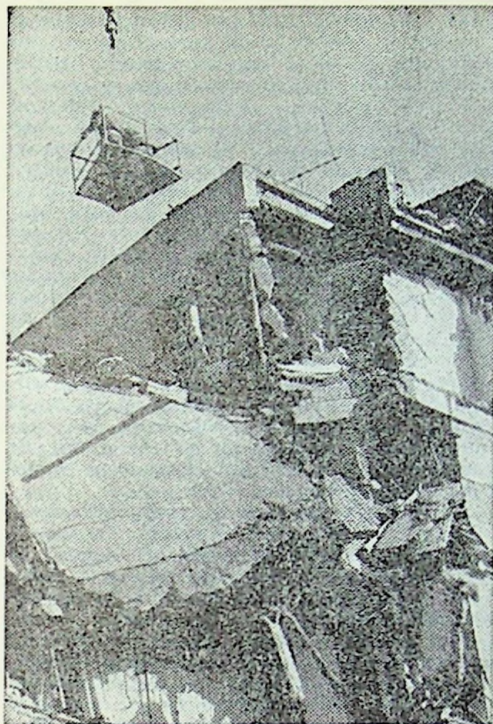
62

NU CRED în fila imprimată cu roșu în calendarul din perete. Mi se pare incredibil că s-au umflat mugurii castanului dinaintea ferestrei, cînd la trei sute de metri depărtare, la blocul OD-16 se răscolesc într-una ruinele, iar auto-ambulanțele pleacă și vin fără întrerupere... La Teatrul *Giulești*, actori-tehnicieni-îngrijitori fac curățenie. *Victor Tufaru* — de obicei mereu cu o glumă pe buze — îmi povestește parcă în tranșă cum a văzut din scenă sala cu spectatori cu tot legănîndu-se ca o corabie beată pe hulă. Apoi, se apucă de măturat. La *Operă*, o veste bună: din ruinele blocului din *Brezoianu 7* a fost scos viu organizatorul de spectacole *Constantin Iocică*. Vreo știre despre *Mihaela Mărăcineanu*? Pînă acum nimic. Poate că totuși... *Dan Iordăchescu* a avut un noroc de pomină (o rotulă deplasată și pusă la loc fără dificultăți de medic) și un — chipurile — ghinion (soția i-a născut încă o fetiță, deși el aștepta băiat). La *Muzeul de Artă a Republicii* s-au pregătit locuri pentru depozitarea lucrărilor din muzeele și casele memoriale grav avariate și a lucrărilor din colecțiile particulare care au avut șansa să scape. Sala din *Schitu Măgureanu* a Teatrului *Bulandra* are crăpături, se vede; dar mai primejdioasă e clădirea de deasupra *I.A.T.C. Actori, tehnicieni, directorul adjuncți Spiru Elefteratos* au devenit investigați, palpînd și ascultînd zidurile cu urechea lipită de tencuială.

(*Augustin Sandu*)

63

OAMENI PENTRU OAMENI. Sigur, s-ar putea înscrie, sute la număr, numai numele aflate în carnetele noastre de reporteri. Nume ale unor oameni ce nu și-au preocupat eforturile, odihna, ce au uitat de familie, de hrană, de apă, luptînd din răspuțeri pentru ca vieți, bunuri, să fie recîștigate. Sigur, au fost mii la număr și cei ce nu au încăput în nici un carnet de reporter, ce nu au intrat în obiectivul nici unui aparat de fotografiat ori al unei camere TV cum e inginerul *Valeriu Geambazu* — director la *ICRA-Herăstrău*; apoi rețin numele: *Nicolae Butnaru* și *Nicolae Agapciuc* (de la Șantierul 11 C.F.R.), sau al subofițerului de pompieri *Aurel Gheorghe* (era bandajat, plin de arsuri), pe cel al fruntașului *T. R. Nicolae Manolache* sau pe al cascadorilor *Mircea Pascu* și *Tudor Stavru*, înscriind aici nu-

mele locotenent-colonelului Constantin Botoian și pe cel al sergentului Iosif Albușel, nu facem altceva decît să aducem, prin ei, un omagiu tuturor celor ce în aceste clipe grele au încetat să-și mai aparțină, luptînd

pentru semenii lor. Este în aceste nume, marele nume al tuturor OAMENILOR PENTRU OAMENI.

(Sorin Salinari)

TELEX

Ziarul „L'Humanité”: „Românii s-au organizat cu curaj din primele clipe pentru refacerea țării. Președintele Nicolae Ceaușescu vizitează orașe, uzine, cooperative pentru a lua contact direct cu populația, cu muncitorii, pentru a decide împreună cu ei măsurile ce se impun. Primel obiectivo privesc asigurarea cazării sinistraților, aprovizionarea, reluarea lucrului, crearea fondului de solidaritate cu sinistrații”.

United Press International: „România luptă să se redrezeze după marele cutremur, ce apare acum drept cel mai puternic dezastru care a lovit țara de la cel de-al doilea război mondial încoace. Președintele Nicolae Ceaușescu, care și-a întrerupt

un turneu de vizite în Africa și s-a înapoiat la București sîmbătă, a vizitat imediat zonele cele mai grav avariate”.

Reuter: „La București, echipele de salvare își continuă lucrările de curățire, folosind reflectoarele în timpul nopții, dar beton sfărîmat și bucăți de oțel contorsionat se pot încă zări la nivelul etajelor șapte în unele blocuri. Echipele sînt atente pentru a depista strigătele de ajutor ale supraviețuitorilor. Tăcerea constituie un semnal clar că excavatoarele și aparatele de tăiat metalul pot intra în acțiune. Cîini dresați adulmecă dărimăturile în căutarea de victime. Un număr de circa 3 000 de apartamente devenite nesigure au fost evacuate”.

Într-un amplu material dedicat eforturilor poporului român de înlăturare a urmărilor cutremurului de la 4 martie, Agenția China Nouă informează despre faptul că „tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., președintele Republicii, a inspectat la 5 martie zonele calamitate din Capitală și a convocat o ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru adoptarea unor măsuri de urgență în vederea organizării activității de salvare și ajutor. Vizitând împreună cu alți conducători de partid și de stat zonele afectate din București, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat importante indicații cu privire la modalitățile de salvare a persoanelor rănite, de evacuare a locuitorilor din clădirile care prezintă pericole și pentru cazarea cât mai curând posibil a celor rămași fără locuință. El a ascultat rapoarte privind măsurile de restabilire a alimentării cu electricitate și apă în cea mai mare parte a sectoarelor orașului și în vederea prevenirii eventualelor epidemii. După vizită, Comitetul Politic Executiv a avut o ședință de lucru, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cursul căreia au fost examinate și adoptate măsuri urgente în vederea activității de salvare și ajutor”.

Agenția ADN : „Echipele de salvare au descoperit numeroși supraviețuitori. Pe cunoscuta magistrală „bd. Magheru» s-a prăbușit, printre altele, clădirea unde se afla cofetăria Casata. Aici, grupele de soc formate din soldați și studenți au luptat timp de mai multe ore pentru a salva viața unui copil de trei ani îngropat printre planșeele de beton, mobilele sfărâmate și moloz. Cu ajutorul aparatelor de sudură și cu alte unelte, ei au reușit să salveze copilul și să-l redea mamei sale.

Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român a putut să constate, în numeroasele sale vizite la fața locului, împreună cu personalități din conducerea României, faptul că noile construcții din ultimele două decenii au rezistat în bune condițiuni aproape în totalitate la fenomenul seismic.

Asemenea Capitalei, în alte județe afectate de cutremur — Prahova, Dolj, Teleorman, Ilfov, Vaslui — zeci de mii de oameni, bărbați și femei — duc o luptă eroică pentru salvarea și adăpostirea victimelor, pentru înlăturarea pagubelor și defecțiunilor din întreprinderi, pentru normalizarea rapidă a vieții”.

Agenția Taniug : „Cetățenii și autoritățile din România sînt preocupați de remedierea consecințelor puternicului cutremur care a afectat țara. O parte din fabricile avariate și-au reluat activitatea. Combinatul metalurgic Galați, Complexul indus-

trial Borzești, uzina „Electroputere” Craiova, Combinatul de prelucrare a lemnului din Brăila și alte întreprinderi funcționează, din nou, la capacitatea normală”.

Ziarul „Corriere della Sera”, referindu-se despre ampla activitatea desfășurată sim-bhăță de președintele Nicolae Ceaușescu pentru salvarea vieților omenesti, pentru normalizarea situației în Capitală și în celelalte localități afectate de cutremur, scrie, între altele : „Președintele Nicolae Ceaușescu a efectuat lungi inspecții în zonele lovite din Capitală și din provincie. În timp ce a avut multe cuvinte de laudă pentru opera de ajutorare desfășurată de forțele armate, de organizațiile de partid și de întreaga populație, el a făcut critici severe în legătură cu prăbușirea unor edificii recent construite, arătînd că, în unele cazuri, vina pentru prăbușirea lor trebuie atribuită defectelor și curențelor de construcție și calculului inexact al structurilor din beton armat”.

Principalele posturi de radio și televiziune, ziare și reviste din R.F. Germania, care și-au trimis corespondenții speciali la București imediat după cutremur — între care ARD-TV-1, TV-2 agenția DPA, Radio FRG, Hessischer Rundfunk, Westdeutsche Allgemeine, Stern, Frankfurter Rundschau, Die Welt, Frankfurter Allgemeine Zeitung și altele — au difuzat și publicat un mare număr de materiale și imagini care au ilustrat pe multiple planuri amploarea pagubelor provocate de fenomenul seismic, curajul și dirigența cu care s-a trecut la salvarea vieților omenesti și înlăturarea urmărilor cutremurului, spiritul de disciplină, organizare și abnegație cu care s-a acționat imediat pentru normalizarea situației.

Agenția DPA a relatat, pe larg, despre marile pierderi cauzate de sinistru, arătînd, într-unul din primele comentarii, că „amploarea pagubelor produse de cutremurul din România încă nu poate fi apreciată”. După ce a înfățișat grija nemijlocită, permanentă a șefului statului român pentru organizarea grabnică a măsurilor de ajutorare a sinistraților și de revenire la normal a vieții în zonele afectate, agenția arată : „Zeci de mii de persoane au trebuit să evacueze casele prăbușite sau avariate. Pentru toți aceștia trebuie clădite noi locuințe. Rețeaua de telecomunicații, greu avariate, solicită investiții neprevăzute. În afară de București, au fost lovite, în special, județele Craiova, Ploiești, Buzău și Iași, toate regiuni industriale importante. Din unele părți ale țării au pornit spre Capitală coloane de camioane cu bunuri de consum”.

Prezentînd eforturile de readucere la normal a cursului vieții, mijloacele de in-

formare în masă din diferite țări amintesc suferințele și pierderile ireparabile provocate de furia orărbă a forțelor naturii Astfel, agenția Associated Press, într-o știre din București, arată că, în urma cutremurului, „un număr de actori și intelectuali români de renume și-au pierdut viața”. Agenția arată că, printre aceștia, se află marele actor Toma Caragiu, scriitorul Alexandru Ivasiuc, cântăreața Doina Badea.

Pe de altă parte, agenția AP reliefează lupta contracronometru ce se desfășoară în diferite puncte ale Bucureștiului pentru salvarea vieților omenești. „Patru vieți au fost salvate” — anunță într-una din corespondențele sale agenția AP.

Agencia France Presse: „Scriitorul român A.E. Bakonsky a pierit în cursul cutremurului din seara zilei de 4 martie” Trimisul special al ziarului „Il Messaggero”, Bruno Tedeschi, scria din București: „Spectacolul acestor gigantice edificii prăbușite într-un oras rămas aparent intact și în care viața și-a reluat ritmul este îngrozitor: numai imaginile războiului reușese să-l evoce. Buldozerele lucrează fără întrerupere zi și noapte și se opresc doar cînd apare posibilă prezența de vieți omenești; oamenii ridică atunci cu precauție dărîmăturile cu lopiți, tir-năcoape, folosesc flacăra oxihidrică și miinile.”

În relatarea sa, trimisul ziarului „Il Tiempo”, Luigi Gambacorta, nota că, în București, „cadrul dramatic pare în contrast cu imaginea generală a orașului, aproape în mod paradoxal senină”. Ziaristul italian informează despre activitatea neobosită a tovarășei Elena Ceausescu pentru organizarea ajutorării persoanelor sinistrate, relevînd curajul cu care soția șefului statului român pătrunde, împreună cu alți conducători de partid și de stat, în casele avariate pentru a îmbărbăta populația, pentru a acorda ajutor celor rămași fără adăpost. Același ziarist consemna spiritul de abnegație și sacrificiu al militarilor din forțele noastre armate, aflați din primele momente în cele mai dificile locuri unde era nevoie de ajutorul lor. „Armata, scria el, face parte organică din poporul român. Tot ceea ce face, face împreună cu poporul. Într-adevăr, nu e nici un dubiu că militarii dau tot ceea ce e mai bun din ei”.

La rîndul său, Igor Man, trimisul special al ziarului italian „La Stampa” sublinia virtuțile alese de bărbăție, calm și curaj ale populației Capitalei, ale întregului popor român în apriga bătălie împotriva forțelor dezlănțuite ale naturii. „Bucureștiul nu e făcut bucăți, cum scriau unele ziare străine, dar inima antică a

Parisului Orientului a primit o lovitură groaznică. Dacă s-ar fi întîmplat acest lucru la Roma, ar fi existat panică, tragedia i-ar fi tulburat pe toți, ar fi răvășit orașul. Aici, în schimb, la două ore după cutremur a fost reluat curentul electric și se lucra la lumina reflectoarelor pentru înlăturarea dărîmăturilor. Autobuzele au circulat toată noaptea și, ulterior, duminică, traficul a fost aproape normalizat, magazinele de consum deschise, și lumea aștepta în mod disciplinat la rînd...”

Sentimentele de tristețe ale bucureștenilor sînt doar intuibile: nici o lamentare, nici un blestem. Doar o durere mută colectivă, o mare lecție de civism”.

Impresionați adînc de modul demn în care poporul nostru a reacționat la această catastrofă naturală, de ordinea și disciplina remarcabile care s-au întronat din primele momente pentru buna desfășurare a ansamblului de operațiuni menite să aducă viața pe făgașul ei normal, un mare număr de ziaristi remarcă faptul că și acolo unde s-au produs unele perturbări în munca de degajare a dărîmăturilor, în rețeaua de aprovizionare sau în alte domenii, acestea au avut un caracter limitat, necesităl, fiind inerente unei situații excepționale, unei munci și încordări de forțe imense, în care au predominat însă calmul, organizarea, buna funcționare a tuturor compartimentelor de bază ale societății noastre.

„Pe mormanele de moloz ale celor peste 30 de clădiri dărîmate de cutremur în capitala României — scriau corespondenții ADN, Joachim Sonnenberg și Alfred Kubiziel — echipele de salvare și evacuare nu au conțenit, cel puțin o clipă, munca lor începută imediat după catastrofă. Mulțumită eforturilor lor neobosite și acțiunilor lor pline de atenție, susținute de excavatoare, macarale și buldozere, precum și de utilajele unităților de genişti, a fost salvată viața a 108 bărbați, femei și copii aflați sub dărîmături. Nu poți să nu fii emoționat cînd vezi energia și voința aprigă cu care echipele de salvare lucrează în speranța că vor găsi noi supraviețuitori. Sintem martorii unui eroism exemplar și ai unor acțiuni impresionante de intrajutorare umană.

Forțele de ordine se îngrijesc ca autobasculantele și alte vehicule de evacuare să poată lucra în flux continuu. Organizarea strictă, modul de desfășurare a muncii, întreaga atmosferă din orașul care a început să se refacă după catastrofă, toate acestea evidențiază cu claritate faptul că conducerea de partid și de stat a țării poate să se sprijine cu deplină încredere pe activitatea solidară a întregului popor”. În încheierea relațiilor lor, cei

doi corespondenți ai ADN notează că, în discuțiile pe care le-au avut cu membrii echipelor de salvare, aceștia au declarat că depun toate eforturile, „nelăsând să scape nici o șansă, oricât mică ar fi ea, pentru a salva vieți omenești”.

Toate ziarele principale apărute, sim-bătă, în R.S.F. Iugoslavia au publicat deta-lii despre tragicul eveniment care a afetat România, despre uriașa mobilizare de forțe, sub conducerea P.C.R., personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru ca viața în țara noastră să intre pe făgașul firesc. „Navigația pe Dunăre este normală — scria ziarul iugoslav. Barajul de la Porțile de Fier este intact și toate agregatele, de ambele părți ale frontierei cu România, funcționează normal, cu excepția localității Prahova, unde au apărut fisuri în structura de protecție a malului”.

Ziarele egiptene „Al Ahram”, „Al Akh-bar” și „Al Gounhuria” au publicat, simbătă, ample relatări, însoțite de foto-grafii, despre puternicul cutremur de pământ care a avut epicentrul în Munții Vrancei, arătând că, potrivit evaluărilor preliminare, seismul a răpit circa 1 000 de vieți în România.

Toate posturile de radio și televiziune, precum și principalele ziare din Italia au informat, simbătă, pe larg despre propor-țiile cutremurului din România și despre acțiunile energice ale conducerii de partid și de stat, ale întregii populații pentru salvarea victimelor, ajutorarea sinistraților, înlăturarea urmărilor seismului.

Ziarul „L'Unită” scria, între altele : „Simbătă, primii secretari ai comitetelor de partid județene au avut convorbiri, prin radio, cu președintele Nicolae Ceaușescu, căruia i-au raportat situația din județele respective”.

După ce relatează despre vizitele președintelui Nicolae Ceaușescu în diferite localități lovite de cutremur, ziarul informează despre ședința Comitetului Po-litic Executiv de simbătă și despre hotărârile adoptate pentru normalizarea situației.

Postul de radio italian își informa, sim-bătă, ascultătorii că „Bucureștiul își reia treptat ritmul”. La rîndul ei, televiziunea italiană anunță : „Guvernul român a afetat un miliard de lei pentru cetățenii lo-viți de cutremur”.

Într-o telegramă transmisă simbătă noaptea din București, agenția Reuter arată : „În cursul nopții de simbătă spre duminică, excavatoarele și alte utilaje au lucrat neîntrerupt pentru degajarea tere-nului de dărîmături, slivarea celor aflați încă în viață și depistarea celor morți”.

„În cea de-a doua noapte după cutre-mur — scriu corespondenții agenției vest-

germane DPA — în București, buldoze-rele și camioanele pentru transportul mo-lozului au lucrat la lumina reflectoarelor.”

În unele zone din orașul București „cu-tremurul pare a fi numai o născocire a ziaristilor. Pe aeroportul Otopeni, de exemplu, a cărui clădiri are unele geamuri-sparte, avioanele cu reacție aterizează punctual, ca în perioadele normale. Tur-nul de control, care s-a presupus că s-a prăbușit, funcționează normal”.

Mi se par potrivit pentru explicarea resorturilor intine ce au declanșat, din primele ore, din prima zi după cutremur, resursele uriașe de forțe, bărbăție, calm și abnegație, precum și dăruire de sine, pină la sacrificiu, ale milioanei și milioane-lor de români care au pus umărul la ope-ra imensă de refacere. următoarele rînduri din ziarul italian „Paese Sera” :

„Marele merit de a fi împiedicat toama, de a nu o fi lăsat să-și facă loc printre oameni, nici chiar în primele ore, și de a fi salvat țara de dezordine este al Partidu-lui Comunist Român. Partidul a fost, și în-această maro tragedie, voința de oțel, ra-țiunea ascuțită ca cea a unei spade. Am recunoscut ceea ce este numită «prezența partidului». Cînd se mișcă partidul, cînd intervine partidul, cînd hotărăște partidul. În acea noapte, dacă nu ar fi fost această prezență lucidă să mobilizeze și să orga-nizeze voința de supraviețuire, România s-ar fi confundat în haos. Pretutindeni că-deau și ardeau case, fabrici, gospodării. Ar fi fost de ajuns ca lumea să se fi aban-donat legitimului instinct de supravie-țuire, ca fiecare să se fi pus în siguranță, pentru ca dezastrul să fie complet. În noaptea aceea însă, partidul a ordonat : toți comunistii, toți muncitorii din gărzile patriotice, toți soldații — la locurile de luptă”.

Un mare număr de posturi de radio și televiziune, de publicații din diferite țări ale lumii, semnaleză faptul că astăzi, în cea de-a doua zi de după cutremurul din România, se împlinesc 32 de ani de la ac-tul istoric din 6 martie 1945, cînd poporul român, condus de Partidul comunist, a in-staurat, prin lupta revoluționară, primul guvern cu adevărat democratic din istoria României.

În această zi de primăvară, cînd ochii oamenilor se îndreaptă mai puțin spre cerul senin și mai mult spre grămozile cenușii ale căminelor, clădirilor și bunu-rilor distruse de calamitatea naturală de-vastatoare, aniversarea a 32 de ani de la evenimentul memorabil de la 6 martie 1945 găsește poporul român în hainele de lucru ale refacerii după greua încercare provocată de fenomenul seismic. Dar, așa cum au remarcat, în relatările lor, un

mare număr dintre corespondenții străini aflați în țara noastră pentru a se informa și a scrie despre cutremur, și în această maro încercare pe care o trăiește, poporul nostru, strins unit în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, se prezintă încercat de aceeași forță uriașă pe care o conferă societății noastre puterea populară, conducerea de către partid, plin de încrederea nealterată că prin munca lui, prin unitatea rindurilor în jurul comuniștilor, va depăși — așa cum pe bună dreptate se arată în Decretul prezidențial — momentele grele create de fenomenul seismic și va păși în continuare înainte pe calea fericirii și prosperității. Căia forță mobilizatoare și cit optimism în cuvintele conducătorului partidului și statului nostru, adresate poporului imediat după cutremur, cuvinte care au fost diseminate dincolo de frontierele țării de trimitii presei internaționale: „Stă în puterea noastră, a întregului nostru popor, condus de partid — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — să depășească, ca de atâtea ori de-a lungul anilor, aceste momente grele, să asigure mersul ferm înainte al întregii noastre societăți pe calea socialismului, a bunăstării și progresului“.

În rindul corespondenților presei străine aflați la București au produs o profundă impresie constatările făcute la fața locului, ca și veștile sosite în Capitală din întreaga țară de pe fronturile refacerii după cutremurul de pământ. Ele dădeau expresie gândului unanim al poporului nostru, voinței unice care a galvanizat toate conștiințele: hotărîrea de a nu cruța nici un efort, de a mobiliza toate energiile, de a acționa cu maximă fermitate pentru îndeplinirea hotărîrilor conducerii partidului, a Decretului prezidențial, a indicațiilor prețioase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a înlătura cit mai grabnic efectele cutremurului, a normaliza situația în zonele calamitate, a asigura desfășurarea în cele mai bune condiții a activității economice și sociale pe întreg teritoriul țării.

În această duminică, Ministerul Afacerilor Externe și Agenția Română de Presă Agerpres au organizat vizite de informare, pentru un mare număr din cei peste 300 de ziaristi străini aflați în țara noastră, în unele zone dintre cele mai afectate de marele cutremur de la 4 martie, între care Craiova, Zimnicea, Ploiești.

Coloana de mașini înaintează cu mare viteză pe panglica de asfalt a drumului național București-Craiova. Mă aflu într-unul din autocarele în care s-au grupat un mare număr de ziaristi, reporteri de radio și televiziune, aparținând unor cu-

nosute publicații și rețele cum sînt CBS, ABC și NBC din S.U.A., societatea BBC din Anglia, posturile principale de radio și televiziune din Italia, R.F.G., Elveția, corespondenții agențiilor de presă TASS, Reuter, UPI, AP, DPA, reprezentanții unor mari ziari din diferite țări ale lumii. Pe parcurs, mulți dintre ei, cu fețele grave, sînt marcați de evenimentele dramatice la care sînt martori, urmărind de aproape localitățile, clădirile, construcțiile industriale, urmărind să realizeze proporțiile distrugerilor. La scurtele opriri, reporterii fotografici și de televiziune immortalizează secvențe izolate legate de cutremur: case distruse, oameni lucrind la recuperarea bunurilor de sub dărîmături, un grup de muncitori proptind zidul înclinat al unei întreprinderi, un tren încercat cu materiale de construcții ce se îndreaptă spre București, un grup de copii ce încearcă să-și facă joaca între cîteva ziduri dărîmate... Și în autocar, ziaristii rămin ziaristi... Mulți dintre fotoreporterii și operatorii de televiziune își regleză sau își încearcă aparatele. Unii vor să mergem mai repede, dornici să ajungă la Craiova, alții roagă ca șoferul să încetinească pentru a putea filma prin fereastra mașinii... Redactorii de ziare pun tot timpul întrebări despre traseul parcurs, localizează itinerrarul pe hartă, își notează primele date de bază despre Craiova: populația, ramurile industriale principale, avîntul economic, numărul de studenți, teatre, așezăminte culturale, importanța istorică, legăturile cu alte orașe și țări ale lumii. Unii ziaristi, mai grăbiți, sau legați de orele de transmisie ale posturilor de radio și televiziune, ori de ora de intrare la tipar a ziarelor de care aparțin, doresc să știe din timp dacă serviciile telegrafice de legătură cu străinătatea funcționează normal.

La Craiova, marile pagube provocate de cutremur so dezvăluie de la intrarea în acest oraș, cu numai cîteva zile înainte de o mare frumusețe și armonie. Cetatea Băniei, care a înfruntat cu semeție veacurile și căreia anii socialismului i-au adăugat noi valențe de frumusețe, în geometria pe verticală a construcțiilor moderne, este grav rănită de șocul seismic de la 4 martie și, în acea zi însoțită de duminică, își pansa rănile provocate de cutremur. Organele locale de partid și de stat, deși ocupate pînă peste cap de mulțimea tibururilor de organizare a activității de refacere, de ajutorare a sinistraților, de reluare a activităților economice și sociale, au asigurat o excelență primire grupului de ziaristi străini. Aceștia au primit informații ample, din cele mai competente surse, despre pagubele pe care undele seismice

ajunse aici, la mare distanță, din focarul vrancean, le-au provocat în cele citeva secunde, marelui centru urban și industrial care este Craiova : un număr considerabil de morți și răniți, sate cu case distruse sau avariate, numeroase familii fără acoperiș, monumente de artă și cultură, școli, spitale, tipografii distruse sau avariate, întreprinderi industriale, fabrici și uzine caro și-au încetat activitatea parțial sau total. Ziariștii străini pun întrebări suplimentare, se informează, filmează, fotografiază, înregistrează pe bandă. În impunătoare clădire a municipalității craiovene, grav fisurată de seism, grupul de ziariști pășeste solemn și grav, ca într-o catedrală pustie : clădirea a fost evacuată, rămânând numai pereții și decorațiile arhitectonice de o mare frumusețe. La muzeul orașenesc, seismul a avariat puternic clădirea și a provocat stricăciuni considerabile tezaurului de tablouri și alte obiecte de artă aparținând creațiilor români sau unor renumite școli de pictură străine. Liceul Bălcescu — focar și vatră de cultură românească de peste un secol — a fost evacuat. Sînt filmate sau fotografiate distrugerile provocate în incinta școlii — sala de muzică distrusă, zidurile bibliotecii prăbușite, numeroase cărți de mare valoare, între care și incunabule, acoperite de moloz...

Afară, efortul organizat, rapid, eficient de îndepărtare a dărîmăturilor, de consolidare a clădirilor avariate, de evacuare a familiilor din casele nesigure, de reconstrucție este vizibil la tot pasul. Sub directa conducere și îndrumare a organelor locale de partid și de stat, în frunte cu comuniștii, mii de cetățeni — în haine militare, ale trupelor Ministerului de Interne, ale gărzilor patriotice, bărbați și femei, studenți, elevi, pionieri, muncese fără preget pentru a reda acestor locuri înfățișarea de odinioară.

Parcurgem, în mașini sau pe jos, cartierele de la periferia Craiovei, acele străzi lungi de mai mulți kilometri, care leagă de ani și ani Cetatea banilor de orașelele și satele învecinate. Casele cu un etaj sau două, de un pitoresc aparte, cu decorațiuni exterioare de inspirație folclorică, specifice locului, sînt în mare parte distruse. „Ai sentimentul bizar — îmi spune un ziarist italian — că un uriaș pachiderm le-a călcat, dărîmînd pereți, acoperișuri, munca unor oameni de o viață. Așa ceva am văzut și la noi, la Friuli, după cutremur”.

Cuvintele nu pot exprima durerea pe care o încerci în fața acestui fenomen dezastroas, de asemenea proporții. Reporterii își fac însemnări febrile, cameramanii se opresc doar pentru a reincărcă aparatele de luat vederi...

Ziariștii străini remarcă chipurile oamenilor : triste, îndurerate, dar, în același timp, transfigurate de o lumină interioară care arată calm, bărbăție, încredere. Bătrînii — cei tineri se află la serviciu — păstrează acel aer de înțeleaptă filozofie al românilor în fața momentelor de grea încercare, acea încredere nestrămătată că viața va intra în normal. Un confrate de la BBC vrea să ia un interviu unei persoane de la această periferie a Craiovei, care să vorbească limba engleză. Îi explic faptul că timpul pe care îl avem la dispoziție aici este scurt și că cei ce vorbesc englezeste sînt, mai mult ca sigur, la locurile lor de muncă. Face oficiul de interpret într-un interviu sui-generis, cu un bătrîn venerabil ce își recupera bunurile de sub dărîmături : „Unde erați în momentul cutremurului ? V-a fost frică ? Ce-o să faceți acum, cînd agoniseala de o viață s-a prăbușit ?”.

Răspuns : „Eram acasă, la televizor. L-am scos din priză și am ieșit cu nepoțul afară. Frică ? Am făcut două războaie și am trăit cutremurul din 1940. Nu mi-a fost frică pentru mine, ci pentru fiica și gînerile meu, pentru cei tineri care lucrează într-o uzină foarte mare. Din ferice, toți am scăpat cu bine. Despre casă, n-am grijă. Azi am auzit la radio că a fost președintele Nicolae Ceaușescu și aici, la Craiova. Vom primi ajutoare în mod sigur de la partid, de la stat, n-o să ne lase nici acum, la acest grav, cum nu ne-a lăsat nici în alte dăți. E bine, pînă la urmă, că sîntem spre primăvară și vom avea vreme bună pentru construcții”. Alături de moș, un nepoțel de 5—6 ani, privește cu ochi increzători la această mulțime de oameni străini, la obiectivele aparatelor de filmat. Cîtesc în ochii lui că ar avea mare chef să demonteze unul, ca să so joace.

La încheierea vizitei de documentare în Craiova, blocnotesurile reporterilor erau pline de date și impresii, despre gradul ridicat în care marele cutremur a lovit centre urbane mari, situate la sute de kilometri de epicentrul seismului. Un grup de ziariști ne-a rugat să le punem la dispoziție un microbuz pentru a ajunge la sfîrșitul după-amiezii la București, spre a-și redacta și trimite rapid materialele către organele de presă de care aparțin. Alina de mașini se îndreaptă spre Zimnicea. Pe drum, constatăm că un reporter britanic, pe care toți îl credeam plecat din Craiova la București, ne ajunge din urmă cu o mașină pusă la dispoziție cu amabilitate de primăria craioveană. Este transpirat, obosit, încercat cu aparate. Ne explică că a găsit un colț din oraș cu multe clădiri distruse și a ținut

să-l filmeze în detaliu, pentru a-l trimite companiei BBC spre a-și informa telespectatorii despre cutremurul din România.

La Zimnicea ajungem spre seară, când ultimele raze ale unui soare roșiatic răzbat cu greu prin praful stîrnit de vînt, de camioanele încărcate cu moloz, de lăptele și miinile oamenilor care îndepărtează dărîmăturile.

Și aici, grupul ziaristilor străini este primit cu o ireprosabilă ospitalitate de autoritățile locale, în frunte cu primarul orașului, Dumitru Sandu. În ciuda oșoselii care i se citește pe față, face, în termeni concisi, un adevărat briefing, pe care ziaristii prezenți îl urmăresc, luîndu-și note cu febrilitate: Zimnicea este localitatea cel mai greu lovită de cutremur din întregul județ, poate, din întreaga țară, sub aspectul clădirilor distruse. Multe străzi au fost transformate în mormane de ruine, s-au prăbușit 175 de case, au fost grav avariate alte 523, în total peste 80 la sută din fondul locativ este neutilizabil. Peste 1000 de oameni din totalul de 15000 locuitori ai orașului sînt sinistrați. Numeroase întreprinderi, cooperative meșteșugărești, unități comerciale sînt distruse sau avariate.

„Am luat toate măsurile necesare, pe baza indicațiilor conducerii de partid, pentru ajutorarea și cazarea sinistraților, pentru îndepărtarea dărîmăturilor, pentru începerea imediată a reconstrucției. Cu cîteva ore în urmă, a fost aici secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. El ne-a îmbărbătat, ne-a dat indicații prețioase despre ceea ce trebuie făcut imediat și în perspectivă. Așa cum a hotărît secretarul general al partidului, vom construi blocuri noi, în general cu patru etaje, în total circa 4000 de apartamente, din care 2000 vor fi date oamenilor care și-au pierdut locuințele încă în arest an. Se vor construi două licee, un spital, o casă de cultură, un cinematograful, cîteva magazine. Vor intra în funcțiune cîteva unități economice noi. Pentru acest volum de construcții, vom primi fondurile și materialele necesare, precum și asistență prin specialiști, la care se va adăuga potențialul local, care este important”. Nimeni nu are nici cea mai mică îndoielă că aceste cuvinte vor deveni, la termenele stabilite, fapte. Garanția o reprezintă cuvîntul secretarului general al partidului, o constituie sețelo mîhnite, dar pline de hotărîre, ale locuitorilor din Zimnicea. Deși s-a lăsat seara, deși mulți dintre ei sînt cazați în satele învecinate, în internate, la alți cetățeni, la rude ori simple cunoștințe, un număr impresionant

de oameni, folosind utilaje moderne, lucrează de zor. Comandamentul local, ajutat de cetățeni, de militari, de gărzile patriotice, de elevi, de săteni din împrejurimile orașului a luat măsuri organizatorice corespunzătoare pentru înlăturarea grabnică a urmărilor catastrofale ale cutremurului.

Drumul spre București pare mai lung. Farurile mașinilor dezvăluie, în noapte, camioane, autobasculante, furgonete, a căror încărcătură, purtată spre Zimnicea, Alexandria sau București, amintește de urgențele acestor zile: cărămizi, saci cu ciment, cherestea și alte materiale de construcție, lapte, pîine, ici și colo mașini ale salvării.

Alături de mine, ziaristul turc Oyuz Seren de la ziarul „Gunavdin” din Istanbul. Intrucît nu mai vorbește de multă vreme, îmi face impresia că moțâie, obosit de sutele de kilometri parcursi și de încărcătura dramatică, tragică, a celor văzute la Craiova și Zimnicea. Mă intrerupe din aceste gînduri: „Știi, Nicolae, cel mai mult m-au impresionat la voi oamenii, marea lor tărie sufletească, încrederea în viitor care este a lor și pe care nu le-o poate lua nimeni, nu le-o poate știrbi nici măcar acest cutremur puternic. În ce mă privește, nu mă îndoiesc nici o clipă că toate planurile de refacere vor fi realizate întocmai și că veți merge mai departe, voi serio clar aceasta în ziarul meu”.

În materialele transmise duminică din România, posturile de radio și televiziune, principalele ziare din diferite țări ale lumii, au continuat să relateze despre distrugerile cauzate de cutremur, despre munca poporului nostru pentru îndepărtarea urmărilor acestuia.

Trimisul special al agenției France Presse, relata:

„Bucureștii au început duminică să-și vindece rănile. Ajutoarele se organizează în cel mai mare calm și în cea mai perfectă disciplină. Toată noaptea, la lumina puternicelor reflectoare, forțele de salvare au sondat tone de moloz în căutarea de supraviețuitori. În același timp, zeci de buldozere și excavatoare scormonesc mereu în dărîmături. Toată dimineața, lumea a circulat pe străzi, însă fără să provoace dezordine, în mare liniște, respectînd semnele de disciplină difuzate de posturile naționale de radio și televiziune”. După ce informează despre măsurile eficiente de aprovizionare a populației cu cele necesare traiului normal, corespondentul AFP adaugă: „De altfel, imaginea pe care o oferă, în ansamblu, capitala României, duminică dimineața, nu se aseamăna deloc cu aceea a unui oraș lovit de cataclism. În principal, imobilele distruse

sînt situate în centrul oraşului, datînd dinaintea de 1940.

Operaţiunile de degajare se efectuează rapid. De asemenea, au fost organizate foarte rapid ajutoarele medicale. Începînd încă de sîmbătă dimineaţa, au fost instalate spitale de campanie în toate stadiioanele Capitalei şi în şcoli, pentru îngrijirea răniţilor.

Străbătînd duminică dimineaţa oraşul, oricine putea fi surprins de calmul şi disciplina locuitorilor, de organizarea metodică a ajutoarelor. Nici o aglomeraţie, nici o panică, nici o nervozitate nu au fost semnalate". Sub semnătura corespondentului său din Bucureşti, ziarul „Izvestia” scria: „Bucureştiul a suferit traume puternice. Autorităţile oraşeneşti au întreprins imediat acţiuni pentru alimentarea populaţiei cu apă, energie electrică şi gaze. Brigăzi special create au controlat starea clădirilor şi liniilor de comunicaţii. Serviciile medicale funcţionează ireproşabil. La Bucureşti, ca şi în alte localităţi din Republică, domneşte ordinea şi buna organizare". O ştire similară a fost publicată şi de ziarul „Vecerziaia Moskva”.

„În judeţul Buzău — scria agenţia Taniug — au fost sporite măsurile în vederea normalizării activităţii economice, comerciale şi a serviciilor publice. Conductele de apă sînt în curs de reparare, iar o parte din ele funcţionează deja, la fel ca şi reţeaua electrică. Circulaţia între toate localităţile din judeţul Buzău a fost restabilită, dar traficul feroviar este întrerupt în zona Buzău-Nehoias”.

Într-o telegramă transmisă duminică, agenţia vest-germană DPA informa: „Un grup format din opt persoane, oameni de ştiinţă şi tehnicieni de la Institutul de geofizică din Karlsruhe (R.F.G.) a plecat pentru mai multă vreme în Vrancea. Grupul va întreprinde în această zonă măsurători seismice, şi va căuta să depisteze din vreme eventuale creşteri ale activităţii terestre. Totodată, urmează să fie strîns material pentru viitoare aprecieri în legătură cu riscul unor eventuale cutremure”.

Duminică, corespondentul agenţiei Reuter scria, din Bucureşti: „Unda distrugătoare a cutremurului a străbătut şase din cele aproape 40 de judeţe ale României, împreună cu capitala. La Bucureşti, o oficialitate a forţelor de salvare a declarat că se aşteaptă ca cifrele privind distrugerile să crească pe măsură ce detaşamentele de lucru degajează terenul de munţi de moloz. În Capitală, corespondentul Reuter, Michael Mockley, a văzut militari cum seoteau cadavre de bărbaţi şi femei de sub munţii de moloz...”

La 6 martie, uzinele afectate de cutremur au fost vizitate de preşedintele Nicolae Ceauşescu. Au fost vizitate, de asemenea «şi alte locuri». Agenţia DPA: Cutremurul din România a lăsat fără locuinţă mii de cetăţeni ai Capitalei. Începînd de duminică, s-a trecut la mutarea locuitorilor din casele puternic afectate, devenitor nesigure.

Duminică, prin Bucureştiul care miroase puternic a praf, cutreiera o mulţime imensă de oameni cu boccele şi sacoşe, cei mai mulţi făcuţi, multe femei cu ochii plini de lacrimi.

Şeful partidului şi al statului, Nicolae Ceauşescu, s-a întors înainte de termen din călătoria efectuată în Africa, în dimineaţa imediat următoare după catastrofă. În cadrul unei vizite prin oraş, el a luat parte de mai multe ori la lucrările de salvare”.

Agencia „United Press International”, într-o telegramă de presă transmisă duminică, informa: „România luptă dureros pentru a se refăce de pe urma cutremurului”.

Agentia TASS: „La Bucureşti continuă eforturile de înlăturare a urmărilor cutremurului. Comisii de specialişti verifică starea clădirilor, iau măsuri pentru evacuarea familiilor în primejdie. Cei rămaşi provizoriu fără adăpost sînt cazaţi în cămine şi noile blocuri de locuinţe. Munca patriotică a mii şi mii de oameni, măsurile concrete şi energice adoptate au permis să se restabilească aproape complet aprovizionarea populaţiei Capitalei şi a întreprinderilor industriale cu apă, energie electrică şi gaze naturale”.

Presa albaneză de duminică a publicat ample relatări despre puternicul cutremur de pămînt din România, despre eroismul cu care locuitorii din zonele afectate, în tregul popor român, în frunte cu comunistii, acţionează pentru lichidarea urmărilor calamităţii.

Informînd despre pagubele imense provocate de cutremur în capitală şi în numeroase localităţi din provincie, agenţia France Presse scria duminică, 6 martie:

„Ca prin miracol, Complexul petrochimic de la Ploieşti nu a înregistrat pagube decît de mică importanţă. Trimisul special al AFP, care a vizitat duminică după-amiază acest oraş, a constatat că rafinăria şi uzinele din apropierea ei erau aproape intacte. Conductele petroliere şi calea ferată nu păreau să fi suferit avarii grave. De altfel, activitatea din acest centru economic, unul din cele mai importante ale României, a fost reluată duminică. Muncitorii, la care s-a făcut apel să lucreze la sfîrşitul acestei săptămîni, s-au prezentat la datorie”.

Correspondenții agenției ADN din Republica Democrată Germană transmiteau, duminică, din București :

„La 48 de ore după catastrofa seismică de vineri seara, oamenii muncii din România se află, în continuare, în toată una lupte pline de abnegație pentru salvarea vieților omenești, eliminarea serioselor pagube și asigurarea producției, circulației și aprovizionării. Acest lucru se manifestă deosebit în București, unde 32 de blocuri s-au prăbușit complet, iar alte 130 au fost grav avariate.

În aceste zile, echipe de șoc formate din militari, membri ai gărzilor patriotice și mulți alții, au ajutat la salvarea bărbaților, femeilor și copiilor îngropați sub mormanele de dărămături. Numărul victimelor în întreaga țară, care, în noaptea de sâmbătă, se ridica la aproape 600, a crescut considerabil. Numai în București numărul răniților a ajuns la 2.500. Lor le-a fost acordat tot sprijinul medical posibil în clinicile și spitalele de urgență, printre care și cele înființate în parcurile sportive „Dinamo” și „23 August”. Intregul personal medical lucrează în schimburi prelungite.

Peste tot, remarcă ziaristii din R.D.G., domnește o atmosferă de intrajutorare omenească și de angajament total în spiritul chemării adresate întregului popor român de conducerea de partid și de stat.

Pentru sute de mii de muncitori din întreaga țară, duminică a fost o zi normală de lucru. Prin aceasta, ei contribuie la diminuarea pagubelor aduse economiei naționale de cutremur”.

Agencia austriacă APA relatează, într-o știre transmisă duminică : „La Oficiul telefonic din Viena, datorită numeroaselor cereri de convorbiri cu România, timpul destinat pentru convorbiri particulare cu Bucureștiul și cu alte localități românești a trebuit limitat la 6 minute. Totuși, în ziua de duminică, 6 martie, ora 18,00 mai existau încă 108 cereri de convorbiri fulger și 311 cereri de convorbiri obișnuite. Se lucrează în permanență pe cele trei circuite disponibile. Cei care doresc convorbiri telefonice cu România sunt rugați să dea dovadă de înțelegere și să renunțe la reclamații din cauza aglomerației care presupune o perioadă mai lungă de așteptare”.

Correspondentul agenției Associated Press, Alexander Higgins, scria duminică, 6 martie :

„Potrivit Agenției Române de Presă Agerpres, numărul victimelor descoperite până în prezent este de 508. O vizită prin regiunea de sud a României, cea mai grav afectată de cutremurul care a înregistrat 7,2 grade pe scara Richter, a

dezvăluit pagube considerabile, dar se pare că majoritatea victimelor s-au înregistrat în București, unde 32 de clădiri — multe din ele blocuri de 7—8 etaje — s-au prăbușit.

De la sediul Comitetului orașenesc de partid Craiova pînă la casele țărănești din provincie, numeroase clădiri sînt grav avariate, în realitate, cu toate că semnele exterioare arătau distrugerii minore.

Președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat orașul Craiova în după-amiaza zilei de duminică și a declarat că partea centrală istorică a orașului va trebui restaurată. Guvernul a anunțat că a oferit, temporar, adăpost pentru un număr de peste 4.300 de oameni, chiar în noaptea cutremurului. În continuare, agenția a reprodus date din comunicatele postului de radio București privind asistența acordată populației sinistrate și ajutoarele sosite în Capitală din județele țării.

Relatînd despre vizitele efectuate, duminică, de tovarășul Nicolae Ceaușescu în diverse cartiere ale Capitalei, la Zimnicea, Alexandria, Turnu-Măgurele și Craiova agenția Taniug prezintă pe larg, într-un comentariu transmis duminică, daunele importante provocate de cutremur în aceste zone.

„Ceilalți membri ai Comitetului Politic Executiv — scrie agenția Taniug — vizitează alte regiuni sinistrate, unde examinează împreună cu conducerea locală, cu reprezentanții ai întreprinderilor și fabricilor, posibilitatea normalizării cât mai rapide a vieții și producției.

În timp ce în Capitala țării se acționează intens pentru salvarea persoanelor aflate încă sub dărămături, postul de radio București a transmis o știre încurajatoare. De sub dărămăturile cunoscutei cofetării „Scala” au fost scoase în viață o mamă cu fiica ei, iar de sub ruinele altei clădiri din aceeași zonă, o mamă cu unul din cei trei copii ai săi”.

Făcînd o scurtă trecere în revistă a situației de pe fronturile de muncă pentru normalizarea situației de după cutremur, agenția ADN subliniază faptul că „peste 100.000 de bucureșteni au participat duminică la înlăturarea urmărilor catastrofei”.

În numărul său de duminică, 6 martie, săptămînalul britanic de largă circulație „Sunday Telegraph” își informează pe larg cititorii despre „groaznicul cutremur de pămînt care a lovit România, unul din cele mai puternice fenomene seismice din Europa, care a distrus centrul Bucureștiului și a emis puternice unde de șoc resimțite din Italia și pînă în Rusia”. „Președintele Nicolae Ceaușescu — continuă ziarul — și-a scurtat vizita oficială în

Africa pentru a se întoarce acasă și a inspecta părțile cele mai rău lovite ale centrului orașului și ale suburbiilor din sud-estul Bucureștiului... O sarcină importantă este cazarea a mii de oameni rămași fără adăpost de pe urma cutremurului. Pe stradă, atmosfera era ca de sim-bătă după-amiază, aglomerată, doar cu deosebire ca foarte tristă. Oamenii priveau clădirile devastate în loc să se uite la vitrinele strălucitoare".

Cotidianul „Le Monde”, în numărul apărut duminică, înserează un amplu articol, intitulat: „Violent cutremur de pământ în România. Citeva sute de persoane victime ale seismului”, semnat de Yvonne Rebevol. În articol sînt înfățișate principalele date disponibile la acea dată despre efectele distrugătoare ale cutremurului și măsurile prompte, eficiente, organizate de conducerea de partid și de stat pentru ajutorarea victimelor și pentru normalizarea situației. „Dl Nicolae Ceaușescu, șeful statului român, s-a reîntors de urgență la București sîmbătă dimineața, anulînd înțrevederea pe care trebuia s-o aibă la 5 marile în Mallorca (Baleare) cu regele Spaniei, Juan Carlos, la sfîrșitul unei călătorii în Africa”.

Ziarul „To Vima” (Grecia), în numărul său din 6 martie, publică un amplu articol, pornind de la datele unor martori oculari ai cutremurului din România, intitulat: „20 de greci descriu prăpădul de la București”. Sînt reproduse declarații ale unor studenți greci care s-au întors la Atena, însoțite de două fotografii ale Agerpres. Apreciînd că fenomenul seismic care a lovit țara noastră la 4 martie a fost unul din cele mai puternice din acest secol, ziarul apreciază că distrugerile provocate de cutremur în noaptea de vineri „amintesc de imaginile dantesci”.

Ziarul danez „Politiken”, din 6 martie, publică două articole ample despre cutremurul din România, dintre care primul este intitulat sugestiv: „Casa zguduîtă de cutremur. Un danez a trăit drama în centrul Bucureștiului”, semnat de Per Dabelsten. Celălalt articol poartă titlul „Cutremurul: podeaua a dispărut”. În primul articol, un inginer danez, aflat în interes de serviciu în țara noastră, descrie momentele de spaimă pe care le-a trăit în timpul cutremurului, notînd că „în ciuda catastrofei, în oraș nu a domnit panică”. Al doilea articol arată că „potrivit seismologilor, este vorba de cel mai puternic cutremur din Europa din 1940 încoace. Guvernul român a instituit imediat starea de necesitate, iar președintele Nicolae Ceaușescu și-a întrerupt călătoria pe care o efectua în Africa. Amplasarea acțiunilor întreprinse de guvern și tonul solemn al

comunicatelor oficiale ilustrează gravitatea catastrofei”.

Ziarul „International Herald Tribune”, într-o amplă corespondență din București, semnată de Malcolm Brown, sub titlul „Cutremurul din România a provocat pagube serioase, nota: „Echipele de salvare formate din civili și militari muncesc cu abnegație pentru a îndepărta urmările seismului care a lovit Capitala. Cutremurul care a zguduît aproape întreaga Europă în noaptea de vineri a provocat la București pagube mai mari decît oriunde în România sau în Europa răsăriteană”. Ziarul suedez „Dagens Nyheter” din 6 martie publică articolele: „Orașul petrolului grav distrus” și „Europa de est zguduîtă de cutremur. Orașe în ruine”. În aceste articole citim, între altele: „Se estimează că seismul catastrofal care s-a produs vineri seara la București a făcut mii de morți și răniți. Centrul violentului cutremur s-a aflat dincolo de orașul Ploiești. Orașul este cel mai mare centru petrolifer din Europa, cu excepția Uniunii Sovietice. Părți ale orașului București și ale altor orașe au fost reduse la ruine. Ambasada suedeză din București a fost grav avariata de cutremur. Clădirea este amenințată să se prăbușească și nimeni nu are voie să intre. Și Ambasada americană a fost grav avariata. Sîmbătă, centrul Bucureștiului arăta ca un morman de dărîmături. Cutremurul a făcut ca pămîntul să se zguduie de la Moscova la Roma”. Articolele sînt însoțite de harta țării noastre și de fotografii care prezintă pe tovarășul Nicolae Ceaușescu vizitînd cartiere sinistrate din București.

Într-un amplu reportaj din București, corespondentul ziarului „Frankfurter Rundschau”, Harry Schleicher, notează, între altele, imaginea pe care o oferă centrul Bucureștiului văzut de la unul din etajele hotelului „Intercontinental”. „Butdozerele au lucrat, în acea duminică însoțită, într-un oraș care, privit din perspectiva balconului de la etajul nouă, i-ar apărea oarecum intact observatorului neavizat. Dar însuși valul de oameni care se mișcă pe străzi pentru cumpărături sau pentru a vedea pagubele produse de cutremur îi amintesc numaidecît că nu este o duminică obișnuită. Mașinile salvării mai treceau încă în plină viteză pe străzile Bucureștiului, lăsînd în urma lor urletul sirenelor”. În corespondența sa, Harry Schleicher vorbește pe larg despre „lucrările organizate pentru normalizarea treptată a vieții în București, lucrări a căror conducere a preluat-o personal președintele Nicolae Ceaușescu, imediat după întoarcerea sa din călătoria în Africa”.

Trimiși marilor agenții internaționale de presă, ai posturilor de radio și televiziune din diferite țări, ai unor ziare și reviste de pe toate continentele își informează cititorii că duminică, 6 martie, la București au avut loc un mare număr de ceremonii funerare, în cadrul cărora au fost inmormintate victime ale marelui cutremur de pământ din România. Într-o relatare din București, corespondentul agenției Reuter notează: „Mulți dintre cei uciși în timpul cutremurului sînt inmormintiți în diferite cimitire, între care Ghencea-militar și civil — dar la Morgă se mai află mulți morți neidentificați”.

Ziarul iugoslav „Vecerni List” din Zagreb scrie într-o corespondență a trimisului său special la București:

„Bucureștiul oferă imaginea imensei puteri și capacități a omului de a se opune stihiei naturii. Pe fețele oamenilor se citește hotărîrea de a sfida calamitatea și mîndria că au puterea de a i se opune. Ar trebui repetat de nenumărate ori: acest calm este de admirat”.

*

Din primele ore de după declanșarea cutremurului de pământ și pînă luni, șapte martie, în țara noastră au sosit peste 300 de ziaristi străini, trimiși speciali de organele de presă din diferite țări pentru a relata despre consecințele cutremurului. La aceștia se adaugă cele câteva zeci de corespondenți străini acreditați permanent în țara noastră. Biroul de legătură cu corespondenții străini aflați în țara noastră, instalat ad-hoc într-o cameră a hotelului „Intercontinental”, abia mai prididește să facă față zecilor și zecilor de probleme, din cele mai variate, ridicate de mulțimea reporterilor, fotoreporterilor, ziaristilor, comentatorilor, conducătorilor de publicații. Plouă literalmente cu întrebări de tot felul, începînd de la cereri de comunicate recente privind numărul victimelor și evaluarea pagubelor, pînă la adrese de ziare, reviste și personalități românești care sînt dispuse să dea interviuri, de la informații tehnice privind modul de transmitere sau procurarea fotografiilor legate de cutremur, la propuneri de itinerarii cu localități sinistrate. O altă serie de întrebări se referă la evoluția lucrărilor de salvare a eventualelor supraviețuitori pe șantierele de lucru de la principalele imobile dărîmate, date biografice despre persoanele salvate, spitalele la care au fost internate, posibilitatea de a lua interviuri și cite altele.

Un grup compact de fotoreporteri și ziaristi coboară cu fețe grave, triste, dintr-un microbuz, oprit în fața hotelului.

Nu-i întrebă nimeni despre motivul pentru care au fețele mîhnite. El este cunoscut: au făcut o vizită la Institutul medico-legal sau au filmat, au luat interviuri rudelor celor înhumați în cimitirele bucureștene.

În contrast cu ei, într-un colț, un ziarist japonez, dintre cei mai dinamici din întregul grup, așează un zimbet obosit. „Sînt bucuros. Am obținut un interviu în exclusivitate de la unul din supraviețuitorii de la blocul Scala și de la medicul care îl îngrijește, la Spitalul Militar. Medicul, un colonel, a fost foarte simpatic și amabil”. Într-o altă parte a holului mare al hotelului, un alt grup de ziaristi, de diferite naționalități, își împărtășesc reciproc impresiile, fac schimb de informații gazetărești, își iau note în pripă. La sfîrșit, se organizează: „Noi doi mergem pe șantierul de la blocul „Continental”, voi la „Scala”, iar voi la „Casata”. Ne vedem aici peste două ore”.

Luni are loc o vizită de documentare pentru ziaristii străini în orașul Ploiești și în alte localități din județul Prahova, puternic afectate de fenomenul seismic.

Sînt vizitate orașul Ploiești, unele întreprinderi mai grav avariate din acest centru petrolier, din Plopeni, Vălenii de Munte, Valca Călugărească. Reprezentanții organelor locale de partid și de stat, cu fețele obosite de zilele și nopțile de nesomn, îi înconjoară cu atenție și solici-tudine pe ziaristii străini, răspund cu amabilitate și înaltă competență la întrebările privind dezvoltarea economică a județului, pagubele provocate de seism, măsurile adoptate, planurile de viitor. Prelutindenii — mari pagube aduse clădirilor, cetățenilor, avutului obștesc, dar, concomitent o amplă mobilizare de forțe — militari, membri ai gărzilor patriotice, muncitori, studenții, elevii, pensionari — pentru îndepărtarea dărîmăturilor, pentru aprovizionarea populației, pentru repararea clădirilor, a instalațiilor industriale.

În cîteva rînduri, pe deasupra locurilor vizitate de ziaristii străini în călătoria lor de documentare în județul Prahova, se zărește silueta zveltă a unui elicopter. Ziaristii străini sînt informați că la bordul său se află șeful statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care vizitează pe rînd zonele afectate de cutremur din acest județ. Sosiți în unele localități la puțin timp după aceste vizite ale președintelui Nicolae Ceaușescu, trimiși ziarelor străine au posibilitatea, odată în plus, să constate nemijlocit efectul tonifiant pe care îl are grija purtată de secretarul general al partidului față de oameni, față de trebu-rile țării în aceste momente grele.

(Nicolae Chilia)

7 MARTIE 1977

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În dimineața zilei de 7 martie a.e., Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. s-a întrunit din nou, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, într-o ședință de lucru operativă, pentru a examina desfășurarea activității din Capitală și din țară consacrată înlăturării urmărilor cutremurului și normalizării activității economico-sociale și pentru a stabili măsurile urgente ce se impun luate în continuare, precum și modul în care trebuie acționat pentru reîntrarea în normal a întregii vieți publice.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că, în urma criticilor și observațiilor făcute în cursul zilei de duminică de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a indicațiilor date de secretarul general al partidului la fața locului și în ședințe de lucru cu factorii de răspundere din Capitală, organizarea și desfășurarea muncii comandamentelor și formațiunilor angajate în această vastă activitate din București se desfășoară în mod corespunzător, bine organizat și cu rezultate satisfăcătoare.

La operațiunile de degajare a ruinelor, de salvare a supraviețuitorilor, la eforturile de repunere în funcțiune a unităților economice și a instituțiilor afectate, precum și la restabilirea funcționării normale a rețelelor edilitare lucrează zi și noapte, cu dăruire, curaj și abnegație, un mare număr de oameni ai muncii, formațiuni ale gărzilor patriotice, unități ale forțelor noastre armate și ale Ministerului de Interne, personal sanitar, specialiști, studenți și elevi, într-o atmosferă de ordine, disciplină și eficiență. Sint concentrate puternice mijloace tehnice de lucru, care permit rezolvarea problemelor dificile pe care le pune această muncă grea. Ritmul mai lent de degajare a unor clădiri dărmate se datorește atenției cu care se lucrează pentru salvarea eventualilor supraviețuitori aflați sub dărîmături, preocupare confirmată de însuși faptul că în cursul zilei și nopții trecute s-a reușit eliberarea de sub ruine a unor persoane în viață.

Și în alte localități din țară, lovite de cutremur, activitatea de normalizare se desfășoară în bune condiții, asigurându-se

îngrijirile necesare sinistraților, organizându-se cazarea celor rămași fără adăpost, depunându-se eforturi încordate pentru repunerea în funcțiune a unităților economice avariate, pentru derularea fără întreruperi a întregului proces al producției materiale și buna funcționare a vieții sociale.

Atît în Capitală, cît și în restul țării sint mobilizate forțe și mijloace suficiente pentru reîntrarea completă în normal, în cel mai scurt timp, atît a activității economice, cît și a vieții cetățenilor, pentru restabilirea stării de lucru normale în toate sferile și compartimentele societății.

Comitetul Politic Executiv a hotărît ca pe primul plan să stea în continuare intensificarea operațiunilor de salvare a eventualilor supraviețuitori ce se află sub dărîmături, precum și pentru încheierea lucrărilor de degajare a ruinelor marilor clădiri prăbușite în Capitală. Odată încheiată această operațiune, se va trece la reconstrucția treptată a blocurilor și locuințelor prăbușite, precum și la repararea și consolidarea imobilelor avariate de cutremur.

Comitetul Politic Executiv atrage atenția asupra necesității desfășurării, cu maximum de seriozitate, responsabilitate civică și competență profesională, a activității echipelor care evaluează gravitatea avariilor locuințelor afectate de cutremur, precum și a acțiunii de evacuare a locatarilor unor clădiri, evitîndu-se orice tendințe de apreciere pripită și exagerată, orice manifestări panicarde. Este interzisă evacuarea populației din clădiri care prezintă avarii mărunte, fisuri superficiale în ziduri, alte deteriorări neesențiale — criteriul principal de apreciere trebuind să fie peste tot starea în care se găsește structura de rezistență a clădirilor și care poate fi stabilită numai printr-o investigație atentă, de specialitate. În legătură cu aceasta s-a stabilit ca expertiza să o poată face numai comisii centrale autorizate, care prezintă garanția unor concluzii obiective și responsabile. În locuințele mici care prezintă deteriorări ce nu afectează structura de rezistență este necesar să se treacă la efectuarea rapidă de reparații, chiar de către cetățeni, astfel încît acestea să fie locuite în continuare, împiedicîndu-se totodată accentuarea degradării. Același lucru este valabil și pentru clădirile publice. În clădirile avariate parțial — fie că sint sedii de instituții, localuri de întreprinderi sau locuințe — evacuările se vor face numai în aripile sau porțiunile grav lovite, în rest viața și activitatea urmînd să-și continue cursul normal. Chiar în

blocurile și locuințele care, pe bază de aviz special, urmează a fi evacuate și, ulterior, reparate și consolidate nu este necesar să se scoată din apartamentele mobilierul și alte bunuri ale cetățenilor — aceasta urmînd să se facă treptat, pe măsura desfășurării activității de reconstrucție.

Comitetul Politic Executiv cheamă populația Capitalei, ca și a celorlalte localități lovite de cutremur, să dea dovadă de calm și liniște, să nu producă nici un fel de dezordine și perturbații, să combată orice psihoză și de panică, nejustificată, să manifeste deplină încredere în măsurile ferme pe care le iau organele de partid și de stat într-un spirit de organizare și ordine deplină.

În ce privește acțiunea de demolare a clădirilor grav avariate de cutremur, aceasta se va face ulterior, în cadrul activității normale desfășurate de organizațiile de construcții și în cadrul planului general de sistematizare a Capitalei și a celorlalte localități.

Comitetul Politic Executiv apreciază că activitatea de aprovizionare a cetățenilor din Capitală și celelalte localități afectate de cutremur, ca de altfel în întreaga țară, se desfășoară în bune condiții și subliniază din nou că există toate posibilitățile și sînt luate toate măsurile pentru satisfacerea, în mod corespunzător, a nevoilor de consum ale populației.

Comitetul Politic Executiv apreciază că în Capitală se desfășoară în bune condiții lucrările de verificare a întregii rețele de gaze, apă și termoficare și se acționează pentru înlăturarea, în timpul cel mai scurt, a tuturor avariilor și defectiunilor provocate de cutremur. Odată încheiată această operațiune și pe măsură ce se va asigura securitatea deplină a acestor rețele edilitare, se va proceda, cît mai curînd cu putință, sub supraveghere atentă, la restabilirea alimentării cu gaze și apă caldă a locuințelor cetățenilor.

În ce privește întreprinderile economice, ministerele, instituțiile de orice fel, este necesar ca activitatea acestora să nu sufere nici o stagnare sau perturbare, asigurîndu-se prezența la lucru a întregului personal, buna funcționare a producției, îndeplinirea riguroasă a sarcinilor, inclusiv participarea membrilor colectivelor respective la înlăturarea urmărilor cutremurului în propriile unități și instituții. Consiliile populare, organele și organizațiile de partid să mobilizeze toate forțele, organizînd participarea oamenilor muncii în orele libere la acțiunea de curățire a străzilor și localităților, la lichidarea urmelor cutremurului.

Totodată, Comitetul Politic Executiv a indicat ca, începînd din ziua de 8 martie, atît în București, cît și în restul țării, întreaga rețea de învățămînt să-și reia activitatea, luîndu-se toate măsurile pentru buna funcționare atît a școlilor generale, liceelor și școlilor profesionale, cît și a instituțiilor de învățămînt superior. Nici o școală, în nici o localitate, să nu stagneze activitatea. Chiar în cazurile în care unele localuri de învățămînt au fost deteriorate, școlile și institutele respective trebuie să-și reia activitatea în clădirile altor unități similare, organizîndu-se procesul instructiv în mai multe schimburi. În mod operativ vor fi puse la dispoziția studenților căminele folosite temporar pentru cazarea unor sinistrați.

Comitetul Politic Executiv își exprimă încrederea deplină că toți oamenii muncii, indiferent în ce domenii își desfășoară activitatea, toți cetățenii patriei vor contribui din toate puterile la normalizarea activității economico-sociale, vor fi prezenți la locurile lor de muncă, dînd dovadă în continuare de înalt spirit de răspundere, patriotie, civic, de simț gospodăresc, precum și de atitudine de solidaritate și întrajutorare tovarășească, vor face totul pentru ca viața patriei noastre să se restabilească integral, pentru ca peste tot să domnească o atmosferă de muncă disciplinată, plină de abnegație, pentru realizarea marilor obiective ale dezvoltării noastre economico-sociale, ale planului cincinal, de care depînd progresul societății noastre, bunăstarea și fericirea întregului popor.

● DIN CRONICA ZILEI

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, s-a aflat din nou în mijlocul cetățenilor în zonele greu lovite de cutremur ale Capitalei, examinînd progresele înregistrate în munca echipelor de intervenții și modul în care se desfășoară lucrările de degajare a ruinelor (strada Lizeanu, Tudor Arghezi, Piața Rosetti, Bulevardul Republicii, strada Ion Ghica, strada Brezoianu, Calea Victoriei, Bulevardul Magheru, strada Nikos Beloiannis).

În aceste puncte, devenite șantiere ale solidarității umane, ale bărbăției și curajului, s-a constatat că se lucrează cu calm și tenacitate mai ales în zonele unde există șansa de a găsi supraviețuitori. Sînt aduse la cunoștința secretarului general momente de mare emoție, cînd au fost

scoși de sub dărămături mai mulți supraviețuitori. Tovarășul Nicolae Ceaușescu felicita din inimă pe membrii echipelor de intervenții, cerându-le totodată să nu abandoneze căutările nici chiar în situațiile aparent lipsite de speranță.

„Faceți orice pentru a-l salva!” a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, aflat la șantierul din strada Tudor Arghezi, unde s-a luat legătura cu un supraviețuitor. O oră mai târziu, ordinul era îndeplinit. Pretutindeni unde s-a oprit în această dimineață, tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat pe o idee — ideea de a se face tot ceea ce este omenește posibil pentru a salva viețile omenești. Este prima urgență. Secretarul general a cerut să se treacă de îndată la spargerea zidurilor planșelor, să se facă breșe pornind de la blocurile învecinate, pentru a se pătrunde în cavățile unde s-ar putea adăposti oameni vii. Trebuie evitate, arăta secretarul general, folosirea mașinilor și utilajelor care produc trepidații, zgomotele puternice care ar putea stârni avalanșe de moloz sau surparea ruinelor peste subsoluri.

*

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat cu asprime faptul că o serie de echipe însărcinate cu evaluarea stricăciunilor provocate de cutremur imobilelor au fost formate din oameni neкомпetenți, care au făcut o muncă superficială, birocratică, luând drept avarii grave fisuri neînsemnate, crăpături la pereți neportanți. Combătind această tendință, care generează teamă și părăsirea locuințelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ca aceste echipe să fie formate din oameni de specialitate, care să ia hotărâri pe baza unor evaluări corecte.

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul cetățenilor Capitalei a reprezentat un îndemn mobilizator, încredere în depășirea momentelor grele. După vizita în Capitală, secretarul general al partidului a plecat în alte zone afectate de cutremur din județele apropiate Capitalei.

Ora 12,00

La bordul unui elicopter, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășii Nicolae Giosan și Ștefan Andrei, a sosit în orașul Ploeni din județul Prahova, localitate greu lovită de seism. A fost vizitat locul unde s-a prăbușit căminul de nefamiliști al Uzinei din Ploeni. Gazdele au informat despre modul în care s-a acționat în noaptea cutremurului, despre măsurile de salvare a vieților omenești și de înlăturare a urmelor dezastrului. S-au luat

măsuri pentru adăpostirea sinistralilor și buna aprovizionare a populației din oraș. S-a mai raportat că producția a reînceput înainte de termenele propuse. În timpul vizitei în unitățile din localitate, secretarul general a subliniat că încă o dată se dovedește viabilitatea construcțiilor ușoare și rezistente. A dat indicații ca acțiunea de înlăturare a urmărilor cutremurului să se desfășoare în paralel cu lucrările de reparații. Vizita a continuat la PLOIEȘTI. Aici au fost examinate, împreună cu edilii orașului, blocurile din cartierul Ploiești-Vest, care au suferit grave avarii. S-a constatat că acestea se datorează soluțiilor nepractice de proiectare și construcție, care nu au asigurat o structură de rezistență solidă. Secretarul general a cerut ca, în acest caz, dezafectarea să se facă cu grijă, pentru recuperarea tuturor materialelor ce mai pot fi folosite în reconstrucția clădirilor. Totodată, a cerut o investigare atentă de specialitate a structurilor de rezistență a celorlalte clădiri mai puțin avariate și găsirea rapidă a soluțiilor de consolidare.

„Vom participa cu toții la refacerea locuințelor, vrem să revenim în acest frumos cartier” — au declarat mulți ploieșteni, veniți în întâmpinarea secretarului general.

TELEAJEN

În această localitate, secretarul general al partidului s-a oprit la Combinatul petrochimic, care a fost grav afectat de seism, întrerupându-și activitatea în noaptea din 4 martie. Se raportează despre pierderile considerabile pricinuite de cutremur și despre eforturile oamenilor muncii, care au intervenit cu promptitudine pentru reluarea activității productive. Remarcând, pe parcursul vizitei în combinat, că instalațiile în aer liber au fost mai puțin afectate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut cadrelor de conducere și specialiștilor să adopte pe larg astfel de soluții în viitor. Oamenii combinatului l-au asigurat pe secretarul general că vor învinge dificultățile și că vor repune grabnic în funcțiune toate instalațiile avariate, pentru recuperarea în două luni a întregii producții pierdute.

VALEA CALUGAREASCA

Se vizitează Combinatul de îngrășăminte chimice, unde a fost distrusă instalația de acid sulfuric — sursa principală de materii prime a acestei unități producătoare de îngrășăminte fosfatice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat măsurile de deblocare a uriașelor mormane de fier și faptul

că oamenii combinatului nu au așteptat repararea fabricii de acid sulfuric. Ei au reluat activitatea productivă, solicitând materia primă necesară de la alte întreprinderi.

„Trebuie să luați măsuri ca cel mai târziu cu prilejul aniversării Independenței, să puteți raporta că instalația funcționează” — a apreciat secretarul general al partidului.

BUZĂU

Insoțit de tovarășii Ștefan Andrei și Nicolae Giosan, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat municipiul Buzău și câteva unități industriale din raza orașului. Datele înfățișate de organele locale de partid oferă o imagine dureroasă a importanțelor prejudicii aduse de seism. Secretarul general a făcut și aici o analiză atentă a situației create de cutremur și a stabilit măsurile ce se impun în continuare pentru depășirea consecințelor grave ale mișcărilor tectonice din noaptea de 4 martie. Oamenii muncii buzoieni au raportat că, în prezent, toate unitățile industriale lucrează cu întreaga capacitate, iar lucrările campaniei agricole de primăvară decurg în bune condițiuni. Străbătând arterele orașului, secretarul general a cerut ca și aici specialiștii să verifice cu atenție casa cu casă și stradă cu stradă, pentru a stabili imobilele grav avariate, pentru a hotărî demolarea lor, și, în locul acestora, construirea de blocuri noi. „Această acțiune trebuie strins corelată cu prevederile schiței de sistematizare a orașului”.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mai vizitat, pe platforma industrială a orașului Buzău, fabrica „Textila” (care producea, la ora vizitei, din plin) și întreprinderea de sirmă și produse sirmoase. Muncitorii au raportat și aici că se fac eforturi susținute, în schimburi prelungite, pentru recuperarea producției pierdute în noaptea cutremurului.

Revenind în Capitală, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiti de tovarășii Ștefan Andrei și Ion Coman, s-au aflat din nou în mijlocul cetățenilor din zonele greu lovite de cutremur. S-a constatat că eforturile depuse au dus, în unele puncte principale calamitate, la încheierea, în linii generale, a acțiunilor de salvare. Cu toate acestea, secretarul general a atras atenția să se manifeste o grijă și mai mare pentru a salva alți posibili supraviețuitori, făcându-se totul pentru orice scinteie de viață.

• instantanee

64

UN MILITAR, unul din nenumărații eroi ce acționează în aceste zile, aude un geamăt sub ruinele blocului „Continental”. La o comandă, cupele excavatoarelor încremenesc, se încetează orice altă activitate, pentru a fi percepute cu fidelitate sunetele de sub dărîmături; plăci de beton sint date la o parte cu infinită grijă, pentru a se evita orice surpare: un firicel de voce răzbate iar spre viață, în ochii militarilor ce robotesc în preajmă apar lacrimi, satisfacția de a-ți vedea munca, orele de nesomn, împlinite. O minuță străpunge stratul de moloz, și peste câteva clipe ostașii scot la lumină o fetiță. E ghemuită, a rămas în poziția în care a stat 62 de ore, din clipa sinistrului, și pînă la acest 11.30 din ziua de 7 martie.

Nu poate suporta lumina, dar reușește să rostească:

— Mă cheamă Gabriela...

Un bărbat din cei aflați în imediată apropiere izbucnește:

— E fata mea, e fetița mea Gabriela!

Inginerul Cornel Corduncanu plînge. De data aceasta de bucurie, după ce trei zile și trei nopți și-a frînt mîinile în preajma ruinelor. În momentul cutremurului se afla în blocul „Leonida”, acolo unde e sediul TFNC, unde lucrează. A coborît în stradă, și cînd a văzut „Casata” prăbușită, a înghețat. Acasă avea soția, trei copii. Într-o fugă a străbătut bulevardul, mereu mai îngrozit de blocurile ce le vedea năruite. Disperarea și speranța se innodau în el, dar totul s-a terminat în fața priveștiții ruinelor fostului bloc Continental. Sub acele ruine, sub care viața nu părea să mai poată pulsa, îi erau toți cei patru ai săi. Trei zile și trei nopți a sperat. Trei zile și nopți în care a albit, dar nu a conținit să aștepte.

Trei zile și trei nopți în care, nu o ascunde, i-a dat tircoale chiar și gîndul sinuciderii. Dar iată, acum o regăsește pe Gabriela, pe fetița lui dragă.

Gabriela și Cornel Corduncanu s-au regăsit, trăiesc de acum unul pentru celălalt. În acel 7 martie, de bucurie, au plîns dimpreună cu Cornel Corduncanu și toți elevii clasei I a școlii nr. 71 unde învață și unde va învăța în continuare Gabriela...

(Sorin Satmari)

65

ȘI A FOST ZIUA A TREIA. Lucrând ani de zile la aproximativ 100 de metri de cofetăria Scala, mă număr printre bucureștenii care o știau ca pe propria lor cameră. Zeci de prăjituri, de înghețate și de siropuri, vara, într-un cuvânt, o amintire, senzorială, dulce.

Luni 7 martie 1977. Mă aflu printre cei 20—30 de oameni cocoțați pe colina de dărîmături de pe locul blocului fostei cofetării. Pentru că au trecut peste două zile de la seism, pot spune că gândurile mi s-au așezat într-o relativă ordine în minte, înțeleg adică lucrurile așa cum s-au petrecut și am, firește, reacțiile obișnuite ale bucureșteanului peste care a trecut cutremurul nelovindu-l în ființa sa fizică, ci doar în conștiință.

La Scala, 44 de ore s-a crezut că totul e mort. Nici o mișcare, nici o voce, nici un sunet. Scoaterea la viață, cu o scară înaintea, duminică, a două femei, a aprins, puternică, speranța salvatorilor care lucrează între dărîmăturile de aici. Speranță întemeiată. În zorii zilei de luni, de undeva, de sub pământ, parcă din altă lume, s-a auzit un fel de murmur.

Apoi murmurul a fost identificat a fi o voce omenească.

Apoi vocea, au sesizat salvatorii, s-a dovedit a fi a unei femei.

Cine era femeia?

Unde era femeia?

Cum se putea ajunge la ea?

Prin găuri practicate în diferite locuri ale dealului de dărîmături și prin „plonjoane” în tot felul de culoare săpate cu unelte și cu mâinile, salvatorii s-au apropiat tot mai mult de voce. Au aflat cum o cheamă, cine e, în ce stare se află. Era Floarea Iordache, muncitoare la Scala, surprinsă de cutremur în clipa în care spăla conștiințios farfurile pe care erau serviți clienții în cofetărie. Spunea că e sănătoasă, dar că e blocată între dărîmături și că lingă ea se află o altă muncitoare, moartă. Problema — prima problemă a salvatorilor — era să stabilească unde se află exact situată în spațiu, în subsolul în care se prăbușise parterul de la Scala, femeia Floarea Iordache.

Era încă dimineață cînd în această zonă distrusă a sosit tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți conducători de partid și de stat. Președintelui țării i s-a raportat că la Scala a mai fost descoperit un om viu, o femeie. Un caporal a strigat-o pe Florica. S-a auzit, slab, un răspuns.

— Vedeți, trăiește, tovarășe comandant suprem, a spus caporalul.

Emoționat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit clar, uitîndu-se în ochii celor din jurul său.

— Trebuie s-o salvați cu orice preț pe această femeie! Trebuie încercate toate soluțiile pentru scoaterea ei de sub dărîmături!

Președintelui țării i s-a comunicat că până atunci fuseseră încercate vreo șapte soluții de a ajunge la femeie, dar nici una nu dăduse rezultate.

— De ce nu încercați și prin subsolul neafectat? — a întrebat tovarășul Nicolae Ceaușescu, intrînd el însuși pe acolo și făcîndu-și apoi loc printre dărîmături spre locul de unde se auzea vocea femeii.

S-a încercat o nouă soluție. Colonelul Gh. Buzatu și un inginer tînăr, care încremenise parcă lingă intrările „forate” zadarnic în dealul de moloz, au intrat pentru a nu știi cîta oară într-o galerie săpată sub dărîmături. Acolo și-au dat seama de următoarele: Florica Iordache se afla blocată între două planșeuri; cel de deasupra, asupra căruia se presupunea la un moment dat că s-ar putea acționa, nu putea fi perforat decît cu mașina, ceea ce ar fi pus în pericol, prin dislocarea cărămizilor, poate și a unor pereți, nu numai viața Floricai Iordache, ci și pe aceea a soldaților angajați în acțiunea de salvare.

— M-am uitat la colonelul Buzatu, îmi mărturisește inginerul al cărui nume nu-l scriu pe această pagină pentru că m-a rugat să nu i-l pomenesc („sînt unii care au făcut lucruri de 20 de ori mai importante ca mine și numele lor n-a apărut în nici un colțisor de ziar”) și am simțit că ne dau la amîndoi lacrimile. Florica trăia, dar față de ce vedeam noi acolo părea condamnată. „Mișcăm ceva, mor oamenii!” — i-am spus colonelului Buzatu. A dat din cap afirmativ. Asta era și părerea lui. Ce să facem? — ne întrebam. Trebuie să existe totuși o cale. Dar calea aceea trebuia găsită cît mai curînd. Orice minute de întîrziere puteau fi fatale.

A urmat un nou plonjon în adînc al colonelului Buzatu. Ajuns foarte aproape de Florica, colonelul căuta să-i ridice moralul. A dat chiar mina cu ea printr-o gaură a planșeului. Florica i-a dat portmoneul cu 30 de lei și cu actele și cu ceasul său, și au avut următorul dialog.

— Ce face dom' Petrescu, tovarășe colonel?

— Bine, dragă, e sănătos! (n.n. — Petrescu, responsabilul cofetăriei, murise de vineri noaptea).

— Dar Elena, tovarășe colonel?

— E bine și ea, dragă, te așteaptă. (Ulterior, colonelul Buzatu mi-a mărturisit că nici nu auzise de cele două nume, dar răspunsese mecanic, ca s-o liniștească pe Florica).

— Și ia zi, cum te simți tu acolo, Florico? Ai aer?

☉ *sublinieri*

SETEA NOASTRĂ

*Era pe seară cînd munca se-ntorcea
Cu sudoarea dogorînd pe frunte,
Cînd liniștea coboară în verdea
Peste grijile uitate și mărunte.*

*Și deodată au orbit stelele toate,
Lumina a gemut din rădăcini.
Năuc umbla pămîntu-mpins din spate
De haite nemiloase de rechini.*

*Au înghețat cuvintele în gură,
Vechi drumuri și-au ieșit din rost.
Urgia a-ntrecut orice măsură
Și visuri au rămas fără-adăpost.*

*Am crezut că se topește lumea,
Clipa-nmurmurea cu stourile trase.
Creștea întoarsă peste noi minunea
Și moartea colinda prin case.*

*Sub cărămizi a plîns atîta singe
Și lacrimi cît o ploaie au tot curs.
Vedeam pămîntu-n două cum se frînge
Și cerul cum o ia singur în sus.*

*Percții sfirtecași țipau și ei de groază,
Ferestre se-necau în plîns.
Și totuși mii de ochi erau de pază
Sub zgura infinitului aprins.*

*Nimic din setea noastră de-a rămîne
Nu s-a clintit. Și doru-i încă viu.
Am scos și umbra-ntreagă din ruine
Iar zboru-și poartă seva ca un rîu.*

Valeriu Bucuroiu

— Sînt bine, tovarășe colonel. Mă strînge o scîndură, care mi-a înțepenit picioarele, dar sînt întregă. Aer am de la un canal care-i sub mine. Încercați însă să mă scoateți cît mai iute de aici, că nu mai pot s-o suport pe moartă. (Era muncitoarea Constanța Cioabă care, spălînd și ea alături de Florica, fusese lovită în plin de prăbușirea unui zid, murînd în cîteva minute.)

— Cutremurător era faptul, îmi spune inginerul, că prin canalul prin care intra aer la Florica, se scurgea sînge de la fosta ei tovarășă de muncă.

— Ce a urmat ?

A urmat soluția a 9-a, apărută ca un miracol, din chiar discuția colonelului Buzatu cu Floarea Iordache.

— Tot vorbind cu ea, îmi spune colonelul, mi-am dat seama că femeia se afla într-alt loc sub planșeu decît cel pe care-l presupusesem noi tot timpul, loc în care nu era nevoie de nici o străpungere violentă.

— Dați-mi mie un fierăstrău, i-a zis Florica colonelului, să încerc să-mi scot picioarele de sub scînduri și să tai niște sirme care mă țin și ele strînsă aici.

I s-a dat un bomfaier înfășurat cu o cîrpă la cap, ca să n-o rănească.

Ieșit din galerie, colonelul Buzatu era alb de emoție și abia reușea să lege cuvintele.

— Dacă avem noroc, Florica iese singură prin găurile astea...

Mulțimea adunată — la o distanță de vreo 10 metri — în jurul dealului de dărîmături a înțeles că se petrece ceva cu totul deosebit. Au înțeles și reporterii, tele și radioreporterii, operatorii cinematografici.

I-am studiat cîteva minute pe fiecare în parte. Teiereporterul japonez, om de o rară politețe, a reușit în cîteva minute să-i fascineze pe toți paznicii cu amabilitatea sa, strecurîndu-se primul în imediată apropiere a locului pe unde era așteptată să iasă Florica. L-a urmat teiereporterul american, tip flegmatic pe fața căruia nu tresărea nici un mușchi, un bărbat mai în vîrstă, extrem de atent la orice detaliu care ar fi putut să-l avantajeze în prinderea imaginii dintr-un unghi cît mai favorabil, capitol la care încerca să-l concureze pe Sergiu Nicolaescu, care-și așezase din capul locului aparatele în cea mai bună „poziție de bătaie“. În fine, mai era echipa canalului I a televiziunii franceze — Robert Werner, Francis Sevaux, Bernard Bleicher și Alain Portal — pe rînd gureșă ca un cuib cu păsări, apoi mută cu desăvîrșire într-o atitudine de reculegere emoționantă, apoi șoptitoare. Francezii fuseseră anunțați cu vreo oră înainte că Florica va fi salvată în minimum 2—3 ore, dar nu părăsiseră totuși locul de teamă să piardă momentul fericit și întâmplarea le dăduse dreptate.

Și a ieșit Florica. Vie, întreagă, uluită, deschizînd, închizînd și apoi redeschizîndu-și ochii spre a-i privi pe cei din jurul ei, în ochii cărora a țîșnit, lucitoare, lacrima solidarității noastre umane.

În mijlocul unui oftat de ușurare general, auz, ca prin vis, observația unuia dintre trimișii speciali ai televiziunii franceze, Bernard Bleicher :

„*Vous, les roumains, vous êtes un peuple très courageux et vraiment très uni*“ (Voi românii, sînteți un popor foarte curajos și într-adevăr foarte unit.)

Aveți dreptate, domnule Bleicher. Ne-ați înțeles bine pe noi, românii.

...10 martie. Spitalul militar central. Recapituliez cu Floarea Iordache cele trăite de ea în peste 65 de ore cît a fost îngropată de vie în pămînt.

— Ți-a fost frică ?

— Mi-a fost. La început. În primele două zile. Nu se auzea nimic. Nici un sunet. Era și colega mea moartă lîngă mine...

— La ce te-ai gîndit în acele zile ?

— La puține.

— La ce anume ?

— M-am gîndit întii c-o să mor. Apoi m-am gîndit la soțul meu. Ce-o fi făcînd el acum ? — îmi ziceam. E mort, e viu ? Ce-o fi oare cu el ? Apoi m-am gîndit că în seara aceea puteau să lucreze în locul meu alte două femei. Ar fi putut să fie la lucru Constanța Arnăuțoiu, dar se rănise la mîină și avea concediu medical.

Apoi ar fi trebuit să lucreze Ioana Mincă, dar avea acasă un nepoțel pe care n-avea cu cine să-l lase și m-a rugat pe mine să-i țin eu locul. Așa s-a întâmplat că în scara de 4 martie mă aflam eu și nici una din ele în spălătorie la Scala. Poate că a fost mai bine așa. Poate că dacă ar fi venit vreuna dintre ele două ar fi murit, cine știe?, ca și colega noastră Ciobă...

— Spuneai că la început ți-a fost teamă. Apoi nu ți-a mai fost?

— Nu.

— De ce?

— Intii pentru că am auzit câteva voci. Apoi am auzit un om care a zis: „Trebuie s-o salvați cu orice preț pe această femeie!”

— Omul acela era tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Am aflat după aceea. Atunci însă nu știam. I-am auzit doar vocea și am avut

alita încredere în ea cum aveam în cuvintele tatălui meu, când eram copilă. Tata se ținea întotdeauna de cuvânt. Și eu zic că oricine în locul meu ar fi auzit vocea aceea atât de caldă, de hotărâtă, ar fi avut încredere în ea. De atunci nu mi-a mai fost frică. Am așteptat. Știam că voi fi salvată.

— Spune-mi, Florico, câți ani ai?

— 35.

— Și ce ți-e soțul?

— Sudor la I.C.S.I.M.

— Și ce dorești tu acum de la viață?

— Să ne facem buletin de București, să primim și noi o locuință aici, în oraș, că simțem subchiriași. Și mai doresc ceva. Să-i dea Dumnezeu sănătate tovarășului Nicolae Ceaușescu, că fără el azi poate nu mai stăteam de vorbă împreună.

(Marius Popescu)

● *sublinieri*

RAMURA DE CAIS

LA capul patului meu e o ramură de cais. O ramură conștiințioasă care a înflorit punctual, gingașă și imperturbabilă, printre ruinele care o puneau în valoare. Nici o pulbere de moloz nu părea s-o fi atins, nici o jale n-o oșlise. Triumfa, exuberantă și neșovăitoare, deasupra durerii și descumpănirii. Am luat-o ca pe un simbol al frumuseții care învinsese spaima, am pus-o într-un pahar, ca pe un pedestal, și numai târziu, contemplînd-o îndelung, inspirîndu-i mireasma roz, atingîndu-i petalele abia materiale, am înțeles că e opera aceluiași pămînt care s-a cutremurat împotriva noastră, că e mesagerul aceleiași forțe capabile, cu egală intensitate, de frumusețe și moarte.

Dar această descoperire nu micșora gingășia ramurei de cais și nu-mi mărea suferința. Înălțată pînă la frumos, coborîta pînă la urit, inconștientă, natura nu putea atinge binele și răul. Ea putea să mă zdrobească, dar nu și să mă facă să sufăr, putea să mă încinte, dar nu și să mă facă fericită.

Am auzit adesea, în aceste ultime zile de doliu, oameni disperați care spuneau „E mai rău decît un

război”, și abia acum, privind inconștientă, triumfătoare floare de cais, înțeleg că nu au dreptate. Un cutremur de pămînt, o revărsare de ape, un incendiu, o minie a vîzduhului, oricite victime ar face, nu pot fi mai rele decît un război, pentru că nu pot trezi în noi revolta și umilința pe care ne-o dă răul făcut de oameni. Răul și binele se leagă numai de noi, numai sufletul nostru este cel care le secretă și le merită. De aceea trupurile noastre au fost zguduite de cutremur, dar sufletele noastre numai de durerea și de eroismul care i-au urmat. Cutremurul a șters de pe pămînt nu numai câteva zeci de blocuri, ci și neînțelegerile și neprieteniile dintre noi. Am fost mai fericită de bucuria pe care o descopeream în ochii celor cu mă descopereau în viață decît de simplul fapt că trăiesc. Am fost mai nefericită de indiferența și egoismul de care m-am mai izbit după această a doua naștere, decît de ideea că aș fi putut să dispar. Sint sigură că felul în care se clătinau pereții se va șterge cu timpul din memoria mea, dar gesturile oamenilor din aceste zile n-o să le uit niciodată. De altfel, dincolo de durere și gînduri, la capătul patului meu, înflorită și aromitoare, încă-pășinată și neștiitoare, ramura de cais luminează ca o cerere de iertare a naturii.

Ana Blandiana

66

DE IERI (ora 16) odiseea tragică și eroică de la Colonade s-a sfârșit. Locul e gol, împrejmuit decent de o palisadă printre interstițiile căreia se văd, ici-colo, flori și rămurele de cais înflorit.

De dimineață, compozitorul Gheorghe Dumitrescu cu soția (reveniți în grabă de la Cluj-Napoca) au cutreierat spitalele. Tudorel, nicăieri. Amîndoi așteaptă, pe trotuarul din apropierea blocului năruit, și către amiază Tudorel e afară; neînsuflit, pe targă. L-am ascultat aici, sub franjuria candelabrului de cristal luminind sfielnic pinze de Tonitza, Grigorescu, Pallady, Luchian, aplecat ore în șir asupra claviaturii pianului. L-am ascultat sub cupola Ateneului, talmăcindu-l pe Brahms cu o aproape incredibilă maturitate și profunzime la cei 18 ani ai lui. Ar fi ajuns un mare pianist (era, poate, de talia unui Lipatti); dar la 19 ani n-a avut vreme să trăiască. Ce i-a mai rămas familiei Gheorghe Dumitrescu? A. da: premiera de miercuri la Cluj-Napoca („Geniu pustiu”, ce straniu sună titlul lui Eminescu...).

În Muzeul de Artă al Republicii e tot liniște, întreruptă cînd și cînd de încărcăturile prețioase aduse cu autocamionul în stradă și cărate de mîini ocrotitoare în

depozit: lucrări de la Zambaccian, Tattarescu, Simu, Garabet Avakian, George Oprescu, Dr. Dona, Beatrice și Hrandt Avakian... Întră Ioana Țuculescu — fiica pictorului — cu fața răvășită de tragedia familială („Mi-a murit sora... cu copilul și bărbatul... Sînt la morgă”) și cere o mină de ajutor ca să scoată din ruinele locuinței tablouri de-ale tatălui. La subsol, în laboratoarele cu aparatură fină, cu instrumente de extremă sensibilitate, echipele de restauratori încep lucrul migălos, adesea sub lupă. Căci comorile cizelate de veacuri de oameni care au fost, trebuie să trăiască, înviate de mîinile oamenilor care sînt.

Pe ușa intrării din strada Constantin Esareul a Ateneului, un anunț scris în grabă cu litere de-o șchioapă: „Corul și orchestra își reîncep activitatea în ziua de 9 martie, ora 9”. Dar în clădire e frig, oamenii au îmbrăcat paltoane și șube, fierb cafele la reșou. Știu cum a fost: prima-audiție mondială a Simfoniei Leningradului de Șostakoviei în plină blocadă a orașului erou de pe malurile Nevei; știu cum pe puntea „Titanic”-ului orchestra aceea mică a cîntat pînă ce apa a astupat gurile muzicanților. Dar... Comisia de specialiști care examinează starea Ateneului încă nu și-a spus ultimul cuvînt.

(Augustin Sandu)

67

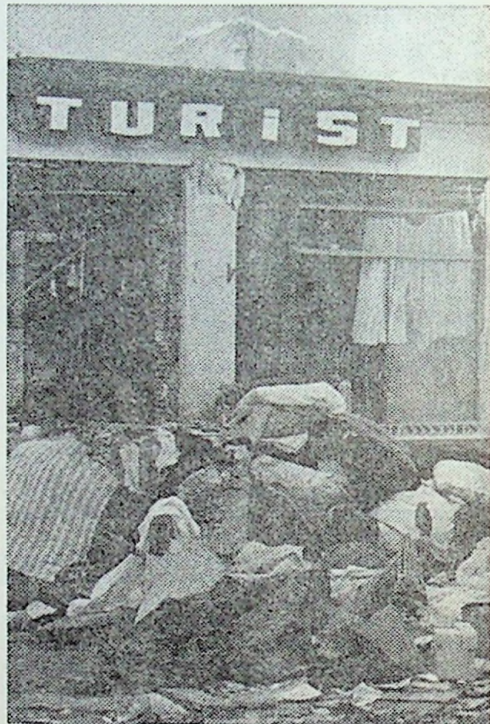
ÎN „SAHIA“ 3—5, de unde au fost salvați mai mulți supraviețuitori, printre care Lolică Stoian și Livia Negoescu — lucrările se apropie de sfârșit. Movila de moloz a dispărut, desfăcută parcă, bucată cu bucată. Nimic nu mai pare să fie pe dedesubt. Până când dinții de oțel ai unui excavator dau de o masă compactă, care nu cedează. Un planșeu de beton care este

degajat cu atenție. „Băieții ăștia doi sînt extraordinari, ne spune lapidar generalul maior Alexandru Petriceanu. Nu am mai întîlnit o asemenea îndeminare, ca să nu mai vorbesc de rezistență“. Se referă la excavatorul Gheorghe Roșu și la încărcătorul Nicolae Zlota, de pe „Wola“. Și este, într-adevăr, de-a dreptul miraculoasă îmblinzirea acestor enorme mașinării care, sub mina lor, ar fi capabile să ridice și să transporte cu greoaiele lor cupe pînă și un pahar cu apă.

Planșeul rezistă și intră în funcțiune ciocanele pneumatice. Oare ce ar mai putea să ascundă acest planșeu? Să mai fie oare supraviețuitori? Și, într-un tîrziu,

prin breșa deschisă în masa compactă a betonului, luminile lanternelor dau la iveală trei... autoturisme neatînsse. Un Peugeot (2—B—5888), un Fiat 125 (7—B—2210) și o Volgă (4—B—6875), acoperite doar de un strat gros de praf. După alte cîteva ore, cele trei vehicule sînt scoase afară, neatînsse și, spălate cu tumba pompierilor, arată ca noi-nouțe. Spre... stupefacția proprietarilor, prin a căror minte nici nu îndrăznise să treacă nebu-

neasca idee că sub colosala ruină ceva ar mai fi putut rezista teribilului șoc. Și totuși...

(Sorin Satmari)

68

CASCADORII... Îi știm din peliculele în care salturile fantastice, robinsonadele, escaladările, duc noțiunea de curaj mult dincolo de limitele de la care în mod normal ar trebui să înceapă... trucajul.

I-am întîlnit în chiar dimineața ce urmasc cutremurului. Se aflau undeva în provincie, turnau nu nou film. Au sărit în ce mașini au găsit, au venit cu auto-stopul unii. S-au prezentat cu toții la Co-

mitetul municipal de partid, și au cerut să fie trimiși în „linia-nții” a operațiilor de salvare. I-am reîntilnit în zilele ce au urmat, eroi ai unor acțiuni de salvare a eventualilor supraviețuitori, i-am urmărit înceleștați în apriga luptă cu munții de beton și oțel prăvăliți, pătrunzându-le cu neclintită temeritate și perseverență aprofundurile în care se mai bănuia că poate pâlpii licărul vieții. Și nu de puține ori neostoitele ore de trudă le-au fost inundate de enorme satisfacții: la „Scala” cascadorul Mircea Pascu a salvat doi oameni, la blocul din strada Tudor Arghezi, Tudor Stavru și Paul Fister, și ei cascadori, au făcut imposibilul, pătrunzând printr-o nișă incredibil de îngustă, și redând vieții o tinără. I-am întilnit în multe locuri unde dezastrul lăsase teri-

ficante urme, la blocul unde fusese cofetăria „Nestor” — pe Szabo Cszeb și din nou pe Stavru — la blocul din strada Alexandru Sahia — cascadorul Dan Steinhardt.

— Băieții aceștia au șapte vieți în ei — ne spunea admirativ un ofițer de miliție, locotenentul major Mihai Bondrilă, prezent și el zi și noapte la datorie.

Eroii altor pelicule au fost în aceste zile aprige protagoniști în marile film al vieții, băieții de la Buftea — prezențe ce au câștigat inima și stima concetățenilor lor în aceste zile de grele încercări.

Li vom aplauda cu drag, în serile în care pașii noștri vor putea găsi din nou drumul unei săli de cinematograful.

(Sorin Satmari)

● *sublinieri*

UN OM FĂRĂ MOARTE

Cronicarii folosesc pentru asemenea împrejurări o expresie care prin prea marea utilizare s-a tocit, și-a pierdut puterea. O casă s-a aprins. Vecinii au sărit. Copiii au fost scoși din vîlvătăi. Locatarii și salvatorii lor au trăit, zic cronicarii, o situație-limită. Un tren a deraiat. Cîteva duzini de călători au traversat deci într-o noapte, pe o cimpe, o situație-limită. Ceea ce de obicei trăiesc eroii unor cărți, eroii unor filme, ceea ce se întîmplă, de obicei, doar altora, iată că ni se întîmplă nouă, care nu sîntem personaje de film, caractere livrești, silabe sau metafore. Situația-limită nu se referă acum la cîteva personaje de roman, ci la milioane de oameni care nu trăim între file de carte, ci între anii unei istorii. Trăim laolaltă, simțim laolaltă, semnificația unei expresii, care pînă acum patru zile ni se părea mai mult o expresie de laborator literar. Un minut din seara zilei de patru martie a răscolit adîncul fiecărui suflet în parte și adîncul marelui nostru suflet colectiv. Într-un minut, o familie fericită și unită a devenit o familie dezunită sau unită printr-o tragică și eternă legătură. Oameni care treceau pe strada noastră cu plasa de pîine nu mai trec. Ei reprezentau însăși

ideea luptei, a luptei cu viața, a luptei pentru viață — cum a fost Alexandru Ivăsiuc, care a fost pentru noi un simbol al ideii de nereșemare, de încercare febrilă, grăbită uneori, adeseori temerară, temerară pînă la sublim și copilărie, de a grăbi cursul istoriei, de a o lua înaintea legilor ei firești. Și iată-i pe ei, „băieții de la Buftea”, ei care spuneau „meseria mea e riscul”, el care într-un film de Sergiu Nicolaescu sărea de pe acoperiș de la o înălțime incredibilă — el era împușcatul cîzînd de pe casă, — iată-i pe ei care s-au bătut cu lupii adevărați în Osinda, și tot ei care se tăiau în săbii înfundați pînă la briu în mlaștinile Călugărenilor, iată-i pe acești flăcăi bărboși, mustăcioși, veseli, conducînd nebunește mașinibolizi, călărînd nebunește armăsari inspumați, cățărîndu-se la fel de nebunește pe colțuri de stîncă pentru o imagine care va dura în film trei secunde, în ipoteza că nu va fi scoasă la montaj, iată-i pe ei, cascadorii în cel mai mare, în cel mai tragic, în cel mai nobil film al carierei lor, în cea mai absurd de grandioasă superproducție — producătorii de peste ocean făcuseră acum vreun an „Cutremurul”, film de o incredibilă atrocitate, un spectacol monstruos acompaniat de uruitul unor aparate instalate în sală pentru a produce inspăimîntătorul huruit și senzația de balans, film prezentat în cinematografe prevăzute cu faimosul anunț: „persoanele

sensibile și cardiacii sînt sfătuite să renunțe la vizionare” — și iată acum natura imitînd gluma sînistră a unor negustori care au descoperit cea mai rentabilă materie primă: frica, și iată-i acum pe ei, cascadorii noștri, iată-i căfărîndu-se peste grinzi prăbușite, intrînd prin spărturi de pereți. — cîți bani, doamne, cîți bani costă scenografia asta deșănțată! — iată-i, pentru prima oară în viață pe ei, mereu codașii sau, mai exact, veșnic uitajii de pe generice. iată-i apărînd fără voia lor în rolurile principale. Actorii — uite-l pe Caramitru care de șase zile și șase nopți stă neclintit în fața blocului, uite-l pe Besoiu, care tot jucînd roluri de secretar de partid pare că s-a făcut una cu omniprezența și calmul propriilor săi eroi, și uite-l pe Victor Rebenguc, (tocmai începuse să-și lase barbă pentru viitorul film!) toți actorii Bulandrei în frunte cu directorul, cu Emil Riman, sînt acolo în fața blocului lui Nea Tomiță — toți stau cu privirile hipnotizate pe trupurile imponderabile care pipăie molozul, ciocănesc plfoanele, ascultă ruinele. Niciodată, nici cele mai super-super-vedete nu au fost urmărite cu atîta încordare. Ala de sus — de pe casa scării, umbra cu plete albe care și-a pus șuba ciobăncască peste salopetă — l-a luat frigul îmi spune un ostaș cu un tifon la gură, l-a luat frigul că azi e a cincea noapte de cînd e acolo sus — este lorduche Nicolae. Niciodată cronicarii de film nu-l pomeneau în cronicile lor, dar iată acum, o cronică mai importantă decît cronică cinematografică, dîndu-i primul loc, ca și lui Aurel Popescu, ca și lui Mircea Pascu — cum ai găsit florelista? — N-am găsit-o pe ea. La început am auzit niște ciocănituri. Era un bărbat. Mi-a zis că e maior. L-am scos printr-o gaură și cînd l-am întrebat dacă a mai auzit ceva mi-a spus că mișcă ceva dincolo de grindă. Dar dincolo de grindă plafonul căzuse pe parchet, rămăsese un gol de vreo 30 de centimetri. Era o voce de femeie. Cînd am luminat cu lanterna mi-a fost... mi-a fost... — Frică? — Nu, frică nu, dar am simțit că mi se face rău. Era un miros... un miros... sebeau acolo de cinci nopți și din toată fa-

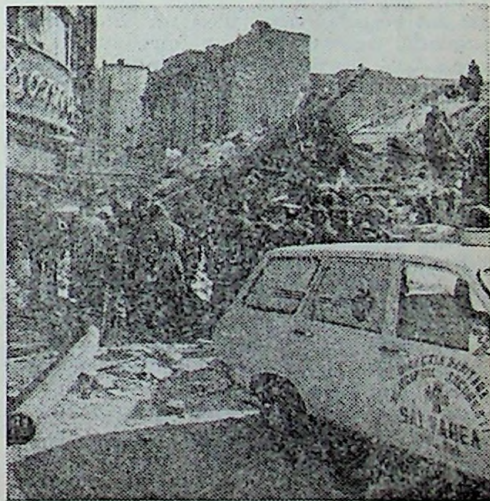
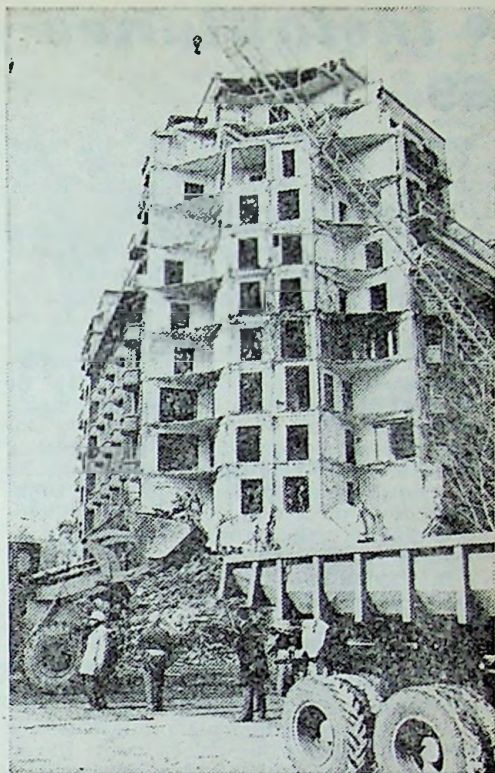
milia numai fata mai era în viață și îmi spunea să deschid fereastră și ea ședea sub un plafon de 30 de cm. care nu putea fi clintit... mi-era frică să și suflu deasupra lui... Trebuia să ating totul ca o aripă de pasăre... Cîteva ore am vorbit cu ea... i-am dat ceai printr-un furtun... numai furtunul îl puteam strecura printre crăpături... eu țineam paharul de ceai afară și ea sorbea înăuntru dar de ce vă pierdeți vremea cu mine? De ce nu mergeți la Nestor să vorbiți cu Stavru? — Dar au trecut opt zile, ce mai face Stavru la Nestor? De ce nu se duce să se culce? — Nu poate! Asta n-are astimpăr. Asta n-are moarte.

La Brezoianu, în perimetrul tragic cineva spune că s-au sădit copaci, s-a adus iarbă, Femeile infolite, imbrobodite, incotoșmănite, minunate acestei femei, în „trecut” arțăgoase, „nepoliticoase” dar iată-le acum sub semnul celei mai dezarmante „politefi”: căci se spetesc noaptea cu laptele, vin în zori cu plăcintă, cără covrigi și apă minerală, joacă ore în șir pe loc în frigul dimineții de martie în fața tarabelor (ce idee gospodărească și rîul acesta de tarabe apărute din pămînt, pentru ca omul să-și micșoreze grijile existenței cotidiene). La Brezoianu „nu se mai cunoaște nimic”. Scara blocului din fața Continentalului e plină de obiecte, care în absența proprietarului s-au transformat din bunuri în relicve: o carte de telefon, o tunică cu epoleți, o copertă de la un disc de Doina Badea, un număr din Les lettres françaises închinat lui Jean Vilar, o revistă de modă, o carcasă roșie de telefon, o cutie de bomboane pe care scrie „Extra fine”, un caiet de note Liszt, două mănuși albe nou-nouțe, o plapumă roz, un chipiu de colonel, țiglaifere, multe țiglaifere. Cineva descoperca un ghemotoc de bani. Soldatul numără 382 de lei și-i trece pe listă. Cascadorul Murea Miron a stat pe ziduri zeci de ore. A scos oameni vii, a scos oameni nevi, dar nu mai vrea să scoală nici o vorbă, cu atît mai puțin vorbe pentru „interviuri”. „Mai bine duceți-vă să vorbiți cu Stavru! El lucrează la Nestor. Asta n-are astimpăr. Asta n-are moarte”.

S-a adus ceai fierbinte pentru cascadori. Unul are febră. Altul nu mai poate să scoată un sunet. Unul tușește. Cineva zice că s-a-mbolnăvit. Altul zice: „ăstia nu se-mbolnăvise, domnule! ăstia n-au moarte. Nu i-ai văzut în „Nemuritorii?“ — Ciți oameni au salvat? Generalul cu ochii roșii nu și-a scos încălțările de-o săptămână. Cascadorul ăsta a salvat, zice generalul, trei oameni. — ăsta n-a trăit degeaba, zice cineva. Cascadorul, salvatorul de trei vieți, nu vrea să zică nimic. Are putere să perforeze muntele de moloz, dar n-are putere să vorbească! — Du-ceți-vă la Nestor să-l vedeți pe Stavru! ăsta n-are moarte...

...In dimineața zilei de sâmbătă 12 martie, după opt zile de curaj și după opt nopți de uitare de sine fostul muncitor lăcătuș, actualmente cascador Stavru Tudor a căzut la datorie. Se prezentase pe șantier din proprie inițiativă. In cinematograful in care va rula filmul Mihai Viteazul, operatorul să oprească proiecția cîteva clipe peste secvența bătăliei de la Călugăreni ca să putem reține dintre atîți viteji, imaginea unui om fără moarte.

Ecaterina Oproiu

● instantanee

69

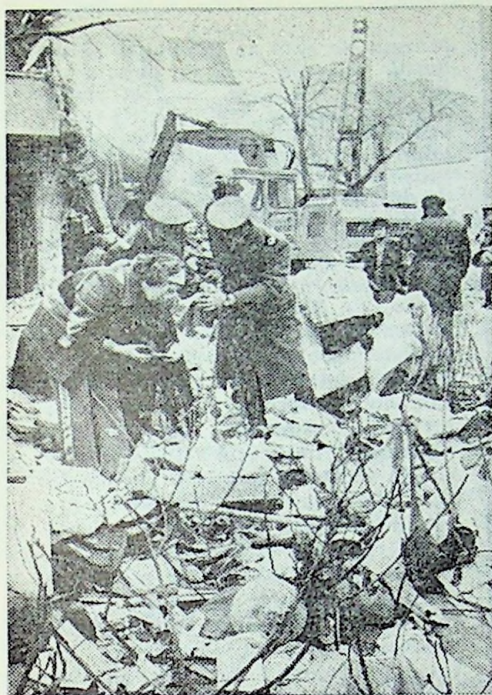
SINUL SFÎNT AL MAMEI. *Un copil scos de sub ruine, după trei zile!* Știrea a fost adusă, de întreaga presă, la cunoștința opiniei publice, după care noi vești, unele mai incredibile decât altele, au făcut ca evenimentul să fie dat uitării, într-atît de acerbă era încreștarea luptei dintre viață și moarte, pe care au dus-o, împreună, cei de la suprafață ca și cei aflați, undeva, în ungherele ferite de spectrul fatal. Cînd profesoara Elena Enache a apărut după 187 de ore și 40 de minute, la lumina zilei, stabilind un record de supraviețuire, ce se impune a fi considerat nu ca o performanță oarecare, dintre cele care ofilesc, de multe ori, prin absurdul lor, însăși ideea de umanitate, ci ca un triumf al vieții, ca o victorie a omului asupra urgiei naturii, atît de violentă adeseori, ca o biruință a încrederii în efortul colectiv, în forța reunită în clipele de restriște, copilul păru-se a fi dat uitării.

Ne-au bucurat toate aceste vești, ne-au emoționat și ne-au uscat chiar lacrimile abia izvorite pe obrajii tristeții și ai oboselii. Poate, pînă la apariția acestor rînduri, și alte recorduri ale omului se vor înscrie în cronică deschisă, prin foc și singe, la pagina întîii, în ziua de 4 martie 1977.

Totuși, dintre toate evenimentele fierbinți ale acestor zile rătăcite și răscolitoare, vestea salvării aceluși copil m-a uimit cel mai mult și m-a făcut fericit pe tot restul vieții. Trecută imediat în legendă, această știre a circulat cu tot ceea ce îi poate împrumuta fantezia noastră, a fiecăruia și a tuturor, modificîndu-se, în variate relatări, dintre care una m-a determinat să descopăr realitatea, ca pe un record geamăn al celui amintit: vîrsta copilului. Era de 3, de 4 luni sau de o singură săptămînă, așa cum am citit și auzit?

Am găsit copilul la Spitalul de boli nervoase „Dr. Gh. Marinescu”, în secția de neurochirurgie, condusă de dr. Lenkel Horváth, o bunică blîndă, la pragul a 60 de ani de viață, din care cea mai mare parte dedicată salvării copiilor loviți de nefericire, o femeie care umblă cu mere și dulciuri prin buzunarele halatului ei voluminos, spre a le împărți surorilor și pacienților ei. Am vorbit despre cei 6 copii aduși aci, în acea noapte tragică, toți scoși acum de sub amenințarea morții, dar cel mai mult am vrut să știu cine

este acest sol al timpului nou, căci așa trebuie considerat pruncul redat lumii, cel care, fără să știe, ține în minuțele sale fragede de azi, înfășurate în tifoane protectoare, un capăt al istoriei prezente, purtîndu-l în timp spre a-l lega — cine dintre noi va mai afla unde? — cu istoria viitoare a acestui oraș, a acestui popor. Am citit în ultima vreme despre formarea caracterului uman în primii trei ani de viață, despre capacitățile creierului de a-și fixa încă din cele cîteva luni de după naștere postamentul întregii sale dezvoltări intelectuale de mai tîrziu și m-aș minuna, și îngrozi totodată, dacă s-ar dovedi cîndva că acest copil, pe care aveam să-l văd într-un pătuț, protejat printr-o plasă de sîrmă, și care ocupa acolo mai puțîn loc decît tifonul cu care-i era acoperită fața, ferind-o de lumina solară, a putut înregistra în memoria sa, bînuită doar, delirul naturii din acea noapte. Am aflat totul despre el, tot ceea ce se putea afla despre un om a cărui viață începuse de-abia să se deruleze, de nici 6 săptămîni, căci micuțul Mihai Alexandru se nascuse la 23 ianuarie 1977, deci cu 40 de zile mai înainte de cutremur. Tatăl său locuia, de cîteva zile, în casa părintească, deoarece, fiind gripat, se ferea să-și contamineze feciorul, lăsîndu-l, în schimb, fără să știe, în brațele unui destin care avea să facă din el un purtător al focului sacru al vieții atotbiruitoare. Bunica și mama copilului rămăseseră în blocul „Casata” să-l vegheze pe Alexandru și aveau să moară. Tatăl, Mihai Mircea, el însuși foarte tînăr, doar 27 de ani, aleargă la fața locului, unde găsește o ruină ce fusese, pînă atunci, falcnicul bloc „Casata”. Ca arhitect, știe exact configurația apartamentului, dă indicații celor care lucrează, unde și cum să-i caute feciorul. Trec orele, se rînduiesc în zile și, în cea de-a treia, ca într-un text de legendă, Alexandru este scos la lumină. Internat întîii la Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu” ajunge apoi la Spitalul „Dr. Gh. Marinescu”. Copilul este acum un simbure de viață, sădit în miinile doctoriței Lenkel Horváth ca într-o brazdă. Va reuși aceasta să-i dea seva necesară, căldura, aerul, singele de care fusese văduvit? Încep zilele grele ale luptei și așteptării. Copilul aproape nu respiră, nu poate înghiți nimic, este deshidratat, incapabil să se exprime în vreun fel. În el se manifestă doar dorința de supraviețuire, o dorință care include în ea, inconștient sau nu, speranțele tuturor celor care aflaseră minunea. Plămîni și maxilarele micuțului nu mai au puterea să tragă laptele dintr-un sîn de doică și nici din biberon;

și se dă cu pipeta : apoi, printr-o tetină găurită mai mult decât cele obișnuite ; este consultat pe toate părțile și i se descoperă o fractură de claviculă produsă la naștere și nu la accident !! o altă leziune la picior, numeroase tăieturi pe trup și pe față. Ascult povestea minunată și înfricoșată dar n-am puterea să cer să-l văd. Dr. Horváth zîmbește încrezătoare. „Pînă azi eram nesiguri. Acum copilul este bine, foarte bine. A început să înghită și are poftă de mîncare. E jucăuș. Respiră cu gurița puțin întredeschisă. Mai tîrziu, va trebui să-i operăm vegetația, eliberîndu-i căile respiratorii. E un copil delicios“.

Cum își explică această femeie, care nu se sîrsește să afirme că specialitatea ei se învață în cel puțin 25 de ani de practică, minunea, căci așa se cere apreciată supraviețuirea lui Alexandru.

— Cred că temperatura scăzută i-a ajutat pe cei salvați să reziste, pentru că deshidratarea organismului s-a făcut mai lent, nevoia de apă a fost mai mică. Dar asta este doar o părere...

Revin, în ziua următoare, decis să văd copilul. Aceeași bunică blindă, cu buzunarele halatului încărcate cu mere și dulciuri, mă întîmpină mai mulțumită ca în ajun. Urcăm, în halatele de rigoare,

la etajul al V-lea. Toate cele 4 pătuțuri sînt ocupate. Alți „eroi“ ai aceleiași nopți : Marian Văduva (1 an și 6 luni), Alexandru Petrușca (2 ani și 7 luni), Nicoleta Popescu și ea sub vîrsta de 3 ani, TRĂIESC în această cameră de spital smulși de sub amenințarea de moarte fluturată peste inimile lor în acea seară, de acum 10 zile. Mihai Alexandru doarme de-a latul patului și doctorița Lenkel Horváth îi descoperă, cu grijă, fața marcată de violetul medicamentelor și de rozul crud, ca o floare de pierșic, al rînîilor. Copilul se rostogolește spre lumină și cu o guriță fragedă și gălăgioasă ca de pui de rîndunică destramă tăcerea din camera albă. Doctorița e numai zîmbet ca și medicul V. Ciurea, un alt suflet de veghe și ajutor al șefei secției a IV-a, iar eu mă sperii de moarte.

— E bine că țipă, înscamnă că respiră din plin, zice dr. Horváth.

L-aș lua în brațe, ca pe propriul meu copil, pentru că Alexandru ne aparține acum tuturor : el este al celor care au știut să sperie și al celor care s-au îndoit poate o clipă de puterea omului, ca și al aceluia ce se pregăteau să trecă pragul resemnării.

Mihai Alexandru TRĂIEȘTE ȘI VA TRĂI ÎN MOD SIGUR. Iar explicația pe care mi-a dat-o tatăl său a căpătat putere de simbol :

— Am știut că va rezista pentru că la 9 seara fusese ora la care soția mea îi dăduse să sugă.

Sinul sfînt al mamei devenise, în acea clipă, o sursă de viață puternică și mare, ca însăși Patria.

(Emanuel Valeriu)

● *sublinieri*

STATUILE

In mod obișnuit, se spune că marile cataclisme produc pierderi umane și materiale. Formula este sintetică, justă în esență, dar are, ca toate formulele, neajunsul ei. Ce sînt, în fond, pierderile materiale, dacă nu sublime creații ale omului, obiecte în care au intrat pentru totdeauna viața, idealuri, aspirații? Generațiile care au innobilat cu gîndul și fapta vatra străbună, locurile pline de farmec de la Dunăre și

Carpași, au creat neconținut întru frumos, au înălțat temple de incomparabilă măreție, semne în timp ale unei mari bogății interioare. De la eleganța ceramicii vechi, cu răsănitul ei savant, la tablourile lui Rosenthal, Grigorescu sau Tonitza, de la altarul colorat ca o amintire al Voroneșului la Coloana lui Brâncuși, de la Miorița la Luceafărul, de la O samă de cuvinte la Mirabila sămință — tot acest univers spiritual este expresia măreției sufletești a unui popor harnic și talentat. Valorile artistice au fost apărute, s-au transmis prin secole, uneori însă întâmplări neprevăzute le-au pus în pericol. Iată, e distrusă cupola unui monument de arhitectură, se pierde un manuscris rar, e zdrobită viața unei picturi celebre, se transformă în zeci de cioburi o idee ce trecuse în apele incremenite ale marmurii...

La 4 martie 1977 s-au clătinat exponatele muzeelor de artă, sălile expozițiilor, pereții frumoși și pictași ai minăstirilor, colecțiile particulare, bibliotecile, statuile. La București și în alte localități, lumea aparent incremenită a operelor de artă s-a cutremurat câteva clipe. O durere fără seamăn s-a instalat în sufletele însetate de frumusețe. De-a lungul veacurilor, omul a creat și a conservat o serie de nestemate ale sensibilității, lucruri în fața cărora vibrația e singura reacție firească. Rezistente în fața timpului, fiind adică în stare să răspundă gusturilor generațiilor succesive, obiectele de artă au, fizic vorbind, o fragilitate aparte. Un mozaic ornamental cu geometria lui încântătoare, un „Cap de copil” îngindurat, o „Rugăciune”, un portal decorativ, un „Apollo” sau o „Venus din Millo”, opere care au cucerit inimile multor generații, nu au aspectul și rezistența unor fortărețe! Așa-zisul monument „mai tare ca bronzul” poate fi înclinat de izbucnirea absurdă a naturii. Când culorile frumos cumpănite ale unui tablou sint deranjate din ritmica lor, când superbia bronzurilor e prada unui atentat brutal și neprevăzut — sensibilitatea omească e profund rănită.

În muzeele bucureștene care au suferit unele pierderi, s-a trecut în grabă la limitarea distrugerilor. La

Muzeul de artă al Republicii, inundățiile erau, în orele de după oribi-lul seism, iminente. Au fost evitate printr-o acțiune rapidă, eficientă, a oamenilor. S-au spart, totuși, porțelanuri, ceramică. S-au deteriorat, în spasmele cutremurului, unele piese de artă veche românească. Multe din obiectele afectate de seism vor fi restaurate. Greu încercat a fost la 4 martie Palatul Mogoșoaia, care împlinește anul acesta venerabila vîrstă de 270 de ani. Patrimoniul Muzeului de la Mogoșoaia a fost evacuat, localul prezentînd avarii la acoperiș, foișor, boltă. Fragmente din splendida frescă de aici au căzut, cariatida „Samson” adusă de la Episcopia Rimnicului a fost avariata. O ușă împărătească și o icoană din cele mai valoroase au fost prinse sub dărîmături. A dispărut un manuscris care ar fi aparținut lui Constantin Brâncoveanu. Fila scrisă este — iată — supusă distrugerii, ca și marmura, fresca, pinza pictată. Viața curîntului scris stă și ca adesea sub incidența morții! Dar mai viguroasă decît umbra distrugătoare, ce planează uneori asupra creațiilor artistice, este forța de a crea noi valori culturale, noi monumente ale spiritului. Așa cum refacem și ridicăm catedrale industriale, cartiere de locuit, tot așa consolidăm zidurile muzeelor, teatrelor și înălțăm la zenitul existenței noastre roade ale meditației lucide și ale contemplației izvoditoare de universuri mirifice.

Grija față de frumosul artistic are rațiuni similare cu grija față de viața omenească. Poemele, frescele, monumentele de arhitectură, operele muzicale și plastice fac parte din viața noastră, existența omului fără ele e de neconceput. Le-am creat de-a lungul secolelor, am înaintat prin timp împreună cu ele, le apărăm împotriva pericolelor de orice fel. A produs o mare bucurie vestea că la unul din marile muzee bucureștene sculpturi de Brâncuși, picturi de Tucelescu și alte valori plastice au fost salvate la timp prin

eforturi eroice! Ce poate fi mai înălțător decît a strînge fragmentele care altădată alcătuiau un obiect incîntător și a le repune în armonie... Oamenii care lucrează în muzee, biblioteci și colecții s-au încadrat și ei cu grăbire pe șantierele reconstrucției. În fond ei salvează tot „vieți”! S-au constituit laboratoare speciale pentru recondiționări, se are în vedere ca toate bunurile artistice să fie redade patrimoniului național.

În trecerea lor, chiar grăbită, pe străzi locuitorii orașelor și comunelor privesc admirativ statuile. În Capitală, cele mai multe monumente au rezistat cutremurului. Incremeniți în bronz, Kogălniceanu, Miron Costin, Eminescu, Mihai Viteazul, Spiru Haret, Gheorghe Lazăr, Ion Heliade Rădulescu sînt pe socluri, cu gesturile lor atît de cunoscute, sfidînd trecerea deceniilor,

vorbindu-ne despre forța de a dura a omului.

Cele mai multe opere de artă din România sînt în afara oricărui pericol. Cîteva au pierit iremediabil. Le deplîngem. Și știm că le vom înlocui cu altele, poate tot atît de grăitoare. Oameni talentați, iubitori de universuri luminoase, vor reuși să steargă tenebrele instalate pentru o clipă între ramele tablourilor sau pe soclurile statuiilor...

Un soclu s-a clătînat în ziua de 4 martie 1977 în România. Vocația artistică a poporului român însă e veșnică. Fascinația exercitată de vibrația autentică asupra sufletului omenesc continuă! Operele artistice create de acest popor timp de milenii ne incîntă fără încetare. Patrimoniul național e un florilegiu durabil la care ne adăpăm ca la un izvor cu apă vie. De aceea îl apărăm cu toate forțele noastre.

Ion Lotreanu

TELEX

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, atît de dinamică în aceste zile, activitatea sa neobosită trezește spiritul de abnegație, inspiră calm, spirit de ordine și disciplină, îndeamnă la mobilizarea tuturor forțelor materiale și umane, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în vederea refacerii și normalizării, pentru depășirea tuturor greutăților. Referindu-se la aceste vizite ale șefului statului român, agenția UPI relatează: „Președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat zonele afectate din Capitală și provincie, dînd indicații precise cu privire la lucrările necesare pentru înlăturarea pagubelor provocate de dezastru, pentru normalizarea situației, îmbărbătînd prin prezența sa populația greu încercată”.

„Energicul președinte al României — scria corespondentul agenției Reuter — a vizitat zonele devastate pentru a aprecia personal avariile. El a arătat că unele dintre echipele desemnate pentru a determina gradul de avariere al locuințelor au fost alcătuite din persoane incompetente, care au făcut o muncă superficială și birocratică și că, în unele cazuri, echipele au generat o stare de neliniște și agitație printre

cetățeni, prin evacuări arbitrare de clădiri ce erau doar superficial afectate.

În timpul turneului său de luni, președintele Nicolae Ceaușescu a intrat personal în coridoarele strîmte ale unor subsoluri din centrul Bucureștiului, pentru a conduce el însuși echipe de salvare care a scos o fată dintr-o cofetărie dărîmată”. „La terenurile petrolifere de la Ploiești, situate la nord de București — arată, în continuare, corespondentul agenției Reuter — apar mai pregnant pagubele aduse economiei României, anterior înfloritoare. Rafinăriile de petrol, uzinele petrochimice și de mașini din această zonă au fost parțial sau complet avariate. Peste jumătate din cele 70 de unități industriale din această regiune petroliferă, printre cele mai bogate din Europa răsăriteană, au fost avariate”. În încheiere, trimisul special al agenției Reuter relatează o convorbire avută cu șeful secției economice a Comitetului județean Prahova al P.C.R., Dumitru Ștefănescu, în care interlocutorul, prezentînd pierderile provocate de cutremur, a subliniat că, prin indicațiile secretarului general al partidului, prin eforturile

unite ale oamenilor muncii din județ, există condiții pentru revenirea la normal a vieții economice și sociale în acest important centru industrial al țării noastre. La rindul său, corespondentul agenției UPI, Richard Gross, relatînd despre vizitele efectuate de șeful statului român în județul Prahova, nota: „Președintele Nicolae Ceaușescu, care este în permanentă activitate de la întoarcerea sa din vizita în Africa, a efectuat o vizită la zăcămintele petrolifere și uzinele petrochimice din Ploiești, intrînd în noroi pînă la glezne pentru a constata avariile”.

Agenția A.P. scria, luni, din Viena: „Un număr de 1 034 victime ale cutremurului de pămînt — 810 în București și 224 în provincie — au fost identificate pînă luni seara, iar numărul persoanelor rănite se ridică la 6 185, relatează Agenția Română de Presă”. Agenția a afirmat că au fost afectate un număr de 195 de mari întreprinderi, iar numeroase instalații, utilaje și echipamente de mare valoare au fost avariate”.

Corespondenții agenției ADN la București relevau, într-un material dat publicității luni: „Milioane de oameni ai muncii din România au început, luni, prima săptămîna de lucru de după catastrofa seismică. În multe locuri au fost înlăturate deja urmările catastrofei, au fost executate lucrări de reparații și refăcute instalațiile de aprovizionare cu energie electrică și apă. Într-o serie de întreprinderi din București și zona industrială

din jurul lui se mai execută încă lucrări de reparații. Între timp, aproape în fiecare oră sosesc știri despre dimensiunile pagubelor, dar și despre primii pași pentru înlăturarea lor”.

Tristețea și nedumerirea poștașului : adresa nu mai există !

● *sublinieri*

TRAVERSÎND SECUNDELE

Acum, cînd pe masa de lucru o studentă mi-a așezat un buchet de brindușe și mi-a citit poezii, am senzația înotătorului ajuns la mal, gîsiind de oboseală într-o dulce pace lăuntrică. Acum, cînd totul reîncepe să aibă formă, culoare și sens, încerc, cu încapăținare, să stabilesc exact, cît mai exact posibil, seismul interior care a urmat celor nu mai fîn minte cite secunde de apocalips.

O cronologie a senzațiilor, a impulsurilor, a reacțiilor interioare menite să ne restituie ca oameni oamenilor.

Desigur, la început a fost UIMIREA! Uite, frate, că ne clătînam! Am trăit s-o văd și pe-asta! Ce, naiba, a fost? Ce se întîmplă?

Mirași și candizi, ochii noștri priveau lumea din jur care pendula, dansa, se răsucea. Striga precum soția lui Manole dinlăuntru zidurilor. Prin lungile falii de aer ivite printre tablouri și covoare parcă se elibera duhul femeii din legendă.

Apoi a venit SPAIMA. Nu frica, nu teama care, oricum, au un înțeles pentru noi, toți, pentru că ni-i frică de ceva, pentru că ni-i teamă ca noi să nu greșim cu ceva. Dar în crimpeul acela de secundă a fost SPAIMA. Ne prăbușeam într-un infern despre care nu ni se vorbise niciodată, pe care gîndul nostru dinainte nu-l supusese la „prelucrarea” de foc a imaginației noastre, infern al existenței despre care nu știam nimic.

Da, nu știam nimic iar faptul acesta, în fărîma de timp pe care o traversam, ne scotea, pur și simplu, din minți.

Iar apoi, ca printr-un miracol, stîrnit din adîncul ființei noastre, a urcat pe buze cuvîntul: CUITREMUR.

Dar noi, cei care am traversat secunde, dilatate pînă la veșnicie trăiam INTELEGEREA. Resorturile inteligenței, blocate ca o centrală telefonică cu toate firele rupte începea să funcționeze iarăși. La toate ferestrele minții se aprindeau lumini sfîșiind cu razele lor noaptea dezastrului.

Iar atunci, de undeva, poate din bătăile repezi ale inimii, din respirația precipitată, din durerea timpului lovit de colțul de cărămidă desprinsă din zid s-a plămădit INDIRJIREA!

Era un miraculos ciment, turnat în cofrajul sufletelor noastre, un dig invincibil de care se loveau talazurile pămîntului. Strada ni se clătina sub tălpi dar noi alergam, alergam pentru că aveam ceva de salvat, de ocrotit, de apărat: un copil, o mamă, o carte, o instalație de forță. De vreme ce știam ce se întîmplă, ce s-a întîmplat, totul era în mîinile noastre. Ne-a cuprins o liniște de zile mari, alergînd printre ruine. Mintea ne lucra la cei mai înalți parametri, întii aici, apoi dîncolo, și dîncolo și dîncolo...

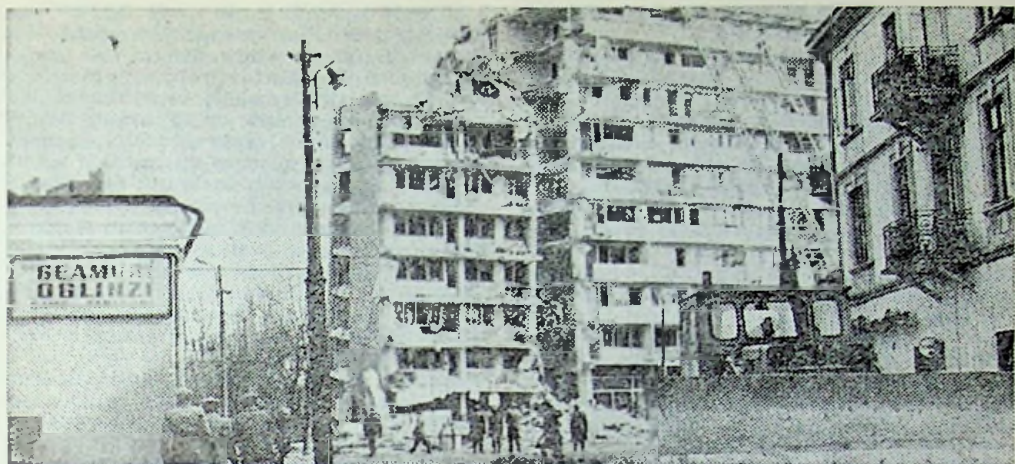
Zorii ne-au găsit pe cei mai mulți dintre noi acolo unde trebuia să fim: cu buzele strînse, cu ochii înroșiți de nesomn, cu glasurile răgușite.

Amărăciunea a venit mai tîrziu. O așteptam, pentru că trebuia să vină. Pentru că și ea a făcut parte din acele clipe fără hotar.

Era ultima poartă prin care pășeam, ieșind din infernul pe care nu vom ști niciodată să-l povestim așa cum a fost.

Și apoi, pe frunțile noastre, pe care se adăugaseră în noaptea aceea cîteva cute, s-a izbit lumina. Lumina INCREDERII în firul de iarbă, în demnitatea noastră, în puterea noastră de a fi! Era cea mai sublimă victorie cîștigată vreodată împotriva tenebrelor.

Corneliu Sturzu

documente

DUPĂ 4 MARTIE. *Simbătă 5 martie '77*, apoi duminică, 6 martie, apoi luni, ne-a fost dat să auzim, în mașini, pe stradă, în familii, peste tot, pe lângă cuprinderea dimensiunii tragediei prezente, evocarea cutremurului din noiembrie 1940. Episoade și senzații de mult uitate păreau să renască dintr-o memorie colectivă zguduită, amestecând timpuri și experiențe, căutând explicații și soluții. „Trăncăneala” bătrînilor, cu mereu repetata formulă „pe vremea mea”, era ascultată cu gravitate pînă și de tineri și copii.

Necunoscuți pînă atunci, oamenii „garantau” mărturiile de genul „am văzut cu ochii mei”... descriind teribile și zguduitoare întîmplări, diverse variante despre durata, gradul și manifestarea cutremurului din '40, comparativ cu cel trăit recent. Cînd zilele ce au urmat mi-au permis, m-am simțit obligată, ca cercetător istoric, să apelez la sursele de informații ale timpului. Da, unii oameni și-au adus bine aminte, alții le-au cam încurcat, fără voia lor, iar „gura slobodă” a lumii a plasat uneori cele auzite din '40 în al nostru martie '77.

De aceea, am cercetat cîteva colecții ale ziarelor din noiembrie 1940, articolele și reportajele peste care, mărturisesc, am trecut, altădată, fără a mă lăsa sedusă de „senzaționalele” titluri. Iată într-o formă sumară și departe de a fi exhaustivă, cîteva comentarii de azi, despre cutremurul din 1940.

* * *

Simbătă 9 noiembrie 1940, dimineața. Cîtă atenție să fi dat cititorii ziarelor din Capitală și de pe aiurea cînd, trecînd peste știrile politice, filtrate cu cerbicie de cenzura legionară, marile festivități de la Iași prilejuite de aniversarea regelui Mihai și comemorarea deșăntată și belicoasă a începuturilor mișcării legionare, comentarii la realegerea președintelui Roosevelt; moartea lui Neville Chamberlain, sau căutînd spectacolele zilei (Teatrul național: *O scrisoare pierdută*; Operă: *Lucia de Lamermoor*; Căraș: *Curaj Tănase!*; Cinema Carlton: *Luna de miere la Paris...*) au dat și peste următorul anunț!?: „Observatorul astronomic comunică că în ziua de 8 noiembrie [joi], la ora 14, un minut și opt secunde s-a înregistrat /.../ un cutremur cu epicentrul la 155 km depărtare și are înfățișarea de cutremur din Vrancea. Cutremurul a fost simțit în București cu gradul 4”. Era semnalat a se fi simțit și la Galați, Tirgoviște, Birlad. Nimeni nu s-a speriat.

La cimitirul Bellu, iubitorii de poezie l-au comemorat pe Mihai Eminescu. Printre participanți, Ion Minulescu, Vasile Voiculescu, Victor Ion Popa, Horia Oprescu, primarul municipiului și alte personalități*.

La Sibiu, ultime pregătiri pentru deschiderea universității clujene, aflată în tristă pribegie, la fel ca atîtea instituții

* Mulți din oamenii politici ai epocii anterioare, publiciști și scriitorii democrați erau răspîndiți în țară, cu domiciliul forțat, impus de autorități.

și sute de mii de oameni din Ardealul de nord nu de mult cotropit!

Este sigur că, până noaptea târziu, bucurăreștenii și-au văzut de treburi. (Păstora Teodoreanu era în febra mutării în casă nouă: o garsonieră în blocul Carlton). Birladul și Panciul, țirgușoara liniștite, au intrat în somn fără să știe că tipografiile de la „Universul” culegeau, într-un chear mic, la pag. 11, știrea că și vineri, 9 noiembrie, pe la ora 14, s-au înregistrat mici cutremure în chiar urbea lor. Regele Mihai și regina mamă au înnoptat la Deva, urmînd ca duminică să viziteze județul. Pe cine să îi impresioneze atunci „pașnicele” și imperceptibilele mișcări ale pămîntului, cînd omenirea era cutremurată de calamitățile războiului!: avioane germane bombardează teritoriul englez; cele italiene, Africa de nord; cele britanice, obiective din Italia și Germania.

Românii trăiau coșmarul sfîrtecării țării și al „biruinței” legionare, manifestată cu amenințări, arestări, domiciliu forțat și deschiderea de procese pentru toți cei ce se împotriveseră cămășilor verzi.

Duminică, 10 noiembrie 1940. Este de presupus că, la primele ore ale dimineții, oamenii încă nedezmeciciți din groaza și panica trăită în zorii zilei, s-au repezit să cumpere ziarele.

Au trebuit să răsfoiască 19 pagini din „Universul” pentru ca, la încheierea ediției, să afle: „Ora 5 dimineața /.../ La ora 3.40, Capitala a fost zguduîtă de un cutremur de o violență extraordinară. Blocul Carlton și ale clădiri s-au prăbușit. Sînt și victime omenești /.../. Panica produsă a fost cu atît mai mare și mai grozavă cu cît majoritatea locuitorilor a fost surprinsă în somn /.../ Primele impresii /.../ lasă să se vadă că mișcările seismice ale scoarței pămîntești, ne-au situat pe un moment aproape de catastrofa totală /.../. Centrul Capitalei s-a refugiat în Cișmigiu. După 4 dimineața, echipe de pompieri au început să cuture orașul spre a interveni”. La ora 4.20 obținînd legătura telefonică cu observatorul astronomic, ziarului i s-a transmis că, probabil, „cutremurul a fost de tăria 8—9” (Scara Mercalli) dar că ceva precis nu se poate ști deoarece „toate aparatele observatorului sînt deranjate”.

„Timpul”, încheindu-și ediția la ora 7, publica în pagina întii, cu titlul *Puternicul cutremur de astănoapte. Blocuri și case prăbușite în Capitală. Morți și răniți*, primele relatări din București deoarece din țară încă nu se știa nimic (să fi fost pagina scrisă de prim-redactorul Mircea Grigorescu!?): *Comunicatul Observatorului astronomic* („În noaptea de

9 spre 10 noiembrie, la orele 3,39'36” s-a înregistrat la Observatorul Astronomic din București, un cutremur care a fost simțit de gradul 9. Foarte probabil epicentrul este în munții Vrancei”) *comentariul ziarului* (cum că, înainte cu 15 minute de cutremur, aparatele observatorului înregistraseră o ușoară mișcare seismică) și *prima relatare* cu aspect halucinant din timpul catastrofei (o femeie, prinsă sub ușă și dărîmături la etajul 7 al blocului Carlton, povestește că s-a prăbușit „la vale”, și-a auzit bărbatul întrebînd-o dacă mai trăiește că pe el „il apasă greu” și se înăbușă, și... salvată ca prin minune, cu doar cîteva zgirieturi pe față, își căuta cu disperare bărbatul dispărut).

Zilele care au urmat episodului dramatic din zorii lui 10 noiembrie aveau să dezvăluie proporțiile și consecințele ravagiului seismic, biciuînd nervii zdruncinați ai populației, alimentînd zvonuri și preziceri apocaliptice, declanșînd dispute mai mult sau mai puțin științifice, opinii diletante și „sflaturi” dintre cele mai contradictorii.

Atenuarea panicii față de posibila repetare a cutremurului, degajarea dărîmăturilor, rărirea știrilor mortuare și treptata reîntare a vieții în normal — așa cum sînt relevate de „seismografele” stării de spirit cotidiene, ziarele timpului — par să se fi produs după cca 20 de zile.

Spații ample au acordat ziarele reportajelor realizate în localitățile și la clădirile grav afectate de seism. Începînd de luni, 11 noiembrie, pagini întregi — cu titluri mari și șocante, cu fotografii din zonele calamitate — informau populația despre dezastrul produs: „*Groaznicul cutremur de simbătă noaptea*. Panica din Capitală — Blocuri și case crăpate și surpate — marele bloc Carlton cu 12 etaje complet prăbușit — Multe victime omenești — /.../ Imbrăcată sumar, cu ce-a putut găsi la îndemînă lumea din centrul Capitalei a fugit din blocuri, refugiindu-se pe străzi și în piețele publice /.../ În Cișmigiu, în piața Teatrului Național, piața Cercului Militar, la Șosea, lumea îngrozită a stat pînă tîrziu, după încetarea cutremurului. În zorii zilei Capitala avea un aspect jalnic”.

Oamenii veniți de la sate, în Capitală, povesteau scene impresionante: „vitele au presimțit în această noapte cutremurul. Erau neliniștite, mugeau în grajduri și băteau cu picioarele în podele... Cîinii urlau în curțile oamenilor”.

În Capitală: „S-au înregistrat pagube mari la sute și mii de clădiri”: la Ateneul Român, pe tot parcursul Căii Victoriei, la Casa de Depuneri, Palatul Poștei, Palatul Justiției, pe bulevardul Schitu Măgureanu, în str. Lipscani... Partea de sus a magazi-

nului „Sora“ de pe Calea Griviței s-a sfârșit; toate ceasornicele electrice, inclusiv rel din Gara de Nord s-a oprit la ora 3,37; biserica Popa Tatu s-a dărâmat; hotelul Continental (în care se aflau și mulți refugiați din ținuturile românești cotropite) a fost evacuat; la Marele Stat Major (str. Știrbei Vodă) statuia generalului Cernat a sărit de pe soclu și s-a prăbușit pe trotuar; nici o garnitură de tren nu a mai plecat din Gara de Nord, deoarece nu se restabiliseră legăturile telefonice, și telegrafice, situația din țară rămânând necunoscută până pe 12 noiembrie; în ziua de 10 noiembrie, până la ora 9, n-a circulat nici un tramvai, apoi, treptat, după prinz au fost puse în circulație câteva, retrăgându-se însă seara foarte devreme; telefoanele au funcționat fără întreruperi, dar cu mari timpi de așteptare din cauza solicitărilor deosebite.

Sunt semnalate situații dramatice; în subsolul fostului bloc Carlton, se mai află în viață un număr de locatari (luni, 11 nov.) cu care s-a putut intra în comunicație, deoarece unul din ei are „un aparat telefonic, rămas, printr-o adevărată minune, teafăr“ și cu care „ingropații de vii sub dărâmături“ au putut fi încurajați că li se va săpa o conduită de aer ca să nu se sufoc... În după-amiaza aceleiași zile, telefonul însă a amuțit pentru ca seara să se constate spargerea conductei de apă și amenințarea supraviețuitorilor cu înecul... S-a hotărât săparea unui tunel de salvare, care, după ce a fost străpuns, a dat de apă și păcură revărsată, din care au fost scoase câteva cadavre, sume de bani, bijuterii, de valoare. Existau speranțe ca în adăpostul de apărare pasivă de la subsol să mai existe supraviețuitori.

În timpul operațiunii de salvare a izbucnit de sub ruine și un puternic incendiu. Salvări miraculoase: sergentul pompier care se afla la postul de observație al sirenei de alarmă de la „Carlton“ a fost surprins în somn de zguduitori. Însăpămintat, și-a pus o pătură pe cap și a ieșit pe coridorul mansardei (etaj 12). Apoi, n-a mai știut nimic. A simțit o durere în spate, și „s-a trezit teafăr, jos, în strada Regală“, de unde a luat-o la fugă spre postul de pompieri să anunțe că... blocul Carlton s-a dărâmat, după care... a leșinat și a fost transportat la spital.

Ziarele relatau jalea și disperarea rudelor victimelor din jurul dărâmăturilor; morga anunța aducerea primelor cadavre și acțiunea de identificare a lor; spitalele publicau liste cu internații victime ale cutremurului, dând scurte detalii asupra stării lor: fracturi, șocuri, traumatisme, răni, contuziuni, brațe și picioare tăiate.

Pagini întregi relatau pustiirile cutremurului în cuprinsul țării: în Prahova, la Ploiești, Tîrgoviște (istoricul turn Chindia grav avariat), Vălenii de Munte — numeroase imobile dărâmate; toate celelalte avariate; morți și răniți în orașe și județ.

Dezastru asemănătoare erau semnalate din Buzău, Galați, Cîmpina, Mizil, Brăila, Focșani, Birlad. „Din orașul Panciu n-a rămas decît o grămadă de moloz. Nu se cunoaște numărul victimelor“. („Timpul“, 12 nov.).

La Iași, nu exista clădire neatinsă: Palatul Administrativ, prezenta crăpături mari; facultatea de medicină a devenit inutilizabilă; dezastrul cel mai mare a fost la Râpa Galbenă.

Comunicate și comentarii semnalînd „replicile“ seismului constituiau, fără îndoială, știrile cele mai avid căutate. Savanți români și străini emiteau diverse ipoteze privind așa-numitul fenomen al cutremurii vîrcence. Cităm, spre edificare: „Oscilațiile au durat 40 secunde, iar înregistrările au durat peste o oră“; „E probabil ca și acesta, ca și cel din 22 oct./1940/, să aibă epicentrul tot pe linia de slabă rezistență Galați, Focșani, Vrancea“. („Universul“, 12 nov.).

Apăreau primele anunțuri pentru proprietarii și locatarii caselor afectate, fiind invitați să se adreseze unui serviciu special de constatare a avariilor, pentru a trece la degajarea dărâmăturilor și la consolidarea și repararea celor locuibile.

Marți, 12 noiembrie, apărea primul comunicat al Consiliului de miniștri (ședința din 11 nov.): „.../ cutremurul a avut un caracter mai grav în patru centre: București, Valca Prahovei, Galați și Focșani; a doua zonă, cu efecte mai puțin grave, a fost constituită din: Turnu-Măgurele, Cîmpulung, Tîrgoviște, Mizil, Rîmnicul Sărat, Tecuci, Birlad, Iași, Brăila. /.../ s-a manifestat cu mai mică intensitate în: Roman, Piatra Neamț, Bacău, Brașov, Pitești, Craiova, Giurgiu, jud. Ilfov, Tulcea și Constanța. Restul țării nu a suferit aproape deloc. Pînă în seara zilei de 10 nov. s-au înregistrat: 267 morți și 476 răniți“. Pentru stabilirea răspunsurilor catastrofei de la Carlton, ministrul justiției a dispus imediată arestare a celor vinovați.

Anunț apărut în „Universul“ din aceeași zi: „În ziua de 11, la ora 8,35 s-a simțit un nou cutremur. /.../ Panica printre populație a fost mare. Unii locuitori susțin că și la ora 3,15 din noapte au simțit un ușor cutremur. La Penitenciarul Doftana s-au trimis noi efective pentru ridicarea dărâmăturilor“.

„TOATĂ LUMEA SĂ FIE LINIȘTITĂ: Replicile slabe ale cutremurului de sim-

bătă noaptea sunt o indicație de stabilizare a regiunii. Nu se formează nici un Vulcan în munții Vrancei. Comunicatul observatorului astronomic din București. Pe ziua de duminică și luni pînă la ora 8 dimineața s-au mai înregistrat [...] încă șapte noi cutremure slabe [...] percepute de persoanele mai sensibile [...] sfătuim pe toată lumea să fie liniștită și să nu dea crezare zvonurilor răuvoitoare și prezicerilor mincinoase. Nimeni nu poate prevedea un cutremur!". („Timpul“, 13 nov.).

O primă dare de seamă asupra pierderilor și stricăciunilor în toată țara apare în aceeași zi. În *Capitală*: Carltonul era locuit de 226 locatari, pînă marți fuseseră scoși 54 morți și 82 răniți. În oraș, 183 de case erau amenințate cu surparea, cca 600 persoane urmînd a fi evacuate; alte 402 clădiri au suferit mari stricăciuni, primăria a primit peste 2 500 de cereri de asistență la clădirile avariate; palatul ministerului de externe din Piața Victoriei (construcție nouă) avea o mare crăpătură; spectacolele au fost oprite; locuitorii trebuie să adune cărămizile și molozul, serviciul de salubritate urmînd să le ridice.

Jud. Ilfov: în com. Budești, a crăpat pămîntul de-a lungul Dimboviței; la Fierbinți, a ieșit la suprafață nisip vînat și plante pietrificate.

La Zimnicea: trei clădiri ușor avariate.

Jud. Dimbovița: Liceul militar și Mînăstirea Dealului au suferit mari stricăciuni.

Panciu: nici o casă în picioare; 22 morți și 54 răniți; populația repartizată în satele vecine; s-au trimis 400 piini.

Craiova: multe case crăpate, dar fără prea mare gravitate (Palatul Justiției, Palatul administrativ al prefecturii — prezintă cele mai serioase avarii).

Constanța: o serie de edificii (prefectura, primăria) au zidurile crăpate; violentă furtună pe Marca Neagră, dezlănțuită imediat după cutremur; nici un vapor nu mai navighează, așteptînd potolirea furtunii.

Noi și noi amănunte de la blocul Carlton: cum au scăpat de la moarte cîțiva locatari? Puțini dintre ei nu au dormit în noaptea dezastrului acasă; un actor, care stătea la etajul II, era în vizită la o familie de la etajul VII și, norocosul, a scăpat cu viață; prietenii lui Păstorel Teodoreanu, îngrijorați inițial pentru soarta lui, îl felicitau pentru șansa de a-și fi aminat mutarea cu... o zi; avocatul V. S., scos după 16 ore de sub dărîmături, a încetat din viață la spital; un regizor german, „nevoit“ să stea la hotel „Union“ deoarece la Carlton, unde reținuse un apartament,

se făcuse o incurcătură. Actorul D. Grigoriu de la Teatrul Național și-a găsit o năprasnică moarte sub dărîmăturile Carltonului.

Joi, 14 noiembrie. „Universul“ publică harta țării cu zonele afectate de cutremur și, printre altele, articolul „Să ne întoarcem la Dumnezeu“ (cel mai întemeiat sentiment care stăpînește lumea este „nimicnicio omenescii fapteuri față de puterea dumnezească“!), iar N. Topor de la Institutul meteorologic Central, un amplu și documentat articol științific despre *Cauzle, fenomenul și consecințele zguduirilor seismice* și *consecințele zguduirilor seismice* pămîntului în ziarul „Timpul“.

Din cînd în cînd, anunțuri de tipul:

„Alte trei mici cutremure înregistrate de alaltăieri pînă azi dimineață. Comunicatele Observatorului Astronomic [12. 13 nov.] (Universul, 15 nov.), urmate de articole care îndemnau populația la calm: „LINIȘTE ȘI RĂBDARE. Se povestesc pretutindeni — în autobuz, în prăvălii, la cafenea [...] felurite scene de groază, în-timplate sau nu. Lumea trăiește nu sub teroarea cutremurului care a fost, ci sub aceea a unui seism viitor. Toate comunicatele tehnicienilor, care afirmă cu tărie că nici un cutremur nu poate fi prevăzut, sînt astfel răstălmăcite încît din ele se deduce posibilitatea iminentă a unor viitoare zguduirii pămîntului [...] Bucureșteanul ar face mai bine să umble mai puțin pe străzi și să stea mai mult acasă [...] Undeva, în fundul pămîntului Vrancei, niște straturi s-au căznit să se așeze pe vecie — și se vor fi așezat. Atita tot“ („Timpul“, 16 nov.).

„Cutremurele din ultimele zile, din ce în ce mai rare și mai slabe, sînt o indicație de o apropiată liniștire seismică. Aflăm că circula tot felul de preziceri de noi cutremure [...] cei ce le fac sînt mincinoși și trebuie dați pe mina autorităților“ („Timpul“, 18 nov.).

Părerii autorizate ale specialiștilor: „Zguduirile ce au urmat cutremurului de sîmbătă noaptea sunt semne de stabilizare a regiunii, [...] Concluzii. Un cutremur violent e în general precedat de mișcări seismice slabe și locale [...] care pot dura mai multe luni. Ele provin din același epicentru și sunt numit *replice* [...] O previziune a cutremurelor e aproape imposibilă [...] Știința e cu totul neputincioasă în ceea ce privește un cutremur“ (N. Topor, „Timpul“, 15. nov.).

Alte considerațiuni asupra cutremurului din 10 noiembrie, de Ioan G. Popescu, profesor la Universitatea din București. „[...] La noi cutremurul din octombrie a atins aproape gradul 8, iar cel din noiembrie

gradul 9. După câte știm este singura dată când două cutremure puternice se urmează după un timp atât de scurt. După cutremurile mari, urmează însă totdeauna serii mai lungi sau mai scurte de cutremure slabe [...]. Chiar faptul că între 1590 și anul 1940, adică în timp de 350 de ani, s-au simțit la noi abia 15 cutremure mari ne arată că nu avem nici un motiv de îngrijorare, mai ales că între 15 cutremure, abia două sau trei au fost de intensitatea celui din zilele trecute" (Universul, 20 nov.)

Seismicitatea României, de prof. dr. Linke de la Universitatea din Frankfurt pe Main [...]. Seismicitatea României este caracterizată prin cutremure slabe, cutremure catastrofale neproducându-se decât la intervale de 20—40 ani" (Universul, 21 nov.)

După câteva zile, de la năprasnica urgie seismică, știrile din capitală încep să se contragă în favoarea reportajelor din țară.

Pentru două zile, Panciu devine subiectul predominant: în două minute, căminele celor aproape 800 de familii s-au transformat în ruine; o singură casă a rămas nevătămată; nu există supraviețuitor care să nu numere un mort sau un rănit printre rudeni; oamenii pling, ruinele rînjesc.

Întrebați ce au făcut în momentele îngrozitoare ale catastrofei, oamenii — bucureșteni, birlădeni, ieșeni, gălățeni, pânțeni ș.a., — răspundeau în diverse variante, că au fugit... s-au refugiat: pe scări, în stradă, sub tocul usii, sub masă, în șifoniere, sub grinzii... unde au văzut (sau n-au văzut!) cu ochii și unde instinctul de conservare i-a îndemnat.

Dar cei care n-au avut nici această libertate au fugit din fața pericolului? Citim în „Timpul” din 15 noiembrie:

Ravagiile cutremurului la Doftana, Mărgineni și Mislea. La Mărginenicutremurul a fost de o violență nemaipomenită, provocând panică printre deținuți. Bătrînile ziduri ale fostei mănăstiri [...] au cedat, dărîmîndu-se în parte. [...] Închisoarea Mărgineni adăpostea un număr de 372 deținuți, cu pedepse variînd între 5 ani și muncă silnică pe viață [...] au căzut victime 12 deținuți, din care 4 uciși [...], ceilalți fiind transferați la Aiud, Văcărești, Ploești.

Doftana * „a fost complet distrusă [...] se aflau 309 deținuți. Aici numărul victimelor este cu mult mai mare, deoarece la apelul făcut au lipsit 24 deținuți. La primele cercetări făcute printre ruine, au fost

descoperite 9 cadavre, se crede că restul de 15 deținuți au fost prinși sub zidurile dărîmate [...] 38 de deținuți grav răniți [...] 40 mai ușor răniți”. Supraviețuitorii au fost transferați la Văcărești.

La Mislea, penitenciarul pentru femei, „nu s-a înregistrat nicio victimă printre cele 130 deținuți. Totuși, penitenciarul a fost distrus în întregime [...] Deținuțele vor fi transferate la Deva”. Alte știri, sub semnul aceluiași consecințe: incorporarea contingentului 1941 s-a amînat, numeroase cazărmi fiind deteriorate; Teatrul Național și Opera, închise în continuare, fiind grav avariate; în unele regiuni din jud. Covurlui pămîntul s-a crăpat, iar în altele țîșnește apă, formînd pe alocuri veritabile lacuri; deplasări de terenuri în com. Răpile (Bacău); în jud. Olt, pămîntul a crăpat și a ieșit apă și nămol; într-un sat din jud. R. Sărat au apărut izvoare cu apă fierbinte; echipa de mineri de la Petroșani care săpa la blocul Carlton a ajuns la baza pilonului exterior despre care se spune că, cedînd, a provocat căderea întregului edificiu; pînă la 24 nov., din blocul Carlton au fost scoase 136 cadavre **.

Record de supraviețuire: „Un deținut de la închisoarea Doftana a fost scos după cinci zile de sub dărîmături [...] își aminteste că de 5—6 ori s-a prăbușit, în intervalul de 5 zile. În tot timpul nu și-a pierdut curajul și tot mereu se pomenea vișind și că i se dau ajutoare [...] trăia cu ideea că va scăpa cu viață. Dorința de a trăi a fost realizată căci în ziua de 14 c. a fost scos și în urma îngrijirilor date la spitalul din Cîmpina [...] este în afară de orice pericol” (Universul, 18 nov.)

După Panciu, orașul cel mai greu încercat a fost Focșaniul (pe singurul perete întreg din fațada Băncii de Economie, a fost cruțată, ca o semnificativă amintire, candela și placa de aramă cu inscripția „Pe aici era odinioară hotarul dintre Moldova și Țara Românească. S-a așezat această placă pe locul unde a fost vama la care a slujit și poetul Grigore Alexandrescu». Astăzi o ruină! Tot pe aici trecea pe atunci Milcovul, al cărui curs s-a deplasat apoi...”); mănăstirea Căldărușani grav avariata.

Aproximativ după o săptămînă de la cutremur, primăria Capitalei a comunicat

* În istoriografia românească de după august '44 au apărut numeroase articole și relații privind împrejurările și militanții clasei muncitoare căzuți victime cu acest prilej.

** Menționăm, cu respect prilej, că nu am găsit o cifră totală, ultimă, a pierderilor de vieți omenești în cutremur.

informații și dispoziții în legătură cu verificarea imobilelor, dînd somații pe categorii de situații — evacuări, dărîmări, demolări parțiale, consolidări și reparații — la diverse adrese de pe bulevardele și străzile Bucureștiului: Calea Victoriei, Lipsani, V. Alecsandri, Brătianu, Batiște, Rahova, Cotroceni, Schitu Măgureanu, Sf. Apostoli, Th. Aman, Banu Manta, Lizeanu, Calea Griviței, Brezoianu, Apolodor, Carol Davilla etc. etc... Printr-un jurnal al Consiliului de miniștri, Ministerul afacerilor interne a fost autorizat „să rechiziționeze, acolo unde nevoia va cere, imobilele, apartamentele sau camerele necesare pentru cazarea autorităților publice și persoanelor particulare evacuate din clădirile dărîmate”.

O comisie tehnică a dispus, printre altele, că unele imobile (Apolodor 31—33, N. Filipescu 7, blocul Malaxa-Burileanu etc. etc.) puteau fi locuite, neprezentînd pericole pentru locatari; tuturor proprietarilor cărora, după vreo zece zile, nu li se mai cereau autorizații speciale, li se punea în vedere că vor fi răspunzători în fața legii de calitatea lucrărilor de consolidare și repararea imobilelor, de orice accidente sau deteriorări ulterioare.

Ingineri constructori și specialiști publică articole cuprinzînd considerații de felul: „Constatări și concluzii referitoare la construcțiunile din București, în urma cutremurului din 10 noiembrie” (inginer Marin D. Marinescu, Universul, 18 nov.), emițînd o serie de soluții ce se cereau aplicate în viitor. Și, din nou, după cîteva zile de acalmie, la 24 noiembrie, anunțul dă-tător de panică: „Ieri s-a înregistrat un nou cutremur în capitală. Observatorul Astronomic din București comunică: în ziua de 23 nov. la orele 16,50 s-a înregistrat un cutremur de gradul 3—4, replică a cutremurului din 10 nov. a.c.”. Cutremurul a fost resimțit și la Constanța. (Timpul, 25 nov.). Cu acest comunicat, seria „replîcilor” din noiembrie '40 se pare că a luat sfîrșit. Experți străini se pronunță:

„Despre explicații mai amănunțite asupra cauzelor cît și o apărare eventuală împotriva cutremurelor, nu poate fi vorba decît după o minuțioasă cercetare la fața locului”. (Dintr-un interviu acordat de profesorul Brockamp, cuprinzînd considerațiuni geofizice la cutremurul din România, apărut în „Timpul” din 28 nov.). Trăgînd unele concluzii, la două săptămîni după calamitatea din 10 noiembrie, dr. Alex. Dincă Samurcași, asistent universitar seismolog, în articolul intitulat *Seismologia*

României înainte și după cutremur, spunea cu multă amărăciune și cu o doză de humor sarcastic (dăm în extenso un citat din articolul său, deoarece cuprinde un scurt istoric al științei seismologiei românești pînă la acea dată): „Prin regretatul Ștefan Hepites ca [seismologia] a fost reprezentată și la noi în țară. De la el, ne-au rămas datele după care azi diverși seismologi, în special dr. H. Schutte și Linke ne vorbesc despre frecvența cutremurelor din România [.../ Moartea sa și mai tîrziu războiul [primul război mondial] au dus, spre marel nostru regret, la suprimarea acestor observațiuni. Pămîntul s-a mai cutremurat din cînd în cînd. Lumea însă nu-i dădea nici o importanță. La catedra de astronomic, geologie și geografie, catedre care vin absolut numai în tangență cu geofizica, din care face parte seismologia, se discută numai generalități, extrase din cursuri de pe vremea lui Montessus de Ballaure, făcute acum 50—60 ani și aceasta în cel mult una sau două lecții. [.../ Nu vreau să se simtă nimeni vizat, dar [.../ să vedem și să spunem adevărul dacă altădată ni s-a ținut ascuns. [.../ Nici un student care a ieșit de pe băncile Universității noastre nu a auzit spunîndu-i-se, după cele mai recente date ale științei, cauzele cutremurelor de pămînt, efectele lor și rostul studiilor făcute asupra undelor seismice. Nici un student nu a văzut o seismogramă sau un seismograf. Cu atît mai puțin marele public! Așa că nu ne miră deloc faptul că unii au căutat și caută să afle sau să prezică cutremurele de pămînt, răsfoind cărțile sfinte ale bibliei, foile mucede ale calendarelor pe 500 sau 1000 de ani, desenurile cabalistice ale astrologilor sau ... aprinzînd patru lumînări în direcția celor patru puncte cardinale.

Faptul că doctori, profesori, ingineri, avocați etc., la o oră la care nu știu cine prezisese un cutremur de pămînt, în fruntea funcționarilor ieșiseră în mijlocul străzilor ca să aștepte deznodămîntul fatal, este încă o dovadă că pe băncile universităților noastre au lipsit complet cunoștințele de seismologie. Doctori, ingineri, profesori etc. în cite un apartament de la parter sau în mașină la Șosea, înconjuțați de toți membrii familiei, în fața unui voluminos ibric de cafea, așteaptă încă vreun cutremur prezis de vreun astrolog, babă de mahala, sau de vreun «savant» care cu o noapte înainte a citit o carte de seismologie și n-a înțeles-o [.../ În 1935, d. Demetrescu, astronom și vice-

director al Observatorului Astronomic din București, deși cu totul de altă specialitate, a luat măsuri pentru instalarea aparatelor Galitzim și punerea în lucru a altora. /.../ Ani de zile s-a făcut apel la autorități și public, să contribuie la cumpărarea hîrtiei fotografice trebuincioase. Afară de puțini binevoitori, între care trebuie să cităm numele d-lui prof. Oteteleşanu, nimeni nu a dat nici cel mai mic concurs. Trist dar adevărat. /.../ Cam în felul acesta a evoluat seismologia în România, înainte de cutremurul de la 10 noiembrie (Timpul, 28 nov.). Același autor, referindu-se la ipoteza unor savanți — că în România cutremurele catastrofale s-ar produce la intervale de 20—40 ani — în articolul *S-a schimbat starea seismică a României?* („Timpul”, 30 nov.) considera că seismicitatea țării noastre nu trebuie apreciată aceeași de la început sau că ar putea rămîne constantă.

Dacă seismicitatea României s-a schimbat ori nu în primul sfert al secolului XX... nefiind seismolog, nu-mi pot spune părerea.

Este sigur însă că în România, la sfîrșitul deceniului patru, în săptămînile ce au precedat și au urmat cutremurului din noiembrie '40, s-au produs schimbări care pe plan social-politic au avut consecințe deosebit de grave. Istoricii și literații le-au surprins într-o suită valoroasă de cărți, studii și articole. În ele însă fundalul și amănuntele, în mod firesc, erau construite din șirul evenimentelor istorice interne și internaționale. Pe alocuri, uneori, era menționat și cutremurul din 10 noiembrie. Și totuși, la starea de spirit a poporului român din toamna aceea, trebuiau să fie luate în considerație toate elementele: durerea pricinuită de ciopîrtirea trupului țării în vara anului 1940, instaurarea nefastului regim legionaro-antonescian, panica și apoi depresiunea nervoasă, lipsurile și greutățile cauzate de cataclism, adărarea României la Pactul tripartit ș.a.

Despre „biruința” legionară și despre victoriile Axei vorbesc ziarurile oficiale ale României. Presa burghezo-democratică, glasul adevăraților patrioți români, sînt interzise. Atunci, în '40, nici un reportaj, nici o poezie, nici o evocare nu poartă semnătura marilor și cunoscuților noștri literați sau oameni de cultură. Despre cutremur, despre oamenii rămași pe drumuri, despre clădirile dărîmate și soarta lor viitoare... treptat, treptat presa nu mai pomeniște din luna decembrie '40.

Ulterior, oameni de știință, specialiști au întocmit anchete, rapoarte, o serie de studii privind cutremurul din '40 și consecințele sale asupra construcțiilor. (Cităm, spre exemplificare, din articolul „Cutremurul și construcțiile” publicat de ing. Aurel A. Beleş în oct. nov. 1940 în „Buletinul Societății Politehnice din România”: „...ne-am găsit complet surprinși în fața acestui dezastru, și ne-au lipsit nu numai mijloacele de reparație, dar, trebuie să recunoaștem, chiar discernămintul necesar spre a putea aprecia gravitatea și pericolul stricăciunilor produse și a găsi soluțiile tehnice de îndreptare. Dacă la aceasta adăugăm panica provocată de surparea Carltonului și inconștiența sau reaua credință a multora din cei cari se erijau în specialiști de ocazie, ne putem explica haosul și zăpăceala ce a domnit și continuă să domnească în jurul chestiunii reparației stricăciunilor produse de cutremur”). Dar tot ulterior lui noiembrie '40, va începe pentru România un nou cataclism: războiul.

Să comparăm cutremurul din noiembrie '40 cu cel din martie '77? Da. Din unele puncte de vedere: ca fenomen natural catastrofal, ca experiență umană colectivă și individuală. Dar marea lecție pe dirzenie, solidaritate și eroism pe care au oferit-o zilele lui martie 1977, rămîne fără precedent.

(Liviu Dandara)

8 MARTIE 1977

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În ziua de 8 martie a.c. Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., reunit sub președenția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., într-o ședință operativă de lucru a reluat din nou în discuție ansamblul problemelor privind înlăturarea urmărilor cutremurului și normalizarea activității economico-sociale din țară stabilind un șir de măsuri noi, impuse de actuala stare de lucruri.

Comitetul Politic Executiv apreciază că pe baza indicațiilor secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, a hotărârilor adoptate de conducerea partidului și statului, activitatea de înlăturare a consecințelor calamității naturale și restabilirea unui ritm de lucru normal de viață în Capitală și în restul localităților afectate de cutremur se desfășoară cu succes, cu rezultate satisfăcătoare. Examinând situația existentă în prezent și sarcinile prioritare ce se impun, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsurile pentru intensificarea activității organelor de partid și de stat, pentru soluționarea nevoilor stringente ale oamenilor muncii.

Comitetul Politic Executiv a indicat intensificarea activității comisiilor centrale care investighează starea în care se află unele imobile mari, afectate de cutremur pentru ca în funcție de concluziile care se desprind să se treacă la evacuarea locatarilor din blocurile care nu mai prezintă siguranță.

La propunerea tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv a stabilit o serie de măsuri pentru ajutorarea imediată a persoanelor sinistrate. Cetățenii care au locuit în blocurile prăbușite vor primi imediat locuințe în blocuri noi. Persoanele spitalizate vor putea de asemenea la părăsirea unităților sanitare să se mute în noile locuințe puse la dispoziție de stat. Toți cetățenii ale căror locuințe au fost nimicite și cărora cataclismul le-a distrus avutul vor primi noi apartamente dotate gratuit de către stat cu tot mobilierul necesar inclusiv aparate de radio și televizoare. De asemenea s-a hotărât să se repartizeze gratuit sinistraților cărora le-au fost distruse bunurile personale, lenjerie de pat, tacâmuri veselă și vase de bucătărie, în cazul bărbaților câte 2 costume de haine și în cazul femeilor câte o rochie și un costum-taior, pantofi, ciorapi, lenjerie de corp,

cite 1000 de lei de persoană. Comitetul Politic Executiv a hotărât de asemenea ca cetățenii cărora le-au fost distruse locuințele în timpul cutremurului fiind puternic traumatizați de încercările prin care au trecut să primească câte un concediu de 10 zile pentru a-și recupera forțele. Cei care doresc vor putea merge în stațiunile de odihnă iar cei a căror sănătate a fost zdruncinată vor putea fi internați pentru a primi tratamentul medical corespunzător.

În ce privește celelalte persoane evacuate care nu și-au pierdut bunurile personale, Comitetul Politic Executiv hotărăște mutarea lor în clădiri noi în mod organizat și eșalonat acordându-se prioritate familiilor din clădirile cele mai grav avariate. În blocurile mai puțin afectate locatarii vor continua să locuiască până la asigurarea noilor locuințe care se află în construcție și a căror dare în folosință va fi urgentată.

Unii dintre ei până la repartizarea noilor apartamente vor fi mutați provizoriu în cămine.

Cît privește copiii orfani care nu vor fi preluați de rude sau prieteni ai familiilor lor pentru a fi crescuți și ocrotiți, Comitetul Politic Executiv a hotărât luarea imediată în primire de către organele de stat și încadrarea într-un cămin special unde vor primi educația și îngrijirea necesară, asigurându-li-se totodată condiții să frecventeze în mod normal școala.

Comitetul Politic Executiv a stabilit de asemenea măsuri pentru buna organizare a activității consacrate reparării clădirilor avariate. În acest scop trebuie să intre în acțiune de îndată întreprinderile de construcții de locuințe și întreprinderile de reparații atacînd în prima ordine de urgență blocurile mari avariate. Pentru aceste unități — chemate să-și mobilizeze toate forțele de lucru și să-și organizeze munca în mai multe schimburi — starea de necesitate se va prelungi pînă la terminarea acțiunilor de reparare a tuturor clădirilor avariate. Totodată Comitetul pentru problemele consiliilor populare trebuie să ia măsuri ca o serie de întreprinderi de constructorii din județele care nu au fost afectate de cutremur să trimită unități de lucru pentru a acționa în Capitală și în orașul Zimnicea, ținînd seama că în aceste localități planul construcției de locuințe se suplimentează anul acesta cu încă cca 7 000—8 000 apartamente.

Comitetul Politic Executiv a indicat să se intensifice munca în toate unitățile de producție inclusiv în cele calamitate, oamenii muncii avînd datoria să asigure repararea rapidă a clădirilor și punerea rapidă în funcțiune a tuturor instalațiilor.

Trebuie să se întărească disciplina în muncă, să se ia toate măsurile pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan. Ținând seama de marile pierderi de utilaj suferite este necesar să se ia măsuri energice pentru amplificarea acțiunii întreprinderilor de autototare cu instalații și mașini-unelte. Totodată Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, întreprinderile de comerț exterior, trebuie să ia de urgență legătura cu firmele furnizoare din străinătate pentru a încerca să obțină în mod prioritar aparatura tehnică necesară recuperării daunelor provocate de cutremur desfășurării normale a activității de producție.

Comitetul Politic Executiv a indicat să se treacă pretutindeni, imediat la înlăturarea de pe străzi, din curți, și din clădiri a molozului și restului dărămăturilor, organele de partid și de stat trebuie să organizeze în mod energetic și sistematic această acțiune luând stradă cu stradă, întreprindere cu întreprindere, instituție cu instituție, magazin cu magazin, casă cu casă și asigurind curățirea deplină a terenului. Conducerile întreprinderilor, instituțiilor și unităților comerciale organizațiile de partid ale acestora trebuie să mobilizeze colectivele, să participe în orele de după muncă la degajarea completă a spațiilor afectate de cutremur. Aceasta trebuie să devină o largă acțiune de masă la care să ia parte sub conducerea comitetelor de stradă, a comitetelor frontului unității socialiste a consiliilor populare, tineretul, femeile, organizațiile de Cruce Roșie etc., cât mai mulți oameni ai muncii, astfel încât în decurs de o zi atât în București cât și în restul localităților să dispară complet urmele dezastrului iar străzile, unitățile economice, instituțiile, magazinele, curțile să fie curățate și să-și recapete aspectul normal.

Comitetul Politic Executiv a hotărât să se acționeze imediat pentru îmbunătățirea alimentării cu apă caldă a cetățenilor Capitalei și pentru restabilirea treptată a furnizării combustibilului și gazelor necesare încălzirii locuințelor. Pentru început se va asigura apă caldă în timpul orelor de seară, iar locuințelor termoficate li se va furniza căldura în timpul dimineții, prinzului și serii. În zonele în care locuințele nu sînt termoficate se vor asigura cu prioritate combustibil și gaze în condiții de raționalizare a consumului.

Comitetul Politic Executiv a indicat de asemenea adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru desfășurarea în continuare în bune condiții a aprovizionării populației din București și din celelalte localități calamitate cu alimente și alte bunuri de consum solicitate de cetățeni.

Comitetul Politic Executiv indică organelor do partid să asigure ca activiștii de partid și de stat să fie permanent prezenți în mijlocul cetățenilor sinistrați. În blocurile avariate, la locurile de cazare, ajutîndu-i cu vorba și fapta, contribuind la soluționarea practică a problemelor de viață ale acestora. Activiștii de partid și de stat să explice cetățenilor măsurile luate de Comitetul Central al Partidului, de Consiliul de Stat și de guvern pentru ajutorarea sinistraților și lichidarea urmărilor cutremurului, și totodată să-i mobilizeze să contribuie prin propriile eforturi la realizarea tuturor măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului.

Comitetul Politic Executiv cheamă toate organele și organizațiile do partid și de stat, organizațiile de masă și obștești, pe toți oamenii muncii să-și încordeze și mai mult puterile și să-și intensifice și mai mult eforturile pentru ca întreaga activitate economică-socială din patria noastră să-și reia cit mai curînd cursul normal pentru ca în minimum de timp posibil să dispară orice fel de urmă a calamității ce s-a abătut asupra noastră, asigurîndu-se astfel înaintarea viguroasă și neabătută a poporului nostru pe calea socialismului și comunismului, mersul ferm al României spre bunăstare, progres și civilizație.

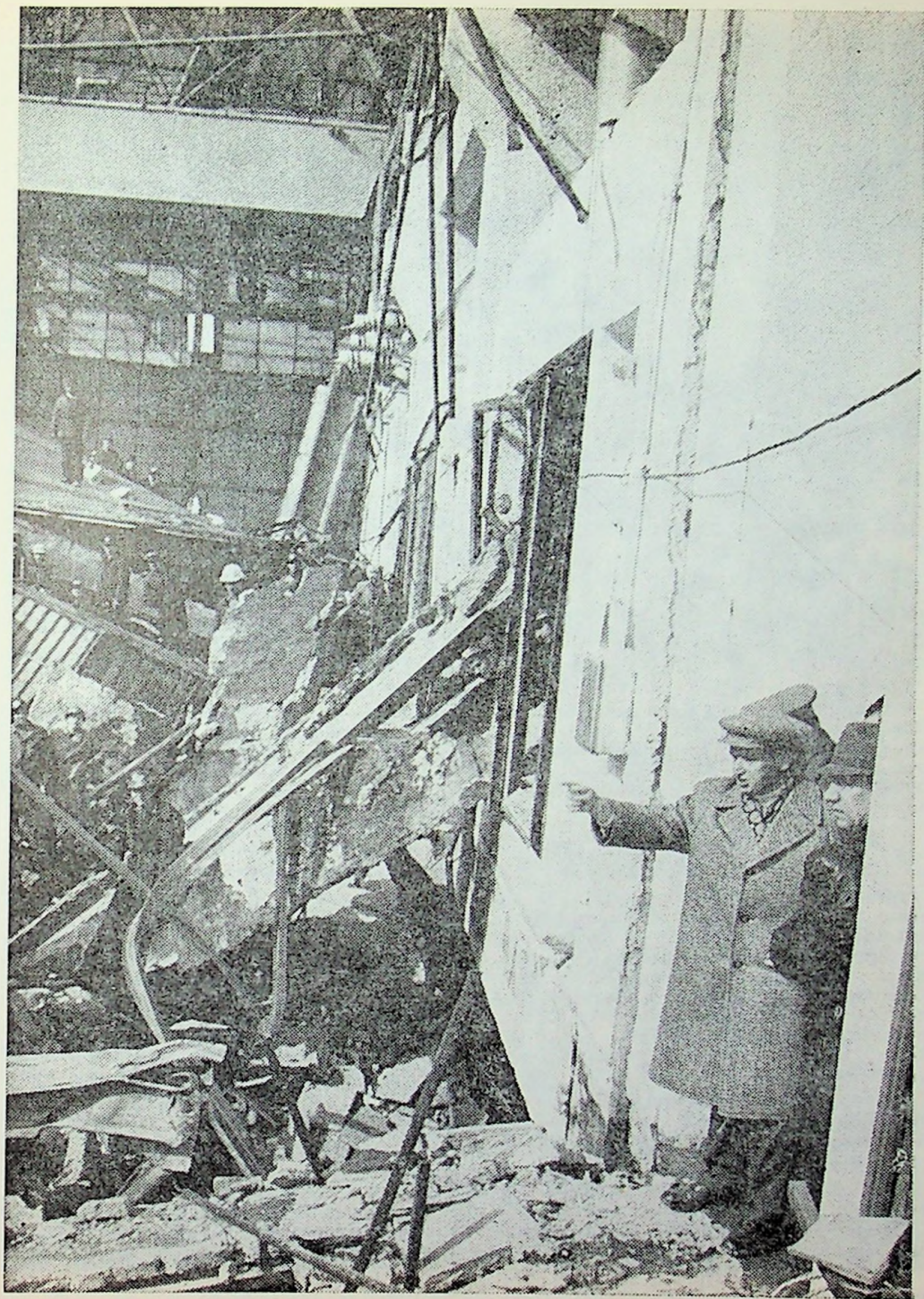
● DIN CRONICA ZILEI

● În cursul dimineții, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu și de tovarășii Manca Mănescu, Cornel Burtică, Ion Dincă, Ilie Verdeț, Ion Coman și Teodor Coman, s-a aflat din nou în mijlocul echipelor de intervenții și al cetățenilor din diferite puncte ale Capitalei afectate de cutremurul de la 4 martie, pentru a urmări modul în care se acționează pentru salvarea vieților omenești și a bunurilor materiale, evacuarea și încadriruirea sinistraților.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit la șantierul fostelor imobile prăbușite în străzile Tudor Arghezi, Alex. Sahia, Ion Ghica și Brezoianu, la hotelul „Victoria”, la blocurile nr. 13 din bulevardul Armata Poporului și OD-16 de pe bulevardul Păcii.

Se raportează că au fost scoși de sub dărîmături numeroși supraviețuitori, dar și zeci de trupuri neînsuflețite.

Secretarul general al partidului a dat dispoziția do nu se abandona căutările pentru salvarea supraviețuitorilor nici chiar în situațiile desperate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au stat de vorbă cu rudelo dispăruților, încercînd să aline durerea acestora și asigurîndu-i că nu se va prepuceți nici un efort pentru salvarea eventualilor supraviețuitori.

cuvintele — „Să ne trăiești, la mulți ani, iubite tovarășe Ceaușescu!” —

Sub semnul aceleiași griji față de oameni, secretarul general al Partidului s-a întreținut cu diferiți cetățeni din cartierul Militari și a cercetat împreună cu aceștia starea imobilelor în care locuiesc. S-au constatat în unele blocuri aspecte negative de construcție, fapt care necesită măsuri de îmbunătățire a calității construcțiilor viitoare, creșterea rezistenței și trăiniciei lor.

Secretarul general al partidului a cerut factorilor de răspundere să asigure evacuarea locatarilor din imobilele care nu prezintă deplină securitate și să se asigure cazarea acestora, pînă la repararea și consolidarea vechilor locuințe.

Cetățenii cartierului l-au condus la plecare pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu

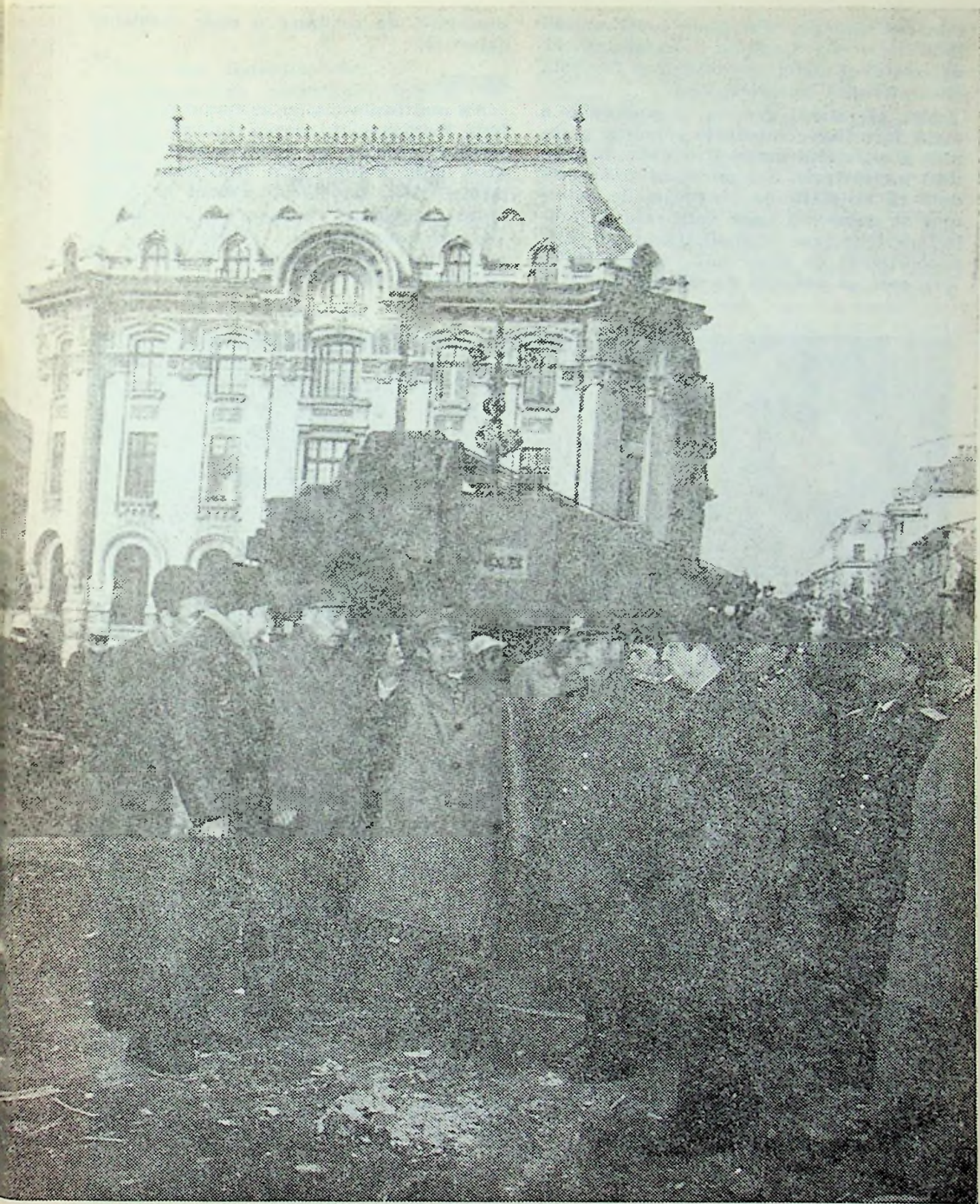
Secretarul general al P.C.R. a făcut în cursul vizitei o serie de precizări cu privire la programul de lucrări prioritare și anume:

- să se lucreze organizat, pe echipe, pe șantierele reconstrucției, să se suplimenteze forțele materiale și umane acolo unde nevoile o cer.

- să se grăbească degajarea de moloz a blocurilor și să se elibereze arterele de circulație blocate.

- să se demoleze construcțiile avariate numai după ce au fost salvate bunurile materiale aflate în apartamente, prin demontarea fiecărui etaj în parte.

În activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu consacrată revenirii la viața social-economică firească, s-a înscris și exa-

minarea situației din două mari unități industriale ale Capitalei: Întreprinderea de cabluri și materiale izolante și Centrala electrotermică București-Vest.

Aici, secretarul general al partidului a cerut forurilor competente reluarea grabnică a activității productive, chiar în condiții improvizate. S-a remarcat și de astă dată că stricăciunile provocate de cutremur se datorează unor deficiențe de proiectare (chesoane supradimensionate, disproporționate de grele față de destinația lor), ceea ce necesită o revizuire rapidă a

concepției de realizare a unor asemenea obiective.

SEARA

Au mai fost vizitate, în cursul serii, Palatul Telefoanelor, care a rezistat cu bine șocului puternic al cutremurului și clădirea unde a funcționat Ministerul Metalurgiei. Aici, secretarul general al partidului a stabilit să se înceapă urgent lucrările de îndepărtare a dărâmurilor și, odată cu acestea, consolidarea părții de clădire nedeteriorate.

Presă mai consemnează :

o îndeplinirea măsurilor stabilite de conducerea partidului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru revenirea la viața normală, prin acțiunea energetică a colectivelor din întreprinderi, de la orașe și sate, din instituții, a tuturor cetățenilor.

o lupta pentru viață, care se dă pe șantierul salvării și în spitalele Capitalei.

o lupta de zi și noapte pentru reintrarea în ritm normal a producției în unitățile avariate.

În școli, grădinițe s-a reluat activitatea, orele de curs.

• instantanee

70

Azi e ziua femeii. O zi îndoliată pentru multe din mamele, surorile, soțiile sau fiicele orașului, dar 8 martie rămâne 8 martie, și pe străzile Bucureștiului și-au făcut apariția florile. Florile, simbol al vieții, al frumuseții, al sensibilității umane, nu puteau să lipsească tocmai acum. Aveam mai mult ca oricând nevoie de ele, să le primim, să le dăruim...

...La întreprinderea de mecanică fină se anunță : fabrica a reintrat în funcțiune cu întreaga capacitate. Concomitent cu încă o veste : sora muncitoarei Irina Gheorghe, colegă de-a lor, a fost scoasă în viață dintre ruinele imobilului din Calea Moșilor 135. Era cel mai frumos dar făcut muncitoarelor...

(Sorin Satmari)

71

La spitalul Militar central, printre cei patru supraviețuitori de la „Nestor”, pe coridoare și-au făcut apariția, precipitați, purtătorii unei brancarde. Pe targă — o femeie tânără. Aflăm că a fost salvată în aceeași dimineață de la blocul „Scala”, după 80 de ore petrecute într-un spațiu înalt de vreo 30 de centimetri, dintre podeaua apartamentului și tavanul prăbușit. Medicul Elena Iordache, care i-a acordat primele îngrijiri, ne spune : „Are o stare generală bună. Șoc psihic, cu hematoame și escoriații multiple. E o constituție robustă. Va trăi”. O cheamă Marina Stanca. Numele ne spune ceva. „Este fiica doctorului Octavian

Stanca, de la maternitatea Giulești” — sintem lămuriiți. Și în același timp ne reamintim că actuala juristă a fost o valoroasă scrimeră, făcând parte din lotul olimpic al țării noastre.

Ne apropiem de pat și o rugăm, dacă poate, să ne povestească cum a fost. „Locuim la etajul III, apartamentul 53, din blocul Scala. Eram cu toții acasă — eu, mama, tata, bunica și fetița — și slăteam de vorbă. Apartamentul a început deodată să vibreze, din ce în ce mai tare și am simțit cum plecăm. Ne prăbușeam. N-am mai reușit să ajung până la fetiță. Mama și bunica au murit pe loc. Tata a fost lovit de o grindă care l-a imobilizat. Iar eu am rămas în spațiul acela strimt, fără să mă pot mișca. Tata imi cerea ajutorul. O bucată de zid mă strivea. După vreo patru ore am reușit să o dau la o parte, dar până la tata nu am putut să ajung. Apoi — nu știam cât timp trecuse — am auzit zgomote și am zărit o geană de lumină. Atunci am știut că voi trăi”.

Scurtăm interviul. Ne e teamă să nu o obosim. Ii mulțumim și dăm să plecăm. Pe hol, însă, întâlnim o altă brancardă, pe care este purtat, cu aceeași grabă atentă, un om corpolent. Este tatăl Marinei, doctorul Stanca. În stare gravă, dar în viață la ora aceea. Din păcate, peste câteva zile avea să se sfârșească : cele șapte decenii ale sale nu rezistaseră...

(Octavian Andronic)

• rememorări

TEATRELE

...4 martie 1977. Teatrele își deschideau ospitaliere, ca de obicei, porțile.

Sălile sînt înșesate de spectatori. E ora 19,30. Cortina se ridică. Primele replici zboară deasupra sălii, punînd stăpînire pe inima și mintea spectatorului. La Opera Română se joacă Manon de Massenet, la Național, Comedie de modă veche de Arbuzov și Năpasta de Ion Luca Caragiale, la Bulandra, Interviu de Ecaterina Oproiu și Răceala de Marin Sorescu, la Nottara, Gaițele de Kirilșescu și Patru lacrimi de V. Rozov, la Teatrul de Comedie, Plicul de Liviu Rebreanu, la Teatrul Mic, Viața e ca un vagon? de Paul Everac, la Giulești, Romanțioșii de Edmond Rostand și Regele Ioan de Dürrenmatt, la Creangă, Păpușa cu piciorul rupt și Pufușor și mustăcioară de V. I. Popa, la Țandărică, Pisica de una

singură de Nina Cassian, la „Ion Vasilescu”, Bunica se mărită de Mhtarian, la Teatrul „C. Tănase”, Deschis pentru renovare de Alexandru Mirodan, iar la Ansamblul „Rapsodia Română”, Flacăra independenței.

Lipsește din programul serii Filarmonica „George Enescu”. Iși amînase concertul de vineri seara, pentru sîmbătă...

Peste cutremurătorul spectacol dat de pămîntul în mișcare se lasă o cortină de praful. A sunat marea oră a conștiinței umane.

Ei, oamenii din teatre, sînt, asemenea milioanei de oameni ai țării, prezenți la datorie. Cei de la Teatrul Național se constituie în echipe și, înarmați cu aparatele de sudură, lucrează pe ruinele blocului de peste drum. La Teatrul Bulandra, Operă, Operetă, Circ, pretutindeni oamenii participă la munca titanică de salvare a vieților omenești. Poate au jucat în filme asemenea roluri. Acum, ei trăiesc o clipă mare, a vieții. Zorii dimineții îi găsesc cu fețe palide, oboseite de efort, ca pe cei mai mulți oameni ai orașului. Să nu uităm niciodată zilele și nopțile fără

de somn ale acestor oameni minunați care, împreună cu populația orașului și armata noastră, au săvîrșit, prin munca lor, numeroase fapte de eroism. Din lumea teatrului, din lumea filmului, au venit actori anonimi, cascadorii, gata pentru jertfă. Sacrificiul lui Tudor Stavru le-a luminat chipul și meseria cu o nouă noblețe.

Teatrele bucureștene sînt grav lovite de cutremur. Sala Schitu Măgureanu a Teatrului Bulandra, ambele săli ale teatrelor Giulești, „Nottara”, Teatrul de Operetă și Tîndărică nu mai pot funcționa. Sala „Savoy” a Teatrului „C. Tănase” nici ea nu poate primi public. Celelalte săli au avarii, din fericire, remediabile relativ ușor. La început, se părea că teatrul bucureștean nu a dat victime cutremurului. Da, oamenii se interesează, ne interesăm de situația fiecărui actor. Ce spectacole s-au jucat, unde erau actorii care nu erau pe scenă. Cu spaimă se pomenește mereu numele genialului actor Toma Caragiu. Blocul în care locuia s-a prăbușit. În primul drum al acelei serii, îl văd transformat într-o uriașă gramadă de moloz.

3 martie 1977, ora 21,20. Premiera piesei „Sîngele” de Horia Lovinescu. Fotografia teatrului a surprins pe peliculă o imagine a sălii. Și-i vedem alături, așezați de întîmplare, pe Alexandru Ivăsiuc și Toma Caragiu...

Caut febril un ziar. La Teatrul Bulandra se jucau spectacolele Interviu și Răceală. De luni de zile nu mai avuseser o seară liberă. Tocmai acum!... Prietenii, admiratorii talentului speră. Toma nu poate muri. Zilnic, ore în șir, m-am aflat printre cei ce au avut ochii ațintiți spre ceea ce rămăsese din blocul în care a locuit „nea Tomiță”. Am refuzat să cred că Toma Caragiu poate fi învins de cutremur. Și eu, ca și multă lume, îl și vedeam ieșind de sub darimături, cu zîmbetul său ironic, inteligent, spunîndu-ne „credeți că mor? nu moare nea Tomiță!”. Zilele treceau, speranțele nu scădeau. Iată că lucrările se apropie de sfîrșit, iar echipa de salvatori îi scoate la lumină pe Toma Caragiu din capătul scării, unde clipa l-a fulgerat, îmbrățișat cu Alexandru Bocăneș.

Cu o zi înainte, joi 3 martie 1977, Toma Caragiu împreună cu Octavian Cotescu mă vizitaseră. Era vesel, pus pe șagă. Am bătut împreună o cafea. Povestea. Intîmplări, intîmplări.

În seara aceluiași zile, se afla la premiera spectacolului cu piesa Singele de Horia Lovinescu, la Teatrul Nottara. În locul liber de lingă Toma Caragiu s-a așezat Alexandru Ivasiuc. Tristă coincidență rămasă pe imaginea unei fotografii despre care nu știa că va deveni document. Alexandru Ivasiuc, Veronica Porumbacu, Mihail Petroveanu, Mihail Gafița, Savin Bratu, Eliza Petrichescu, Doina Badea, Viorica Mîrăcineanu... cite alte valori umane și artistice.

În sălile de spectacole, faldurile artei parcă au ocrotit pe artiști și spectatori. În sala Operetei, un sportiv inimos i-a invitat la ordine și calm. În somptuoasa Sală a Palatului se prezenta un film. La primul semn de panică o voce a dominat spectatorii: sînt unul din arhitecții care a proiectat sala. Garantez de securitatea ei. Rămîneți pe loc. Și așa a fost! Ne-am întrebat cu toții ce-i cu Naționalul. E în ordine!

După cutremur o muncă titanică, o imensă muncă cuprinde Capitala. Durerea se transformă în luptă. Pretutindeni, oamenii biruie necazul. Cu lacrimi în suslet, stăpînim natura.

În teatre se lucrează zi și noapte. Avariile încep să fie înlăturate. Urmele cutremurului se șterg treptat-treptat.

Se ridică starca de necesitate. Primele săli își primesc publicul. Artiștii așteaptă cu emoție spectatorii. Numărul acestora e, pentru început, mic. E normal. Oamenii rămîn oameni. Rămîn însă marcași de efectul cutremurului. La teatre se ajunge

greu. Tramvaiete, trolcibuzete și autobuzete nu circulă normal.

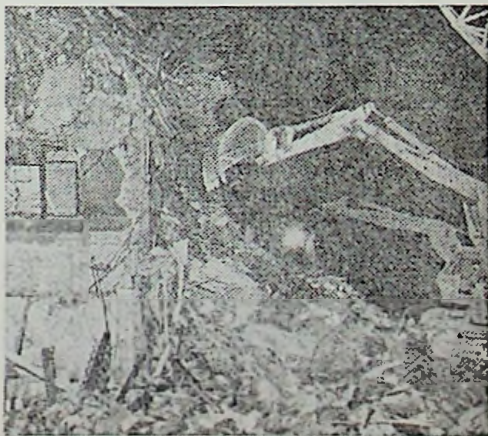
La piesa Fortul, de Leonida Teodorescu, au fost 5 cumpărători de bilete. Imbrășișați de actori! Primii spectatori. Teatrul trăiește! Zi de zi, cifrele cresc. Viața intră în normal. 50—100—200—300 de spectatori. Nu poate să nu mă bucure vestea că Teatrul „Ion Creangă”, teatru al copiilor, a jucat primul spectacol cu sala plină. Pretutindeni, în toate teatrele, actorii au fost mai emoționați ca niciodată. Uitau replicile. Le dădeau lacrimile. Aveau în față spectatori. Primele aplauze i-au încălzit. „Am învins!” Viața învinge

Amza Săceanu

● instantanee

72

DE VINERI NOAPTEA, mai exact spus, de pe la zece fără ceva vineri noaptea — pentru că „băieții”, cum se spune, prin acest apelativ înțelegîndu-se bineînțeles și „fetele”. băieții, spun, au început să se întoarcă la treabă la un sfert de ceas după sinistra oră — și de atunci, de vineri noapte, redacția de actualități ca și alte redacții, dar acum ne oprim la detașamentul-șoc al Televiziunii, n-a închis ochii. Toată lumea, redactorii, mese de montaj, mașini de scris, toți s-au mutat „în burduf”, adică în spațiul de la etajul întâi care se închide cu o ușă moale, ca o armonică, și într-un du-te-vino care nu este decît fluxul unei mari, continue, ordonate stări de trezie telereportericească, trezia unei profesii al cărei sens este, de alt-

fel, tocmai nesomnul participării zi și noapte. La ora 13 telefonul sună — a cita oară? — Mai e nevoie de încă cineva! Încă o echipă! Cutare abia s-a întors, deci poate să plece. De veniri noapte asta face și el și colegii lui sinistrați și nesinistrați. Vin ca să plece. Acum trebuie să alergăm din nou la Continental. Mormanul a scăzut de azi noapte. Acum e luminat de un soare strălucitor, care se răsfrînge vesel, nepăsător, într-un rest de oglindă suspendat deasupra unei șube. Vlad Bîtcă o recunoaște. E șuba Doinei Bădea. O cunoaște pentru că el a filmat-o în haina asta nu demult. O recunoaște după flori. Cupa uriașă cu dinți de oțel piaptănă tragicul gorgan cu nespusă grijă. Cineva de la un teleobiectiv țipă: stați! Masa pămîntie, cărămizi, scînduri sfărîmate, zdrențe atîrnînd de șirme, rămîne imobilă. Nimeni nu vede nimic. Dar cel de la teleobiectiv a zărit o mișcare. Unde? Unde? La stînga! La stînga — se aude în receptor vocea generalului Lavric care nu mai e tunătoare ca în seara de vineri. Acum e miercuri. Miercuri după ora unu, adică după peste 100 de ore „de acțiune” și — firește — vocea a răgușit, s-a infundat, hîrîie. La stînga! Atenție la stînga? Cascadorii! Cascadorii — cîți sînt? patru? cinci? iată-i, îi recunosc: Iată-l pe Mircea Pascu bărbosul, care „a fost dat așeară la televizor” pentru că el, împreună cu studentul Gyuri Fazekas au salvat cu cîteva ore în urmă de sub dărîmăturile de la Scala pe floretista Stanca — nimeni nu poate pricepe cum s-au strecurat de-a bușilea băieții aștia doi printre cele două planșee sub care îi aștepta o fată în viață lingă o mamă și o fetiță care nu mai erau în viață — „am vorbit cu ea vreo 8 ore pînă am scos-o”, zice Mircea — sau poate n-au fost opt ore, și Gyuri Fazekas și eu pierdusem noțiunea timpului” — și iată-l pe Jean Polizache mustăciosul și iată-l pe Crăciun Ion — poate mai sînt și alții, dar acum nu-i văd. Iată-i pe cascadorii cătărîndu-se cu mișcări atît de subțiri, atît de agile, atît de inteligente — o cărămidă deplasată ar putea provoca avalanșa, dar ei se cațără ca niște fulgi geniali și iată-l pe băiatul ăsta care a ajuns lingă mîna care mișcă, — el, băiatul este Aurel Popescu — Aurel! Îl ghidează generalul — trage puțin covorul! Aurel, mai la stînga! Aurel, stai liniștit puțin! Aurel, atenție la covor! Aurel, mai sus! Aurel, atenție la covor (e acolo un covor splendid, roșu Buhara, care filiiie neatins peste uriașul, sinistrul morman. E acolo un covor persan care aco-peră vederea. Trageți-l! țipă cineva. Cum o să-l tragă? Dacă-l trage, blochează

scara!). Aurel, atenție la covor! Aurele băiatule, acum fii atent la mine — strigă infundat în microfon vocea răgușită a generalului. Aurele băiatule, vreau să încercăm ceva special!... Nimeni nu mai mișcă. Tot șantierul! — dumnezeule, cum pot să-l numesc șantier, dar cum pot să nu-l numesc așa — șantierul nu mai respiră, generalul explică ce vrea să încerce. Aurel înțelege, băieții de la scară înțeleg. — Ține seara asta două persoane? — Încet. Atenție! Se vede capul! Un cap cu păr mult, albit, a apărut de sub cărămizile de la etajul trei. Aurel, mai la dreapta! Soldații cu tifoane la nas sînt acolo. Tot timpul au fost acolo. Unul din ei mă întrebă ce zi e azi și se miră că e miercuri. Așa repede miercuri? Aurel, fii atent la grindă! Toată lumea înapoi! Trageți salvarea! Fir-ar al dracu' de covor! E viu! E minune! Asta-i minune! Filmați. Oxigen, repede oxigen! E bărbat! Trageți salvarea! Coboriți scara! Filmați! Nu trageți covorul că blocați scara. Respiră! Doamne, dumnezeule respiră! Clipește! Repede la spital! Atenție la covor: Fir-ar al dracu' de covor! E persan, mă! Fir-ar al dracu' de covor persan. Filmați?

Filmăm! Întrebam. Notăm. Consemnam. Soldații de sus de pe grinzile prăbușite, cascadorii de la Buftea salvează vieți. Aceste filme, aceste carnete de notițe salvează amintirea unor zile care n-avem voie să le păstrăm doar ale noastre. Amintirile noastre sînt la fel de prețioase ca și munca noastră încorporată în bunuri. Lor copiilor, lor nepoților, lor oamenilor care vor veni după noi trebuie să le lăsăm tot. Realizările noastre cuprînd deopotrivă amintirile noastre. Munca noastră se transformă în bunuri, dar experiența noastră se transformă în înțelepciune. Aceste filme, aceste role transmise de actualități, transmise de un telejurnal care și-a ieșit din malcă și s-a revărsat peste 30, peste 40, peste 70 de minute, toate acestea curînd, foarte curînd vor înceta să fie reportaje.

Filmăm! Priviți la jurnalul de seară! După cinci nopți și aproape cinci zile, un om de 62 de ani a fost scos din apocalips. În ambulanță, omul a spus că are 62 de ani și că-l cheamă Mircea Popescu. Filmați?

Filmăm! Am trimis pelicula la studio! Atenție! Vrem să atacăm casa scării. Aurele, rămîi fix în nacelă! Nu te mișca! Vezi că aducem nacela încoace! Aurele, ia cangea! Acum trebuie să lucrăm cu cangea! Atenție, nu vă apropiați prea mult că blocăm casa scării! Atenție la covor! S-a făcut o breșă. Intră! Atenție! Atenție! Ce vezi? Văd o bibliotecă cu cărți. Dar oameni? Oameni? Văd două picioare în-

călțate în șosete. Șosete de damă. Alțeva? Alțeva nimic. Doar o bibliotecă cu cărți. Cărțile au rămas. Filmați ?

Filmăm ! Soarele nu mai rinjește peste noi. Bilecă filmează cu toată diafragma deschisă. „Jos” s-au auzit zgomote. Atacăm casa scării ! S-a întunecat. S-au aprins reflectoarele. S-au stropit cu apă. S-a stropit cu formol. — Cît e ceasul ? — E târziu. — Ce zi e azi ? Miercuri ! — Eu credeam că-i duminică. — După ce ? — După covor.

(Ecatерina Oproiu)

● *sublinieri*

MERSUL LUI...

Trebuie să înving o mare greutate psihică, o anumită inerție internă, nouă, ca să pot scrie câteva rânduri despre prietenul meu, Alexandru Ivasiuc. Problema care mi se pune este, de fapt, problema literaturii, a adevăratei literaturi : cum să prinzi, să exprimi în câteva fraze, cu câteva epitele și semne de exclamare, fenomenul realului, al viului ? !... Este, oare posibil acest lucru, această donquijoterie ? !...

Avea în jur de 1,80, părul castaniu, silueta elastică, mersul clastic, avea un mers „neastîmpărat”. Mersul cuiwa (după o anume urstă) spune extrem de mult despre profilul său psihic. Imi amintesc de o frază care-mi plăcea (și-mi place și astăzi !) dintr-o cărțuție genială pe care o citeam în prima tinerețe : „Un erou al timpului nostru” de Lermontov. Acolo, după cît imi amintesc, este descris mersul lui Peciorin, care „nu mișca mîinile pe lingă corp în timp ce mergea, o caracteristică a firilor închise, stăpînite, sceptice, mizantropo...” Cam așa ceva, citez evident din memorie, o memorie veche de vreo douăzeci de ani. E bine, Ivasiuc nu mergea ca Peciorin. Avea... în primul rînd nu ținea mîinile rigide pe lingă corp. Mergea elastic, aproape săltat. Mișca mîinile, capul îl ținea ridicat, privea viu în stînga și în dreapta, cu o expresie senină, adeseori veselă. Nu era deci un

mizantrop, ca să acceptăm ideea lui Lermontov despre mers pe care o cred justă, era, dimpotrivă, un om deschis, un bărbat deschis, un om care în fiecare secundă se rețîrsa în afară, spre lume, care vorbea lumii, ambientului, chiar cînd tăcea, vorbea chiar și cu mersul lui. Era într-o continuă încercare, dorință, într-un continuu efort de a intra în contact cu tot ce se afla în jurul său și mai ales cu oamenii. Pentru că, mulți dintre noi o știm, există și o anumită, bine mascată mizantropie, care împing pe unii să-și ascundă disprețul sau frica de oameni, încercînd să-i ocolească, căuțînd natura inanimată sau plantele și animalele. Un fel de mizantropie ipocrită, așa spune.

Ivasiuc venea spre tine cu o anumite, clară deschidere, venea cu veselie. Ne-am întîlnit de sute de ori în prietenia noastră strînsă (nu scutită, cum e firesc, de fulgere ale confuziei sau rani-tății, dar niciodată ruptă) care a durat vreo doisprezece ani ai vieții noastre lucide. De zeci de ori, de sute, de mii de ori de ori, Alexandru s-a îndreptat spre mine, recunoscîndu-mă de fiecare dată cu aceeași expresie deschisă, veselă, virilă, dîndu-mi semnul său de prietenie. Era bucuros, cu generozitate, că sîntem prieteni, știa ce miracol este o adevărată prietenie, ce dar, ce muncă, uneori, ce cheltuire de curaj, răbdare, entuziasm și energie ideatică. Dar nu despre vocația și cultul pe care-l avea pentru prietenie vreau să vorbesc acum. Acum așa vreau să vă povestesc, în continuare, despre mersul său.

Alături, mergînd alături de tine, vorbind, gesticulînd, făcea ceva ce-i era caracteristic numai lui : se oprea la intervale regulate, teribil de regulate, absolut previzibile, se oprea deci și, continuînd să vorbească, să demonstreze, să explice, să urmărească „devenirea unui idei”, te privea în ochi, viu, scrutător, cu o anume fixitate. De parcă ar fi păstrat mereu o anumită îndoielă despre buna ta voință, despre

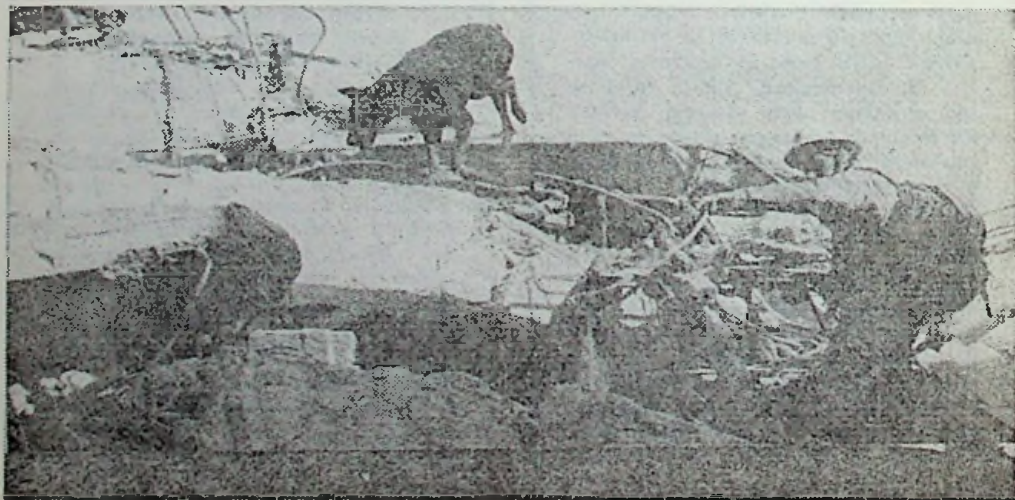
capacitatea ta de a te concentra, de a-i urmări speculația lui noțională, cu adevărat, de cele mai multe ori, de o foarte înaltă calitate intelectuală. Adeseori, adevărate creații făcute astfel, în mers, ca vechii filozofi greci, peripateticienii. Făcea cițiva pași cu acul înșelător (pentru mine, care-mi place succesivitatea previzibilă și neîntreruptă a pașilor calmi) că „de data aceasta nu se va mai opri”, apoi, evident, se oprea, pentru că era el însuși, nu eu insumi sau cine știe cine altcineva. Se oprea, mă obliga (pe mine sau pe nu importă cine) să ne oprim, ne obliga și ne ajuta astfel de a ne concentra asupra uneia din vobutele gândirii sale orale, scîpitoare, aproape năucitoare uneori chiar pentru noi, „profesioniști ai gândului”. Ivasiuc, de fapt, în acest fel, ritualiza nu numai gândul său dar și mersul său, în sensul că îi dădea, îi imprima un ritm, un ritm al său, unic, o cadență. Făcea din mers, din monologul în mers un fel de ceremonie a cărei gravitate și cadență nu o înțelegeai, nu o percepeai imediat. La început, îți părea un simplu tic. Dar el era apt de a umaniza acest tic, acest reflex

simplu și cu aceasta făcea un act profund expresiv: din necesitate intra ușor, suplu, cu o flexibilitate care trăda tușeul maestrului în — cum i-ar fi plăcut lui să spună — în imperiul libertății.

De-atitea mii de ori am mers alături, de-atitea ori a venit spre mine, înviorîndu-se brusc cînd mă vedea, „prietenul lui”, scoțîndu-mă cu un gest al mîinii, cu un nu știu ce pe care îl avea numai el din posomorita mea rigiditate cu care veneam eu insumi spre el, scoțîndu-mă din provinciala mea rigiditate încît, printr-un mărunt miracol ce se repeta de fiecare dată, îi eram recunoscător că există, că are atîta putere încît, trecînd peste tracășamentele care hărțuiesc pe oricine, să-mi întindă mîna, să-mi întindă mersul său vesel, „deschis”, puțin săltat, să-mi întindă, spontan, expresia feței, a întregului său corp suplu, viu, ajutîndu-mă să ies din moartea mea temporară, din rigiditatea mea de atunci, de fiecare dată. Înviîndu-mă, cumva.

Așa cum cu, slabul, neajutoratul, neputinciosul, nu am să pot face niciodată pentru el.

Nicolae Breban

● instantanee

73

PRIMAVARA E TOT PRIMAVARA și invadează străzile, grădinile, parcurile. La Teatrul Giulești s-a reînnotat firul replicilor. Se repetă trei dintre viitoarele premiere. Uneori dialogul se fringe, alteori ezită... Dar cuvintele se infiripă în fraze ce se înșiră treptat ca mărgelile pe ață. Sala de la Grădina Icoanci a Teatrului Bulandra a scăpat aproape neatinsă. Nădejdea că se vor relua spectacolele, aici e; căci dincolo... Dar o întrebare (și spusă, și numai gândită cu gura închisă) apasă: ce-o fi cu Tomiță? Soția lui (Elena) în seara tragică lipsea din București, dar s-a întors. Se agită, neliniștea se amestecă (poate) cu

stăpinite remușcări, întrebă pe militarii de la blocul lor. Dar gorganul sinistru își apără tainele cu unghiile și cu dinții. La Operă încă nu se știe nimic de soarta Mihaelei Mărăcineanu. Un „poate că” atiră de un fir de păr. La etajul 3, în cabine au reînceput repetițiile cu soliștii și corectorii la „Fidelio”; tot „Fidelio” în alte săli, pe pupitrele instrumentiștilor, pe știmatele coriștilor. (La 26 martie e programat spectacol comemorativ Beethoven și prima scenă lirică ține cu orice preț să dea atunci premiera). Bărbați din gărzile muncitorești pleacă în Ferentari la degajări de moloz; grupuri de femei se duc să dea prim ajutor la blocul surpat din strada Apolodor; șapte donatori de sînge sînt îndrumați spre spitalul Filantropia.

(Augustin Sandu)

● sublinieri

REGIZORUL VA LIPSI LA PREMIERĂ

Am așteptat o zi. Apoi o noapte. Am sperat ceasuri la rînd că totul nu e decît o farsă, că mașina lui Alexandru Bocăneț e parcată în im-plător în fața blocului în care locuiește Toma Caragiu, că azi sau mâine îl voi vedea urcîndu-se la volan și, cu nonșalanța-i știută, îmi va face cu mîna. Dar Bocăneț a plecat pe drumul fără de întoarcere. Destinul a retezat cu o singură lovitură suflarea unui mare actor, ca și pe aceea a unui talentat și original regizor de televiziune.

În locul unei scene, în locul unui plaiou de filmare, Toma Caragiu și Alexandru Bocăneț s-au întîlnit sub bolțile de neant, acolo unde i-a atins cu filsierea voalului ei rece bătrîna Doamnă în Negru.

Ce poate fi mai stupid decît să așterni citeva rînduri, copleșite de tristețe, despre un Om care vreme de vreo zece ani a fost cavalerul buneii dispoziții?!

Alexandru Bocăneț a dominat cu emisiunile și spectacolele sale ecran-

nele televizoarelor tocmai pentru că era un dăruit al profesunii sale, un veșnic îndrăgostit, un nebul sublim, un încăpățînat care credea în miracolul risului adevărat.

Îl revăd la pupitru de regie al televiziunii și mi se pare că își montează filmul propriei sale vieți. Așa urmăresc cu mintea secvențe pe care credeam că le-am uitat de mult. Dar cum puteam să uit acele savuroase emisiuni „Profil pe 625 de linii”, cu tripleta Anda Călugăreanu, Florian Pittiș, Dan Tufaru? Cum să nu-mi amintesc de maratoanele sale reunite sub titlul „Gala lunilor”, de transmisiile lui unice de la Festivalurile Mamaiei? În lungile nopți de Revelation, Bocăneț ne aducea de fiecare dată acel mare spectacol, plin de vervă și frumusețe, pe care nici nu trebuia să-l semneze ca să-ți dai seama că singurul autor cu puțință era el.

Ecaterina Oproiu, îți amintești cum l-ai descoperit, de mult, prin 1966 pe prietenul meu Bocăneț? Seriai pe atunci în „Contemporanul”: „Am remarcat un spectacol de mult bun gust într-un sector în care bunul gust întilnește artea piedici. E vorba de „Profil pe 625

de linii», în regia lui Alexandru Bocăneș...

...acest film muzical de finută europeană. Școală Averty! — spun unii și mă raliez observațiilor, dar fără reproș, pentru că eu cred că decit s-o luăm atât de des de la '48, e mult mai bine să o luăm de la Averty încoace! În zilele cînd a plecat atât de grăbit dintre noi, Bocăneș era în febrila așteptare a unei premiere. Căci de-abia terminase primul său film pentru marele ecran, o savuroasă comedie muzicală, în care — ce bizară coincidență! — rolul principal îl juca Toma Caragiu!... Filmul de care vorbesc se numește „Gloria nu cîntă” și trebuia să aibă premiera la sfîrșitul lunii martie. Regizorul Alexandru Bocăneș nu va fi însă prezent la premiera filmului său. Așa cum va lipsi, de acum înainte, și din strălucitoarele nopți de Revelation, așa cum nu va mai intra niciodată pe platourile mari ale Televiziunii. Colaboratorii săi cei mai devotați Ovidiu Dumitru și Titus Mun-

teanu, știu că, atunci, în martie, Bocăneș lucra cu asiduitate la alte două scenarii de film, că pregătea o coproducție româno-olandeză pentru micul ecran. Doina Levința, scenografa sa atât de apropiată și apoi soție, mi-a arătat mai deunăzi hîrțile pe care Bocăneș își trecuse cîteva gînduri cu valoarea unei profesii de credință: „Meseria de regizor de televiziune există independent și nu poate fi confundată cu nimic altceva. Micul ecran există ca un spațiu independent de spațiul scenei, independent de cadrul cinematografic. Este spațiul electronic al Televiziunii. Trebuie azi să ne gîndim că mai există și un mîine”. Da, Alexandru Bocăneș, „culiușa cu minuni” — cum obișnuiai să numești televiziunea, are și un „mîine”. Tu ai trecut în „ieri”, dar cu siguranță că cei de mîine nu vor putea să uite că a existat cîndva un tînr, numai suflet și idei, care a dăruit atîta bucurie oamenilor. A fost și prietenul meu.

Aristide Buhoiu

ORELE ȚĂRII

ZIMNICEA • CRAIOVA • PLOIEȘTI • IAȘI • CLUJ-NAPOCA •
TIMIȘOARA • TULCEA

ZIMNICEA

74

AU TRECUT 3 ZILE de la cutremur. Șoferul Vijjială nu știe exact ce-a fost la Zimnicea, ar vrea parcă să aștepte o clipă mai devreme de la mine, dar nici eu nu știu mai multe, doar ce-am văzut la televizor, lui i-a scăpat toată familia, doar o grindă a casei a căzut, un fleac, zice, în prima duminică liberă o repar. Tace kilometri în șir, deodată motorul se oprește, Vijjială coboară și ridică tacticos capota, meșterește ceva, cobor și eu, dacă n-ar fi nevoie de macaraua asta, îl aud, nici nu m-aș grăbi către Zimnicea, căci mie, ca să fiu sincer, nu prea-mi plac cutremurele, termină treaba și-o luăm din loc. Parcurgem ultimii kilometri, literale uriașe care marchează intrarea în Zimnicea sint căzute, aha, fluieră Vijjială a pagubă, aici trebuie să fi fost sfârșitul lumii!

Primele case ale orașului se află la pământ. Mormane de moloz. Șoferul frânează lângă un trecător, coboară geamul și întreabă:

— *Ce faceți, tovarășe, trăiți?*

Omul articulează un gest a lehamite și-și vede de drum. Vijjială ridică piciorul de pe frână, îl mută, urmându-l la pas pe zimniceanul fără chef de vorbă. Parcurgem câteva sute de metri pînă cînd

omul se oprește din mers, își șterge ochelarii cu poala unui pulover uzat și acceptă:

— *După cum se vede.*

Brusc, șoferul capătă gustul conversației, bine că au rămas oamenii, zice, fluieră un cîntec vesel, dacă au rămas oamenii, o să facă ei alt oraș, unul de cărămidă, că ăsta care s-a năruit era din pământ bătut și din chirpici, își scoate basca și o pune alături, ce s-o fi făcut așa cald?, întreabă fără să aștepte un răspuns, gata, aici coboriți, am ajuns în centru. De-acum, fiecare cu nevoia lui, se explică, eu merg în treaba mea, dumneata du-te într-a dumitale, bine că au scăpat oamenii întregi, tovarășe, s-auzim de bucurii.

Cobor. Camionul stîrnește un nor de praf, e rîndul meu să-mi limpezesc lentilele ochelarilor, dar nu-mi rămîne prea mult de văzut. În jur duduie mașini, buldozere și macarale, muncesc o sumedenie de oameni în salopete. În rest, numai dărîmături. Centrul Zimnicei, exceptînd vreo 3-4 blocuri noi, e la pământ.

75

„CENTRUL NU-L MAI CĂUTAȚI. L-AU LUAT CU BULDOZERELE” — SAU CUM A DEVENIT PRIMAR DUMITRU SANDU. Mă dumiresc greu, dar zimnicenii mă ajută, lămurindu-mă că, oricît mi s-ar părea de ciudat și de neadevărat, aici a fost, cu cîteva răsărituri de soare mai devreme, centrul unui oraș cu aproape 15 mii de locuitori. Acolo, zice căreva, era restoran-

tul „Dunărea“, unde se servea cea mai bună ciorbă de pește din județ. Alături, se ridica clădirea internatului liceului. Mai departe era o parfumerie, dar centrul nu-l mai căutați. L-au luat cu buldozerele.

Senzația e confuză și dureroasă. Fără să fi murit oameni, aici unde era viață, nu mai e, au rămas numai ruine din care mușcă buldozerele. Valentina Neagu, până alaltăieri directoarea cinematografului „Progresul“, nu mai înțelege nimic. Rula „Vinzătorul de baloane“, o aud, eu făceam casa, iar fetele porniseră curățenia, cînd a început totul să se clatine și să se rupă. Scara dinspre balcon s-a contorsionat ca o andrea, lumea s-a speriat și fiecare a fugit care încotro. Am deschis repede ușa din stînga și asta a fost norocul, căci în clipa următoare soba din dreapta s-a prăbușit, făcînd un zgomot asurzitor. Dacă evacuarea s-ar fi dirijat către dreapta, ar fi murit zeci de oameni, dar întîmplarea a vrut să țină cu noi.

Mai încolo, ajutînd la o demolare, îmbrăcat în costum și cu cravată galbenă, primarul orașului, Dumitru Sandu, pare să fi îmbătrînit în cîteva zile cît alții într-un an. Cămașa îi e făcută scoartă la guler, iar ochii i-au prins contururi închise și s-au înfundat în cap, semănînd, văzuți de departe, cu doi fluturi vineții. Îi arde mai degrabă de somn, n-a închis

un ochi din clipa cutremurului, decît de discuții, costumul său e alb de praf, de parc-ar fi pudrat, își adună vorbele greu, dar le încheagă logic și urmînd cronologia. Calamitatea, consemnăm, ne-a surprins în timpul Conferinței orașenești de partid. Luaseră cuvîntul 41 de comuniști, se trecuse la ultimul punct de pe ordinea de zi, alegerea noului primar, se votase și tocmai se proceda la numărătoarea voturilor. Cînd președintele comisiei respective, Nicolae Soare, se urcase la tribună să anunțe rezultatul, adică alegerea mea, pămîntul a luat-o razna, lumina s-a stins și istoria orașului Zimnicea a consemnat cel mai distrugător seism din cîte au fost pe aici, în cel mai sudic punct al țării.

Poate din întîmplare, poate pentru că așa le e sortit unor oameni să dea piept cu greutatea fără nici o pregătire prealabilă, s-a nimerit ca Dumitru Sandu să n-aibă nici o clipă de răgaz după alegerea sa, ci să fie obligat, de conștiința sa de român și de comunist, dar și de noua sa funcție, firește, să nu întîmpine noua sa condiție prin durere și veghe neîntreruptă. A luat de undeva o lanternă și, alături de cîteva dintre membrii comandamentului constituit pe loc, în sala de ședință, a pornit-o în grabă pe străzi, ajutînd la scoaterea de sub dărîmături a unor localnici peste care se năruiseră casele — din fericire — pe

pământ bătut, evaluind primele pagube. Până la întreprinderea de panglici, cea mai mare din oraș, primarul n-a făcut mai mult de un sfert de oră, găsindu-l acolo pe directorul Dumitru Constantin, cu o hirtie în față și cu piciorul drept prins într-un bandaj improvizat. Cu o gleznă luxată, din cauza grabei și a imbulzelii, directorul apucase să noteze pe hirtia luminată de pîlpiirea unui felinar, primele constatări ale avariilor. O clădire fusese distrusă, cîțiva oameni ușor răniți, dar fabrica își încetase complet producția, avînd mai bine de o sută de războaie deteriorate și mișcate de la locul lor.

76

„NE-AM ZIS CĂ NU-I CINSTIT SĂ STĂM ACASĂ”. Il lăsăm pe primar, vorba de mai devreme a lui Vișiiță, în treaba lui și ne vedem de-a noastră. Ne apropiem de locul în care, cu botnițe de tifon la gură, ca în halucinantele povestiri, tot de prin părțile Telcormanului, dar din alte timpuri, de pe vremea strînsului viilor altora, cîteva femei ajută la demolări. Anica Pușcă și Angela Ulmeanu, membre ale C.A.P.-ului din Vișoara, o comună de lingă Zimnicea, de foarte mulți ani mame, dacă nu chiar bunici, mormăie ceva către mine, nu disting și le rog să-și scoată pentru o clipă tifoanele de la gură, nu se poate, înclin să cred că aud, a venit un sanitar, ni le-a pus și a zis să nu le dăm jos decît după ce terminăm treaba, că e pericol de boală mare. Mă văd silit la cel mai ciudat interviu pe care l-am solicitat vreodată, dacă așa ceva se poate numi o frîntură de discuție, aici, în preajma clădirilor ce se frîng de mijloc și a unui praf ce-ți face, într-o clipă, părul din cap adevărată sîrmă, mă încumet și-o întreb pe Anica Pușcă, sau poate pe Angela Ulmeanu, ce caută la Zimnicea.

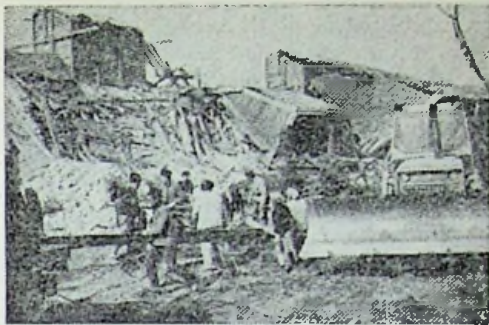
Cum adică!, se miră femeia. Aici e treaba noastră, să dăm o mînă de ajutor românilor ăstora peste care a căzut ne-cazul.

Și vă pricepeți?, insist.

Păi ce-o fi de priceput?, vine răspunsul. Stringem moloz, îl punem cu lopata în mașină, mai luăm niște lucruri care nu s-au stricat și le dăm deoparte, să le găsească gospodarul. Asta e tot. La noi în sat n-a fost belea, doar ceva stîlpi de la grajdul cooperativei s-au dărîmat, așa că ne-am zis că nu-i cîstit să stăm acasă și c-om fi și noi bune la ceva aici, la greutate.

Cînd ați venit, nu mă las.

Azi am venit în zori, cu mașina. Ieri am venit în zori, cu mașina. Mîine vom veni în zori, cu mașina. Așa, pînă cînd vom

termina și nu va mai fi nevoie de mîinile noastre.

De mîncat, ce-ați mîncat?

Femeia, Anica Pușcă, sau poate Angela Ulmeanu, mă privește de parcă aș fi aterizat aici, în centrul de altădată al Zimnicei, de pe alt pământ. Nimic, zice. Acum nu e timp de foame, cînd o fi, om gîsi noi ceva și de imbutat. Apoi, rîzînd către surata sa, clatină din cap și mă înfomează, călcînd regula și scoînd masea, nu fără a privi cu teamă în jur. că nu mai merge proverbul acela cu baba care se piaptîna cînd țara arde. Apoi, pleacă la dărîmături.

Umblu mai departe prin zona centrală a orașului. Șoferul Gheorghe Chiriță, de pe 21 TR 2617, se oferă să mă ducă spre port, dar cu o condiție. Dacă am curaj să mă urc într-o mașină al cărei conducător n-a închis un ochi din seara de 4 martie. Accept riscul, mă strecur în cabină, admir cîteva poze color și o poză de familie. Ai mei, zice, Chiriță I și Chiriță II împreună cu mama lor, adică împreună cu nevastă-mea. I-a prins cutremurul acasă, la Bragadiru, o comună spre Giurgiu, tot în Telcorman. Nu s-a întîmplat nimic rău, doar niște grinzi s-au fisurat, dar eu nu eram acolo și mi-am făcut griji. M-am interesat prin alți băieți de-ai noștri care au avut drum prin Bragadiru, am aflat că-s

zdraveni, sigur. nițel speriați, că nevastă-mea se speria și de-un găndac, m-am liniștit și mi-am văzut de curse. De-atunci, eu așa zice că n-am prea dormit, cărind din gară barăcile sosite pentru adăpostirea sinistraților. Drum după drum, fără pauză, ba mint, ieri m-am oprit vreo jumătate de oră să mă spăl. mi se închegase praful pe pleoape de nu mai puteam deschide bine ochii, așa că a trebuit să fac un ocol și să pun frina lingă o cișmea. Mi-a prins foarte bine și m-am mai înviorat. Acum cred că așa mai putea s-o duc câteva zile fără pauză, mai ales că, la gară, cit coboară militarii barăcile din vagoane, ațipesc cit ai fuma o țigară. Chiar așa. mă ia în primire, n-aveți o fumigenă? O ce?, nu pricep, cu ochii la grozăviile de pe străzi. Case, zeci de case lungite la pământ. O țigară, tovarășe, ce naiba!

77

MUNCA, ZICE UNUL, MUNCA ȘI ATIT. Iată-mă la gară. Pe o linie laterală, se rinduieste câteva vagoane, venite de la Tirgoviște, Bacău și Cîmpina, din care militarii, conduși de locotenentul Stan Croitoru, descarcă baracamentele. Locotenentul și subofițerii săi, sergentul Ion Anghel, caporalul Ion Tamaș, soldatul Nicolae Todea și alții se află aici din dimineața zilei de 5 martie, firește pentru că așa a sunat ordinul, dar și pentru că, ne mărturisește Nicolae Todea, așa le-a soptit mintea lor de români, nu zimniceni și nici măcar teleormăneni, ci flăcăi din alte părți ale țării, să muncească exact și conștiincios pentru ca oamenii orașului rămași în plină stradă, numai cu o cămașă pe ei, cel mai adesea de noapte, să găsească cit mai repede un adăpost, fie acela cit de improvizat și pe numele lui baracă. Nu știu ce să spună despre activitatea lor. Muncă, zice unul, muncă și altă. La vederea aparatului de fotografiat, se ferece și se trag într-o parte. Insist. Nu se poate, vorbește cel mai mare în grad, ar însemna să încălcăm regulamentul. Îl asigur că am mai fotografiat și alte dați militari și n-am primit nici un reproș. Nu se poate, tovarășe, dar dacă tineți neapărat, veniți și mine, ne veți găsi tot aici.

Și mine ce va fi?! mă arăt intrigat. Mine nu va mai fi împotriva regulamentului militar?

Alături, într-un fel de șopron, Marin Stănculeț, care se recomandă funcționar la Primărie, scâpat numai cu niște fisuri

la casă, nu mă lasă să întreb nimic, ci întrebă dînsul:

— *Știi ceva despre Buzău?*

— *Ce să știu?!*

— *A fost rău?*

— *Nu cunosc nimic mai mult decît dumneavoastră.*

— *Păcat. Eu nu cunosc nimic.*

— *De ce?*

— *Nu m-am mișcat de-aici de 3 zile, iar la Buzău am doi cumnați și soacra, unul lucrează la o filatură, iar cclălalt la căile ferate, iar soacră-mea e mama nevastei mele. Li s-o fi întâmplat ceva?*

— *Nu cred.*

— *Atunci e bine, vă mulțumesc că mi-ați dat o veste atit de liniștitoare. Parcă mi-ați luat o piatră de pe inimă.*

— *V-am spus că eu...*

— *Vă mulțumesc din inimă.*

E rindul meu să nu mai înțeleg nimic, îi las pe oamenii aceștia să-și vadă de ale lor și mă reîntorc în centru. În zona pieței s-au adunat între timp o mulțime de automazagine, sosite pe patru roți din Cluj și Pitești. S-a montat și prima baracă, cu ajutorul unui macarale uriașe, de tip ADK 125 și al muncii pline de abnegație a mai multor oameni, al căror nume îl notez în fugă, temindu-se să nu-i stingheresc: Florea Trandafir, Marin Vișan, Gheorghe Belinaș, Ion Ghighileanu și Marin Cinzeacă, fiecare grăbit să-și facă treaba exact și temeinic, ca și cind barăcile pe care le fixează aici, nici un centimetru mai încolo decît au hotărît pe hirtie, ar urma să dăinuie pînă la sfîrșitul lumii. Prin preajmă, circulația e înnebunitoare, interzicerea claxonatului a fost uitată de toată lumea, sirenele macaralelor fac mult zgomot, dar ei nu par să bage nimic în seamă, umblă și lucrează ca și cind ar fi singuri într-o mare de liniște și ordine. Sentimentul temeiniciei, depus în fiecare lucru, e poate impresia cea mai coplesitoare a zilei, căci el ascunde o mare putere de muncă și o deosebită tărie de caracter. Zimnicenii știu că nu vor apuca să îmbătrînească între pereții aceștia de plăci fibro-lemnoase, au auzit vorbe minunate despre reconstrucția orașului lor chiar de la primul bărbat ai țării, venit în mare grabă în mijlocul lor să-i îmbărbăteze și să-i îndrume, așa cum a făcut-o mereu, la bine și la rău deopotrivă, cu profunzime și înțelepciune, ei știu că orașul lor va număra, chiar pînă la sfîrșitul acestui an, peste 2000 de apartamente noi, dar par să înțeleagă, și arată că înțeleg, că victoria finală a Zimnicei socialiste de mine, oraș modern și frumos, se va compune din victorii mai mici, unele poate chiar neînsemnate. De aceea,

tot ceea ce îndeplinesc astăzi cu gândul la ziua de mâine îndeplinesc trainic. Serios. Fără rețineri. Fără scuze. Cinstit.

E aproape noapte, când familia șoferului Nicolae Călin, de la Cooperativa de consum din localitate, se mută prima în bănci.

78

UN OM. Mă întorc la Zimnicea după câteva zile. Fac primul drum la Primărie, dar nu găsesc pe nimeni disponibil. Mi se spune că toată lumea e într-o ședință foarte importantă. Cît de importantă?, cer amănunte. Mi se răspunde că s-au adunat în jurul unei mese o sumedenie de specialiști, care decid datele tehnice ale canalizării viitoare a orașului. Plec, dar n-apuc să fac 2 pași pe strada Eroilor, cândva cea mai cunoscută a urbei, astăzi pe jumătate transformată în ruine, că un bărbat își scotea politicos căciula în fața mea și zice:

— Am venit, tovarășe.

Îl dumiresc că mă confundă și că lucrurile nu stau tocmai cum crede dinsul, nu lucrez la Primărie și n-am cum să-l ajut, dar omul mă întimpină cu vorbă cințată și domoală, zicînd că nu vrea să știe decît locul, restul avînd să facă el și ceilalți. Tîmplari și lăcătuși veniți tocmai de la Costiui, din județul Baia Mare, cu trenul de noapte.

— Ce loc?

— Apăi, taică, locul unde să montăm chioșcurile pentru dulciuri, de le-am adus.

Îl îndrum unde cred că trebuie și-mi fac rondul. În piață, numărul automagazinelor a crescut, ba chiar s-au instalat și firme. Gorjul vinde confecții. Încălțămîntea e venită de la Satu Mare, iar alimentara din Argeș. Textilele se desfac într-un magazin pe roți purtînd număr de înmatriculare din Argeș, în vreme ce bufetul, la care se vinde apă minerală, provine de la Cluj. Dovezile de solidaritate umană se întîlnesc la Zimnicea la tot pasul, orașul tinzînd către ritmul normal al vieții nu doar prin strădania locuitorilor săi, ci și prin mîna de ajutor pe care toate județele țării, mai ales cele neafectate de cutremur, au înțeles să i-o întîndă, după străvechiul obicei românesc de a ajuta pe dată pe cel aflat la necaz.

Se muncește intens peste tot și orașul a căpătat aspectul unui vast șantier. Se procedează la ultimele demolări, drept pentru care îl găsesc pe locotenentul Marinel Toflete, din formațiunea de pompieri a județului Teleorman, cocoțat pe un acoperiș, ca un echilibrist, legat într-o coardă și încercînd să salveze unele materiale. Îl aștept să coboare, îmi face mereu semn că e gata, dar întîrzie, alături se ridică un

bloc cu 4 etaje, unul din cele pe care seismul le-a prins în plină construcție, coboară, mă salută militărește și zice că se află numai de azi dimineață pe acoperișul acesta, dar în Zimnicea de câteva săptămîni, ajutîndu-i pe localnici, el și soldații din companie, la demolările mai grele, în care riscul e mai mare decît s-ar crede.

— Cit de mare?

Ride și se miră că-mi notez ceea ce spune. Lăsați carnetul, îl aud, nu ne-am făcut decît datoria, noi sîntem oameni obișnuiți, nu eroi, alții ar fi procedat la fel. A salvat, zice, o mulțime de bunuri materiale, dar cel mai greu a fost la evacuarea și recuperarea lucrurilor de la liceu. Intraseră în reacție, îmi explică, substanțele chimice din laborator, iar buteliile de oxigen amenințau să explodeze. El a intrat primul și a întrebant cine mai vrea să-l urmeze. Avea în preajmă 10 oameni și s-au ridicat, ca la o poruncă nedată, 10 mîini. S-au apucat de treabă numai 5 militari și, după câteva ceasuri de muncă susținută, desfășurată la marginea riscului, pericolul exploziilor în lanț fusese îndepărtat. S-au apucat apoi să salveze cărțile, vreo 45 000 de volume. Le-au scos, după care s-au mutat la biblioteca orașului. Alte 60 000 de volume au fost puse la adăpost.

— Ce vă doriți acum?

— Sincer?

— Firește.

— Să beau o bere. Munca noastră fiind una riscantă, am dormit suficient în nopțile care au trecut de la cutremur, dar de dimineață pînă seara tîrziu am fost sau pe case, sau prin beciuri. Mi s-a uscat gura după o bere.

— Alceva?

— Aș dori ca toți elevii care vor citi cărțile salvate de noi să fie premianți, să răsplătească prin muncă și seriozitate eforturile pe care le-am făcut să salvăm ficcare volum în parte, filă cu filă, copertă cu copertă.

După care mă salută, la fel de regulamentar ca mai devreme, întorcîndu-se pe acoperiș. Pe stradă trece o mașină a Salvării, purtînd număr de Brașov. În urma ei, 21 IL 1998. Toată România socialistă semnează condica de prezență la Zimnicea, la munca de reconstrucție a orașului zimnicenii pornind nu de unii singuri, chiar dacă e firesc și chiar dacă se întîmplă ca greul treburilor să stea pe umerii lor, ci ajutați de întreaga suflare a țării.

79

„FIE CE-O FI...” Mă întorc la Primărie, unde ședința nu s-a încheiat și unde, de la data seismului și pînă astăzi, într-un

birou de la parter, pe ușa căruia stă scris *Secretar*, doarme Florian Chiriță, care este exact ce scrie la intrare. Poartă o haină în carouri și mâinile abundent vopsite în verde, îmi surprinde privirea și încearcă să se scuze, de parcă ar fi fost nevoie de așa ceva. Am ajutat, zice, la vopsirea gardului barăcii din față, cea în care vom extinde cantina.

N-a fost sinistral, adică n-a rămas fără casă, nici fără masă, fiind el de fel din comuna Suhăia, dar n-a mai găsit timp să plece să vadă exact ce s-a întâmplat la locuința sa, căci l-au fixat aici, ca membru al comandamentului, treburi diverse și urgente, între care prima a fost, firește, rezolvarea problemelor sinistralilor. Asta s-a întâmplat și se mai întâmplă, după cum e anunțat de la intrarea în clădire, la camera 5, de unde au primit repartiție pentru cele 43 de barăci date în folosință în prima săptămână exact 568 de familii, intrate în posesia cheilor în funcție de gradul stricăciunilor suferite, de numărul membrilor familiei și așa mai departe.

În biroul lui Florian Chiriță, am ocazia să-l revăd pe unul dintre lucrătorii veniți de la Coștiui, pe tâmplarul Vasile Cvasciuc, intrat să ceară anumite lămuriri. Nu știe încă unde va dormi, lipsa spațiilor de cazare îl face sigur că nu va petrece noaptea pe o somieră, dar asta nu-l sperie de fel. Atîta rușine avem, îl aud, să nu-i batem pe oamenii ăștia necăjiți la cap cu mizilicurile noastre, așa că, dacă nu se va afla pe oriunde un colțisor și pentru căciulile noastre maramureșene, vom așterne bundele în chioșcuri și ne vom odihni acolo, căci e grabă mare să terminăm mâine, să poată pune muncitorii ăștia un dram de dulce în gura lor.

80

- *CIT TIMP ați făcut pe drum ?*
- *Cît o făcut trenul. Vreo șaispe ore.*
- *Ați apucat să dormiți ?*
- *Am.*
- *Mult ?*
- *Mult.*
- *Cam cît ?*
- *Apăi, cam două ceasuri.*
- *Iar astăzi toată ziua ați lucrat ?*
- *Am.*
- *De ce atîta grabă ?*
- *Cum adică ?*
- *Nu puteați să vă odihniți mai întii ?*
- *Ba da, dar n-am vrut.*
- *De ce n-ați vrut ?*
- *D-ai.*
- *Care ?*

Își împinge căciula către ceafă și se miră de întrebarea mea. *Apăi, tovărășele, știi ce-mi gîndește mie mintea asta bă-*

trină și de opt clase ? Imi gîndește că dacă lucrurile ar fi stat pe dos, adică cutremurul să fi izbit Maramureșul nostru, zîmniceții tot așa s-ar fi grăbit la noi, că doar români sintem și e musai să-i ajutăm pe cei în nevoie, cum spune omnia. Uite d-ai, ca să vă înfățișez răspunsul ce-l gîndii cu.

Îceșim împreună și se nimeri să dau peste un alt maramureșean, peste Laszlo Spivaliuc, de pe Valea Viseului, șeful șantierului de construcție al viitorului Complex comercial din centrul Zîmniceii. E aici de mai multă vreme, a lucrat mereu într-un ritm bun, dar acum lucrează într-un ritm drăcesc, mai ales de cînd a primit întărituri în oameni și materiale din Oltenia, mai exact spus de la Obîrșia, de unde au sosit, mai deunăzi, vreo 20 de tâmplari, dulgheri, lăcătuși și zidari. Unul dintre noii veniți, îl aud, cred că e de-o vîrstă cu tata, Alexandru Mechevici îl cheamă, nea Sandu, cum îl strigă ai lui, cînd l-am văzut, mi-a venit să mă iau că mîinile de cap. Ia te uită, mi-am zis, mi l-au trimis ăștia și pe tataia, să-i fac parastas la Zîmnicea, că n-aveau luminări pentru el la Obîrșia. Dar cînd l-am văzut la muncă, m-am speriat, cred că nici la casa lui n-ar luera cu mai multă tragere de inimă.

Unde dormiți ?, mă interesez.

Intr-un beci, zice. Nu-i rău, e liniște și cald.

Și oamenii ? !

Care în beci, care la parterul complexului ce-l construim.

Și lucrătorii ce zic ?

Depinde, vine răspunsul, după care lămurirea de rigoare sosește de la sine, neprovocată. Dacă ne vedem în zori, zic bună-dimineața, la prînz, zic bună-ziua, iar seara pe la 9, cînd terminăm, zic noapte bună. În rest, n-au timp de vorbe.

Apoi se scuza că trebuie să ne lase, a coborît amurgul peste oraș, dar vrea să se repeadă pînă la poștă, unde așteaptă o telegramă. De la soție ?, întreb. Nu, că că n-ar putea s-o dea singură, de la copilul ăl mai mare, ca să mă anunțe dacă al cincilea său frate e chiar frate, cum aș dori, sau e soră. Vorba ceea, mai are timp să glumească din mers, fie ce-o fi, numai băiat să iasă.

81

ÎN PROGRAMUL VIITOR. Înainte de plecare, fac un tur rapid al orașului. La întreprinderea de panglici, aflu că se lucrează la întreaga capacitate, ultimele 12 războaie clasice, oprite din cauza nesigurantei construcției, reintrind în ritm normal de la 9 martie. Electricianul Ion

Tomici, zidarul Ilic Neagu, lăcătușii Constantin Rotaru și Ion Poling, oameni care au rămas în unitate o săptămână fără pauză, au plecat să doarmă în paturile lor. Ziua s-a încheiat cu o depășire a planului de 20 de procente.

Alături, la colțul străzilor *Engels* și *Gării*, 60 de constructori se străduiesc să finiseze, la lumina reflectoarelor, două din blocurile pe care calamitatea le-a surprins în plină zidire. Se toarnă mozaicul, se fixează caloriferele, se tencuiește, iar maestrul Traian Găvănescu se simte mândru să spună că sînt aproape gata și că prima clădire va fi dată „la cheie” peste câteva zile. Celălalt bloc, completează, îl vom termina în maximum o săptămână, ceea ce înseamnă că va fi predat locatarilor cu aproape 2 luni înainte de termen.

În dreptul liceului, e lume multă. Se iese de la film, de la o proiecție impro-

vizată într-unul din laboratoarele de chimie. După munca de peste zi, Zimnicea a înțeles să se distreze câteva ceasuri, vreo 200 de tineri înghesuți claie peste grămadă urmărind, nu numai cu sufletul, ci și cu genunchii la gură, aventurile „Roșovanului”. În programul viitor, auzim pe cineva, va rula „Frățiorul”.

La Primărie, comandamentul se află convocat într-o altă ședință. Se iau măsuri în vederea sosirii, în zilele următoare, a constructorilor de pe vastul șantier al ridicării orașului din praf și cenușă. Restul Zimnicei doarme, iar somnul ei este cu siguranță adînc, așa cum se cade să fie odihna dinaintea muncii. Pentru că, oamenii locului o știu foarte bine, nimic nu se face pe lumea asta fără muncă. Și poate nici pe cealaltă.

(Ovidiu Ionișoia)

CRAIOVA

82

— UN MINUT, tovarășe reporter. Înainte de a vă spune ce-au adus în viața Craiovei acele secunde-șoc, dați-mi voie să schițez, fie și sumar, tabloul obișnuit al orașului. Deci, 4 martie — orele

21.22' și 22". Unul din primele orașe ale țării ca forță industrială se află în plin efort productiv. Unul din primele 10 centre universitare ale țării se mai afla — în cămine, biblioteci și laboratoare, în același efort, efort instructiv, unul din primele 10 centre culturale ale țării se afla și

în plin proces educativ-recreativ — atît Teatrul Național cit și cele 6 cinematografe satisfăceau setea de frumos și de artă a cetățenilor din Bănie. Unul din primele 10 orașe ale țării, ca număr de populație, se pregătea să asigure tihna de peste noapte, în intimitatea căminelor proprii, pentru cei peste 220 000 de locuitori ai săi. Așa arăta Craiova, la orele 21,22'22", înainte de puternicul cutremur.

— Dar după ?

Pe chipul primarului Craiovei, Ștefan Negreț — acest bărbat tânăr, cu alură de atlet, care a ținut să revadă orașul prin dimensiunea unui minut — apar cute și mai adânci decît cele săpate de noaptea cutremurului. Avem astfel în față, prin chipul unui om, o imagine — simbol : *durerea și tăria unui oraș*. Iar zilele care au urmat, și la care reporterul a fost martor, s-au constituit în tot atîtea dovezi că această imagine-simbol reprezenta, de fapt, starea de spirit a întregului oraș.

În ce se măsoară durerea după acele secunde-șoc ? Nici o metaforă, oricît de meșesugită ar fi ea, nu poate înlocui forța de convingere, exactitatea matematică, a cifrelor. Craiova se prezintă a doua zi după seism cu un bilanț al distrugerilor greu de imaginat în primele clipe ale cataclismului. Iată o „stenogramă” a lor așa cum a fost transcrisă în documente : 18 unități economice, printre care și giganții industriali ca „Electroputere”, „Combinatul chimic”, „Întreprinderea de panouri mari din prefabricate” — una din „fabricile de case” ale țării — își întrerup total sau parțial activitatea ; 6 529 de case — în care locuiau peste 20 000 de oameni — văd lumina zilei de 5 martie avariate, majoritatea, foarte grav, dintre care 775 dispar, de la vechile adrese, adică, cum se exprimă specialiștii, sînt înghițite de cutremur ; numeroase edificii de învățămînt și cultură, ca Muzeul de Artă, Muzeul Olteniei, liceele „Frații Buzești” și „Nicolae Bălcescu”, biblioteca municipală, Universitatea, se trezesc de asemenea în zorii zilei de 5 martie desfigurate de frumusețea arhitectonică, în cazul unora, seculară ; sute de unități comerciale, cele care asigură omului pîinea cea de toate zilele, plătesc și ele un tribut scump seismului : 52 se prăbușesc, iar 297 sînt scoase temporar din funcțiune. Iată suficiente argumente-document, și nu le-am evocat pe toate, care arată cu cită forță s-a năpustit cataclismul asupra uneia din cele mai vechi vetre românești — Craiova.

În ce se măsoară tăria orașului după acele secunde-șoc ? Atunci, în primele clipe ale bilanțului, „zestrea” lăsată de seism apărea ca irecuperabilă. Dar numai

în primele clipe. Pentru că, în zita de 6 martie, — avîndu-l în mijlocul lor pe tovarășul *Nicolae Ceaușescu* — craiovenii au redobîndit, ca toți cei pe care i-a îmbărbătat secretarul general al partidului, forța de a reface toate distrugerile, și-au fixat ceasurile după noi orare — ale muncii îndîrjite, fără odihnă, zi și noapte, pînă totul va fi ca înainte. Și iată că, mai repede decît se așteptau ei înșiși, imposibilul a devenit... posibil. Pe 8 martie se anunță că toate cele 18 întreprinderi avariate au început să producă, unele chiar la capacitatea maximă. Pe 15 martie, 97 la sută din unitățile comerciale și prestatoare de servicii se aflau, ca și înainte, în slujba omului. Pe 24 martie — adică la 20 de zile de la cutremur — 1 200 de case redeveniseră aceleași cămine calde și atît de căutate de cei care trebuiseră să le părăsească pentru a-și salva viața.

În ce se mai măsoară tăria orașului ? Nu numai în aceste cifre-document, care atestă capacitatea oamenilor de a învinge cu forțe proprii, prin muncă tenace, situații de-a dreptul limită. Ea se mai măsoară și prin omenia cetățenilor săi. Noaptea de 4 martie a lăsat în stradă — acesta este adevărul și el nu trebuie ocolit — aproape 4 000 de familii. Dar asta s-a întîmplat — iată încă un adevăr — numai în acea noapte ! A doua zi, prin punerea în mișcare a unei uriașe solidarități sociale, n-a rămas nimeni sub cerul liber. În cele mai diverse modalități — cămine școlare, cămine pentru nefamiliiști, căsuțe, cabane, corturi etc. — s-au organizat adăposturi. Impresionant s-a manifestat aici, la Craiova, solidaritatea cetățenilor cu sinistrații. O singură dovadă : peste 2 000 de familii au primit adăpost din primele zile după cutremur la rude, prieteni, tovarăși de muncă — într-un cuvînt, la cetățenii orașului, care au avut de suferit mai puțin de pe urma seismului. Despre care dintre acești oameni de omenie — să vorbim mai întîi ? Ar trebui despre toți, pentru că toți, ca un singur om, s-au ridicat întru ajutoarea semenilor lor. Dacă vom extrage cîteva exemple, o facem numai și numai pentru ca rîndurile de față să fie — și din acest punct de vedere — o paeină document. La Comitetul de partid al Regionalei C.F.R. Craiova, citim o cerere : „*Subsemnatul Petre Băluță, proprietarul apartamentului nr. 36 din Piața Unirii, bloc M1, mă ofer să primesc în gazdă o familie sinistrată din unitatea noastră*”. Așa și-a găsit adăpost, ea în propriul cămin, operatorul de la regulatorul de circulație, Remus Pomparău și familia sa — soție și mamă. Așa și-a găsit cămin, chiar în noaptea dezastrului, și fa-

milia lui Dumitru Petre de la U.I.C.M-Dolj. Subofițerul de miliție Ion Ionovici, care coordona circulația în acea noapte agitată, a găsit în stradă trei oameni dez-nădăjduiți: priveau ruinele propriei locuințe și plîngeau. Unde vom locui? — se întreba îngrijorată soția. Iar răspunsul a venit neașteptat de repede: „vă primesc în apartamentul meu — a spus subofițerul — pînă veți avea din nou casă”. Pînă în noaptea catastrofei, la casa cu nr. 27 de pe strada Vasile Alecsandri locuia, în trei camere, o singură familie — cea a lui Constantin Pîrvu. A doua zi a mai primit două familii. „Aici dormim toți, aici mîncăm toți. Așa gîndesc cu că-i omeneste”. Cel care rostește aceste cuvinte este secretarul unor organizații de partid din cadrul întreprinderii comerciale de stat pentru alimentație publică.

Oameni de suflet și tovarăși întru omene. Așa sînt în aceste zile zeci și sute de craioveni. În clipa cînd ne pregăteam să dăm la tipar aceste rînduri, aflăm că numeroși angajați de la „Electroputere”, „Întreprinderea de mașini-agricole și tractoare”, „Combinatul chimic”, alte unități economice au hotărît să primească în căminul lor, pînă la rezolvarea problemei adăposturilor pentru toți, pe tovarășii de muncă sinistrați.

În ce mai consta țaria orașului? În capacitatea sa, în fond a societății noastre, de a face totul pentru a înlocui cît mai repede situația creată de seism, cu toate traumele ei, cu o viață normală, cu așezarea ei în matca dinainte. În cît timp se va realiza acest lucru? Nimeni nu se angajează în răspunsuri demagogice. Cîteva lucruri se știu însă precis de pe-acum. Față de situația creată anul acesta, se vor construi la Craiova circa 5400 de apartamente — cu 70 la sută mai multe decît în anul precedent. Se mai știe, de asemenea, că la 26 martie, se înfiripaseră pe planșetele proiectanților variante de reconstrucție a centrului orașului. Așa cum a indicat secretarul general al partidului, acțiunea de refacere este concepută în strînsă legătură cu problemele sistemizării, dezvoltării orașului la dimensiunile epocii socialiste. Piața Unirii — acolo unde la 24 ianuarie 1859 olteni întru cuget și simțire cu frații lor s-au prins în hora frăției de țară — urmează, conform proiectelor, să fie încadrată de construcții solide, cu o linie arhitectonică pe măsura tradițiilor acestor ținuturi românești. Imaginea pieței va fi întregită, va deveni maiestuoasă prin amplasarea în centrul ei a unei statui monumentale a lui Mihai Viteazul. În paralel, vor fi amenajate — prevăd proiectele — piețele Alexandru Ioan Cuza,

Universității și alte zone care alcătuiesc zestrea de aur a edificiilor orașului.

...Așadar, prin maxima încordare a energiilor proprii și a energiilor naționale, Craiova — ca toate orașele afectate de cutremur — este angajată într-o luptă tenace pentru a reda orașului tot ce i-a furat cea mai neagră noapte a existenței sale. Și pe acest front al refacerii — ne asigură același inimos primar — „nimeni nu va cunoaște nici oboseală, nici odihnă pînă cînd totul nu va arăta ca înainte, ba, chiar, mai frumos”.

(Constantin Priescu)

● *sublinieri*

UN ZÎMBET...

„Craiova 1977. Era într-o seară de martie...”

Acestea sînt singurele rînduri ale unui reportaj pe care trebuia să ni-l încredințeze, pentru această carte, poetul și publicistul Petre Dragu. Dar a plecat dintre noi brusc, la 19 martie, cu regretul de a nu fi fost alături de colegii săi de breaslă în acest greu moment din istoria neamului.

Cu entuziasmul său tonifiant, apucase, cu o zi înainte, să dicteze telefonic compozitorului Aurel Giroveanu versurile unui cîntec, care trebuia să ne mîngieie sufletele atît de încercate; n-a mai apucat să-l asculte.

Dar strofele rămase vin ca un îndemn optimist din partea unui om care a vibrat pînă în ultima clipă pentru cei din jurul său.

★

UN ZÎMBET PRINTRE LACRIMI

Sterge-ți lacrima din gene și iată-lă
susplîul
Zăvorește amintirea blestemelor
primejdii
Și zîmbește cald, cu forța cu care-ai supus
destinul
Cînd ai pus peste molozuri floarea muncii
și-a nădejdi
...Sterge-ți lacrima din gene...
Un zîmbet printre lacrimi e piatra
prețioasă
Născută din durere, din vaier necuprîns.
E semnul că viața s-a re-ntors acasă
Că inimile noastre, unte, au învins!

Fie zimbetul acesta, pentru cei care
 pieră,
 Cel mai omenesc omagiu și ascultă cum
 respiră
 Hai, zimbește bărbătește și ascultă cum
 respiră
 Calm și ne-nfricat și harnic pieptul
 protector al țării
 ...Șterge-ți lacrima din gene...
 ...ȘTERGE-ȚI LACRIMA DIN GENE...

Petre Dragu — 14 III 1977

PLOIEȘTI

83

IN ROTIREA TERREI. În rotirea Terrei în jurul axei sale, numai 33 de minute îi trebuie României pentru a-și arăta răsăritului de soare întregul teritoriu, din punctul cel mai estic — locul vărsării Dunării în Marea Neagră, pînă la Beba Veche, sau Trei Hotare — acolo unde frontiera țării noastre se întilnește cu granița ungară și cu cea iugoslavă.

Un timp în care astrul zilei descoperă cu fiecare răsărit un chip innoit al țării ce aparține unui popor, al condiției umane, al demnității, al omeniei. Un popor care a trudit din greu asudind la înălțarea și consolidarea trîniciei vetrei sale, înfrumusețîndu-i chipul și sufletul cu podobe pe măsura viselor sale. Căci, pentru români, vatra e sinonimă cu patria și căminul familial. Vatra e gîia strămoșească și vatră e locul dorurilor noastre, colțul de lume unde ne simțim mai noi înșine ca oriunde, parte inseparabilă de întreg.

La 4 martie, soarele răsărise la ora 6.30, lumina lui învăluisese întreg teritoriul României în numai 33 de minute, și apusese, ca în prag de primăvară, la ora 18.06.

...Erau zilele mieilor, care deschid drum primăverii pe pămîntul românesc.

Era ceasul cînd Moș Ene mîngîia pleoapele copiilor, ca visele să le fie blînde, senine, lipsite de urit.

Era un timp pașnic, o noapte senină, cu lună plină, cînd...

Cine a răscolit măruntaiele pămîntului, cine a stîrnit răzvrătirea adîncurilor, cine a vrut să ne mai pună încă o dată, la încercare, țaria ?

Natura zăludă, irăciunea elementelor primogene, lipsa de noimă a haosului, uritul dezordinii din imperiul întunericului !

Șed pe o piatră în bătătura casei lui Nicolae Iorga de la Vălenii de Munte și țin în mînă o cărămidă spartă. O lacrimă pe care aș vrea s-o strivesc între pleoape imi alunecă rebelă pe obraz și cade pe cărămida veche care o sughe setoasă. La Drajna de Sus, temelia castrului roman înălțat cu 1850 de ani în urmă de legiunile împăratului Traian s-a urnit din loc și a alunecat în curtea casei bunicilor mei care, timp de 45 de secunde, a trosnit din

toate mădularele refuzînd prăbușirea.

Gonesc spre Ploiești, cu groază în suflet

Acolo m-am născut, acolo am trăit cutremurul din noiembrie 1940, bombardamentele din 1943—1944, tot ceea ce făcuse ca acest oraș să se asemene atît de îndelung cu o Romă mereu incendiată. Port în nări izul aspru de sudoare și benzină — mirosul pielii tatălui meu și al tuturor oamenilor petrolului și știu ce înseamnă pentru Ploiești un dezastru tectonic. Mașinile care vin dintr-acolo par grăbite să cîștige distanță. La Boldești, mă opresc printre prietenii mei din bătrîna schelă petrolieră și încerc să aflu cu un minut mai devreme ce e cu Ploieștiul? Legăturile telefonice rupte. O pâlălaie roșiatică se răsrînge pe cerul de deasupra Vegăi ca un preludiu al bănuțului tablou dantesc. Cei din Boldești n-au decît 16 sonde rupte, dar niciuna incendiată. Destul pentru o noapte albă, de luptă încrîncenată cu forțele adîncurilor.

La Vega, cunosc fiecare cotlon. Cunosc oamenii, instalațiile, țesătura arterelor de energie prin care pulsează aurul negru.

În toate zările orașului se văd incendii, dar nu de proporții catastrofale. Știu însă bine ce înseamnă o singură scînteie, un muc de țigară aruncat acolo unde totul e încărcat de benzenuri volatile și gaze inflamabile. Știu bine că, pentru un oraș ca Ploieștiul, ceea ce n-a reușit să distrugă un cutremur, poate nimici o incendiere în lanț — horă de pîrjol care se poate dezlanțui drăcește, prinzînd în cleștele ei de foc întreaga urbe.

Dar îi cunosc pe ploieșteni. Au o vorbă a lor care le divulgă permanenta stare de spirit: „Cînd e să dea năpasta peste tine, decît să-i fugi din cale să te ajungă, mai bine îi ieși în întîmpinare s-o înfrunți“.

Așa s-au comportat de cînd îi știu. Că năpasta nu o dată i-a pîndit cu ochi de urgie și cu neputincioasă ură că nicio dată nu i-a putut ingenunchea. Aici, unde vîntul miroase a petrol, în orașul alb al aurului negru, oamenii sînt plămădiți parcă aparte, și prin venele lor parcă n-ar circula numai sînge, ci și esențele tari ale țiteiului. Pe cît de calmi în fața prăpădului, pe atît de aprigi și tăria de a-i ține piept. Le-a intrat în cifrul lor cromozomic neînfricarea; singlele le este rece în încheștarea cu orice stihie; nereșemnarea le-a devenit trăsătură de leagăn.

Așa i-am aflat. La Vega, la Brazi, la Teleajen. În primul moment după cutremur, cei aflați în schimbul de noapte au arătat ca toți oamenii o profundă îngrijorare pentru căminele lor, pentru nevestele și copiii lor. Cîțiva, dintre cei ce nu apucaseră să cunoască urgia bombardamentelor din timpul războiului, au vrut să vadă mai întîi ce li s-a întîmplat pe-acasă. „Bătrînii“ le-au spus răs-picat: „Dacă nu stingem aici, n-apucați să vă mai vedeți casele. Pînă s-ajungeți, ce n-a făcut cutremurul, o să facă focul“.

Au început să vină cu ce-au apucat — cu bicicletele, cu mașinile, cu autobuzele — cei ce nu erau în schimbul de noapte. „Orașul a rezistat, nu sînt mari distrugerii. Dacă aici arde și dacă focul se înlînde, atunci...“

Înțelegeți-i pe ploieșteni! La 10 noiembrie 1940 s-au trezit cu casele în cap, orașul de-atunci se lăbărța în imunde mahalale, clădiri mai acătări nu existau decît în centru și în cîteva minuscule cartiere aparținînd aristocrației petrolului; restul — coșmelii, chirpicii, carton asfaltat pe acoperișuri, ziduri de paiantă, străzi cu cișmele și noroi, încropeală de sărăcie și nevoi. La 1 august 1943 s-au trezit cu un val de bombardiere pornite tocmai din Benghazi să le toace orașul de la numai 150 metri înălțime. Un val de marce aeriană năpustit din senin, pe la amiaza unci duminici în care sfinții s-au ascuns prin cotloanele cerului, lăsînd prăpădul și fărâdelegea să-și facă de cap. Apoi, de la 5 aprilie pînă către jumătatea lui august 1944, aproape zi de zi, noapte de noapte, uneori la ore fixe, ca după un straniu calendar al morții, „covoare“: de bombe tocîndu-le orașul metodic, sistematic, încît, dacă nu venea acel 23 August, n-ar mai fi rămas piatră pe piatră. Oamenii care au trăit asta știu ce înseamnă prăpădul. Și pe vremea aceea nici urbea, nici rafinăriile nu le aparțineau, căci așa erau legile și timpurile.

Dar au învățat neînfricarea. Cînd pui pe umerii oamenilor mai mult decît este omenește posibil să ducă, și duc, atunci trebuie știut că plămada din care sînt alcătuiți nu este ca oricare alta. Asta au făcut oamenii petrolului de un secol și mai bine. Li s-a spus: săpați pînă în măruntaiele pămîntului — și au săpat. Li s-a spus: intrați în joc — și au intrat. Au intrat atunci cînd cei ce le ordonau nu le erau prieteni, ci dușmani, dar au făcut-o pentru piinea lor și poate și pentru dramul de conștiință care se

adăuga sporind în suflete credința că, într-o zi, totul le va aparține.

Dacă ceva trebuie explicat în primul gest al oamenilor petrolului din teribila și răscolitoare noapte de 4 martie 1977, atunci, asta e: conștiința lor de proprietari, producători și beneficiari ai marii lor forțe economice. Și nu e vorbă goală. Încercați să găsiți altă explicație epopeei ploieștene din noaptea cutremurului și imi scot pălăria. 60 de minute, atât a durat localizarea și înăbușirea incendiilor din rafinării și din combinatele petrochimice.

Cele 45 de secunde ale cutremurului, care s-au dilatat paroxistic, părind interminabile, au fost urmate de 3600 de secunde comprimate la maximum ca într-o implozie a tuturor energiilor. Timpul n-avea timp, căci își pierduse măsura. La Vega, limbile focului lingeau marile rezervoare pline ochi cu prăpăd și oamenii le-au retezat riscând să sară în aer cu avuția lor cu tot. La Brazi, containerele sferice cu gaze lichefiate n-șteptau decît încrucișarea brațelor, frica, fuga oamenilor pentru a exploda ca niște gigante încărcături ale morții. „N-a fost să fie așa” — cum zic ploieștenii. Nu și-au încrucișat brațele, n-au fugit, n-au abandonat. La Teleajen, unde centrala electrică a fost cuprinsă de flăcări, cutremurul nu căuta decît un aliat: spaima oamenilor. Nu și l-a găsit. La Institutul de Petrol și Gaze — mîndria universitară ploieșteană — unde a luat foc laboratorul de chimie, două sute de studenți au sărit ca un singur om și, înainte de sosirea pompierilor, incendiul a fost localizat. Stirpea neînfricților are emuli buni, căci cui îi este drag aurul negru trebuie ca, mai înainte de orice, să nu se teamă de foc.

45 de secunde, plus 3600 de secunde — asta a fost epopeea Ploieștiului. În primele s-au strîns inimile și bătăile lor s-au urcat în gît, sub tîmple, prefăcîndu-se în revoltă.

În celălalte, neînfricarea a pogorit din nou în brațele petrolistilor și singele rece a dominat stihia. Vreți eroi? Nu-i am. N-au fost. Ci numai oameni. I-am văzut la lucru. Pîrjolul și-a mutat roșeața în ochii lor și plumbul ruinelor li s-a așezat pe plocoape. A stinge era numai primul act dintr-un neasemuit spectacol al curajului și al stăpînirii de sine. A face însă totul ca să meargă ca mai înainte era suprema dovadă a priceperii și a stăpînirii de sine. Știți ce înseamnă oprirea fluxului de energie prin stagnarea întregului sistem arterial de pompare a țigeliului către marile instalații de

distilare și rafinare petrochimică? Imaginați-vă întunericul învăluind vastele panorame ale rafinăriilor și combinatele lor. Înghețarea tuturor bateriilor, a pădurii de coloane argintii. Înehgarea singelui pămîntului în artele de oțel. Tăcerea. Încremenirea. „Nici asta n-a fost să fie așa!” — cum ar zice toți ploieștenii. Milimetru cu milimetru, conductă cu conductă, instalație cu instalație — așa cum imi imaginez că ar face fizicienii în cazul vreunui accident nuclear — totul a fost luat la verificat. La dres, la remediat defecțiunile, la reconstituit.

Mă aflu în biroul vicepreședintelui cu problemele economice ale Prahovei, alături de primarul orașului, de activiști, ofițeri, conducători de întreprinderi. Cutremurul și-a lăsat hida iscălitură în „X”-uri pe zidurile clădirii celui mai înalt edificiu din centrul orașului și, pe scaune, s-a așternut pulberea de moloz. E ca o brumă uscată pe care nimeni n-a atins-o. Căci nimeni nu s-a mai așezat pe scaune. Se discută în picioare, printre scurte și nervoase apeluri telefonice. Se întocmește ad-hoc un orar al normalizării. Instalația de distilare în vid Brazi va porni la ora 18... Instalația de cracare Vega la ora 19... Blocul de ulei Teleajen — la ora 20... Giganții petrolului prahovean se pun din nou în mișcare. Pierderile? Enorme. Pe lingă scoaterea temporară din uz a unor instalații — oprirea întregului flux al producției și aici, minutul costă cit milionul. La 1 Mai sectoarele calde trebuie dezghețate. La Valea Călugărească s-au prăbușit bunăvârtele cu acid sulfuric și se lucrează cu măști de gaze într-o baie de vitriol... La Plopeni s-a prăbușit căminul nefamiliștilor și lupta se dă pentru fiecare licăr de viață strivit de ruine. La Palatul Culturii, sala coloanelor s-a transformat în sala molozului. Turnul Halerlor Centrale s-a inclinat, cu orologiul încremenit pe minutul cutremurului: Dof-tana, năruiată complet la cutremurul din 1940, reclădită și transformată în muzeu, este pe jumătate ruine. 38 de așezăminte culturale prahovene distruse. Sute de case prăbușite, trei mari blocuri din cartierul Ploiești-Nord, grav avariate, sînt evacuate de locatarii lor în prima dimineață după cutremur. Teatrul, Filarmonica, două cinematografe, Muzeul de Artă, Muzeul de Istorie — improprii desfășurării în continuare a activității.

Vinotecile republicane de la Valea Călugărească și Tohani, distruse. Mari și celebre colecții de vinuri, unele datînd

de zeci și zeci de ani, pierdute. În agricultură, numeroase adăposturi de vite, prăbușite.

Din fericire, victime omenеști puține. Infinit mai puține decît în Capitală spre care gonesc cu mașina mea hîrbuită la Plopeni unde „am luat“ pe dedesubt o bucată de beton din care ieșeau mustățile fierului ca niște iatagane, dar merge. Mă duce spre apocalipticele imagini din centrul Bucureștiului, unde stihia a lovit mai nemilos ca în oricare altă parte.

Peste trei zile, cînd revin la Ploiești, orașul își spală fața. Cu aceeași inverșunare cu care au luptat cu stihia, ploieștenii își scot de pe valtră uritul adus de prăpăd. Sînt oameni care nu pot suferi ruinele, molozul, zidurile gata să se prăbușească. Le-au însoțit prea mult viața ca să le mai tolereze acum.

La Casa-Muzeu Nicolae Iorga din Vălenii de Munte, cărămizile sînt strivite.

Ca niște relicve. Văd piatra de rîu din curte. „Pe-aiastă piatră șezum și plînsăm“ — ar fi scris cronicarii de altă dată. „Pe-aiastă piatră șezum și visarăm“ — zicem noi.

Ne-am îngropat morșii. Lacrima a secat.

Viața continuă.

Au trecut zile și vor trece încă zile după zile de la acel ceas din zilele inițelor de la început de martie 1977.

Fața țării se schimbă.

Noi sîntem aceeași, și parcă alții. Mai uniți, mai drepți, și mai buni după greul moment pe care l-am depășit prin omenie și solidaritate, prin muncă și luptă.

Astfel ne-am vrut a fi; astfel trebuie să fim!

Cu tărie în cuget și de neînvins.

(Ioan Grigorescu)

IAȘI

84

ÎNAINTE. Ștefan Teslaru din Ipatele este încunoștințat că s-au luat măsuri de mutare a Punctului sanitar într-o clădire din centrul satului. I. Morărașu este asigurat că factorii poștali vor fi dotați cu cataloage și chitanțiere, în vederea contractării abonamentelor pe teren. V. Monea află că s-a mutat cișmeaua pe strada Marta. Suzanei Marcu i se răspunde că vînzătoarea Viorica Ghiuș a fost sancționată pentru atitudine necuviin-

cioasă. Toate acestea le citim la rubrica „Semnale și răspunsuri“ a ziarului „Flacăra Iașului“ din 4 martie 1977. ■ Tipografia ieșeană expediază în dimineața zilei de 4 martie pliantul „70 de ani de la răscoala țărănilor“ și „Calendarul principalelor manifestări dedicate Centenarului independenței“. ■ Tot în „Flacăra Iașului“, careul „Zoo“ cere dezlegătorilor să ofere răspunsuri la întrebări de genul „Mamifer cu trompă“, „Golf neozelandez“, „Aristolachia clematitis a lupului“. Cuvinte rare: Ama, Nen, Afa. ■ Fotbaliștii de la „Poli-

tehnica" sînt în drum spre Reșița. Îngrijorare: Doru Ionescu și Ciocirlan încă nu s-au restabilit. ■ La Teatrul Național se montează decorurile spectacolului „Act venețian”. ■ Cooperativa „Prestațiunea” anunță noi servicii pentru populație: reparații TV la domiciliu, înființarea unor ateliere de bijuterie, unei cabine de vopsitorie a autoturismelor, unei secții de cazane pentru termoficarea clădirilor mici. ■ S-a încheiat Sesiunea de comunicări „70 de ani de la marile răscoale țărănești din 1907”. La Cinematograful „Victoria” rulează filmul „Accident”, la „Republica”, „Ultima jertfă”. Teatrul pentru copii și tineret anunță a reprezentație cu „Cel mai mare spectacol”. ■ Meteorologii pronostichează: vreme caldă, cu cer variabil, mai mult noros. ■ Pe băncile din Copou au apărut, primăvăratice, grupuri de tineri. Răsună chitare. Se vind ghiociei. Trosnesc prin grădini, focurile ce mistuie frunzele moarte și crengile uscate. Afișe anunță seri de dans studențești. În Piața tineretului, se apropie de sfîrșit lucrările de demolare a unor clădiri vechi și șubrede. ■ Soarele apune frumos, roșu-auriu.

85

ATUNCI. Emanoil Elenescu dirijează Concertul pentru pian și orchestră nr. 5, de C. Franck, la Filarmonica din Iași. După un murmur reținut, urmează un puternic crescendo. Orchestra se „ridică” frumos, iar sala, arhiplină, își ține răsuflarea. Cu gestică pe care i-o știm, Elenescu cere instrumentiștilor mai multă forță; în pragul unui *fortissimo* răscolitor, podiumul dirijorului începe să danseze, în vreme ce vuiete parazite se amestecă brutal, concurînd crescendo-ul pregătit cu atîta migală. „*Tramvaietele astea!*” — își spune dirijorul — „*Iar podiumul, nu-l știam așa de șubred!*”. Peste cîteva secunde, prodiumul capătă... viață proprie. Cînd orchestra ajunge la „*virf*” de *fortissimo*, încep să cadă bucați de tencuială. Dezmeticită, sala înțelege: cutremur! ■ Pe scena Teatrului Național, actorul Teofil Vălcu perorează, în rolul Gralla, din „Act venețian”: „*Deoarece îngustimea terenului agravează condițiile luptei, veți primi să conduc eu această luptă, în mod echitabil!*”. Marele candelabru începe să penduleze ca o limbă de clopot. Actorul Vilcu redevine directorul Vălcu, care a investit, vreme de doi ani, tone de... energie, urmărind, grăbind și stimulînd lucrările de consolidare a Teatrului Național. „*Cutremur!*” — rostește Gralla, încercînd să iasă din scenă. În culise, îl întîmpină, autoritar, regizorul

tehnic Aurel Purice, care, pe toată durata spectacolului, e mai... director decît directorul: „*Ce faceți?! Înapoi, în scenă!*” Dar publicul se și repezise către ieșiri... ■ La Editura „Junimea”, din Piața tineretului, autorul acestor rînduri, împreună cu poetul Corneliu Sturzu, lucrează la un material destinat Conferinței municipale de partid, ce urmează să aibă loc sîmbătă, 5 martie. Întreg perimetrul pieței este înconjurat de milițieni și circulația este dirijată, pe străduțele lăturalnice: rămăseră, de pe urma demolărilor, cîteva încăpătinate temelii de clădire cu care se lupta din greu, utilizîndu-se toate mijloacele posibile. Așa se face că, toată seara, bufnituri puternice zdruncină clădirile din Piața tineretului. Țîșnesc jerbe de sfîrșimături, unele ropotînd și pe acoperișul Editurii. La ora 21,22, clădirea se elatină zdrăvăn. Cade tencuială, apar chenearele unor uși zidite cine știe cînd... — *Ce fac ăștia cu demolările dărîmă casele?!?*” ■ În parcul Copou, copacii dansează ciudat, leii de piatră scrișnesc pe soclu, asfaltul face „valuri”. Doi îndrăgostiți se sărută în neștire, habar n-avînd că un seism de gradul VIII (Mercalli) răscolește măruntaiele pămîntului. ■ În secunda cinci a cutremurului, inginerul Al. Filioareanu, directorul regionalei de căi ferate, ridică receptorul și ordonă dispecerului central Melnic oprirea tuturor trenurilor, de la Ilva pînă la Tecuci: seismul ar putea deranja sistemul de fixare al grinzilor metalice de la miile de poduri, podețe, viaducte... ■ La Întreprinderea mecanică „Nicolina”, macaragiul Petrovici circulă, ca totdeauna între pămînt și cer, însoțit de uruietul molcom al podului rulant. Același lin parcurs de cîteva zeci de metri — dintr-o dată „bolovănos” ca o șosea de țară. „*Ce-o fi asta?*” — se întrecabă Petrovici, scoînd capul pe ferăstruica ușii metalice. Moment în care ușa este smulsă violent și macaragiul este azvîrlit tocmai într-un vagon cu pereți metalici. ■ Ferestrele halelor sterile ale Fabricii de antibiotice se sparg în fîndări. Șarjele de antibiotice sînt în pericol. ■ „Acțiune și pasiune” pe ecranul cinematografului „Copou”: rulează filmul „Africa expres”. Podeaua începe să se miste și, repede, publicul ajunge în pragul panicii. — *Liniste!! Clădirea rezistă! Cunosc proiectul!* — strigă arhitectul N. Vericeanu. Sala s-a evacuat fără incidente. ■ Întreg complexul „Unirea” — adică hotelul cu 12 etaje, restaurantul, braseria, barul, cofetăria — trebuie să se evacueze prin singura ușă de sub copertina de beton. Spaimea este prea mare (la etajul 12, amplitudinea mișcării,

pe orizontală, depășise un metru) și, pentru a obține mult râvnita eliberare dintre pereții de beton, scaunele sînt utilizate pe post de berbece, întru spargerea marilor vitrine. Precipitare și neliniște inutilă, întrucît construcția a rezistat, rămîbind aproape intactă. ■ Se prăbușește, cu zgomot neînchipuit, marele ceas al cunoscutului Liceu internat. Cîteva minute după căderea pe treptele de ciment ale intrării principale, s-au mai auzit scrișnetele arcului ce se despletea printre roțile strîmbe și știrbe. ■ Macaralele-turn se apleacă, revin — ca o trestie bătută de vînt. Nu cade nici una. ■ Cad și se sparg circa 100 de vase din colecția Muzeului de istorie a Moldovei. Se sparg și porțelanuri din colecția Muzeului Unirii. Plesnesc vitrinele Muzeului de literatură. Se deplasează un mare perete al Palatului culturii. ■ Trosnesc încheieturile clădirii ce adăpostește Maternitatea. 300 de lehuze și 90 nou-născuți sînt risipiți prin birourile rămase întregi, pe culoarele celuilalt corp de clădire. La spitalul de neurochirurgie, bolnavii se precipită către ieșirea saloanelor, dar cineva strigă „Copiii!!” și toată lumea se întoarce, spre a da o mîină de ajutor la evacuarea micilor pacienți. Sînt avariate pavilioanele Spitalului de urgență. Fisuri ample sfîșie zidurile Spitalului militar. ■ Bătrînele clădiri ale Iașului gem, trosnesc, erapă. 145 se prăbușese, alte 1500 devin de nelocuit. Strada ce duce spre gară este un imens morman de moloz învăluit în colb. Pe strada Palat, rinjese orbitele goale ale clădirilor dărîmate. Cad imensele statui de piatră de pe frontonul Politehnicii. Se fisurează mai toate casele vechi, dintr-un capăt în celălalt al orașului. Mitropolia veche se despică. La fel, Teatrul pentru copii și tineret. Apar fisuri în zidăria de piatră a turnului Goliei. Plesnesc zidurile bisericii la care a fost diacon Creangă și mai toate turlele celorlalte biserici. Se apleacă pereții clădirilor de pe strada Dimitrov. De undeva, de sus, curge moloz și cărămidă spartă pe strada Lăpușneanu. Un turn de pe laterala vechii cazarme din Copou cade, sparge acoperișul, încovoiește planșeul. ■ Se ciocnesc și se sparg recipiente cu substanțe autoinflamabile, în laboratoarele Facultății de farmacie. Tîșnesc limbi de flăcări. ■ În gazonul proaspăt ce înconjoară statuia lui Cuza zace, pe spate, un personaj de bronz, cu mîna incremenită într-un gest ciudat: a căzut, din grupul statuar de la baza monumentului, Kogălniceanu... ■ Primii 40 de ră-

niți sînt aduși la Spitalul de neurochirurgie. Studenta Mihaela Moroi rămîne pînă în zori, să ajute la îngrijirea răniților. Din proprie inițiativă, studentul Emil Nicoară inițiază un post de prim ajutor. Fără a fi chemați, medicii se prezintă la datorie. Doctorii Barabolski, Roman, Știrbăț, Birlădeanu, solicită Stației de salvare truse de prim ajutor și trec, imediat, la lucru. ■ La „Nicolina” sosese, unul după celălalt, muncitorii, maștrii, inginerii din toate schimburile. Primii veniți: G. Potîngă, N. Sacu, I. Păduraru și, desigur, directorul uzinei, ing. Al. Dumitrache. Se trece la evaluarea pagubelor din secțiile de boghiuri și turnătorie, la scoaterea molozului, la înlăturarea dărîmăturilor. Uzina nu și-a întrerupt producția. ■ Cîțiva ieșeni se află în alte orașe. La București, pictorul Dan Hatmanu iese, din braseria „Ambasador”, direct pe fereastră. Tînăra poetă Daniela Caurea este strivită de grinzile blocului „Continental”. Scria, în urmă cu cîteva luni: „Să nu mi se năruie fața / numai de asta mă tem, să nu mi se-ntunece / risul și gura...” La Buzău, caporalul de pompieri Eugen Mosang începe lupta cu flăcările, la un depozit de produse petroliere. Peste cîteva ore, încercînd să ajungă la robinetul de siguranță al rezervorului avariât, simte masca de gaze topindu-i-se pe figură. Ieșeanul Eugen Mosang cade la datorie. ■ La postul de radio Iași rămîne, pe platanele magnetofonelor de studio, un sfert din emisiunea „Univers muzical”. Nu se va mai difuza grupajul de știri externe și convorbirea referitoare la personalitatea muzicianului Burada. Programul trebuia să se încheie la ora 22, emițătorul a căzut la 21,25. A fost repus, rapid, în stare de funcționare, dar spațiul rezervat Iașului se epuizase. De la București nu se primește modulație. Emițătorul tace. Radio Novi-Sad anunță, în limba română, că un cutremur relativ slab a zguduit Belgradul. Epicentrul pare a se situa în România. ■ În stradă, la lumina brichetelor, a luminărilor și bețelor de chibrit, se adună studenții străini. Cîntă, în cor, melodii orientale tărăgă-nate. ■ Cărămizile coșurilor avariate continuă să „picure” de pe streșini. Una lovește mortal un pieton — pentru moment, neidentificat. ■ De la Ilva la Adjud, trenurile își reiau mersul, cu 15 km la oră. ■ Sînt inventariați transformatorii electrici căzuți la Iași, la Birlad și pe tot cuprinsul județelor Iași și Vaslui. Cu eforturi supraomenești, lucrătorii de la IRE Iași încearcă să înlătore avariile.

Incep o „zi“ de lucru lungă de zeci de ore Traian Tîbiciuc, Vasile Grigoraş, Zaharia Zamfir şi alţii. ■ Metalurgişii ieşeni repun, după 35 de minute, toate utilajele în funcţiune. În noaptea cutremurului vor da, peste plan, 75 tone de ţevi sudate. ■ Staţia de salvare rămîne fără legături telefonice. Două auto-sanitare sînt amplasate lângă centrala oraşului, recepţionează apelurile şi le retransmit, prin radio, maşinilor aflate în diferite puncte ale municipiului. Se dă, astfel, curs la peste 250 de solicitări. ■ Cade şi binecunoscutul 08, postul telefonic al pompierilor. Imediat, se formează patrule ce se deplasează în oraş. Intre timp, s-a izbucnit lichidarea focarului de incendiu de la Facultatea de farmacie. ■ Către dimineaţă, curentul electric revine în toate cartierele Iaşului.

86

DUPĂ ACEEA, 5 martie: ieşenii descoperă un oraş rănit. Primăria începe lucrările de degajare a străzilor grav afectate. ■ Este convocată Plenara Comitetului judeţean de partid. Membrii Comitetului se adună în sala de şedinţe, căreia i se zăresc, parcă prin radiografiere, toate încheieturile: tencuiala a căzut, lăsînd vederii structura de grinzi. Lucrările Plenarei întîrzie: are loc Teleconferinţa cu Secretarul general al partidului. După mai bine de o oră, membrii Biroului Comitetului judeţean, reintră în sala de şedinţe. Primul secretar, secretarii, primarul oraşului, au ochii înroşiţi de nesomn. Plenara se preschimbă într-o şedinţă operativă de lucru. Cuvîntul de ordine: bărbăţie, unitate, reconstrucţie! ■ La Nicolina este descoperit, căzut într-un vagon, macaragiul Petrovici. Va fi salvat. ■ Este organizată marea bătălie a refacerii. Abia sosiţi cu un tren ori cu altul, după ore şi ore de drum, cefeşti trec la remediere defectiunilor din staţii. Unităţile militare încep lupta cu dărîmăturile. Sînt cazate, în cămine şi şcoli, primele 500 de familii sinistrate. La majoritatea întreprinderilor, sînt constituite echipe de tineri, care acţionează cu promptitudine pentru a asigura producţiei fluxul normal. Studenţii de la IMF degajează fostul Laborator de toxicologie, devorat de flăcări. Elevii Liceului „Dimitrie Cantemir“ oferă găzduire colegilor de la Liceul industrial „Nicolina“. La Centrul de recoltare şi conservare a singelui, donatorii s-au prezentat încă din zori. Se află aici jumătate din salariaţii întreprinderii de prestări servicii.

La fel, elevii Liceului pedagogic, muncitori ai Uzinei metalurgice, ţărani din comunele judeţului. ■ Sînt organizate schimburi prelungite, pentru punerea grabnică în funcţiune a noilor capacităţi de producţie. Vor fi date înainte de termen, 360 de apartamente şi 2200 de locuri în căminele pentru nefamilişti. Întreprinderea de materiale de construcţii se angajează să producă, suplimentar, un milion de cărămizi şi 200 m.p. prefabricate. În cel dintîi schimb, echipa lui Gh. Sandu toarnă 28 m.c. beton, faţă de 21 cît era prevăzut. Ceea ce înseamnă, păstrîndu-se ritmul, 1—2 apartamente în plus în fiecare zi. Constructorii se angajează să predea locatarilor, în avans, 701 apartamente. ■ Întreg oraşul este un adevărat furnicar. „În prezent — se spune în *Chemarea* adresată tuturor cetăţenilor Municipiului de Comitetul executiv al Consiliului Popular — toate eforturile sînt îndreptate spre înlăturarea urmelor dezastrului, pentru redarea aspectului normal frumosului nostru oraş, pentru normalizarea întregii noastre activităţi.“ ■ În atelierele Complexului muzeistic începe reconstituirea ceramicii avariate. Specialişti ieşeni se oferă să restaureze şi piesele avariate în alte muzee ale ţării. Statuia lui Kogălniceanu este ridicată din nou pe soclu. ■ Ziarul „Flacăra Iaşului“ publică apelul Centrului de recoltare a singelui: „Vă rugăm NU mai donaţi singe!“ Capacităţile de recoltare şi conservare nu pot face faţă enormului aflux de donatori. Coadă şi la ghişeele CEC unde se efectuează depuneri în „Contul omeniei“. ■ Primele camioane cu alimente trimise de ieşeni ajung în Capitală. ■ Colectivele întreprinderilor raportează: îndeplinirea planului trimestrial (IMAIA), 6000 Mw/h în plus livraţi sistemului energetic naţional (Uzina electrică), dublarea angajamentului anual (Întreprinderea de tricotaşe Paşcani), 1000 tone ţevi sudate peste plan pînă la sfîrşitul lui martie (Întreprinderea metalurgică), trei milioane cărămizi produse suplimentar (Fabrica Ciurea, grav avariata). ■ Teatrul Naţional, Opera, Filarmonica şi Asociaţia scriitorilor organizează spectacole mobilizatoare în întreprinderi. ■ În Copou reapar perechile de îndrăgostiţi. ■ Cartierele noi ale Iaşului sînt intacte. ■ În Piaţa Unirii se vînd ghiocel şi viorele. ■ Cu încetul, totul reintră în normal. Rămîn, deocamdată, goluri între clădirile vechi. Deocamdată.

(Mircea Radu Iacoban)

opinia oamenilor de știință

La Iași s-au înregistrat cutremure cu intensități apreciabile, cu multe secole în urmă. Semnalăm pe cele din anii 1471, 1516, 1620, 1738 (comparabil cu cel din 1940), 1802 (numit și „cutremurul cel mare”, a fost mai puternic decât cel din 1940 și 1977), 1868, 1894, 1908 și, ultimul, cel de la 4 martie 1977. Toate aceste cutremure, de origine tectonică, sînt cunoscute în literatura de specialitate sub numele de „moldavice”, avînd focarul principal în sudul și sud-vestul Moldovei, în zona de întîlnire a microplăcii Mării Negre și microplaca moldavă (parte componentă a plăcii euro-asiatice) și cu microplaca interalpină, transilvanică.

Județul Iași se găsește amplasat în interiorul microplăcii moldăve, care are în bază un soclu cristalin-granitic, fracturat de falii, peste care se suprapune o cuvertură sedimentară de roci marine, cu o grosime ce variază de la circa 1 000 m, în zona riului Prut (1 121 în orașul Iași), pînă la peste 2 500 m, în partea de vest (valea Moldovei). Peste acestea urmează o cuvertură subțire, de ordinul zecilor de metri, de depozite detritice continentale, cuaternare.

Din punct de vedere al microzonării seismice, județul Iași, mai ales după studiile cutremurului din 1940, se integrează, 60% din suprafața sa, la magnitudini de 6-7; 30% la magnitudini între 5-6 (partea de NV și V) și între 5-10%, cu magnitudini de 7 și peste 7 (aici se încadrează și orașul Iași). Macrozonarea aceasta seismică, pe baza ultimelor faze de mare adîncime, a studiilor geofizice și geochimice, ce s-au executat pe suprafața județului, ar putea fi îmbunătățită pentru a se putea trage concluzii mai precise cu privire la problemele de construcții inginerești.

Se știe precis că nu undele seismice P și S (longitudinale și transversale, care sînt precursorale ale cutremurului propriu-zis distructiv, ci undele de suprafață (Rayleigh și Love) care, în condițiile rocilor superficiale (pietrișuri, nisipuri, argile, lössuri ș.a.) își micșorează viteza, ondulează pămîntul sub formă de valuri, în mod diferențiat, cu amplitudini de zeci de centimetri, și provoacă mari distrugerii materiale. Ar fi util, de aceea, să se alcătuiască o serie de hărți paralele (harta depozitelor cuaternare, harta geomorfologică, harta hidrogeologică, harta geotehnică, harta microclimatelor și harta martor cu comportarea clădirilor la ultimul cutremur din 1977) care să stea la baza microzonării seismice. Harta geomorfologică de detaliu ar fi orientativă pentru toate celelalte aspecte paralele. S-ar porni de la delimitarea unităților de relief, cum sînt șesurile rîurilor, cu microrelieful lor foarte variat și sub raportul litologic (aluvii de albie și de luncă, local cu caracter lentiliform și cu structură încrucișată, cu ape freactice de fund și lentile freactice suspendate); *glacisurile proluviale și conurile de dejecție* izolate (cu o alcătuire litologică foarte variată și apa subterană unitară și lenticulară, cu adîncimi variate); *terasele*, inferioare și superioare, cu nisipuri și pietrișuri în bază, de grosimi variate și cu pinze de apă freatică la adîncimi din ce în ce mai mari cu cît ridicăm în altitudine, acoperite de cuverturi de luturi argiloase și nisipoase, cu caracter macroporic, în mare parte sensibile la înmuiere; *versanții văilor* acoperiți cu deluvii de alunecare, cu umiditate mare și *versanții* fără deluvii, afectați de eroziuni. La aceste reliefuluri se mai pot adăuga *suprafețele interfluviilor* sub formă de platouri sau coline înguste, alcătuite din roci moi sau dure (gresii, colcare, marne sau argile și luturi).

Prin asemenea studii de microzonare seismică s-ar veni în întîmpinarea completării staturilor oficiale de stat, sprijinindu-se real proiectanții din domeniul construcțiilor.

(Prof. dr. doc. Const. I. Martiniuc)

★

Odată cu dezvoltarea, în ultimele decenii, a științei și tehnicii românești, a fost înființată în Iași 1966 o filială a Institutului de cercetări științifice în construcții al cărui director eram, și care, prin eforturile cadrelor didactice din Facultatea de construcții și a cercetătorilor, a adus o contribuție reală la progresul științei de inginerie seismică de la noi, școala ieșeană de inginerie seismică fiind apreciată și peste hotare. În ultimul deceniu, a fost organizate în Iași mai multe manifestări științifice internaționale de prestigiu în domeniul ingineriei seismice: *Conferința pentru calculul seismic al structurilor – 1970*; *Seminar de inginerie seismică UNESCO și ONU – 1974*; *Ședințe de lucru ale comisiilor: Structuri seismice din FIP (Federația Internațională a Precomprimării)*; *Construcții metalice – CECM*; *Pereți porțanți – RILEM ș.a.*

Principalele structuri pentru construcții de locuit și hale industriale din ultimii ani de la noi au fost cercetate pe platforma seismică a Facultății de construcții și a Filialei de cercetări ICCPDC, astfel că specialiștii ieșeni de inginerie seismică au putut constata cu deosebită satisfacție, emoție și bucurie, buna comportare la cutremur a noilor construcții executate în Iași în ultimele decenii (din panouri mari, diafragme, cu schelet ș.a.), în parte, rod al studiilor teoretice și experimentărilor efectuate de către ei, aceasta cu atât mai mult cu cât buna comportare a clădirilor noi, moderne a fost constatată și de către specialiștii străini, cum este de exemplu delegația UNESCO, alcătuită din prof. Nicholas Ambrasey (Anglia), prof. Jean Despeyroux (Franța) și prof. Jakim Petrovsky (Iugoslavia). Aceasta atât în ceea ce privește clădirile cu puține (1–5) nivele, cele cu multe nivele (8–12), cât și cele înalte (cum este Hotel *Unirea*).

Ca orice cutremur puternic, cutremurul din 4 martie constituie un laborator natural, ce

oferă posibilități de investigație științifică infinit mai complete și mai bogate decât orice program de cercetări experimentale efectuate în laboratoare obișnuite, pe platforme seismice sau în alt mod.

De aceea, sub îndrumarea Comitetului județean de partid s-au format, imediat după cutremur, comisii de specialiști (cadre didactice, proiectanți, cercetători, constructori), care au analizat comportarea seismică a construcțiilor, efectuând adevărate radiografii ale stării lor, și au stabilit cazurile de demolări, consolidările și îmbunătățirile necesare, făcând totodată propuneri pentru perfecționarea proiectelor și a prescripțiilor tehnice care urmează a fi completate, sintetizate de către colectivul ICCPDC (Institutul Central de Cercetare, Proiectare și Directivare în Construcții), din care fac parte împreună cu citiva colegi ieșeni.

Constatările făcute până acum confirmă principiile, metodele de calcul și confirmare seismică folosite la noi în proiectarea construcțiilor antiseismice, ca și procedeele tehnice utilizate, și îndreptăcesc încrederea în posibilitatea reală de a concepe, proiecta și executa construcții rezistente la cutremure, cu o apreciere permisă a riscului seismic. Ele hrănesc, totodată, speranța prezicerii în viitorul (apropiat) a cutremurelor, deci a posibilităților viitoare pentru întocmirea de bulletine seismologice, care să cuprindă indicații despre starea cutremurelor, după cum buletinul meteorologic prevestește starea timpului. Mai mult, încă ele hrănesc visul oamenilor de știință din ultimul timp la descoperirea posibilităților de evitare a cutremurelor puternice, printr-o declanșare automată de energie în zona hipocentrelor, produsă de oameni, existând astfel perspectiva reducerii substanțiale a victimelor omenești și chiar a pagubelor materiale în general.

(prof. dr. doc. Al. Negoită)

CLUJ

87

NU NE DOREAM DECÎT PACE și putere creatoare pentru a sluji, asemenea străbunilor noștri, cu credință nestinsă și adîncă omenie, istoria aspră și tulburătoare a gliei românești, a națiunii noastre. Pășisem cu vie emoție și nădejdi alese în 1977, anul unor aniversări și sărbători pentru care au bătut și bat cu nebănuită putere și iubire inimile noastre. Și iată,

într-un ceas de martie, al reinvierii firii și naturii, pe care-l voiam din toată ființa noastră de liniște și împliniri, un cataclism barbar a pus la teribilă încercare acest mult prea încercat și pașnic popor. În seara de 4 martie, la Cluj-Napoca, seismul s-a simțit ca un fior de groază, ca un ecou păgîn al tragediei. Casele au vibrat, au trepidat ușor, lustrele au pendulat, publicul a fugit din sălile de spectacol și s-a plimbat apoi, temător și tăcut pe străzi, în liniștea unei seri cu lună rece și pustie... Nimeni nu știa atunci ce și unde s-a întimplat. Puțini dintre noi,

cei care am trăit cutremurul din '40 la București, am înțeles că dezastrul e un-deva aproape... Dar n-aveam curajul să credem. Micul ecran, radioul și telefonul — toate erau mute. Mai târziu, în cum-păna acelei nopți de tragedie, telefonul ne-a adus vești de pe ruinele Bucureștilor. N-a fost o noapte albă, ci o noapte orăbă, în care n-ai închis ochii, ci am vegheat la căpății cu disperarea, cu du-rerea și revolta. Aveam acolo părinți, frați, copii, prieteni, aveam acolo un colț de țară românească de ieri și de azi și dintotdeauna...

La Cluj-Napoca, în inima de vrajă a Ardealului, n-am știut, spre fericirea noastră, ce e dezastrul, tragedia. Carpații noștri, de la Miazăzi, de la Răsărit și cei de la Apus, ne-au ocrotit și în noap-tea de neuitat și de imensă durere. În fața lor, cutremurul n-a avut putere. Și tot de sub cerul Carpaților, cer de legendă și jale, de curaj și durere, de o necuprinsă

încredere și răbdare, prea plin parcă de jertfă și ericism, vine prin istorie spre noi, cei de azi și de mâine și dintotdeauna, porunca lui Avram Iancu: „Sau punem pumnul în pieptul furtunii sau pierim!” Spuse în anul de luptă și nădejdi 1848, cuvintele craiului bătrînilor Apuseni, mai bogăți în spirit, în oameni decît în aur, le-am rostit în începutul acestui martie funerar ca pe o rugă și le-am înfăptuit, cu mintea și cu brațele, ca pe un legă-mînt sfînt al nostru, al celor de azi, în fața memoriei luminoase a celor de ieri, în fața urmașilor noștri. Acest popor se află de două mii de ani aici, unde s-au năpustit atîtea furtuni, imperii și seisme și de fiecare dată a învins, pentru că întotdeauna a știut să pună, cu prețul singelui, pumnul în pieptul furtunilor. Puține dintre popoarele lumii au avut parte de un asemenea destin, de atîtea furtuni...

(Viorel Cacoveanu)

TIMIȘOARA

88

SEARA DE ÎNCEPUT DE MARTIE, cu mirosuri proaspete de grădini abia să-pate, cu muguri gata să se spargă și să-și dezvăluie floarea imaculată a biruinței vieții asupra nemiscării. Și pendulînd între cer și pămînt, o lună imensă, pînte-coasă, veghează la tihna orașului. Și din-tr-o dată zidurile se zguduie, sufletul se umple de spaimă, neliniștea te copleșește ca o apă tulbure, amenințătoare. Televi-zorul și radioul tac, pustiul se sparge în mii de cioburi, întreaga ta ființă țipă în-trebări și pentru o clipă ai sentimentul că ești singur pe lume. ca la începutul începuturilor, un om pe pămîntul dezolant căutîndu-și semenii. Dar secundele de incrementare se volatilizează, din vecini, din stradă, din noapte răzbat vocile to-varășilor tăi, prietenii și necunoscuții, unii care pînă acum îți erau străini sau in-diferenți, pe lingă care ai trecut nepăsă-tor, omenește nepăsător fără să-ți dai seama că fac parte din tine, că fără umă-rul și căldura lor ești condamnat să te usuci ca un copac fără apă, fără soare și lumină. În toi de noapte, oamenii aceștia pe care i-ai socotit poate neînsemnați, prea preocupăți de mărunte și meschine bucurii, oamenii aceștia care ți s-au pă-

rut gălăgioși și uneori incozomi prin prezența lor, și-au părăsit căminele, clipele de odihnă, au alegrat la fabrică, la insti-tuție, cu sentimentul că e de datoria lor să fie acolo, detașament de nesfărîmat în calea stihiei.

Noaptea aceasta, cea mai lungă și cea mai scurtă din cîte ai cunoscut, se apro-pie de sfîrșit. Dar zorii de ziuă, încă tul-buri, dezvăluie orașului tău împînzit de grădini și parcuri, ferit din calea urgiilor, adevărata față a grozăviei.

Durerea și consternarea se transformă în minic și îndîrjire. Începe o bătălie pe care istoria o va consemna sub semnul biruinței acestui neam descori lovit, dar niciodată înfrînt. Acolo, în Capitala pa-triei, în alte orașe peste care blestemata moarte și-a trecut răsufllarea, se luptă pentru fiecare viață, pentru fiecare gînd. Aici, în inima Banatului, se muncește douăsprezece ore pentru ca pîinea, apa, laptele, mașinile să ajungă acolo unde oamenii se bat ca să trăiască.

Și iată că voința și puterea acestui neam s-au dovedit încă o dată mai presus și mai tari decît vrăjmășia și puterile intu-nericului. Nu știi dacă a existat cu ade-vărat pasăre Phoenix, dar în mod sigur pot spune că poporul meu nu poate fi oprit chiar dacă-n ziduri mai plînge o Ana a lui Manole, să-și făurească desti-nul după conștiința și voința sa.

(Ion Marin Almăjan)

TULCEA

89

IN NOAPTEA ACEEA, organizațiile de partid, birourile operative ale consiliilor oamenilor muncii de la Combinatul metalurgic, I.P.I.L.F. „Dunărea”, Intreprinderea de industrializarea peștelui, Navrom și alte unități din Tulcea, au găsit suficiente resurse pentru a acționa.

În sala de operații a Spitalului județean, clipa absurdă l-a găsit pe medicul Gheorghe Stan în plină operație. Operația a reușit. Intregul județ e cufundat în întuneric. Aparatele I.R.E.D.-ului înregistrează situația drept o cădere de la sistemul energetic național. Oamenii se îndirjesc asupra avariilor locale. În străzile Isacei, Podgoriilor și Bălcescu sînt avariate conductele de apă, Dunărea a crescut și ea, brusc, 8 centimetri. Oamenii de la uzina de apă opresc alimentarea conductelor. Spre zonele cu avarii pornesc echipele stației, cărora li se adaugă oameni veniți de acasă, din proprie inițiativă, în frunte cu ing. Andrei Nistor și maistrul Vasile Stoica.

La stația de înaltă tensiune, cutremurul a aruncat de pe șine un transformator de 25 MVA. alte câteva s-au ars. La ora 23,45, sistemul energetic național trimite din nou curent. O bună parte a orașului, datorită avariilor, rămîne în continuare în întuneric. Rînd pe rînd, Nicolae Chiselencu, Teodor Burz, Gheorghe Marcu, de la S.I.T., Nicolae Chernătescu și alți lucrători de la I.R.E.D. restabilesc alimentarea electrică. La ora 1,00, zona industrială de est își reia activitatea. La stația C.F.R. Tulcea, totul este în ordine. Personalul de Babadag a fost surprins de cutremur la intrarea în stație, între cabinele 1 și 3. Nimic deosebit. Pe toată lungimea căii ferate Tulcea-Medgidia, echipe speciale controlează starea liniilor, a instalațiilor, a clădirilor. La Măcin, două eleve traumatizate psihic, sînt internate de urgență la spital. La minele Somova și Mahmudia, după revenirea curentului electric, activitatea se reia. La Mahmudia, de la ora 2 noaptea și pînă dimineața se realizează 1700 tone calcar. La Combinatul metalurgic, toate schimburile ajută la remedierea avariilor înregistrate. În întregul județ, oamenii fac adevărate acte de eroism, dar noaptea e lungă, apăsător de lungă. Comanda interurbană 09 se formează din sute și sute de locuințe. La pupitrul de comandă, Eugenia Damian,

Eugenia Gălățeanu și altele se străduiesc să facă ceva, dar oamenii nu pot primi, cu toate eforturile, vești din țară. Sînt solicitați, atunci, cei de la radioclubul C.J.E.F.S. și operatorul Ion Arpașu începe să stabilească legături cu stațiile similare din țară „YO.4 K.C.C. Tulcea-recepție!” Și, dintr-o dată, inimile încep să bată sacadat, toți cei aflați lingă un aparat de radio în funcțiune își concentrează, pînă la durere, auzul. „Decret prezidențial de instituire a stării de necesitate”...

Ne cutremurăm și înțelegem. Înțelegem că țara se află din nou la o cumpănă a istoriei sale. Din acel moment, populația județului Tulcea și-a reglat bătăile inimii după cele ale țării întregi.

90

STAREA DE DURERE. STAREA DE VIBRAȚIE. Sîmbătă dimineața. Nu se mai aud urări de „bună dimineața”. E o dimineață stranic, grea. Țara începe să-și numere, una cîte una, rănile. Oamenii poartă încă în ei ora aceea grea. Tulcenii află primele detalii din tabloul sumbru al unei țări calamitate. Dar situația cea mai grea este în Capitală. Televiziunea Română își reia activitatea. În toată țara sînt recepționate imaginile Capitalei rănite de seism. De sub ruine se scot vieți salvate miraculos. Și tovarășul Ceaușescu găsește mereu puterea de-a alina suferințele, de-a mîngîia durerea. Durerea popoului său e propria sa durere.

Încă în dimineața zilei de 5 martie, din Tulcea sînt expediate, spre Capitală, 133 tone de pește, 16 tone de mălai, 10 tone brînză, 7,5 tone carne, 2 tone preparate din carne și 25 tone ulei. Seara. Un prim bilanț ne îndoliază sufletele. La Tulcea se verifică casă cu casă, bloc cu bloc, se verifică hale industriale, instalații electrice. Situația este mai bună decît în alte zone, dar „bun” înseamnă acum totuși pierderi însemnate. Au fost afectate de cutremur 5 internate, 3 școli, două grădinițe. 1.262 elevi și preșcolari au fost evacuați. Două clădiri prăbușite, 88 case avariate, 52 clădiri ce trebuie reparate. 35 clădiri urmează a fi demolate.

D. P.

91

SOLIDARI LA BINE. SOLIDARI LA RAU. Comitetul județean de partid Tulcea, caută și găsește destule resurse locale pentru a ajuta Capitala. Duminică 6 martie, conform graficului stabilit, luau drumul Bucureștiului mașini transportînd

137 tone pește, 10 tone de piine, 10 tone de mălai, 7 tone de carne și 25 tone de ulei. În numai trei zile, cantitatea alimentelor trimise Capitalei s-a ridicat la 600 de tone. Astfel, Tulcea s-a integrat cu demnitate în vastul tablou al solidarității care, în aceste zile, se constituia din nesfârșite coloane de mașini ce transportau alimente spre București și județele calamitate. La Tulcea, oamenii au transformat duminica într-o zi de muncă-record. În cariera de piatră de la Isaceea, oamenii realizează 70 tone de criblură, în porturile Tulcea se descarcă 10 000 tone mărfuri, cu 1000 mai mult decît sarcina de schimb. De pe „Polar III”, abia revenit din zona Walvis-Bay, turele dispecerilor Nicolae Dinu, Viorel Florea și Nicolae Iuga, descarcă, într-o singură zi 490 tone pește, de două ori mai mult decît norma, pește care ia imediat drumul Capitalei. La Combinatul Metalurgic se lucrează normal. Se obține la sfîrșitul zilei o depășire a sarcinii de schimb de 100 tone alumină calcinată. Oamenii secției de conserve de la I.P.I.L.F. „Dunărea”, conduși de maistrul Safon Simion, realizează 5 tone conserve din carne. La gara de călători, Ion Tănase, șeful stației, și întreg personalul la datorie, asigură circulația trenurilor care a reînceput în normal. La mina Somova, schimburile maistrilor Florea Constantin și Eremia Strat raportează 60 tone minereu în concentrat peste prevederile zilei. La cariera Mahmudia, minerii dau peste 300 tone calcar în plus față de sarcinile zilei, pentru Combinatul Siderurgic de la Galați. În aceeași zi, au fost grăpate 4629 hectare teren agricol, în timp ce 18 coopera-

tive agricole de producție raportează încheierea însămînțării inului. În tot județul sînt puse la dispoziția cetățenilor materiale de construcție.

Luni dimineată schimburile de noapte de la Combinatul Metalurgic și întreprinderea de industrializarea laptelui se prezintă, din proprie inițiativă, pentru a dona sînge pentru cei aflați între viață și moarte. Este 8 martie, ziua în care, după bunele noastre obiceiuri, oferim femeilor, de ziua lor, flori. În ziua aceasta Paraschiva Manea, Maria Popovici, Aurica Arion, Maria Conțolenco trimit, în dar, viață din viața lor. Spre Capitală pornește un prim transport de 400 flacoane cu sînge. Miercuri, 9 martie, Metalurgistii au îndeplinit deja planul primei decade, dînd peste plan 300 tone alumină calcinată și 20 tone feroaliaje. La F.I.L. Măcin, depășirile sînt de 3,2 milioane lei, I.I.L. Tulcea raportează depășiri de 600 mii lei valută a sarcinilor la export. Pescarii de la U. P. Jurilovca au scos din apele Razelmului, 130 tone pește mai mult față de planul primei decade. La telefoane, 24 de centraliste lucrează în schimburi prelungite. Stația cu indicatorul YO.4 K.C.C. a asigurat în cîteva zile peste 180 de legături. Se primesc mesaje de pe tot globul. Un italian, Antonio, cere relații despre rudele din Constanța. Nu peste multă vreme, timp în care s-au cerut relații la Constanța, Antonio află că „totul este în ordine”.

După o săptămînă a eroismului, un nou bilanț vine să ne strîngă și mai mult în jurul marii cauze a reconstrucției.

(Tudor Oancea)

TELEX

La Hotelul Intercontinental, unde locuiesc marea majoritate a trimișilor posturilor de radio și televiziune și ai publicațiilor străine, domnește, în continuare, o febrilă activitate: convorbiri telefonice și telex internaționale, un du-te-vino continuu al grupurilor de ziaristi spre șantierul de lucru unde continuă, la intervale tot mai rare, să se descopere supra-viețuitori, la Institutul medico-legal, în cimitire, în spitale, în noile cartiere unde este în plină desfășurare acțiunea de instalare în case noi a familiilor și persoanelor ce au locuit la adrese care, după cutremur, nu mai există. Unii ziaristi și

reporteri, care și-au umplut blocnoteturile și benzile de înregistrare cu suficiente știri și informații, pleacă acasă sau în alte puncte ale globului unde au fost trimiși de organele lor de presă. Alții vin în locul lor din toate colțurile pămîntului: din Spania și țările nordice, din S.U.A. și America Latină, din Olanda și Japonia, din Canada și Australia, din Israel și țările arabe. Noii veniți încearcă să recupereze timpul care a trecut, să adune grabnic date, impresii, statistici.

Ca urmare a fluxului continuu de știri ce pleacă din București, presa internațională continuă să publice ample relatări,

pagini întregi cu corespondențe și fotografii despre cele mai diferite aspecte legate de cutremur, de munca titanică a poporului român pentru refacere. Unul din elementele care revin ca un leitmotiv în toate aceste materiale îl reprezintă scoaterea în relief a promptitudinii cu care au fost inițiate și cu care se desfășoară continuu lucrările de salvare, de reducere a pagubelor provocate de cutremur, de repunere cât mai grabnică în funcțiune a obiectivelor economice, precum și a înaltului spirit de sacrificiu și solidaritate umană de care a dat dovadă poporul român, greu încercat.

„Bărbăție, voință, rezistență și dăruire de sine — astfel pot fi caracterizate acțiunile locuitorilor din Capitala României, care, zi și noapte, continuă munca pentru lichidarea consecințelor cutremurului” — serie, din București, corespondențul agenției TASS.

Presă din cea mai mare parte a lumii, agențiile de presă internaționale, corespondenții posturilor de radio și televiziune se referă în continuare pe larg, în materialele transmise din România, la prezența neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu alături de echipele de salvare din Capitală, precum și din celelalte zone calamitate, în fabricile, în uzinele care au fost afectate de cutremur, unde trasează indicații precise pentru accelerarea operațiunilor de degajare a victimelor de sub dărâmturi, pentru aprovizionarea normală a populației, pentru reluarea cât mai grabnică și integrală a tuturor activităților economice și sociale.

„Vizitînd împreună cu alți conducători de partid și de stat zonele afectate din București — scria agenția China Nouă — tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat importante indicații privind modalitățile de salvare a persoanelor rănite, pentru cazarea cât mai curînd posibil a celor rămași fără locuință”.

Într-o corespondență din București, ziarul „Le Figaro” arată că președintele Nicolae Ceaușescu, imediat după întoarcerea la București, putea fi văzut în repetate rînduri în centrul orașului, aplecîndu-se asupra ruinelor fumegînde, coordînd personal eforturile echipelor de salvare, informîndu-se de situația victimelor.

„Există numeroase exemple de dăruire și eforturi nemaiîntîlnite — scria corespondențul agenției Taniug — iar solidaritatea cetățenilor din întreaga țară în acordarea de ajutor persoanelor calamitate a atins dimensiuni impresionante. Zi și noapte, la București, care a avut cel mai mult de suferit de pe urma cutre-

murului, continuă să sosească cea mai mare parte a acestui ajutor”.

Correspondențul ADN scria, din București: «Și în cea de-a patra zi după puternicul seism, în București au mai fost scoși la lumina zilei de sub înaltele mormane de dărîmturi oameni rămași în viață. Alături de lanțul de autocamioane care transportă alimente suplimentare și alte bunuri strict necesare din toate regiunile țării, apar și primele transporturi din străinătate. Multe întreprinderi bucureștene în care, cu o zi înainte, încă mai luptau echipele de debarasare cu dărîmturile acoperișurilor căzute și conductele distruse au început, în întregime sau parțial, producția. Printre acestea, se numără Uzinele „23 August”, greu lovite, în care turnătoria și fierăria sînt din nou redat producției și întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Rosie”. Celelalte întreprinderi în care pagubele au fost mai mici au anunțat, deja, primele realizări peste plan».

Alte materiale apărute în presa din străinătate continuă să evoce marile pagube materiale și suferințe umane cauzate de violentul cutremur care a lovit pe neașteptate patria noastră. Într-un amplu articol consacrat distrugerilor importante de pe arterele centrale ale Bucureștiului, ziaristul francez Lucien Miard, de la „Le Figaro”, compară Capitala cu un oraș distrus de război. „O mulțime ciudat de tăcută — scria ziaristul francez — încă șoată de cataclismul care a distrus centrul orașului, se afla pe străzile Bucureștiului. Un miros pătrunzător de praf și fum se răspîndise în aer, în timp ce mulțimea demnă și gravă privea ceea ce fusese inima orașului: Calea Victoriei, Bulevardul Magheru, unde, în urmă cu puțină vreme, se ridicau magazinele și imobilele cele mai elegante. În această zonă pito-rească, plină de clădiri vechi și amintiri istorice, circa zece imobile nu mai sînt decît niște grămezi de moloz, la care lucrează echipe de salvare formate din ostași și din gărzi civile. Sub moloz mai sînt victime. Poate supraviețuitori. Un diplomat american a văzut o scenă atroce: de sub o dală de beton au fost scoase 27 de corpuri omenești. Printre ele, un singur supraviețuitor, un tînăr de 18 ani”.

Ziarul britanic „The Daily Telegraph” a publicat două ample reportaje despre cutremurul din România. Unul se referă la amplele acțiuni organizate în București pentru găsirea unor eventuali supraviețuitori și poartă titlul „În căutarea victimelor”; celălalt relatează impresii ale unor martori oculari despre modul în

care a fost resimțit șocul principal de locuitorii Craiovei și este intitulat „Ca un vapor pe o mare infuriată”. Un alt articol, publicat de ziarul „Daily Express”, sub titlul „Ascultînd semne de viață”, informează despre munca plină de sacrificii, în luptă cu secunde, a echipelor de salvare, dînd amănunte despre dezgroparea din ruine a unor persoane în viață.

Ziarul suedez „Dagens Nyheter” publică un amplu reportaj al corespondentului său la București privind urmările cutremurului. În articol se apreciază în mod deosebit activitatea neobosită, plină de umanism, depusă de medicii din București, care muncesc zi și noapte, fără pauză, pentru a îngriji răniții și a alina suferințele umane. Ziarul subliniază vizitele făcute de președintele Nicolae Ceaușescu în locurile cele mai grav afectate de cutremur, indicațiile prețioase date de șeful statului român pentru grăbirea activităților de salvare și refacere.

Sub titlul: „Efort colectiv enorm pentru acordarea de ajutoare”, ziarul „L'Unita” publică, sub semnatura lui Lorenzo Mangeri, un articol cuprinzător despre pagubele materiale și umane provocate de cutremur, despre acțiunea amplă de salvare și ajutorare a victimelor fenomenului seismic, despre eforturile intense pentru reintrarea vieții în normal. „Aprovizionarea populației din toate centrele afectate se desfășoară normal — scrie ziarul. Contribuția județelor din nord este impunătoare. Din aceste zone sosesc zilnic sute de tone de pîine, lapte, carne, fructe. Magazinele care nu au înregistrat daune sînt deschise, iar în fața celor care au suferit stricăciuni au fost instalate mese pentru vânzare. Într-un cuvînt, toată România este mobilizată pentru a face față actualului moment dramatic”.

Agenția Reuter: „Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a anunțat modul în care a hotărît să asigure o viață normală celor afectați de dezastru. Toți cei rămași fără adăpost vor primi locuințe noi, dotate de către stat cu mobilă, veselă, lenjerie de pat și televizoare. Toți cei rămași fără locuință vor primi un concediu plătit de 10 zile, iar cei care și-au pierdut bunurile personale vor primi, bărbații — două costume de haine, o pereche de pantofi și cite 1.000 lei. Agenția Română de Presă transmite noi relatări dramatice despre supraviețuitori și, potrivit unor știri încă neconfirmate, în afara celor nouă cazuri anunțate anterior, au mai fost scoase de sub dărîmături și alte persoane rămase în viață”.

Agenția France Presse: „În Bucureștiul plin de ruine, viața își revine treptat cursul

normal. La patru zile după seism, Capitala României se organizează, dornică să uite moartea și ruinele sub care marți se mai găseau, probabil, supraviețuitori. Președintele Nicolae Ceaușescu, urmat de ziaristi, de presă, de corespondenții radioului și televiziunii, de alți conducători ai României, pune accentul pe necesitatea normalizării rapide a vieții cetățenilor și activității economice.

În fiecare zi, sînt scoși alți supraviețuitori de sub dărîmături. Marți dimineața, patru persoane au fost găsite nevătămate sub ruinele unui imobil în întregime prăbușit, din centrul orașului”.

Agenția UPI: „Încep, țara revine la normal. Uzinele din zonele greu afectate sînt reparate, unele au fost deja repuse în funcțiune”. Aceeași agenție, într-o corespondență anterioară, informa: „Echipele de deblocare au continuat să sape în noaptea de luni spre marți, pe o vreme umedă și rece, prin tonele de moloz, în căutarea supraviețuitorilor cutremurului care a devastat mari părți din România”.

Ziarul „Pravda” publică un amplu articol sub titlul „După cutremurul devastator, viața se normalizează”, în care se arată:

„În cea de-a patra zi de la cutremurul care s-a abătut la 4 martie a.c. asupra Bucureștiului și a altor regiuni ale României, pretutindeni se desfășoară o muncă energică pentru salvarea oamenilor și lichidarea urmărilor calamității naturale”. După ce inserează datele oficiale privind pagubele materiale și victimele omenești, ziarul scrie:

„Lucrările pentru salvarea oamenilor și restabilirea activității întreprinderilor se desfășoară zi și noapte. În aceste zile, și-au reluat lucrul uzinele și fabricile din județele Bacău, Brăila, Iași, Ilfov, Covasna și Vaslui. Muncitorii din industria energetică au reparat un număr însemnat de stații de transformare a energiei electrice, ceea ce a avut ca rezultat îmbunătățirea alimentării cu energie electrică a Capitalei și a altor orașe ale României”.

Ziarul informează, în continuare, despre procesul de normalizare a activității în agricultură, transporturile feroviare și rutiere, în aprovizionarea populației cu bunurile necesare.

„Frankfurter Allgemeine”: „După inundațiile din 1970 și 1975, România a suferit cea de-a treia grea lovitură datorită unei catastrofe naturale. Martori oculari din București relatează că populația suportă cu răbdare și tărie consecințele cataclismului”.

Lucrările de salvare și refacere sînt intens organizate și serviciile de ajutor își fac datoria cu o rivă excepțională”.

Ziarul „Vradini“ (Grecia): „Guvernul român a acționat cu maximă rapiditate și energie, iar părerea generală este că au fost adoptate toate măsurile necesare în cel mai redus timp posibil și cu o eficiență fără precedent. Insuși președintele Nicolae Ceaușescu conduce acțiunea de salvare și ajutorare, care se desfășoară nu numai în București, ci în toate zonele afectate“.

Ziarul „Apoghevmatini“ (Grecia): „Ceea ce au subliniat toți cei care s-au reîntors de la București este calmul deosebit cu care locuitorii Capitalei au făcut față acestei catastrofe, eforturile pe care le-au depus pentru a-i salva pe cei ce mai puteau fi salvați“.

Publicația „Ta Nea“ (Grecia): „Foarte repede a fost pus în mișcare mecanismul de stare de necesitate. Totul a fost organizat pentru a se face față catastrofei“.

„Die Presse“ (Austria): „Sintem impresionati de disciplina exemplară a populației“.

Ziarul „Le Soire“ (Belgia) publică sub titlul „Oameni îngropați sub ziduri au dirijat echipele de salvare“ un reportaj însoțit de numeroase fotografii în legătură cu faptele de înalt umanism pentru salvarea victimelor cutremurului.

Televiziunea din R.S. Cehoslovacă a prezentat, în seara zilei de 8 martie, un amplu reportaj despre operațiunile de salvare a victimelor aflate sub dărâmbături în Capitala țării noastre.

Ziarul „Sovetskaia Rossia“, din 8 martie, scrie: „Nu se poate să nu-ți atragă atenția disciplina și organizarea lucrărilor pentru lichidarea consecințelor catastrofei. Partidul și guvernul acordă întregul ajutor de urgență necesar“. La rîndul său, publicația sovietică „Krasnaia Zvezda“ sublinia: „Munca de salvare și reconstrucție după cutremur se desfășoară zi și noapte“.

Ambele posturi naționale de televiziune din Italia au transmis, marți, ample reportaje despre activitatea depusă în România pentru înlăturarea urmelor cutremurului: „Pretutindeni există o ordine impresionantă, se lucrează cu disciplină și calm“. „Președintele Nicolae Ceaușescu și soția sa sînt mereu în mijlocul sinistraților, iau măsuri, îmbărbătează“.

„Paese Sera“: „Președintele Nicolae Ceaușescu se deplasează în aceste zile de la un capăt la altul al țării pentru a-i mobiliza pe toți“.

Posturile de radio și televiziune, întregă presă din R.P. Bulgaria continuă să relateze pe larg despre cutremurul din România, despre marea mobilizare de forțe, sub conducerea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru normalizarea situației după cutremur.

Ziarul italian „Il Messagero“, într-un articol publicat la 8 martie, relevă „demonstrarea cu care românii au primit această grea lovitură. Nimeni nu țipă, nici o scenă sfișietoare, puține lacrimi pe chipurile brăzdate de suferință. Există o durere controlată admirabil, pe care o văd“.

Correspondentul ziarului „Standard Mlady“ (Polonia), sub titlul „Zile grele“, scrie: „Tineretul român participă intens la activitatea de refacere. Aș putea să citez un număr uriaș de tineri care ar merita să fie numiți eroi, dar trebuie să înșirî multe mij de nume. Întregul popor răspunde cu înaltă angajare la apelul partidului de a acționa cu toate forțele pentru lichidarea urmărilor catastrofei, continuă munca încordată pentru înlăturarea avarilor la unitățile industriale. Datorită acestui efort, fabricile afectate din județele Bacău, Brăila, Ilfov, Iași, Covasna și Vaslui au trecut la activitatea normală“.

(Nicolae Chilie)

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În ziua de miercuri, 9 martie, în cursul dimineții, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. s-a întrunit, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, pentru a face un bilanț al activității desfășurate în București și în întreaga țară în legătură cu consecințele cutremurului din 4 martie și pentru a defini ansamblul de măsuri impuse de normalizarea generală a situației, a activității și vieții economico-sociale.

Comitetul Politic Executiv apreciază, pe baza datelor stabilite pînă la această oră în diferite sectoare de activitate, că daunele provocate de cutremur în România sînt deosebit de mari. S-au prăbușit și avariat grav peste 20 000 de locuințe, aproximativ 7 000 de familii rămînînd complet fără adăpost. Un număr de 195 întreprinderi industriale au fost avariate, împreună cu o bună parte a utilajului lor, producîndu-se serioase stagnări în producție. Au fost distruse numeroase instituții publice, magazine, școli și alte clădiri social-culturale. Comitetul Politic Executiv estimează că pierderile materiale pe întreaga țară se ridică la aproximativ 6 miliarde de lei.

Cel mai greu a fost lovit de calamitatea naturală abătută asupra țării noastre municipiul București.

Deosebit de tragic este bilanțul pierderilor umane: după datele de pînă acum există 1 387 morți, 10 396 răniți, din care 2 236 încă internați în unități spitalicești.

Cu toate efectele dezastruoase pe care le-a provocat cutremurul din 4 martie, aproape asupra tuturor domeniilor vieții economice și activității publice, Comitetul Politic Executiv apreciază că organele de partid și de stat au reușit să stăpînească cu succes situația, acționînd cu fermitate, în mod organizat și eficient, astfel încît în numai cîteva zile de la declanșarea catastrofei consecințele sale să fie înlăturate în bună parte, cursul normal al vieții restabilindu-se, în general, pe tot cuprinsul țării.

Întregul nostru partid și-a îndeplinit cu cinstă rolul de forță politică conducătoare

a societății socialiste românești, dovedindu-și capacitatea de a organiza și conduce poporul, fermitatea și vigoarea revoluționară, legăturile strînse cu masele celor ce muncesc.

Comitetul Politic Executiv dă o înaltă apreciere activității neobosite, energice și neînfricate desfășurate de secretarul general al partidului în conducerea întregii munci de partid și de stat, prezenței sale permanente la fața locului, pretutindeni unde s-a produs dezastrul — aceasta fiind un puternic factor de îmbărbătare și îndrumare a comandamentelor de lucru, a tuturor oamenilor muncii — precum și indicațiilor prețioase date zi de zi, ceas de ceas, pentru concentrarea judicioasă a eforturilor partidului și statului, ale întregii națiuni.

Întregul Comitet Politic Executiv a acționat permanent, conducînd și organizînd bătălia împotriva urmărilor cutremurului, ca un puternic stat major politic, pentru ieșirea rapidă a țării din greaua încercare prin care a trecut.

Comitetul Politic Executiv apreciază că în București, deși la început au apărut unele deficiențe — determinate atît de amploarea catastrofei, cît și de lipsa de experiență în mobilizarea rapidă a utilajelor tehnice necesare înlăturării dărimăturilor și salvării vieților omenești, precum și în modul de abordare a accesului în edificiile prăbușite — se poate spune că s-a desfășurat o muncă cu adevărat titanică, fără întreruperi, zi și noapte, pentru refacerea rapidă a sistemului de energie electrică, alimentare cu apă și gaze, buna aprovizionare a populației, pentru degajarea zonelor blocate de mormanele de moloz și dărimături și, în primul rînd, pentru salvarea, uneori prin eforturi supraomenești, a supra-viețuitorilor prinși sub ruine.

Răspunzînd apelului Comitetului Central al partidului, al Comitetului Politic Executiv, al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, organele și organizațiile de partid, activiștii de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, forțele noastre armate, gărzile patriotice, unitățile Ministerului de Interne, tineretul, studenții au luptat cu abnegație, dăruire și neînfricare pentru ducerea la îndeplinire a hotărîrilor stabilite de conducerea partidului și statului, pentru soluționarea problemelor atît de complexe și dificile create de cutremur.

Comitetul Politic Executiv evidențiază eroismul și spiritul de înaltă dăruire și

responsabilitate cu care numeroși militari, liniari, oameni ai muncii de diferite categorii au intrat, unii din proprie inițiativă, în această cumplită bătălie, aducându-și contribuția, chiar cu riscul propriei vieți, la salvarea sinistraților, la munca de înlăturare a ruinelor, precum și la întreaga activitate de reorganizare, într-un spirit de ordine și disciplină, a vieții Capitalei.

Comitetul Politic Executiv dă o înaltă apreciere seriozității profunde, simțului de răspundere cu totul ieșit din comun, stăpînirii de sine, disciplinei, voinței și tenacității pe care le-a manifestat poporul nostru în aceste momente tragice cînd, trecînd peste legitimele sentimente de durere și îngrijorare, a acționat ca un singur om, sub conducerea partidului, pentru a-și face datoria pînă la capăt, pentru a reduce țara pe făgașul normal al activității de edificare a societății socialiste.

Comitetul Politic Executiv consideră necesară sublinierea aparte a modului exemplar în care a acționat clasa noastră muncitoare, intervenind fără întîrziere pentru înlăturarea avariilor produse într-o serie de întreprinderi și pentru reluarea activității de producție într-un timp mult mai scurt decît se prevedea inițial. Oamenii muncii din industrie s-au angajat fără preget, cu toate forțele, la chemarea partidului, ca, în pofida pagubelor mari provocate de cutremur, să asigure îndeplinirea prevederilor planului pe acest trimestru, iar în multe întreprinderi să realizeze un plus de producție pentru compensarea daunelor rezultate din stagnarea temporară a producției în unitățile avariate.

O comportare demnă, de înaltă ținută civică, au dovedit și intelectualitatea, specialiștii tehnici, cadrele didactice și cu deosebire medicii, personalul sanitar, care nu au precupețit nimic pentru salvarea vieților omenești și îngrijirea sinistraților.

Comitetul Politic Executiv apreciază că toate acestea reprezintă o puternică expresie a înaltei conștiințe revoluționare, patriotice, a oamenilor muncii din patria noastră, a întregului popor, a încrederii sale nestrămătate în partidul comunist, în politica sa, în capacitatea lui de a conduce cu succes dezvoltarea națiunii în orice împrejurări, de a asigura depășirea oricărui greutăți și mersul ferm înainte pe calea civilizației socialiste și comuniste.

Analizînd diferitele aspecte evidențiate de cutremurul din 4 martie, Comitetul

Politic Executiv a stabilit să se tragă concluzii dintr-o serie de deficiențe și să se adopte măsuri corespunzătoare pentru lichidarea cauzelor ce le-au determinat. Deși uriașa majoritate a clădirilor care s-au prăbușit în timpul cutremurului sînt vechi, printre edificiile dărimate se găsesc și câteva blocuri noi. Va trebui să se întocmească un studiu aprofundat și responsabil în legătură cu defecțiunile de construcție care au făcut posibil ca aceste imobile să cedeze. Pe această bază vor trebui trase concluzii practice pentru a se asigura ca absolut toate construcțiile noi să fie realizate la nivelul celei mai înalte exigențe, să prezinte cea mai deplină securitate.

Cutremurul a pus în evidență faptul că unele construcții industriale au fost prevăzute cu acoperișuri prea grele, din grinzi și chesoane de beton și metal, procedeu criticat în repelente rînduri de conducerea partidului și statului și care, pe lingă risipa pe care o determină, se dovedește a fi total necorespunzător pentru capacitatea de rezistență a clădirilor.

Comitetul Politic Executiv a hotărît ca acoperișurile de acest fel ale hanelor industriale să fie treptat înlocuite pretutindeni, generalizîndu-se în întreaga construcție industrială folosirea acoperișurilor din materiale ușoare și economicoase.

Comitetul Politic Executiv apreciază că măsurile stabilite pînă în prezent pentru înlăturarea urmărilor cutremurului și normalizarea activității economico-sociale trebuie să stea la baza eforturilor ce vor fi depuse în continuare, în special în Capitală, de către organele de partid și de stat, de către toți oamenii muncii.

Comitetul Politic Executiv stabilește ca prin acțiuni energice să se asigure, în decurs de 2—3 zile, degajarea completă a marilor clădiri prăbușite în orașul București, iar apoi, în perioada care urmează, într-un timp cit mai scurt, să se realizeze demolarea, într-un mod organizat și sistematic, a clădirilor grav avariate de cutremur. În cursul acestei activități este necesar să se manifeste maximum de grijă pentru recuperarea materialelor utile, a fierului-beton, a timplăriei și a altora și sortarea lor, în vederea refolosirii în ampla activitate de reconstrucție ce urmează să se desfășoare în Capitală și în alte localități.

Ținînd seama de pierderile mari pe care le-a suferit economia națională, Comitetul Politic Executiv pune în fața oamenilor muncii sarcina de a depune noi și mari eforturi pentru recuperarea tutu-

ror daunelor, astfel încît dezastrul provocat de cutremur să nu se repercuteze asupra ansamblului situației economice a țării noastre. În aceste momente grele se impune să fie mobilizate toate forțele și energiile poporului, tot spiritul de abnegație și capacitatea sa creatoare, pentru ca, prin muncă dirză, să se realizeze o producție suplimentară, contracarînd pe această cale orice fel de influențe negative ale cutremurului asupra realizării planului pe acest an și a planului cincinal, asupra dezvoltării în ritm înalt a economiei noastre naționale, precum și asupra programului de ridicare a nivelului material și spiritual al poporului stabilit de Congresul al XI-lea al Partidului.

Comitetul Politic Executiv consideră că interesele economiei noastre naționale, interesele generale ale societății impun să se amine cu un an aplicarea măsurii prevăzute de conducerea partidului de trecere la reducerea săptămînii de lucru, această acțiune urmînd să înceapă în 1978. Fără îndoială că oamenii muncii vor înțelege așa cum se cuvine necesitatea și rațiunea acestei măsuri, impusă de situația obiectivă determinată de cutremur. În același timp, Comitetul Politic Executiv apreciază că tot restul programului hotărît de Congresul al XI-lea și de planul cincinal privind creșterea retribuției și ridicarea nivelului de trai va trebui să se aplice corespunzător prevederilor inițiale.

În ce privește reconstrucția locuințelor și celorlalte clădiri social-culturale distruse de cutremur, în special în Capitală și în județul Teleorman, va trebui să se acționeze astfel încît această acțiune să nu afecteze prevederile cuprinse în plan privind asigurarea satisfacerii nevoilor generale de locuințe ale populației. Comitetul Politic Executiv stabilește ca în București să se construiască suplimentar în acest an încă 5 000 de apartamente pentru soluționarea necesităților întregii populații sinistrate. În acest scop, va trebui ca organizațiile de construcții din județele neafectate de cutremur să deplaseze unități în Capitală pentru a ajuta concret la realizarea acestor obiective, astfel încît realizarea apartamentelor respective să se poată încheia într-un timp cit mai scurt.

În ce privește situația orașului Zimnicea din județul Teleorman, distrus în cea mai mare parte de cutremur, Comitetul Politic Executiv a hotărît refacerea integrală a acestuia, ca un centru urban modern. În acest scop, statul va construi

circa 3 500—4 000 de apartamente — din care 2 000—2 500 încă în anul acesta — o casă de cultură, o sală de cinematograful, două licee și alte unități sociale. Pentru începerea neîntirziată a lucrărilor s-a constituit un grup de proiectanți care întocmesc schița de sistematizare a orașului. Familiilor sinistrate din orașul Zimnicea ale căror case proprietate personală au fost distruse statul le va acorda pentru construirea apartamentelor cite un ajutor de 10 000 lei, precum și credite pe un termen de 10—15 ani.

În restul județelor în care s-au mai produs avarii ale locuințelor cetățenilor și clădirilor publice din orașe, necesitățile se vor soluționa în cadrul planului de construcții care a fost suplimentat înainte de producerea cutremurului. Locuințele mici proprietate personală din orașe vor fi reparate de cetățeni, urmînd ca, pe măsura realizării planului de locuințe și sistematizare a orașelor, aceștia să se mute în blocuri noi.

La sale, cetățenii care își reelădese locuințele avariate de cutremur trebuie să se încadreze în prevederile Legii sistematizării și în proiectele de sistematizare a localităților lor.

Este necesar ca toate locuințele care nu au suferit avarii grave să fie reparate de către cetățeni. Fiecare familie, fiecare cetățean trebuie să participe la reparația apartamentului sau casei în care locuiește — în orașe sub îndrumarea organizațiilor de construcții și reparații — în special la lucrările de zidărie interioară și de len-cuire. La această activitate este necesar să participe în mod organizat tînăra generație, sub conducerea organizațiilor revoluționare de tineret.

Comitetul Politic Executiv indică să se ia măsuri urgente pentru a se asigura materialele de construcție necesare, la care trebuie să se adauge materialul recuperat de la demolări, ce trebuie folosit integral. Toată această activitate va trebui desfășurată astfel încît, cel mai tîrziu pînă la 1 mai, inclusiv în municipiul București, să se încheie repararea tuturor clădirilor avariate de cutremur.

Comitetul Politic Executiv a hotărît ca, în cadrul măsurilor de ajutorare a sinistralilor care și-au pierdut locuințele și bunurile personale, pe lingă cele comunicate anterior, fiecare familie să primească gratuit, din partea statului, și cite un frigider.

Ținînd seama de evoluția procesului de normalizare a vieții publice, Comitetul

Politie Executiv stabileste incetarea, incepind din ziua de 10 martie a.e., a stării de necesitate in toate județele țării, cu excepția municipiului București, unde prevederile Decretului prezidențial continuă să rămână în vigoare.

Măsurile stabilite de conducerea partidului, sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid, organizațiilor de masă și obștești, tuturor oamenilor muncii sînt de natură să asigure soluționarea rapidă și eficientă a tuturor problemelor create de cutremur. Toate forțele trebuie concentrate în prezent spre încheierea neînlirziată a acțiunii de curățire a orașelor și satelor, spre ștergerea completă a amprentei lăsată de cutremur. De asemenea, trebuie intensificate eforturile pentru sporirea producției în toate întreprinderile, pentru recuperarea pierderilor suferite de întreprinderile avariate, pentru îndeplinirea riguroasă a planului pe acest an la toți indicatorii. În agricultură, unitățile de stat și cooperatiste, țărănimica, toți oamenii muncii trebuie să asigure desfășurarea în cele mai bune condiții a lucrărilor de primăvară, punind baze sigure pentru obținerea unei recolte superioare, care să permită buna aprovizionare a populației și satisfacerea nevoilor economiei naționale.

○ DIN CRONICA ZILEI

● Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiți de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă și Ilie Verdet, au vizitat, în cursul după-amiezii și pînă la orele serii, întreprinderi bucureștene afectate de seism și s-au oprit din nou în zonele unde mari clădiri s-au prăbușit sau au fost grav avariate, pentru a examina mersul lucrărilor de înlăturare a efectelor distrugătorului cutremur, de salvare a vieților și de restabilire a activității economice

■ Primul obiectiv vizitat a fost Întreprinderea textilă „Viscofil”, veche unitate industrială ființind din 1936, care a suportat greu seismul.

Secretarul general a parcurs secție cu secție, hală cu hală, apreciind eforturile de repunere în funcțiune a întreprinderii.

Stă în puterea acestui colectiv — a remarcat tovarășul Nicolae Ceaușescu — să asigure repararea rapidă a clădirii și punerea în funcțiune a tuturor instalațiilor. Pornind de la constatarea gradului mare

Comitetul Politic Executiv cere organelor și organizațiilor de partid, organizațiilor sindicale, de tineret și femei, organismelor Frontului Unității Socialiste să se situeze în primele rinduri ale luptei pentru creșterea producției, pentru mobilizarea forțelor întregului popor în eforturile de depășire a momentelor grele prin care a trecut patria noastră, de realizare întocmai în viață a hotărîrilor și indicațiilor conducerii partidului și statului, pentru normalizarea situației în întreaga țară.

Comitetul Politic Executiv face un apel vibrant către clasa noastră muncitoare, către țărănimie și intelectualitate, către toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, să nu precupețească nici un efort pentru îndeplinirea integrală a sarcinilor planului — de care depind înaintarea fermă a societății noastre pe calea progresului economic și social, bunăstarea materială și spirituală a întregului popor. Avem toate condițiile și stă în puterea noastră să facem ca greaua lovitură pe care a primit-o economia românească, întreaga noastră națiune să nu impiețeze cu nimic asupra realizării mărețului Program al partidului comunist de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, de înaintare victorioasă a României spre zorile luminoase ale comunismului!

de uzură a întreprinderii, după anii îndelungați de funcționare, secretarul general a cerut ca, paralel cu reluarea activității în vechile hale, să înceapă în etape construcția unei noi și moderne unități de producere a firelor de mătase artificială, pentru ca industria textilă să fie aprovizionată fără întrerupere cu această importantă materie primă.

● La „Danubiana”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat eforturile făcute pentru normalizarea activității, cerind în același timp să se concentreze toate forțele materiale și umane la realizarea lucrărilor de mare urgență pentru refacerea potențialului productiv al acestei mari unități industriale.

S-a ajuns la concluzia că sînt condiții ca în cel mult o săptămînă uzina să-și reia activitatea la întreaga capacitate și să-și onoreze obligațiile față de beneficiarii externi.

S-a remarcat că stricăciunile cutremurului sînt o consecință a concepției de proiectare. S-a indicat înlocuirea chesoanelor grele de beton cu acoperișuri ușoare și trainice.

Gazdele s-au angajat să restabilească grabnic întreaga capacitate a întreprinderii.

• Seara târziu, tovarăsul Nicolae Ceaușescu s-a aflat din nou pe șantierele salvării din străzile Brezoianu, Domnița Anastasia, Alexandru Sahia, Popa Rusu, Școlilor, Magheru, unde comandanții echipelor de intervenții au raportat că lucrările de înlăturare a dărîmăturilor, de curățire, dezinfectare și nivelare a terenurilor, pe care numai cu 5 zile în urmă se aflau blocuri mari, au fost complet terminate.

• În punctele unde lucrările continuă, secretarul general al partidului a primit asigurarea că, în cursul zilei viitoare, vor dispărea ultimele urme ale cutremurului.

• Au mai fost vizitate alte locuri de tragică amintire: fostul local al Ministerului Metalurgiei, blocul de la intersecția Bulevardului Magheru cu str. Onești, blocurile din străzile Lipseani și Lizeanu, unde tovarăsul Nicolae Ceaușescu a cerut intensificarea acțiunii de demolare și de consolidare a părților de clădire care nu se resimt de pe urma cutremurului.

ZIARELE MAI CONSEMNEAZĂ:

ÎN ÎNTRINDERILE CALAMITATE — UN EFORT UNIC, UN GÎND ȘI O VOINȚĂ UNICĂ :
reintrarea grabnică a producției în ritmurile normale.

PLOIEȘTI — unitățile industriale au început să cunoască pulsul normal al producției.

BRAZI — a început să producă la întreaga capacitate cea din urmă instalație avariată de cutremur — cracarea catalitică.

• La rafinăria Vega — secția de cracare termică, incendiată în timpul cutremurului, produce.

• Rafinăria Ploiești-Sud are în exploatare normală toate instalațiile.

• Combinatul petrochimic Teleajen a început, parțial, să funcționeze.

SLATINA — Întreprinderea de aluminiu, afectată parțial de cutremur, a fost repusă în funcțiune, recuperându-se integral pierderile.

CRAIOVA — 18 întreprinderi industriale lovite greu de seism își normalizează procesul de producție, recuperând restanțele.

• La Combinatul chimic, la Întreprinderea de confecții, producția se desfășoară normal. De asemenea, la Întreprinderea de prefabricate, „Electroputere”, la termocentrala Ișalnița.

PITEȘTI — Combinatul petrochimic, oprit din cauza defecțiunilor din rețelele de alimentare cu apă și la turnurile de răcire, a început să producă cu majoritatea instalațiilor.

Rafinorii au livrat primele cantități de produse: mii de tone de benzină, motorină, combustibil pentru aragaz.

CIMPULUNG — la Combinatul de lianți a fost repusă în funcțiune linia de ciment.

• Au fost redade în exploatare abatajele Întreprinderii miniere.

BORZEȘTI — Termocentrala funcționează la capacitatea maximă.

BUZAU — la Întreprinderea „Metalurgică”, schimburi prelungite pentru realizarea pieselor de tractoare și mașini agricole peste cifrele de plan cu 2 miliarde lei în această lună.

• La Filatura de lină pieptănată, ale cărei produse sînt de reală importanță pentru nevoile populației sinistrate, eforturi pentru revenirea la normal.

În restul țării — preocupări susținute pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan.

Județul CIUJ — o producție suplimentară în valoare de 100 milioane lei: ciment, var, prefabricate din beton, obiective sanitare din porțelan, faianță, mobilă, țesături, îmbrăcăminte etc.

GALAȚI — colectivele Combinatului siderurgic din Galați, care și-a reluat activitatea încă din 5 martie, fac eforturi pentru recuperarea pierderilor. În fiecare zi — producții record. Au realizat peste plan: 500 tone coes, 200 tone faianță, 400 tone laminate finite pline, 900 tone tablă și bandă laminată la rece, 113 tone tablă zincată.

BRĂȘOV — angajamente pentru realizarea unei producții suplimentare de 107 milioane lei. Peste plan, 20 tractoare, 30 autocamioane, 300 compresoare, 100 tone cărămizi, produse chimice, țesături, încălțăminte, tricotate etc.

Se prevede depășirea valorii producției industriale pe trimestru cu 280 milioane lei la producția globală și 125 milioane lei la producția marfă.

LA SIBIU — au fost produse suplimentar 15 000 m.p. păături, care au și fost expediate în zonele sinistrate.

MERCUREA CIUC — infrățiți, oamenii muncii români și maghiari transformă zilele de odihnă în zile de lucru record. O mare cantitate de material lemnos gata de livrare.

RIMNIC VILCEA — la solicitarea întreprinderii de mașini grele din București — avariată grav de cutremur. Întreprinderea de utilaj chimic și forjă Rimnic Vilcea a preluat o importanță și urgentă comandă, necesară producției unor întreprinderi din Timișoara și Ploiești. Preluarea comenzilor de la întreprinderile sinistrate nu va afecta planul propriu de producție.

RITMURILE REFACERII. Sub acest generic, presa consemnează participarea a sute de mii de oameni din zonele afectate de cutremur, pentru traducerea în viață a măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în vederea înlăturării cât mai grabnice a urmărilor seismului, pentru desfășurarea normală a întregii activități economice și sociale.

BUCUREȘTI — molozul dispăre de pe străzi.

DOLJ — la Craiova, străzile sînt curățate de moloz și dărîmături, se dezafectează imobilele prăbușite. Forțe puternice sînt concentrate în zona centrală a orașului. Lucrări de consolidare, zile și nopți, pentru salvarea patrimoniului Muzeului Olteniei.

TELEORMAN — Se înființează puncte alimentare pe toate arterele orașului Roșiori de Vede, grav afectat de cutremur. Molozul este înlăturat. S-au luat măsuri de cazare a sinistraților.

PRAHOVA — după orele de lucru, mii de muncitori au participat la degajarea spațiilor productive, curățirea instalațiilor și utilajelor de moloz. La Ploiești, Cimpina, Plopeni, străzile, instituțiile publice, unitățile comerciale, curțile imobilelor și-au recăpătat înfățișarea normală.

IAȘI — elevii din școlile avariate și copiii din grădinițe și-au reluat activitatea școlară. Se învață în 3 schimburi.

VRANCEA — se fac eforturi pentru repararea instituțiilor de învățămînt. Alături de constructori lucrează elevi, părinți, profesori.

VASLUI — în centrul orașului — în incinta întreprinderilor — se plantează 40 000 pomi ornamentali, se amenajează spații verzi. Un pom pentru fiecare om.

*

SOLIDARITATE MUNCITOREASCĂ

— 36 de zidari, dulgheri, electricieni, zugravi din Bihor cer a fi trimiși în Capitală, pentru lucrările de refacere;

— 45 ingineri, tehnicieni, desenatori de la IPROCHIM — Sibiu au realizat în timp record mai multe proiecte necesare Combinatului chimic Valea Călugărească, grav afectat de cutremur.

— „E o datorie de om, de comunist, ca împreună cu tovarășii mei de echipă să fiu prezent, în aceste momente, acolo unde este cea mai mare nevoie de mîna de constructor“ — Ion Bălan — șef de echipă din Reșița.

— 57 instalatori, sudori, detectori gaze din Sibiu au plecat la București.

— 6 dintre cei mai buni șamotori de la „Independența“ — Sibiu au plecat voluntar la refacerea întreprinderii de mașini grele — București.

● *instantanee*

92

OPERETA SE MUTĂ. Din clădirea grav avariata, OPERETA SE MUTĂ. Lumea lui Gherase Dendrino, Lehar și Kalman, a lui Offenbach, Strauss, Lopez se adăpostește tot pe cheiul Dimboviței, în amonte, sub acoperișul lui Verdi, Wagner, Enescu, Cealikovski, Puccini, Jora, Debussy, Paul Constantinescu, Prokofiev, Delibes, Pascal Bentoiu... La ceea ce a fost blocul din strada Colonadelor, Sergiu Niclaescu, cu o echipă de operatori de la studiourile „București“, filmează tot ce se petrece pe movila de moloz și fiare răsucite, unde militari cu tampane sterile pe față, străpung cu minile goale haosul, căutînd și scoțînd oameni. De simbătă dimineață, cineasții n-au închis ochii, cutreierînd orașul ca să graveze

în memoria peliculei mărturii tragice și eroice pentru eternitate. Poate că uneori e insuportabil să ținesti ochiul ciclopice al „Ariflex“-ului asupra unui cadavru, sau să apeși pe declanșatorul rolei când un rânit se clirește de durere pe targă. Dar trebuie. Așa cum trebuie pentru fotoreporterii (Nicu Vasile, M. Panaitescu, Em. Tinjală, D. Lăzărescu, G. Ulieru, M. Cioc și alții) omniprezenți cu o tenacitate și o rezistență vecină cu imposibilul. „Scrie asta. Kisch“, își intitula un volum „reporterul frenetic“ amestecat în viltizarea carnagiului. Scriem și noi asta. Și de câte ori cu miinile albite de ciment și var dintr-o ruină de unde — mai înainte de a lua pixul și blocnotesul — am apucat mina sau piciorul cuiva care gemea sub dărimături... Fiindcă trebuie. Trebuie.

(Augustin Sandu)

● sublinieri

VOCEA

„Doină din străbună glie,
De dor sau de haiducie
Mult îmi ești tu dragă mie...”

Doina Badea

A mai amuțit o voce. Și nu doar o voce oarecare, ci Vocea însăși, fiindcă, de la Maria Tănase, nici o altă interpretă a cîntecului românesc — popular sau de muzică ușoară — n-a știut să strecoare în inflexiunile lui acea adîncă, nostalgică, sfișietoare chemare care vine din adîncul inimii și din adîncul timpului deopotrivă. Doina Badea aducea din Oltenia sa natală efluviile armoniei, o imagine a universului folcloric animat din tumultul elementar al lirei, un imens suflu patetic. Firea o înzestrăse cu o voce caldă, vibrantă, generoasă, o voce prodigioasă, cu intonațiile sigure și precise ale năului popular, căreia i-a adăugat munca. De la cursurile Școlii populare de artă din Craiova, pe care le absolvise în 1958 — nu sînt nici douăzeci de ani de la acel examen fierbinte! — și activitatea sa în Ansamblul de cîntece din Craiova sau cea de la Teatrul de estradă din Deva, pînă la Teatrul de re-

vistă „Constantin Tănase“, concursurile naționale de muzică ușoară de la Mamaia, înregistrările pe disc, emisiunile de radio și televiziune, concertele publice, viața ei a fost un neîntreput efort spre desăvîrșire.

„Știu ce am și știu mai ales cîte nu am“, spunea Doina Badea de cîte ori i se recunoștea public noblețea glasului, sinceritatea expresiei, farmecul interpretării. Era modestă, conștientă că are meritu cîte ceva de învățat, de fiecare dată de adăugat experienței sale din an în an mai bogată. De asta, prietenii săi cei mai apropiați i-au fost compozitorii, de la care aștepta îndrumări, sfaturi, critici, dar și cuvîntul de recunoștință. Cuvînt pe care l-a meritat de altfel în atîtea rînduri, dacă ne gîndim că nenumărate cîntece românești de muzică ușoară — de la „Spre soare zburăm“ (1963) și „Frumuseții tale“ (1975) de George Grigoriu, „Ploaia și noi“, „Vechiul pian“ de Vasile Vasilache-junior, „Cine vine noaptea tîrziu“ de Radu Șerban, „Nu mă joc cu fericirea“ de N. Kirculescu, „N-am știut“ și „Pentru nimic în lume“ de Mișu Iancu, „Dacă nu ești lingă mine“, „Cînta un matelot“ și „De-ai colindat aceste locuri“ de V. Veselovschi, „Te iubesc pînă la moarte“, „Nicăteri“ și „Nimeni“ de H. Mălineanu, „Pace, liniște și dor“, „Stai lingă mine“, „Cît vor fi pe lume stele“, „Serinul amintirilor“, „Dor și gînd“ de autorul acestor rînduri, de la cîntecul popular, la „Mi-am pus busuioac în pîr“ de Ion Vasilescu sau propriile sale compoziții „Frumoasă-i tinerețea“ (1961) și „Copilăria“ (1975) — toate și-au datorat succesul, în bună parte, copleșitoarelor sale interpretări. Vocea ei răsună în liniștea nopților concursului de la Mamaia an de an, ca o dramatică invitație la reculegere, odată ce Doina Badea izbutea să umple de misterioase conținuturi, printr-o trăire intensă, orice cîntec în stare să-i rețină atenția.

Iar Doina Badea avea gust artistic, avea discernămint, avea o desăvîrșită conștiință a propriilor sale posibilități, registre, limite. De asta a știut ce să cînte și, astfel, și-a curcit curînd locul cuvenit în rîndu-

rile interpretelor cîntecului românesc de azi și în dragostea, stima, prețuirea unui public gata mereu s-o sărbătorească, s-o biseze, s-o îndrăgească fără rezervă.

Cu alții mai mult am îndrăgit-o noi, compozitorii, cei ce am avut în ea un sprijin și un stimulent continuu, căci multe din cîntecetele noastre s-au ivit la încurajările ei, au fost concepute pentru timbrul, ambitusul, intensitatea glasului ei. Nu, Doina Badea nu și-a dezamăgit niciodată colegii. Era o stea o cîntecului românesc, dar nicicînd nu s-a scototit vedetă. Nici chiar după turneele sale, cu teatrul a cărei solistă era, în Polonia, Iugoslavia, Israel, Franța, Bulgaria, Uniunea Sovietică. S-a înapoiat din ele fără ca ropotele de aplauze să-i știrbească admirabilul suris, minunata bunăcuviință, pilduitorul respect de sine și de alții. Și dacă era, ca fi-nută și comportament, egală cu sine însăși, ca artistă se depășea și se autocizela fără oprire, convinsă că poate da și mai mult — întreaga ei inimă bună și cuprinzătoare, în care — alături de cîntec — au strălucit, pînă în clipa cea de pe urmă, luceferii ultimilor ei ani de viață, doi băiețași ca două stele, pieriți și ei odată cu Doina Badea, devenită tirziu mamă, după ce ajunsese curînd, foarte curînd artistă, o mare interpretă a cîntecului românesc.

Culisele Teatrului de revistă „Constantin Tănase” mai păstrează — uimite de brusca tăcere ce s-a lăsat peste ele — ecourile glasului Doinei Badea de la ultimele repetiții, iar benzile magnetice din studioul Radiodifuziunii se ofilesc, inutile, fiindcă au captat doar negativul cîntecelor „Cît e lună, cît e soare” de V. Veselovschi, „Vrem pace pe pămînt” de V. Vasilache-junior, „Pace, liniște și dor” — pe care-l dedicasem ei, artistei și prietenei —, vocea Doinei Badea urmînd să le suprapună după 5 martie...

Numai că, datorită oarbei și ostilei întimplări, pentru Doina Badea nu mai este nici un „mîine”. Singură vocea ei fără pereche va rămîne de neuitat.

Aurel Giroveanu

Acțiunile energice și măsurile întreprinse în vederea înlăturării urmărilor cutremurului, solidaritatea umană manifestată de întreaga populație a României pentru ajutorarea victimelor calamității, prezența permanentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu alături de cei care nu precupețesc nici un efort pentru salvarea eventualelor supraviețuitori și a bunurilor materiale, pentru diminuarea efectelor seismului și aducerea vieții întregii țări pe făgașul normal, hotăririle Comitetului Politic Executiv pentru ajutorarea „elor rămași fără adăpost — acestea sînt temele care fac obiectul marelui număr de corespondențe transmise din București de trimișii speciali ai radioului, televiziunii și publicațiilor de tot felul din diferite țări ale lumii.

Sub titlul „Lichidarea urmărilor cutremurului”, ziarul „Pravda” publică o corespondență din capitala României în care se relevă: „Comitetul Politic Executiv a dat indicații concrete privind aplicarea cu precădere a măsurilor de salvare a oamenilor care se mai află eventual, sub dărîmături, pentru concentrarea, în acest sens, a tuturor eforturilor umane și a mijloacelor materiale necesare”. În legătură cu ajutoarele îndreptate prompt spre zonele afectate, ziarul scrie: „Întreaga țară a venit în ajutorul regiunilor calamitate. Comuniștii și UTC-iștii se află în fruntea acțiunilor de salvare și de reconstrucție. Abnegație și bărbăție manifestă militarii armatei populare, detașamentele gărzilor patriotice, studenții, personalul serviciilor medicale”.

Ziarul „El País” (Spania), relevînd eforturile ce se fac în Capitală și în celelalte așezări afectate de cutremur, publică largi extrase din comunicatul ședinței Comitetului Politic Executiv, privind, îndeosebi, propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu de ajutorare a sinistraților cu locuințe și dotările necesare. La rîndul lor, televiziunea și posturile de radio spaniole au prezentat ample reportaje despre cutremur, informînd, de asemenea, că s-a hotărît ca cei fără locuință să primească gratuit îmbrăcăminte, mobilă, apartamente, iar persoanele puternic traumatizate să fie trimise — de asemenea gratuit — în stațiunile de odihnă.

Ziarul britanic „Guardian” publică o corespondență în legătură cu grija manifestată de conducerea de partid și de

stat a României pentru salvarea victimelor cutremurului, pentru ajutorarea sînistraților și pentru refacerea țării după fenomenul seismic.

Ziarul „Borba“ : „Bucureștiul dă dovadă de o stăpînire de sine excepțională, depunînd eforturi îndîrjite pentru restabilirea cursului normal al vieții“.

Agenția Associated Press, evidențînd „abnegația cu care au lucrat echipele de salvare“, relatează : „Ingineri, doctori, activiști de partid au muncit cu toții împreună, întreaga activitate desfășurîndu-se în mod disciplinat“.

Ziarul „Frankfurter Allgemeine“ : „Bucureștiul își regăsește, cu mari eforturi, calea spre normalizare. Totul pare a fi organizat eficient și aprovizionarea populației funcționează normal. Este remarcabilă folosirea intensă a instalațiilor moderne. Unii supraviețuitori își datorează viața cîinilor specializați în domeniul avalanșelor, aduși din Elveția. Dar, de marți, cîinii au trebuit să fie retrași, întrucît praful și activitatea neobișnuită pentru ei au făcut să nu-și mai poată desfășura munca“.

Seriînd despre tenacitatea și încrederea cu care oamenii Capitalei României luptă contra urmărilor cutremurului, ziarul vest-german „Süddeutsche Zeitung“ își intitula, în mod sugestiv, reportajul din această zi : „Bucureștiul nu-și pierde speranța“.

La 9 martie, posturile de radio, televiziunea și ziarele bulgare au continuat să acorde spații largi luptei poporului român pentru înlăturarea urmărilor cutremurului. Ziarul „Rabotnicesko Delo“ nota, între altele : „Secretarul general al P.C.R. continuă să viziteze zonele cele mai greu afectate“.

Ziarul „Neues Deutschland“ consacră un reportaj intitulat „Activitate neîntreruptă de refacere a centrului petrochimiei“ eforturilor și faptelor de muncă ale locuitorilor Ploieștiului, greu afectat de cutremur, pentru punerea în funcțiune integrală a întreprinderilor și în această importantă zonă industrială a țării.

Ziarul spaniol „Ya“ : „În București și în provincie se desfășoară o adevărată luptă pentru recuperarea victimelor și înlăturarea consecințelor seismului“.

Alături de alte publicații din Turcia, ziarul „Milliyet Tercuman“ publică ample relatări despre munca plină de sacrificii a poporului nostru pentru lichidarea urmărilor cutremurului, evidențînd participarea permanentă a președintelui Nicolae Ceaușescu la activitățile de salvare a victimelor și de refacere economică și socială.

„Românii au fost calmi și disciplinați — scrie ziarul — urmînd întocmai indicațiile președintelui, ale guvernului. Deși aveau durerea întipărită pe față, ei acționau ca un singur om, tăcuți, dar hotărîți“.

„Trybuna Ludu“ : „O mare parte a României a resimțit tragedia, dar oamenii nu s-au dat bătută. Cu sentimentul deplină cunoaștere a tragediei prin care au trecut, ei s-au apucat de lucru pentru înlăturarea urmărilor cutremurului. Este vizibilă o disciplină minunată a populației. Ea știe că statul socialist poate să asigure înlăturarea rapidă a daunelor și să restabilească funcționarea normală a țării“.

Ziarul „Rizospastis“ (Grecia) : „Pe măsură ce trec orele, poporul român se angajează hofărit, ca un singur om, în lupta destinată să-i readucă patria la ritmul normal de viață. În întreaga țară, în fabrici și în instituții, se remarcă ordinea, munca metodică și organizată. Solidaritatea umană se manifestă într-un mod cu totul emoționant în aceste momente. Întreprinderile ce nu au suferit daune lucrează în ritm intens pentru a acoperi necesitățile existente, ceea ce a făcut ca aprovizionarea cu alimente a populației să se desfășoare în mod satisfăcător. Unitățile industriale care își încetaseră producția în urma seismului au reîntrat în funcțiune cu întreaga lor capacitate, ca urmare a eforturilor pline de sacrificii și eroism depuse de poporul muncitor român. Au fost reluate cursurile la școlile de toate categoriile, dovadă că viața își regăsește, treptat, ritmul normal“.

Agenția France Presse : „În Bucureștiul plin încă de ruine, viața își reia, treptat, cursul normal. Școlile și instituțiile de învățămînt și-au reluat cursurile. Rețelele de apă și electricitate funcționează normal. Pe străzi, oamenii se îndreaptă spre locurile de muncă, trecînd grăbiți prin fața clădirilor distruse unde mai acționează încă echipele de salvare.“

A uita nu înseamnă a renunța. Echipele de salvare continuă, de aceea, să înlătore molozul. În fiecare zi se găsesc supraviețuitori“.

Ziarul „Izvestia“, într-un articol al cărui titlu vorbește de la sine — „În pofida stihiei“ — notează, între altele : „Bucureștiul, întreaga republică, își adună forțele pentru a repune viața pe făgașul normal, pentru a face cu puțință înlăturarea într-un timp scurt a urmărilor cutremurului“.

Agencia ADN: „La chemarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., sute de mii de romani au participat la actiunile de inlaturare a darimaturilor si molozului de pe strazi. In diferite locuri unde s-ar mai putea gasi supravieuitori, echipele de salvare se afla in intrecere cu timpul. Este impresionant calmul cu care oamenii muncii din Romania actioneaza pentru depasirea urmarilor catastrofei. Calmul a fost si mai mult stimulat de cuprinzatoarele hotariri privind ajutorarea celor afectati, adoptate de Comitetul Politic Executiv”.

Ziarul „Le Figaro”, sub titlul „Romania: P.C.R. cheama la reluarea productiei”, reproduce ample citate din hotaririle Comitetului Politic Executiv privind actiunile in vederea normalizarii situatiei. Articolul exprima certitudinea ca in majoritatea sectoarelor activitatile vor intra in scurt timp pe un fagas normal. In acest sens, ziarul evidentiaza rezultatele remarcabile obtinute de poporul roman in industrie, agricultura si in alte ramuri in anul 1976, eforturile susținute ale țării noastre pentru fãurirea societãții socialiste multilateral dezvoltate.

Intr-un amplu articol, ziarul „Morning Star” (Marea Britanie) releva inaltul umanism de care s-a dat dovada in ajutorarea sinistratilor, care au primit gratuit locuinte, imbracaminte, un concediu special platit.

Un articol apãrut la 9 martie in ziarul „Le Monde” relateaza despre masurile eficiente adoptate pentru ajutorarea si cazarea sinistratilor si pentru reluarea grabnica a activitatilor economice.

Un amplu reportaj transmis de B.B.C. infãtiseaza imagini din munca fara ragaz a militarilor, garzilor patriotice, a tuturor locuitorilor din Bucuresti si alte zone calamitate pentru salvarea supravieuitorilor si normalizarea situatiei dupa cutremur.

Cotidianul italian „Il Popolo” isi informeaza cititorii ca in Romania „viața incepe sa reintre in normal”. „Autoritatile romane, chiar daca sint numai sperante minime, fac totul pentru a-i salva pe supravieuitori. Presedintele Nicolae Ceausescu a dat ordin ca trebuie facut totul pentru a se descoperi orice semn de viata, recurgindu-se pentru aceasta la toate solutiile posibile”.

Ziarul „Paese Sera” noteaza, intre altele: „Ziaristii straini au putut sa circule liber prin Capitala si prin țara, intrebând pe oricine si filmând orice. Nu poate decit

sa mire faptul ca, in strainatate, unele ziare au simtit nevoia sa exagereze gravitatea daunelor, epidemii si alte orori”.

Ziarul „Corriere della Sera” subliniaza foarte buna organizare a reluarii activitatii pe plan economic si social, informand, totodata, ca „s-au redeschis scolile, magazinele functioneaza neintrerupt la dimineata pina seara, aprovizionarea cu alimente se desfasoara normal”.

Ziarul „L'Aurore” publica un articol despre cutremur, reliefind indeosebi munca eroica a echipelor de salvare a supravieuitorilor.

La 9 martie, presa din Slovacia a continuat sa publice ample relatari despre urmarile cutremurului din Romania. Sint reproduse fotografiile cu aspecte din actiunile pentru salvarea sinistratilor si inlaturarea darimaturilor.

Ziarul „Informacion” care apare la Madrid noteaza: „Presedintele Nicolae Ceausescu viziteaza continuu zonele afectate, dind indicatii la fața locului pentru remedierea rapida a pagubelor si stricaciunilor”.

Presa din capitala Malayeziei a evidentiat activitatea neobosita a presedintelui Nicolae Ceausescu in aceste zile dificile pentru țara noastra. Cel mai mare cotidian de la Kuala Lumpur, „New Straits Time”, publica o fotografie a tovarasului Nicolae Ceausescu sub titlul: „Presedintele Nicolae Ceausescu ajuta la salvarea unei victime a cutremurului”, relatind despre faptul ca, in cadrul unei vizite in locurile afectate de cutremur, seful statului roman a ajutat la scoaterea de sub darimaturi a unei femei care a supravieuit dezastrului.

Toate marile agentii de presa, posturile de radio si televiziune au informat despre masurile adoptate la sedinta Comitetului Politic Executiv din 9 martie si despre Decretul prezidential cu privire la incetarea starii de necesitate pe teritoriul țării, cu exceptia municipiului Bucuresti si a unitatilor sistemului de telecomunicatii si a radioteleviziunii.

* * *

Corespondenții și trimișii speciali ai presei străine aflați la București au fost anunțați miercuri seara că, a doua zi, în cursul dimineții, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, va organiza o conferință de presă în legătură cu cutremurul de la 1 martie.

10 MARTIE 1977

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În cursul zilei de joi, 10 martie a.c., a avut loc o nouă ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., care a analizat modul cum se înlăptuiesc obiectivele și sarcinile trasate de conducerea de partid și de stat pentru normalizarea deplină a situației din Capitală, stabilind în acest scop noi măsuri.

Comitetul Politic Executiv a indicat ca în București, în cele câteva clădiri mari prăbușite ale căror ruine n-au fost încă degajate, să se acționeze în continuare cu grijă și perseverență, în special în subsolurile care nu au fost distruse, pentru salvarea tuturor persoanelor care mai pot supraviețui.

În spiritul hotărârilor luate anterior, Comitetul Politic Executiv a stabilit ca încă

în cursul zilei de 10 martie echipele întreprinderilor de construcții să fie repartizate pe străzi și clădiri, pentru a începe în mod organizat, într-un ritm intens, acțiunea de consolidare și reparare a clădirilor avariate. Pentru moment, urmează să fie consolidate chiar și clădirile ce vor fi demolate ulterior, pentru ca prin prăbușire să nu afecteze imobilele învecinate. De asemenea, sub îndrumarea și cu sprijinul organelor de partid și de stat, al unităților de construcții, cetățenii să treacă de îndată, cu toate forțele, la repararea propriilor locuințe.

Comitetul Politic Executiv a stabilit ca consiliul popular municipal să ia măsuri pentru devierea circulației vehiculelor grele — tramvaie, autobuze, camioane — de pe arterele centrale ale orașului afectate de cutremur, pentru a împiedica orice fel de agravare a avariilor clădirilor din această zonă.

Comitetul Politic Executiv a hotărât, de asemenea, să se acționeze în mod organi-

zat, cu cea mai mare grijă, pentru strângerea din edificiile ce au suferit de pe urma cutremurului a obiectelor de artă, a tuturor valorilor ce aparțin patrimoniului cultural național, inclusiv a arhivelor instituțiilor de stat, și depozitarea lor în condiții de deplină securitate. Nici un bun de artă și cultură nu trebuie pierdut sau deteriorat, pentru aceasta purtând răspunderea atât unitățile și instituțiile deținătoare, cit și organele de partid și de stat centrale și locale cu atribuții în acest domeniu. Pentru asigurarea spațiului necesar cazării urgente a unor sinistrați, s-a hotărât evacuarea unor instituții culturale, în special cu caracter muzeistic, și punerea lor la dispoziția cetățenilor.

Luând cunoștință de dorința manifestată de numeroși cetățeni de a veni în ajutorul sinistraților, al acțiunii de reconstruire și de lichidare a pagubelor cutremurului, prin donarea unor sume de bani, Comitetul Politic Executiv a stabilit să se creeze în acest scop un cont individual la care să poată depune toți cei ce doresc. De asemenea, în unele întreprinderi și instituții, colective de muncă au apărut diferite inițiative cu același caracter, numeroși oameni ai muncii manifestându-și dorința de a organiza depuneri colective de bani în beneficiul sinistraților și de a iniția acțiuni de muncă suplimentară în vederea sporirii producției peste prevederile planului. La rindul lor, o serie de instituții cultural-artistice și sportive și-au propus să organizeze manifestări publice, urmînd ca beneficiile realizate să fie, de asemenea, vărsate în fondurile de ajutorare a sinistraților.

Comitetul Politic Executiv dă o înaltă apreciere acestor inițiative și manifestări pornite din masa largă a oamenilor muncii și consideră necesar ca ele să fie încurajate și stimulate, ca o formă a solidarității socialiste a oamenilor muncii din patria noastră și, totodată, ca o contribuție prețioasă la lupta pentru înlăturarea definitivă a urmărilor cutremurului, pentru recuperarea pagubelor și asigurarea condițiilor în vederea dezvoltării neîntrerupte economico-sociale a țării noastre.

Comitetul Politic Executiv a luat, de asemenea, cunoștință de faptul că o serie de guverne, conducători de state, organizații și instituții publice și persoane particulare din alle țări și-au exprimat dorința să vină în sprijinul poporului ro-

mân, lovit de cutremurul de la 4 martie, prin trimiterea de medicamente și aparatură sanitară, a unor spitale mobile, prin construirea de școli și alte edificii, prin furnizarea de fonduri sau utilaj industrial, inclusiv prin organizarea colectării de fonduri de la populație.

Pentru coordonarea tuturor inițiativelor pornite din masa oamenilor muncii din țara noastră, a întregii acțiuni de ajutorare publică a sinistraților, precum și pentru preluarea și folosirea judicioasă a ajutoarelor din străinătate, Comitetul Politic Executiv a hotărît crearea unui „Comitet Național de Ajutorare“, sub președinția tovarășei Elena Ceaușescu, membră a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Din comitet vor face parte membri ai Comitetului Politic Executiv, precum și reprezentanții ai Frontului Unității Socialiste, Consiliului Național al Femeilor, Uniunii Generale a Sindicatelor, Uniunii Tineretului Comunist, Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști, Societății de Cruce Roșie, uniunilor cooperatiste agricole și meșteșugărești, uniunilor de creație ale oamenilor de artă și cultură și asociațiilor științifice.

Comitetul Politic Executiv își exprimă increderea deplină că un număr tot mai mare de cetățeni vor contribui la fondul de intrajutorare, vor depune sume de bani, după puterile lor, în contul individual creat în acest scop, vor participa la diferitele acțiuni și manifestări consacrate strîngerii de fonduri pentru sinistrați, precum și la activitatea generală pentru depășirea sarcinilor de producție, realizarea de noi și importante succese în activitatea economică, în toate sectoarele vieții sociale.

Aceasta va constitui o nouă și puternică manifestare a spiritului de solidaritate și intrajutorare tovarășească, propriu societății noastre, noilor relații statornicite în orînduirea pe care o edificăm, o formă de afirmare tot mai pregnantă a principiului umanismului nou, revoluționar, al eticii și echității socialiste. Fără îndoială că poporul nostru va da și pe această cale noi și clocvente dovezi ale înaltei sale conștiințe patriotice, ale marilor sale virtuți morale, afirmîndu-și voința de neclintit ca, sub conducerea partidului, în cea mai strînsă unitate, să păsească neabătut înainte, pe calea făuririi vieții noi, a bunăstării și prosperității, a înfloririi multilaterale a patriei.

DECRET PREZIDENȚIAL

cu privire la încetarea stării de necesitate pe teritoriul țării,
cu excepția municipiului București și a unităților sistemului
de telecomunicații și a Radioteleviziunii

Examinînd modul în care au fost aplicate hotărîrile și măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și prevederile Decretului prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate, constat că, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, întregul nostru popor a acționat cu toate forțele în vederea înlăturării consecințelor cutremurului produs în seara de 4 martie 1977.

Dînd dovadă de o înaltă conștiință civică, eroism și spirit de sacrificiu, activiștii de partid și de stat, unitățile forțelor armate, unitățile Ministerului de Interne formațiunile gărzilor patriotice, tineretul, toți oamenii muncii au acționat cu energie și abnegație pentru salvarea a numeroase vieți omenești, pentru restabilirea sistemului de alimentare cu energie electrică, apă și gaze, pentru punerea în funcțiune a întreprinderilor și capacităților de producție avariate, pentru degajarea ruinelor clădirilor distruse, pentru buna aprovizionare a populației, înlăturarea consecințelor cutremurului și restabilirea cursului normal al vieții economico-sociale.

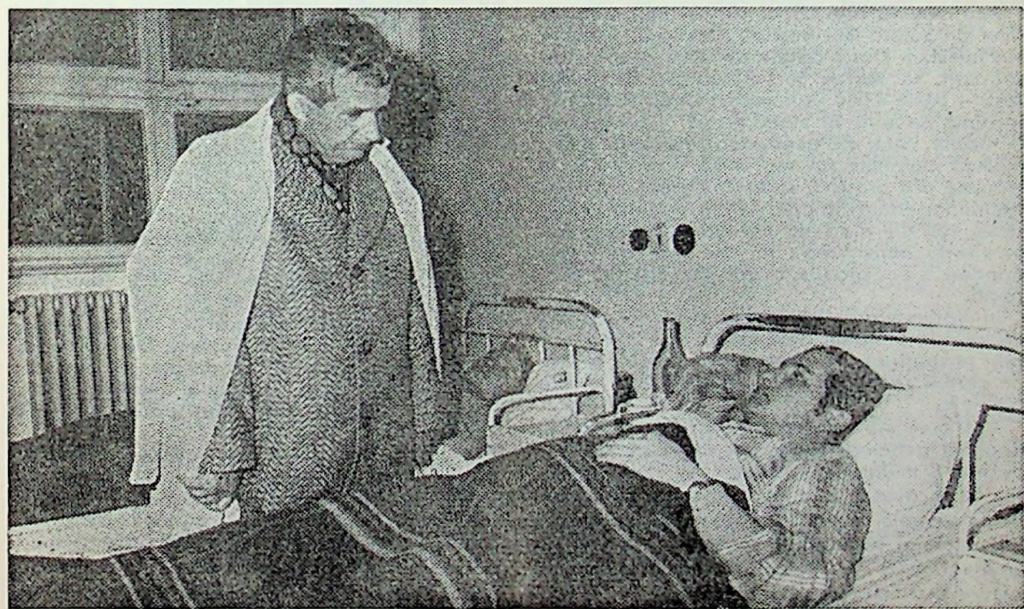
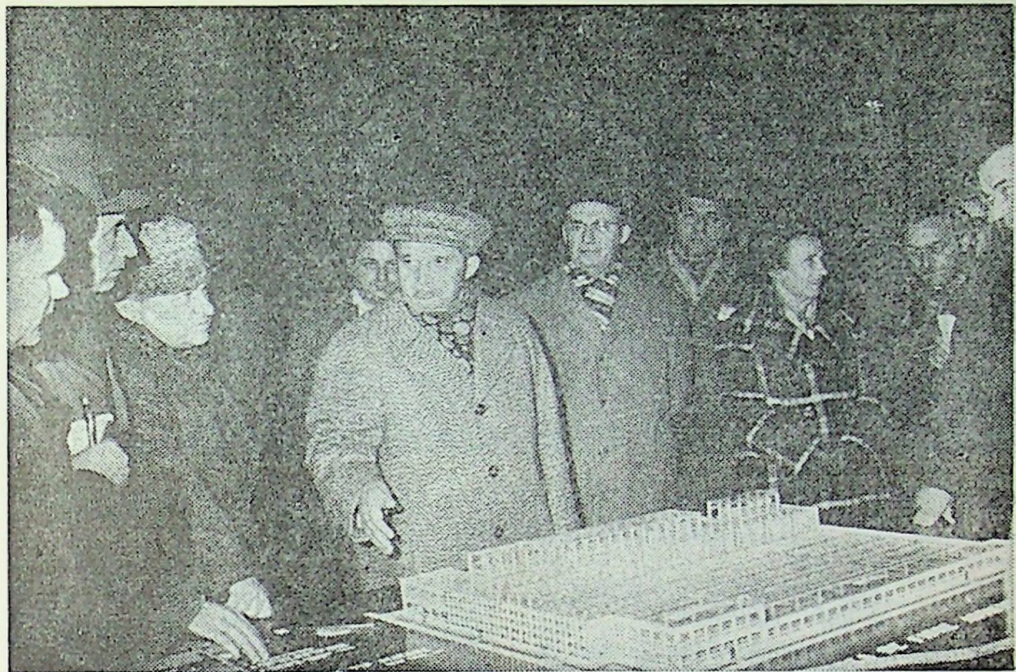
Ținînd seama de evoluția procesului de normalizare a vieții publice, **d e c r e t e z :**

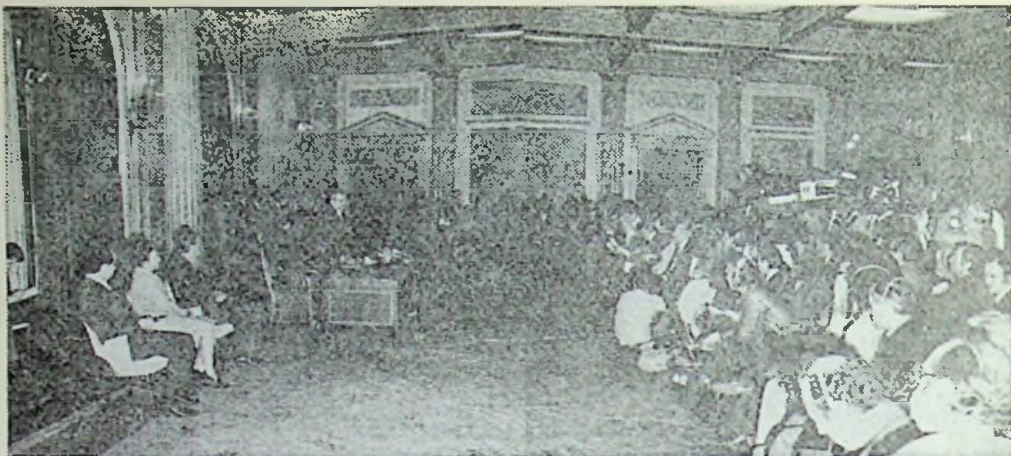
Art. 1 — Începînd cu data de 10 martie 1977 încetează starea de necesitate instituită pe teritoriul țării prin Decretul prezidențial nr. 58/1977, cu excepția municipiului București, precum și a unităților sistemului de telecomunicații și a Radioteleviziunii.

Art. 2 — Organele și organizațiile de partid, ministerele, celelalte organe centrale, consiliile populare, unitățile socialiste, toți cetățenii patriei au datoria să acționeze în continuare pentru aducerea la îndeplinire întocmai a hotărîrilor și măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului privind ajutorarea populației sinistrate, desfășurarea în bune condiții a activității de producție la întreprinderile avariate, repararea imobilelor care au suferit de pe urma cutremurului, aprovizionarea în mod corespunzător a populației, asigurarea cursului normal al întregii vieți publice.

NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România,
Comandantul suprem al Forțelor
armate ale Republicii Socialiste România

CONFERINȚA DE PRESĂ A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU CU ZIARIȘTII ROMĂNI ȘI STRĂINI

DOAMNELOR ȘI DOMNILOR, STIMAȚI TOVARĂȘI,

Se cunoaște că România a fost zgduidă de un puternic cutremur care a afectat grav Capitala și nouă județe ale țării. Desigur, într-o măsură mai mică, cutremurul s-a resimțit în toate județele, provocând în multe orașe pagube de mai mică amploare.

Așa cum vă este cunoscut, cel mai mult au avut de suferit Bucureștiul, Zimnicea, Craiova și Ploieștiul. După datele de până acum, s-au prăbușit, în marea lor majoritate, în București — peste 4 000 de imobile. Circa 12 000 de locuințe se află în stare gravă, nemaiputând fi locuite. Sint, de asemenea, afectate, într-o măsură mai mare sau mai mică, alte 10 000 de locuințe din orașe și sate. Totodată multe întreprinderi industriale au suferit pagube grave, peste 200 din ele fiind nevoite să-și întrerupă provizoriu activitatea; în alte sute de întreprinderi s-au produs avarii de diferite proporții.

În agricultură, distrugerile s-au produs îndeosebi în unitățile de creștere a animalelor; prin prăbușirea sau deteriorarea gravă a sute de clădiri zootehnice au pierit zeci de mii de animale.

Așa cum s-a relatat și în presa de astăzi, daunele generale provocate de cutremur depășesc 6 miliarde lei. Doresc să atrag atenția că în aceste cifre nu sint cuprinse pagubele mai mici suferite de unele întreprinderi, locuințele și alte bunuri materiale ale multor cetățeni, care vor trebui să depună eforturi pentru a-și reface avutul pierdut.

Vă sint, de asemenea, cunoscute măsurile luate, felul cum s-a acționat pentru salvarea oamenilor, pentru restabilirea activității normale în orașe și sate, în întreprinderi și instituții.

În prezent situația este următoarea:

Practic în toate localitățile țării s-a reușit să se înlăture în mare urmările cutremurului, să se degajeze ruinele imobilelor prăbușite. În București mai continuă — așa după cum se vede — aceste lucrări în câteva centre, dar sperăm că până în cursul zilei de miine ele vor fi încheiate. Am acordat prioritate acțiunii de salvare a oamenilor, scoaterii de sub dărîmături a celor rămași în viață.

Datorită eforturilor depuse zi și noapte de detașamentele militare și găzile patriotice, de tineret, de oamenii muncii, am reușit să salvăm sute de vieți omenești. Chiar și în noaptea aceasta au mai fost scoși de sub dărîmături oameni vii. Din păcate, cu toate eforturile depuse, pierderile de vieți omenești sint mari. Până în prezent sint 1387 de decedați dar, probabil, numărul lor va mai crește, în București, cu alte câteva zeci. De asemenea au fost accidentați 10 300 de oameni din care 2 200 se află încă în spitale; ceilalți, după îngrijirile primite, au putut părăsi unitățile sanitare.

A trebuit să se asigure cazarea a zeci de mii de oameni care locuiseră în blocurile prăbușite sau care au fost evacuați din imobilele grav deteriorate. În Capitală, spre exemplu, au fost afectate circa 100 blocuri mari. Se acționează în prezent pentru cunoașterea precisă a situației blocurilor afectate, a re-

zistenței lor, precum și pentru consolidarea lor, în vederea trecerii la refacerea acestora.

După cum cunoașteți din Comunicatele date publicității, au fost adoptate măsuri de ajutorare a sinistraților cărora le-au fost distruse locuințele și bunurile personale. De asemenea, am hotărît să construim suplimentar încă circa 5 000 de apartamente în acest an în București și să trecem la reconstrucția în întregime a orașului Zimnicea, distrus în proporție de 80%. Celelalte localități care au avut de suferit mai puțin vor putea face față cu ceea ce se va realiza pe baza planului dezvoltării fondului de locuințe din acest an.

Putem, deci, aprecia că datorită măsurilor ferme luate și muncii încordate de zi și noapte, de ceas cu ceas, a întregului nostru popor, am reușit să înlăturăm în cea mai mare parte, în câteva zile, urmările dezastrului provocat de cutremur. Desigur, mă refer la aspectele exterioare. Vom avea însă mult de muncă pentru a asigura repararea tuturor locuințelor, pentru a reface și reconstrui ceea ce s-a distrus. Vom continua să punem pe primul plan și să acordăm toată atenția oamenilor care au avut de suferit, pentru ca ei să simtă grija, atenția, preocuparea partidului, a tovarășilor lor de muncă, a întregului nostru popor, să poată trece peste traumatismele grave la care au fost supuși.

În industrie am reușit, practic, să repunem în stare de funcțiune aproape toate întreprinderile avariate, cu excepția a 3-4 mai grav afectate, unde lucrările vor mai dura câteva zile sau chiar câteva săptămâni.

Aș dori să menționez faptul că, cu toate că mulți au avut de suferit, unii chiar pierderi de vieți omenești în familiile lor, totuși, în întreprinderile și instituțiile lor, oamenii s-au prezentat la lucru. Clasa noastră muncitoare, intelectualii, țărani au înțeles să răspundă imperativelor momentului prin intensificarea eforturilor în vederea depășirii greutăților create de cutremur. Aș putea să menționez că numeroase întreprinderi au realizat în aceste zile o producție cu 20-30 la sută mai mare decît era planificat. Aceasta arată starea de spirit a oamenilor muncii, felul în care poporul nostru înțelege să facă față situației grele care s-a creat. Același lucru se poate spune și despre munca în agricultură.

În afară de ce aș dori să menționez că, în aceste momente grele, în această aspră încercare cu natura, poporul român s-a dovedit, ca în atîtea rînduri în trecut, ferm, hotărît să facă față tuturor greutăților. El și-a strîns și mai mult rîndurile în jurul partidului și a dat dovadă de o profundă maturitate politică, de o înaltă ținută cetățenească, de un adînc umanism, aceasta fiind de altfel caracteristica dintotdeauna a fizionomiei morale a poporului nostru. Tocmai datorită acestor vir-

tuți ale poporului am reușit într-un timp scurt, să ducem la bun sfîrșit activitatea de salvare și punere în stare de funcționare a întreprinderilor avariate.

Sigur, așa cum am menționat, este încă greu de estimat toate pierderile suferite de întreprinderi, de fiecare cetățean în parte. Dar indiferent dacă ele vor fi mai mari cu câteva miliarde, apreciem că poporul nostru va reuși să depășească aceste greutăți. Sîntem ferm hotărîți să nu schimbăm cu nimic programul de dezvoltare, nici programul de ridicare a nivelului de trai al poporului care va începe să fie aplicat din acest an. Singurul domeniu unde am considerat că trebuie să aminăm aplicarea programului nostru este reducerea săptămîinii de lucru. Acest fapt este bine înțeles de popor, mulți oameni ai muncii solicitînd să lucreze suplimentar pentru a contribui la recuperarea grabnică a pierderilor suferite de economie. Într-o zi de ce Comitetul Politic Executiv, guvernul, poporul sînt convinse că vom reuși, în ciuda greutăților, să îndeplinim în bune condițiuni planul de dezvoltare economico-socială a țării. Menționez aceasta pentru că am citit în presa străină comentarii potrivit cărora, în fața noii situații, planul de dezvoltare a României a rămas doar un petec de hîrtie. Nu știu dacă sînt în sală corespondenții ziarului care a făcut această afirmație, dar îi invit să vină peste câteva luni să viziteze chiar întreprinderile avariate, pentru a vedea că încă în acest an ele vor recupera rămîinerile în urmă și își vor realiza planul. Nu numai că planul nu va fi afectat, redus, dar sîntem hotărîți să facem totul pentru a asigura o dezvoltare mai rapidă a țării, pentru creșterea suplimentară a producției peste prevederile planului cincinal. Acesta este răspunsul nostru, în felul acesta vom acționa și sîntem convinși că vom reuși.

Doresc să exprim cu acest prilej mulțumiri calde șefilor de state și guvernelor care și-au manifestat solidaritatea față de poporul nostru în această grea încercare, atît prin telegrame de compasiune cît și prin ajutor umanitar în bani și diferite bunuri. Am primit din partea unor state ajutor în medicamente, unități spitalicești mobile și alt material și instrumente sanitare, precum și în aparatură tehnică pentru care manifestăm profunda noastră grațitudine.

Aș dori, de asemenea, să mulțumesc presei străine, desigur, este de înțeles, că și presei române — care a prezentat obiectiv realitatea și a informat corect opinia publică despre grozăviile cutremurului și despre activitatea poporului nostru pentru depășirea acestei încercări. Apreciez că acest fel de informare se înscrie într-adevăr în spiritul solidarității și colaborării dintre popoare corespunde documentelor de la Helsinki de a face ca presa să nu alerge după senzațional, ci să contri-

buie la întărirea prieteniei, încrederii și în-
trajutorării între popoare.

După această declarație, președintele
Nicolae Ceaușescu a răspuns întrebărilor puse
de reprezentanții unor organe de presă stră-
ine și românești.

ÎNTREBARE (*Din partea Radioteleviziunii
din R.D.G.*): Este impresionant să aflăm
și să vedem ceea ce dumneavoastră ne-ați
prezentat aici, și, în același timp, lucrările
realizate sub conducerea tovarășului preșe-
dinte Ceaușescu. Am dori să aflăm, dacă este
posibil, care sînt pierderile cauzate de acest
cutremur, în comparație cu cele suferite de
pe urmele inundațiilor din 1970 și 1975?

RĂSPUNS: Pe ansamblu, pierderile de-
terminate de cutremurul groaznic din 4 mar-
tie sînt de cîteva ori mai mari.

ÎNTREBARE (*Radioteleviziunea iugo-
slavă*): Doresc în primul rînd să mă refer din
nou la ceea ce Dv. ați menționat, tovarășe
președinte, cu privire la spiritul internaționa-
list, de ajutorare, în această situație. Am în-
țeles că țara Dv. este hotărîtă să depună
toate eforturile pentru a normaliza situația
creată în urma cutremurului. În spiritul do-
cumentelor de la Helsinki, aș dori să ne spu-
niți care ar fi ajutorul internațional pe care
România l-a primit pînă acum?

RĂSPUNS: Multe state din Europa și din
întreaga lume — desigur și Iugoslavia prie-
tenă — au oferit diferite ajutoare, care con-
stau, în principal, în medicamente, diferite
obiecte de ordin sanitar, aparatură și instru-
mente medicale și de altă natură. Desigur,
după cum știți, nu am solicitat un asemenea
ajutor, avînd în vedere că am putut asigura
o asistență totală cu posibilitățile României,
ale medicilor și cadrelor sanitare din țara
noastră. Desigur, am salutat aceste ajutoare
și le-am considerat ca o expresie a solidari-
tății internaționale — și le vom aprecia, în
continuare, în același fel. Problemele care se
pun pentru România sînt legate de recon-
strucția localităților, a locuințelor, de repu-
nerea în producție a întreprinderilor.

ÎNTREBARE (*A.D.N. și Neues Deutsch-
land" din R.D.G.*): Noi, care am trăit ca-
tastrofa care s-a abătut asupra țării Dv., nu
știm cît va dura refacerea întregii vieți eco-
nomico-sociale. Sintem martorii imenselor
eforturi care se depun pentru aceasta și am
dori să știm care este — după părerea Dv. —
forța motrice care a declanșat aceste energii
pentru refacerea pagubelor datorate cutre-
murului.

RĂSPUNS: În primul rînd, aș dori ca,
continînd răspunsul la prima întrebare, să
menționez că R.D.G. a pus la dispoziția Româ-
niei 10 milioane de mărci pentru a le putea
folosi într-o serie de domenii legate de re-
facerea activității economice. Republica Socia-
listă Cehoslovacă a trimis pentru același scop

25 milioane de coroane. Folosesc acest prilej
pentru a exprima public mulțumiri acestor
două state pentru felul cum au înțeles să-și
exprime solidaritatea și să ajute România în
aceste momente.

În ce privește întrebarea dumneavoastră,
esențialul este că construcția societății socia-
liste a dus nu numai la dezvoltarea bazei
economice, dar și la dezvoltarea unei con-
științe noi, a spiritului de solidaritate între
cetățeni. Întregul popor este convins că tot
ceea ce se face în România este îndreptat
spre ridicarea bunăstării și fericirii sale, că
întreaga politică internă și externă a
României servește dezvoltării generale a
țării, asigurării unor condiții tot mai
bune de viață pentru oamenii muncii, din
toate punctele de vedere. Întregul nostru
popor s-a convins că Partidul Comunist Român
este singurul partid din istoria țării care a
făcut și face totul pentru a da României dem-
nitatea și independența, pentru a asigura po-
porului român o viață demnă, liberă și im-
belșugată. Acesta a dat și dă poporului nos-
tru forța necesară învingerii oricăror greutăți.

ÎNTREBARE (*Televiziunea italiană*): Am
dori să știm cîți refugiați există, practic, cîți
oameni rămași fără locuință?

RĂSPUNS: Am mai vorbit de aceasta.
Sînt afectate aproape 19 mii de familii.

ÎNTREBARE (*ziarul „Scinteia” — R.S.R.*):
Stimate tovarășe președinte, v-am ruga să ne
spuneți cum a acționat partidul nostru în
aceste grele împrejurări?

RĂSPUNS: Mi se pare că am și răs-
puns la această problemă. Voi mai menționa
însă că, de la început, întreaga activitate a
fost preluată direct de conducerea superioară
a partidului, considerînd că organele de
partid și de stat, investite cu autoritatea și
drepturile respective, sînt cele care trebuie
să acționeze în primul rînd în asemenea si-
tuație. Deci, atît în București, cît și în județe,
întreaga activitate s-a desfășurat sub directă
conducere a comitetelor județene de partid,
a consiliilor populare județene, iar în întreprin-
deri sub directă îndrumare a consiliilor
oamenilor muncii, a organizațiilor de partid.
Desigur, țînînd seama de amploarea și gra-
vitatea situației din Capitală, activitatea s-a
desfășurat sub conducerea directă a Comite-
tului Politic Executiv, spre a putea face față
acestei situații.

ÎNTREBARE (*„Pravda” — U.R.S.S.*):
Stimate tovarășe secretar general, înainte de
toate vreau să vă spun că în zilele grele cînd
poporul frate român trece prin grele încercări
dăruirea cu care a lucrat este o trăsătură ca-
racteristică a conștiinței socialiste. Dacă ar fi
avut loc o asemenea calamitate în trecut,
aceasta ar fi însemnat o mare nenorocire
pentru poporul român. Și acum cutremurul a
provocat pierderi deosebit de mari, dar fron-

tul colectiv de luptă al întregii societăți — sub conducerea Partidului Comunist Român — de înlăturare rapidă a urmărilor seismului, de a da un ajutor considerabil celor sinistrați, s-a putut realiza numai în condițiile socialismului.

Noi, ziaristi sovietici, transmitem familiilor îndoliate și celor sinistrați, întregului popor frate român sentimentele noastre de compasiune și ne exprimăm speranța că vor fi înlăturate cit mai grabnic consecințele acestui cutremur.

Acum o întrebare, stimate tovarășe secretar general : dacă puteți să ne spuneți ce măsuri suplimentare au fost luate ? A doua întrebare : dacă doriți să ne spuneți câteva cuvinte despre activitatea organizațiilor de partid din județele care n-au avut de suferit de pe urma seismului.

RĂSPUNS : Consider că măsurile stabilite pînă acum de Comitetul Politic Executiv asigură desfășurarea în bune condiții a întregii activități, atît înlăturarea deplină a urmărilor grave ale cutremurului, cit și dezvoltarea normală a întregii vieți economico-sociale. Așa cum om mai menționat, ținînd cont de gravitatea acestei situații, sînt necesare eforturi mari. Unele lucrări pentru refacerea orașelor și satelor vor dura o perioadă mai lungă ; dar am adoptat toate măsurile necesare în această privință.

În ce privește activitatea partidului, statului și poporului nostru, doresc să arăt că în toate celelalte județe oamenii muncii — la fel ca întregul popor — au dat dovadă, așa cum am menționat, de un înalt spirit de patriotism, de solidaritate, de umanism, au venit în ajutorul Bucureștiului și al celorlalte localități calamitate. Pe lângă ajutorul pe care l-au dat, ei au acționat, mai cu seamă, pentru desfășurarea unei intense activități în unitățile lor de producție, pentru a compensa astfel, prin munca lor, pagubele pricinuite economiei și a realiza, cu forțele lor, ceea ce în întreprinderile afectate de cutremur nu se mai putea produce.

INTREBARE (*Televiziunea franceză*) : Ați spus că orașul Zimnicea va fi reconstruit în întregime. Va fi construit anticutremur ?

RĂSPUNS : Deja lucrează un grup de specialiști pentru a proiecta un oraș nou. Zimnicea se va reface complet.

Trebuie să remarc — cred că și Dv. ați putut constata că, practic, toate imobilele construite în ultimii ani nu au avut nimic de suferit. Desigur din unele lipsuri vom trage toate concluziile. Specialiștii au primit deja sarcina să se ocupe de aceasta, spre a aduce îmbunătățiri în sistemul de construcție. Aș dori să remarc cu multă satisfacție și în aceste momente grele, că tot ceea ce am construit în ultimii ani s-a dovedit durabil, a rezistat în bune condiții cutremurului.

INTREBARE (*Televiziunea vest-germană — postul 1*) : Aș întreba pe domnul președinte dacă străinătatea a oferit ajutor economic ?

RĂSPUNS : Am menționat deja ajutorul acordat de Republica Democrată Germană și de Republica Socialistă Cehoslovacă, ajutor care are un caracter economic, ținînd seama că din sumele puse la dispoziție se pot procura o serie de lucruri de care economia noastră are nevoie.

INTREBARE (*Televiziunea italiană*) : Domnule președinte, și poporul italian a trecut prin asemenea momente și îmi dau seama ce înseamnă aceste pagube. Am o întrebare : o agenție de presă a transmis o știre în sensul că oamenii de știință americani prevăd o nouă catastrofă. Cum considerați această știre : superficială sau provocatoare ?

RĂSPUNS : Desigur — așa cum se întîmplă de obicei — oamenii de știință și diferite instituții fac tot felul de presupuneri. Aceasta este pînă la urmă normal. Numai că presupunerile celor din Statele Unite nu sînt bine documentate, se bazează numai pe câteva date ce nu sînt interpretate corect. Dar, desigur fiecare face presupuneri cu mijloacele pe care le-a avut la dispoziție de o jumătate de secol.

De aceea, specialiștii români și, după cite știu, mulți specialiști străini apreciază că este greu de presupus — desigur nimeni nu poate spune că este imposibil — o repetare de aceleași proporții a cutremurului.

Știrea ca atare nu poate fi considerată decît ca ceva normal. Dar interpretarea pe care i-au dat-o unele agenții, care au exagerat-o și i-au dat amploare, aceasta nu servește la nimic.

INTREBARE (*Guardian, Anglia*) : Domnule președinte, ați vorbit de ajutorul umanitar primit de la diferite țări. Întrebarea mea are două aspecte : în primul rînd, ce ajutor ați primit pînă acum din partea U.R.S.S. și-n al doilea rînd, ce rol prevedeți pentru alte țări că ar putea să sprijine reconstrucția pe termen lung a țării Dv. ?

RĂSPUNS : Am mai menționat ajutoarele primite pînă în prezent din partea diferitelor state. Desigur, fiecare stat acordă acel ajutor pe care-l consideră că îl poate da și pe care îl apreciază ca necesar. În ce ne privește, așteptăm principalul de la munca poporului român. Prin eforturile poporului nostru vom reuși să refacem tot ceea ce a fost distrus — așa cum de altfel am reușit și în alte împrejurări. Desigur, am dori ca țările de colaborare economică să ne ajute în livrarea cu prioritate a unor utilaje, pentru a înlocui mașinile care au avut de suferit și o putea pune cit mai grabnic în funcțiune întreprinderile. Desigur, dacă vom obține unele

ajutoare sau cel puțin credite în condiții mai avantajoase vom saluta acest lucru.

INTREBARE (L'Unita - Italia): Un funcționar a spus că ministrul de externe român, dl Macoveșcu, a făcut cunoscute necesitățile de ajutor ale României și s-ar fi adresat la cca 90 de șefi de state. În ce măsură este adevărat.

RĂSPUNS: Ministerul de externe român nu putea nici să solicite, nici să se adreseze acestor 90 de state, pentru că nu a primit o asemenea însărcinare.

INTREBARE (Diario de Noticias - Portugalia): Domnule președinte, am dori să știu care au fost efectele cutremurului asupra creșterii animalelor. Știm că România este un mare producător de animale, iar noi în Portugalia importăm carne din România. Am dori să cunoaștem care sînt prevederile în domeniul creșterii animalelor și dacă cutremurul va afecta exportul de carne.

RĂSPUNS: Am mai menționat că am pierdut, cu acest prilej, citeva zeci de mii de animale. Dar daresc să menționez că, la recensămîntul din acest an, am înregistrat o creștere simțitoare a numărului animalelor, că, anterior, am stabilit un program de măsuri pentru sporirea șeptelului. De aceea, aceste pierderi nu vor afecta programul de dezvoltare a șeptelului și nici producția de carne care, în principal, servește acoperirii necesității interne; dar nu va afecta nici exportul.

INTREBARE („Vjesnik” - Iugoslavia): Tovarășe președinte, fiind în țara Dv. am vizitat mai multe localități. Cu prilejul acestor vizite am văzut un mare număr de imobile care au fost distruse. Avînd în vedere experiența altor țări și, în primul rînd, cea de la Skoplje, am constatat că o mare parte nu mai pot fi refăcute. Care este aprecierea Dv. cu privire la refacerea imobilelor distruse? A doua întrebare se referă la faptul că România dispune de mari posibilități în domeniul dezvoltării industriei petrolului și petrochimiei. Aș dori să întreb dacă aceste ramuri au fost afectate de cutremur și care este perspectiva lor în viitor avînd în vedere că ele joacă un rol deosebit de important în întreaga economie a României.

RĂSPUNS: Am menționat deja măsurile stabilite privind trecerea la refacerea locuințelor grav avariate, precum și la construcția celor distruse. Cum am mai arătat, prin măsurile stabilite într-o perioadă de cca 2 ani, vom reconstrui complet orașele și localitățile care au avut de suferit. În ce privește petrolul și petrochimia, desigur, am menționat că avem un mare număr de întreprinderi care au avut de suferit. Printre acestea sînt și unele întreprinderi petrochimice, dar aproape în totalitatea lor acestea și-au reluat activitatea; în citeva zile vor lucra la întreaga

capacitate. Nu se pune, deci, în nici un fel problema să diminuăm capacitatea nici de extracție și nici de prelucrare. Din păcate rezervele noastre de petrol sînt mici și nu avem altă cale să extragem.

INTREBARE (Compania de Radioteleviziune C.B.S. - S.U.A.): Cum apreciați gestul președintelui Carter, în sensul exprimării solidarității cu popoarele din Europa răsăriteană în privinta drepturilor omului?

RĂSPUNS: După cum știți, am organizat conferința de presă în legătură cu cutremurul din România. Aștept să văd cum înțelege președintele Carter să acționeze umanitar atunci cînd un popor a avut atît de suferit și după aceea să apreciez dacă gestul este bun sau nu. Pînă atunci îi mulțumesc pentru telegrama de compasiune, inclusiv pentru promisiunea de ajutor. Deocamdată mai mult nu am de spus.

INTREBARE („Polityka” - Polonia): Ați spus, tovarășe președinte, că, în general, dezvoltarea economică a României nu se va schimba prea mult. Credeți însă că va trebui să se modifice tactica dezvoltării economice a României, în sensul de a se trece la schimbarea unei anumite proporții, că, în loc să se acorde prioritatea dezvoltării bunurilor de consum, aceasta va trebui acordată dezvoltării industriei și utilajelor?

RĂSPUNS: Am menționat în expunerea mea că prin măsurile prin care le-am stabilit nu va fi afectat cu nimic nici planul de dezvoltare economico-socială - deci nici dezvoltarea industriei - și nici programul de ridicare a nivelului de trai. Dimpotrivă, am menționat că vom construi în plus locuințe, iar prin măsurile pe care le-am luat anterior - și care rămîn complet în vigoare - vom asigura o dezvoltare mai mare, în următorii ani, a producției bunurilor de consum. Cutremurul nu va afecta cu nimic nici un domeniu, nici altul.

INTREBARE (Rizospastik - Grecia): Domnule președinte. În aceste zile sîntem martorii unei mobilizări nemaipomenite a forțelor poporului român al cărei exponent sînteți Dv. Am văzut astăzi ostași, ofițeri, generali, oameni ai muncii, lucrînd la degajarea străzilor de dărîmături. Același lucru l-am văzut și în întreprinderile vizitate. Întrucît unele ziare din Grecia au scris că pagubele vor afecta în cea mai mare măsură relațiile economice ale României, care este părerea Dv. în acest sens?

RĂSPUNS: Dacă nu va fi afectată - așa cum am arătat - dezvoltarea economico-socială, este de înțeles că nu vor fi afectate nici relațiile economice externe. Dimpotrivă noi dorim să asigurăm realizarea în bune condițiuni a schimburilor economice internaționale tocmai pentru a putea, și pe această cale, să facem față greutăților provocate de cutremur. Nu există deci nici un pe-

rical în această privință și nu ne gândim să restringem activitatea de comerț exterior.

INTREBARE (*Frankfurter Rundschau* — *R. F. Germania*): Domnule președinte, peste două luni poporul român va sărbători 100 de ani de la cucerirea Independenței de stat a României. Ne puteți spune dacă situația creată de cutremur va afecta într-un fel pregătirile prevăzute pentru această mare manifestare?

RĂSPUNS: Este adevărat că în acest an — mai precis în luna mai — sărbătorim împlinirea a 100 de ani de la cîștigarea, prin luptă, a independenței. Cutremurul, cred, va face să dăm chiar o mai mare subliniere acestei sărbători. Aceasta pentru că, dacă România nu și-a cîștigat independența, dacă nu ar fi obținut eliberarea sa la 23 august 1944, dacă nu ar fi construit socialismul și dacă nu ar fi ostăzi un stat liber și independent, nu ar fi putut face față greutăților prin care trece acum — așa cum am văzut în multe țări chiar dintre cele vizitate în ultimele zile, pe care dominația străină le-a ținut în întineric.

Vrem să subliniem că întărirea suveranității și independenței fiecărei națiuni constituie o condiție pentru a învinge orice greutăți și de asigurarea dezvoltarea continuă, pentru a înlătura orice urmări negative datorată climei sau unei catastrofe.

INTREBARE (*Agenția U.P.I. — S.U.A.*): Domnule președinte, aș dori să știu dacă guvernul român a cerut sau intenționează să ceară un credit în valută din partea occidentului.

RĂSPUNS: Am mai menționat că am salutat dacă unele țări fie ele din occident, fie din est, din nord sau din sud — vor putea acorda României credite în condiții avantajoase. Inclusiv am saluta Statele Unite, dacă ar dori să ne acorde un credit avantajos.

INTREBARE (*Vecernje Novosti — Iugoslavia*): Aș dori, tovarășe președinte, să-mi răspundeți la două întrebări. Întii, pînă cînd va dura starea excepțională în București? Al doilea, dacă, în afară de români, au murit și străini.

RĂSPUNS: Sint accidentați, și mi se pare că sint și 8 străini decedați care s-au aflat la locurile calamitate. În ce privește starea excepțională în București, aceasta va înceta luni, atunci cînd se vor termina toate lucrările de înlăturare a urmărilor cutremurului, ce se desfășoară în Capitală.

INTREBARE (*Agenția Taniug — Iugoslavia*): Aș dori ca în numele tuturor ziaristilor iugoslavi să vă adresez sincere mulțumiri pentru expunerea Dv. atît de cuprinzătoare, care a înfățișat situația exactă din România. Aș avea o întrebare: în ce măsură bunurile culturale — mă refer la bunurile culturale de fond — au avut de suferit de pe urma cutremurului?

RĂSPUNS: Sint, desigur, și bunuri culturale care au avut de suferit, mai cu seamă care s-au deteriorat; nici un imobil în care se găseau acestea nu s-a prăbușit. Pentru cele care au fost deteriorate s-au luat, desigur, măsuri pentru a fi recondiționate. Sint însă și unele care au fost complet distruse.

INTREBARE: (*Ziarul „Otecestven Front” — Bulgaria*): Stimată tovarășe Nicolae Ceaușescu, înțelegem și noi prin ce a trecut și trece România, pentru că sint numeroase orașe și sate și din Bulgaria care au avut de suferit de pe urma acestui cutremur. Însă peste tot pe unde am fost, am rămas impresionat de operativitatea și spiritul de organizare cu care a acționat poporul român, de parcă aveai impresia că oamenii au fost mobilizați dinainte, așa de rapid s-au realizat toate operațiunile de salvare. Totul a fost foarte bine organizat. Am fost și în zona Vrancei, unde a fost epicentrul cutremurului. Și acolo am constatat același lucru.

Am o întrebare: Cum anume vor fi trași la răspundere acei proiectanți și constructori care au proiectat și construit clădirile de locuit, precum și halele întreprinderilor industriale, care nu au rezistat cutremurului? Este vorba despre construcțiile noi.

RĂSPUNS: Se știe că legile țării prevăd răspunderi pentru cei care realizează diferite obiective economico-sociale. În conformitate cu aceste legi, cei ce au încălcat normele de construcție, de rezistență, vor trebui în mod normal să poarte și răspunderea pentru aceasta. Este un lucru normal și vom proceda în conformitate cu legile țării, cu răspunderea pe care trebuie s-o aibă fiecare la locul său de muncă.

● DIN CRONICA ZILEI

AMIAZĂ

La puțin timp după Conferința de presă cu ziaristii străini și români, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiți de tovarășii Manca Mănescu, Cornel Burtică și Ion Dincă, au făcut o nouă vizită în perimetrul Capitalei grav afectate de cutremurul de la 4 martie.

Primul obiectiv vizitat — Institutul de medicină și farmacie București, distrus de cutremur în proporție de 60%. Ministrul Educației și Învățămîntului, Ministrul Sănătății informează despre măsurile operaționale întreprinse pentru salvarea bunurilor materiale, necesare procesului de învățămînt. Ca urmare a acestor strădanii, 80% din dotările laboratoarelor și bibliotecilor au fost salvate. Secretarul general apreciază aceste eforturi, cerînd noi măsuri de adăpostire a valorilor care să asi-

gure procesului de învățămînt și cere, totodată, accelerarea ritmului de construcție la noua clădire a clinicii universitare. În legătură cu aceasta, se aduc critici soluțiilor de proiectare, subliniindu-se necesitatea proiectării plafoanelor simple și ușoare.

★

Visita a continuat pe Calca Victoriei, unde seismul a lăsat urme dureroase. Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de activitatea comisiilor de expertizare a stării imobilelor. Se constată că, la indicațiile sale, clădirile grav avariate au fost evacuate.

★

În cursul după-amiezii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiți de tovarășii Manea Mănescu, Iosif Uglar, Aurel Duma și Ion Stănescu, de ministrul sănătății, Nicolae Nicolescu, au vizitat Spitalul militar central, spitalele Brincovenesc și Colentina.

Secretarul general al partidului s-a interesat de soarta victimelor, de îngrijirile medicale acordate, de condițiile de asistență a bolnavilor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu s-au oprit la paturile celor aflați în suferință. Printre ei se afla Livia Negoescu, salvată după 120 de ore de la surparea blocului, studentul Stoian Lolică, Marina

Stanca, Floarea Iordache, fetița Gabriela Corduncanu, oameni alături de care a bătut cu emoție inima întregii țări.

„Vă mulțumim din toată inima tovarășe secretar general, ați fost ca un părinte pentru noi” — spune unul dintre bolnavi.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de vorbele de mîngîiere pentru cei în suferință, subliniază atenția deosebită ce se impune în îngrijirea acestor oameni, care trebuie să se însănătoșească nu numai fiziceste, ci și după traumele psihice suferite. În toate spitalele, cadrele medicale și sanitare raportează eforturile depuse și dăruirea permanentă manifestată în îngrijirea victimelor dezastrului. Ele asigură pe secretarul general al partidului că vor face tot ce este omeneste posibil, cu priceperea, cu inima și sufletul lor, pentru vindecarea rănilor, pentru a-i reda pe bolnavi cit mai repede societății.

★

În presa zilei apare anunțul:
— La Casa de Economii și Consemnațiuni s-a deschis Contul 1977 — ajutoare pentru sinistrați — cutremur.

★

Ziarele continuă să publice articole și comentarii despre:

• mare desfășurare de forțe mobilizată la lucru pentru degajarea ultimelor

urme ale dezastrului. Pe străzi, pe trotuare, în curțile locuințelor și unităților economice, se lucrează pentru îndepărtarea ultimelor resturi de moloz și cărămizi.

• aplicarea măsurilor inițiate de secretarul general al partidului și adoptate de Comitetul Politic Executiv în legătură cu acordarea de locuințe persoanelor sinistrate :

— în strada Ziduri Moși, blocul 6 este dat în folosință cu 15 zile mai devreme și transformat în câteva ore într-o casă lo-

cubilă cu mobilă, cu flori și perdele la ferestre ;

— în strada Codrii Neamțului, blocul 2 are 195 de apartamente gata de a-și primi noii locatari ;

— în strada Verigii, blocul 2, zeci de oameni de la Intreprinderea Autobuzul au lucrat cu lopeți, tirăcoape și cazmale pentru a face cât mai primitor căminul celor rămași fără adăpost ;

— în Șoseaua Giurgiului, la blocul nr. 5, locatarii sosese neincetat din diferite colțuri ale orașului.

• instantanee

93

LA BLOCUL CU PENSIUNEA „BULEVARD“ la parter nu mai sînt nici excavatoare, nici macarale nici furgonete sau autoambulanțe. Clădirea zdrențuită își arată cu dezolantă impudoare alveolele știrbe. Dintr-una a ieșit cum a putut graficianul Cjk Damadian, îndreptîndu-se încă năucit de grozăvie către Muzeul de artă al Republicii, să ceară sprijin pentru a scoate măcar ceva din colecția de piese de artă. L-am văzut ieri trecînd

prin parcul din fața Ateneului cu o tașcă pe umăr, tăcut, cu oasele împungînd parcă pielea trasă a obrazilor (Înainte era vesel, de o bonomie contagioasă și tonică ; și în vorbe, și în linia malițioasă trasă pe hirtie...). La Operă, pe soclul din fața clădirii, Enescu privește cu ochii de bronz în depărtări neștiute. În cabinetul directorului (Petre Codreanu), cineva a pregătit o supă concentrată și bem o ceașcă întăritoare. Nu incupe indoială : cel mai tirziu la mijlocul săptămîinii următoare, seria spectacolelor întrerupte va fi reluată. Comisia de specialiști încă mai revizuieste și reexaminează, mai calculează și deliberează („Spectatorii trebue

să aibă toată siguranța"). Ies pe culoar. Și când mă apropii de ușa unei cabine, simt că mi se moaie genunchii și ochii dau să se împănjenescă. Oamenii cîntă! Maria Nistor-Slătineanu, Elena Dima, Cornel Stavru, Octav Enigărescu, Valentin Teodorian, Pompei Hărășteanu, Cristian Mihăilescu — ambele distribuții — cîntă dirijați de Cornel Trăilescu, acompaniați de pianistul corepetitor, urmăriți de Jean Rînzescu: „Fidelio”. Într-o sală mare cîntă corul de bărbați sub conducerea lui Stelian Olariu: „Aici este viață... Ce minunat...”. Cuvintele muzicii lui Beethoven urcă în tăriile unui dom cit țara toată, cu puteri înzecite, revărsîndu-se șuvoi prin ferestrele deschise afară, unde natura celebrează ritualul sevelor veșnic primenite. În sala mare de la subsol, repetiția orchestrei cu „Walkyria” sub bagheta lui Paul Popescu s-a terminat. Dar pe culoarul cu lumină difuză, răzbate șerpuirea cu aripi de catifea a unui flaut. Victoria Abramovici mai exersează de una singură. Întrerupe doar cînd o întreb cum e pe acasă. „Aproape bine. Locuința s-a prăpădit, s-a distrus și mașina... Dar sîntem toți teferi”. „Și cîntați...”. „Da... E nevoie”. Reia exercițiul și sunetul flautului învește zidurile într-un abur de nu știu ce căldură. S-a isprăvit și repetiția corului, bărbații pleacă să ajute la degajări de moloz; Oleg Danovski a pus punct exercițiilor pregătitoare pentru viitoarea premieră coregrafică („File de istorie”) și pleacă împreună cu un grup de balerini tot la degajări de moloz. Pe culoarul de la intrarea artiștilor, o vitrină cu fotografii, programe de sală și o inscripție cu cerneala încă umedă: „Mihaela Mărăcineanu, născută

în 1942 — decedată la 4 martie 1977”. Directorul Petre Codreanu: „Vom reînchepe spectacolele cu «Bălcescu»... Vă rog mult să anunțați în ziar... Să știe oamenii că sîntem aici... că rămînem, ca muzica să aline suferințele și să îmbărbăteze. Vă rog mult...”. E un tremur abia perceptibil în glasul de obicei ponderat, egal, cu vorbe în cadență uniformă de metronom impecabil reglat...

(Sandu Augustin)

94

DIN NOU ACASĂ. Depozitul de mobilă din strada Valea Cascadei. Zece de autocamioane „Transcom” sînt trase la rampă, încărcate cu mobilă de apartament și bucătărie, lenjerie, îmbrăcăminte, covoare, lustre, perdele, televizoare, într-un cuvînt, cu tot ceea ce poate fi trebuincios unei gospodării. Asistăm la secvențe ce constituie materializarea, cu maximă urgență, a hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. de ajutorare imediată a persoanelor sinistrate. Adresele spre care au pornit autocamioanele: spre șoseaua Giurgiului — blocurile 1 și 5, spre blocul 2 — Autobuzul, spre Ziduri Moși, spre blocul 2 Codrii Neamțului, spre toate acele blocuri în care își vor înjgheba noile cămine cei rămași făr-de adăpost în scara de 4 martie.

Însoțim un autocamion în drumul său. Mărturisim, avem în primul moment, la sosirea în blocul din șoseaua Giurgiului, o strîngere de inimă: oamenii sînt mai toți în dolii, este un bloc indoliat. Evident, aici s-au mutat acele familii, sau

mai bine zis cei ce au rămas din familiile cel mai greu lovite. Aici, femeile vor mai umbla multă vreme cu broboade cernite, plingându-și morții, aici somnul copiilor va mai fi sfîșiat multă vreme de vise urite, liniștea bărbaților va mai umbla multă vreme departe de ei.

Dar tot aici, sute de oameni vor putea rosti din nou cuvîntul ACASA, un cuvînt pe care-l uitaseră în scara de 4. Și aici, și în Șoseaua Colentina, unde ne aflăm în apartamentul pe care l-a primit acum Gheorghe Tecan, a cărui fostă casă, din calea Moșilor 135, s-a prăbusit. Gheorghe Tecan este zidar, și unicul său gînd se îndreaptă acum către oameni: „Voi munci din răsputeri ca Bucureștiul să-și recapete înfățișarea — ne spune. Sînt fericit că-mi voi putea pune priceperea în slujba oamenilor, fiindcă în zilele acestea de grea încercare am văzut adesea chipul omeniei.”

(Sorin Satmari)

95

150 DE PIONIERI IEȘENI fac intense pregătiri pentru a primi oaspeți: la invitația Consiliului municipal al organizației pionierilor, peste 100 de pionieri bucureșteni, provenind din familii sinistrate, își vor

petrece vacanța la Iași. Părinții copiilor din Iași strîng fondurile necesare transportului oaspeților cu două vagoane speciale. La Consiliul municipal se primesc telefoanele cele mai... neașteptate: se cer,

de pildă, rețete pentru meniuri cu specific muntelesc („Dacă nu le vor place mincărurile moldovenesti?“), se cer măsuri de haine și numere de pantofi (părinții ieșeni au hotărât să îmbrace, din cap până în picioare, pe micii lor invitați), se fac precizări impresionante („Aveți grijă, copilul cutare nu știe că și-a pierdut mama; el o așteaptă să se întoarcă dintr-o călătorie...“). Colectivele multor întreprinderi ieșene pregătesc cadouri. Întreprinderea de transporturi anunță că pionierii bucușteni vor călători gratuit, cu orice mijloc

de transport, în tot timpul șederii la Iași. Direcția regională C.F.R. anunță că primirea oaspeților se va face în salonul oficial și că rapidul 65 va opri exact în dreptul covorului roșu. Patru frați, purtând însemne de doliu pe rever, vor fi găzduiți la familie din același bloc. Părinții se sfătuiesc și pregătesc, pentru fiecare din cei patru, două costume de haine, rucsacuri noi, lenjerie, încălțăminte, rechizite școlare. Întreprinderea de mase plastice a început fabricarea ecusoanelor cu textul: **PRIETENIA — Iași—București, 1977.**

TELEX

Așteptată cu un interes major de numărul mare de ziaristi străini aflați la București, interesați în cel mai înalt grad să cunoască, din cea mai autorizată sursă, evaluările pagubelor și efectelor cutremurului de la 4 martie 1977, conferința de presă organizată de președintele Nicolae Ceaușescu, joi dimineața, a fost primită cu o deosebită satisfacție de reprezentanții presei din diferite țări ale lumii, care cu-

nosc și apreciază, în mod deosebit, activitatea remarcabilă depusă de șeful statului român pe arena mondială, în slujba idealurilor păcii, colaborării și înțelegerii între popoare. Ziaristi străini au apreciat cu atât mai mult această întâlnire a șefului statului român cu reprezentanții presei române și internaționale, cu cât cunoșteau îndeaproape, urmăriseră nemijlocit imensa activitate, depusă fără preget, de tovarășul

Nicolae Ceaușescu în zilele de după cutremur, pentru organizarea la scară națională a muncii de refacere, de ajutorare a victimelor calamității, de revenire la normal a aprovizionării, a vieții de toate zilele a poporului nostru.

... În Salonul Albastru al Palatului Republicii sînt adunați sute de ziaristi străini, un număr mare de reprezentanți ai radioului, televiziunii și presei scrise din țara noastră. Ziaristii își pregătesc blocnotesurile, aparatele de înregistrare, fotoreporterii își reglează camerele de luat vederi. Pe masa de la care va lua cuvîntul președintele se află o pădure de microfoane purtînd inițialele tuturor marilor companii și posturi de radio și televiziune din S.U.A., U.R.S.S., R.P. Chineză, Anglia, Franța, Italia, R.F.G., Japonia, Elveția, țările nordice, Polonia, R.D. Germană, R.S. Cehoslovacă, Olanda, Israel, Turcia, R.P. Bulgaria, Iugoslavia, Spania, Portugalia și multe, multe alte țări ale lumii. Cu camerele de luat vederi instalate pe trepieduri înalte, cameramanii de televiziune se străduiesc să-și ocupe poziții cât mai avantajoase pentru filmare.

Deschizînd conferința de presă, tovarășul Dumitru Popescu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., a prezentat, într-o succintă alocuțiune, munca titanică de organizare, conducere și participare nemijlocită la salvarea victimelor, la ajutorarea sinistraților, depusă de președintele Nicolae Ceaușescu din primele ore de după cutremur, cînd, revenind din vizita de prietenie în unele țări ale Africii, s-a îndreptat de la aeroport direct spre locurile cele mai grav calamitate.

... În haine de lucru, cu vocea gravă, mîhnită, dar cu multă limpezime și fermitate, președintele Nicolae Ceaușescu prezintă pe larg pagubele provocate de cutremur în diferite domenii, cifrele privind numărul victimelor — morți și răniți — daunele aduse economiei țării, patrimoniului cultural. Șeful statului român înfățișează, apoi, măsurile ample și eficiente adoptate operativ de conducerea de partid și de stat pentru ajutorarea celor sinistrați, pentru refacerea țării după calamitatea naturală.

După declarația făcută în fața celor prezenți, președintele Nicolae Ceaușescu a răspuns la un mare număr de întrebări puse de reprezentanții unor organe de presă străine și românești. Astfel, au adresat întrebări ziaristi de la Radioteleviziunea din R.D.G., Radioteleviziunea din R.S.F. Iugoslavia, Agenția ADN și ziarul „Neues Deutschland” din R.D. Germană, Televiziunea italiană, ziarul „Scinteia”,

ziarul „Pravda”, Televiziunea franceză, TV-1 din R.F.G., ziarul „Guardian” (Marea Britanie), „L’Unità” (Italia), „Diario de Noticias” (Portugalia), ziarul „Vjesnik” (Iugoslavia), Compania de radioteleviziune CBS (S.U.A.), „Polityka” (Polonia), ziarul „Rizospastis” (Grecia), Televiziunea franceză canalul 1, „Franfurter Rundschau” (R.F.G.), agenția UPI „Vecernje Novosti” (Iugoslavia), agenția Taniug, „Otecestvon Front” (R.P. Bulgaria).

Conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu a avut un foarte amplu ecou în întreaga lume. Agențiile naționale și internaționale de presă — TASS, China Nouă, Associated Press, United Press International, France Presse, Kyodo, CTK, PAP, MTI, BTA, Prensa Latina, ANSA, DPA, ADN și altele — posturile de radio și televiziune din U.R.S.S., R.P. Chineză, R.F. Bulgaria, R.S.F. Iugoslavia, R.P. Polonă, R.D. Germană, R.P. Ungară, S.U.A., R.F.G., Anglia, Franța, Grecia, Italia, Belgia, Suedia, Japonia și din alte state, marile cotidiene „Pravda”, „Izvestia”, „New York Times”, „International Herald Tribune”, „Washington Post”, „The Guardian”, „The Times”, „Le Monde”, „Le Figaro”, „La Stampa”, „Corriere della Sera”, „Ta Nea”, „Borba”, „Neues Deutschland”, „Trybuna Ludu”, „Rude Pravo”, „Rabotničesko Delo”, „Nepszabadsag”, „Asahi Evening News”, „Diario de Noticias” și altele au difuzat și publicat ample relatări asupra declarațiilor făcute de șeful statului român în cadrul conferinței de presă, înfățișînd rolul determinant al secretarului general al P.C.R. în organizarea activităților de salvare a sinistraților și de normalizare a situației, activitatea energetică a conducerii de partid și de stat, a întregului popor, în vederea lichidării urmărilor catastrofale ale cutremurului din 4 martie, eroismul manifestat de întregul popor român pentru revenirea la cursul normal al vieții, solidaritatea umană de care a dat dovadă întreaga națiune română în aceste momente de grea încercare, unitatea sa indestructibilă în jurul conducerii de partid și de stat.

Ziarul sovietic „Pravda”, într-o relatare asupra conferinței de presă, intitulată „Dirzenie și bărbăție”, evidențiază fermitatea cu care tovarășului Nicolae Ceaușescu a exprimat convingerea conducerii de partid și de stat, a poporului român, de a înălțura cit mai grabnic urmările cutremurului, încrederea că, prin

munca plină de abnegație și dăruire a întregii națiuni, greutățile actuale vor fi depășite, iar viața va reintra pe făgașul ei obișnuit.

Cotidianul „Berliner Zeitung” (R.D.G.) scria: „Președintele Nicolae Ceaușescu și-a exprimat certitudinea că eroismul dovedit în aceste zile de milioane de oameni ai muncii oferă cea mai bună garanție că toate consecințele catastrofei vor fi înlăturate în cel mai scurt timp, că planurile de dezvoltare a economiei naționale și programele elaborate de Partidul Comunist Român vor fi neabătut înlătuite”.

Agenția Reuter, făcând o amplă relatare a datelor prezentate de președintele Nicolae Ceaușescu în legătură cu urmările cutremurului și măsurile adoptate de conducerea de partid și de stat, subliniază că planul de dezvoltare a țării pe perioada 1976—1980 nu va fi afectat de pagubele mari pricinuite de cutremur și că România va depăși, așa cum a scos în evidență șeful statului român, dificultățile temporare cu care este confruntată pe plan economic și social.

Posturile de radio și televiziune din Grecia, principalele ziare care apar la Atena, înfățișând problemele esențiale abordate de președintele României, sub titlul semnificative ca: „În România este accelerată activitatea de refacere”, relevă încrederea și optimismul manifestate de șeful statului român în legătură cu îndeplinirea întocmai a programului de dezvoltare economică a țării, în ciuda greutăților generate de fenomenul seismic catastrofal. Presa elenă este unanimă în sublinierea faptului că, deși întâmpină dificultăți temporare din cauza cutremurului, programele de dezvoltare economică și socială a României nu vor suferi nici o modificare.

„Președintele Nicolae Ceaușescu — scrie ziarul „Frankfurter Allgemeine”, referitor la conferința de presă — a subliniat, în mod constant, că România nu-și va restringe nici programul de dezvoltare și nici programul de ridicare a nivelului de trai, deși pagubele actuale cauzate de seism sînt de cîteva ori mai mari decît cele provocate de inundațiile catastrofale din 1970 și 1975. Ziarul evidențiază faptul că — așa cum arăta șeful statului român, la conferința de presă — în prezent se face totul pentru a asigura aprovizionarea populației și că, în nici un caz, nu vor fi reduși indicatorii la producția bunurilor de consum.

Cotidianul „Westphalische Rundschau”, informînd asupra principalelor probleme ridicate în cadrul conferinței de presă, remarcă faptul că președintele Nicolae Ceaușescu a pus accentul pe propriile forțe

naționale, pe munca poporului român în reconstrucția țării.

„România va continua să acționeze pentru transpunerea în practică a planurilor sale de dezvoltare economică și socială, în ciuda urmărilor cutremurului” — scria ziarul nipon „Asahi Evening News”, într-o corespondență din București.

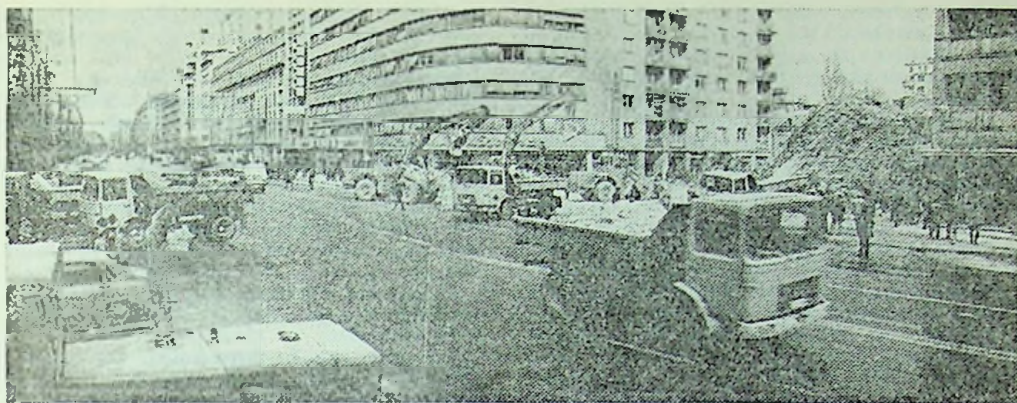
„Agenția ADN”: În cadrul unei conferințe de presă cu ziaristi români și străini, secretarul general al P.C.R. și președintele României, Nicolae Ceaușescu, a subliniat că poporul român este hotărît să depășească cit se poate de repede urmările catastrofei seismice și să continue cu succes făturirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

În fața a peste 300 de reprezentanți ai presei din țară și de peste hotare, ai diferitelor posturi de radio și televiziune, el și-a exprimat convingerea că eroismul dovedit în aceste zile de milioanele de oameni ai muncii din România constituie cea mai bună garanție că toate urmările catastrofei vor fi depășite în cel mai scurt timp și că planul economic și programul social-politic al P.C.R. vor fi realizate pe deplin”.

În emisiunea din seara zilei de 10 martie, televiziunea bulgară a transmis secvențe filmate de la conferința de presă a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu ziaristi români și străini. După ce a înfățișat datele prezentate de șeful statului român cu privire la pagubele provocate de cutremur, televiziunea bulgară a subliniat că au fost luate toate măsurile pentru grabnica înlăturare a consecințelor fenomenului seismic, adăugînd că, în acest mod, va fi asigurată dezvoltarea economico-socială a României, conform prevederilor planului cincinal.

Postul central de televiziune din Moscova a transmis în seara zilei de 10 martie, în cadrul programului „Vremia”, secvențe filmate de la conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu. Imaginile au înfățișat pe șeful statului român vorbind ziaristilor despre dirzenia și bărbăția cu care poporul român a înfruntat calamitatea ce s-a abătut asupra țării.

Ziarul britanic „Evening Standard” a publicat, la 10 martie, sub titlul „România evaluează costul”, un articol despre conferința de presă a șefului statului român, în care se arată, printre altele: „Președintele României, Nicolae Ceaușescu, a declarat, astăzi, că seismul care a devastat țara sa nu va afecta dezvoltarea economică, deși a cauzat daune de cel puțin 600 milioane lire sterline. Nicolae Ceaușescu a declarat că pierderile suferite de industrie și agricultură de pe urma

cutremurului vor fi recuperate printr-o muncă și mai intensă”.

Toate posturile de radio și televiziune din Grecia au informat, la 10 martie, începînd cu ora 14,00, despre conferința de presă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prezentînd pe larg principalele probleme abordate de șeful statului român.

În cadrul telejurnalelor de seară, televiziunea din R.S.F. Iugoslavia a prezentat ample reportaje filmate despre conferința de presă a șefului statului român. În comentariile care au însoțit imaginile, s-a relevat că președintele Nicolae Ceaușescu a prezentat date privind pagubele provocate de cutremur, măsurile luate de conducerea de partid și de stat pentru înlăturarea consecințelor catastrofei. De asemenea, s-a relatat că președintele României a transmis mulțumiri țărilor care au acordat ajutor poporului român, printre care și Iugoslavia, și totodată, a subliniat că în acest sprijin vede o întruchipare a solidarității țărilor europene, în spiritul hotărîrilor conferinței pentru securitate și cooperare.

Agencia TASS a informat pe larg despre problemele majore abordate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul conferinței de presă. „În pofida greutăților și jertfelor, oamenii din toate întreprinderile, din toate instituțiile s-au aflat la posturile lor. Clasa noastră muncitoare, intelectualii, țăranimea nu-și preocupă forțele pentru a contribui la recuperarea pierderilor provocate de cutremur — a spus președintele Nicolae Ceaușescu. În aceste zile, planul a fost depășit în numeroase întreprinderi cu 20—30 la stîu. Același lucru se poate spune și despre agricultură. În aceste momente grele, poporul român este pe deplin hotărît să depășească orice dificultăți. El s-a unit încă și mai strîns

în jurul partidului, manifestă o înaltă conștiință, maturitate politică, înalt curaj civic, umanism” — scrie agenția TASS.

Televiziunea suedeză a transmis joi seara, în cadrul emisiunii sale de știri, imagini privind activitatea de refacere desfășurată de poporul român după cutremur și a informat despre conferința de presă organizată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezentînd principalele probleme ridicate de șeful statului român.

În seara zilei de 10 martie, posturile olandeze de televiziune au transmis știri și imagini de la conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu. Comentatorul postului de televiziune olandez a reliefat declarațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu. Posturile de radio olandeze au informat, Ceaușescu cu privire la hotărîrea României de a-și mobiliza toate forțele în vederea îndeplinirii actualului plan cincinal. De asemenea, pe larg, despre conferința de presă.

Posturile de radio și televiziune, precum și principalele ziare din Austria, între care „Wiener Zeitung”, „Volksstimme” și „Salzburger Nachrichten”, au relatat despre conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu, preluînd datele despre pagubele materiale și umane provocate de cutremur, declarațiile referitoare la acțiunile întreprinse de conducerea de partid și de stat a României pentru normalizarea situației. A fost relevat faptul că programul de dezvoltare a României nu se va schimba, numai trecerea la reducerea săptămîinii de lucru aminîndu-se cu un an.

Ziarul „Rabotnicesko Delo”, din R.P. Bulgaria, a publicat, sub titlurile „Conștiință și dăruire de sine”, „Dimensiunile pierderilor”, „Starea de necesitate rămîne în vigoare numai la București”, ample relatări despre conferința de presă a to-

varăşului Nicolae Ceauşescu, reliefind pagubele provocate de cutremur şi, concomitent, dăruirea de sine a poporului român pentru a depăşi grabnic această grea încercare.

Presa, radioul şi televiziunea din R.S. Cehoslovacă au informat pe larg despre conferinţa de presă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, despre acţiunile organizate în România, sub conducerea P.C.R., în mod direct a secretarului său general, pentru lichidarea urmărilor cutremurului „Rude Pravo”, „Lidova Democrație”, „Prace”, „Mlada Fronta” şi alte ziare cehoslovace inserează răspunsurile tovarăşului Nicolae Ceauşescu în cadrul conferinţei de presă în legătură cu amploarea pagubelor cauzate de seism, hotărîrea poporului român de a reface ţara prin eforturi proprii, mulţumirile adresate guvernului şi opiniei publice europene şi mondiale pentru manifestările de solidaritate şi ajutoarele acordate României.

Ziarele centrale, radioul şi televiziunea din R.P. Polonă au transmis şi publicat ample relaţii despre conferinţa de presă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Sub titlul: „România revine treptat la viaţa normală, continuă acţiunea de salvare în capitală”, „Tribuna Ludu” a publicat un grupaj de ştiri şi articole, avînd în prim plan o corespondenţă a agenţiei poloneze PAP despre conferinţa de presă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Ziarul subliniază eforturile poporului român pentru înlăturarea urmărilor cutremurului, măsurile adoptate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru asigurarea condiţiilor normale de trai ale populaţiei sinistrate, arătînd, între altele: „În afara locuinţelor dotate cu tot ce este necesar — care constituie problema de fond — în noile apartamente, sinistrării găsesse frigider şi televizoare; ei primesc, de asemenea, îmbrăcăminte şi ajutor financiar”. În incheiere, ziarul menţionează: „Soseşte ajutoare internaţionale. România contează însă, în primul rînd, pe efortul propriului popor. În legătură cu aceasta, sarcinile planului cincinal nu vor suferi modificări”.

Corespondenţe, însoţite de fotografii, în legătură cu reintrarea treptată în normal a activităţilor economice şi sociale din ţara noastră, publică şi ziarul „Zycie Warszawy”, sub titlul: „Viaţa capitalei României din ce în ce mai bine organizată. Conferinţa de presă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu”.

Ziarul francez „Le Figaro” publică o relatare amplă despre conferinţa de presă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi despre munca desfăşurată de poporul român pentru lichidarea urmărilor cutremurului. Ziarul relevă că „operaţiunile de salvare con-

tinuă cu îndârjire, alţi supravieţuitori fiind scoşi de sub dărîmături în noaptea de miereuri spre joi”.

„Preşedintele român — scrie «Le Figaro» — a asigurat că planul cincinal al ţării pe perioada 1976—1980 nu va fi afectat de grelele pierderi”. În incheiere, ziarul redă pasaje din declaraţiile făcute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cadrul conferinţei de presă, între care următoarele cuvinte: „Vom depăşi toate dificultăţile ce stau în faţa realizării planului economic şi social. Nu numai că planul nu va fi afectat, dar vom asigura un progres încă şi mai important în domeniul economico-social”.

Ziarele franceze „L'Humanité” şi „L'Aurore” preiau din conferinţa de presă a şefului statului român cifrele expuse cu privire la numărul victimelor şi al răniţilor, precum şi la pagubele materiale provocate de cutremur.

Ziarele centrale din Finlanda — „Kansan Uutiset”, „Helsingin Sanomat” şi „Uusi Suomi” publică comentarii însoţite de fotografii în legătură cu conferinţa de presă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Ziarele „Demari” şi „Suomenmaa” inserează ştiri despre conferinţa de presă, preluate după marile agenţii internaţionale. În comentariile şi informaţiile transmise de presa finlandeză sînt reluate precizările făcute de şeful statului nostru în legătură cu pierderile de vieţi omeneşti şi daunele materiale produse de cutremur, precum şi în legătură cu faptul că efectele seismului nu vor modifica prevederile planului cincinal 1976—1980.

„Helsingin Sanomat” scrie, între altele: „În timpul conferinţei de presă, preşedintele Ceauşescu a dovedit acelaşi optimism care a dominat atît în Bucureşti, cit şi în întreaga Românie din prima zi după producerea cutremurului. El a mulţumit, de asemenea, presei internaţionale şi a spus că relaţiile în legătură cu catastrofa produsă în România sînt în spiritul Actului final al conferinţei europene pentru securitate şi cooperare, al solidarităţii între popoarele Europei”.

Corespondenţii ziarului maghiar „Nepszabadsag” relatau: „Joi după masă, trecînd pe lângă grupul de soldaţi şi miliţeni frînţi de oboseală, aşezaţi pentru cîteva minute pentru odihnă, noi înşine am putut vedea pe străzile Bucureştilui semnele încurajatoare ale revenirii la viaţa normală. De-a lungul bulevardelor Magheru şi Bălcescu, pe Calea Victoriei, peste tot, se pot vedea vitrine şi ferestre cu geamuri noi... Tragedia amplifică eforturile poporului român. S-a hotărît ca, în cursul acestui an, să se construiască peste plan 15 000 de locuinţe noi. Pînă la 1 mai se va

repara orice locuință avariată. Joi, cu prilejul conferinței de presă internaționale privind măsurile luate pentru lichidarea urmărilor catastrofei, Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele României, a arătat că în pofida stricăciunilor provocate de cutremur, nu se schimbă nimic din obiectivele privind îndeplinirea planului de dezvoltare economică pe acest an și nici ale planului cincinal, numai trecerea la săptămâna de lucru redusă va trebui aminată cu un an-deci până în 1978”.

În același timp, posturile de radio și televiziune, ziarele și revistele din diferite țări, agențiile naționale și internaționale de presă au continuat să prezinte, joi, munca plină de abnegație, eforturile uriașe ale poporului nostru, înaltul său spirit de sacrificiu în activitatea de zi cu zi pentru revenirea la cursul normal al vieții, pentru bunul mers al producției în uzine, pe ogoare, în toate domeniile vieții social-economice”.

Ziarul italian „La Stampa”, informând despre hotărârile Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a relatat despre vasta operă de ajutorare a sinistrăților, de refacere a economiei naționale, scoțind în evidență eficiența și raționalitatea acestor acțiuni. „Președintele Nicolae Ceaușescu — scrie ziarul — a demonstrat încă odată că știe să polarizeze în jurul său unitatea întregii națiuni. Președintele Ceaușescu a lansat apelul la mobilizarea generală, iar lumea a răspuns cu avânt, imprimând acțiunii de ajutorare un ritm frenetic. Gărzile patriotice s-au alăturat armatei și au dat un ajutor considerabil, de multe ori determinant și de neînlocuit, scrie ziarul. Ore în șir au săpat fără întrerupere, printre dărîmături, pînă la limitele rezistenței umane, chiar și în cursul nopții, pentru a salva vieți omenești”.

„Incontestabil, cu prilejul acestei grele încercări — scrie ziarul «Le Monde» — sistemul român a făcut dovada evidentă a organizării și a capacității sale puternice de mobilizare”.

Ziarele din Elveția au relatat pe larg despre situația din România, după cutremur, scoțind în relief calmul, demnitatea, spiritul de solidaritate și eforturile supraomenești pentru salvarea oamenilor aflați sub dărîmături și înlăturarea urmărilor cutremurului. Sub titlul „Un singe rece excepțional”, ziarul „Tribune-Le Matin” scrie, printre altele: „Calmul populației Bucureștiului este cu totul excepțional, comparativ cu traumatismul care se constată, de obicei, în orașele afectate de cutremur. Acești oameni rămîn perfect stăpîni pe ei”.

Ziarul atenian „Ta Nea” scrie, printre altele: „Viața în capitala română începe să reîntre treptat, treptat, în normal, în timp ce eforturile uriașe ale autorităților și ale poporului îi redau pulsul normal de viață. Acum, cînd praful caselor dărîmate începe să se risipească, după cele cite le-am trăit la București, putem relata cu mai mult calm impresiile noastre. Încă a doua zi după cutremur, notează, retrospectiv, corespondentul ziarului, milioane de oameni mergeau pe străzi și, deși mulți aveau rudo și prietenii morți, erau de o stăpînire de sine, de o unitate și o mindrie fără precedent. Nici o panică, nicăieri, nici o lașitate sau dezertare”.

Vineri, 11 martie...

Ideile exprimate de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în conferința sa de presă, completate de comentarii, reportaje, articole și fotografii ale trimișilor speciali ai presei, radioului și televiziunii din diferite țări continuă să ocupe spații largi în mijloacele de informare în masă din întreaga lume.

Ziarele și posturile de radio și televiziune din Spania își axează, în ziua de 11 martie, comentariile lor despre cutremurul din România pe conferința de presă organizată la București de președintele Nicolae Ceaușescu, subliniind marile pierderi materiale și de vieți omenești provocate de cutremur. Ziarul „Ya” își intitulează unul dintre articole: „Tragicul bilanț al distrugerilor cutremurului din România — de trei ori mai mare ca cel provocat de inundațiile din 1975”. „Sînt 1387 de morți, 2280 răniți internați în spitale, 10 500 răniți, 19 000 de familii rămase fără adăpost, circa 200 de întreprinderi avariate și 10 000 vite moarte”.

Ziarul „ABC”, referindu-se la conferința de presă, scrie: „Președintele României a dat asigurări că seismul care a devastat țara nu va întîrzia dezvoltarea ei economică, cu toate că pierderile materiale depășesc 600 miliarde de pesetas”.

Ziarul „El Pais”, sub titlul: „Dezvoltarea României nu va suferi întîrzieri din cauza cutremurului”, publică extrase largi din conferința de presă a șefului statului român, în special în legătură cu pagubele mari provocate de cutremur și măsurile pentru lichidarea urmărilor seismului, arătînd, în incheiere, că, deși pierderile înregistrate sînt uriașe, „planurile de dezvoltare ale României nu vor suferi alterări”.

Sub titlul „Tragedia seismică din România”, revista „Sabado Grafico” publică două pagini de fotografii înfățișînd dis-

trugerile provocate de cutremurul de la 4 martie din țara noastră.

Postul „Radio Nacional” a transmis în direct, de la transmisul său la București, aspecte de la conferința de presă organizată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezentând pe larg toate datele principalele expuse de șeful statului român în legătură cu pagubele provocate de cutremur, precum și declarațiile făcute de președintele țării noastre. S-a subliniat afirmația făcută de președintele Nicolae Ceaușescu potrivit căreia, în ciuda marilor pagube pricinuite de cutremur, planurile de dezvoltare ale României, inclusiv creșterea nivelului de viață, stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R., vor fi realizate integral. Comentatorul a mai subliniat hotărârea conducerii de partid și de stat a României, a întregului popor, de a înlătura cât mai urgent rănilile adânci lăsate de cutremur, prin construirea chiar de noi orașe acolo unde va fi nevoie. De notat că postul de radio spaniol și-a început comentariul reproducând în limba română câteva fraze din declarația făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul conferinței de presă.

Ziarul „Frankfurter Allgemeine” din 11 martie, relatează despre conferința de presă a șefului statului român, relevând, între altele: „Președintele Nicolae Ceaușescu a dat o înaltă apreciere muncii desfășurate de echipele de salvare și întregului popor român pentru comportarea după catastrofă. Aceasta reflectă în mod caracteristic contactul direct dintre conducerea de partid și popor care, în această încercare, a devenit și mai strâns. Poporul, arăta președintele Ceaușescu, și-a strâns rindurile și a dovedit o înaltă maturitate. Prin activitatea echipelor de salvare au fost scoși de sub ruine sute de supraviețuitori, dintre care unul în noaptea de miercuri spre joi. Președintele Ceaușescu a accentuat că România nu și va restrânge nici programul de dezvoltare și nici programul de ridicare a nivelului de trai, deși pagubele actuale sînt de 2—3 ori mai mari decît cele provocate de inundațiile catastrofale din 1970 și 1975”.

Ziarul „Süddeutsche Zeitung” informează, de asemenea, despre conferința de presă, citind din răspunsurile date de președintele Nicolae Ceaușescu la întrebările ziariștilor.

„Die Welt” a informat pe larg cititorii săi despre conferința de presă, relevând hotărârea poporului român de a îndeplini, și chiar de a depăși, prevederile planului cincinal.

Conferința de presă a tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost reflectată de presa și radioteleviziunea cipriotă prin ample materiale. Sînt semnificative citeva dintre titlurile apărute în ziarurile din Cipru: „Vom trece peste greutăți — spune președintele român” (cotidianul „Fileleftheros”); „În ciuda consecințelor distrugerilor provocate de cutremur, Ceaușescu declară că nu va fi întreruptă dezvoltarea României” (ziarul „Haravhi”); „Planul cincinal al României va fi îndeplinit” (ziarul „Ta Nea”).

Postul de televiziune BBC din Marea Britanie a transmis un amplu comentariu pe marginea conferinței de presă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, evidențiind hotărârea conducerii de partid și de stat, a întregului popor român, de a lichida grabnic urmările cutremurului, de a îndeplini, în cele mai bune condițiuni, obiectivele actualului plan cincinal. Comentariul a fost însoțit de numeroase imagini transmise din București privind lucrările de salvare a supraviețuitorilor.

Postul britanic de televiziune (ITV (Independent Television)) a transmis, de asemenea, un amplu material despre conferința de presă, precum și imagini înfățișînd lucrările de deblocare a dărîmăturilor și molozului de la clădirile prăbușite din București.

Ziarul „Financial Times” publică un articol trimis de la București de corespondentul său, Leslie Colitti, intitulat „Dezvoltarea României nefectată de cutremur”. Referindu-se la declarațiile făcute de șeful statului român, în cadrul conferinței de presă, ziarul arată: „Președintele României, Nicolae Ceaușescu, a spus că planul cincinal ambițios al țării, elaborat pînă în 1980, nu va fi afectat de daunele mari produse de cutremur industriei și locuințelor. De fapt, va avea loc, a spus el, o și mai mare creștere în domeniul economic și social”.

Posturile de radio și televiziune din Turcia au dedicat emisiuni speciale conferinței de presă organizate de președintele Nicolae Ceaușescu cu ziariștii români și străini. Ele au prezentat detaliat și cu multă fidelitate problemele abordate de șeful statului român cu acest prilej, insistînd asupra eforturilor și eroismului poporului nostru pentru înlăturarea urmărilor dezastrului. Posturile de radio și televiziune turcești au subliniat că, în momentele grele pe care le-a străbătut România, de o reală utilitate sînt ajutoarele bănești, menționînd că, în acest scop, în Turcia a fost deschis un fond special.

Posturile de radio și televiziune din Olanda au continuat să transmită în cadrul jurnalelor de actualități informații largi despre conferința de presă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Cotidienele de mare tiraj „De Telegraaf” și „Algemeen Dagblad”, din 11 martie, au publicat informații largi despre conferința de presă, subliniind declarațiile șefului statului român privind măsurile luate pe linia refacerii economice și a îndeplinirii la termen a actualului plan cincinal.

Ziarele grecești din 11 martie au consacrat spații largi conferinței de presă a șefului statului român, subliniind problemele principale abordate de președintele României, sub titluri ca „In România este accelerată activitatea constructivă. Președintele Ceaușescu este optimist în ce privește programul de dezvoltare în ciuda catastrofei” („To Vima”); „România se redresează” („Avghi”); Declarațiile domnului Ceaușescu: „dezvoltarea economică a țării nu va fi întârziată” („Eleftehos Cosmos”). Un amplu comentariu în legătură cu conferința de presă a publicat și ziarul „Kathimerini” iar trimisul special al ziarului „Rizospastis”, într-o corespondență din București, apreciază conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu ca „un eveniment de dimensiuni internaționale”. Între altele, în articol se arată: „tovarășul Nicolae Ceaușescu, care se află în fruntea unei lupte dirze duse de poporul român pentru a-și normaliza existența, unică în cronicile unor astfel de situații, a fost aplaudat cu toată sinceritatea de către noi toți cei ce ne-am aflat în sală”. „În condițiile acestea — serie ziarul — s-au manifestat noua tinută morală a omului, disciplina, sacrificiul de sine și eroismul, lucruri pe care numai socialismul le dă omului”.

În cursul zilei de 11 martie, presa și radioteleviziunea japoneză au continuat să rezerve spații largi prezentării situației din România după cutremurul puternic de pământ de la 4 martie.

Canalul 1 de la televiziunea NHK a transmis, în cadrul buletinelor de știri, relatări ample asupra conferinței de presă organizate la București de președintele Nicolae Ceaușescu, subliniind, îndeosebi, declarațiile șefului statului român în care s-a arătat că politica economică a României va urma, și în viitor, același curs, nefiind afectată în nici un fel de cutremurul de la 4 martie.

Agenția China Nouă a transmis un amplu material dedicat conferinței de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu, în care se arată, între altele: „Președin-

tele Nicolae Ceaușescu a subliniat că, într-un moment de extremă durere, poporul român, strins unit în jurul P.C.R., și acționând ca un singur om, este hotărât să depășească toate dificultățile”. În continuare, agenția China Nouă arăta: „Răspunzând unor întrebări ale unor corespondenți de presă, președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat că, dacă România nu și-ar fi cîștigat independența, dacă nu ar fi obținut eliberarea sa la 23 August 1944, dacă nu ar fi construit socialismul și dacă nu ar fi astăzi un stat liber și independent — nu ar fi putut face față dificultăților prin care trece acum. Vrem să subliniem că întărirea independenței și suveranității fiecărei țări constituie o condiție pentru a învinge orice greutăți și a asigura dezvoltarea continuă, pentru a înlătura orice urmări negative datorate climei sau unei catastrofe. El a declarat, de asemenea, corespondenților că, prin eforturile întregului popor muncitor, România va putea să reconstruiască ceea ce a fost distrus de cutremur”.

Ziarul „New York Times”, într-un articol în legătură cu conferința de presă, relevă eforturile organizate și eficiente ale poporului nostru pentru înlăturarea rapidă a consecințelor seismului, subliniind că președintele Nicolae Ceaușescu „se află în fruntea muncii de înlăturare a efectelor dezastrului și a reconstrucției”.

Posturile de radio și televiziune din New York au transmis emisiuni consacrate conferinței de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu, subliniind declarațiile șefului statului român cu privire la faptul că România își va menține, în continuare, ritmurile sale înalte de dezvoltare.

Ziarul „Washington Post” din 11 martie publică un articol intitulat: „Conducătorul României spune că țara se va reface”.

Posturile de televiziune din Kuala Lumpur (Malayezia) au transmis relatări despre conferința de presă a președintelui Nicolae Ceaușescu. Au fost prezentate, de asemenea, imagini privind munca neobosită a echipelor de salvare pentru găsirea de supraviețuitori, inclusiv eforturile pentru salvarea Floarei Iordache, care a stat câteva zile sub dărimături.

Ziarele italiene „La Stampa”, „L'Unità”, „Il Popolo”, „Avanti”, „Il Tiempo” publică ample comentarii și articole despre conferința de presă, însoțite de fotografii ale președintelui Nicolae Ceaușescu.

Ziarul „La Stampa”, sub titlul „Nicolae Ceaușescu: Cutremurul nu va opri planurile de dezvoltare ale României”, publică o corespondență a trimisului său special la

București, în care se arată: „Cutremurul a fost un grav dezastru, dar România va renaște, așa cum a renăscut, deja, datorită idealurilor care o animă. România nu va renunța nici la realizarea planului cincinal de dezvoltare, nici la creșterea nivelului de trai. Greșește cel care afirmă contrariul. Acestea sînt părerile exprimate de președintele Nicolae Ceaușescu într-o mare conferință de presă.” În încheiere, ziarul arată: „Este cel mai grav dezastru care a lovit România în ultimii 30 de ani, dar țara nu s-a demobilizat. Clasa muncitoare, intelectualitatea, țărani sînt la înălțimea momentului”.

Eforturile imense ale oamenilor muncii din România, înaltele lor sentimente de patriotism, de demnitate și solidaritate umană, fiecare la locul său de muncă răspunzînd cu abnegație și spirit de sacrificiu apelului președintelui Nicolae Ceaușescu, al conducerii de partid și de stat, pentru înlăturarea cît mai grabnică a consecințelor provocate de seism, pentru a se asigura revenirea la ritmurile normale de viață și de activitate au constituit și constituie încă teme ce dețin spații importante în presa internațională, în emisiunile posturilor de radio și televiziune din diferite state ale lumii, situate pe toate continentele planetei noastre. Reproducerea, fie și măcar a unor extrase mai semnificative, din marile număr de știri, informații, articole, comentarii dedicate cutremurului din România și muncii pline de bărbăție a poporului nostru pentru îndepărtarea urmărilor seismului, care au continuat să apară în presa din întreaga lume ar necesita volume întregi. Simpla reproducere a titlurilor acestor materiale este edificatoare în privința conținutului lor: „Pămîntul s-a cutremurat, dar voința poporului nu” (ziarul „Vjesnik”, Iugoslavia); „Eroismul milioanei de oameni” („Horizont”, R. D. Germană); „Conducerea României, în frunte cu președintele Nicolae Ceaușescu, coordonează direct munca gigantică pentru normalizare” („Politika Themata”, Grecia); „Nicolae Ceaușescu declară că vor fi îndeplinite întocmai obiectivele economice propuse” („La Manana”, Uruguay); „România își concentrează toate forțele pentru reconstrucție” („Neues Deutschland”, R.D.G.); „Răspunsul muncitorilor români la apelul partidului și guvernului este unanim” („Il Popolo”, Italia); „România către normali-

zare” („La Stampa”, Italia); „Un cutremur cum n-a cunoscut Europa în ultima sută de ani” („Za Rubejom”, U.R.S.S.); „Bucureștiul astăzi” („Izvestia”); „Viața revine la normal în București” („Politika”, Iugoslavia); „Solidaritate cu România” („Kansan Uutiset”, Finlanda); „Reconstrucția în România” (Agenția ANP-Olanda); „Pulsul Bucureștiului începe să bată din nou” („Die Welt”, R.F.G.); „România își menține planul cincinal în ciuda cutremurului” (ziarul de seară NRC-Handelsblad, Olanda); „În București viața se restabilește treptat” („Avghi”, Grecia); „Mai tari decît stihia” („Kommunist”, Iugoslavia); „România mobilizată pentru reconstrucție” („Informaciones”, Spania) și cite, cite altele.

Se poate afirma că, exprimînd stima, prietenia și admirația față de poporul român, față de opera minunată de construcție în care este angajat cu toate forțele sale, înalta prețuire de care se bucură în lume, prin politica ei internă și externă, România, personal președintele Nicolae Ceaușescu, demonstrînd numărul mare de prieteni sinceri pe care îi are pe toate meridianele și paralele globului patrii noastre, presa internațională, în covârșitoarea ei majoritate, a fost alături de poporul român în aceste momente grele, contribuind, prin mijloacele ei specifice, la transformarea undei reci a șocului principal care a lovit țara noastră în acea noapte neagră de 4 martie, într-un val imens de căldură, solidaritate și înfrățire umană, la emoționante manifestări ale prieteniei, înțelegerii și apropierii între popoarele lumii. Aș dori să reproduc, în loc de încheiere, cuvintele pe care doi ziariști, primul de la „Die Welt” din R. F. Germania, iar al doilea de la „The Observer” (Marea Britanie) le scriau, în ultimele lor relații despre tragicul cutremur din România și despre încrederea cu care poporul nostru își urmează calea sa proprie spre lumină și fericire: „Bucureștiul, al cărui nume seamănă cu «te bucuri» pare că în curînd va putea fi din nou numit astfel. Curînd nu se va mai vedea nimic din tragedie. Bucureștiul este un oraș care funcționează normal” („Die Welt”).

„Ghiocii se vind din nou pe străzile rînite ale Bucureștiului. Ei sînt oferiți celor ce străbat locurile lovite de cutremur. Sînt semne, peste tot, că țara se reface după șocul seismului”. („The Observer”).

(Nicolae Chilie)

11 MARTIE 1977

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

Comitetul Politic Executiv s-a întrunit din nou, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, în dimineața zilei de 11 martie a.c., reluând în dezbateri diferite aspecte ale activității consacrate lichidării consecințelor cutremurului și organizării în cele mai bune condiții a înregii vieți economico-sociale a țării.

Comitetul Politic Executiv a indicat să se concentreze toate forțele pentru urgentarea la maximum a lichidării focarelor distrugerii care s-a produs în Capitală.

Comitetul Politic Executiv a indicat să se treacă imediat la desfășurarea unei largi acțiuni, în București și în întreaga țară, pentru realizarea unei inventarieri complete a tuturor distrugerilor, avariilor și pierderilor provocate de cutremur în vederea cunoașterii precise și amănunțite a situației în absolut toate sectoarele și domeniile economiei, ale vieții sociale. În acest scop, trebuie să se urgenteze încheierea acțiunii comisiilor centrale de examinare a stării clădirilor, în special a

blocurilor din Capitală care au suferit de pe urma cataclismului, în vederea stabilirii rapide a soluțiilor ce trebuie adoptate — respectiv consolidarea, repararea și redarea lor de urgență în folosință, sau eventual, demolarea celor care nu mai pot fi recuperate.

Comitetul Politic Executiv a stabilit să se alcătuiască, de asemenea, inventarierea clădirilor mici, atât din localitățile urbane cât și din comune și sate, afectate de cutremur — respectiv a celor prăbușite, grav avariate și care nu mai pot fi folosite și a celor care urmează să fie reparate și locuite în continuare. Se va trece de asemenea, la întocmirea unei situații precise privitoare la starea în care se găsesse școlile, spitalele, unitățile comerciale și alte așezăminte cu caracter social cultural, lovite într-un fel sau altul, de cutremurul de la 4 martie.

Pe această bază va începe refacerea clădirilor publice și a fondului locativ afectat, pe primul loc punându-se edificiile mari avariate din zona centrală a Bucureștiului, unde vor trebui concentrate în prima etapă principalele forțe ale organizațiilor de construcții și reparații. În legătură cu aceasta, Comitetul Politic Executiv a stabilit ca fiecare instituție a cărei clădire a fost avariata să organizeze consolidarea și repararea acesteia cu forțe proprii, cu echipe formate din membrii colectivelor, între care sînt mulți ingi-

neri, proiectanți, specialiști în diferite domenii tehnice. Toată această activitate trebuie să se desfășoare în orele de după program.

Organele de partid, consiliile populare trebuie să organizeze, de asemenea, o amplă acțiune, pe baza unui program concret întocmit pe cartiere și străzi, pentru repararea absolut a tuturor clădirilor care au suferit de pe urma cutremurului.

Toți cetățenii trebuie să se considere mobilizați în această muncă edilitară, cu un profund caracter cetățenesc, patriotic, de care depinde ștergerea completă a amprentei lăsate de dezastrul de la 4 martie asupra Capitalei și a altor localități ale patriei noastre.

În ce privește reconstrucția blocurilor mari prăbușite în noaptea cutremurului sau demolate ulterior, Comitetul Politic Executiv apreează că această acțiune trebuie începută în 7-8 etape ulterioară, după stabilirea definitivă a planului de sistemăizare a zonelor urbane respective.

S-a hotărât, de asemenea, să se înceapă fără întârziere repararea completă a tuturor hotelurilor avariate creîndu-se în acest scop unități de lucru ale personalului O.N.T., care trebuie să muncească efectiv la refacere și curățire, să asigure înlăturarea celor mai mici avarii și stricăciuni, redînd acestor imobile o înfățișare ireproșabilă atât în exterior, cit și în apartamente.

Comitetul Politic Executiv a indicat să se încheie deîndată inventarul întreprinderilor industriale și unităților agricole care au înregistrat pagube, pentru a se cunoaște în cele mai mici amănunte porțiunile daunelor, alit în ceea ce privește clădirile, mașinile și utilajele, aparatul de orice fel, cit și valoarea producției pierdute.

Conducerea unităților economice, toți oameni muncii care lucrează în sfera producției materiale trebuie să acționeze în continuare cu energie și abnegație pentru înlăturarea în cel mai scurt timp a tuturor consecințelor cutremurului, fiecare colectiv trebuînd să asigure, cu forțe proprii, consolidarea și repararea clădirilor și halelor, rezolvarea tuturor problemelor legate de buna desfășurare a procesului de producție.

Comitetul Politic Executiv a hotărît, de asemenea, să se ia măsuri neîntîrziate pentru consolidarea tuturor porțiunilor de cale ferată pe care se mai circulă cu restricții precum și pentru raționalizarea generală a transporturilor, în scopul asigurării bunei desfășurări, a aprovizionării tehnico-materiale a întreprinderilor și

unităților comerciale, pentru derularea normală a circulației mărfurilor destinate comerțului exterior. Pentru transporturile pe distanțe mici s-a indicat să se folosească intensiv întregul parc auto, organizîndu-se în acest scop, pe seară largă, convoaie cu remorci.

Comitetul Politic Executiv a indicat luarea unor măsuri ferme pentru intensificarea activității pe șantierele industriale ale construcțiilor de unități sociale și în special de locuințe, în scopul recuperării în cel mai scurt timp a rămănerilor în urmă și îndeplinirii integrale a planului de investiții. Este necesar ca organele de partid și de stat, ministerele, întreprinderile de construcții să asigure mobilizarea generală și concentrarea tuturor forțelor pentru grăbirea lucrului pe șantiere, în special pentru montarea utilajelor stocate. Să se asigure urmărirea zilnică a îndeplinirii și depășirii planului, alit la construcții cit și la livrarea și montarea utilajelor, introducîndu-se mai multă mobilitate în deplasarea forțelor la locurile unde există front deschis, pentru accelerarea dării în folosință a obiectivelor.

În scopul grăbirii îndeplinirii planului la construcțiile de locuințe, ținînd seama de faptul că anul acesta vor trebui date în folosință 210 mii apartamente, este necesar ca organele de partid și organizațiile de masă să asigure participarea largă a masei de cetățeni la munca pe aceste șantiere. Întreprinderile și instituțiile să-si aducă contribuția la grăbirea construcției în primul rînd a locuințelor destinate a fi reparatizate oamenilor muncii din aceste unități. De aceea să se stabilească de îndată locuințele ce urmează a fi repartizate acestor unități.

Constatînd că printre imobilele prăbușite sau avariate — în cea mai mare parte construite înainte de război — se găsesc și citeva clădiri noi, Comitetul Politic Executiv indică comisiilor centrale de verificare să examineze cu toată atenția, în toate cartierele, situația în care se găsesc aceste clădiri. Apariția unor avarii și fisurări la clădirile noi, chiar dacă structura de rezistență a acestora s-a dovedit solidă, demonstrează că în construcții s-au manifestat defecte de execuție, s-au produs abateri de la normele legale. Situația acestor clădiri trebuie evidențiată separat, și pe baza unui studiu aprofundat să se pună în evidență deficiențele și răspunderile ce revin întreprinderilor de construcții respective și să se tragă concluzii practice pentru activitatea de viitor.

De asemenea luînd cunoștința de faptul că majoritatea blocurilor mari, vechi, distruse în timpul cutremurului, au suferit

transformări în structura de rezistență prin amenajarea unor unități de alimentație publică, ceea ce le-a slăbit puterea de a rezista șocului, Comitetul Politic Executiv a hotărât să se stabilească factorii responsabili și, totodată, să se analizeze dacă și la alte edificii publice s-au făcut modificări de acest fel pentru a se lua de urgență măsurile ce se impun în vederea consolidării lor.

Comitetul Politic Executiv a hotărât să se întărească și să se lărgască atribuțiile organelor controlului de stat în verificarea întregii activități în domeniul construcției de locuințe, precum și oricăror acțiuni de modificare a clădirilor. Se vor introduce prin lege pedepse aspre pentru cei care încalcă normele de construcție, periclitând astfel securitatea clădirilor și a celor ce le locuiesc.

Comitetul Politic Executiv a stabilit, în legătură cu reconstrucția locuințelor distruse sau grav avariate, ca despăgubirile ce se cuvin proprietarilor ca urmare a asigurării ADAS să fie vărsate sub formă de avans pentru noile apartamente proprietate personală ce se vor clădi cu credite acordate de stat. De asemenea, în orașul Zimnicea ajutorul de 10.000 lei stabilit să se dea familiilor ale căror locuințe au fost complet distruse va fi considerat, de asemenea, avans pentru plata apartamentelor proprietate personală ce vor fi construite cu credite de la stat. În localitățile rurale, despăgubirile ADAS-ului vor constitui partea de contribuție a cetățenilor pentru construirea locuințelor noi, în conformitate cu prevederile programului de sistematizare a satelor.

Comitetul Politic Executiv a stabilit ca o serie de sate distruse să fie reconstruite — în perimetrul de sistematizare al comunelor respective — ca sate model, care să prefigureze perspectiva modernizării și sistematizării localităților rurale. De ase-

menea, s-a hotărât să se treacă la refacerea școlilor și instituțiilor respective de învățământ superior, a spitalelor, unităților comerciale și așezămintelor de cultură distruse de cutremur, pe baze noi, într-o concepție arhitectonică modernă, în spiritul acțiunii generale de sistematizare și ridicare a gradului de civilizație al localităților urbane și rurale din patria noastră.

În legătură cu hotărârea adoptată ieri de a se institui „Contul individual” la care cetățenii să poată depune în beneficiul sinistraților și pentru sprijinirea acțiunii de reconstrucție, membrii și membrii supleanți ai Comitetului Politic Executiv au hotărât să ofere retribuția lor pe cîte o lună de zile. Toate depunerile în contul personal se vor concentra la CEC, putîndu-se efectua alături de persoane particulare, cit și de reprezentanți ai întreprinderilor și instituțiilor unde se organizează stringerea colectivă a donațiilor sau, în cazul în care unii oameni ai muncii hotărâse să cedeze părți din retribuția lor, prin intermediul administrației unităților respective. Organele și organizațiile de partid, sindicale, de tineret și femei au datoriat să se ocupe nemijlocit de buna desfășurare a întregii acțiuni, de contribuția, sub diferite forme, a cetățenilor în ajutorul sinistraților și pentru reconstrucție.

Comitetul Politic Executiv își exprimă convingerea că oamenii muncii, întregul popor vor face totul pentru depășirea grelei lovituri primite de economia noastră națională, pentru recuperarea pierderilor suferite și asigurarea condițiilor ca programul de înflorire a României socialiste elaborat de partid să nu fie afectat cu nimic, pentru ca întreaga noastră societate să poată păși ferm înainte pe calea progresului multilateral a bunăstării și prosperității, pe calea luminoasă a socialismului și comunismului.

● DIN CRONICA ZILEI

În cursul dimineții, tovarășul Nicolae Ceaușescu însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, Cornel Burtică, Ilie Verdeț, Ion Ursu și Aurel Duma, a inspectat modul în care se înfăptuiesc măsurile stabilite prin Decretul prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate și hotărârile Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru înlăturarea grabnică a efectelor cutremurului.

Aflat la o unitate a Întreprinderii de morărit și panificație, secretarul general

al partidului a criticat cu asprime pasivitatea conducerii unității, care nu a adoptat măsuri rapide pentru reluarea activității productive, pentru buna aprovizionare a populației.

Subliniind importanța repunerii în funcție a tuturor întreprinderilor, secretarul general al partidului a precizat că trebuie trase învățăminte din analiza consecințelor cutremurului. În proiectarea noilor construcții este preferabilă desfășurarea pe orizontală cu materiale noi,

ușoare, moderne, rezistente la solicitări fizice.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit, în continuare, la Institutul de geologie și geofizică al Întreprinderii de prospecțiuni geologice și geofizice, care a suferit grave stricăciuni. S-a criticat tendința de fast și gigantism a construcțiilor, care nu are nici o legătură cu bunul mers al activității ce se desfășoară în ele.

- S-a stabilit ca prioritară repararea cu forțe proprii, cu sprijinul organelor tutelare, a avariilor.

- S-a cerut concentrarea tuturor unităților de cercetare într-un perimetru restrâns.

- S-a subliniat necesitatea mutării laboratoarelor de cercetare în apropierea centrelor miniere, de producție.

- S-a cerut elaborarea rapidă a unui program de organizare a cercetării pentru

creșterea eficienței sale, pentru folosirea optimă a bogățiilor subsolului.

Secretarul general al partidului a asistat apoi la evacuarea instalațiilor Facultății de chimie, făcând recomandări în legătură cu depozitarea în deplină siguranță a substanțelor chimice, cerind evacuarea de urgență a acestora.

„Primul oaspete în noile locuințe: președintele țării” — sub acest titlu ziarul „Scinteia” relatează vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în noile cămine ale sinistraților. Au fost vizitate blocurile de pe strada Ziduri Moși — Colentina, unde au fost date în folosință cu 2 săptămâni mai devreme 14 de apartamente, în care s-au

mutat familii rămase fără adăpost în dramatica noapte de 4 martie.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au adresat cuvinte de îmbărbătare noilor locatari, îmbrățișând părintește copiii.

— „Cunoașteam cuvintul omenic, dar abia acum îi știu adevăratul înțeles” — declară Aurelia Hristea.

★
★

Presă mai consemnează :

• Eforturile constructorilor de pe șantierele de locuințe pentru darea în folosință înainte de termen a sute de apartamente. Se lucrează în schimburi prelungite.

• Producții suplimentare : Hunedoara — 13 unități industriale au realizat o producție suplimentară în valoare de peste 15 milioane lei, Arad — la Fabrica de confecții, planul de producție este depășit cu 26 milioane lei, Săvinești — depășirea sarcinilor de plan pe luna martie cu 15%, Covasna — materiale de construcții peste prevederile planului.

• Acțiuni de ajutorarea sinistraților prin mii de depuneri bănești în „Contul omeniei 1977”.

• Participarea miilor de locuitori ai Capitalei la curățirea orașului. Se lucrează la remontarea vitrinelor. Aproximativ 100 de magazine își recapătă înfățișarea normală.

• instantanee

96

DE DOUA ZILE, cu privirile ațintite asupra infernalei alcătuirii de beton și fiare contorsionate, soția actorului Toma Caragiu parcurge absentă, pentru a nu știu cîta oară, cei cîțiva pași din fața a ceea ce fusese căminul lor. Apartamentul de la etajul doi este pe jumătate întreg. Cealaltă jumătate a fost antrenată de căderea bezmetică a celor opt etaje. Militarii care au reușit să intre pe balcon, cu scara pompierilor, au găsit în sufragerie, pe masă, o sticlă de whisky și patru pahare pline, neatînse. Ar fi putut să pară că nu s-a întimplat nimic dacă, dincolo de hol, apartamentul nu ar fi fost secționat, parcă, de o imensă ghilotină.

Deasupra, pe ruine, oameni în uniforme încearcă să degaje pe cei aflați sub dărîmături. Utilajele grele — excavatoare și buldozere — își fac trista datorie cu o minuție de-a dreptul artizanală. Printre ruine sînt oameni, unii dintre ei în viață. Cîțiva au și fost, deja, salvați.

Actrița așteaptă și tace. Îi este greu să-și descleșteze dinții. Sînt mulți cei care se apropie cu precauție de ea, încercă să-i vorbească. Să o încurajeze. „Sîntem siguri că-l vom găsi pe Toma, întreg și nevătămat.” Ea tace și așteaptă. Și timpul trece cumplit de încet...

Deodată, rumoare! De sub cupa unui excavator apare o mogildeață roșiatică, cu botișor ascuțit ca de vulpe. Se aud exclamații : este ciinele lui Toma! Mica vietate, care a supraviețuit cataclismului, este luată cu grijă. E nevătămată. Cineva o duce în cabina unei „Salvări”, care așteaptă cu motorul mergînd...

Mai trec cîteva zile. Într-un colț, dinspre Ministerul Comerțului Exterior, s-a format, de cîteva zile, un grup care așteaptă, de asemenea în tăcere. Și în fiecare zi. Printre ei, Mircea Albulescu, Ion Caramitru, Dem Rădulescu, Ovidiu Iuliu Moldovan... Reușesc să intre, în fiecare zi, prin cordonul de pază din jurul ruinelor, grație respectului mut pe care cei în uniformă îl poartă meseriei lor și Actorului, sperînd și ei că poate, astăzi, îl vor smulge ruinelor pe Toma.

Joi, a șasea zi de la dezastru, tabloul este aproape neschimbat. Același grup care așteaptă. Sus, pe ruine, în dreptul locului unde ar fi trebuit să se afle scă-

rile, această speranță transformată în sumbră capcană. lucrează acum cascadorii. Este ora 13. Într-o liniște copleșitoare — excavatoarele și-au oprit și ele pentru un timp lucrul — de sub o placă de beton este scos cu grijă un trup inert. Liniștea devine și mai apăsătoare în timp ce, pe o targă, este coborît, de pe această tragică Golgota. „E Andu” — se aude o exclamație dureroasă. După o jumătate de oră, din același loc, este degajat un alt corp, la fel de lipsit de viață. Claia de pâr creț, grizonat de praful molozului, nu lasă nici un dubiu. El este. Și deodată, toate speranțele, nutrite tainic zile în șir, se năruie asemenea edificiului-cimilitir. Actorul nu mai este! O „Salvare” — inutilă denumire — îl poartă pe ultimul său drum, cel fără întoarcere, pe acela care a fost, în oricare dintre rolurile sale, TOMA CARAGIU.

A doua zi dimineața în chenare discrete, la „Mica publicitate”, Consiliul Culturii și al Educației Socialiste „anunță cu nespusă durere moartea tragică, în cutremurul de la 4 martie, a popularului actor Toma Caragiu — slujitor de frunte al teatrului românesc”. În aceeași zi, câteva mii de oameni sînt prezenți la Bellu, unde Actorul, desfăcut din strîsoarea mortală a ruinelor este reîncredințat pămîntului...

(Sorin Satmari)

● rememorări

(DIN JURNALUL ACTORULUI
ION BESOIU)

Vineri, 4 martie. Ora 21,15 :

În odaie e cald. Televizorul e aprins. Sintem doi, eu și prietenul meu, regizorul de film Mircea Mureșan. O seară obișnuită de film TV. El e tolănit pe canapea. Pe covorul moale, ciinele Lăbuș, partenerul meu din filmul „Toate pinzele sus”, doarme liniștit. Totul e normal și lucrurile sînt la locul lor. Sună telefonul. Ridic receptorul și aud glasul lui Miki. A terminat spectacolul de la Teatrul Nottara. Mă întrebă ce facem. O chem să vină repede, să nu piardă filmul. E foarte aproape de casă, la 200 m., dar nu e singură. E cu colega ei, Catrinel Paraschivescu pe care o așteptase soțul, dr. Blajea.

— Veniți toți trei. Avem o sticlă de vodcă lăsată după amiază de pictorul Piliuță.

Mă uit în jur. Sticla e pe un ralt al bibliotecii. Totul pare normal, obișnuit. Pină și sifonul îmbrăcat în sirmă de la piciorul mesei.

Ora 21,25 :

Fotoliul meu mă ridică în sus ca un cal care cabrează. Sar în picioare :

— Cutremur ! !

Mircea nu mă crede. Mișcarea verticală continuă. Lucrurile din jur încep să cadă. Se aud geamuri sparte. Prind ciinele de zgardă și alerg spre ușă. În vestibul, sînt aruncat de la un perete la altul. Mișcarea de sub picioarele mele a luat un sens orizontal. Reușesc să deschid ușa. Aud pereții piriind și molozul curge peste mine. Lăbuș latră furios. Lumina s-a stins. Mircea Mureșan a reușit să ia din bucătărie o lanternă. Cum o li găsit-o ? Peste noi cad bucăți de perete. Coborîm pe scări alergînd. Am ajuns la etajul I. În vestibulul unui apartament, o bătrînă strigă : „Ajutați-mă.” O tragem de mină după noi. E o învălmășeală de oameni și țipete. Ajungem jos. Mișcarea aceea fantastică, forța aceea dezlănțuită haotică, a încetat. Strada Nikos Beloiannis e sinistră, învăluită în bezna spintecată doar de farurile mașinilor și de urlete. Pe trotuare, cărămizi și bucăți de geamuri sparte. Cineva urlă :

— S-a prăbușit „Casata” !..

Mă uit în lungul străzii. Simt inima în urechi. La o sută de metri în lăța mea în locul colosului aceleia cu multe etaje, văd cerul albastru. Un albastru limpede, irizat, ca într-o seară de vară la mare. Oamenii aleargă într-acolo. Femeile și copiii plîng îngroziți. Imaginile sînt dantești.

Strig după Miki. După socoteala mea, trebuia să li ajuns aici. O caut cu lanternă. Strig tot mai tare. O văd, în stîrșit, lingă un perete, cu mîinile strinse pe gură. Plînge. O iau în brațe și încerc s-o liniștesc. Spun vorbe timpite :

- De ce n-ați ajuns sus ?
- Voiam să intrăm la Casata să vă cumpărăm ceva bun.

Mă îngrozesc ! Mi se ridică un nod în gât și picioarele-mi devin moi.

Ora 22,00 :

Străzile acoperite de beznă groasă sînt invadate de lumea îngrozită. Mașinile circulă haotic. Merg încet, cu farurile aprinse, peste grămezi de moloz, lemne și cărămizi. Caut casele celor dragi. Trec prin Grădina Icoanei. Sala Studio a teatrului nostru e întreagă. Respir ușurat. Imi luge gîndul la sala cealaltă, din Schitu Măgureanu. Acolo ce-o fi ? În seara asta se jucau două piese de mare succes : „Interviu” de Ecaterina Oproiu și „Ră- ceala” lui Marin Sorescu. Sper nebunește că nu s-a întîmplat nimic.

Încerc să răzbat prin Bd. Magheru. Imposibil. Cineva îmi spune :

- S-a prăbușit blocul „Scala” și „Dunărea” și Willsonul și...

Nu mai ascult. Miinile-mi transpiră pe volan. Niciodată nu mi s-a ntîmplat. Doamne, și pînă acum o jumătate de oră totul părea normal, solid, așezat pentru totdeauna.

Ora 22,30 :

Sînt cu cei dragi într-o piațetă din str. Mendeleev. Așteptăm nici noi nu știm ce. Fiecare spune ce a văzut, ce-a simțit, prin ce a trecut. Totul pare de domeniul fantasticului, ca-ntr-un film de groază, de prost gust.

Un bătrînel cu o pătură pe mină, ne întrebă :

- Nu știți ce-o fi în „Drumul Taberei” ?

Îl privesc nedumerit. Pleacă îngăimînd :

- Dacă blocurile astea vechi și sănătoase s-au prăbușit, atunci acolo...

Miki se crispează lingă mine. Abia poate șopti :

- Să mergem la Ploiești, să vedem ce-i cu mama.

N-am benzină suficientă și sigur stațiile de alimentare nu funcționează din lipsă de curent. Întreb cîțiva automobiliști ; rog să-mi dea cîțiva litri de benzină. Unii au, dar n-am un lurtun s-o tragem din rezervor. Minutele se scurg. Ce să fac ?

Ora 22,50 :

Pornim spre Ploiești. Sîntem trei : Miki, eu și prietenul Folosea, medic veterinar. Are părinții la Băicoi și m-a implorat să ajungem și acolo.

- La Cutremurul din 40, spune el, Ploieștiul, Băicoiul, Țîntea, Doltana au fost aproape distruse.

Tăcem. Mergem cu viteză mare. Benzină am suficientă acum. Un om, un om minunat, mi-a dat un bidon cu 15 litri. Soția lui ne-a lăcut un pachet cu sandvișuri. Nici nu știu cum îi cheamă...

Peste tot e beznă. Mii de mașini gonesc pe șosea, ca într-o duminică din luna mai. Prin sate, la porțile caselor, vedem grupuri de oameni. Unii au aprins locuri. Umbrele lor se întind pe garduri în dansuri dezordonate, fantastic.

Ora 23,20 :

În stînga noastră vedem combinatul de la Brazi, ca un imens pom de Crăciun cu mii de lumini aprinse. Funcționează. Un sentiment formidabil de liniște, după o beznă de 50 de kilometri.

Mai avem zece minute de mers, zece minute de speranță și teamă. Intrăm în Ploiești. Întineric. Trecem podul peste calea ferată. Blocurile noi din cartierul Sud sînt întunecate, dar în picioare. Miki hohotește. Plinge, ride, nu-mi dau seama. La etajul 4 se prăbușește în brațele maică-si. În apartament totul e răsturnat, dar blocul n-are nici o fisură.

Ora 23,45 :

Pornim spre Băicoi. Jos, în stradă, un bărbat și o femeie se urcă într-o Dacie 1300. Ne întrebă ce-i la București. Au un băiat student și merg să-l caute. Încercăm să-i liniștim. Femeia tremură.

Străbăteam Ploieștiul întunecat. Toate cartierele noi sînt întregi.

Dac-am avea un radio, nu ne-am mai pune atîtea întrebări, dar n-avem. Doctorul Folosea povestește, a nu știu cîta oară, ce-a văzut la blocul „Dunărea”. Era în stația de autobuz. Îl rog să tacă.

Ajungem la Băicoi repede. Lumina electrică funcționează peste tot. Părinții și mătușile doctorului sînt în sufragerie, în jurul unei mese. Sar de pe scaune și-și strîng băiatul în brațe. Îl sărută. Bărbatul ăsta puternic, de 1,90 înălțime, plinge. Plinge ca un copil.

Simbătă, 5 martie

Ora 1,55 :

Trecem din nou prin Ploiești. E luminat și liniștit. Totul pare normal. Daar oamenii nu dorm.

În stînga noastră se vede hipodromul. Pe pereți sînt afișe. Miine trebuia să se deschidă sezonul de trap.

Spre București gonesc sute de mașini cu număr de Brașov.

Mă gândesc la teatru, la colegi, la oamenii mei. Încep să-mi ordonez gândurile.

Ora 2,45 :

Am intrat în București. Pe străzi circulă camioane militare, multe camioane militare, buldozere și automacarale. Companii de soldați cu casmale pe umăr trec pas alergător. Se aud sirenele salvărilor. Olișeri superiori de miliție dirijează circulația. Lumini și reflectoare puternice au spart bezna. A început marea bătălie.

Ora 3,00 :

Mircea nu mai e în stradă. A urcat sus. Îl găesc în totoliu. Ascultă radioul. E palid. Comunicatele anunță proporția dezastrului. Apartamentul arată înfiorător. Peretele de care e rezemată biblioteca s-a căscat în afară. Se vede cerul.

Se difuzează din nou comunicate. Toți membrii Comitetului municipal de partid și ai comitetelor de partid ale sectoarelor Capitalei sint convocați de urgență la sedii. Cobor. Miki mă așteaptă în mașină. Nu vrea să urce în casă și nici nu vrea să mă lase singur. O iau cu mine. Pornim spre str. Eforiei.

Ora 4,00 :

Ne uităm uluiți la fumul care se ridică, înecăcios dintr-un imens morman de ruine la colțul străzii Brezoianu. Dumnezeule, acolo fusese o clădire cu apartamente multe. String pumnii și suflu peste ei. Mi-e foarte frig. Miki tremură. O rog să urce în mașină. Nu ascultă. Se uită la jeturile de apă care șișnesc fără oprire din furtunile pompierilor militari.

Mă-ntorc cițiva pași și privesc blocul cu nr. 8 din str. Eforiei. E întreg. Aici stă Cotescu și Valeria Seciu. La etajul 6, la ei, e întuneric. Sun de la un telefon public. Nu răspunde nimeni.

Ora 4,10 :

Trec prin curtea din spate, pe lingă grădina cinematografului Eforie. Un calcan s-a prăbușit, acoperind trei automobile. Peste ele, printre cărămizi, ajung la sediul sectorului 6 al P.C.R. Nu-l mai recunosc. Totul e prăbușit sau crăpat.

Olișerul de serviciu imi spune că ședința se ține alături, în barul lacto-vegetarian de pe bd. 6 Martie.

Intru. Sint mulți activiști și stau în picioare. Primul secretar, tov. Nedelcu, împarte sarcini. Apoi vorbește despre aprovizionare, des-

pre echipele de intervenții, despre vagoanele de pîine. Mă vede. Imi întinde mina și-mi spune :

– Du-te la teatru. Vezi ce-i cu clădirea și informează-mă...

Plec rapid. Îl aud strigînd în urmă :

– Adună oamenii și curățați dărimăturile și molozul.

Ora 4,30 :

Bd. Schitu Măgureanu. Teatru e în picioare, parcă nevătămat. Pe dinafară privit totul pare normal. Răsuflu ușurat. Ocolesc clădirea și pătrund în ea pe la intrarea actorilor. Cițiva actori și tehnicienii sint deja aici. Ne strîngem în brațe. Electricienii imi povestesc ce s-a întimplat la spectacol, ce-au lăcut actorii, cum s-a evacuat publicul, ce replică se rostea pe scenă.

Intru în sală, sala în care pînă la acel „21,22” lumea rîdea și aplauda. Arată înfiorător. Văd pe jos tocure de pantoli, tablete de ciocolată călcată în picioare, un ruj de buze, o eșarfă, un reflector căzut de la balcon... Mă inlior. Barele de metal care protejează garderobele din hol sint rupte. Unele au căzut. Văd un pantof de femeie. Îl ridic din moloz. Șeful mașinist imi spune că n-a fost nici o victimă.

Directorul nostru, Emil Riman, a stat aici pînă la ora 4 și a strins toate hainele și lucrurile pierdute. Le-a închis la el în birou. Acum e în Șoseaua Ștefan cel Mare, s-o vadă pe maică-sa. Se întoarce repede.

Ora 5,00 :

Cineva imi spune că Octavian Cotescu, cu copilul și Valeria Seciu se odihnesc într-o cabină. Mă duc la ei.

Vocea caldă a lui Octav mă liniștește. Imi povestește cum a fost la sala Studio. Se juca „Interviu”. Nici acolo n-au fost victime.

– Blocul „Continental” s-o prăbușit, zise el.

Înghet. Acolo locuiește Toma Caragiu.

– Bine, dar el n-avea spectacol, înseamnă că era...

– Nu era acasă. Mi-a spus cineva, nu-mi amintesc cine, că plecase la casa lui de la țară, la Periș.

Respir adinc.

Între timp sosesc tot mai mulți oameni. Sint trași la față și tăcuți. Aflăm că a murit scriitorul Nicolae Ștefănescu. Lucasem într-un film polițist scris de el. Om minunat. Delicat, sensibil și discret. Am un nod în gît. Mă aplec peste o chiuvelă și mă spăl pe față.

Ora 6,10 :

În hol, băieții noștri înarmați cu lopeți au început să curețe molozul.

Stăm în biroul directorului. Are lista angajaților teatrului cu numerele lor de telefon. Sună la fiecare acasă. Încercăm să vedem cine lipsește.

Ora 7,40 :

Sosesc primii evacuați : Marius Pepino și Vali Voiculescu, Vasile Florescu. Li găzduim în două cabine.

Lista celor care au răspuns la telefon e tot mai mare.

Ora 8,00 :

Trimitem mașina teatrului, cu câțiva oameni, la Nora Gion. Locuiește într-un bloc de lângă Nestor. E în viață, dar stă între dărimăturile casei și plinge. Rog pe Rodica Tapalagă și pe Irina Petrescu să-i pregătească o cabină și să stea cu ea.

Ora 8,30 :

Plec cu Cotescu la Institutul de Teatru. Echipa de studenți aleargă pe scări cu găleți și cosmale. Ne uităm la scara de la etajul doi. Are crăpături mari. Nu pare să reziste. Octav stă pe gânduri, apoi strigă :

— Încetați lucrul ! Toți băieții să coboare la parter ! Curățiți ce e în stradă !

Il las acolo și mă întorc la teatru. Florian Pittiș, cu plutonul nostru de Gardă Patriotică, îndepărtează molozul și cărămizile din fața clădirii.

Ora 12,00 :

Ceasurile s-au scurs încordate. În biroul direcției, multă lume ascultă comunicatele difuzate la radioul instalat în pripă pe jos, într-un colț. Lista salariaților care au fost evacuați cuprinde 30 de nume. La Gina Patrichi au plecat câțiva oameni. Se pare că locuința ei are avarii serioase, dar toată familia e teafără.

Ora 12,10 :

În ușa biroului apare Titus Popovici. Are fața trasă. E nerăs.

— Ce-i cu Toma Caragiu ?

— Ce să fie ? E bine. E la țară, răspunde cineva.

— Atunci de ce mă întreabă sora lui de el ? De ce n-a apărut pină acum ?

Încrămenim.

Încep întrebările : „Cine știe sigur că a plecat acolo ? Cu cine a vorbit ? Cine l-a văzut ultima oară ?”

Titus s-a ghemuit într-un fotoliu. Încercăm să prindem la telefon Perişul. Minutele se scurg în tăcere. Vine Ion Caramitru. Nici el nu știe nimic. În sfârșit sună telefonul. Riman ridică receptorul.

● sublinieri

RĂMÎNE OAMENILOR

Niciodată, dar absolut niciodată, nu m-aș fi închipuit chemat să scriu despre arta lui în care se adunau miile de izvoare ale talentului, inteligenței, culturii. A trebuit să vină noaptea aberantă de 4 martie 1977 ...în care Toma să piară năpraznic și mișelește, aproape la fel de absurd ca-n mitul meșterului Manole, pentru a simți că lacrima pentru omul Caragiu trebuie convertită în semn tri-pografic... spre a ști și alții că ne-a fost răpit nu numai Actorul de neimitat, dar și o ființă de neasemuită valoare umană.

Pentru că Toma practica altruismul în toate, dar în absolut toate clipele vieții sale. Fără ostentație și fără disimulare, Toma trăia dăruind !

Anii — câțiva — în care am fost apropiat și anii cei mulți în care l-am admirat pentru fascinantul și atât de lucidul său joc mi-au impus respectul cel mai desăvârșit pentru modul său de viață, integru în toate compartimentele sale. Toma urca și cobora podiumul în aceeași cămașă a fericitului (și-a fost dat să treacă dincolo în chiar o asemenea îmbrăcăminte), a cărui zestre este nelimitată pentru că nu și-o numără niciodată. Toma se cheltuia integral în rolurile sale, în convingerile sale fără prihană, aceleași din anii tinereții, în prietenii sale ferecate cu nodul loialității și al discernământului critic.

Toma se dăruia secundă cu secundă muștilor sale adevărate, din teatru și din film pentru că ura mai mult decât orice pe lume prostia, obtuzitatea, stupiditatea, meschinăria, ticăloșia, drapate în haine fastuoase, arzind cu fierul roșu al sarcasmului civic tot ceea ce este înapoiat, retrograd, fudul fără acoperire, toate anomaliile cotidiene care așin și s'înjenesc drumul societății noastre spre lumină.

Artistul-cetățean se alia în Toma cu apărătorul cauzelor înalte fără de care existența i s-ar fi părut nonsens. Același nonsens ne cutreieră astăzi mintea — împovărată într-un singur minut de toată greutatea pământului bezmetic răscolit — în fața nonexistenței sale. Memoria mea — îndrăznesc să scriu și a celor ce i s-au aflat de-a lungul anilor în preajmă — decupează astăzi statura sa în tănuite cute, o regăsește în în-

- Da. Noi. Da. Am cerut Perişul. Vă rugăm să controlaţi dacă Toma Caragiu e acolo. Întrebaţi vecinii dacă a fost azi noapte în casă.

O linişte nefirească. Aud tictacul ceasului de la mină. Un minut, două, nu-mi dau seama.

- Da. Da. Mulţumesc.

Directorul şi-a scos ochelarii şi clipeşte miop. Are faţa albă.

- N-a fost acolo !

Îngheţăm. E absurd. E groaznic, e nedrept. Victor Rebengiuc încearcă să-şi toarne un pahar cu apă. Ii tremură mina şi sticla ciocneşte paharul. Renunţă.

Ora 13, ora 14, ora 17, ora 21, ziua a II-a, ziua a III-a, ziua a IV-a ...De aici toate sînt dezordonate, pline de nesemn, de speranţă, de luptă, de spaimă şi iar de speranţă.

Stau lingă generalul Lavric, în faţa blocului „Continental”. El e comandantul lucrărilor de salvare. E noapte, e dimineaţă, e zi şi iarăşi noapte.

Orele se scurg amestecate cu zgomotul buldozerelor, al macaralelor şi cu lumina reflectoarelor.

Acum ştim tot. La ce oră a urcat Toma cu Alexandru Bocăneş, la ce oră a coborît în bar să cumpere apă minerală şi ţigări, la ce oră a vorbit la telefon cu Mariana Calotescu... Nu ştim, însă, unde-i acum... Maşina lui Bocăneş, turtită de dărîmături, e un martor tăcut, înfiorător, al prezenţei lor acolo.

Facem cu schimbul. Cînd dorm eu o oră, vine Riman, pe urmă Caramitru, Pittiş, Rebengiuc, Cioranu, Ogăşanu, toţi. E frig. Obrajii şi buzele sînt arse de vînt, nările sînt pline de praf şi de moloz.

Au sosit cascadorii de la Bultea. Copiii nebuni ai filmului românesc, cu sufletele cît munţii. Toţi au lucrat cu „Tomişă”, toţi îl iubesc, toţi îl caută, scormonind cu miinile fiecare crăpătură.

Scenele nu pot fi cuprinse de cuvinte. Nu pot să descriu, să desenez în imaginaţia cuiva faldurile de perdele, rochiile rupte, frigidele turtite, receptoare de telefon atîrnate în gol, pernele colorate, rochia de mireasă sau punga cu pene de struţ. Nici carnetul de student al lui Romulus Rusan sau manuscrisele Anei Blandiana, sau fotografiile de la nunta Doinei Bodea. Toate rămîn amestecate în mintea mea, haotic, absurd, fantastic...

O femeie mă recunoaşte. Mă prinde de mînă şi strigă :

- Copiii mei, amîndoi sînt acolo !!

Încerc s-o liniştesc. O rog să sperie. Pleacă sprijinită de un medic militar.

crengături de neuroni în care prezenţa sa nu-i fusese semnalată pînă acum. Înseamnă oare această multiplicare a întâlnirilor sufleteşti cu Toma Caragiu că avem dreptul de a-l considera printre noi ? Cum ar putea fi altfel !

Cum să ne imaginăm fie şi o clipă că acest cap de promoţie al bărbaţilor din teatrul românesc nu pune umărul, mintea, inima alături şi împreună cu noi la această nouă şi neaşteptată bătălie a reconstrucţiei ? El căruia-i stă bine numai într-o nobilă luptă, el care nu-şi drămuieşte energia optimizantă ; el pentru care România este cea mai iubită dintre Cosînzene.

Şi cum să-mi imaginez eu că telefonul lui de la orele 19.22 din seara de 4 martie a fost apelul de adio ? Doar ştiam că are încă atîtea de făcut în lungul său drum ; doar vocea lui era mai stenică decît oricînd ; doar glumele lui erau mai fireşti ca niciodată ; doar tandreţea, grija şi încurajările lui pentru refacerea sănătăţii mele erau mai copleşitoare ca pînă atunci.

Vreţi să ştiţi ce a făcut Toma Caragiu în ziua de 4 martie 1977 ? O spun trecînd peste discreţia lui care se topea într-o nemărginită delicateţe : s-a repetat pînă la Titu să-şi vadă un prieten vechi a cărui voce — reţineţi bine — îi sunase cam trist în receptor cu o seară înainte. Asigurîndu-se că nu era decît o oboseală trecătoare, s-a întors puşin după orele 6 după-amiază în Bucureşti.

Şi cum să-mi imaginez eu că atunci cînd m-a rechemat peste cîteva minute spre a mă înştiinţa că joacă în „O scrisoare pierdută”, duminică 6 martie la matineul de la orele 10 (simţeam o stranie şi acută nevoie de a-l revedea în rolurile ultimelor stagiuni, adevărate cariatide ale interpretării artistice), Destinul intercepta ultima noastră convorbire ? Doar m-a chemat şi mă anunţa că se pregătea pentru apariţia la o festivitate simbăută seara ; doar îmi vorbea cu responsabilitate sportivă despre apropiatul lui turneu peste hotare ; doar îmi proiecta — spre incîntarea mea — crimpele dintr-un scenariu „prim plan” pe care-l pregătea cu bunii săi prieteni de la televiziune.

Şi cum să-mi imaginez eu că la numărul 16.61.48 — pe care îl formez şi acum şi a cărui sonerie răsună aiurea în eter — nu-mi va mai răspunde niciodată Toma ?

Cristian Popişteanu

Dai oameni îmbrăcați în haine de piele dis-cută în spatele meu. Au ochii oboșiți. Sint nerași. Li întreb ce meserie au.

- Ingineri constructori.
- Aveți pe cineva aici ?
- Fetele mele, răspunde unul dintre ei.

Tac. Nu știu ce să spun.

- Sint gemene. Studente. Locuiau în gazdă. Noi sintem din Deva.

Tac. Nu știu ce să spun.

A cîta zi o fi ?

Un soldat TR, cu o mască de tifon pe față, cu părul blond, cară targă după targă. Generalul Lavric îmi spune că e actor la Turda. Acum își face stagiul militar. Mă apropii de el. Își dă masca jos. E foarte tînăr și emoționat.

- De cînd lucrezi aici ?
- De la început.
- Te superi dacă te întreb cum te cheamă ?
- Nu. Manolache.
- Ai dormit ceva ?
- Nu-mi e somn. Vreau să-l găsesc pe maestrul Caragiu.
- Il iubeai ?
- Era idolul meu.

Constat îngrozit că vorbim la timpul trecut. Li întind termosul cu cafea.

- Iertați-mă. Mă cheamă...

Privesc după el. Fuge și prinde brațul unei tîrghi. Li doresc în gînd succes în profesie și viață. Merită.

Vorbesc cu generalul. Nu mai are glas și ochii îi sint injectați de nesomn.

- Na-ți dormit deloc, tovarășe general. Cum rezistați ?

- Sint infanterist !

Zimbește oboșit și trage din țigară.

Orele și zilele s-au comprimat unele în altele. Speranțele onora au oboșit. Jean Constantin privește de ceasuri lungi apartamentul lui Toma care e întreg. Mă întrebă mereu :

- De ce n-a rămas în casă ? De ce ?

Plinge. El, care de-alte ori, cu Toma, ne-au tăcut să ridem în hohote, plinge.

Au trecut 6 zile și 6 nopți.

10 martie

Ora 13,10 :

Cascadorii Aurel Popescu și Mircea Pascu strigă ceva de sus, de pe dărîmături. Buldozerele se opresc. Băieții tac semne. Se lasă liniștea care acum parcă își sparge urechile. Generalul Lavric urcă. Se uită la ceva. Mă strigă. Un ostaș coboară și aduce o ramă de ochelari turtită. Caramitru biuguie :

- Ochelarii lui !...

Începe să hohotească. Strig la el și pornesc în sus.

Sint doi. Doi oameni îmbrățișați, două vieți, două destine : Bocăneș și Toma Caragiu. Au

murit din prima clipă. Casa scăriilor s-a prăbușit peste ei, undeva, la parter. Mai aveau cîțiva metri pînă la ieșire. Sint incremenți, doar bărbia îmi tremură. Caut să mă stăpînesc. („De ce nu i-om li pus spectacol în seara aceea ? De ce ?")

Cascadorii îi degajează dintre dărîmături, încet, cu miinile goale. Îndepărtează liecare pietricică.

Un actor uriaș, un om uriaș, un suflet uriaș a fost strivit într-o seară ne bună de un bloc oarecare. Absurd, incredibil.

Ora 13,30 :

Li urcăm în două ambulanțe. Ecaterina Oproiu e lîngă cele două tîrghi. Încerc s-o îndepărtez.

- De ce vrei să vezi toate astea, Catrinel ?

- Pentru că vreau să scriu, trebuie să scriu despre asta toată viața.

Cascadorul Aurel Popescu vine lîngă mine. Are cearcăne mari și ochii roșii. Îmi șoptește oboșit :

- Nea Ioane, eu am terminat. Mă duc să mă culc.

Il sărut. Pe obraji are lacrimi. Pleacă. Il petrec cu privirea. Merge împleticit și casca de protecție îi atîrnă într-o mină. Sint sigur că nu va ajunge acasă. Sint sigur că se va opri la alt bloc prăbușit.

11 martie

Ora 18,00 :

Totul s-a terminat. Zeci de coroane au aco-perit un destin mare și tragic. Zeci de mii de oameni s-au înclinat, la Cimitirul Belu, în fața lui. Zeci de mii de oameni s-au desco-perit la vederea fotografiei care-l arăta în ultimul lui mare rol din „Lungul drum al zilei către noapte". Zeci de mii de oameni au venit să-l petreacă pe acest lung drum...

Mormintul lui e vis-a-vis de cavoul lui Constantin Tănase. Dacă o să priviți de pe prima alee, ochii dumneavoastră or să citească pe o cruce simplă : TOMA CARAGIU. Și pușin mai sus, la vreo cîțiva metri, o să vadă un cărăbuș pe un cavou și un nume : CONSTAN-TIN TĂNASE.

Îleșim încet, tăcuți, duși de șuvoiul de oa-meni.

Mă simt vinovat că ultima oară cînd l-am văzut pe scenă nu l-am aplaudat destul de tare. Mă simt vinovat că ultima oară cînd l-am întîlnit nu i-am strîns mîna cu mai multă căldură...

Conduc atent mașina prin fluxul circulației de seară. La un cinematograful rulează „Acto-rul și sălbaticii". Jucam și eu în el. Juca și Toma. Il interpreta pe Constantin Tănase...

● *sublinieri*

SĂ SPUNEM

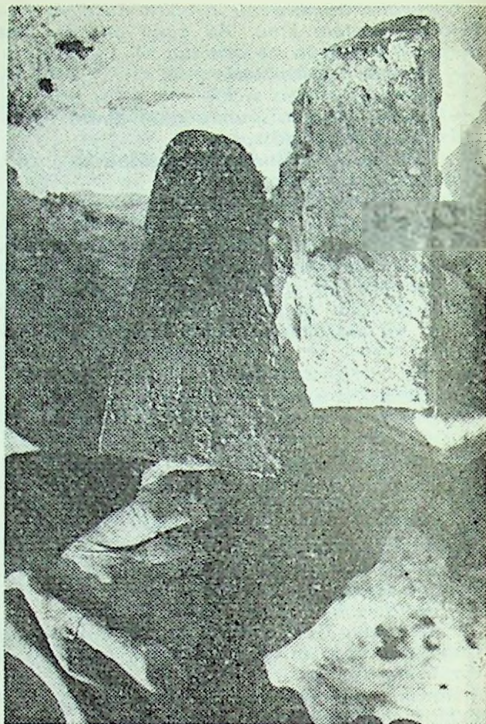
*Și ce mai trebuie să se spună
e că-am surpat ce-a fost ruină,
am demolat, am dat deoparte
molozul... Tevi, conducte sparte
am refăcut. Am smuls pereții
de peste cei lăsați vieții...*

*În lacrimile noastre mute
zac chipuri, gesturi întrerupte —
pînă ce viața-și trece rostul
din ce a fost în ce-i al nostru.
Toate acestea să le spunem
ca să ne mintuim anume
de cite ne-ar putea abate —
inima vie bate, bate
și va reface, va răpune
urma furiei fără nume.
Cu fruntea-n soare înălțată,
cu dragoste ne-nduplecată:
ca omul care-și face casă
și nu se lasă.*

Nu se lasă.

Szemplér Ferenc

(În românește de Paul Drumaru)

● *instantanee*

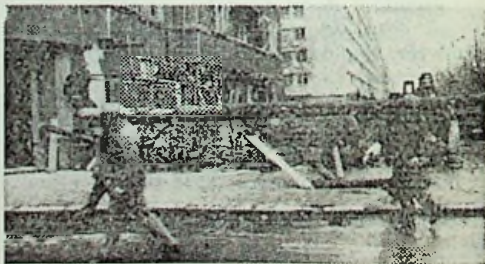
97

LEGĂTURA CU VIAȚA. Este 12 martie, au trecut 8 zile din acel teribil 4 martie, și speranțele de a mai găsi supraviețuitori se scurg picătură cu picătură. („La Agadii, recordul de supraviețuire a fost de 9 zile” — ne spusese un medic, și iată, ne apropiam de acest prag considerat ca limită).

Dar nu. Iată, la blocul din strada Alexandru Sahia se aud semnale. Se caută intens, se sapă tuneluri după tuneluri, și după ore de muncă încordată, o voce este auzită clar, „Sînt aici”. E o femeie, își comunică numele, Elena Enache. În stradă — sora ei, care de zile și nopți nu și-a pierdut speranța. Miraculos, cele aproape 190 de ore de claustrare printre ruine, n-au atins și viața Elenei Enache. Care furnizează o primă și foarte însemnată explicație a modului în care a reușit

să supraviețuiască cele 8 zile: a avut un spațiu relativ mare, în care a putut să se miște, și, mai ales, în preajma ei a rămas teafăr tranzistorul. Cu ajutorul căruia a ținut în permanență legătura cu viața („Cu pămîntul”, glumește acum), cu oamenii. A aflat că se lucrează peste tot pentru salvarea de vieți, a aflat că se luptă și la blocul ei. Un suport moral ce a susținut-o pe profesoara Elena Enache. astăzi în afară de pericol.

(Octavian Andronic)

12 MARTIE 1977

● DIN CRONICA ZILEI

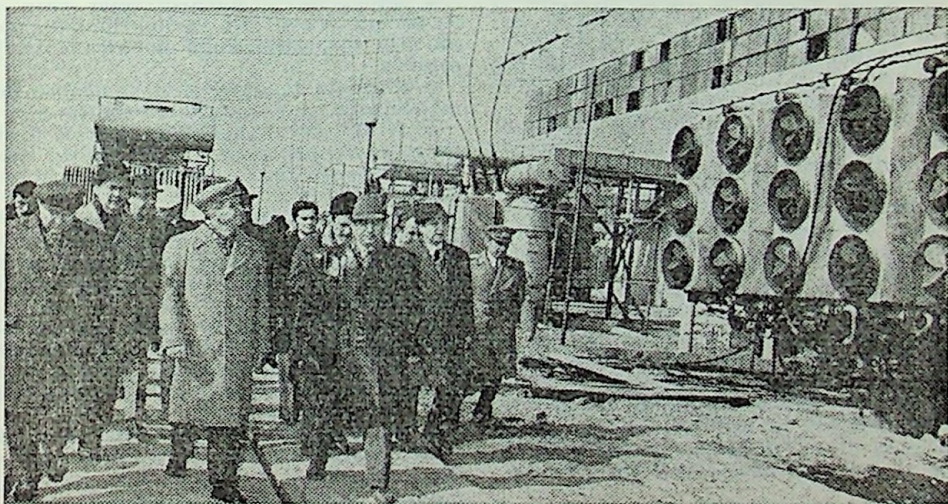
În dimineața zilei de 12 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat o nouă vizită de lucru în Capitală, inspectând la fața locului modul în care se acționează în diferite sectoare ale vieții economice și sociale, pentru îndeplinirea hotărârilor conducerii partidului cu privire la măsurile prioritare ce se cer aplicate în vederea înlăturării efectelor puternicului cutremur care a lovit alit de grav orașul.

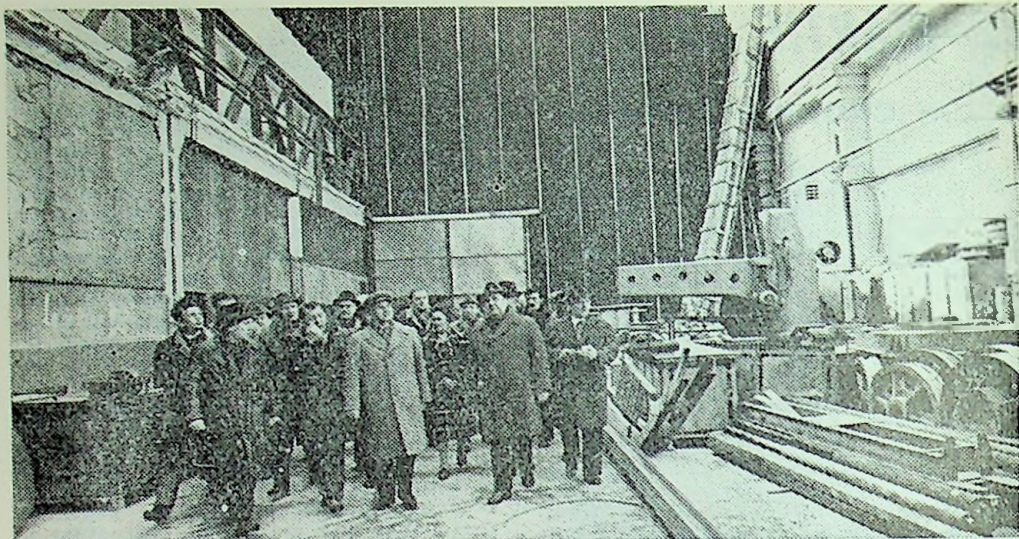
Secretarul general a fost însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu și de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă, Gheorghe Oprea, Ilie Verdet și Ion Coman. Prima parte a vizitei a fost consacrată rezolvării problemelor care privesc direct omul și nevoile sale. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat expoziția de mobilă din pavilionul din Parcul Herăstrău. Preocupându-se de dotarea apartamentelor puse la dispoziția sinistraților, secretarul general a subliniat grija pentru fiecare detaliu care poate face mui plăcută ambianța unei locuințe de la tipul de mobilă la îmbrăcăminte frumoasă și elegantă, cerind să se ia în considerație specificul fiecărei familii, numărul membrilor ei, profesia lor. S-a recomandat ca expoziția să devină permanentă, punând la dispoziția cumpărătorilor în condiții avantajoase tipuri de mobilă frumoasă, modernă și funcțională.

Vizita a continuat la Centrala electrotermică București-Vest, unde secretarul general al partidului a remarcat că se lucrează mai bine și mai eficient decât la vizita sa precedentă. S-au apreciat eforturile depuse pentru îndepărtarea urmelor cutremurului și s-a indicat concentrarea de forțe materiale și umane superioare, pentru ca unitatea să fie reintegrată cu capacitatea maximă în circuitul național.

Vizita a continuat la Întreprinderea Vulcan, care, prin abnegația și devotamentul colectivului de oameni ai muncii, funcționează din plin. S-a raportat secretarului general al partidului că pierderile provocate de stagnarea temporară a activității în noaptea cutremurului vor fi recuperate, iar planul de producție va fi îndeplinit și depășit. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat aceste dovezi de înaltă conștiință muncitorească, subliniind necesitatea îmbinării lucrărilor de refacere a uzinei cu preocupările pentru o perspectivă apropiată. S-a accentuat și aici necesitatea proiectării halelor industriale din elemente ușoare și trainice. Înscusându-și concluziile acestui dialog, specialiștii s-au angajat ca uzina să devină în timp cit mai scurt o întreprindere modernă, care să contribuie cu produsele sale la compensarea pagubelor din alte sectoare economice.

Ultima parte a vizitei a fost consacrată întreprinderilor de morărit și panificație. Secretarul general a apreciat eforturile depuse de muncitorii din acest sector, atrăgându-le atenția că pe lângă sarcinile de

primă urgență de consolidare a structurilor clădirii întreprinderilor, în fața lor trebuie să stea și preocuparea privind modernizarea unității.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu și tovarășii Manea Mănescu, Cornel Burtică, Ilie Verdeț, Ion Coman, Teodor Coman și Ion Ursu au vizitat încă o dată locurile care au rămas asemenea unor răni dureroase pe chipul Capitalei. Oprindu-se și în această zi pe șantierele de demolare și pe șantierele salvării, secretarul general a recomandat încă o dată atenție sporită la lucrările de demolare, pentru a nu fi afectate imobilele vecine. În același timp, să nu fie eruat nici un efort pentru salvarea eventualilor supraviețuitori.

Au fost vizitate locurile din preajma fostului Minister al metalurgiei, prăbușit la 4 martie, apoi șantierul din strada Lizeanu, unde secretarul general a reamintit indicația de a recupera cu grijă materialele de construcție nedeteriorate în vederea re folosirii lor și de a salva bunurile oamenilor, adunate în ani de muncă. Au fost apreciate eforturile depuse de militari, muncitori, membri ai gărzilor patriotice, timp de zile și nopți, pentru a șterge dureroasele urne ale cutremurului.

Cu această vizită, președintele Nicolae Ceaușescu încheie o săptămână de activitate titanică, de la primele ore ale dimineții până tirziu noaptea, pe toate fronturile luptei de înlăturare a urmelor seismului.

În paginile presei se mai relatează :
 ● în Gara de Nord au început să circule trenurile ;

● aprovizionarea populației se face în condiții foarte bune ;

● școlile și-au reluat, în cea mai mare parte, cursurile. În timpul liber, elevii și studenții continuă acțiunile de înlăturare a urmelor cutremurului ;

● constructorii de locuințe lucrează în schimburi prelungite pentru predarea cât mai grabnică a sute de apartamente în folosul persoanelor sinistrate ;

● satisfacția și bucuria celor care locuiesc de câteva zile în apartamente noi, puse la dispoziție după noaptea cataclismului ;

● prezența la datorie, zi și noapte fără întrerupere, a personalului sanitar ;

● la Maternitatea Polizu, în cele 7 zile de la cutremur, s-au născut 100 de copii. Toți se simt bine — declară doctorul Nicolae Mateescu ;

● continuă acțiunea de curățire a orașelor și satelor afectate de cutremur ;

● milioane de gesturi de omenie și solidaritate la ghișeele CEC pentru „Contul omeniei 1977” ;

● după 7 zile de la cutremur, din ruinele unui imobil prăbușit este salvată profesoara Elena Enache. „Am ascultat, la tranzistor sub dărmături, bătălia pentru viață. Vă așteptam” ;

● colective din întreaga țară dau asigurări conducerii de partid și de stat că „vom face totul pentru îndeplinirea integrală a obiectivelor cincinalului”.

● instantanee

98

TRECUT DE MIEZUL NOPTII. Este trecut de miezul nopții și aici, în str. Tudor Arghezi nr. 1, o adresă care, de fapt, de vineri seara nu mai există, lupta cu ruinele nu a încetat nici un moment. La lumina reflectoarelor puternice, puse la dispoziție de către „România-film”, oameni și utilaje continuă să caute, să degajeze locul, să descopere eventuali supraviețuitori. Deși, după peste 120 de ore, acest lucru este puțin plauzibil. Este și o noapte extrem de friguroasă...

Sus, deasupra dărâmurilor, un tânăr, în uniforma gărzilor patriotice, caută, dînd cu atenție la o parte fiecare cărămidă. „Este aici de trei zile. Nu s-a odihnit nici măcar o jumătate de oră” — îmi spune Ioan Furir, primul vicepreședinte al sectorului 2, aflat și el aici cam de tot atîta timp. „Il cheamă Dan Iosif, e muncitor la Întreprinderea de calculatoare. A spus că nu va pleca să se odihnească decît după ce va salva un om”.

Și, iată, se pare că nobila, emoționanta dorință a lui Dan Iosif este pe cale să se îplinească. „Opriți motoarele” strigă el. „Aici este cineva”. Motoarele se opresc și, cu toții incremesc în așteptare. Trec ore și printre ruine Dan și-a croit un fel de tunel pînă la locul de unde se auziseră zgomote. „Trăiește!” strigă el fericit. Trăiește. Este o fată. După 128 de ore de infern mai are puterea să vorbească. Printr-un orificiu i se dă să bea ceai. I se dă și glucoza. Dan, ajutat acum de o echipă de mineri din Filipeștii de pădure, continuă, cu greu, să desfacă, bucată cu bucată, închisoarea de fier și beton care o ține prizonieră pe Livia. Căci supraviețuitoarea se numește Livia Negoiescu. „Vineri am împlinit 22 de ani” spune ea, în timp ce cu o mină, eliberată, ține lanterna la lumina căreia lucrează Dan. Și continuă „Venisem, împreună cu cîțiva prieteni, la un alt prieten care locuia la etajul VII. Adusesem și o sticlă de vin. Nu am apucat să deschidem, că totul a început să se prăbușească. Prietenul meu, aflat pe aici pe undeva, a murit după două zile de chinuri. Am fost sigură că voi fi salvată. De două zile vă aud”. Degajarea continuă anevoios. Livia continuă, febril parcă, să vorbească. „La vară voiam să dau examen de admitere la medicină. Acum nu cred că am să mai pot...”. „Nici nu te gîndi — replică prompt Dan. Dacă ai reușit la examenul ăsta, al

vieții, nu se poate să nu reușești și acolo” În ajutor sosește și cascadorul Teodor Stavru care pătrunde pînă la Livia, îi deschide drumul spre aer, spre viață.

Este ora 5 dimineață și după mai bine de 4 ore, Livia este scoasă de sub dărîmături. Peste zece minute se află deja la Spitalul militar central.

Unde revenim și noi, pe la ora 10. Avem surpriza să o regăsim în patul alăturat de cel al Marinei Stanca. „Ea este o ade-vărată eroină”, ne spune Marina. „A rezistat atîta timp și stînd în frig, pe ciment. Eu măcar am stat pe parchet...” Livia este, însă — firese — obosită. Nu mai reușește decît să spună: „Sînt nespus de fericită. Parcă m-am născut din nou...” Și privește spre noptiera pe care se află o... sticlă de vin! Da, sticla pe care, în seara de 4, cînd împlinea 22 de ani, n-a mai reușit să o desfacă. Sticlă care, ca și ea, a rezistat miraculos cataclismului...

● sublinieri

ULTIMA CASCADĂ

Avea un nume de erou al lui Panait Istrati: STAVRU. Il lega de destinul dunărean orașul Cernavodă, în pămîntul căruia se odihnește acum, după ce salvase cu un curaj nebunesc mai multe vieți, riscîndu-și de fiecare dată viața, tirîndu-se sub tonele de moloz și fierărie pentru a întinde mina sa salvatoare unor oameni aflați în tenebrele morții. O fată de 22 de ani vede în fiecare dimineață soarele din cauza generozității acestui bărbat care spunea de fiecare dată „n-am astîmpăr pînă nu știu că i-am scos pe toți de sub ruine”.

Era Stavru, un cascador din echipa minunată a acelor băieți care au murit de nu se știe cîte ori în filme, dar niciodată adevărat, unul dintre acei neînfricați pe care nimeni nu știa cum îi cheamă, pentru că ei erau numai umbra eroilor principali ai filmelor noastre, ei cădeau de pe cai în goană nebună, ei erau aruncați în aer cu dinamită, ei intrau prin flăcări și ieșeau vii, ei conduceau bolizi care goneau cu 200 km. la oră, ei se răsurnau și ieșeau nevătămați de sub

mașinile terciuite. Aproape două săptămâni, această echipă pălmuisă moartea cu faptele ei nemaivăzute. De fiecare dată fuseseră învingători. Au fost alături de mineri, de soldați, cei mai îndrăgii oameni ai zilelor noastre de năpastă și vor rămâne în vechi vecilor în cronică cutremurului din 4 martie! Ei iubeau mai presus de orice viața, se băteau pentru viață, deși iată, unul dintre ei, Stavru, a plătit sfidarea cu propria-i existență. Într-o dimineață, din întâmplare, a văzut pe o ruină un leagăn de copil, spinzurat sub cer. Era chemarea perfidă a doamnei în negru care-l înșela cu acest simbol al maternității, atât de urit pe o ruină. Stavru n-a putut să rabde. Era a doua zi după ce, el și colegii lui, băuseră șampanie în cinstea celor care fuseseră aduși din Hades la lumina zilei; era poate obosit sau, și mai sigur, era îmbătat de acest triumf asupra Morții. Și i s-a părut că lui nu i se poate întâmpla nimic.

I se spunea omul căruia i-a murit moartea, dar moartea îl chema cu un leagăn de copil, îl mințea și el s-a lăsat tras pe sfoară. Sfidând orice prudență, a urcat pînă la etajul opt al unei clădiri și-așa șubrezită de teribilul seism.

Nu știu ce va fi simțit în acele ultime clipe. Stavru, minunatul om pe care-l văzusem cu câteva nopți înainte pîndind ruinele de la Continental sub care mai băteau încă inimi, dar probabil că acest marș către cer a fost al unui heruvim care nu cobora în pămînt, ci se urca spre soare. Mi s-a spus că a făcut tot ceea ce putea face un om deprins cu aceste căderi de la înălțimi și că a picat în picioare. Subredul lui trup n-a mai rezistat ultimei cascade făcute pe viu. Stavru murind a intrat direct în legendă. Numele său este nepieritor. Și de cîte ori îl voi auzi mă voi ridica în picioare...

Eugen Barbu

13 MARTIE 1977

● DIN CRONICA ZILEI

Prezent din nou în zonele lovite de cutremur din Capitală, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o analiză concretă a acțiunilor de înlăturare grabnică a urmărilor seismului.

Secretarul general, însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu și de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă, Paul Niculescu și Ion Coman, s-au oprit pe rind la șantierele fostelor blocuri Nestor de pe Calea Victoriei, la blocul din Bulevardul Magheru, Amzei, Cosmonauților, la blocul de lângă Lido, la hotelurile Ambasador, Athenée Palace, în Piața Universității, pe strada Ion Ghica, apoi pe Calea Victoriei, în zona magazinelor Romarta, Muzica, Librăria Dacia.

S-a constatat că, deși grave, rănila provocate de cutremurul din 4 martie încep

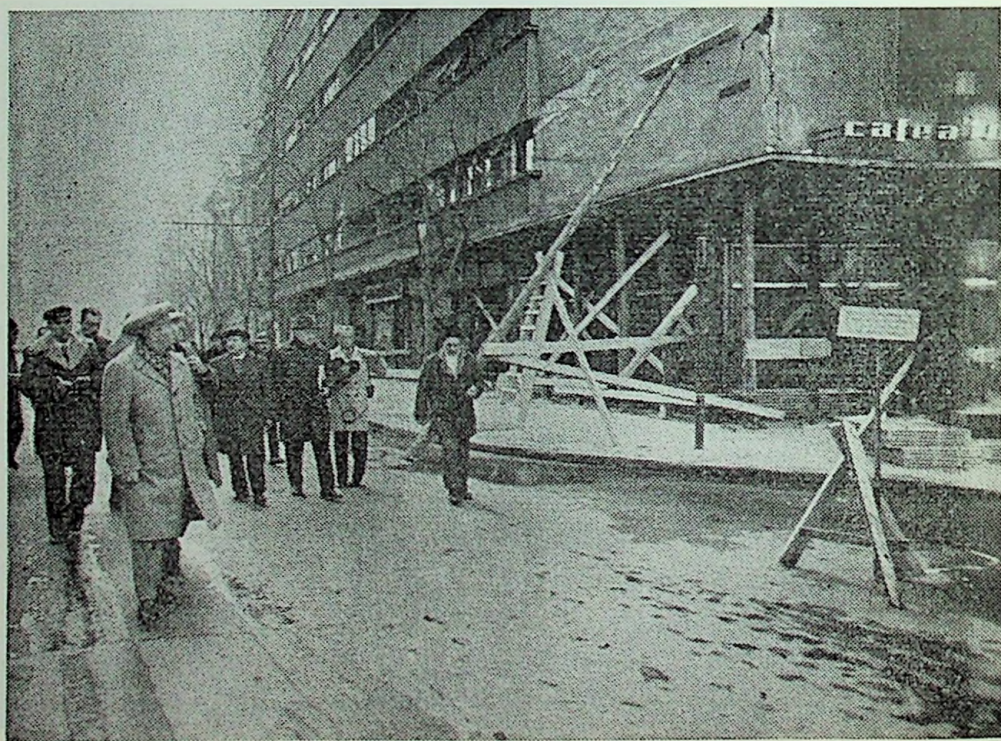
să se cicatrizeze. Molozul, ruinele au fost înlăturate.

Examinind împreună cu specialiștii blocurile afectate de cutremur, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat, în cursul vizitei, o serie de noi măsuri practice privind direcțiile de orientare a eforturilor și activității viitoare. În locurile unde se mai lucrează la evacuarea ruinelor, a cerut să se acționeze în continuare cu toată grija pentru degajarea ultimelor victime.

În cursul vizitei, s-au constatat la fața locului gravitatea stricăciunilor unor imobile și s-au stabilit măsurile cele mai potrivite pentru prezent și în perspectiva imediată.

Din observațiile făcute s-a dedus că o bună parte din imobilele avariate își datorează soarta faptului că anumite întreprinderi și instituții care le-au folosit au făcut o serie de reamenajări ale spațiilor interioare.

Secretarul general al partidului a atras atenția factorilor de răspundere că aceste intervenții au afectat soliditatea clădirilor și că autorii lor poartă întreaga răspundere.

S-a constatat existența unor avarii mai ușoare la unele clădiri, care nu au afectat structura de rezistență. Acestea trebuie salvate și consolidate, a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Secretarul general al partidului a insistat asupra răspunderii care revine specialiștilor în această importantă acțiune.

În cazul altor clădiri s-au constatat vicii de construcție sau de proiectare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut analizarea situației și tragerea la răspundere a vinovaților.

Secretarul general a mai insistat asupra concentrării de forțe necesare pentru remedierea avariilor în rețeaua hotelieră și a criticat măsurile de evacuare pripită a unor imobile care trebuie reparate și re-introduse în circuitul normal al funcționării.

S-a menționat de asemenea necesitatea optimizării rețelei de unități comerciale, mai ales în condițiile în care numeroase magazine au fost scoase din uz pentru reparații.

Presă mai relatează despre :

● Pretutindeni, eforturi de vindecare a rănilor seismului.

● Craiova — sute de meseriași din județul Dolj au venit să ajute la acțiunea de refacere a orașului.

● La Zimnicea — localitate greu lovită de cutremur — primește caravane cu ajutoare din întreaga țară — meseriași din Buzău și Cimpina, arhitecți și proiectanți din Alexandria, constructori din Tîrgoviște, Bacău și Constanța etc.

● La Turnu Măgurele — arhitecții întocmesc proiectele de reconstrucție într-o nouă viziune a centrului civic.

● La Ploiești — 25.000 de oameni au luat parte la refacerea imobilelor, degajarea molozului, la curățirea și dezinfectarea străzilor.

● La Vaslui — frontul reconstrucției a adunat 70.000 de cetățeni.

● La București — duminică în haine de lucru.

● Adrese noi pe harta Capitalei, pentru familiile rămase fără adăpost în seara cutremurului.

● În industrie și agricultură, amplă mobilizare pentru recuperarea pierderilor provocate de seism, pentru îndeplinirea exemplară a cincinalului.

● București — brațele macaralelor nu s-au oprit nici duminică.

● Oradea — Trustul de construcții s-a angajat să execute cu forțe proprii 350 apartamente în București.

● Aninoasa — minerii și-au luat angajamentul ca, în schimburi prelungite, să

livreze 6.000 de tone de cărbune peste plan în luna martie.

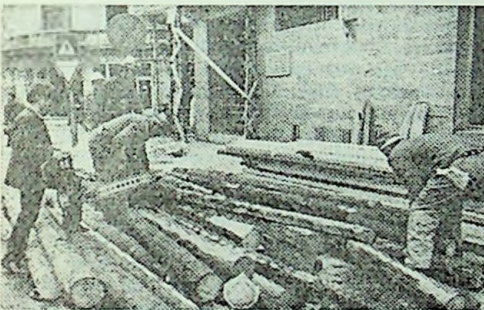
● Dobrogea — pe ogoare se lucrează zi lumină. În numeroase comune s-a încheiat semănatul culturilor din prima epocă.

● Intreaga populație a țării participă, prin donații bănești, prin alte forme, la ajutorarea sinistratilor, în „Contul omenei 1977”.

● instantanee

99

EROICELE DUMINICI. — Tinerii au susținut întotdeauna cu efortul lor generos, cu întreaga dăruire și abnegație, munca de fiecare zi a poporului, momentele necesare ale marilor încordări, ca și pe cele dramatice de care n-am fost scutiți în ultimii ani. Mai mult ca oricând, munca acestor zile, ale refacerii grabnice de după catastrofa din 4 martie, capătă valoarea simbolului eroismului cotidian, a celei mai puternice solidarități umane. Lacrimile n-au brăzdat mult timp obrazul umbrit de mihnire: curajul, luciditatea și încrederea au îndirjit și oțelit brațele tineresci. Aceiași tineri, alături de echipele de intervenții, au rămas, continuă prezență, la locurile lor de muncă, pe frontul refacerii, zi și noapte, în cele mai solicitate activități. Orele de după program, smulse odihnei, ca și cele din zilele sfârșitului de săptămână, au devenit impresionante dovezile ale energiilor tineresci. În numeroase unități economice din Capitală și din țară, duminicile de tensiune de după cutremur înregistrează prezența la lucru a tuturor tinerilor angajați, obținându-se însemnate producții suplimentare. Pe ogoare, tinerii mecanizatori și cocoperatori întrec propriile recorduri de muncă, cu atât mai mult în zonele grav afectate. Într-o singură zi — duminică, 13 martie — peste 100.000 tineri, mobilizați de organizațiile U.T.C., sînt cuprunși, din primele ore ale dimineții, în nu mai puțin de 890 obiective de muncă. În întreprinderi, precum „23 August”, „Timpuri Noi”, „Republica”, „Semănătoarea”, „Automatica”, „Laromet”, tinerii lucrează în schimburi prelungite pentru obținerea de producții suplimentare, la execuția reparațiilor interioare. Se lucrează pentru repunerea în funcțiune a tuturor capacităților de producție în care activitatea a fost obligată să înceteze pentru moment. Echipe de tineri specialiști din alte unități, într-o tovarășească solidaritate comunistă, vin în aju-

torul colegilor lor. La Termocentrala-Vest, greu lovită — ca să oferim un singur exemplu, — mai mult de 100 tineri specialiști primesc sprijinul colegilor lor uteciști de la IUPS, IMEB, Frigocom, IREMOAS, Electrotehnica și altele din sectorul 7. La lucrările de consolidare și reparare a clădirilor avariate de pe străzile Dumbrava Roșie, Taras Sevenco, Șoseaua Ștefan cel Mare (sectorul 2), Șoseaua Titulescu, str. Al. I. Cuza (sectorul 8), Schitu Măgureanu, Știrbei Vodă (sectorul 7) etc., participă, alături de cadrele calificate ale întreprinderilor de construcții, brigăzile tineretului, alcătuite din muncitori de diferite profesii, studenți și elevi ai școlilor profesionale de profil. Gesturile de solidaritate sînt nenumărate, impresionante. Bătrîni și bolnavii sînt ajutați să înlăture molozul, să recupereze bunurile și materialele, să procure cele necesare reparării locuințelor. Întreaga zonă a Căii Rahovei este, în acest sens, obiectivul principal de acțiune al elevilor de la „Vulcan” (sectorul 6). Elevii Grupului școlar de construcții, arhitectură, sistematizare se oferă să continue acțiunea și în cursul vacanței de primăvară. Exemplul lor este urmat de alți uteciști sub deviza „Fiecare clasă, o formație de lucru”. În facultăți, licee, școli generale, tinerii refac ei înșiși, paralel cu învățătura și activitatea productivă, localurile laboratoarelor, atelierele, bibliotecile, căminele care au suferit stricăciuni. Mii de tineri muncitori, zidari, dulgheri, zugravi, instalatori etc. au venit ca de obicei pe șantierele construcțiilor de locuințe, pentru grăbirea lucrărilor de finisare a blocurilor ce urmează a fi date în folosință familiilor sinistrate. Blocurile 105 și 106 de pe Șoseaua Iancului, 14, 8, 32 din zona Parcului Tineretului, 4A și 4B, D23, A.D.41, 61 — Drumul Taberei, 9 — Șoseaua Giurgiului și altele sînt adevărate șantiere ale uteciștilor, care lucrează aici în schimburi în cursul întregii zile. Împreună cu ei acționează studenții Institutului de construcții, A.S.E., elevii liceelor industriale de construcții, alți uteciști. Sînt întreprinse acțiuni energice de recuperare a fierului și materialelor de construcție din dărîmături, de la locurile de depozitare a molozului — Străulești, Vitan-Bîrzești, Cățelu, 13 Februarie, Bragadiru. Arterele de circulație Ion Șulea, Macaralei, Olteniței, Văcărești, Giurgiului, Alexandriei, Armata Poporului, Autostrada București-Pitești, Bucureștii Noi și altele, parcurile „23 August”, Titan, Dudești, Pionierilor, G. Coșbuc, Tineretului, Obor, Cosmos, toate scuarle sînt pur și simplu asaltate

de uneltele tinerilor care evacuează molozul, le curăță, le îngrijesc, plantează flori și arbuști ornamentali.

Aceeași dăruire și neobosită activitate depun tinerii în toate localitățile afectate. În următoarea zi de duminică, la Focșani, 99 de imobile avariate au fost luate în grija organizațiilor U.T.C. spre a fi reparate. Pentru aceeași activitate sînt constituite la Ploiești 281 echipe de tineri meseriași. 500 tineri descarcă și montează la Zimnicea barăcile metalice și căsuțele pentru sinistrați. Le dau ajutor echipele uteciste sosite din Alexandria. Curățenia și recuperarea materialelor la Roșiorii de Vede revin celor 700 de elevi, în vreme ce sute și sute de colegi ai acestora sporesc zestrea de frumusețe a orașului prin acțiuni gospodărești. Pentru refacerea fondului vechi edi-

litar al municipiului Craiova au lucrat intens mai mult de 15.000 de muncitori și studenți, iar 3.000 de elevi au îngrijit și extins spațiile verzi, au plantat puieti, au curățat străzile.

Aceste exemple — spațiul nu ne-a îngăduit mai mult decît această enumerare restrînsă — coroborate cu nenumărate altele pe care le oferă tinerii din toate județele țării, prin acțiuni de muncă patriotică nu mai puțin angajante, eroice, fac dovada deplinei înțelegeri a momentului pe care îl trăim, a solidarizării tuturor uteciștilor în frontul întregului popor condus de partidul comuniștilor.

Hotărîți, demni, într-o întrecere fără precedent, tinerii sînt în primele rînduri.

(V. Răvescu)

14 MARTIE 1977

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În ziua de 14 martie a.c. a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, o nouă ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Comitetul Politic Executiv apreciază că în urma muncii intense desfășurate de unitățile forțelor armate și ale Ministerului de Interne, de gărziile patriotice, de tineret și numeroși oameni ai muncii, acțiunea de degajare a ruinelor marilor clădiri prăbușite în zona centrală a Capitalei a fost încheiată.

De asemenea, se desfășoară în condiții bune activitatea de identificare a avariilor mari produse de cutremur și de consolidare a clădirilor grav afectate. Ținînd seama de importanța și răspunderea deosebită a acestei acțiuni a fost constituit un colectiv, alcătuit din specialiști de înaltă calificare care coordonează elaborarea soluțiilor de consolidare a clădirilor și dă indicații pentru trecerea la executarea lucrărilor corespunzătoare.

Comitetul Politic Executiv a hotărît ca un asemenea colectiv să fie trimis în municipiul Craiova pentru a se pronunța asupra modului de consolidare a marilor imobile vechi din centrul orașului, urmînd ca, dacă și în alte localități se ridică ast-

fel de probleme, să se procedeze în mod similar.

Comitetul Politic Executiv apreciază că, în momentul de față, sarcina esențială este consolidarea rapidă a principalelor clădiri avariate de cutremur. În acest scop s-a hotărît întărirea colectivelor care au lucrat și lucrează la consolidarea provizorie a edificiilor, astfel ca ele să poată continua munca pentru consolidarea și repararea definitivă, într-un timp cît mai scurt a clădirilor respective.

Comitetul Politic Executiv a hotărît concentrarea tuturor forțelor materiale și umane ale întreprinderilor de construcții și reparații, atît din Capitală cît și din alte județe, la acțiunea de consolidare și reparare a blocurilor mari din București, în care locuiesc mii de cetățeni, pentru a se crea condiții ca acestea să se reînnoască, într-un timp cît mai scurt, în apartamentele pe care le-au evacuat. Numai după ce se va încheia această activitate, unitățile întreprinderilor de construcții și reparații vor putea trece să lucreze și la clădirile mai mici sau la locuințele individuale.

Pentru a se putea efectua cît mai repede uriașul volum de reparații pe care îl impune lichidarea tuturor avariilor suferite de locuințele din Capitală, ca și din alte localități, este absolut necesar ca cetățenii înșiși să participe nemijlocit cu toate forțele la punerea la punct a apartamentelor în care locuiesc.

Este o cerință arzătoare pe care trebuie să o înțeleagă în modul cel mai responsabil fiecare cetățean, deoarece de aceasta depînd înlăturarea cît mai grabnică a urmărilor cutremurului și normalizarea vie-

ții în toate localitățile. De asemenea, așa cum s-a mai indicat, colectivele ministerelor, ale altor instituții politice, ale unităților comerciale și ale O.N.T.-ului trebuie să organizeze formațiuni de lucru care să asigure realizarea grabnică a lucrărilor, a edificiilor respective.

Comitetul Politic Executiv a hotărât ca atât în Capitală cât și în celelalte localități din țară să se treacă de îndată la evacuarea din subsolurile clădirilor, a depozitelor de combustibil și de mărfuri și organizarea unor depozite speciale, pe categorii de produse și bunuri. Pentru buna desfășurare a comerțului, magazinele vor fi aprovizionate de către depozitele centrale pentru un număr de câteva zile. De asemenea s-a indicat să se treacă imediat la scoaterea din etajele superioare ale clădirilor a caselor de fier, fișetelor, arhivelor, bibliotecilor și mașinilor de calcul și mutarea lor în subsolul clădirilor ce vor fi special amenajate în acest scop prin măsuri de consolidare. În legătură cu hotărârea adoptată anterior, de asemeni interzice cu strânsnicie orice fel de intervenții în structura imobilelor, Comitetul Politic Executiv a indicat să se oprească, de asemenea, orice fel de lucrări de instalare a aparatelor de aer condiționat în clădiri, cu atât mai mult cu cât asemenea cheltuieli nu se justifică în condițiile climatei temperate a României.

În legătură cu refacerea fondului locativ afectat de cutremur, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri suplimentare față de cele comunicate anterior, ținând seama de faptul că și alte orașe în afară de Capitală au suferit avarii serioase s-a stabilit suplimentarea planului de construcții de locuințe pentru 10 mii de apartamente pentru localitățile: Ploiești, Craiova, Roșiori de Vede, Alexandria, Buzău, Focșani, Tirgovște și altele, urmînd ca realizarea lor să fie eșalonată pe timp de 2 ani. Așa cum s-a mai indicat, la munca pe șantiere trebuie să participe intens colectivele întreprinderilor și instituțiilor, fiecare în zonele în care urmează să fie repartizate locuințe pentru oamenii muncii din unitățile respective.

Pentru a se asigura condiții cât mai bune de exercitare a funcției de conducere a întreprinderilor și instituțiilor, precum și de intervenție operativă în caz de nevoie a factorilor de decizie a unităților respective, Comitetul Politic Executiv a hotărât ca toate cadrele de conducere, precum și alte cadre de bază din întreprinderi și instituții să locuiască în incinta acestora sau în imediata lor apropiere. Această mă-

sură este valabilă și pentru instituțiile de învățămînt superior, pentru toate unitățile școlare. Prin buna repartizare a noilor locuințe în cadrul și în jurul incintei întreprinderilor și instituțiilor va trebui ca, cel puțin în cazul întreprinderilor mari, această sarcină să fie soluționată pînă la sfîrșitul anului curent.

Comitetul Politic Executiv a hotărît, de asemenea, să se introducă în plan construirea suplimentară, în satele care au suferit în mod deosebit de pe urma cutremurului, cea 10 mii de locuințe, unele în cadrul viitoarelor sate model, așa cum s-a arătat anterior, iar celelalte în conformitate cu criteriile și exigențele impuse de legea sistematizării.

Pentru a se putea asigura realizarea acestui mare volum de construcții într-un termen cât mai scurt, Comitetul Politic Executiv a hotărît să se creeze și o unitate specială a forțelor armate, care să execute cea 5000 de apartamente în București, precum și o parte a locuințelor noi din orașul Zimnicea. S-a hotărît, de asemenea, ca în centrul Capitalei, să se introducă termoficarea și în blocurile ce beneficiază în prezent de încălzire proprie — lichidindu-se în acest mod depozitele de combustibil existente în clădirile respective. În același spirit se va acționa și în alte localități din țară unde există în prezent sau unde urmează să se creeze posibilități de termoficare.

Comitetul Politic Executiv a stabilit unele măsuri suplimentare în legătură cu modul de despăgubire a cetățenilor care și-au asigurat la ADAS locuințele și bunurile. Cetățenii care și-au construit locuințe proprietate personală cu credit de la stat, și ale căror apartamente au fost distruse de cutremur, vor primi apartamente similare celor care le-au deținut, urmînd ca despăgubirile ADAS la care au dreptul să fie vărsate la stat, ei neavînd altă obligație decît să-și plătească în continuare ratele pentru rambursarea creditului primit.

În felul acesta, întreaga pagubă va fi suportată, practic, de stat, proprietarii apartamentelor respective nefiînd afectați din punct de vedere material de distrugerile provocate de cutremur. Proprietarii de apartamente construite cu credite de la stat, care au fost mai puțin avariate, vor primi despăgubirile corespunzătoare din partea ADAS-ului pentru a-și putea face reparațiile necesare, urmînd ca ei să-și plătească în continuare ratele pentru acoperirea creditului primit din partea statului. De asemenea, ADAS-ul va plăti despăgubirile și celorlalți cetățeni ale căror

locuințe avariate sau bunuri distruse în timpul cutremurului au fost avariate.

Ținând seama de rezultatele obținute în lichidarea focarelor de distrugere din Capitală, precum și în cadrul procesului general de normalizare a vieții economice și politice, Comitetul Politic Executiv hotărăște ca, începând din ziua de 15 martie a.c., starea de necesitate să înceteze și în municipiul București.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut și a adoptat în continuare o serie de măsuri pentru mai buna organizare a activității unor domenii ale vieții noastre organizatorice.

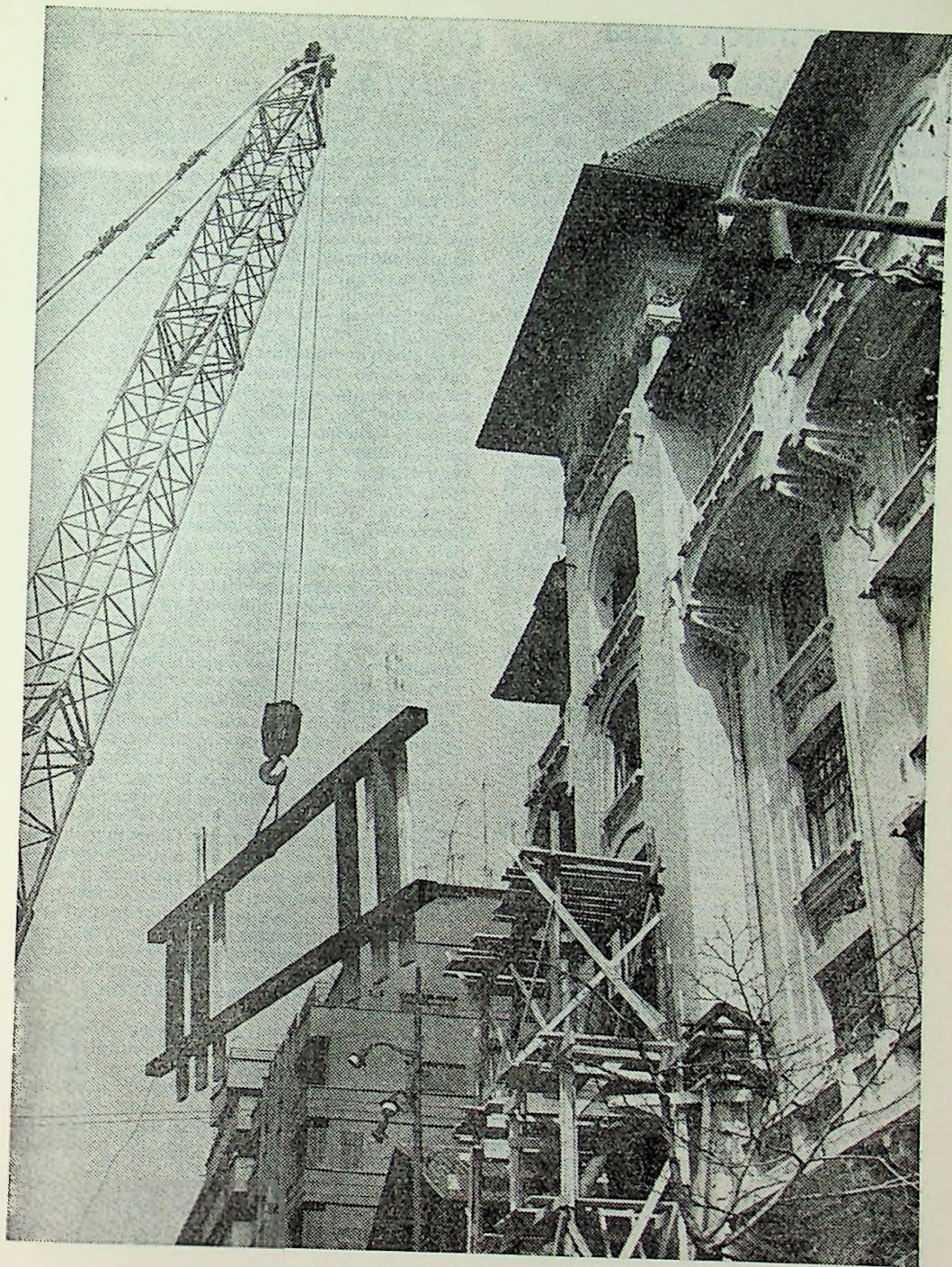
Astfel, pentru mai buna organizare și coordonare a industriei de morărit și panificație, s-a hotărât ca toate întreprinderile și unitățile de acest fel să treacă în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în cadrul unei centrale unice pe țară. De asemenea, în fiecare județ va funcționa o organizație unică de morărit și panificație, care va îndruma inclusiv morile comunale și brutăriile aflate în subordinea consiliilor populare

și ale cooperației. Măsuri similare se vor lua și pentru unitățile locale din celelalte ramuri ale producției industriale. Totodată s-a hotărât ca Ministerul Economiei Forestiere și materialelor de construcție să coordoneze întreaga activitate de producere a agregatelor din balastiere pentru construcții ce se desfășoară pe teritoriul țării. Industria locală și cooperația meșteșugărească urmează să-și axeze în viitor activitatea pe producerea bunurilor necesare bunei desfășurări a prestărilor de servicii către populație.

Comitetul Politic Executiv a hotărât de asemenea crearea unei centrale unice care să organizeze și să conducă activitatea piscicolă, organizarea reproducției pestelui, realizarea unor produse speciale, precum și dirijarea pescuitului oceanic.

Toate unitățile din acest domeniu ce vor fi înglobate în centrală vor trece sub directă conducere a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, împreună cu baza materială aparținătoare. Comitetul Executiv a soluționat și alte probleme curente ale activității economice, politice și sociale din patria noastră.

● DIN CRONICA ZILEI

În cursul după-amiezii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, însoțiți de tovarășii Manea Mănescu, Ion Dincă și Iosif Uglar au inspectat din nou modul în care se desfășoară lucrările de reparații și consolidare a construcțiilor avariate de cutremurul din 4 martie.

Străbătând arterele principale ale orașului, secretarul general a constatat că Bucureștiul își recapătă tot mai mult înfățișarea sa de altădată. La numai 10 zile de la seism, au fost încheiate lucrările de degajare a ruinelor marilor imobile năruite în seara de 4 martie.

Vizita a avut ca obiectiv edificiile care au avut de suferit de pe urma cutremurului și refacerea fondului locativ ca principală prioritate.

Secretarul general al partidului a purtat ample discuții cu specialiștii, subliniind urgența lucrărilor de consolidare și refacere a blocurilor din care au fost evacuate locatarii.

S-a relevat cu acest prilej necesitatea participării largi a cetățenilor la munca de refacere.

*
*
*

Remarcând deficiențele de execuție la unele imobile, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut eliminarea acestora din activitatea constructorilor și a insistat asupra buneii colaborări între arhitecți, proiectanți și constructori. Relevând sarcinile importante ce revin în acest moment constructorilor, secretarul general a cerut să se concentreze toate forțele existente, materiale și umane, pentru îndeplinirea obiectivelor prioritare.

*
*
*

Presa zilei mai relatează despre:

- participarea nemijlocită a cetățenilor la repararea propriilor locuințe.

- instalarea altor familii sinistrate în noile lor cămine. Cuvinte de recunoștință și mulțumire adresate secretarului general al partidului pentru grija și omeniă manifestate de Partidul și de statul nostru socialist în momentele de mare restriște.

- eforturi susținute de recuperare a pierderilor înregistrate în urma seismului.

- angajamente pentru depășirea sarcinilor de plan.

- impresionante manifestări ale solidarității umane în toată țara la „Contul Omeniei-1977”.

ce spun oamenii de știință

Învelișul exterior al Pământului, *litosfera*, este format din 12 plăci imense, ce poartă continentele și oceanele, groase de 100 de kilometri, care plutesc pe o masă fluidă aflată în stratul inferior, numit *astenosferă*, situat la adâncimi între 100 și 250 kilometri. Aceste imense platforme s-au deplasat pe mari distanțe în timpul evoluției geologice — deplasarea lor lentă continuă și astăzi. Acolo unde platformele se întilnesc, ele se pot ciocni, violent chiar, iar uneori una dintre ele poate pătrunde sub o alta. În zona catului Vrancei, la mai mult de 100 de kilometri adâncime, platforma europeană se întilnește cu platforma euro-asiatică; cea de a doua pătrunde sub prima — fenomen numit de geologi „subducție” — îndoindu-se cu aproape 90 de grade. Pe planul de întilnire, de subducție, se acumulează tensiuni din ce în ce mai mari. La câteva decenii, tensiunile depășesc o anumită limită, se produce o mișcare violentă, un fel de rupere a echilibrului, o imensă degajare de energie, care iradiază din adâncimile pământului spre suprafață — un cutremur. Undele seismice, provenite din focar, se propagă în cercuri, întocmai ca undele provocate de aruncarea unei pietre în apă. Efectele la suprafață nu sînt însă niciodată egale — propagarea este favorizată de structura geologică (Carpații constituie un fel de barieră naturală pentru cutremure), de apropierea sau îndepărtarea unor straturi granitice de suprafața solului, pur și simplu de distanța față de epicentru. Există și multe alte mecanisme ale cutremurelor de pământ, cele vulcanice, cele legate de falii de suprafață (în California și Japonia). Aici însă, în cotul Carpaților, lucrurile se petrec la mare adâncime, o dată la câteva decenii, foarte greu, deocamdată imposibil de prevăzut. S-a vorbit și se vorbește de cicluri seismice. Se pare, spun specialiștii, că focarul de cutremure din Vrancea are un ciclu de aproximativ 40 de ani, legat de un alt ciclu mult mai lung, de 140 de ani. Datele revin obsedat în discuție: 1802, 1838, 1902, 1940, 1977...

Văd pentru prima oară înregistrările cutremurului din 4 martie. Liniile tremurătoare înregistrate ore întregi înainte de seism, un fel de obișnuit „zgomot de fond” al planetei, câteva vibrații la început, apoi furia măruntaielor pământului aruncă de pe hirtia de înregistrare acele sau spoturile luminoase. Urmează alte câteva zguduiri și din nou o aproximativă liniște. Mult mai târziu, peste câteva ore, memoria benzilor de hirtie începe să rețină zguduiri mai mărunte ale scoarței,

semne de reaşezare, de potolire a furiilor subterane, aşă-zisele „replici”. Prima întrebare în discuţia cu dr. *Marcian Bleahu* şi cu dr. *Radu Cornelius* este cea care e în mintea tuturor : „Se poate repeta imediat un asemenea cutremur ?” „Exclus. Un cutremur reprezintă cheltuirea unei energii acumulate, în cazul focarului din Vrancea, timp de decenii. Replicile au doar semnificaţia unor reaşezări locale şi în nici un caz a prevestirii unei noi mişcări a scoarţei. Simplificînd puţin lucrurile, am putea spune că nu este posibil un nou cutremur fiindcă nu mai există rezerve de energie pentru el.” Simplu şi, din punctul meu de vedere, convingător.

Încă o explicaţie : „Ce s-a întimplat cu animalele înainte de cutremur ? Există posibilitatea ca acestea să „presimţ” un cutremur ? Ar putea fi folosită această misterioasă capacitate în prognoza fenomenelor seismice ?” Nimic misterios. Nu e vorba de „presimţiri”, ci doar de capacitatea unor fiinţe vii de a percepe vibraţii situate mai jos (infrasunete) sau mai sus (ultrasunete) pe pragul de percepţie al urechii umane. Mişcările rocilor, mişcări al căror moment culminant este chiar cutremurul, produc infra- şi ultrasunete, animalele le percep şi dau semne de nelinişte. Cele ceva mai puţin comunicative, ca de pildă peştii de acvariu, au sărit din apă sau au coborît la fund refuzînd hrana, ciinii şi pisicile au dat semne evidente de nervozitate, şobolanii au fugit din pivniţă, păsările n-au mai zburat. Există de altfel cercetări foarte serioase de biofizică (în R. P. Chineză, S.U.A., India, U.R.S.S.) care îşi propun să folosească aceste capacităţi ale animalelor în prognoza seismologică, citeva rezultate cu semnificaţie statistică au şi fost înregistrate de specialiştii. Nici nu e prea greu să ne imaginăm o staţie seismologică, în care, alături de aparatura ultramodernă de înregistrare şi transmitere a datelor, se află acvarii cu peştişori aurii şi cuşti cu cobai...

Încep să sosească specialiştii din toate colţurile lumii, specialiştii în cutremure, seismologi, geofizicieni, constructorii profilaţi pe protecţia antisismică a clădirilor, ingineri, experţi în domeniul aparatelor de măsură, fizicieni. Primele grupuri sosite au început să plece spre Vrancea pentru a instala aparate de măsură şi de transmitere a datelor legate de mişcările scoarţei terestre, spre unele dintre zonele greu afectate de seism, să studieze clădirile din Capitală. Plec, împreună cu colegii din echipa de filmare, spre Zimnicea, unde apropierea de suprafaţă a plăcii granitice de la zeci de kilometri profunzime a favorizat propagarea undelor seismice. Se spune, la comandamentul seismologic instalat la Centrul de Fizică de la Măgurele, că în zona comunei Bragadiru, între Zimnicea şi Giurgiu, s-a produs o falie.

Zimnicea arată halucinant, cele mai multe clădiri sînt fie distruse, fie grav afectate. La Bragadiru, falia se dovedeşte a fi o simplă crăpătură în sol, fără mare însemnătate geologică. Au avut loc, se pare, şi degajări de gaze de baltă (metan provenit din descompuneri de substanţe organice) unele fenomene de luminiscentă, nimic foarte grav, totuşi. La Alexandria ne întîlnim cu doi dintre specialiştii, *Bruce Bolt*, şeful catedrei de seismologie de la Universitatea Californiei, Berkeley, şi *Lloyd Cluff*, consultant în probleme de inginerie seismică. Bruce Bolt, pe care l-am văzut explicînd fenomenele seismice din California într-un film documentar vizionat nu de mult, este un excelent cunoscător al situaţiei geologice şi seismologice din cotul Vrancei, ne-a vizitat de mai multe ori ţara şi are vechi legături de colaborare cu specialiştii români. Citeva întrebări preliminare, mai mult politicoase decît semnificative, şi intrăm în subiect :

— Cum definiţi, ca specialist, cutremurul din 4 martie ?

— Este un cutremur cu totul deosebit faţă de cele pe care le studiez de obicei, un cutremur de profunzime, cu hipocentrul situat la peste 100 de kilometri, deci sub crusta Pămîntului. În California, cutremurele sînt legate aproape exclusiv de o ruptură a scoarţei, falia *San Andreas*, şi se produc la adîncimi relativ mici, de cel mult 10 kilometri. Diferenţa de profunzime se traduce mai ales prin faptul că în cazul cutremurelor superficiale, magnitudini relativ mici pe scara Richter (deci energii nu prea importante în focar) se traduc prin intensităţi deosebit de mari, deci prin pagube foarte grave la suprafaţă. În cazul cutremurului din 4 martie, pagubele importante au fost produse de direcţia selectivă de propagare — Nord-Est/Sud-Vest — şi, bineînţeles de magnitudinea ridicată a fenomenului.

— Este posibilă prevederea cutremurelor ?

— Pe moment nu se poate răspunde afirmativ la această întrebare. Prognoza seismologică este abia la începuturile sale, foloseşte metode încă insuficient puse la punct şi nu poate fi aplicată decît la cutremure relativ superficiale. Va fi nevoie de o cunoaştere mult mai amănunţită a structurilor geologice, a modului în care acestea interacţionează. Un cutremur generează două feluri de unde, de profunzime, care se propagă rapid, şi de suprafaţă, care ajung ceva mai tirziu. Va trebui să descifrăm exact modul lor de producere înainte de a putea vorbi de prognoză în materie de cutremure.

— Ce magnitudine şi ce intensitate caracterizează cutremurul din 4 martie ?

— Magnitudinea, care a fost calculată imediat pe baza înregistrărilor obţinute de diferite staţii seismice, este, după cum ştiţi, o mărime absolută, care reprezintă energia dega-

jată de fenomenul seismic. Cifra cea mai plauzibilă este în jur de 7,2 pe scara Richter. Cu titlu de comparație aș vrea să menționez că faimosul cutremur din 1906, care a afectat profund orașul San Francisco, a fost apreciat la 8,3 pe această scară — fiind vorba de o scară logaritmică, putem spune că a fost de aproximativ 130 de ori mai puternic. Cutremurul din Alaska din 27 martie 1964 pare să fi avut 8,4 grade pe scara Richter — se știe că acest cutremur a distrus în bună parte centrul orașului Anchorage. Fără a mai insista, aș vrea să adaug că faimosul cutremur din Lisabona, noiembrie 1755, s-ar fi apropiat de punctul maxim al scării Richter — pe vremea aceea însă nu se inventaseră încă seismografele. În București intensitatea cutremurului din martie poate fi apreciată la 8 pe scara Mercalli, intensitate mare, desigur, dar departe de marile catastrofe seismice cunoscute. Din păcate, la nivelul actual de dezvoltare al cercetării științifice, prognoza, prevederea, predicția nu erau posibile.

Înapoi spre București, o nouă oprire la Centrul de fizică, la comandamentul seismologic. Se studiază hărți, se instalează aparate, se discută aprins în jurul unor diagrame și înregistrări. Activitate febrilă dar perfect organizată, conversații între și cu specialiști. Primul interlocutor, prof. dr. *Panaiotis Kiriadis*, Universitatea Tehnică din Atena, șeful catedrei de construcții. Foarte tânăr, calm, chiar relaxat :

— Cum apreciați comportarea clădirilor din București în timpul cutremurului din 4 martie ?

— Prabușirile nu au afectat, în cea mai mare parte, decît clădirile vechi, construite înaintea cutremurului din 1940, deci fără o cunoaștere a procedurilor de protecție antiseismică. Mare, covârșitoarea majoritate a clădirilor noi, cartierele noi ale capitalei României, au trecut fără mari probleme prin seism. Pentru specialiști, acesta este un test al remarcabilei competențe de care dau dovadă proiectanții și constructorii români.

— Ce înseamnă de fapt protecție antiseismică ?

— Orice clădire este construită în așa fel încît să reziste unor solicitări pe verticală, așa-ziselor solicitări gravitaționale, deci proprii sale greutăți. În cazul unui cutremur, acestor solicitări obișnuite li se adaugă solicitări laterale, orizontale. Proiectarea și realizarea clădirii pentru a rezista și acestor solicitări laterale este elementul principal al protecției antiseismice.

— Cum credeți că va evolua în viitor acest domeniu de cercetare și activitate ?

— Printr-un continuu schimb de informații între specialiști va fi posibilă o cunoaștere din ce în ce mai amănunțită a fenomenelor care se produc într-o structură în timpul unui seism și care sînt efectele pe care seismul le are

asupra structurii respective. Se vor obține astfel date suficiente pentru realizarea de structuri capabile să supraviețuiască seismelor, date care vor fi introduse în programarea calculatoarelor electronice pentru realizarea de proiecte. După cite știu, și în acest domeniu specialiștii dumneavoastră au realizări remarcabile.

Un alt specialist de renume mondială, prof. *Mete Sozen*, șeful catedrei de inginerie seismică de la Universitatea din Urbana, Illinois : a studiat la fața locului efectele celor mai multe dintre marile cutremure ale ultimului deceniu. Vine la București după o călătorie în Asia de Sud-Est, unde a efectuat expertize privind rezistența antiseismică a unor clădiri înalte.

— Ce particularități a avut cutremurul din 4 martie în ceea ce privește comportarea clădirilor ?

— A fost un cutremur de foarte scurtă durată, șocul seismic propriu zis a fost măsurat la aproximativ 14 secunde ; efectele sale asupra clădirilor au continuat însă pînă la un timp total de peste 45 de secunde. Durata redusă, ca și anumite particularități ale formării și propagării undelor seismice au făcut ca numai anumite tipuri de clădiri să fie puse mai intens în mișcare. Efectul major s-a făcut simțit, așa cum era de așteptat, asupra unor clădiri înalte mai vechi, construite fără cunoașterea și respectarea unor reguli de protecție anticutremur. Blocurile noi de locuințe au trecut prin cutremur, cu inime excepții, practic fără nici o zgirietură, ceea ce este o dovadă în plus a competenței proiectanților și constructorilor români.

— Cum vedeți viitorul ingineriei seismice ? Va fi posibilă realizarea unor clădiri care să nu fie în nici un caz afectate de cutremure ?

— Teoretic lucrul acesta, clădirea sigură față de seism, este posibil. Costul ei de execuție ar fi însă prohibitiv. Așa că tot ce putem face este să încercăm să proiectăm clădiri care să reziste acceptabil, fără a suferi pagube ireparabile, celor mai puternice seisme care se pot produce în zona respectivă. Ingeria seismică este o știință în plină dezvoltare, de curînd a avut loc și un prim congres mondial pe această temă. Soluțiile sînt multiple, studiul lor continuă și rezultatele devin din ce în ce mai promițătoare pentru viitor.

Venit din Ann Arbor, Michigan, unde conduce departamentul de construcții al Universității statului Michigan, prof. *Glen Berg*, după ce dă și el o elogiasă apreciere muncii proiectanților și constructorilor din țara noastră, face o subliniere pe care o consider emoționantă și încărcată de semnificații :

— În ultimii douăzeci de ani, am avut ocazia să vizitez nenumărate zone afectate de cutremure, să studiez efectele produse de aceste cumplite fenomene naturale asupra

clădirilor. Am fost fără indoială impresionat de modul în care au rezistat la cutremur clădirile noi din capitala României. Dar am fost mai cu seamă impresionat de ritmul absolut uluitor în care se desfășoară lucrările de salvare, de evacuare acolo unde este cazul, de înlăturare a urmelor și efectelor dezastrului. Am fost impresionat de ordinea desăvârșită care domnește în oraș, de faptul că fiecare om știe exact ce are de făcut și își indeplinește sarcinile cu maximum de eficiență și minimum de abateri de la cotidian. Poate că cel mai bun exemplu al acestui spirit de ordine și eficiență este cel pe care l-am aflat în timp ce studiam clădirea Spitalului de Urgență — la mai puțin de o oră de la cutremur întregul personal al spitalului s-a prezentat la posturi, fără să fi primit nici un apel special, și a fost gata să asigure asistență medicală celor care au avut nevoie de aceasta. Mi s-a părut impresionantă această comportare.

Cu rezerva specifică vorbitorului de limbă engleză, Glen Berg numește, sincer impresionat, *comportare impecabilă* activitatea celor mai mulți dintre bucureșteni, munca celor mai mulți dintre oamenii de pe acest pământ. Noi, mai expansivi dar și mai aproape de eveniment, o numim simplu, eroism cotidian. Dar să ne reîntoarcem la știință...

O discuție în studio cu trei dintre cei mai prestigioși specialiști din țara noastră în materie de seismologie: dr. doc. *Ion Cornea*, directorul Centrului de fizică a pământului și seismologie, dr. *Cornelius Radu*, cercetător la acest centru, și dr. *Marius Visarion*, de la Institutul de geologie și geofizică, ne duce la o concluzie pe care o așteptăm tot omul: nimic din datele seismologice și geofizice nu ne poate duce spre opinia unor centre de cercetare, difuzată de unele posturi de radio și agenții de presă, că ar fi probabilă repetarea unui seism de intensitate similară cu cel din 4 martie într-un viitor foarte apropiat. „Este exclusă o asemenea repetare a seismului”, spune dr. Cornelius Radu, „întrucât toate datele de care dispunem, atât din observație cât și din statistică, arată că seismele din Vrancea au un ciclu de revenire foarte lung, de cel puțin câteva decenii”.

O opinie similară, exprimată în alți termeni, în termenii pe care îi manipulează statistica probabilistică, află într-o nouă convorbire prof. Bruce Bolt:

— Desigur, toată lumea este îngrijorată în privința posibilității repetării unui cutremur; este o atitudine perfect normală, care poate fi întâlnită oriunde pe lume unde s-a produs un cutremur, fie că acesta are loc la București sau în valea San Fernando din California. Numai că dificultățile de predicție despre care am mai vorbit în cazul cutremurelor profunde au și un revers. Nu putem prognoza data la

care se va produce un cutremur cu un hypocentru situat la 100 de kilometri adâncime, putem însă, comparând statistic cutremurele produse de-a lungul anilor în această zonă, să construim unele probabilități de repetare a cutremurului din 4 martie. Astfel, este practic exclusă repetarea unui seism de asemenea intensitate în următorii 10 ani, probabilitatea devine ceva mai mare după 20–30 de ani.

Discuția se desfășoară la Observatorul seismologic, aflat în curtea Observatorului astronomic din Cușitul de Argint. Și stația a fost afectată de cutremur, dar activitatea continuă. Se studiază seismograme, se compară direcții de propagare, se realizează un fel de radiografie a Pământului în această zonă seismică a cotului Vrancei. E o zi ciudată, rece și însoțită, o altă zi în care orașul își cicatrizează rănile profunde, o altă zi de după noaptea din 4 martie.

Continuă să sosească echipe de specialiști din toate colțurile lumii, înarmați cu aparate de măsură și de înregistrare, seismografe capabile să depisteze cele mai modeste mișcări ale scoarței terestre, accelerometre ultrasensibile care înregistrează cu înaltă fidelitate comportarea clădirilor, stații de radio care transmit toate aceste date unor unități centrale, înzestrate cu echipament de prelucrare rapidă și interpretare. Experți ai organizațiilor internaționale, specialiști trimiși de universități și guverne, oameni de știință și tehnicieni, pe urmele unui seism care aspiră la tristul record de efect pe teritoriul țării noastre. Cutremurele, ca orice fenomene naturale specifice unei anumite zone a globului terestru, nu sint deloc rarități. Există chiar cataloage de seisme, o lectură zguduitoare tocmai prin răceala cifrelor aliniate pe coloane, data, locul, numărul de victime. În 24 ianuarie 1556 un cutremur face 830 000 de victime în provincia Shensi din China, în 11 octombrie 1737 la Calcutta, India, 300 000 de morți, 1 septembrie 1923 la Tokyo, 143 000 de victime, în ziua de 31 mai 1970 în partea de nord a statului Peru, un alt seism ucide 66 794 de oameni.

O discuție cu academicianul *Emil Condu-rachi* și cu prof. dr. doc. *Liviu Constantinescu* reprezintă o adevărată incursiune în arheologia și istoria seismelor. Rînd pe rînd sint evocate cutremurele de pământ care au distrus splendidele monumente ale civilizației cretane, seismul din timpul bătăliei de la Thrasymene, acoperit de zgomotul luptei, un prim cutremur vîrncean, petrecut în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, cutremur ale cărui efecte au fost descrise de cronicari, permițînd o apreciere a intensității, în jur de 8 pe

scara Mercalli. Mai aproape de noi, cutremurul din 1838, cel care a provocat prăbușirea Turnului Colței, seismul din 1902 și desigur cutremurul din 1940. S-ar putea scrie cu ușurință o istorie a planetei noastre văzută prin efectele marilor mișcări ale scoarței terestre, o istorie nu a catastrofelor, ci a evoluției geologice. S-ar putea începe cu cele două teorii privind formarea planetei: una dintre ele susține că Pământul este de fapt un fragment de Soare care s-a răcit și continuă să se răcească, cealaltă afirmă că planeta pe care o locuim s-a format prin condensarea pulberilor cosmice primordiale, care s-au încălzit, s-au agitat și mai continuă încă să dea semne de neliniște. Ar urma istoria formării mărilor și oceanelor, cea a delimitării continentelor primare, despărțirea și deriva acestor continente, apariția vulcanilor și lanțurilor muntoase. Mai apoi s-ar putea vorbi de apariția vieții, de evoluție, de primii oameni, de popularea continentelor, de istorie, de civilizație. Nimic, nici vulcanii, nici cutremurele, nici alte fenomene naturale nu pot opri această evoluție. Se poate lupta cu natura, inclusiv cu seismele și asta se vede foarte bine în aceste zile aici. Lupta se dă mai cu seamă prin ceea ce medicii numesc profilaxie, un complex de măsuri destinat să prevină, nu să vindece.

O nouă întâlnire cu specialiști, de data aceasta membri ai grupului de experți UNESCO. Profesorul *Nicholas Ambraseys*, șeful catedrei de seismologie inginerescă, Imperial College, Londra, Marea Britanie:

— Un cutremur, eveniment trist, fără îndoială, este și un prilej de cooperare științifică. Evident, de cooperare științifică internațională, fiindcă activitatea seismică nu are hotare. Am văzut foarte multe efecte ale cutremurelor în lume; deși de mare intensitate cutremurul din 4 martie nu a afectat, procentual vorbind, decât în mică măsură capitala țării dumneavoastră. Pentru prima oară în ultimele decenii, un seism afectează capitala unei țări dezvoltate, industrializate, și pot spune că acesta a fost un examen dificil, dar trecut cu succes pentru industria construcțiilor din România.

— Ce măsuri, în afară de protecția anti-seismică la nivel de clădiri, credeți că pot fi utile pe viitor?

— În lupta cu cutremurele de pământ este bine să reținem un adevăr simplu dar prea deseori ignorat. De fapt, un cutremur nu face victime în mod direct decât foarte rar, atunci când este asociat cu alte fenomene naturale, ca avalanșele sau alunecările de teren. Victimele sînt produse de operele omului, de construcții, astfel încît proiectarea și realizarea clădirilor avînd în minte pericolul pe care îl reprezintă cutremurele trebuie să ocupe un loc deosebit de important. Nu trebuie totuși să oitem alte măsuri, cum ar fi de exemplu cele legate de zonarea construc-

țiilor. Terenurile pe care clădim trebuie să fie foarte atent studiate, foarte bine construite, alegînd soluții adecuate pentru fiecare în parte. Chiar dacă rezistența totală la cutremure nu este realizabilă imediat, mai ales din motive economice, putem face cu mijloacele de azi case care să supraviețuiască unui cutremur mare și care să permită și supraviețuirea celor care locuiesc în ele.

Profesorul *Giuseppe Grandori*, Politehnica din Milano, și el veteran a nenumărate cutremure pe toate meridianele și paralelele globului pămîntesc, puțin, precum luptătorii urmele bătăliilor, o cicatrice, „amintire”, cum spune cu umor, a unui cutremur din Nicaragua.

— Poate fi comparat, din punctul de vedere al specialistului în construcții, recentul cutremur din România cu alte mari seisme?

— Foarte greu de făcut asemenea comparații. Orice seism are, aș spune, personalitatea lui. Iată, de exemplu, cutremurul din primăvara lui 1976 din nordul Italiei. Deși de magnitudine inferioară celui din 4 martie din România, el a provocat mult mai multe pierderi de vieți omenești și pagube materiale mai importante, ca orice cutremur relativ superficial. Comparația e îngreunată și de zona de manifestare, net diferită de cea afectată în România.

— Și pentru dumneavoastră o întrebare pe care am mai pus-o și altor specialiști. Cit de bine poate fi protejată o clădire de efectele seismelor?

— Protecție absolută nu există, nu din motive obiective, ci din dificultăți de ordin material, pe de o parte, și din imperfecțiuni inevitabile de realizare, pe de altă parte. Se poate realiza, după mijloacele materiale de care dispunem la un moment dat, un anumit grad de protecție antisismică. Alegerea acestui nivel de protecție însă nu-i aparține constructorului, fie el proiectant, fie el executant. Alegerea este a întregii colectivități; colectivitatea este informată de către tehnicienii asupra posibilităților și asupra efortului economic pe care aceste posibilități îl solicită — cunoscînd aceste date întreaga colectivitate va ști ce nivel de protecție antisismică poate și trebuie să aleagă. E o problemă nu inginerescă, ci socială, economică, politică.

Iată și o opinie care aparține lui *Jean Despeyroux*, vicepreședintele Asociației internaționale de structuri:

— Cutremurul din 4 martie a dovedit odată în plus superioritatea construcțiilor moderne asupra celor clasice. Poate că afirmația pare puțin exagerată dar aș vrea să vă reamintesc că la cutremure mai mari decît acesta, ca de exemplu cel din Tașkent din 1968, blocurile de locuințe construite din elemente prefabricate s-au comportat perfect. Numai că de

data aceasta nu este vorba de un bloc sau de un cartier, ci de un întreg oraș, nou în cea mai mare parte.

Orașul continuă să-și curețe chipul. Locurile lovite se schimbă treptat din răni, în cicatrici. Lucrurile încep să intre, lent, treptat, în normal. În Pantelimon, în curtea de la INCERC (ce multă lume a învățat sensul acestor inițiale în ultimele zile!) demonstrații la platforma de încercări seismice. Blocuri de locuințe reduse la un sfert din dimensiunile lor reale, sint zguduite de o instalație mecanică așa cum nu ar putea-o face niciodată pământul. Blocurile mici rezistă, așa cum au rezistat și cele mari. În altă parte, demonstrații de tăiere a betonului cu o lance termică — flacăra transformă structura care rezistă cioranelor pneumatice într-un fel de caș topit. Blocurile de beton sint lipite cu o rășină epoxy (acea minunată invenție a chimiei moderne care, printre altele, protejează piloții spațiali la întoarcerea din Cosmos) rezistind apoi la solicitări de necrezut. Alți specialiști, în instrumente, în construcții și chiar într-un domeniu despre care aud pentru prima oară: aprecierea și coordonarea dezastrelor, alte discuții, alte opinii, alte grafice, alte înregistrări.

Înapoi la comandamentul seismologic al orașului, unde este instalată o stație de recepție a semnalelor seismografice provenite de la aparatele instalate în țară. Am văzut pentru prima oară un seismograf în clădirea Liceului „Dinicu Galescu” din Cimpulung-Muscel, cîndva, într-o vară a copilăriei. Privesc acum banda de hirtie gradată care alunecă sub penița în continuă vibrație. Convorbire cu prof. *Karl Fuchs*, directorul institutului de geofizică din Karlsruhe R. F. Germania), care îmi explică modul în care semnalele ajung prin radio de la aparatele din teren la acest punct de înregistrare. La întrebarea :

— Credeți că numărul mare de șocuri seismice secundare, de replici, pe care l-au înregistrat aparatele dumneavoastră, are vreo semnificație asupra proceselor de profunzime din Vrancea ?

„— Sint convins că este vorba de fenomene de reazășare a celor două plăci tectonice importante din zonă, de o „cheltuire” a ultimelor rămășițe de energie rămase acumulate după seismul din 4 martie.” În acest moment, discuția este întreruptă de bătăi în ușă, intră un asistent al profesorului care vorbește agitat. Înțeleg un singur cuvînt din germana rapidă : „Erdbeben !”. Adică cutremur.

— Puteți vedea chiar acum înregistrarea uneia dintre aceste replici, una ceva mai puternică, de 4,5 grade pe scara Richter.

În camera alăturată, linia albastră a înregistrării s-a zburciat violent. Acum acul vibrează discret, marcînd pe hirtie doar acel *zgomot de fond* al Pământului. Replicile continuă, din ce în ce mai rare, din ce în ce mai

slabe. E ceva mai simplu să urmărești evoluția fenomenelor de după un cutremur decît să faci prognoză. Și totuși...

Tentativele de prevedere pe termen lung în materie de cutremure încep să-și asigure o bază strict științifică. Pe lingă folosirea interpretării unor fenomene biologice ca sensibilitatea animalelor la vibrații, pe lingă cercetările de statistică și probabilistică, cercetările privind viteza diferită de propagare a vibrațiilor în raci în raport cu presiunile exterioare oferă unele șanse de succes prognozei seismice. La fel, studiul unor fenomene radioactive, al modificărilor locale de cîmp magnetic sau observațiile privind nivelurile apelor subterane. Și fiindcă o viziune științifică este întotdeauna o viziune optimistă, să nu uităm că mulți oameni de știință vorbesc de pe acum despre posibilitatea de a controla cutremurele. Nu este vorba de un entuziasm gratuit, ci de o îndrăzneță extrapolare a explicației teoretice a mecanismului de producere a fenomenelor seismice. Dacă un seism este momentul de descărcare al energiei acumulate prin frecarea unor plăci tectonice, și-au spus savanții, tot ce avem de făcut este să micșorăm sau să eliminăm această frecare. Simplu, la prima vedere. Cele mai multe dintre cutremure se petrec la adîncimi la care lubrifiantele obișnuite sint de nefolosit. Pentru zonele cu cutremure superficiale există însă speranța că această metodă va permite eliberarea treptată a energiei acumulate, desigur printr-o serie de mișcări seismice modeste și fără urmări.

Sintem astăzi mai aproape de înțelegerea și de dominarea fenomenului seismic decît eram cu cîteva zeci de ani în urmă. Viitorul foarte apropiat ne va permite prognoza, alte măsuri, legate de construcții și de zonarea acestora vor permite o reducere substanțială a numărului de victime și a pagubelor provocate de cutremure. Viitorul ceva mai îndepărtat ne va permite o dominare totală a forțelor ascunse în măruntaiele planetei. Pentru strămoșii noștri nu prea îndepărtați, cutremurul era o mișcare a uriașului Atlas, cel care purta lumea pe umăr, o răsuflare a unuiu dintre cei patru elefanți sau pești uriași din colțurile lumii, un zeu cutreierînd cu sania adîncurile Pământului. Pentru noi, deocamdată, problema importantă este prognoza și riscul ei, alarma falsă. Pină la prognoză însă, pentru noi cuvîntul *cutremur* și-a schimbat sensul. Înseamnă acum muncă, înseamnă refacere, înseamnă triumful omului animat de idealurile noastre comuniste, asupra stihiei.

Lupta dintre om și mediul său nu este nici cum inegală. Orașele vor fi refăcute, vom clădi alte case, vom reveni pe aceleași străzi. Fiindcă, așa cum spune poetul, „un oraș nu dispăre, nu poate fi părăsit niciodată...”

(*Andrei Bacalu*)

BREVIAR SEISMIC

10 iulie 455 :

un cutremur dezastruos a distrus mai multe orașe și sate în Transilvania.

august 815 :

cutremure puternice, timp de 5 zile, din Balcani până la Carpați, însoțite de distrugerii grave.

6 iulie 1092 :

cutremure catastrofale care au durat 8 zile ; multe orașe și sate distruse, un mare număr de morți.

25 ianuarie 1348 :

mare seism în bazinul Dunării : 40 de șocuri într-o singură zi ; resimțit puternic în Ungaria, Italia, sudul Germaniei etc.

29 august 1471 :

cel mai vechi dintre cutremurele cu dată certă, menționate de cronicile moldovenești ; epicentrul probabil : Vrancea ; s-au produs stricăciuni în Moldova și Muntenia.

10 noiembrie 1523 :

cutremur puternic resimțit la Sibiu și Mediaș, unde a deteriorat primăria orașului.

26 octombrie 1550, ora 2 :

mare seism în sudul Transilvaniei. Durata : un sfert de oră.

10 august 1590, ora 21 :

mare seism în sudul și sud-estul Transilvaniei, cu efecte dezastruoase la Brașov, Rîșnov, Sibiu și Mediaș ; epicentrul probabil : curbura Carpaților, regiunea Vrancei.

1677 :

cutremur puternic la București. S-a dărâmat Biserica romano-catolică Bărăția.

9 august 1679, ora 3 :

mare cutremur în Moldova, s-au prăbușit turnul mare al cetății Sucevei, câteva biserici și numeroase case.

19 august 1681 :

între orele 1 și 2 : puternic cutremur, timp de un sfert de oră, în Moldova, Muntenia și

Transilvania, resimțit îndeosebi în curbura Carpaților ; pagube mari : s-au prăbușit biserici, castele, locuințe.

12 iunie 1701, între orele 1 și 2 :

cutremur puternic în Muntenia și Transilvania. Au fost distruse minăstiri, biserici, cetăți, case.

11 iunie 1738 :

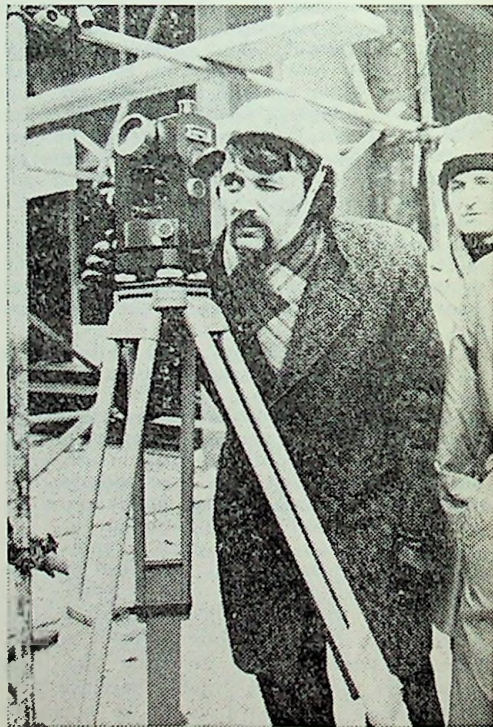
între orele 9,30-12, cutremur resimțit în special la București, Iași, Focșani, Buzău, Sf. Gheorghe. La Iași s-au prăbușit 11 minăstiri, 15 case, 15 turnuri și o turlă de biserică. În munți s-au prăbușit stinci.

6 aprilie 1790 :

cutremur de mare amploare care a produs distrugerii și a înfricoșat lumea de la Dubno (Rusia) până la Istanbul, și din Banat până în Crimeea. A durat aproape 5 minute și a produs mari pagube în Transilvania, la București, la Roma și la Iași.

14/26 octombrie 1802 :

unul din cele mai mari cutremure resimțite vreodată la București, cunoscut după docu-

mentele vremii ca „marele cutremur din vineria sântă (Sînta Paraschiva)”, durată : 10 minute, epicentrul probabil : Vrancea. La București s-au prăbușit toate turlele bisericilor, s-au dărâmat mai multe biserici și un mare număr de locuințe.

17 noiembrie 1821, orele 14,50–15,45 :

cutremure puternice resimțite în Moldova și în Muntenia. Locuințe deteriorate la Iași și București.

23 noiembrie 1829 :

cutremur violent însoțit de mari perturbații atmosferice la București : 150 case de piatră dărâmate sau avariate grav. Cutremurul a fost resimțit la Brăila spre miezul nopții.

11 ianuarie 1838 :

cutremur puternic, de mari proporții, resimțit din sud-vestul Rusiei pînă în Italia și Turcia. Pagube enorme în curbura Carpaților. Au fost distruse 39 de biserici în județul Vilcea, 53 de biserici în județul Romanați, 17 biserici în județul Olt. Cele mai mari pierderi s-au produs în județele Rîmnicu-Sărat și Putna, unde pămîntul s-a fisurat adînc. La București cutremurul a durat aproape 30 de secunde, au fost găsiți 8 morți și 14 răniți. Cel mai mult au avut de suferit clădirile masive. Prăbușirea stîncilor a barat riul Bicaș, formînd Lacul Roșu.

1 martie 1894, ora 17,25 (scara Mercalli) :

cutremur de gradul 7 cu zgomote subterane la Panciu, Adjud, Focșani. Epicentrul probabil : Mărășești.

31 august 1894, ora 14,20 :

cutremur resimțit aproape în întreaga țară. În județele Putna, Tecuci și Covurlui și la București a fost de gradul 8. Au fost avariate numeroase clădiri.

4 aprilie 1904, ora 10,28 :

cutremur pe o mare suprafață din zona balcanică. În România au fost afectate Oltenia, Muntenia, Moldova, Dobrogea, Transilvania, Banatul. Intensități notate : București 6 grade, Turnu Măgurele 6 grade, Zimnicea 6 grade, Craiova 6 grade, Oradea 6 grade și județul Alba 5 grade.

25 mai 1912, ora 16,03 :

unul din cele mai puternice cutremure cu epicentrul în Vrancea, urmat de cutremure mai mici în cursul nopții și în zilele următoare. In-

tensitate maximă în județele Rîmnicu Sărat și Putna. La Focșani și la Vidra, 9 grade.

14 iunie 1913, ora 9,30 :

cutremur catastrofal în regiunea Tirnovo din Bulgaria, resimțit puternic în România, unde a produs distrugerii și panică. Intensitatea : București 7 grade, Turnu Măgurele, Giurgiu, Greaca, Oltenița și Călărași, 6 grade.

10 noiembrie 1940 :

cutremur vîrcean cu hipocentrul la 140 km (precedat la 22 octombrie, același an, de unul de o mai mică intensitate), cu magnitudinea de 7,4 pe scara Richter. Intensitatea 8 la București. Aria macroseismică – pe care a fost resimțit – are drept puncte de reper Leningradul, Moscova, Kerci (în U.R.S.S.), Istanbul (Turcia), Salonic (Grecia), Belgrad (Iugoslavia), Budapesta (Ungaria), Varșovia (Polonia). Durata propriu-zisă a fost sub 10 secunde. Aria de maximă distrugere s-a situat în zona Panciu, Focșani, Rîmnicu Sărat. S-a soldat cu victime umane. Cea mai mare distrugere în București : prăbușirea blocului Carlton.

Numărul accidentațiilor și al decedațiilor în urma cutremurului de la 4 martie 1977

Numărul total al persoanelor accidentate în urma puternicului cutremur din seara zilei de 4 martie se ridică la 11 275, din care 7 576 în municipiul București și 3 699 în restul țării.

Numărul total al persoanelor aflate în spital la această dată este de 2 369, din care 1 500 în București și 869 în alte localități ale țării.

Numărul total al celor decedați pînă luni 14 martie, ora 18,00, este de 1 541, din care 1 391 în Capitală și 150 în restul țării.

Numărul celor decedați în Capitală include și 157 de persoane care au încetat din viață în spitale în urma rănilor și afecțiunilor grave ce le-au fost pricinuite de seism, cu toate îngrijirile deosebite acordate de cadrele medicale pentru a le salva.

DAR CUTREMURELE LA JAPONEZI ?

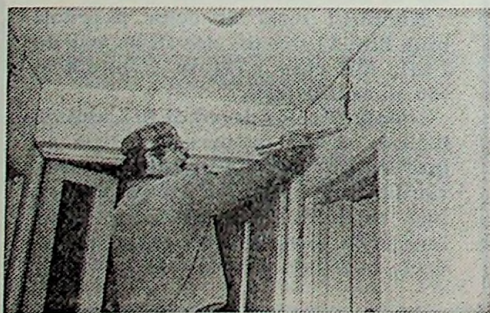
În Japonia sînt două zone seismice : una interioară, în Marea Japoniei, paralelă cu litoralul insulei Honshu ; o zonă exterioară, în Pacific, la est de insula Honshu, începînd din dreptul capitalei, Tokio, și mergînd spre nord-est, pînă către Hokkaido. Structura geologică, natura vulcanică a arhipelagului, (numeroși vulcani activi astăzi) așezarea Japoniei în marile arc seismice al Pacificului etc. a dus la o prezență a cutremurului foarte simțită în viața cotidiană a japonezului.

În Japonia se înregistrează 6—7 mii de cutremure anual. Într-o sută de ani, au loc 65 de cutremure grave. Totuși, în cronologiile care sintetizează în mod obișnuit istoria japonezilor, unui singur cutremur i se consacră un titlu distinct — celui din 1 septembrie 1923. (Mai sînt, uneori, reținute cutremurele din jurul anului 1700, cînd a avut loc și ultima erupție a vulcanului de pe muntele sacru Fuji — 1707).

Ziua pe la amiază, vineri 1 septembrie 1923, cînd toate sobele în marile orașe Tokio și Iokohama erau încinse pentru pregătirea prinzului, s-a năpusit furia cutremurului asupra zonei capitalei japoneze, Kanto, distrugînd Tokio (în proporție de 73%) și portul vecin Iokohama (95%). Au fost distruse 694 000 de case ; 3,4 milioane de oameni au fost afectați ; 91 000 de morți, 13 000 dispăruți ; 52 000 răniți. Stihia cutremurului a trezit pe cea a incendiilor, încît 54% din totalul nenorocirilor au fost aduse de foc. Efectele negative au fost imense, căci au ars în portul Iokohama și depozitele de petrol, ceea ce a afectat grav și pentru mult timp activitatea industriei.

Pentru prevenirea urmărilor cutremurelor, s-au organizat în Japonia aproximativ 100 de observatoare seismografice. Cercetări intense de seismologie și inginerie specifică se desfășoară la Universitatea Tokio, Kioto, Tohoku, Hokkaido. A existat mult timp o limitare a înălțimii clădirilor (18 etaje, apoi 36) ; în prezent, există sau se construiesc deja și zgîrie-nori la Tokio și Osaka, pe baza unei tehnologii care dă certitudinea rezistenței la cutremure foarte puternice.

Am simțit mai multe cutremure în anii petrecuți la Tokio. Despre multe ne aminteam după ce le confirma presa. O singură dată am simțit nevoia să fug din casă, de la etajul III al unei clădiri de lemn, veche ; aproape, într-un bloc cu șase etaje, nou construit, pe baze antiseismice, soția a rămas calmă în apartamentul ce

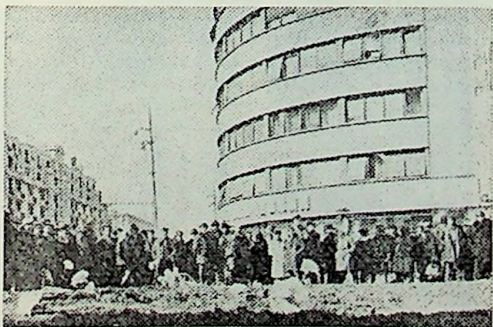
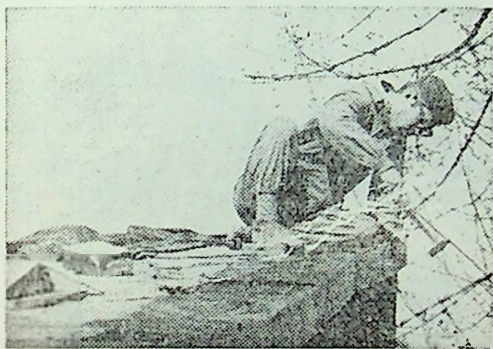
conferența securitate sporită (oțel, sticlă armată etc.).

Japonezii își învață copiii ca, în caz de cutremur, să intre imediat cu capul sub masă, așa cum fac și părinții; mesele sînt joase și solide, protejează părțile vitale ale corpului în cazul căderii clădirilor, de altfel ușoare atunci cînd e vorba de construcții tradiționale.

Ceea ce mi s-a părut impresionant de fiecare dată în Japonia, alături în planul istoriei cît și în zilele petrecute acolo, a fost seriozitatea și hărnicia cu care porneau de fiecare dată locuitorii zbuciumatului arhipelag nipon la refacerea caselor dărîmate de cutremur, ori arse de numeroase incendii, la replantarea copacilor smulși de taifun (cel mai mare în istoria țării — 26 septembrie 1959 — cinci mii de victime). Totul se reconstruiește cu calm, pasiune și grijă.

Cred că stoicismul cotidian al japonezului s-a fortificat, în lupta cu încercările de dincolo de puterile omului, prin cultivarea asiduă a tradițiilor proprii sănătoase, prin încorporarea consecvent rezonabilă a noului în spiritul și realitățile naționale, cu rădăcini temeinice în trecut, verificate de istorie.

(Liviu Petrina)

15 MARTIE 1977

● DIN CRONICA ZILEI

Este dat publicității Decretul Prezidențial cu privire la încetarea stării de necesitate în municipiul București, precum și în unitățile sistemului de telecomunicații și al Radioteleviziunii:

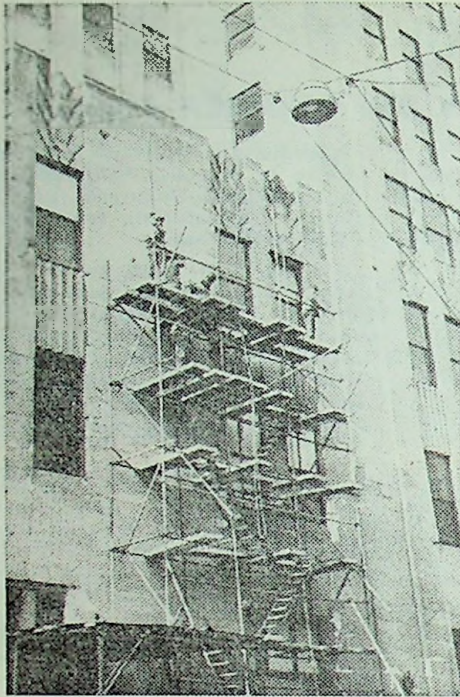
„Avînd în vedere că, pe baza hotărîrilor și măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru înlăturarea consecințelor cutremurului și a prevederilor Decretului Prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate s-au asigurat — prin munca plină de abnegație și devotament a oamenilor muncii, a unităților militare, formațiunilor de gărzi patriotice, tineretului, a întregii populații — condițiile necesare pentru restabilirea cursului normal al vieții economico-sociale și în capitala țării, decretăm:

Articol unic: — Începînd cu data de 15 martie 1977, starea de necesitate, instituită prin Decretul prezidențial nr. 58/1977, încetează și în municipiul București, precum și în unitățile sistemului de telecomunicații și al Radioteleviziunii.

Nicolae Ceaușescu

Președintele
Republicii Socialiste România,
Comandantul suprem al forțelor
armate ale Republicii Socialiste
România

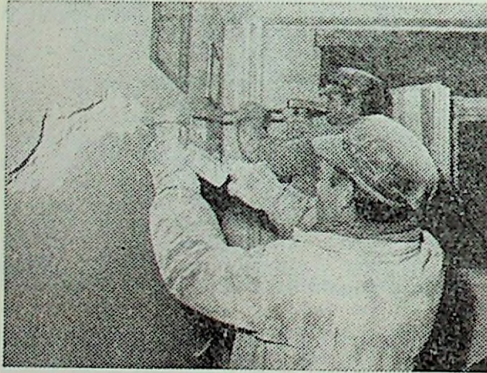
„Mulțumesc din adîncul inimii tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu: datorită omeniei lor, îl am astăzi viu pe fiul meu, Sorin” — declară reporterilor mama tinărului salvat după 251 ore de supraviețuire sub ruinele fostului bloc „Continental”. Cităm, în continuare, din spusele Elenei-Viorica Crainic: „— Nimeni nu înțelege mai bine inima de mamă, ca o mamă. Să știți asta. Pe dosul palmei mele drepte, atunci cînd o imploram să mă ajute, am simțit picurînd o lacrimă... Mie, ochii îmi secaseră. Și lacrima aceea de mamă, de soră, de om care îmi înțelegea durerea, mi-a redat speranțele. Tovarășa Elena Ceaușescu — căci de ea vă povestesc, mi-a spus să am

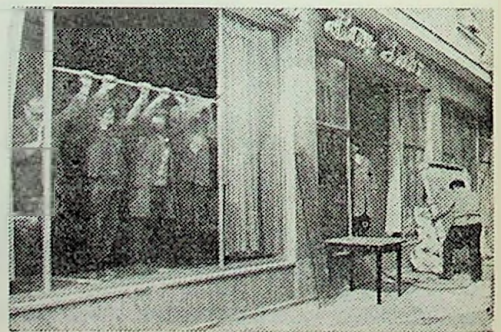
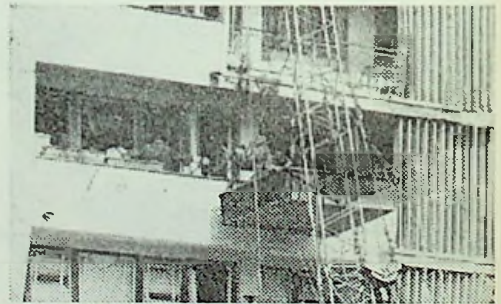
mai trăiește. Și inima unei mame nu se putea să nu fie înțeleasă de altă mamă. M-a mîngîiat, m-a încurajat, i-am văzut ochii încărcăți de lacrimi. Mie îmi crăpaseră buzele de arșița din suflet, mi se stinsese și glasul, dar credeam... credeam... Credeam cu tărie, cu înverșunare, credeam în oameni, în toți cei ce dovediseră că pot face chiar și imposibilul pentru a salva și un ultim licăr de viață... Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat ordin să se continue săpăturile chiar și acolo unde nu se mai putea spera că există viață."

Tînărul Sorin Crainic a fost salvat.

Cităm, în continuare, cîteva titluri revelatoare pentru relatările presei din 16—17 martie 1977: „Oamenii, salvați oame-nii! — acesta a fost ordinul, îndemnul ferm, cald, uman, repetat la fiecare punct de lucru de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu”; „Nimeni n-a rămas fără adăpost nici măcar o noapte”; „Apriga bătaie pentru viață o continuă medicii”; „N-aș fi crezut că am alțiia frați și alțiia surori”; „Contul 1977 — impresionantă expresie a spiritului civic al poporului român, a relațiilor noi din societatea noastră socialistă”; „Artiștii plastici iau parte la acțiunea de salvare

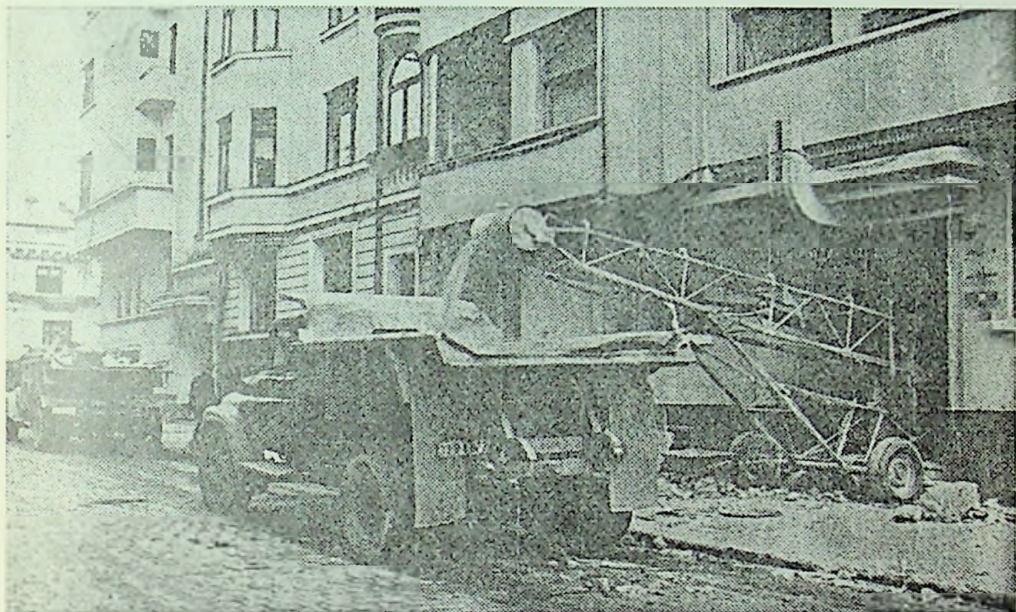
încredere, să nu disper, să am răbdare că se va face totul. Asta era sîmbătă, în treisprezece martie, după ora șapte, la aproape zece zile de la cutremur, cînd era firesc, și chiar mie mi se părea firesc, să nu se mai creadă în posibilitatea salvării vreunei vieți de sub dărîmăturile aproape complet evacuate. Se ajunsese la nivelul terenului. Și totuși Sorin al meu era acolo, iar mie inima îmi spunea că încă

a patrimoniului cultural național"; „Alături de poporul român — noi expresii ale sprijinului oferit României de guverne, instituții publice, organizații, firme și cetățeni din străinătate.“

„Din punct de vedere administrativ-juridic — scrie „Știința” — „starea de necesitate” s-a ridicat, dar se poate spune că din punct de vedere moral-politic ea se menține pentru comuniști și toți oamenii muncii, că în conștiința poporului

spiritul de mobilizare pe care aceasta îl presupune dăinuie și va dăinui pînă cînd, prin muncă plină de abnegație, vom șterge orice urme ale dezastrului, vom asigura reintrarea pe făgașul normal al vastei activități constructive, înfăptuirea neabătută a obiectivelor edificării societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul românesc, spre binele și fericirea poporului nostru — popor încercat și curajos, dîrz și plin de demnitate“.

• instantanee

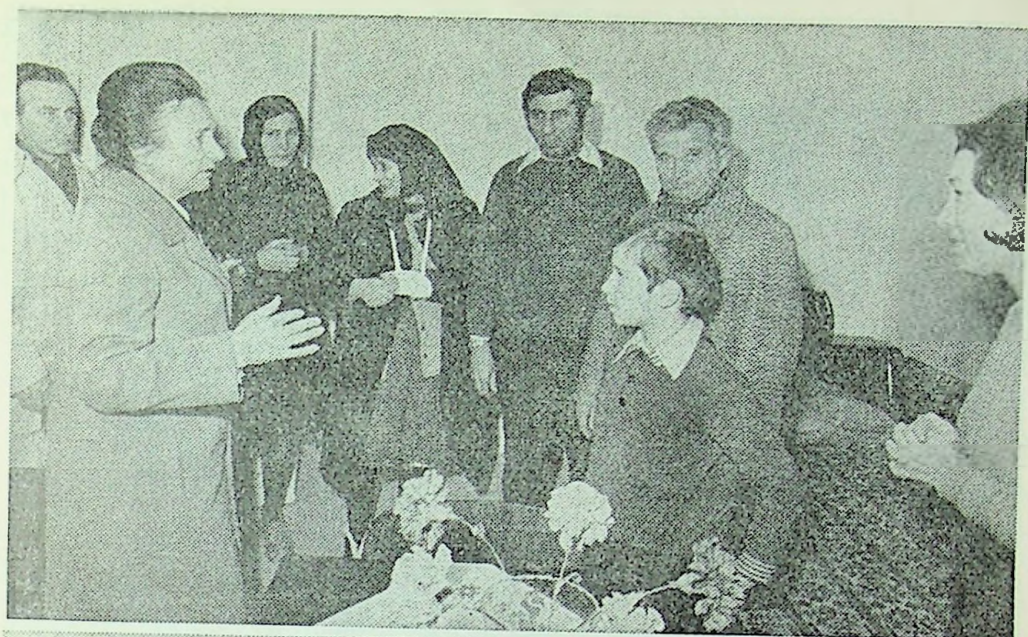
100

MARȚI, 15 MARTIE. A unsprezecea zi după cataclism. Marea majoritate a rănilor pricinuite de seism în trupul orașului au fost bandajate cu cenușul pămîntului reavăn. Hecatombele în care fuseseră transformate cîteva zeci de blocuri au fost degajate cu migala speranței de a smulge teribilelor forțe ale naturii dezlănțuite ilogic alte și alte vieți. Tristul și nedoritul record al supraviețuirii părea de acum definitiv și aparținea, fără dubiu, profesoarei Elena Enache — 187 de ore sub ruinele fostului imobil din str. Alexandru Sahia nr. 58. De altfel, singurul loc unde s-ar mai putea produce un miracol este fostul bloc

Continental. Tanchiștii încearcă să smulgă un stîlp enorm de beton din fundația clădirii. Singurul loc pe unde s-ar putea ajunge la planșeul prăbușit al barului. Grupul celor care așteaptă s-a rărit. Mircea Ionescu, responsabilul barului, aflat și el aici de cîteva zile și nopți și ceilalți lucrători — șeful de sală Oniga, purtînd încă un bandaj ca un turban, și Alexandru Stănescu, cu umărul sting în gips — așteaptă. Între timp, au reușit să salveze o mare parte din mărfurile aflate înăuntru, limitînd paguba la doar cîteva zeci de mii de lei. Dar, mai înainte de toate, vor să știe ce s-a întîmplat cu cei trei care n-au mai apucat să iasă. Florin, Sorin și clientul din Giurgiu.

Recunosc o altă siluetă, care, din seara de 4 martie nu a părăsit aproape nici o clipă tragicul șantier. Mama lui Sorin — Viorica Crainic. Este singura care

mai speră. Inima ei de mamă îi spune că nu se poate ca Sorin al ei să nu mai fie. S-a agățat cu disperare de această speranță și așteaptă. Vineri, 13 martie, după opt zile, când se credea că nimic nu se mai poate face și utilajele grele se pregăteau să părăsească acest loc, luindu-și inima în dinți, s-a apropiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care inspecta din nou această zonă. Echipele de salvare își opriseră lucrul. Muntele de moloz fusese complet înlăturat. Și totuși, Secretarul general al partidului a dispus continuarea acțiunilor de căutare și salvare. Munca trudnică și atentă a fost reluată. Și în următoarea zi. Cu toate că nici cele mai optimiste prognoze nu mai acordau vreo șansă celor de sub imensul planșeu de beton. Se știa că cea mai îndelungată supraviețuire fusese înregistrată de literatura de specialitate, la Agadir, în Maroc : nouă zile.

Or, trecuseră deja unsprezece nopți. Este ora 8, o dimineață răcoroasă, ochii generalului sînt și mai roșii, iar vocea i-a fost complet înecată de oboseală și de nenumăratele pachete de țigări fumate una după alta. Cînd, deodată, toată lumea încremenește. Mașinile au tăcut. Locotenentului Viorel Tașcău i s-a părut — să fie o simplă părere? — că sub moloz s-a mișcat ceva...

Ora 8.10. Începe o înaintare emoționantă și precaută. Sergentul Iosif Albușel începe să sape un tunel. Strigă : „E cineva acolo ?” Și, de sub dărîmături se aude uluitor și incredibil, răspunsul : „Sînt un om din seara de 4...”

După alte cîteva minute care se tirăsc infernal de încet pe cadranele ceasurilor, este scos la suprafață ultimul supraviețuitor al cutremurului. „Sorin !” — se aude un strigăt în care durerea se amestecă cu bucuria. E strigătul mamei.

În drum spre ambulanță, acesta mai poate să rostească : „Fii liniștită, mamă. Nu am nimic. Numai de aer am nevoie”.

Ora 9,04. Din nou la Spitalul militar central, salonul 8, la reanimare. Medicul Ana Maria Soroceanu, ne spune : „E într-o stare neașteptat de bună, după atitea zile de cumplită claustrare, fără hrană și fără apă. Caz unic în analele medicinici”.

După 251 de ore, Sorin Crainic a revenit, din bezna catastrofei, la lumina vieții. Mărturia emoționantă a mamei ține loc de orice alt comentariu : Mulțumesc din adîncul inimii tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu ; datorită omeniei lor îl am astăzi, viu, pe fiul meu, Sorin !”

(Octavian Andronic)

● *sublinieri*

MINUNAȚII OAMENI AI OAMENILOR

Realitatea a trecut dincolo de miracol. Un băiat în vîrstă de 19 ani a fost salvat, de sub dărîmăturile fostului bloc de la barul Continental, după 251 ore. E muncitor la Electromagnetica. Intrase în bar, să bea o cafea cu un prieten. N-au băut cafeaua. Prietenul său nu mai există azi. Băiatul salvat nu-și amintește „nîmic în legătură cu scurgerea timpului”. După ce a ieșit la lumină credea că a petrecut 2 zile acolo, sub dărîmături.

11 (unsprezece) zile un om a rezistat în singurătate, hrînindu-se doar cu aerul aproape irespirabil de sub moloz. Cînd a ieșit la lumină, în ziua de 15 martie 1977, a spus: „Mamă, te recunosc. N-ai grijă, voi trăi”.

Alît a spus: „Mamă, te recunosc, n-ai grijă, voi trăi”. Biata lui mamă! Puternica lui mamă! Mamă fără de care băiatul acesta tînăr, aflat acum la Spitalul militar, n-ar fi existat nici prima oară, nici acum a doua oară. Căci la fel de emoționantă ca povestea rezistenței lui sub dărîmături este povestea rezistenței mamei lui în credința neînduplecată că el e viu.

O mamă în largul lumii! O mamă între oamenii ocupați ai reconstrucției. O mamă simțind cu ceva ce nu există decît în sufletele părinților, că undeva, aproape, e rodul ei și rodul ei e viu! Dacă sîntem de acord că există animale care simt primejdia, dacă sîntem de acord că niște ciini pot mirosi prin zăpadă sau prin pereți și pot descoperi acolo o ființă, de ce n-am putea accepta și ideea, cu mult mai apropiată de noi, că o mamă-și poate simți fiul, la orice fel de distanță, oricît l-ar ascunde împrejurările aspre? Auzind de multe ori povestindu-se cum un părinte a avut o presimțire în legătură cu fiul său aflat pe front, sau cum un fiu izolat a simțit precis momentul în care a murit undeva departe, acasă, tatăl său. Dar acea mamă își simțea fiul aproape. Rămăsese aproape singură în credința că

el e viu. Ceilalți oameni, alît de harnici și de curajoși, de corecți — după ce luptaseră cu prețul propriei lor vieți, pentru salvarea fiecărei vieți ce mai putea fi salvată — nu mai aveau nici un semn că ar mai exista un om viu. Dar mama nu putea fi convinsă. Cu ceva dinăuntru ei, mai puternic și mai pătrunzător decît orice tehnică, ea simțea că nu poate fi adevărat. Și alerga de la unul la altul și-i ruga pe toți și oamenii se uitau cu ochi obosiți la ea, pentru că li se părea absurd să mai caute, după ce căutaseră peste tot. Și, în afară de acea biată femeie, mai era cineva, un om care nu-i respingea ideea că fiul ei ar fi putut fi încă viu. Acelui om i s-a rugat femeia:

„Ajutați-mă, să nu-l îngroape, că e încă viu, dacă vă spun eu, ca mamă, că e încă viu, trebuie să mă credeți”...

Ca-n „Miorița”, mereu ca-n „Miorița”:

Măicuță bătrînă
cu briul de lînă
la toți alergînd
pe toți întrebînd
oare n-ați văzut
ori n-ați auzit...

Ca-n „Miorița”, mereu ca-n „Miorița”: măicuță bătrînă!

Măicuță pe care nimeni n-o poate convinge că fiul ei nu mai e. Și pînă la urmă, mama păstrată-n speranță de ideea atît de omenească a celui om că trebuie făcut totul pentru căutarea cu orice preț a oamenilor și pentru salvarea lor, convinge pe acel om, nu neapărat că fiul ei mai e viu, dar în orice caz că mai trebuie căutat, și omul care se lasă convins de durerea și de speranța acelei femei le spune celorlalți oameni să mai caute. Și bine face că le spune să mai caute.

Și chiar dacă n-ar fi găsit nimic sub dărîmături, cum era și de așteptat să nu găsească nimic după 11 zile de la catastrofă, gestul celor ce caută un fiu la rugămințile fierbinți ale mamei lui reabilitează — în vitrinele cu trofee de atîtea ori sparte ale omeniei veacului nostru — ome-

nia însăși. Repet : asta chiar dacă nu s-ar fi găsit nimic sub pământ.

Dar, iată, minunații oameni ai oamenilor îl află într-o ciudată nișă, unde nici nu știe cum a ajuns, pe băiatul de 19 ani, despre care aproape toți credeau că e de multă vreme rodul ultimei nunți. Și băiatul e viu. Băiatul redevine cetățean viu prin voința invincibilă a mamei — instituție sfântă a speranței —, prin munca tuturor salvatorilor — instituții concrete ale luptei pentru viață — și prin voința unui om — instituție (definitiv înțeleasă astfel de toți oamenii) a omeniei și solidarității în suferință. A unui om cu care, românii au plecat de mai mulți ani la bătaia pentru binele țării lor. Acest om se află la căpătâiul altor vieți salvate, acest om va rămâne proverbial prin grija pe care a impus-o tuturor celorlalți pentru salvarea cu orice preț, în acest martie 1977, a tuturor oamenilor vii.

Noi, cei de aici știm ce înseamnă asta. Înseamnă și o mamă care și-a regăsit fiul, dincolo de moarte.

Tinărul salvat se numește Sorin Crainic. Femeia care l-a adus a doua oară pe lume se numește Mamă. Omul se numește Nicolae Ceaușescu.

Adrian Păunescu

• instantanee

DIN NOU PE SCENA

101

SIMBĂȚA-DUMINICĂ-LUNI-MARȚI — MIGALA MĂINILOR delicate în încheagarea frânturilor de frumuseți ultragiante, în laboratoarele de restaurare de la Muzeul de artă al Republicii — Pregătiri pentru reluarea spectacolelor la sala de la Grădina Icoanei cu „Interviu” — Pregătiri pentru redeschiderea Operei cu „Bălcescu” — Perfectarea programului primului concert al Filarmonicii la Ateneu...

Au reînceput repetițiile la Național : „Cyrano de Bergerac” (premiera de vineri), „Cine a fost Adam”, „Fata din Andros”. La Ateneu tot nu e muzică : frig, frig care înțepenește degetele. Frig, grămezi de moloz în Teatrul Nottara. Dar de la ora 14,30 caravana de autoturisme ale actorilor por-

nește să reînnoade salba stilurilor la Slobozia.

Prima silabă s-a articulată, poate, atunci când Horia Lovinescu (directorul teatrului) și actorul Ion Punea (secretarul organizației de partid) au enunțat înăuntrul clădirii (răvășite) din bulevardul Magheru ideea unui turneu-fulger la Slobozia. Pentru contul celei mai omeneste omenii. Silabele s-au legat în cuvinte când organizatorul de spectacole (Ghirdoveanu) a plecat urgent către Ialomița ; cind actori de frunte (Melania Cîrje, Ion Dichisceanu, Emil Hossu, Ștefan Iordache, Gilda Marinescu, Lucia Mureșan, Catrinel Paraschivescu, Margareta Pogonat, Alexandru Repan, Ruxandra Sireteanu, Liliana Tomescu) au răspuns direct și imediat apelului. Iar cuvintele s-au făcut fapte cind pe ploaia monotonă cernută din cenușile cerului actorii au pornit la drum trecînd prin Urziceni, traversînd sate tihnite unde nu s-a întîmplat nimic, lăsînd în urmă cîmpia cu grînele înverzite, ajungînd în Slobozia parcă ireal de liniștită și patriarhală, ca să intre îndată în Casa de cultură cu luminile aprinse. Îi văd în cabine, repetînd în șoaptă prin unghere ; tinărul regizor de culise Victor Trăilescu dirijează concentrat luminile rivaltei, proiectoarele laterale, sonoritatea difuzorului, împreună cu tehnicianul Casei ; Horia Lovinescu aprinde țigară de la țigară, tăcut, enigmatic, confundat în sine. La ora 19,30, toți slujitorii Thaliei, în semicerc pe scena sobră, în fața publicului care umple sala și-i aplaudă — inedit prolog — pentru omenia gestului. Și aici — în orasul unde Teatrul Nottara a încheiat trainică prietenie cu localnicii printr-o microstagionă permanentă aducătoare de lumină și bucurii ale inimii și minții, și de unde după cutremur către București s-au îndreptat zilnic ajutoare — aici începe să se depene jurubita fermecată a versurilor dătătoare de emoție, curaj, îmbărbătare și speranță. Cu Alexandru Repan în (excellent) rol și de prezentator plin de căldură și spontană inventivitate, cu Horia Lovinescu (stăpînită alocuțiune de prieten adevărat la ceas de nevoie), cu Melania Cîrje (din noaptea de 4 fără locuință), cu toți ceilalți actori, cu cei doi tineri interpreți „folk” colaboratori ai teatrului (Călina Anastasiei-Mircea Bodolan) perindîndu-se rînd pe rînd pe dinaintea microfonului. Recitînd din Eminescu, Ion Barbu și Blaga, din Marin Sorescu, Shakespeare, Maria Banus, Adrian Păunescu, citind proză poetică din Geo Bogza, interpretînd fragment din „Întoarcerea la Mycene”... Din sală, doi copii urcă pe scenă. Recită ce știu ei, alăturîndu-și glasurile mici și subțirele gla-

surilor artiștilor adulți. Ne întoarcem în București către miezul nopții; Horia Lovinescu revine în odaia străină și rece care îi adăpostește familia. Știu, tot ce au făcut artiștii-Oameni de la „Nottara” la Slobozia merită o baladă. Poate se va găsi cineva s-o scrie. Eu sînt ziarist; depun mărturie acum 15 martie, ora 5 dimineața.

Numai cîteva zile pînă la simfonicul de Vineri. Și Ateneul tot rece. Dar la Sala Mică a Palatului s-ar putea încerca ceva. De pildă, Concerto grosso nr. 7 de Haendel. Mihai Brediceanu dă semnalul, orchestra atacă primele măsuri. Nu, nu sună deloc rău. Și parcă s-a făcut mai cald... Seara la ora 19 la Operă cortina se trage lent către arlechini, descoperind lumea Bălcescului.

Augustin Sandu

102

ȘTIA CĂ ARE O MAMĂ. „Trebuia să reziste, deoarece știa că are o mamă care va face totul pentru a-l salva” — așa explică o femeie recordul de supraviețuire, timp de 251 de ore, al fiului ei.

Primele cuvinte ale lui Sorin Crainic au fost: „Te recunosc mamă, nu-ți fie teamă, voi trăi”.

Un culoar al secției de chirurgie a Spitalului militar central, cîteva rezerve pe stînga și pe dreapta, personal medical, ziaști, fotoreporteri, înghesuți cu toții la ușa cu numărul 8 dincolo de care, într-un pat, se află Sorin Crainic, smuls cu numai o oră în urmă din captivitatea sa de peste 11 zile. Se vorbește în șoptă. O femeie slabă, murdară de noroi și moloz, tremurînd din toate încheieturile, ștergîndu-și neconștient nasul, nu din cauza plînsului, ci pentru că este răcită cumplit (de tot alîtea zile stă neclintită la poalele muntelui de dărîmături ale fostului bloc „Continental” din strada Ion Ghica). Colegul Cristian Unteanu, cu un casetofon de amator, îi înregistrează cuvintele. O forță extraordinară se desprinde din întreaga atitudine a acestei femei, al cărei trup firav pare incapabil să reziste, fără somn și aproape fără hrană, 11 zile și 10 nopți animat doar de uriașa, nezdruincinata încredere că-și va găsi, pînă în cele din urmă, fiul.

Beneficiez de o șansă extraordinară, în acel moment, o șansă de care mi-este oarecum rușine, dar pe care profesiunea mă împiedică s-o ratez: sînt chemat în rezerva cu nr. 8, de către medicul șef al Capitalei, dr. T. Proinov care mă recunoscuse în mulțimea de afară. Mă întrebam: ce drept aveam toți cei care așteptam, separați de un simplu zid de o cărămidă și jumătate (toată lumea calcula, în acele

momente, grosimea beloanelor, a planșelor, a acelor ziduri portante sau nu) de a-l vedea și de a-i vorbi tinărului de nici 19 ani care, vreme de peste 11 zile, fusese separat de întreaga lume de obstacole mult mai grele, de zeci și sute de tone de dărîmături amestecate cu suflete și legate de viață doar printr-un invizibil fir care, în cazul său, s-a numit Dragostea de Mamă și de un altul, și mai subțire agățat de moarte, fir căruiua trebuie să-i spunem Speranță? Mă întrebam, în acele clipe, dacă am dreptul să respir același aer cu Sorin, dacă nu cumva îl voi frustra de oxigenul care-i lipsise atîta vreme? Mă gîndeam ce-i voi putea spune și cum i se vor părea întrebările mele, mă emoționau propriile sale nelămuriri, curiozitatea sa în fața curiozității generale, mecanismul gîndirii lui, angrenajul întregii sale făpturi, venită parcă, de pe alte melcașuri, deși dintr-o casă care fusese, cu 11 zile în urmă, una ca toate celelalte.

Și am intrat...

O rezervă dreptunghiulară, de mici dimensiuni, cu 6 paturi din care cinci, ocupate.

Sorin Crainic este un tinăr ce-mi pare înalt, așa cum stă întins pe patul din colțul camerei. Ochi foarte mari, verzi-cenușii, adînc coboriți în orbite, adumbriți de sprîncene stufoase, semănînd evident cu mama sa. Degetele mîinilor alungite, fine, de heruvim zugrăvit pe ziduri de minăstiri moldovene, pe care nici rănille ușoare și nici urmele de moloz și cărămidă, adunate mai ales pe lingă unghii, nu le pot urîți. Părul blond-roșcat, năclăit de praf, nasul mai ascuțit acum în urma ascezei forțate, gîtul și pieptul care se văd prin reverele unei cămăși kaki desfăcute larg, sînt încă acoperite de un praf ca de cărbune. Picioarele îi sînt ridicate pe niște suluri făcute din cearșafuri, încălzite de pături groase, albastre. Ne privește oarecum fără expresie. Din cînd în cînd, ochii i se îndreaptă spre fereastra camerei pentru a reveni imediat în noul spațiu ce i se pare, probabil, imens după strîmtoarea la care fusese supus 11 zile, într-o poziție incomodă, în picioare, cu genunchii flexați. Doctorita Ana Maria Soroceanu, medic reanimator, îi schimbă flacoanele cu glucoză. Sorin îi atrage atenția asupra bătrînului din patul de alături, operat noaptea trecută, și care se agită, geme.

— Vedeți să nu cadă din pat...

Îl privesc fascinat. Mă gîndesc că acest trup ar fi putut să nu apară niciodată dintre ruine, că acest suflet, atent la suferința necunoscutului de alături, ar fi fost condamnat, fără vină, la pieire. Mă doare

lumina puternică de afară, care-i inundă fața și de care el nu se ferește, pentru că desigur a dorit-o, a visat-o poate, în lungile zile și nopți de întuneric, și mă mir toluși că nu-l supără și pe el. Îmi amintesc în mod absurd, că spitalele trebuie să aibă ferestre mari, luminoase, un fleac, un amănunt care mă aruncă în copilărie, la primele amintiri despre igienă și viață. Sorin își ridică, în răstimpuri ce ni se par egale, sacadate, bustul, dar revine pe perna moale și albă pe care părul lui cîrlițat și ruginiu lasă să curgă tăcut lungi fire de praf cernut din cele nu știu câte etaje ce i-au stat deasupra, ca și prin sita zilelor ajunse incredibil, la 11 După ce-l privesc intens și cînd mă observă și cînd nu, fixîndu-mi-l pe retină pentru tot restul vieții, mă uit și la ceilalți pacienți. Bătrînul de lingă el este inconștient. Respiră printr-o pipă fixată de buze cu o bandă de leucoplast. Chirurgii interveniseră, în cursul nopții așa cum mi se spune în șoaptă, încercînd să oprească un neoplasm de pancreas. Cîte șanse de supraviețuire avea bătrînul? Nimeni nu putea să spună, dar el se zbătea între viață și moarte așa cum făcuse 251 de ore întrerupte azi, în jurul orei 8.20, Sorin. În celălalt colț al camerei un om de circa 40 de ani, de asemenea operat și agitat mă întrebă ce face Voinea? Cine este Voinea? El îmi răspunde năucitor: „Eu sînt Voinea“. Doctorul îmi explică: „A încercat să se sinucidă azi noapte“. Mă cutremură disperarea gestului nechibzuit al acestui om și exemplul de excepție al lui Sorin, poate la fel de disperat dar într-un alt sens.

Ambii fuseseră salvați, deși intențiile lor erau alit de diferite...

În fine, îndrăznesc o primă întrebare: — Ce-ți dorești cel mai mult în aceste clipe?

— Să beau lapte rece. Lapte rece. Îmi place.

Doctorița îl asigură că va primi mîine, dacă va fi cuminte.

— Mai îți este teamă?

— Acuma, nu. Am vrut să trăiesc și am reușit.

După fiecare propozițiune pare că zîmbește. De fapt, vorbește greu din cauza limbii care îi este umflată, uscată, dar roșie cu tivuri albe, purulente. Buzele nu sînt arse de febră. Par normale.

— Ți-ai dat seama de trecerea timpului?

— Nu, pentru că nu mi-am mai învîrtit ceasul de mult. Cred că după două zile. Timpul se opriese pentru mine. M-a ajutat poate întunericul. Am dormit foarte mult. Așa cred. De-aia acum nu-mi este

somn. Medicii mă sfătuiesc să dorm. Dar nu pot. Nu sînt obosit.

— Mai era cineva cu dumneata?

— Ospătarul și un prieten. Venisem să beau cu el o cafea. La 8 și 50 de minute. Seara. N-am apucat s-o mai beau. El trebuie să fie acolo. Cred că la 2—3 metri de mine. Îl cheamă Florin Simion.

Ne este teamă să nu-l obosim. Îi privim pe doctorii Proinov și Filipescu. Nu spun nimic. Mai încercăm o întrebare. De fapt o repetăm pe prima:

— Ce-ți dorești cel mai mult?

— Lapte rece. V-am mai spus. Vreau aer curat. Să redevin un om normal. Să pot lucra.

A fost pentru noi, ca profani, dar oameni bucurători să înregistrăm, încă o dată victoria vieții asupra morții, dovada limpedei judecăți a noului născut cu nume vechi: Sorin Crainic.

Mi se pare că am stat destul. Mulțumesc medicilor și ies. Pe culoar, priviri întrebătoare. Cele mai intense ale Anei Ivan-Crainic, mama lui Sorin. Pomeții obrazilor ei mi se par și mai proeminenți, ochii și mai febrili.

— V-a plăcut Sorin? Ați văzut ce băiat frumos am?

Nu știu ce pictor ar putea prinde un astfel de zîmbet, ca cel pe care l-am văzut, în acea clipă, pe un chip atît de straniu controversat ca cel al mamei lui Sorin. Ce-am răspuns? Am tăcut... Apoi i-am ascultat mișcătoarea poveste care, dacă nu s-ar fi petrecut întocmai, ar fi părut oricui doar o poveste.

— L-am căutat vineri seara la toate spitalele din București, la morgă, peste tot, fiindcă am știut că nu a murit. Am simțit. Din această cauză nu mi-am pus nimic de culoare neagră pe mine. Am sperat în curajul cascadorilor, mai ales în cel al lui Iordache, al lui Stavru, care-l cunoșteau pe Sorin de cînd avea doi ani.

Mama tînărului de 19 ani, aflat acum dincolo de ușa protectoare a rezervei cu numărul 8, a aceluși tînăr a cărui salvare va uimi lumea, vorbește cu o coerență surprinzătoare față de emoția firească și care ne face să credem, cu tărie, în puterea inimaginabilă a optimismului ei, în acea șoaptă tainică a sufletului ei de mamă care a simțit, permanent, că Sorin, cel născut din sîngele și carnea ei, nu poate fi mort. Ea este o cronică vie a acestor zile zguduitoare, o femeie de o expresivitate robustă cînd vorbește, de un devotament extraordinar, cu o memorie de filigram săpat în aurul sufletului ei, ca în carne vie. Îi amintește pe toți cei care au sperat cu ea împreună: colonelul Velișcu, maiorul Eugen Costică, tanchistul Oprică,

maistrul de utilaje Tudor, soldatul Adrian Zeamăneagră, prieten cu Sorin și care a venit aici, în mod voluntar, pentru a ajuta la căutarea amicului său.

Cînd sîmbătă, 12 martie, Ana Ivan-Crainic a auzit că se încep lucrările de nivelare la fostul bloc „Continental” s-a agățat de generalul Ion Coman, solicitîndu-i să dispună continuarea cercetărilor. Curînd aveau să sosească aici tovarășul Nicolae Ceaușescu, comandantul suprem al forțelor armate, și tovarășa Elena Ceaușescu. Impresionat de încrederea nezdruincîată a acestei femei în supraviețuirea copilului ei, șeful statului a dat dispoziții riguroase ca cercetările să continue. „*Săpați un tunel de 3, de 5 km, dacă va fi nevoie. Săpați acolo unde vă cere mama copilului. Am să revin să văd cum ați muncit.*”

— Nu știu cum am să le pot mulțumi vreddată. Aș fi în stare să fac orice pentru acești oameni. Mi-au redat copilul viu.

Revenind la locul sinistrului, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au cerut s-o vadă. S-a prezentat de îndată.

— Tovarășa Elena Ceaușescu avea ochii scâlțați în lacrimi. M-a sfătuit să sper și m-a asigurat că se va face tot ceea ce dorește pentru a fi salvat Sorin. Nu se va renunța la căutări pînă nu va exista certitudinea că fiul meu nu mai poate fi găsit, așa mi s-a spus și așa a fost. Asta se întîmpla duminică 14 martie 1977 pe la orele 13 și ceva.

— Cum vă explicați faptul că Sorin a rezistat atîtea zile ?

— Trebuia să reziste, deoarece știa că are o mamă care va face totul pentru a-l salva.

Și, în acel moment, am înțeles sensul primelor cuvinte rostite de Sorin, îndată după ce salvatorii săi îl așezaseră pe targă :

— Te recunosc, mamă, nu-ți fie teamă, voi trăi.

(Emanuel Valeriu)

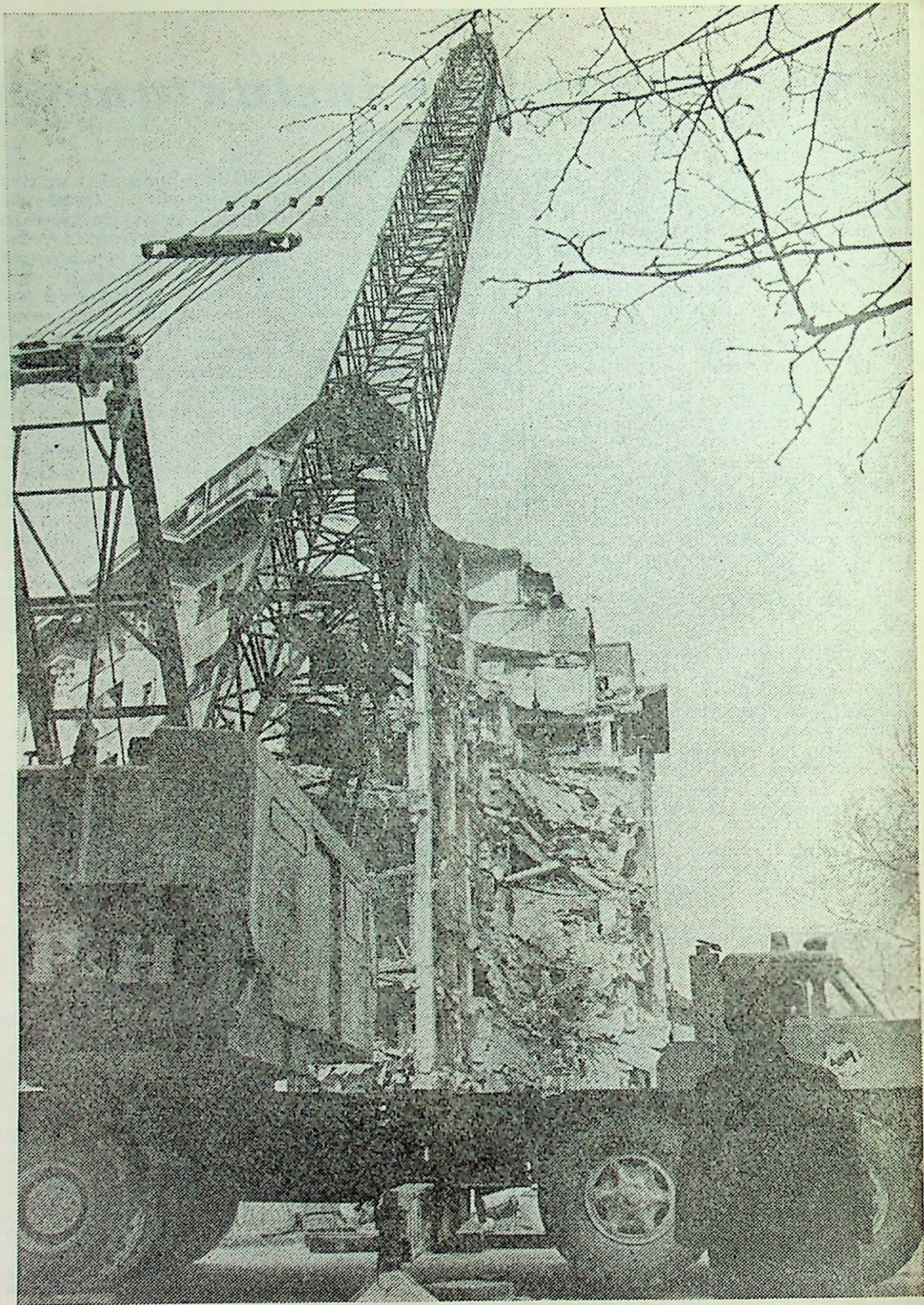
• instantanee

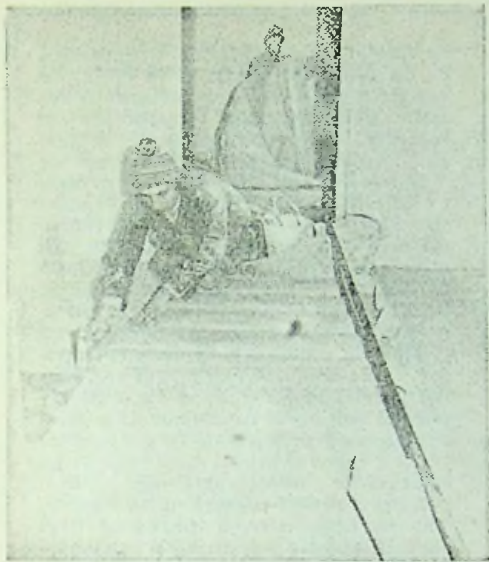
103

ÎN PRIMA BANCĂ. Spitalul militar central. Zi obișnuită de vizită. Duminică. S-au scurs 16 zile de la terifianta seară în care mama natură ne-a reamintit printr-o dureroasă zvircolire, că în ea există încă latente acele forțe iraționale pe care voința omenească nu le-a putut încă supune. Culoare și saloane cunoscute, revăzute de nenumărate ori în ultimele zile. Locul în care eroismul a împrumutat tonalitatea imaculată a halatelor dătătoare de viață, de speranță.

Primul drum îl facem spre salonul de terapie intensivă, unde medicul Traian Băndilă și colaboratorii săi s-au angajat într-o cursă disperată pentru supraviețuire. O cursă care a dovedit că voința de a trăi este, uneori, mai puternică decît orice calcul rece, științific. După acele calcule, după studiul cazurilor existente il literatura de specialitate, cîțiva dintre pacienții acestui salon nu ar fi putut să se afle în viață. Sorin Crainic nu ar mai fi putut, ieri, să urmărească, la televizor, meciul dintre Steaua și Universitatea Craiova, pentru simplul motiv că organismul omenească nu poate rezista unsprezece zile fără apă. Nu ar fi putut să se bucure de victoria

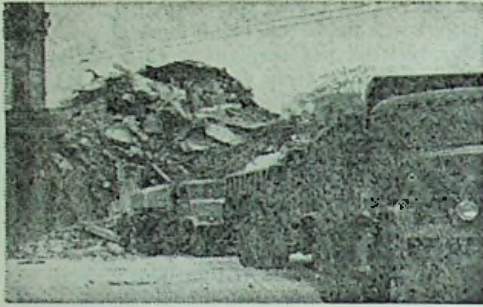
„Stelei” pentru că, după 11 zile, sentimentele ar fi trebuit deja să părăsească adăpostul inospitalier al unui trup care și-a încetat funcțiunile vitale. Totuși, Sorin e bine. În același limbaj de specialitate, starea lui actuală se încadrează în ceea ce se numește „depășirea riscului unui blocaj renal. Corectarea deshidratării. Tensiunea bună”. Sorin se ridică din pat, umblă, conversează cu ușurință. Fața însă i se întunecă atunci când vrem să revenim la durerosul subiect al zilei de 4. Îl înțelegem...

Livia Negoescu a fost mutată, de puțin timp, într-o rezervă specială. Nu-i mai recunoaștem figura — pe atunci suptă, brădată de zgîrieturi — din dimineața zilci în care Dan Iosif o reîntorcea pe drumul vieții, de sub dărîmăturile blocului din str. Alexandru Sahia 1—3. Pe noptieră, un vraf de scrisori și telegrame. Scrisori și telegrame de felicitare. Pentru cei 22 de ani impliniți pe data de 4 martie. Pentru renașterea de după cele 128 de ore de coșmar. „Sînt multe scrisori. Pe cei mai mulți dintre autorii lor nu-i cunosc. Sînt însă fericită, nespun de fericită să știu că atîtea inimi bat alături de a mea. În vinerea aceea... Da. M-am sculat de dimineață. M-am gîndit la noul an adăugat vieții mele. M-am gîndit la examenele care mă așteaptă în vară și pe care eram hotărîtă să le iau. Acolo, sub ruine, a fost, prac-

tic, lucrul pe care-l regretam cel mai mult. Era ca un pariu cu mine însămi pe care ceva absurd mă împiedica să-l cîștig. Zilele petrecute aici, extraordinara grijă a oamenilor în alb, m-au hotărît: voi face totul, voi învăța zi și noapte. Vreau să-mi plătesc, ca medic, datoria de viață pe care o am față de cei care m-au salvat”.

Pe profesoara Elena Enache am revăzut-o tot într-o rezervă. Dar nu singură. Ci înconjurată de o droaie de copii. Fostii săi elevi, veniți cu flori. Cu flori proaspete ale acestui început de primăvară. Și de viață. Cu ochii umezi, Elena Enache, emoționată, reușește cu greu să-și adune, să-și ordoneze impresiile. Revine tot mai des la fotografiile de familie, ale celor dragi, pe care ni le arată. Ele și veștile pe care i le dădea micul tranzistor, scăpat și el ca prin minune fără a fi strivit, au ținut-o în viață 157 de ore, interval de timp la fel de incredibil. „N-o să mă dau bătută. Viața

este minunată. Mai ales cind revii de acolo unde am fost eu...”

Mulți dintre cei salvați de sub ruine au părăsit deja spitalul. Alții îl vor părăsi în curînd. Micuța Gabriela Corduneanu, într-o rezervă plină de păpuși și de desene așteaptă cu nerăbdare acest moment. Ne și roagă, de altfel, ca, la rîndul nostru, să o rugăm pe colega sa de bancă, Alice, să-i păstreze locul, în clasă, în prima bancă din mijloc. Ca și ea, toți ceilalți, își vor relua, unul cîte unul, locul în prima bancă a vieții. Și în mijlocul aceluia care, în toate aceste zile grele, au fost alături de ei...

(Octavian Andronic)

● sublinieri

EROICA

„Focul încearcă aurul, iar restriștea pe cel tare” scria Syrus. Cît de contemporan ne este adevărul acesta, cît de bine reflectă în focarul său faptele extraordinare ale compatrioților noștri! Departe de a fi aleatorie, opțiunea noastră de a lupta se situează în descendența directă a faptelor de glorie pe care le-au săvîrșit înaintașii, aceia care au ținut vie flacăra mîndriei și a conștiinței naționale de-a lungul istoriei. Căci, ce altceva este elanul prometeic care a electrizat, în cîteva fracțiuni de secundă, întreaga națiune română, decît o ipostază contemporană a stării de spirit ce a pus stăpînire pe gîndul și brațul neamului în marile momente ale deșteptării sale? Iată, ne întrebăm de altele ori cu toții,

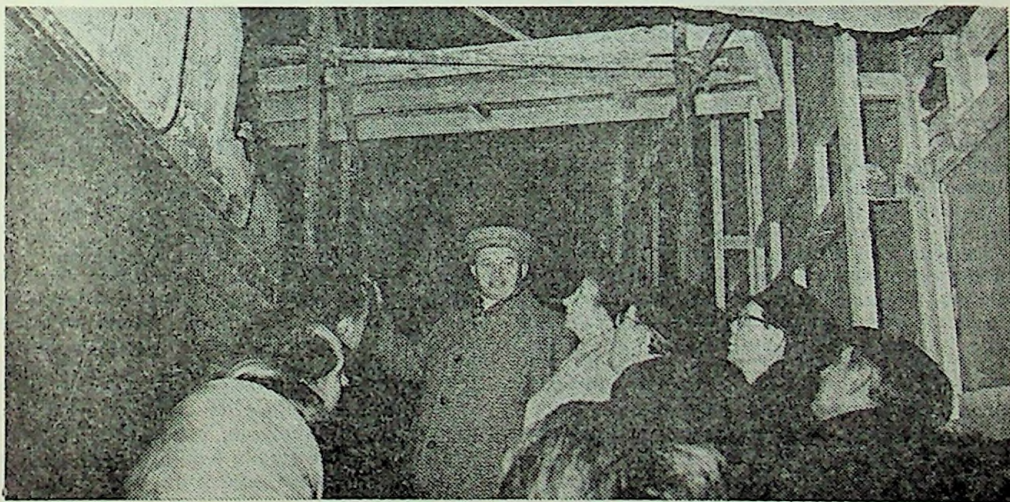
ce va fi fost în sufletul strămoșilor, ce au gîndit și simțit ei în clipe de restriște, cum au avut lăria de a rezista podghiazurilor pustiitoare și luptelor, suferințelor supraomenești și bejențiilor la care erau supuși de o istorie vitregă? Ei, bine, nu greșim cu nimic dacă afirmăm că îndîrjirea lor s-a reflectat acum, ca într-o miraculoasă oglindă a timpului, în zilele și nopțile încordate de după cutremur. Noi, urmașii de sînge și limbă latină ai acelor cîitori de țară, ne-am purtat cu aceeași barbăție ca și ei, prin omenia și eroismul nostru făcînd ca trecutul, prezentul și viitorul patriei să fie una, să fie contemporane sub cerul de cleștar al acestei zburcimate primăveri. În aprecierea justă a mecanismului care a făcut ca străvechile virtuți românești să iasă deasupra răului asemenea uleiului de crin pe apă, care a provocat deci această reacție minunată a ethosului românesc, sarcina sociologilor și, deopotrivă, a poezilor, va fi pe cît de nobilă, pe atît de dificilă. Omenia și fraternitatea noastră socialistă au dovedit că nu sînt noțiuni abstracte și de paradă, ci valori cu o acoperire totală în practică, elemente constitutive ale modului nostru nepereche de a viețui sub soare. În sprijinul acestor aserțiuni vîm constelații întregi de fapte ieșite din comun, petrecute în tot acest timp legendar. Dintre ele, vom aminti unul singur, care prin el însuși poate constitui un izvor nesecat de poeme. S-a petrecut într-unul din spitalele bucureștene, unde în timpul seismului s-a stins, ca în toată Capitala, lumina. Un pacient, grav bolnav, mai era legat de viață numai prin cîteva tuburi ale aparatului de oxigenare, care din lipsa curentului electric, a încetat să mai funcționeze. Secunde erau tot mai prețioase, viața se scurgea din trupul vlăguit ca nisipul unei clepsidre fatale... Atunci, în virtutea acelor clipe, una dintre surori (al cărei nume, doamnă, poate nu am să-l știu niciodată!) s-a aplecat deasupra pacientului care se zbătea între viață și moarte și, cu o prezență de spirit tulburătoare, mînată de omenia unei inimi fierbinți, a ales: respirația gură la gură, sîrut pe care cel salvat nu-l va uita toată viața lui!... Iată de ce, datorită acestui gest și altor milioane de gesturi similare, afirm

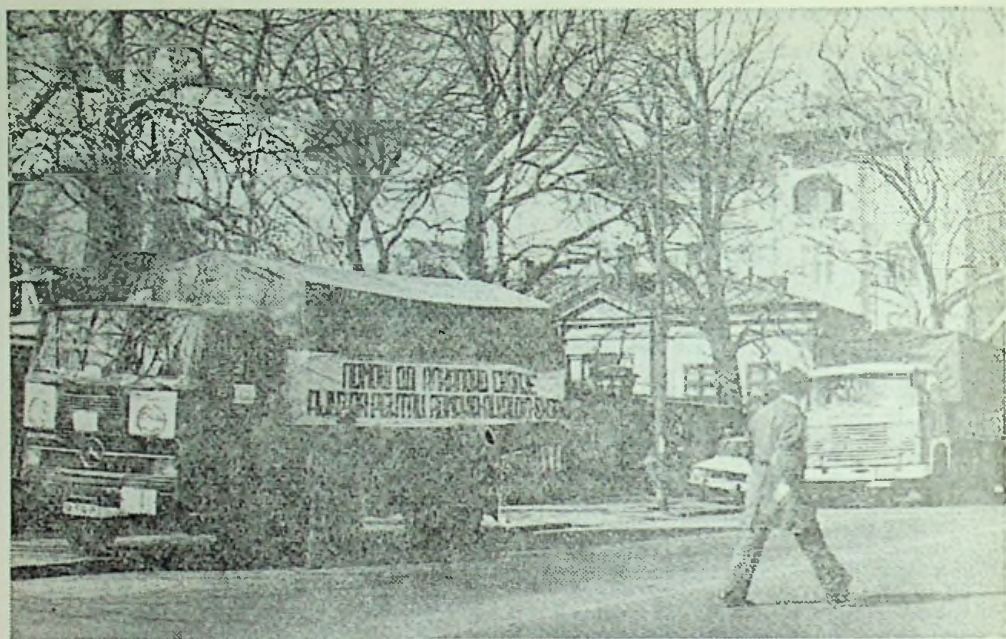
astăzi că fundația noastră morală s-a dovedit inexpugnabilă. Cum a fost posibilă o asemenea capacitate, un asemenea suflu mobilizator care a umit și uimește încă o lume întreagă? Răspunsul la această întrebare îl dă simbioza fericită a doi factori primordiali: omenia noastră străveche și politica extrem de umanitară și lucid aplicată de conducerea de partid și de stat. Adevăr apodictic, trăit și însușit ca atare de toți fiii acestui popor, indiferent de naționalitate, grija manifestată de partid față de toți oamenii muncii a devenit acum, mai mult ca oricând, o grijă față de om. Față de ideea de om, în principiu, față de omul ca om, ca persoană privată, nominală, cu bucuriile, durerile și năzuințele sale. Dovedind, încă o dată, că nu se află în sinul poporului numai la bine, ci și la rău, partidul a dat grațioase dovezi ale principiilor strălucite care îi animă politica, ale faptului că este trup din trupul neamului românesc și suflet din sufletul lui. Marcind, cu sigiliul inconfundabil al exemplului personal, întreaga muncă încordată care a urmat seismului, prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în prima linie a bătăliei pentru viață și reconstrucție a fost, pentru toți cetățenii patriei, ceea ce se poate numi o infuzie puternică de omenie, de curaj și de forță. Datorită

lui, acțiunilor energice pe care le-a comandat direct, fermității, insistenței și iubirii nestinse de oameni care i-au întărit brațul și mintea, am ieșit mai repede și cu mult mai puternici în lumina vie și în oceanul de verdeață al acestei primăveri. Erou între eroi, călcând cu pas dîrz pe locuri neumbrate și primejdioase, acest veritabil părinte al patriei a deșteplat în întreaga suflare românească marile virtuți strămoșești. Ii mulțumim din adîncul inimii.

Am reintrat, așadar, în normal, într-un timp care, raportat la proporțiile dezastrului, este uluitor de scurt. Temperatura înaltă a acestui timp de înaltă combustie revoluționară ne căleşte și adaugă modului nostru demn și liber de a trăi un spor considerabil de maturitate politică și civică. Am învins, ca de atîtea ori pînă acum, înscriind în cronică marii familii a umanității (căreia îi adresăm, și pe această cale, un gând de recunoștință pentru mina frățescă pe care ne-a întins-o) o nouă și memorabilă pagină. Și, pe pagina aceasta stă scris, cu litere de nesomn și sudoare, de patriotism și încredere în destinul nostru victorios, în dreptul numelui Românie, numele unci simfonii tumultuoase și fără opreliști ca sevele acestui anotimp legendar: Eroica. Oare poate fi ceva mai frumos?

Corneliu Vadim Tudor

AMPLĂ ACȚIUNE DE SOLIDARITATE UMANĂ CU POPORUL ROMÂN

Dezlănțuirea catastrofală a stihilor naturii, care a afectat atât de grav, pe plan uman și material, poporul român, angajat în eforturile de dezvoltare economică, socială și culturală a țării, pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, a determinat, în întreaga lume, apariția unor sentimente firești de compasiune, de tristețe și înțelegere pentru această grea încercare. De pe cele mai diverse meridiane ale globului, de la țările vecine și celelalte state europene, în general, până la cele situate la mii și mii de kilometri distanță, din Africa și America Latină, din S.U.A., Canada, Australia, sau Noua Zeelandă, au sosit la București mesaje prin care se exprimă compasiunea, prietenia și solidaritatea cu poporul român. Chiar o două zi după ce știrea despre dezastruosul seism a străbătut, ca un fulger, meridianele Terrei, un mare număr de șefi de state, guverne, organizații internaționale, organizații naționale guvernamentale sau ne-guvernamentale, partide politice, sindicale, de femei, tineret și copii, organizații religioase etc. și-au exprimat, pe lângă sentimentele de

compasiune, solidaritatea lor cu națiunea noastră, înțelegerea față de grelele pierderi înregistrate, anunțând, într-o amplă și impresionantă acțiune de întrajutorare umană, trimiterea primei asistențe: corturi, păături, alimente, medicamente și aparatură medicală, materiale de construcții. Dincolo de valoarea lor materială, aceste ajutoare au reprezentat, pentru poporul român, o elocventă concretizare a sentimentului tonic că țara noastră nu este singură în aceste momente de cumpănă, că ea se bucură de o largă apreciere și simpatie în rîndul mării majorități a statelor lumii. Fără îndoială că eforturile acestei țări mici, al cărei popor, în decursul zbuciumatei sale istorii, a stat cu o mîină pe plau și alta pe sabie, avînd, adesea, după cum se exprima unul din mării lui scriitori, „tîhna vînturilor și odihna valurilor” pentru a-și apăra neștirbit dreptul la independență și neatîrnare, și care, astăzi, își continuă fără preget lupta lui pentru dezvoltare și afirmare independentă, pentru prietenie, colaborare și întrajutorare cu toate statele lumii, pe deplin egale în drepturi, pentru edificarea unei lumi mai

bune, mai juste și mai drepte, eliberată de teama unor noi confruntări militare, a tensiunii și încordării – au fost și sînt, în continuare, privity cu simpatie, aprobare și adeviune în cele mai diferite state ale lumii.

La rindul ei, România s-a arătat solidară cu lupta altor state pentru independență, pentru dezvoltare economică și socială, în conformitate cu interesele propriilor popoare, oferindu-le sprijin politic, economic și moral, precum și o cooperare reciproc avantajoasă. Numele României, politica sa externă bazată pe promovarea unor relații de prietenie și cooperare rodnică, pe respectarea independenței și suveranității fiecărui stat, prin excluderea oricărui fel de ingerință în afacerile interne ale altor țări, este bine cunoscută, în afara vecinilor apropiați, pe cele mai îndepărtate continente, atît în țările în curs de dezvoltare, cît și în cele industrializate. În acest cadru o excepțională însemnătate au avut-o soliile de pace și prietenie pe care le-au reprezentat vizitele întreprinse, în diverse țări ale lumii, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, secretar general al Partidului Comunist Român, care au constituit contribuții majore la o mai bună cunoaștere a țării noastre pe toate meridianele globului, la promovarea unor relații de prietenie între poporul nostru și alte popoare ale lumii, la intensificarea cooperării lor, în interes reciproc, al păcii și colaborării internaționale.

Se știe acum, după ce perioada întocmirii primelor bilanțuri a fost depășită, că, în afara unui număr mare de victime, colosală energie zămislită de adincurile pămîntului a provocat în România imense pagube materiale. După cum a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu, daunele înregistrate în urma seismului de la 4 martie depășesc pe cele provocate de inundațiile din 1970 și 1975, luate la un loc. S-au prăbușit mari edificii, numeroase altele au fost avariate, s-au deteriorat mari unități economice, un mare număr de instalații, mașini și utilaje de valoare. Totodată, au fost avariate numeroase conducte de alimentare cu gaze, apă, stații de transformare și linii electrice, ceea ce a determinat stagnarea temporară a activității unor unități industriale. Se ridică la sume considerabile pierderile din avutul obștesc, din proprietatea personală a cetățenilor.

Seismul de la 4 martie a lovit dureros nu numai capitala ci și alte județe, alte orașe și sate ale țării, afectîndu-le pulsul economic, precum și viața a mii și mii de oameni. În municipiul Ploiești, de pildă, au avut de suferit 2.194 de locuințe, dintre care au fost distruse complet 194. Au fost afec-

tate Palatul Culturii, o parte din Halele Centrale, mai multe școli și instituții. Au fost, de asemenea, avariate, 36 de unități industriale, iar în întreg județul Prahova – 70. Statisticile oferă, în continuare, noi date care, dincolo de laconismul cifrelor, materializează în imagini concrete proporțiile dezastrului natural ce a întrerupt brutal viața și activitatea a sute și sute de oameni. În județul Buzău, au fost complet distruse sau avariate aproximativ 1900 de clădiri, din mediul urban și rural; peste 300 de școli, grădinițe și creșe au fost dărmate sau deteriorate; 30 de așezăminte social-culturale au fost afectate de seism; de asemenea, s-au înregistrat pierderi însemnate în industrie și agricultură. În județul Argeș, au avut de suferit de pe urma seismului șase mari unități industriale, printre care întreprinderea de autoturisme, Combinatul de prelucrare a lemnului, întreprinderea „Textila” și aproximativ o mie de familii. Au fost avariate 41 de blocuri și 56 de case numai în orașul Pitești, iar în întreg județul au avut de suferit 126 de locuințe.

În comunicatul dat publicității în urma ședinței de la 17 martie a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. se menționează că „din datele orientative furnizate de comitetele de partid județene și al municipiului București, de ministere și alte instituții centrale, rezultă că, în ceea ce privește sectorul economic, daunele cele mai importante s-au înregistrat în domeniul industriei chimice, construcțiilor de mașini, al industriei ușoare și alimentare, al economiei forestiere și materialelor de construcții, al metalurgiei, fiind, în total, afectate de cutremur 763 unități industriale, de construcții și transporturi.

În agricultură – arată comunicatul – au avut loc, de asemenea, numeroase distrugerii și avarii în construcții zootehnice, ateliere mecanice, silozuri, magazii de cereale și sere.

Importante pagube s-au înregistrat, de asemenea, în domeniul fondului locativ, prăbușindu-se sau avariindu-se grav 32.897 locuințe și suferind stricăciuni mai ușoare alte zeci de mii de imobile, ceea ce a făcut să rămînă fără adăpost 34.582 de familii. S-au produs de asemenea, pagube serioase în sectorul comercial și al prestărilor de servicii, unde au fost avariate cîteva sute de unități, altele suferind pagube de mai mică importanță. Au fost, totodată, avariate zeci de unități spitalicești, școli și instituții de învățămînt superior, grădinițe, creșe de copii, cîmine internat, așezăminte culturale, monumente istorice și edificii administrative.

Pe baza calculelor făcute pînă în prezent – menționează comunicatul – se apreciază

că valoarea totală a daunelor provocate auștii noastre naționale de cutremurul din 4 martie se inscrie între 9 și 10 miliarde de lei”.

I-a fost dat acestui încercat popor român să aibă de făcut față și altor momente dificile, și altor catastrofe naturale. Acum ca și atunci, încă din primele ore care au urmat dezastrelui, poporul român a putut găsi resursele necesare pentru a-și transforma durerea în hotărîre nestrămutată de a depăși — prin muncă, luptă și eforturi fără răgaz — aceste momente de cumpănă, mobilizindu-se, toți ca unul, la chemarea partidului, pentru a înlătura cit mai grabnic urmările catastrofei, pentru a asigura revenirea țării la un ritm normal de viață și activitate, pentru a nu renunța — în ciuda enormelor dificultăți apărute — la nici unul din obiectivele planului cincinal de dezvoltare. „In această aspră încercare cu natura, menționa tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul conferinței de presă acordată ziarștilor străini și români, poporul român s-a dovedit, ca în alitea rînduri în trecut, ferm hotărît să facă față tuturor greutăților. El și-a strîns și mai mult rîndurile în jurul partidului și a dat dovadă de o profundă maturitate politică, de o înaltă ținută cetățenească, de un adînc umanism — aceasta fiind, de altfel, caracteristica dintotdeauna a fizionomiei sale morale”.

Unit o dată mai mult, prin durerea și lupta comună, poporul român s-a angajat în acest amplu proces de refacere și reconstruire, animat de convingerea fermă că esențiale, primordiale nu pot fi decît propriile sale eforturi. Așteptăm principalul de la munca poporului român — menționa, cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Vom reuși să refacem tot ceea ce a fost distrus — așa cum am reușit să facem aceasta și în alte împrejurări — prin eforturile poporului nostru”.

Sub semnul unei largi solidarități umane, după ce știrea privind imensele pagube pe care le-a provocat României cel mai distrugător cutremur de pămînt din Europa acestui secol a străbătut meridianele globului, conducători de state, guverne, organizații naționale și internaționale, firme și oameni de afaceri, diferite persoane particulare au oferit primele ajutoare pentru poporul român greu încercat de calamitatea naturală. Chiar a doua zi după seism, pe aeroportul internațional Otopeni au început să aterizeze avioane care transportau în special alimente, plasmă, medicamente și aparatură medicală. Republica Democrată Germană a pus la dispoziția României suma de 10 milioane de mărci pentru a le putea folosi într-o serie de domenii legate de refacerea

activității economice; Republica Socialistă Cehoslovacă a trimis, în același scop, 25 milioane coroane. Din partea guvernului R.P. Chineze s-au primit medicamente și un fond în numerar de 500 000 yuani. R.P. Bulgaria a trimis medicamente, alimente, rufărie. Din partea Jugoslaviei s-au primit alimente pentru copii, material sanitar, aparate și instrumente medicale, pături, iar din cea a R.P. Polone — lapte praf, autosalvări, medicamente, aparate medicale. R.P. Ungară și U.R.S.S. au trimis, de asemenea, medicamente. Tot la acest capitol, al celor dintii ajutoare primite, se mai pot menționa: Austria — 2,6 milioane silingi, puse la dispoziția României de guvernul austriac medicamente, plasmă și alte produse sanitare; Belgia — autosalvări, materiale medicale, medicamente; Marea Britanie — aparatură medicală și lapte praf; Danemarca — seruri anestezice, instalații pentru reanimare și operații, medicamente, corturi și lapte praf; Elveția — medicamente, feșe, bandaje și seruri; Finlanda — ca un prim ajutor din partea guvernului — pături, corturi și alte materiale în valoare de 250 000 mărci; Franța — ca un prim ajutor umanitar, tot din partea guvernului, 1000 000 franci francezi, precum și produse farmaceutice; R.F.G. — plasmă, mese pentru operații cu accesoriile respective, autosalvări, filme radiologice, aparate medicale, medicamente, corturi, precum și un spital ambulant cu 105 paturi, complet utilat; SUA — medicamente, iar de la Ambasada acestei țări la București bunuri în valoare de 25.000 dolari.

Alături de uriașele eforturi pe care întreaga națiune română le depune pentru recuperarea gravelor pierderi suferite, ajutoarele primite din străinătate reprezintă o contribuție la depășirea momentelor grele provocate de seism, la înlăturarea urmărilor catastrofei, reprezentînd, în același timp, o manifestare a sentimentelor de prietenie și solidaritate umană.

După ajutoarele de primă urgență, sosite la București, numeroase guverne au venit în sprijinul eforturilor depuse de poporul român pentru înlăturarea cit mai grabnică a urmărilor seismului, pentru a se asigura o revenire rapidă la un ritm normal de viață și activate. CC al PCUS și guvernul sovietic au anunțat, astfel, că livrează României, în dar, utilajele pentru construirea unei uzine de prefabricate mari din beton, pentru locuințe, cu o producție de 70—80 000 metri pătrați anual. Uniunea Sovietică a acordat, de asemenea, un ajutor de urgență și nerambursabil sub formă de materiale, utilaje, cabluri și alte produse, printre care: 15 000 m.c. material lemnos și cherestea; 1000 m.c. placaje; 150 000 mp plăci fibrolemnoase; 500 mc plăci aglomerate; 200

de autocamioane, 100 de tractoare și alte produse de mare importanță, ținând seama de necesitățile primordiale de reconstrucție a fondului localității distruse. Reprezentanții ai guvernului român și guvernului elvețian au semnat de asemenea, un protocol prin care Elveția se oferă să construiască clădirii sociale și locuințe într-una din localitățile din țara noastră grav afectată de cutremur. Din partea Australiei s-a primit un ajutor în valoare de 30 000 dolari australieni, iar Canada a pus la dispoziția guvernului român un ajutor în valoare de 100 000 dolari canadieni.

Guvernul austriac a solicitat ca organizațiile de ajutor, obștești, firmele și asociațiile din țară, să facă tot ce le stă în putință în vederea sprijinirii poporului român greu încercat de cutremur. Guvernul acestei țări a acordat, deja, un ajutor de 3 milioane de șilingi. Totodată, el a hotărât să dubleze valoarea ajutorului colectat de organizații, instituții și firme din Austria.

Pentru a-și exprima sentimentele de compasiune față de poporul român, în aceste momente grele, președintele Consiliului de Miniștri, al Republicii Arabe Siriene, Abdel Rahman Kleifawi, l-a invitat într-o audiență pe ambasadorul țării noastre la Damasc, arătând că, în spiritul bunelor relații care leagă țările și popoarele noastre, guvernul sirian va acorda României un ajutor în valoare de 1 milion lire siriene, constând în grâu, orez și zahăr, precum și suma de 5000 dolari în numerar.

Ambasadorul Republicii Federale Germania la București a informat că guvernul țării sale a hotărât să ofere imediat, gratuit, în prima etapă, instalații seismologice în valoare de 250 000 mărci. La scurt timp, aceste instalații au fost predate părții române.

La 23 martie, a sosit în capitală R.A. Adeleye, ministrul nigerian al construcțiilor, trimis special al președintelui Republicii Federale Nigeria, țară unde se aflau în vizită — într-o solie de pace, prietenie și cooperare — tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu — în momentul producerii seismului în România. Oaspetele nigerian i-a înminat tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj din partea șefului statului nigerian, general-locotenent Olusegun Obasanjo, prin care acesta își exprimă compasiunea și solidaritatea față de pierderile grele încercate de poporul român, oferind, în numele guvernului și poporului nigerian, suma de 100 000 dolari, pentru ajutorarea victimelor catastrofei naturale. Senatul și Camera Reprezentanților din SUA au aprobat o rezoluție prezentată de senatorul Jacob Javits din partea sa și a altor 12 senatori în care se cere ca, în spiritul acordării de asistență umanitară, SUA să facă totul pentru ajutorarea poporului român.

Lisabona, Cairo, Madrid, Amman, Helsinki, Alger, Haga, Ankara, Quito sau Copenhaga, Washington sau Auckland — în cele mai diverse capitale și orașe ale lumii, despărțite, adesea, de sute și mii de kilometri distanță, a existat în zilele ce au urmat aceluși neuitat 4 martie, un element comun: compasiunea și solidaritatea cu poporul Român, angajat în lupta sa eroică pentru înlăturarea cit mai grabnică a consecințelor cutremurului. Importante sume de bani sau ajutoare sub diverse forme au fost trimise către România de o mare parte a guvernelor din cele mai diferite țări ale lumii, mărturie ale prieteniei și solidarității cu poporul român. Numai într-o perioadă de 24 ore, între 13 și 14 martie, pe piste de aeroportului internațional de la Otopeni au aterizat 11 avioane din RDG care au adus medicamente, alimente pentru copii, aparatură medicală, corturi, 4 avioane din R.F.G., transportând medicamente și aparatură medicală, precum și alte avioane austriece, portugheze și israeliene.

România este cunoscută pentru politica sa externă activă, constructivă, pentru valoroasele sale inițiative și contribuții prezentate pe arena internațională, îndeosebi la Organizația Națiunilor Unite — în favoarea instaurării unor relații de deplină egalitate între state, pentru eliminarea pe cale pașnică a focarelor de tensiune și conflict, pentru crearea unei atmosfere de destindere, pace și cooperare care să răspundă aspirațiilor majore ale tuturor popoarelor lumii. Având de făcut față unor momente dificile, determinate de dezastruosul cutremur de pământ de la 4 martie, ea a primit importante ajutoare din partea Organizației Națiunilor Unite și a altor organizații din sistemul ONU. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și Organizația Națiunilor Unite pentru acordarea de ajutor în caz de catastrofă (UNDRO) au pus, astfel la dispoziția țării noastre cite 20 000 dolari fiecare, pentru achiziționarea de aparatură medicală și medicamente. În același timp, din fondurile ONU-PNUD, s-a oferit un prim ajutor în valoare de 20 000 de dolari, pentru achiziționarea de mașini și utilaje. Înaltul comisar al ONU pentru refugiați a acordat 10 000 dolari, iar Biroul de asistență pentru cazurile de calamități al ONU a oferit un prim ajutor de 20 000 de dolari. De asemenea, Fondul Națiunilor Unite pentru copii — UNICEF — a anunțat că va trimite diverse alimente și medicamente pentru cei mici.

În același timp, numeroase alte organizații internaționale și naționale își manifestă compasiunea profundă față de poporul român, oferind, într-un gest de căld umanitarism și solidaritate, donații în bani, precum și diverse bunuri, pentru a fi folosite în ajutorarea celor sinistrați și pentru

înlăturarea urmărilor seismului. Societățile de Cruce Roșie din numeroase țări ale lumii au trimis, ostfel, însemnate ajutoare către România, exprimând, o dată cu sentimentele firești de compasiune, prietenia și prețuirea popoarelor respective față de eroismul poporului român, devenit, în aceste zile dificile, un fenomen cotidian. „Venind în capitala dumneavoastră, a declarat, în acest sens, Abdul Rauuf Burkhis, președinte al Semilunii Roșii din Libia, oferim ajutorul nostru modest și exprimăm sentimentele pe care le nutrește poporul libian față de poporul român. Relațiile dintre cele două popoare ale noastre sînt foarte strînse. Ele s-au intensificat în urma întîlnirii dintre șefii statelor noastre, Moamer El-Gedafi și Nicolae Ceaușescu. În Libia există foarte mulți prieteni români care lucrează ca medici și cadre medicale medii, fie ca specialiști în diferite domenii tehnice. Toată această activitate contribuie la întărirea legăturilor dintre noi. Poporul libian este recunoscător pentru sprijinul acordat de poporul român”.

Partide politice, organizații de masă și obștești, de sindicat, femei, tineret, și copii s-au alăturat amplei acțiuni de solidaritate desfășurată, pe toate coordonatele globului, în sprijinul poporului român. Biroul Politic al CC al Partidului Comunist din Cuba a hotărît să trimită pentru ajutorarea victimelor cutremurului 3000 flacoane cu plasmă și diferite vaccinuri. La 16 martie, Tomio Nishizawa, vicepreședinte al Prezidiului CC al Partidului Comunist din Japonia, a făcut o vizită la Ambasada română din Tokio, rugînd să fie transmise conducerii noastre de partid, din partea conducerii PCJ, toată simpatia și compasiunea în legătură cu urmările cutremurului din România, precum și aprecierea comuniștilor japonezi față de eforturile eroice ale partidului și poporului nostru pentru refacerea neîntirziată a zonelor afectate, oferind în acest sens, o donație pentru ajutorarea persoanelor sinistrate. Prezidiul Uniunii Sindicatelor din Austria a hotărît trimiterea unui ajutor în valoare de un milion de șilingi, iar organizația „Prietenii copiilor” din această țară a lansat un apel pentru strîngerea de ajutoare destinate copiilor sinistrați din România. De asemenea, Uniunea centrală a sindicatelor din Finlanda a acordat sindicatelor din țara noastră, pentru ajutorarea sinistraților, suma de 50 000 mărci finlandeze. În Olanda, Societatea de caritate „Mensen in Nood”, Consiliul Mondial al Bisericilor, alte organizații cu caracter umanitar, au lansat apeluri către populație pentru a ajuta poporul român și au deschis conturi speciale la bănci. Alte organizații religioase, printre care „Ajutorul Bisericii Daneze”,

Convenția de Sud a Bisericilor Baptiste din SUA, Organizația „Joint” din SUA, Congresul Mondial Evreiesc, au oferit, de asemenea, însemnate ajutoare poporului român. Un număr mare de firme, dintre care unele întrețin strînse relații de cooperare cu țara noastră — au anunțat și ele că vin în ajutorul poporului român aflat în plină luptă pentru diminuarea și eliminarea pagubelor provocate de seismul distrugător. Concernul Gutehofnungshutte (G.H.H.) din RFG a hotărît să acorde o donație în valoare de 100 000 mărci vest-germane, două autobasculante de 320 C.P. Totodată, concernul a anunțat că este gata să livreze utilaje și echipament din programul său de fabricație, dacă la asemenea instalații aflate în țara noastră s-au înregistrat avarii.

Societatea franceză Cideco a anunțat că este gata să ofere un credit fără dobîndă, pentru 3-4 milioane dolari, în vederea unor viitoare comenzi prin intermediul întreprinderii „Metal-importexport”. La rîndul său, firma Transafer (Franța) oferă credit cu dobîndă inferioară nivelului practicat pentru eventuale comenzi ale aceleiași întreprinderi românești. Firma suedeză Granges Metal Verken a anunțat, de asemenea, că oferă credite cu dobîndă redusă pentru achiziționarea de benzi de cupru și aluminiu pentru radiatoare și mașini. Fabrica de acumulatori „Tudor” din Spania a donat 10 000 dolari, arătînd că este gata să livreze cu anticipație contractele în curs de derulare și să prelungească termenele de plată. Colectivul Uzinei din Tallin, capitala R.S.S. Estone, dorind să contribuie la lichidarea cit mai grabnică a urmărilor cutremurului ce a afectat România, a hotărît ca în luna martie să livreze țării noastre peste 30 de excavatoare pentru fundații; în acest mod, într-o singură lună va fi onorat aproape jumătate din contractul anual pentru asemenea utilaje.

Și lista ar putea continua, pe zeci și zeci de pagini, ca o impresionantă mărturie a solidarității și prieteniei de care se bucură peste hotare poporul român.

În numeroase țări ale lumii au fost create comitete de solidaritate cu România, pentru strîngerea de fonduri destinate sprijinirii eforturilor poporului român de eliminare a pagubelor provocate de seism. În Venezuela, un asemenea comitet se preocupă de coordonarea tuturor acțiunilor privind ajutorarea României de către cetățenii și instituțiile din această țară. Asociația de prietenie, Finlanda-România, împreună cu Uniunea scriitorilor din Finlanda, a hotărît să organizeze, în beneficiul sinistraților din țara noastră, un spectacol la casa de cultură Kulturitalo — una din cele mai mari săli

din Helsinki — precum și o seară de poezie. De asemenea, se preconizează deschiderea unei expoziții de artă plastică, banii încasați urmînd să fie depuși în contul sinistraților din România. Partidul Comunist din Austria, organizații progresiste de sindicat, tineret și lemei din această țară au deschis un cont special pentru ajutorarea populației din România afectată de cutremur. În Belgia, ca și în alte țări, artiști plastici organizează, de asemenea, expoziții cu vinzări, în vederea stringerii de fonduri destinate sinistraților din țara noastră.

Un moment impresionant a avut loc la Ambasada României din Spania, unde o fetiță de șapte ani, Carmelina Armade Vasquez, a venit să-și ofere micile ei economii: 413 pesetas. „Știu că e puțin, a spus teta, dar e tot ceea ce aveam în pușculița și îi trimit pentru copiii sinistrați din România”. Micuța Carmelina nu a fost singura. Suma colectată de Ambasada română din Madrid pînă la 17 martie se ridică la 53.000 de pesetas, iar în contul deschis la Banca Central, în sprijinul sinistraților din România, au fost depuși, numai în primele două zile, după cutremur, aproape 30.000 de pesetas. De asemenea, în RDG a fost deschis contul special „777” pentru donații destinate sinistraților din țara noastră. Printre primii depunători se numără Truștul de Alimentație publică din Berlin (26.260 mărci) și tipografia ziarului „Neues Deutschland”.

Într-o scrisoare, pictorul mexican Andres Solgo, care ne-a vizitat țara în 1976, a menționat că dorește să ofere sinistraților români toate incasările pe care le va obține de la apropiata expoziție personală intitulată „România, Iugoslavia și Ungaria văzute de un pictor”. Savantul grec Thomaidi din Alexandroupolis s-a oferit, de asemenea, să trimită țării noastre un ajutor de 100.000 de drahme. Prințul iordanian Hasson Ibn Tatol a înminat un cec în valoare de 10.000 de dinari iordanieni, omul de afaceri iordanian Zaakaria Ataher a contribuit cu suma de 10.000 dolari iar doamna Maria Pia Fanfani, soția președintelui Senatului italian, a pus la dispoziția autorităților românești 700 kilograme medicamente. În același timp, omul de afaceri israelian Josua Nishiri și firma AGRESO au oferit zece tone de banane iar armatorul grec K. Mamidakis a donat 30.000 de dolari.

O asemenea enumerare ar putea continua, ca o nouă dovadă elocventă a faptului că, într-adevăr, România are prieteni statornici și de nădejde pe toate meridianele globului.

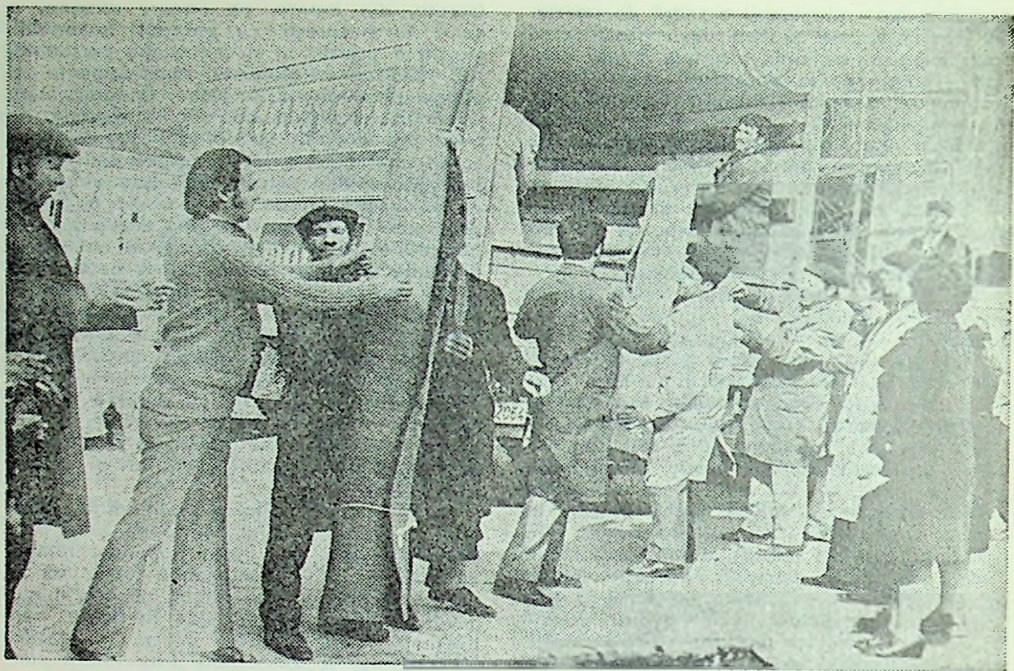
Impresionante sînt sentimentele de solidaritate și compasiune manifestate de cetățenii străini de origine română. La scurt timp după distrugătorul seism, doctorul Ion

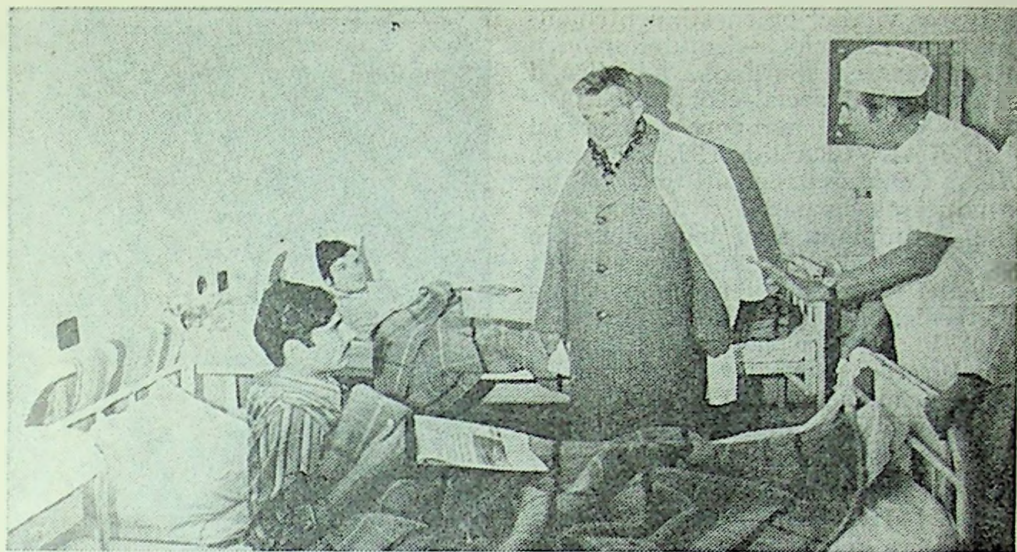
Gerota, din Franța, de origine română, a venit la București cu propriul automobil, pentru a aduce, ca o contribuție personală, 500 kilograme alimente, medicamente și aparatură medicală. În Italia, Canada, SUA, Columbia, cetățenii de origine română au creat comitete de solidaritate cu România, contribuind fiecare la ajutorarea sinistraților din țara natală, pentru sprijinirea eforturilor ei de a elimina cit mai grabnic pagubele provocate de seism. Ar trebui citeva zeci de pagini pentru a putea consemna numele și gîndurile pentru țară ale tuturor acestor cetățeni străini de origine română care au ținut să demonstreze — și pe această cale — faptul că, deși ailați la mari depărtări de patria de origine, n-au rămas și nu vor rămîne indiferenți față de ceea ce se întîmplă pe meleagurile natale, față de durerea acestor momente și de hotărîrea — fermă, de neabătut — a poporului român de a o depăși prin abnegație, sacrificii, eforturi și muncă fără răgaz.

Mesajele de prietenie, solidaritate, sprijin și ajutoarele primite de pe toate meridianele Terrei, au oferit poporului român, o dată în plus, sentimentul tonic că în această luptă nu este singur, că are, într-adevăr, prieteni de nădejde în toate continentele lumii. Și toate aceste manifestări de simpatie și solidaritate i-au întărit convingerea în justetea politicii de dezvoltare a colaborării și cooperării, de unire a eforturilor tuturor popoarelor, pentru instaurarea unor relații noi între state, pentru înfăptuirea dezideratului majorității covârșitoare a locuitorilor Terrei de a se făuri o nouă ordine economică și politică, o lume mai bună și mai dreaptă pe bătrîna noastră planetă.

Vor începe să sosească numeroase telegrame adresate tovarășei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului politic executiv al C.C. al P.C.R., Președintele Comitetului național de ajutorare. Pe lîngă numeroasele colective de oameni ai muncii de la orașe și sate, care aduc la cunoștință hotărîrea lor fermă de a contribui, prin depunerea în „Contul 1977”, a unor însemnate sume de bani, precum și prin importante depășiri în producție, un mare număr de organizații internaționale, organizații naționale guvernamentale sau neguvernamentale, persoane particulare, anunță pe Președintele Comitetului național de ajutorare că doresc să contribuie la acțiunea de sprijinire a poporului român în aceste momente grele. La ora cînd această carte intră sub tipar, continuă să sosească ajutoare din cele mai diferite colțuri ale lumii.

(Nicolae Chilie)

„UN OM PENTRU OAMENI“

Cît de profundă este rezonanța cuvîntului OM în aceste ore, în aceste zile încărcate de flacăra dirzeniei, de flacăra dorinței aprige de a învinge...

Toate aceste zile și nopți înșirate de la patru martie încoace în cronică vieții noastre, săpate în conștiința noastră cu dalta durerii, ne-au încărcat puternic retina cu imaginea tragică a orașelor și satelor noastre lovite de aripa cataclismului. În aceste ziduri, mușcate sălbatic de uraganul subteran, nu vedem zădărniciia efortului omenesc, nu admitem că bietul om se află sub vremi — cum spunea cronicarul. Răsfoind istoria acestui neam, desprindem mereu concluzia că el a învins vremurile întotdeauna printr-o forță morală dintre cele mai rare, că s-a ridicat deasupra lor și roind de sudoare și sînge, cicatrizîndu-și rănilile, suind la locul lor lăcașurile de frumusețe, lăcașurile de apărare, lăcașurile de viață. Acestei milenare experiențe, care vine din adîncurile fiin-

ței noastre prin experiența generațiilor succesive, i s-a integrat masiv, profund, experiența unică a acestor zile și nopți care s-au scurs de la 4 martie încoace, exprimată strălucitor prin gîndurile și faptele unui om în care vedem oamenii întregii țări, prin gîndurile și faptele unui om care are inima cît țara.

În acele secunde din seara lui 4 martie, cînd s-a pornit zăporul materiei la peste 100 km sub tălpile noastre, acest om era plecat, ca sol al poporului românesc, pe meleagurile altui continent, ducînd mesajul de prietenie, mesajul de bucurie, mesajul de viață nouă, de colaborare al României socialiste.

De pe acele meleaguri, îndepărtate, imediat, a dictat la telefon *Decretul prezidențial* de instituire a stării de necesitate pe teritoriul României. De la bordul avionului care-l aducea spre patria greu lovită de cutremur, a ordonat primele măsuri de organizare a luptei pentru

salvarea vieților omenești, pentru eliminarea efectelor seismului, pentru reorganizarea normală a întregii noastre vieți social-economice... Direct de la aeroport, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat care i-au întâmpinat, s-au îndreptat spre acele locuri din Capitală care au avut cel mai mult de suferit de pe urma puternicului seism, examinând modul în care se acționează pentru înlăturarea urmărilor cutremurului dând primele indicații și soluții.

Începea acea muncă tenace, titanică, de conducere directă, de conducere strategică și tactică a inversatei bătălii pentru viață. Fiecare minut era prețios, era prețios pentru viața atitor oameni cărora munții de beton și cărămidă le închideau cerul, era prețios pentru viața atitor oameni

cărora focul asociat cutremurului le tăia vîna de aer proaspăt de afară.

Drumurile salvării, aceste punți către viață — în primul rînd către viață — au fost gîndite și croite de acest om cu inima cit țara, la al cărui glas — care semnifică glasul țării, glasul fiecăruia dintre noi — vîrstnici și tineri, părinți, copii și-au încordat voința de luptă. Peste 20 de milioane de oameni s-au ridicat electrizati la luptă — pentru că undele năprasnice ale cutremurului au bătut din Vrancea pînă la Dunăre, lovind în drumul lor satele, orașele : Zimnicea a fost aproape în întregime distrusă ; Roșiori de Vede — lovit grav ; Craiova — zdruncinată și rănită ; Iașul — serios avariat, Buzăul — lovit și el ; Ploieștiul — singerind aprig țintit în viața și frumusețea lui, la suflarea seismului ; Bucureștii, cu umărul rănit. Inima acestui om, rănită profund ea însăși — vibrațiile ei reverberează de o viață tot ce este mai nobil, mai generos, mai înălțător în ființa neamului nostru

românească — și-a accelerat infinit bătăile, gășind resurse înfinte de energie, resurse infinite de fierbinte umanism, resurse infinite de perseverență, de calm și luciditate, retransmițându-le tuturor, încercând înima fiecăruia dintre noi cu acel splendid fior al solidarității umane comuniste, cu acel admirabil fulger al acțiunii imediate, salvatoare care a uimit întreaga lume.

Nici o clipă, în aceste zile și nopți de mare încercare umană, oboseala nu a slăbit energia lui, nici o clipă, în aceste zile și nopți el nu a încetat să vegheze, să acționeze pentru salvarea unei inimi umane în care viața mai pulsa singele fierbinte, nici o clipă nu a încetat să acționeze energic pentru ca inima uriașă a întregului angrenaj economic socialist, armonios gândit și construit de către partid, să-și accelereze bătăile, pentru ca hotărârile mărețe ale celui de-al XI-lea forum al comuniștilor să nu fie clintite nici un milimetru. Zilnic, Comitetul politic executiv al partidului s-a reunit sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, analizând fiecare detaliu al situației, cîntărind fiecare măsură care trebuia luată, efectul ei, pentru ca viața să reîntre în normal, pentru ca uriașul edificiu social-economic al societății noastre să funcționeze perfect. Organizațiile de partid, comuniștii, au acționat prompt, cu eficacitate maximă, imprimînd bătăilor de inimă calmul, perseverența, îndirjirea, certitudinea că greutățile ivite vor fi învinse. Forța, capacitatea organizatorică a partidului în frunte cu secretarul său general, sînt o splendidă realitate care dă adevărata dimensiune a societății noastre socialiste. Trăsăturile milenare ale acestui popor — omenia, dîrzenia, dragostea de libertate, dragostea față de muncă, față de frumos, au fost sporite infinit de comuniști, care au

clădit pe solul lor omul nou al societății socialiste.

Iată cum au reacționat din primele momente comuniștii, toți oamenii aflați în lupta pentru salvarea vieților omenesti, în lupta pentru ca viața societății noastre să nu se oprească nici o clipă.

Ziua și noaptea a fost tot timpul prezent acolo unde rănile erau mai adînci; ziua și noaptea — sfidînd pericolul prăbușirilor, dînd un înălțător exemplu de temeritate, însușind permanent curaj, siguranță, a intrat în locurile cele mai afectate, a ciocănit, alături de echipele de salvare — pereții clădirilor ucise, ascultînd semnele de viață de dincolo de ci: ziua și noaptea a fost prezent acolo unde uzinele și fabricile își reluaseră pulsul normal, verificînd, îndrumînd, certînd uneori, gîndind dincolo de orizontul tragediei actuale renașterea din cenușă — ca pasărea Phoenix — a orașelor și satelor distruse. Renașterea pe care o realizăm la București, la Craiova, la Zimnicea. Sînt pe masa lui de lucru proiectele noilor construcții pentru localitățile afectate. Cei care au avut de suferit, cei care au izbutit prin forțele lor, prin norocul lor, dar mai ales prin gîndul lui, prin fapta lui directă și prin eroismul comuniștilor — ostași de rînd în prima linie a focului, prin eroismul militarilor, muncitorilor, studenților, tinerilor admirabili ai acestui ev în care vîrsta nu contează, — să iasă la lumină — sănătoși sau răniți, aceștia au fost întîmpinați, din prima clipă a revenirii lor la lume, cu casă nouă complet utilată de la lingură pînă la floarea din vaza aflată pe masă. Această acțiune este, în primul rînd, nu o reparație materială necesară (pe măsura forței sistemului nostru socialist) ci expresia înaltei și complexe judecăți psihologice destinată să șteargă — ca o duioasă mîngiere umană — amin-

tirea teribilului minut al dezordinii naturii. Această mîngiere poartă adînc săpată pecetea umanismului lui, pecetea umanismului comunist nicăieri înlînit în lumea în care cataclismele naturale au mai făcut victime de-a lungul timpului.

A vegheat alături de echipele de salvatori, a dat sfatul său, a ordonat, a îndrumat, a condus munca de salvare a oamenilor la Scala, unde lucrătoarea Floarea Iordache și-a putut revedea semenii ; la ruinele fostului bloc „Continental“, unde mama tinărului Sorin Crainic își frîngea miinile de 11 zile. Această mamă, mîngiată în durerea ei de cealaltă mamă, Elena Ceaușescu, cu care și-a amestecat lacrimile, și-a primit fiul sănătos. „*Tovarășul Ceaușescu — spunea această femeie — a dat ordin să se continue săpăturile chiar și acolo unde nu se mai putea spera că există viață. Și mi-a promis că a doua zi va veni din nou*“. Și a venit din nou, cum a făcut tot timpul în aceste zile în locurile în care drama dezlănțuirii forțelor tectonice și-a arătat colții. Și a venit din nou și nu a precupețit nimic, cuvîntul lui fiind mereu același, stăruitor mereu același în aceste zile și nopți : nici o speranță nu trebuie adumbrită, totul să se facă, totul să se întreprindă pentru salvarea vieții omenеști. Chiar dacă nu mai este speranță, să se caute, să se caute... „*Mulțumesc din adîncul inimii tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu : datorită omeniei lor îl am astăzi viu pe fiul meu, Sorin !*“

Aceste zile și nopți de martie aprig poartă cu ele, pentru viitor, scinteia profundului umanism al primului fiu al țării, care a gîndit salvarea fiecăruia și a îngrijit suferințele fiecăruia, gîndind și acționînd în același timp la declanșarea energiei întregii țări pentru ștergerea suferințelor, pentru normalizarea vieții noastre

economico-sociale. Cit de profund se verifică vitalitatea acestui organism social-economic socialist acum, gîndit și construit de partid și de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu ! Repartizarea judicioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării și-a spus hotărîtor cuvîntul, ca o realitate extraordinar de concretă ce acționează puternic pentru ca mersul nostru înainte să nu fie stînjenit cu nimic. Oțelăriile din Hunedoara și Reșița, din Galați vin să compenseze pagubele înregistrate la București sau în alte părți, pînă cînd acestea, ele insele, vor fi recuperate la București sau în altă parte ; constructorii de locuințe din Arad sau Piatra Neamț sau din altă parte suplimentează la ei acasă numărul de apartamente noi, dar au venit să construiască și aici, unde cataclismul a mușcat sălbatic. La Arad, la Iași sau la Mureș — în sate și orașe — peste tot, pentru cei aflați în suferință și primejdie, s-a copt piinea, s-au trimis alimente, s-a dat singe, singe pentru viața celor loviți fizic. În toate aceste acțiuni, românii, maghiarii, germanii și cei de alte naționalități, n-au precupețit nimic, angajîndu-se la chemarea acestui comunist, a partidului, în gigantica luptă pentru salvarea vieții, pentru reaşezarea ei pe făgașul firesc, cu o profundă sete de a atinge orizontul luminos deschis de comuniști. Este o probă admirabilă a unității moral-politice a poporului nostru. Înălțător a fost momentul cînd președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, venit direct de la locul dezastrului, și-a rupt o oră din prețiosul său timp, din drămuitul timp al poporului adînc încercat, ca să răspundă întrebărilor presei străine și românești. Înălțător a fost momentul cînd președintele Republicii a afirmat viguros că nimic din tot ceea ce a gîndit partidul pentru prezent și viitor nu va fi afectat. Dimpotrivă!

Înălțător a fost momentul cînd a replicat că sărbătorirea centenarului independenței naționale va căpăta o mai mare subliniere, pentru că numai independența deplină cîștigată prin luptă, la 23 august 1944, ne-a redat demnitatea și forța de a învinge greutățile. La fel ca și în acest moment dramatic! Înălțătoare au fost aceste momente, cînd prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu, România dovedea că prin propriile forțe

trece, escaladează rapid acest pisc al durerii, al pierderilor grave.

Tezaurul teoretic original al gândirii partidului nostru despre societate este strălucitor demonstrat prin forța realizărilor noastre materiale mai ales acum, este strălucitor demonstrat și probat de calitatea înaltă a conștiinței socialiste a întregului nostru popor. Exemplul românesc contemporan, în care întreaga colectivitate a dat probă temeinică de curaj, de

solidaritate, de calm, de nobil umanitarism este, în același timp un sever examen de etică socialistă, care se bucură de admirația întregii lumi.

Accastă etică înaltă se traduce prin eroism, prin abnegație, perseverență, capacitate organizatorică, printr-un uriaș umanism de o calitate excepțională, izvorit din noile noastre relații sociale, umanism care constituie o victorie incontestabilă asupra egoismului burghez, asupra individualismului. Nenumăratele dovezi ale acestor zile și nopți de nesomn, de sudoare și sînge, de sacrificiu, vin să se înscrie cu majuscule în biografia fiecăruia dintre noi, în biografia întregii noastre națiuni socialiste.

Lacrimile orașelor și satelor noastre sînt strivite în colțul ochilor, sînt șterse de sărutarea fierbinte a întregului nostru popor. Lacrimile orașelor și satelor noastre sînt șterse grabnic de gîndul și fapta energică a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Lozincă pe care de atîtea ori am purtat-o în mîini la manifestațiile noastre de sărbătoare, la vizitele de lucru ale celui mai iubit fiu al neamului nostru în toate colțurile țării — **CEAUȘESCU ȘI POPORUL** — este uriașa omenie comunistă în acțiune generatoare de viață și putere. Ea se exprimă și mai simplu: *Un om pentru oameni!*

(Dionisie Șincan)

„În zilele de după cutremur s-a dezvoltat, în mod firesc, în rîndul poporului, o puternică mișcare de intrajutorare și solidaritate, care oglindește caracterul relațiilor noi statornicite în orînduirea noastră, afirmarea tot mai viguroasă a principiilor eticii și echității socialiste, manifestarea conștiinței noi, revoluționare a oamenilor muncii, a trăsăturilor moral-politice înaintate ale celor ce muncesc.

Pe lângă munca plină de abnegație, desfășurată la locul de producție și în acțiunea generală de normalizare a vieții economico-sociale, oamenii muncii au hotărît să contribuie, din veniturile lor, la fondul refacerii, solidarității și omeniei cu sume care totalizează pînă în momentul de față circa trei miliarde trei sute de milioane lei. Acestea reprezintă o elocventă expresie a demnității și spiritului de solidaritate și intrajutorare al poporului nostru, a unității și forței sale politice și morale.

În aceste momente grele am simțit mai mult ca niciodată ce minunat popor sîntem, am dovedit că nu ne plecăm în fața greutăților, ci, dimpotrivă, în asemenea împrejurări devenim mai dirji, mai hotărîți să înlăturăm comunismul în România. În aceste clipe dramatice am simțit și mai mult fericirea și mîndria că sînt fiul minunatului popor român, că merită, pentru el, pentru viața lui, să faci totul, chiar să-ți dai viața“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din „Expunerea cu privire la activitatea partidului și întregului popor pentru înlăturarea urmărilor cutremurului catastrofal din 4 martie, dezvoltarea economico-socială actuală a țării, activitatea internațională a partidului și statutul și situația politică mondială prezentată la ședința comună a C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și sociale și activului central de partid și de stat — 28 martie 1977).

„Întreaga activitate desfășurată în aceste grele împrejurări a demonstrat încă o dată capacitatea organizatorică și politică a partidului nostru, care își îndeplinește cu succes rolul de forță politică conducătoare a întregii noastre națiuni, fermitatea sa revoluționară, legăturile strinse cu masele celor ce muncesc. S-a verificat încă o dată că Partidul Comunist Român, puternic și unit, știe să conducă poporul atât la bine cât și la greu, că întregul nostru popor urmează cu convingere și înfăptuiește cu încredere și hotărâre politica sa marxist-leninistă pe deplin corespunzătoare intereselor vitale ale întregii națiuni, ale cauzei generale a socialismului, progresului și păcii. Întărirea mai departe a rolului conducător al partidului, coeziunea întregii societăți în jurul partidului, al conducerii sale în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă garanția îndeplinirii neabătute a tuturor sarcinilor dezvoltării României socialiste.“

(Din „Hotărârea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale” — 29 martie 1977).

Corul Radioteleviziunii și orchestra de studio execută în primă audiere lucrarea „Tu, țară care ne-ai născut”, de Vasile Donose pe versuri de George Lesnea.

TU, ȚARĂ CARE NE-AI NĂSCUT

Versuri: GEORGE LESNEA

Muzica: VASILE DONOSE

Energic *f*

S		1. Tu ță-ră ca-re ne-ai năs-cut 2. Tru-di-vom dor-nici de no-roc, 3. Căci nu ne ru-pem ca un ram,	Si-ti tai spre vi-i-tor fe- 'Cu min-tea și cu bra-ful Nu ne-n-do-im la fel 'c-o
A		1. Tu ță-ră ca-re ne-ai năs-cut 2. Tru-di-vom dor-nici de no-roc, 3. Căci nu ne ru-pem ca un ram,	Si-ti tai spre vi-i-tor fe- 'Cu min-tea și cu bra-ful Nu ne-n-do-im la fel 'c-o
T		1. Tu ță-ră ca-re ne-ai năs-cut 2. Tru-di-vom dor-nici de no-roc, 3. Căci nu ne ru-pem ca un ram,	Si-ti tai spre vi-i-tor fe- 'Cu min-tea și cu bra-ful Nu ne-n-do-im la fel 'c-o
B		1. Tu ță-ră ca-re ne-ai năs-cut 2. Tru-di-vom dor-nici de no-roc, 3. Căci nu ne ru-pem ca un ram,	Si-ti tai spre vi-i-tor fe- 'Cu min-tea și cu bra-ful Nu ne-n-do-im la fel 'c-o

1. Tu ță-ră ca-re ne-ai năs-cut
2. Tru-di-vom dor-nici de no-roc,
3. Căci nu ne ru-pem ca un ram

Si-ti tai spre vi-i-tor fe-
'Cu min-tea și cu bra-ful
Nu ne-n-do-im la fel 'c-o

	reas - tră har - nic sir - mă.	Vei tre-ce cum ai mai tre- Să pu-nem re-pe-de la Sin-tem a-lă-turi de-a-cest	cut loc neam
	reas - tră har - nic sir - mă	Vei tre-ce cum ai mai tre- Să pu-nem re-pe-de la Sin-tem a-lă-turi de-a-cest	cut loc neam
	reas - tră har - nic sir - mă	Vei tre-ce cum ai mai tre- Să pu-nem re-pe-de la Sin-tem a-lă-turi de-a-cest	cut loc neam

reas - tră
har - nic
sir - mă

Vei tre-ce cum ai mai tre-
Să pu-nem re-pe-de la
Sin-tem a-lă-turi de-a-cest

cut
loc
neam

REFREN

<p>Și-a-ceas-tă crin-ce-nă nă - Ce s-a pier-dut a - sa za - Și de băr-ba-tul 'de la</p>	<p>pas — tă. Căci dar — nic. Să cir — ma. Căci</p>	<p>sin — tem creas — că sin — tem</p>
<p>Și-a-ceas-tă crin-ce-nă nă - Ce s-a pier-dut a - sa za - Și de băr-ba-tul 'de la</p>	<p>pas — tă. Căci dar — nic. Să cir — ma. Căci</p>	<p>sin — tem creas — că sin — tem</p>
<p>Și-a-ceas-tă crin-ce-nă nă - Ce s-a pier-dut a - sa za - Și de băr-ba-tul 'de la</p>	<p>pas — tă. Căci dar — nic. Să cir — ma. Căci</p>	<p>sin — tem creas — că sin — tem</p>
<p>Și-a-ceas-tă crin-ce-nă nă - Ce s-a pier-dut a - sa za - Și de băr-ba-tul 'de la</p>	<p>pas — tă. Căci dar — nic. Să cir — ma. Căci</p>	<p>sin — tem creas — că sin — tem</p>

<p>via-tă de e-roi Și toa-te spre î-nalt. Să via-tă de e-roi Și</p>	<p>nu ne spe-ri-e des- în - flo-reas că ia-răsi nu ne spe-ri-e des-</p>	<p>ti — nul. Tră - via — ta. Și ti — nul. Tră -</p>
<p>via-tă de e-roi Și toa-te spre î-nalt. Să via-tă de e-roi Și</p>	<p>nu ne spe-ri-e des- în - flo-reas că ia-răsi nu ne spe-ri-e des-</p>	<p>ti — nul. Tră - via — ta. Și ti — nul. Tră -</p>
<p>via-tă de e-roi Și toa-te spre î-nalt. Să via-tă de e-roi Și</p>	<p>nu ne spe-ri-e des- în - flo-reas că ia-răsi nu ne spe-ri-e des-</p>	<p>ti — nul. Tră - via — ta. Și ti — nul. Tră -</p>
<p>via-tă de e-roi Și toa-te spre î-nalt. Să via-tă de e-roi Și</p>	<p>nu ne spe-ri-e des- în flo-reas că ia-răsi nu ne spe-ri-e des-</p>	<p>ti — nul. Tră - via — ta. Și ti — nul. Tră -</p>

im in - cre - ză - tori în
să dăm re - le - lor a -
im in - cre - ză - tori în

noi _____ Du - pă fur -
salt _____ Go - nind du -
noi, _____ Du - pă fur -

im în - cre - ză - tori în
să dăm re - le - lor a -
im in - cre - ză - tori în

noi, _____ Du - pă fur -
salt, _____ Go - nind du -
nu!, _____ Du - pă fur -

im în - cre - ză - tori în
să dăm re - le - lor a -
im in - cre - ză - tori în

noi _____ Du - pă fur -
salt, _____ Go - nind du -
noi, _____ Du - pă fur -

im în - cre - ză - tori în
să dăm re - le - lor a -
im in - cre - ză - tori în

noi _____ Du - pă fur -
salt _____ Go - nind du -
noi, _____ Du - pă fur -

tuni _____ slă - vind se -
re _____ ri - le și
tuni _____ slă - vind 'se -

ni _____ nul. Tră -
cea _____ tă. Și
ni _____ nul. Tră -

tuni _____ slă - vind se -
re _____ ri - le și
tuni _____ slă - vind 'se -

ni _____ nul. Tră -
cea _____ tă. Și
ni _____ nul. Tră -

tuni _____ slă - vind se -
re _____ ri - le și
tuni _____ slă - vind se -

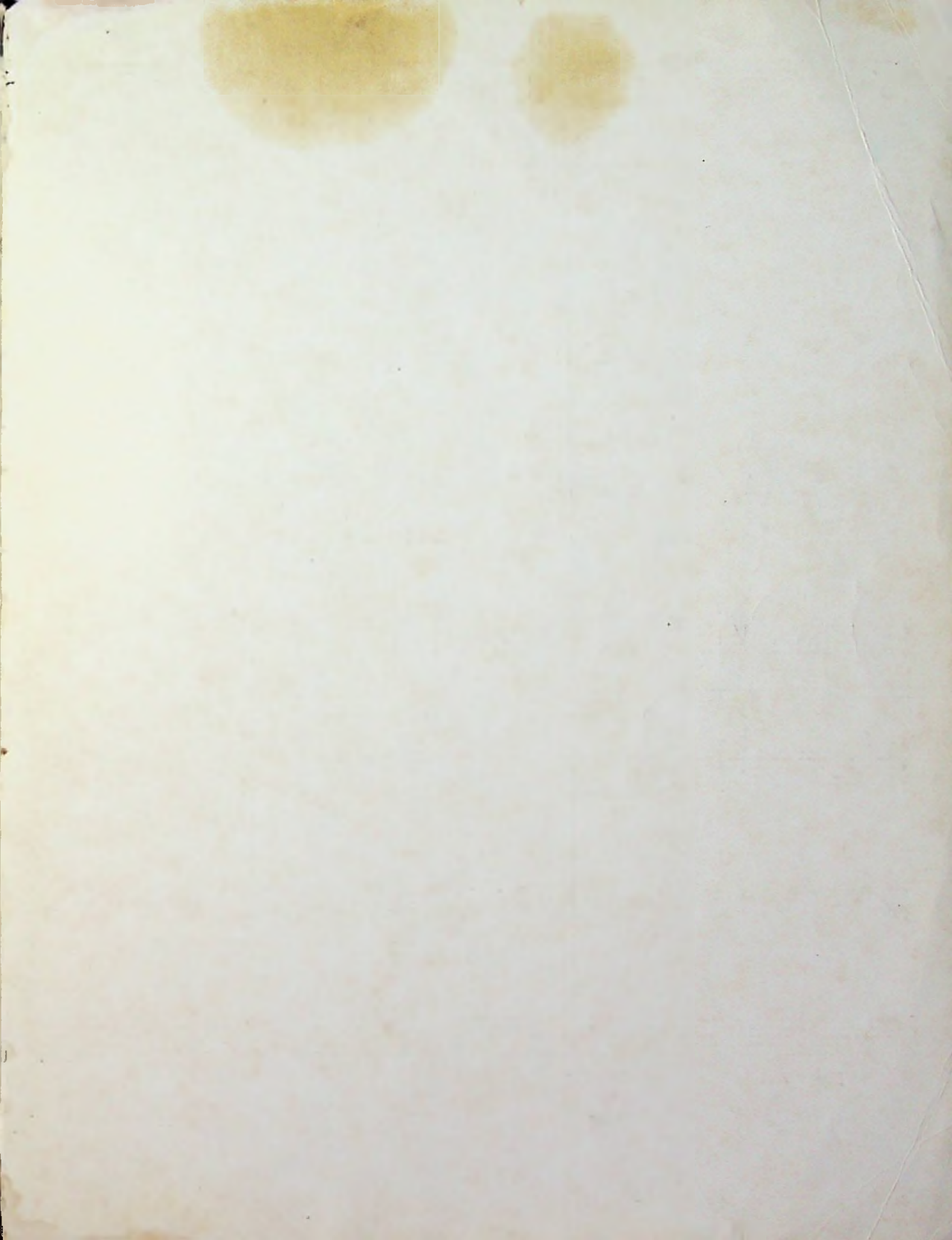
ni _____ nul. Tră -
cea _____ tă. Și
ni _____ nul. Tră -

tuni _____ slă - vind se -
re _____ ri - le și
tuni _____ slă - vind 'se -

ni _____ nul. Tră -
cea _____ tă. Și
ni _____ nul. Tră -

im să im	in - cre - ză - tori în dăm re - le - lor a - în - cre - ză - tori în	noi să noi	Du - pă fur - Go - nind du - Du - pă fur -
im să im	în - cre - ză - tori în dăm re - le - lor a - în - cre - ză - tori în	noi să noi	Du - pă fur - Go - nind du - Du - pă fur -
im să im	în - cre - ză - tori în dăm re - le - lor a - în - cre - ză - tori în	noi să noi	Du - pă fur - Go - nind du - Du - pă fur -
im să im	în - cre - ză - tori în dăm re - le - lor a - în - cre - ză - tori în	noi să noi	Du - pă fur - Go - nind du - Du - pă fur -

tuni slă - vind se - re - ri - le și tuni slă - vind se -	ni cea ni	nul. ta. nul.
tuni slă - vind se - re - ri - le și tuni slă - vind se -	ni cea ni	nul. ta. nul.
tuni slă - vind se - re - ri - le și tuni slă - vind se -	ni cea ni	nul. ta. nul.
tuni slă - vind se - re - ri - le și tuni slă - vind se -	ni cea ni	nul. ta. nul.

Lei 18,50